S E R M O N E S Q U A D R A G E S I M A -
L E S Thesauri novi. Strassburg, I487.

I4I ff.nn./cum folio titulari/.

D e f e c t u s. Deest folium ultimum libri sine texto.

BMC I,I48. - Schubert,A. Die Wiegendrucke der Studienbibliothek zu Olmütz, Nr.I239 /?/.

No 1487

Sermones Quadragesi-
males Thesauri noui.

a I. 7

Sermões quadragesimales
Thesauri noui.

Leib Eccl.

Львів. бібліотека
АН УРСР
14.116

Tabula sermonuz

quadragesimaliū Thesauri noui indicans quomō quiuis in ꝓmpto reuoluat ſmonez volitum. ⁊ vt sciat quot sint ſmones ꝛc vno quoqz die q̄dragesime. Freq̄nter eniz ponit in hoc libro De eodem: quod semp referendum est ad diem immediate precedentem.

In die cinerum.

Conuertimini ad me .l.
Cum ieiunatis nolite fieri lj.
Feria q̄nta post cinerum
Egrotauit ezechias liij.
Domine non sum dignus liij
Feria sexta
Hoc est ieiuniū qđ elegi v.
Diligite inimicos vestros vi.
Sabbato
Cum effuderis esurienti animam vij.
Confidite ego sum viij.

Dñica Jnuocauit

Hortamur vos ne gratiam ix
Ductus est ihesus in desertum x.
Cum ieiunasset q̄draginta xi.
Feria scđa post Jnuocauit
Ibunt hij in supplicium xij.
Feria tercia
Eijciebat omnes vendentes xiij
Feria quarta
Quicunqz fecerit voluntatem xuij.
Uiri niniuite consurgent xv.
Feria quinta
Amen amen dico vobis xvi
Qui facit peccatuz xvij
Feria sexta
Ecce sanus factus es xviij
Ecce sanus factus es xix
Sabbato
Domine bonum est nos hic esse xx.

Dñica Remiscere

Miserere mei fili dauid xxi.
Miserere mei fili dauid xxij.
Sanata est filia eius xxiij
Dimitte eam quia clamat xxuij.
Dimitte eam qz clamat xxv.
Hec est voluntas dei xxvi.
De animabz sermo extraordinarius
O mors q̄ amara ē memo xxvij.
Feria scđa post Reminiscere.
Quereris me ⁊ in peccato xxviij.
Feria tercia
Unus est enim magister vester xxix
Feria quarta
Nescitis quid petatis xxx
Feria quinta
Operamini non cibum qui perit xxxi.
Feria sexta
Hic est heres venite xxxij.
In diebus illis xxxiij
Sabbato
Fili tu semper mecum es xxxuij.

Dominica Oculi.

Erat ihesus eijciens demonium xxxv
Tunc vadit ⁊ sumit xxxvi.
Beatus venter qui te portauit xxxvij
Erat ihesus eijciens xxxviij.
Estote imitatores dei xxxix
Feria secunda post Oculi
Multi leprosi erant in israel xl.
Multi leprosi erant in isrl xli
Feria tercia
Ubi duo vel tres xlij
Feria quarta
Quare vos transgredimini xliij
Feria quinta
Omnes qui habebāt infirmos xliij.
Feria sexta
Domine da mihi hanc aquam xlv
Sabbato
Vade ⁊ iam amplius noli pec. xlvi

Dominica Letare

Accepit ihesus panes xlvij.
Accepit ihs panes xlviij.
Est puer hic vnus xlix
Est puer vnus hic .l.
Illa autem hierusalem li.
Hic est vere propheta lij
Feria scđa post Letare
Nolite facere domum liij
Feria tercia
Ascendit ihesus in templum luij.
Totum hominem lv
Feria quarta
Vade ad natatoria lvi.
Feria quinta
Cum audissent quidam de turba lvij.
Feria sexta
Lazarus mortuus est lviij

Tabula

Sabbato
Ego sum lux mundi lix

Dñica in passione

Si veritatem dico quare non lx.
Tulerunt ergo lapides lxi.
Quis ex vobis arguet lxij.
Tulerunt lapides lxiij.
Si sanguis hircoruz aut thaurorũ lxiiij
Si sanguis hircorum lxv.
Feria secunda post Judica.
Queretis me ⁊ non inuenietis lxvi.
Si quis sitit veniat ad me lxvij
Feria tercia
Judei querebant eum interficere lxviij.
Uos ascendite lxix
Feria quarta
Oues mee vocem meam audiunt lxx
Oues mee vocem meam au. lxxi.
Feria quinta
Remittuntur tibi peccata multa lxxij
Feria sexta
Expedit vt vnus moriatur lxxiij.
Expedit vobis vt lxxiiij
Sabbato
Subleuatis oculis in celum lxxv.
Sermonem meuz seruauerunt lxxvi.
Pro eis rogo non pro mundo lxxvij.

Dñica palmarum

Turba multa que conuenerat. lxxviij
Ecce rex tuus venit lxxix
Plurima autem turba lxxx.
Hoc sentite in vobis lxxxi
Feria scda post Palmarum
Anter sex dies pasce lxxxij.
Si exaltatus fuero a terra lxxxiij.
Feria tercia
Ego quasi agnus mansuetus lxxxiiij.
Hic est sanguis lxxxv.
Feria quarta
Uulneratus est propter lxxxvi.

In cena domini

Probet autem seip̃m homo lxxxvij
Exemplum dedi vobis lxxxviij.
Surgit a cena ⁊ posuit vestimen. lxxxix
Surgit a cena ⁊ posuit. xc.
Homo quidam fecit cenam magnaz xci.
In die parasceues
Sciens hiesus qꝛ om̃ia iam ꝯsũma. xcij.
In vigilia pasche
Uenit maria magd̃. ⁊ altera maria xci

Incipiūt sermões

quadragesimales notabiles atq; ꝓutiles qui thesaurus nouus intitulantur.

In die Cinerum.

Sermo .I. De epla.

Conuertimi ni ad me in toto corde vro in ieiunio ⁊ fletu ⁊ plāctu et scindite corda vestra et non vestimēta vra. Scribitur Johelis.ij.c. Et legit hodierna die ꝓ epla ri officō. Thema. Videm⁹ vbi rex vl' ꝓnceps vlt inire bellū ꝯ inimicos suos. ille solet facere vnā ꝓclamationē per nūcios suos ꝓmittēs seruis et militib⁹ suis larga stipendia illis scz q̄ legitime certauerint. Spiritual'r. sic rex regum dñs dñantiū vult contra hostes suos certare. s. protestates demonū Ideo ꝓmittit nunciū. s. Johelē ꝓphām q̄ ꝓclamat curiā ⁊ litigiū vt oēs ad eū ꝓperem⁹ ꝓmittēs larga stipendia. s. dei misericordia ⁊ gl'ia Figurat. i. Re. xvij. Saul ꝓmisit largiflua bona ei ⁊ eripi domum illi⁹ a tributo q̄ vellet duellare ꝯ Goliath. Spūal'r. sic dñs deus ꝓmisit q̄ velit nos eripe a tributo pcti ⁊ stipendiū pīū. s. misericordie vt pugnarem⁹ contra dyabolū ⁊ eius suggestiones. De q̄ stipendio largo dr in itroitu misse. Miserer⁹ nr dñe et nihil odisti eor q̄ fecisti dissimulās pcta hoim ꝓpter pniaz. Sap. xi. Et vt istā militiam ⁊ pugnā salubriter incipe valeam⁹ ⁊ finire: inuocat ecclia diuinū auxiliū i collecta di. Presta q̄s dñe fidelib⁹ tuis vt ieunioꝝ venerāda solēnia ⁊ cōgrua pietate suscipiāt et pia deuotōe pcurrāt. Jō ꝓpha Johel tanq̄ dñi pcursor in epla inuitat nos oēs i psona dei ad curiā pnie dicēs. Conuertimi ad me vt supra. Et post hꝫ subdit rōem di. Et ꝓuertimini ad dñm deuz vestr: q⁹ benign⁹ ⁊ miserico⁹ est. Concordātia inter epla ⁊ euāgeliū. Nam epla docet vt ꝓ ieiunio cōuertamur ad deū. Euangeliū ꝓ doctz modū ieunandi q̄ nō q̄ram⁹ nrāz gl'iam sz dei. In sūma, epla ꝓpha Johel duo inuit. Prīo hortatur pcōres ad pniam. ibi. Conuertimi. scdo promittit penitēt⁹ indulgentiā. ibi. Conuertimini ad dñz deū vestr: qm̄ be. tc. De ꝑmo nota hic q̄tuor. Prīo ad quē debem⁹ ꝓuerti scdo qual'r. tercio quare. q̄rto in quib⁹. De

primo scz ad quē dēm⁹ conuerti loquit dñs di. Conuertimi ad me Diere. iij. Si reuertat⁹ isr'l ad me dic dñs ad me cōuertere. Nā m'ri cōuertunt de vno pcō ad aliud. De q̄ bus Diere. ix. De malo ad malū egressi sūt et me nō ꝯgnouerūt dicit dñs. Ratio: quia pctm̄ est auersio a deo. Aug⁹. Spreto bono incōmutabili cōmutabilib⁹ bōis inherere. Modo de⁹ est imutabil' Malach. iij. Ego deus ⁊ nō mutor. Mund⁹ ē mutabil'. ꝓma Joh. ij. Transit mūs ⁊ cōcupia eius. Caro etiā. psal. Mane sic herba trāseat tc. Incorruptibile bonū ē spūsc⁹. Bal. v. Spū amb⁹late ⁊ desideria carnis n̄ pficietis Bonū incōmutabile ē gl'ia dei. Cōmutabile mōi gl'ia .i. Pe. i. Omis caro vt fenū ⁊ ois gl'ia ei⁹ tāq̄ flos feni. In nullo hoꝝ satietas nisi i deo

Debem⁹ aūt ad dñm cōuerti sicut ramus flexus ad locū suū. Locus noster ē ipe dñs. Un aug⁹. Fecisti nos dñe a te ⁊ inq̄etū ē cor nostr ꝺonec q̄escat i te. A q̄te rectitudinis h⁹ flexerat nos man⁹ dyaboli: inclinādo nos ad tpalia ⁊ caduca. Item dēm⁹ cōuerti ad dñz sicut pull⁹ perdicis ad genitricē suā qñ audit vocē illius. Natura hui⁹ auis ē q̄ altera alteri furat ouа ⁊ fouet ea. Sed postq̄ egrediunt pulli: q̄daz industria naturali mouet vt audiūt vocē illi⁹ q̄ ouа genera uit dimittunt nutricē seq̄ntes genitricē. Ita dyabol⁹ furat⁹ est alias fideliū. sz nūc qñ audiūt vocē creator⁹ dñt redire ad illū. Diere. xvij. Perdix fouit q̄ nō pepit. Item conuerti dēm⁹ ad dominū sic pull⁹ aq̄le ad solem. Natura aq̄le est vt oms pullos suos soli exponat: ⁊ eos quos viderit ad solē conuerti ⁊ irreuerbera tis lumib⁹ solis radios intueri vicin⁹ fouet et nutrit. alios ꝺo tāq̄ degeneres de nido pīcit. Sic ⁊ pr̄ celest⁹ faciet nob: nisi ad solē iusticie cōuertamur. Ad hūc solē facies moysi glificata fuit: ita q̄ filij isr'l n̄ possent intendere in eū pre claritate Exo. xxxiij. Glo. Item ꝓuerti dēm⁹ sic nisus ad manū dñi sui q̄n oñ dit ei cibum. s. frustū carnuz. Hoc mō dñs nos ad se vocat oñendo nob⁹ carnē cruciatam ⁊ imolatā ꝓ nobis i cruce. Un dic Isa. xliij. Reuertere ad me qm̄ ego redemi te. Non dicit q⁹ creaui te: vel q⁹ nutriui te. sed solū bñficiū redemptōis ad mentē reducit. Jō Isa. xlvi. Redite ꝓuaricatores ad cor. s. meditādo op⁹ redēptionis. Jō Zach. i. Conuertimi ad me ⁊ ego cōuertar ad vos. Itez qual'r aūt cōuerti dēm⁹ notat cū dr in toto corde vestro. nō dimidiato sicut illi q̄ vnam

In die cinerum.

partem ꝓccatoꝝ ꝛeſerunt ꝛ aliã ptẽ retinere volũt. Ecci.i. Ne acceſſeris ad ꝛeũ duplici corde. Oꝛ dr Ecci.ij. Ue duplici corde ꝛ labijs ſceleſtis ꝛ mãibꝫ malefacientibꝫ ꝛ pctõri terrã ingrediẽti duabꝫ vijs. attñ mens diuiſa nõ impetrat Oſee.x. Diuiſuꝫ ẽ coꝛ coꝛ hũc interibũt. Propter hꝫ ꝓuerti debem⁹ i toto corde. i. ꝑ oĩa vires cordis. Nota beat⁹ Bern. ponit q̃ttuoꝛ affect⁹ cordis. ſ. timoꝛẽ amoꝛẽ gaudiũ ꝛ triſticiã Et hijs affectõibꝫ conuerti dẽm⁹ ad dñm. Primo tioꝛez noſtꝛa ſeculo auertamus ꝛ i ꝛeũ totũ pijciamus. Lu.xij. Dico vobis amicis meis ne terreami ab hijs q̃ occidũt coꝛp⁹ nec hñt ãplꝰ q̃d facient. Sꝫ potiꝰ timete eũ qui poſtq̃ occiderit coꝛp⁹ ptãtem hꝫ aiam mittere i gehẽnã. Et Ecci.xxij. Nihil meliꝰ q̃ tioꝛ dñi. Rõez ponit Ecci.i. Timoꝛ dñi expellit pctm. Et ibidem. Timoꝛ dñi eſt gl̃ia ꝛ coꝛõa exultatõis Et Ecci.ij. Qui timet dñm pꝛabũt coꝛda. Itẽ ibidẽ. xxxij. Timẽti ꝛeuꝫ n occurrẽt mala ſꝫ in tẽptatiõe illũ ꝓuabit ꝛe⁹. ꝛ liberabit a malꝰ. Itẽ. xxxij. Qui timet ꝛeũ accipiet doctrinã ei⁹ Ibiđ. Qui timẽt dñũ inueniet iuſtũ iudiciũ. Itẽ. xxxuij Timẽtꝫ ꝛeũ btã ẽ aĩa ei⁹.

Sc̃do vt noſtꝛe amoꝛẽ a mõdo retraham⁹ et in ꝛeũ pijciamus. i. Joh.ij. Nolite dilige re mũdꝫ neq̃ ea q̃ in mõdo ſunt. Sꝫ diligam⁹ ꝛeũ qm ipſe pꝛor dilexit nos. qꝛ ſine dilectõe nihil eſt bonũ: ꝛ cũ dilectõe nihil ẽ malum. Greg. Antiquꝰ hoſtis caſtitatẽ i nob ſi ſine charitate fuerit nõ timet. qꝛ ipe nõ carne pꝛmit: nec mẽs ei⁹ luxuria diſſoluit. Abſtinentiam nõ timet. qꝛ ipſe cibo nõ vtit. ergo ſola dilectõe vincit Ro. viij. Scimus qm̃ diligentibꝫ ꝛeũ omia cooperant in bonũ. Tercõ gaudiũ noſtꝛe a mõdo retraham⁹ ꝛ in ꝛeũ pijciamus. qꝛ gaudiũ hꝰ ſeculi ſp ẽ mixtũ ꝛ triſticia ꝓſequitur ipm. Pꝛouer. xuij. Riſus doloꝛe miſcebit ꝛ extrema gaudij luctꝰ occupat. Jõ Phil. uij. Gaudete i dño ſp. qꝛ gaudiuꝫ ꝛe eõ puꝛ. Iſa. lxi. Gaudẽs gaudebo i dño ꝛ exultabit aĩa mea i ꝛeo meo. Quarto noſtrã triſticiã a mõdo auertamus. De nilꝛa em re pdita triſtari dẽm⁹ niſi ꝛe amiſſiõe grẽ tẽporis ꝛ gl̃ie. et ꝛe hijs in q̃bꝫ offendim⁹ ꝛeuꝫ Ecci.xxx. Triſticiã lõge repelle a te. ſ. triſticiam mũdi. Rõ: qꝛ mlꝛos occidit ꝛ non eſt vtilitas in illa. Sꝫ q̃ ẽm ꝛeũ eſt triſticia penitentiã in ſalutẽ ſtabilẽ opat. ij. Loꝛ. vij. Tunc ſbdit in q̃bꝫ dẽm⁹ ꝓuerti di. In ieiunio ꝛ fletu ꝛ plãctu. In ieiunio q̃ ad carnis maceratõez. Nam hõ triplici ꝓcupia ꝛecauit. Uñ. i. Joh.ij. Oĩe qđ ẽ in mõdo: aut eſt ꝓcupiſcẽtia carnis aut oculoꝝ aut ſuperbia vite. Contra ꝓcupiam carnis dẽm⁹ hꝫ ieiunijũ. Eccl.xxx. Equꝰ indomitus euadet durꝰ ꝛ filius remiſſus euadet ꝑceps. ſ. a regimine aĩme. Bern. Jeiunijũ nõ ſolũ delet pctã ꝑterita q̃ cõmiſim⁹: ſꝫ repellit futura q̃ cõmittere poterim⁹: Contra ꝓcupiſcentiã oculoꝝ debem⁹ hꝫ fletũ. Piere.ix. Deducãt oculi mei lacrimas ꝛ palpebre mee deflẽt aq̃s ꝛc. Sic fleuit Dauid ꝓ ꝓcupiẽ pctm. pſalm. cxuij. Exitus aq̃ꝝ deduxerũt oculi mei: qꝛ ꝛc. Jõ Bern. Purgatur lacrimis⁹ oculꝰ añ caligãs et acuit⁹ viſus vt intendere poſſit in ſereniſſimi lumis claritatẽ. Contra ſuperbiã vite dicẽ Et planctu. Nota hõ aſſueuit q̃ttuoꝛ de cauſis flere ꝛ plangere. Pꝛo ꝑpter mortem patris aut ſponſi. Talis pꝛ aut ſpõſus ẽ ihe ſus xp̃s q̃ tunc moꝛit aĩe cũ p pctm̃ mortale recedit ab aĩma. Joel.i. Plange q̃ſi mulier amicta ſacco ſup viꝛ pubertatꝭ tue. Uir iſte ſcꝫ chriſtus deſpõſatus eſt anime in ſua puberrate. ſ. in baptiſmo. Sup hũc viꝛ doꝫ flere anima q̃ſi mulier q̃ facilius ploꝛat ꝛ vberius q̃z vir. O q̃ꝛtum ploꝛat mulier viꝛ ſuũ et amariſſima lamenta ꝑfert ꝛ ſuſpiria. q̃ꝛto magꝭ flendũ eſt ſup illũ q̃ eſt dulcioꝛ q̃z mel et fauum. Ad hunc fletũ inuitant anime. ij. Re. i. Filie ſyõ ſup ſaul flete q̃ veſtiebat voſ coccino in delicijs. Spũal⁹. Filie ſyon. i. aĩe ſpeculantes eternã bẽtudinẽ. Saul exꝑeti tus interꝑtat. et ſignificat xp̃m quẽ ſancti exꝑetebant ſuis ꝓcibus. Sc̃do ꝓ amiſſiõe alicuius magni theſauri flendũ ẽ. Theſaurus eſt vita eterna. De q̃ Mat.xiij. Simile eſt regnũ celoꝝ theſauro abſcõdito in agro. ꝛc. Sꝫ hũc theſauꝝ ꝑcioſum amittit aĩma peccando. Et iõ flendũ eſt iuꝑ illõ yſa.xxij Plangite ſup regiõe deſiderabili ſup vinea fertili. Regio deſiderabil⁹ paduſus ẽ. Unde pſal.lxxxiij. Quã dilecta tabernacl⁹a tua dominꝰ virtutũ ꝓcupiſcit: qꝛ deſiderabil⁹. ꝛ defic̃ aĩa mea. ſcꝫ in iſtis carnalibꝫ Dec eſt regio de q̃ Mat.ij. Per aliam regionẽ vel viã reuerſi ſunt in regionẽ ſuam. De iſto padiſo ſiue regione eĩcit hõ ꝑ pctm̃ ſicut adam Bern.iij. Sic etiam luciſer Ezech.xuij. O cherub peccaſti ꝛ eieci te ꝛe mõte ſancto dei ꝛc. Nec autẽ ſcripta ſunt ad correctõem nr̃ãm vt intelligam⁹ q̃ ille amittit celeſtẽ beatitudinẽz qui peccat. Et iõ flendũ eſt. O q̃ꝛtuꝫ ploꝛat mlier ꝑ amiſſiõe anuli vl̃ ꝑpli. ſꝫ mlꝛo plꝰ ꝓ veſte ꝑcioſa ꝛe mane vſq̃ ad veſperam

plorabit. Insup ille qui amisit porcellū aut asinū bouem vel equū. nōne facit pconizare per totā terrā: vt si qs inueniat restituat t pcium aliqd pmutet restituenti. Et hijs omnib⁹ psidera qtū plorare debet anima q̄ thesaurū indeficiente pdidit t scrō⁹ sortieratez que designat in vinea fertili. Jō. i. Reg. xxx. Leuauerūt dauid t ppl'us q̄ cuz eo erat vocem t fleuerūt donec deficerēt in eis lacrime. Iste flet⁹ fuit p amissiōe vxor⁹ t filioz⁹ t aliarum rez quas perdiderāt auferentib⁹ amalechitis. Uidet ergo q̄ m'lti charioles habēt porcellos q̄s animas. Tercio flet hō p cōtumelia verboz⁹ t opez. Sicut legit Thob. iij. Zara cū lacrimis deprecabatur dñm vt ab isto improperio literaret eam. Simili mō anima flere dz pter improperiū demonum Nonne magnū improperiū est funē in collo portare. qd facit qui pre verecūdia nō vlt cōfiteri. Und Tren. v. Seruicib⁹ nostrz minabamur non dabat lassis requies. Sic etiaz iudas fecit Matth. xxvij. Ablēs laqueo se suspendit. Sic multi post petm laqo verecūdie suspendūt collū. Nōne improperium est man⁹ ligatas hze. sicut vsurarij qb⁹ diabolus ligauit man⁹ ne restituāt aliena. Osee iij. Ligauit eū spūs i alis suis t cōfundet a sacrificijs suis. et Tren. i. Abierūt absqz fortitudine añ facie sb̄ seqntis. Sic miseri vadunt nec resistere pñt dyabolo q̄ ligauit eis manus. Quarto flet hō pre nimia leticia Sic gen. xlvi. Joseph irruit sup collū pris et inter amplexus fleuit. Debz eni hō plorare nō solū p mal' amouendis: sz t dulces lacrimas fundere p bonis sibi datis: considerando vñ de⁹ eruit eū. t quid illi concessit. s. grām: t quid ei dimisit scz debita multa.

Sic fleuit maria magd. dum enjz staret ad monumētū foris fleuit. Joh. xx. Et consolata est p ihm. Sic anna fleuit. i. Regū. i. Et dat⁹ est ei samuel. Spūal'r. sic gratia dei datur anime flenti. et thesaurus amissus p fletum recupat. Jdo dicit Conuertimi ad me in fletu t plāctu tc. Et tūc sb̄dit. Scindite corda vestra t ñ vestimenta vza. Scindeū corda lois gladio vt vir⁹ peccati exeat. et nunc diuia lex homi appareat. In cui⁹ figura velum tēpli scissum ē Luc. xxiij. Pre doloze petre scisse sunt in passiōe dñi. vt hī Matthei xxvij. Sic petrō⁹ corda fm sanctum Greg. duriora sunt saxis q̄ scindi p pniam nolūt.

Nota sup illo verbo: in ieumio: q̄ triplex est ieiunū. Primū corpis a cibo materiali Secundū afflictiōis a gaudio temporali. Tercium voluptatis a petō mortli. De primo Ecci. xxxvij. Qui abstinēs ē adijciet vitā. t in multis escis erit infirmitas. De scdo ieumio loqbat Zara Thob. iij. Mundā fac vitā meā ab omi oblacia: nunqz cum iudeis me miscui: neqz cuz hijs q̄ in leuitate ambulant principē me prebui. Et sic ieiunabat q̄ dicebat. Renuit consolari ania mea. i. Pe. ij. Obsecro vos tanqz aduenas t pegrinos abstinere a carnalibus desideris. De tercio dicit Piero. Tunc pclara est apō vīa abstinētia corpis: cū anim⁹ ieiunat a vicijs. Isid. Qui a cibis abstinēt t praue agūt de/mōes imitant quib⁹ esca nō est. et nequicia semp est. Sciendū q̄ ieiunū dñs instituit in paradiso. sed postea sctificauit ipse/met cuz ieiunauit q̄draginta diebz t. xl. noctibus. Mat. iij. t. Lu. iij. Queritur vtrū ieiunare sit semp laudabile vel qn. Respondeo fm sctm Tho. in qrto. dist. xij. In tribz casibus nō est laudabile ieiuniū neqz etiaz licitum. Nam quidā p ieiunū primo subtrahunt quod necessariū est vite. hoc nō licz sicut nec seipm interficere sed h̄ est valde razonabile. quia natura modicis contenta est. vt dicit Boecius in de consolatōe philosophie. Secundo nec licet sbtrahere qd est necessariū fm ea que incūbuut facienda ex officio vl' societate coz ad quos qs pertinuit. Hoc enjz esset de rapina hostiā offerre. Tercio nec licet esse tanta abstinentia q̄ hō a validioribz opib⁹ impediat. Sz abstinēta seu ieiuniū laudabile est qn̄ p ipm caro diminuit a suo robore ita q̄ facilius spiritui sb̄ dat. Item q̄ritur vtz ieiuniū cadat sub pcepto. Rñdetur fm sctm Tho. scda sede. q. clvij. ar. iij. Dicendum q̄ ieiunū inqntū pertinet ad necessitatē cohibitionis pcti vel satisfactōnis in pnia vl' ad eleuationē mētis ad spūalia. sic cadit sb̄ precepto legis nature. Sed determinatio tempis t modi ieiunādi cadit sb̄ pcepto uris positiui qd a prelatis ecclie sic est institutum. et hoc est ieiuniū ecclie. aliud nature: Nec tamen quilibet trāsgrediēs peccat mortaliter. sz qui transgredit p remedo statutum legislatorz. vel sic q̄ impediat finis quē intendit legislator. Sed q̄ ex cā rationabili frangit ieiuniū nō peccat mortal'r. Nota te diuersas intēriones ieiunantiū. vñ ysi⁹. Abstinet eger egens cupid⁹ gula symea virtus. Abstinet eger q̄ nō pōt comedere vel pter medicinā. Egens q̄ nō hz qd comedat: cu/

In die cinerum.

pidus ne expendat. Bula id est gulosus vt postea auidi⁹ comedat. Symea. id ē hypocrita vt laudet. Virtus vt mereat. Et sic ñ debemus ieiunare Quia ppha ꝓponit nob magnitudinē diuine clemētie. Dixi scdo ꝓmittit dñs penitentib⁹ indulgentiā dicēs Conuertimini ad dñm deū vestr̄. qm̄ benignus est penitentiā inspirādo. et misericors offensa remittendo. patiens sniam differendo: ⁊ multe misēdie veniaz ꝺdonādo. ⁊ pstabilis sup malicia: penam debitā relaxando. Malicia aūt hic nō sumit⁹ ꝑ culpa: sed ꝓ pena. sicut habet Math. vi. in fine. Sufficit dici malicia sua. Hiero. in orginali. Pre stabilis est de⁹. i. patiens sup malicia. quia penam debitā nō infligit penitētib⁹. Iz eam relaxat: si tantū gerim⁹ pniam sup peccatis. Hiere. xviij. Si egerit gens pniaz sup malicia sua. agam ēt ego pniaz sup malo quod cogitaui vt facerem ei. Sequit aūt diuina clemētia. Quis scit si ꝺuertat. s. deus ab ira ad misēdiam. quasi diceret. null⁹ ꝑ certam scientiam. Ad Ro. xi. Quis cognouit sensū dñi aut quis consiliari⁹ eius fuit. aut q̄s prior dedit illi ⁊ retribuetur ei. quoniaz ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia ⁊c̄. Sed Ezechielis. xviij. dicitur Si impi⁹ egerit penitentiā ab omib⁹ peccat⁹ suis q̄ operat⁹ est. et custodierit omia p̄cepta mea: ⁊ fecerit iudicium ⁊ iusticiā: vita viuet ⁊ nō morietur. omniū iniquitatū quas operatus est nō recordabor. Et seq̄t ibidē. Nunq̄d volūtat⁹ mee ē mors impij dic̄ dñs ⁊ñ vt ꝺuertat a vijs suis ⁊ viuat. Sed sequit: cuz ꝺdicit q̄ b̄ possit fieri ex dictis Zach. i. vbi dicit Conuertimini ad me ⁊ ego ꝺuertar ad vos. Rndet q̄ vtū est q̄ deus ꝺuertit ad eū q̄ se pfecte cōuertit ad ipm. Sz q̄ aliqs sepm ꝺuertat ad deum cernitudinal⁹ scin non pōt. nisi fuerit alicui reuelatū. Sequit. Et ignoscat sez deus indulgēdo sibi culpaz. q. d. Scire non pōt q̄ nō sit remissio culpe sine infusiōe gr̄ie Nemo aūt scit se esse in grā dei. Eccs. ix. Nescit homo vtr̄ amore an odio dign⁹ sit. Sequitur. Et reliquat post se. i. post flagellū vltionis b̄dictionē. i. remissionē culpe ⁊ relaxationē pene. q. d. Scire nō pōt. quia aliq̄ndo incipit de⁹ flagellare pctōres nec cessat vsq; i sempiternū. sicut in pharaōe antiocho ⁊ herode. Item ꝑ b̄dictionē intelligit bonoꝝ templalium abundantia. Isa. primo cap̄o. Si audieritis me bona terre comedetis. Sequitur plenitudo placationis pie. tōi. Sacrificium ⁊ libamen domino deo nostro. q̄s diceret. Non solum oportet vos corpa scindere. sed singultib⁹ suspirijs et ieunijs corpus affligere. ⁊ vt perfecti potestis dño deo seruire vel placere: oportz vos offerre sacrificium ⁊ libamen. Sacrificium fiebat de solidis: vt de pane ⁊ sic de alijs. Libamen de liq̄dis. vt de oleo et vino. Nota q̄ peccator debet deum placare quadruplici sacrificio. Primū est mentale quod est contritio. psal. l. Sacrificium deo spūs cōtribulatus. Secundum sacrificiū est vocale: et dicitur oratio ⁊ dei laudatio. psal. xlix. Immola deo sacrificium laudis Terciuz sacrificiū est reale quod est elemosinarū largitio. Mathei. ix. Misericordiaz volo ⁊ nō sacrificiū. Quartum sacrificium est corpale quod est carnis afflictio. Ad romāos. xij. Obsecro vos frēs vt exhibeatis corpa vra hostiā viuentē ⁊c̄. Sequitur. Postq̄z dominus per se suasit penitentiam peccatorib⁹. hoc idem facit ꝑ platos suos: cum dicit. Canite tuba. id est aperte predicate vt vos audiant ⁊ preparentur homines. Nota q̄ predicatō comparatur tube: quia tuba est terribilis in preliis. et est consolatiua in nuptijs. Sic verbum dei terret homies quando est de dei iusticia. ⁊ animat quando est de spirituali pugna. ⁊ ipos consolatur quādo est de dei clementia. vel erat quando est de eterna gloria. Item tuba est stricta in vna parte et lata in alia. Sic ꝑ dicatio exigit vt predicator sit auster⁹ circa vitam suam: ⁊ circa alios benignus: vt dicit Crisostomus. Et dicit in syon. Syon ē mons eminens tot ciuitati hierusalem vbi erat domus regia: iuxta quā erat templum domini. et significat ecclesiā extra quam nō predicatur conueniēter verbum dei: vt dicit Isaie. ij. De syon exibit lex: ⁊ verbum dñi de hierusalem. Sequitur Sanctificate ieiunium. quia sanctū ieiunium est aime languentis medicina. Notandum ad hoc q̄ ieiunium sanctum sit multa concurrunt.

Primum est corꝺis mundicia. Christus enim prius fuit baptizatus anteq̄z ieiunauit. Secundum est intentio recta: vt scilicz ieiunetur sola intentione placendi deo Unde christus fuit ductus ad ieiunium a spiritusancto ⁊ non habuit aliud motiuum.

Tercium est perfecta abstinentia: vt non solum os a cibis abstineat: sed lingua a verbis inutilibus. oculi a vanis aspectibus: manus ab impudicis tactib⁹ et sic de alijs,

Quartum est victoria hostium Christ⁹ enim post ieiunium temptationez vicit. Et certe tempore ieiunij homo debet se armare spiritualiter contra hostes inuisibiles. Sequitur. Congregate populum: vocate cetuz Per cetum intelliguntur maiores de quibus fiebat congregatio. Unde in lege dicebatur solennitas cetus. In mense enim septimo congregabantur maiores vt congregarent et ordinarent de collecta pauperib⁹ facienda: vt habetur Leuitici. iij. capl'o .et Deuteronomij. decio sexto. Et certe isti sunt vocandi ad audiendum verbum dei: quia forsitan plus indigent q̄z alij. Per populū intelliguntur minores: qui etiam deberent vocari ad verbum dei. vt patet primi Esdre iij. Congregatus est omnis populus quasi vir vnus: et tunc Esdras exposuit legem Auditores ergo verbi dei sunt omnes generaliter qui sunt ex deo: vt habetur Johānis octauo capl'o. Qui ex deo est verba dei audit. Sequitur. Sanctificate ecclesiam. id est indicite sanctitatem ecclesie: vel facite vestris sermonibus vt sanctificetur. De moyse enim dicitur Exodi .xix. ꝙ descendit de monte et sanctificauit populum. Et quia sancta mater ecclesia multas personas continet: ideo additur Coadunate senes. Dicit glosa. tam etate q̄z sapientia. Unde dicitur Job. xij. In antiquis est sapiētia: et in multo tempore prudētia. Et Sapiētie quarto. Etas senectutis vita immaculata. Sequitur Congregate paruulos et sugentes vbera. id est illos qui nō habent annos discretionis: sicut sunt lactentes. Psalm̄. viij. Ex ore infantium ⁊ lactentinm perfecisti laudem ⁊c̄. Sequitur in littera. Egrediatur sponsus de cubili suo et sponsa de thalamo suo ⁊c̄. Unde Ambrosius loquens de coniugatis sic dicit. Frustra enim agit penitentiam qui non seruat castitatem. Sed videtur ꝙ pueri et qui non habent vsum liberi arbitrij non debent vocari ad istam sanctificationem. Dicit Ambrosius ꝙ ideo vocantur: quia eorum innocentia placet domino ac ꝙ ꝑ ipsos alij magis excitētur. Unde secundi Paralipomenon. xx. dicitur: ꝙ omnis iuda stabat coraz domino cum paruulis et vxoribus et liberis suis. Per paruulos autem hic continentes et innocētes per sponsum ⁊ sponsam cōiugati intelliguntur. Sequitur post predicatōnem oratio Inter vestibulum et altare. id est. inter duo altaria. scilicet holocaustoruz quod erat extra templum: ⁊ incensoꝝ quod erat interius: erat quidam porticus. et in quadaz parte illius erat quidam locus vbi sacerdotes induebantur ⁊ exuebantur Et erat locus secretus vbi sacerdotes orabant. Sequitur. plorabunt sacerdotes ⁊ leuite pro suis et ꝓ populi criminibus. vt scilicet suo exemplo populum ad plorandum prouocent. Et dicent. Parce domine parce populo tuo. Dicit bis parce. Primo parce nobis sacerdotibus. et secūdo parce populo tuo. Et ne des hereditatē tuam. id est populū israel quem quasi hereditatem tibi appropriasti. in opprobrium. id est in captionem hostium et seruitutem. Et ne dominētur eis nationes id est caldei ⁊ persi ⁊ medi. Deinde monet propheta allegare exauditionis causam: vt sic dicat domino. Quare dicūt in populis id est quare dicunt natiōes iste predicte de filijs iuda et beniamin. Ubi est deus eoruz de quo tantum se iactabant: in quo confidebant. videtur ꝙ sit impotens ad liberandū populum suum. Tunc sequitur. Zelatus est dominus terram suam. id est populum suum. zelo amoris qui semper pungit. iuxta illud psalmiste psal. xlviij. Zelus domus tue comedit me Et pepercit populo suo. vbi ponit signum indulgentie. Et respondit dominus. Non verbo sed facto: et dixit. Ecce mittam vobis frumētum vinum et oleum et replemini in eis Qd̄ potest intelligi non solum de abundantia bonorum temporalium sed etiam spiritualium. Per frumentum intelligitur fides qua viuit anima et sustentatur corpus: vt habetur Abacuc. ij. Justus ex fide viuit. Per vinum autem spes intelligitur: qz sic̄ vinū letificat cor hominis: sic illa animam. Apostolus ad Romanos. xij. c. Spe gaudentes. Per oleum vero intelligitur charitas. i. ad Corinthios xiij. Maior horum charitas. Sequitur. Et n̄ dabo vos vltra in opprobriū gentib⁹ id est non tradam vos vlterius in captiuitatem et seruitutē hostium vestroꝝ.

De eodem.

Sermo II De euangelio:

Cum ieiunatis nolite fieri sic̄ hypocrite tristes. Math. vi Thema. Cupiens inimicū fugare ⁊ a se repellere destruit illi re

In die cinerum.

ceptaculū. Exemplū de lupo ⁊ ceteris feris q̄ rum fouee sūvastate fuerint ꝓcul fugiūt: re/clinatorio ñ inuento. Spūalr. receptacl'm dyaboli est hūana caro. Un Ambr. i quadā epla. Quicūq; se delicijs corpalibꝫ dederit i dyaboli fuit ute manebit. Debem⁹ igit̄ p ab/stinentiā ⁊ ieiuniū corp⁹ mortificare vt dya bol⁹ citius a spū superet corpis p̄sidio destitu to. Figurat Dañ. xuij. vbi legit̄ q̄ ipe Dani el q̄ in abstinētia vixit: dīstruxit idolū nomie bel q̄ interp̄tat ventus: ⁊ postmodū occidit draconē q̄ latitabat sb idolo. Spūalr. Per bel à interp̄tat vētus: subaudi corp⁹ hūanū Job. vij. Uent⁹ ē vita mea. Per danielē sb/audi spm̄ deo coniūctum q̄ dz sp repleri cele stibꝫ desiderijs. Qui igit̄ vult spūalē draco/nē occidere ⁊ a se ꝓcul repellere: corp⁹ prius. mortificz ieunijs ⁊ abstinētia. Un Hiero. Ardentes inq̄t dyaboli sagitte ieunioꝝ et vigiliaꝝ frigore restringende sunt. Sz q̄le debet esse ieiunū vt aīe ⁊ corpi p̄sit: ostendit salvator dī. Cum ieunat⁊ nolite fieri ⁊c.

Aliud thema. Exterminat em̄ facies suas Math. vi. Medicina nō dz ꝓtinere aliq̄d quod roborat infirmitatē. Sic ieiunū ē me dicina data ꝑ morbū gule q̄ prim⁹ hō dete tus vetitū pomū comedit. Greg. Arte medi cine ꝑia ꝓtrarijs curantur. Sic igit̄ a gau dijs paradisi cecidim⁹ p gulaz. ita fm Gre. reuocamur p ieiunijs. Un in epla Joel. ij. Conuertimi ad me i toto. c. ve. i ie. fle. ⁊ planc. Ecce medicina nō sicca: sed madida dz esse cum fletu. Albert⁹ libro. xxuij. de animalibꝫ Aues nili fluuij nō tacēt gemētes dū illaq̄ ant. Sic tu nō debes cessare a gemitu. Job. v. Nascit hō ad laborē sic auis ad volandū Joel. ij. Egrediet sp̄sus ꝺ cubili suo⁹ sp̄sa de thala. suo ⁊c. Et si h̄ fecerim⁹ dicet nobis dñs. Ecce mittā vob frumētū: ecce sacramē tū. s. corpis xp̄i. vinū. s. sanguis: ⁊ oleū. s. mi sericordie. De q̄ introit⁹ Miserer⁊ oīm dñe ⁊ nihil odisti ⁊c. No. tres plāct⁹. s. vnigeniti draconis ⁊ structiōis. Qz pctōr ꝓdit primo aīam. Jō Hiere. vi. Luctū vnigēti facribi planctū amaz. Secōo reū. Et sic plāctu dra conis Mich. i. Facit plāctū velut draconū Quia legit̄ q̄ elephas draconē inuenies se/mitas cuz plantis conterit. ⁊ sic diabol⁹ reū alienat. Tercio perdit omia merita Mich. p̄mo. Faciam luctū quasi structionū cū pdit oua. In summa euangelij innuūtur tria Primo debet cauere fictam simulationē. ibi Cum ieiunatis. Secundo debet nos habe/re rectam intētionē. ibi Tu cū ieiunas. Ter cio debet nos cauere periculosam acq̄sitiōez ibi Nolite thesaurizare ⁊c. De p̄mo dī Jn illo tempe. scz cum dñs p̄dicauit i mōte tha bor dixit discipulis suis Cuz ieiunat⁊ nolite fi sic hypocrite tristes Crisō. Sciebat dñs vanā gl'iam ex omi ope bono ꝓcedere. igit̄ ꝓhibet spīnā vane gl'ie ⁊ eradicat eam: cū dī. Noli te fieri ⁊c. Et non dic̄ esse. qz aliud ē esse: et aliud fieri. quia tristem esse h̄ est naturale in ieiunio. sed fieri hoc est in apparentia oñde re ac si esset ieiunans ⁊ tñ non est. Et sic hy pocrita dicit ab ypos quod est sub: ⁊ crisis aurū quasi sb auro bone apparentie gerens plumbū falsitatis. Jdeo sb dit Exterminat enim facies suas. i. quandā tristiciā alijs ꝺ mōstrat vt religiosiores p̄ ceteris appareat Greg. Simulata equitas duplex ē iniq̄tas Aug⁹. Jactantia eo periculosior est quo noie est religiosior. Jō sb dit Amen dico vob re/ceperunt mercedē suam. Crisō. O hypocrita quid a deo receptes cū deo nihil dedisti. qđ p pter deum fit deo dat̄ qđ ꝓpter homes in ven tum spargit̄ nil inde sperat̄. Melius ē non facere q̄z ꝓpter homes facere: qz p dit laborez et premium. Jn scolastica hist. dī. q̄ poma sunt in arboribꝫ iuxta mare mortuū que cre scunt quasi lucida. interius autem sunt ver mibus plena. Nam hypocrita hz se vt ouis portans vellera non sibi sz alijs: ⁊ sic ipse in conuersatōe. Item est sic apis mellificās sz ñ gustās. et sic hypocrita p̄dicando laborat: sed fructū predicatōis non gustat. Item hy pocrita habet se vt aratrū quod arat ⁊ p fru/ctu laborat. sed nō comedit. ⁊ sic hypocrita i ieiunio ⁊ afflictōe sua nō accipit p̄miū a deo sed ab homibus. quia hypocrite apparent hominibus ieiunātes. ideo eoz p̄miū vanū et quasi nihil est. Un Crisō. Quid est laus hominū nisi verboz transeuntiū son⁹ cessent homines p̄dit hypocrita. Dixi sc̄do do/cet dñs nos habere rectam intentionē cum dicit. Tu autē cum ieiunas scz rationabil'r vnge caput tuū. id est exhibe te festinū ⁊ hi/lare ⁊ facie tua laua. i. signa letic̄ie p̄tende.

Nota hic innuunt duo que sunt nob̄ ne cessaria si volum⁹ q̄ ieiuniuz quadragesima e nobis proficiat. scilicz vngere caput men tis ⁊ faciem lauare scilicz anime. De pri/mo nota q̄ quattuor genera hominū legun tur vncti ⁊ sunt vngēdi. Primo infirmi vt sanitatem recipiant. De quo Jaco. v. Infir matur q̄s et vob̄ inducat p̄sbyteros ecclie.

et orent sup eū vngētes eū oleo in noīe dñi. Et sic spūal'r nūc sacerdotes dñi vngere po pulū oleo pnitentie. Hoc oleū pnie dz pfici ex amaritudinibus. scz contritōis z dolor. s. cōsiderando maclas anie vlnera cordis z tēp⁹ male expēsum. reū offensuz z pnā eternam Figurat Thob. xi. Sic thobiā angel⁹ istruxit. Inunge oculos pris felle piscis z sanabit Et sic tu vngere oleo penitentie z sanaberis O qt sunt hodie imbecilles z infirmi q̄ non curant nisi vngāt oleo pnie. Isa. i. Vulnus linor z plaga tumēs nō est circūligata neq; fota oleo. s. contritōis vl' pnie. Jō fetēt talia vlnera. Et sic pctm̄ superbie sine ligatura humiliatz. Luxuria sine fascia castitatz. z sic d̄ aliis. Ideo pcepit Joseph Beñ. l. seruis suis vt cōderēt corp⁹ pris ne putresceret. z sic christ⁹ pdicauit oleū pnie z tritionis. Hoc oleo hodie oēs vberem⁹ inūgi ne cōtingeret nob sic fatuis q̄ gibz Mat. xxv. q̄ oleo carue runt. s. pnie. iō nō intrauerūt in celestes nuptias. sz clausa ē ianua. Querit cur hodie scz feria q̄rta incipim⁹ ieiuniū z nō alio die Rñdet. Prio qz feria q̄rta xp̄s fuit venditus ad mortē. ad innuēduz q̄ p pniam emimus xp̄m z regnū ei⁹. Mat. iij. Pniaz agite appropinqbit enī reg. ce. Secdo qz feria q̄rta sol luna z cetera lumiaria creata sunt. A pncipio enī ex⁹ q̄ndā nubeculā lucidā fec. cum ait Beñ. i. Fiat lux z fcā est lux. s. tenuis quē admodū diluculo fieri solet. sz q̄rta feria seqnti fec duo lumiaria mag̃. Sic p pniaz nos puenim⁹ ad lucē eternā z eripimur a tenebris vt dz Eph. v. Eratis aliq̄n tenebre. nūc aūt lux in dño. Et iō tps pnie incipit feria q̄rta

Secdo vngit pugil ad pugnādū. Et sic nos pugnare dēm⁹ cū diabolo. Ergo necessaria ē nob vnctio. s. robur spūsci. Hāc vnctōz nō hūit saul. ij. Re. i. Abiect⁹ ē clipe⁹ saul q̄si n essz vnct⁹. Et sic pctōr nō hns grāz spūscti nō pt vincere inimicos pugnādo. Ergo cū xp̄s deberet pugne cū diabolo duct⁹ fuit i deserta a spiritu. s. sctō. Matth. iij. Un Isa. lxi. Spūs dñi sup me eo q̄ vnxerit me. Si hō hac vnctōe vnct⁹ fuerit secure poterit pliari. Et sic. b. Stephan⁹ plen⁹ spūsctō. Actu. vij vicit inimicos videlicet celos apostoli m̄ stantem a dextris. s. sibi in adiutoriū. Tercō vnguntur nobiles dñe ad decorez. Un iudith lauit corp⁹ suū z vnxit se mirro optio. Judith x. Et sic aīa cū feruore ozōnis carnis delitias interficit vt murrā. Et sic susanna Dan. xiij. Afferte mihi oleū z smigmata z ostia pomerij claudite vt lauer. Spūal'r. sic anima sancta dicat. O vos sancti ageli afferte. i. impetrate oleū devote ozōnis vt placeā saluatori. Sz heu aliq̄ vngūt corp⁹ z nō aiam qō querit Beñ. Cadet asina z est q̄ sibleuat. i. corp⁹. perit aīa z nō est q̄ recogitat. Quarto vngūnt reges. z sic nos vngi dēm⁹ oleo leticie ad regnādū cum xo Psalm. Propterea vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo le. p socios tuos. psal. xl iiij. Figurat. i. Reg. xvi. vbi dz q̄ Samuel tulit cornu olei z vnxit dauid i medio fratrum in regem. Spūal'r. Sic xp̄s penitētē vngit oleo letitie i reg⁹ dei. ps. lxxxviij. Inuenit dauid seruū meū. i. penitentē. z oleo scō meo vnxi eū. Tūc seqtur. Et faciē tuā lauā. Nota triplex ē lauacr ex q̄ dēm⁹ lauare faciem aie. Primū ē effusio lacrimarum. psal. vi. Lauabo per singulas noc. l. m. l. me. st. m. ri. Ratō: qz tunc est silentiū Treñ. ij. Consurge laudā i nocte in pncipio vigiliarum tuarum z effunde sicut aquā cor tuū ante ospcm dñi. Isaie. xxvi. Ania mea desiderauit te i nocte sz i spū meo in pcordijs meis d̄ mane vigilabo ad te. Itē tunc marie infestāt demōes Can. iij. Unusquisq; ensis sup femur suū propter timores nocturnos. Glo. Ensis i femore: castitas i carne. Per noctē circūloqtur culpā. propter tenebras frigiditatē z piculositatē Joh. xi. Qui ambulat i nocte offendit. i. Thi. iij. Qui dormiunt nocte dormiūt. Joel. ij. Conuertimini ad me i toto. c. ve. i ie. z fletu et plā. tē. Ecce cōtritio requirit ad ieiuniū. Isid. Qui abstinent a cibis z prave agūt demōes imitant. Uolēs āt mūde lauari accipiat cinerem. Un sctā mat ecclia hodie nob illd̄ ponit: cū dic Memto hō qz cinis es z i cinerē reuerter̄. Beñ. iij. Reuertersi terrā de q̄ sumpt⁹ es. q̄si diceret interrogādo hoiez. Quid es q̄d fers quo vadis. Et rndet homo. Terra et cinis tc. Hiere. xxij. Terra terra terra audi verbum domini. Recordare ergo te fore terrā et cinerem. nam talis memoria est vtilis si recorderis q̄ es cinis. Et hoc patz in cineris proprietatibus. Prima quia cinis terrā secundat. z sic memoria mortis facit hominē fructiferum in bonis operibus. Brego. Se solicitat in bono opere qui frequenter cogitat de extremo fine. Secunda pprietas. Sol⁹ cinis ignē conseruat si est calidus si frigid⁹ extinguit. Et sic feruens meditatio mortis conseruat gratiam spiritussancti. Tercia cinis maclas ablujt. et sic memoria mortis Ecclīastici. vij. Memorare nouissima et

In die cinerum.

in eternū nō peccab. Prio abluit supbiam vt pauo respiciens pedes q̄ sunt horribiles depoit ornatū pennaz. Sic hō cogitās de extremo fine q̄ ē horribil' deponit supbiā. Eccl. x. Quid supbis terra z cinis. Scdo abluit peccata luxurie sic bestia cuz cauda expellit muscas. Et sic p mortis meditatiōē hō expellit cogitatões imūdas. Tercio abluit auariciā qñ cogitat q̄ in morte nil secū defert. i. Thi. vi. Nihil istulimus in hūc mūdū nec z aliq̄d deportabimus. iō hntes alimēta z q̄bus tegamur hijs cōtenti simus. Naz q̄ morte recogitat nil de terrenis bōis per supabūdantiā affectat. Job. i. Nud⁹ egressus suz ō vtero mris mee nudus reuertar illuc. Scdm lauacz ē cōfessio pctoz. Figurat Exo. xxx. Facies labiū eneū cū basi sua ad lauādū. Spūal'r: p vas eneū intell'r confessio pctōz. cū basi. i. pposito nō peccādi. ibi laua man⁹ z pedes. i. opa et affect⁹ Piere. uij. Laua a malicia cor tuum hierlm vt salua fias. Sed heu aliq̄ faciunt vt pozci qui post lotionē stati reuertunt ad lutū: z sic ipi ad pctm. Eccl. xxxuij. Qui baptizat a mortuo z iterz tangit mortuū quid pdest lauano ei⁹. Et sic hō qui ieiunat ī pec catis suis q̄d pficit hūiliando se. ozōz illi⁹ q̄s exaudiet. Terciū lauacz ē largitō elēosinā rū. Lu. xi. Date elēosinā z oia mūda vobis erunt. Et Dañ. uij. Pctā tua elēosinis redime. Et Amb. Illud ieiuniū dñs approbat q̄d ad ei⁹ oculos man⁹ elēosinaz leuat. Naz q̄d tibi sbtrabis alteri largire. vnde caro tua affligit alīca repet. Itē nota duab⁹ de causs homies lauant. Prio vt cognoscāt. z sic nos lauari dēmus vt cognoscamur a deo: ne dicetur nob illud Mat. xxv. Amē dico vobis: nescio vos. s. ppter turpitudinē pctōz. Nec mirū. Nam de pctōribus dr Treñ. uij. Deni grata ē sup carbones facies eoz z nō sunt cognoti ī plateis. Iō faciendū ē q̄d legitur. iij. Regū. xx. Absterst puluerē de facie ei⁹ z cognouit eū rex isrl' q̄ essz de ppheż. Spūal'r. Sic nos puluerē pcti dēm⁹ abstergere a facie aie vt cognoscamur a do: Joh. x. Cognosco oues meas z cognoscūt me mee. Scdo solent hoies lauari vt cogniti diligant z honorent. Et sic Hester. ij. que vnxit z lauit se et introducebat ī cubiculm regis. et sic q̄libz fidelis aia. Quis enī diligeret mlierē lepzosaz cui⁹ facies esz mltis macul' fedata. certe nullus. Iō de lepr dr Leui. xuij. Postq̄z fuerūt mundati lauerūt vestīmta sua z ingrediebāt castra. Spūal'r. sic nos dēm⁹ lauari z mūdari lauacro pnie vt possim⁹ ingredi castrū celi. Nam dr Matḥ. v. Bri mōdo corde: q̄m ipi deū vi. Diri tercio q̄ xp̄s docz nos cauere pcul'osam acq̄sitionē. ibi Nolite thesaurizare vo. the. i ter. vbi erugo z tinea demo. z vbi fures effodiūt z furāt. Crisḥ. in ome. Postq̄z expulit vāe gl'ie egritudinē. nūc phibet auariciā di. Nolite thesaurizare. s. ex auaricia z ex amore diuitiaz ī debite. Nā ꝑm Piero. ī epl'a ad paulinū antiquū dictū ē. Auaro de est tam qđ hz q̄ qđ nō hz. Iō apl's. i. Thi. vi. dic̄ Qui volūt diui. fie. ici. ī tēp. z i laqz dya. Iō de auar̄ diuitib⁹ dic̄ dñs Mat. xix Diues difficile intra. i reg. ce. Iō ps. Diuitie si affluno. cor ap. Non g⁹ est hic thesaurisandū nisi ex honest̄ scauḥ. Cui⁹ cā est q̄ hic erugine z tinea diuine congregate cōsumunt et fures furant. Omis em thesaur⁹ aut ē de metall' aut de vestib⁹ aut ō lapidib⁹ pciosis Primū demolit erugo. scdm tinea. terciū fures. Iō est thesaurizandū vbi pdicta nō valent nocere: sic in celo Iō sb dict. Thesaurizate vobis thesauz ī celo. i. pmia meritoruz.

Scdēdū thesaur⁹ consistit pprie ī rebus pcios Sic in auro z argēto z lapidib⁹ pcios et vestib⁹ pciosis. Debem⁹ g⁹ thesaurizare. Prio auz. s. dilectiōis. Nam sicut auz pcellit oia metalla. sic charitas oēs virtutes. i. Coz. xij. Maior hoz charitas. Sz heu de aliq̄bus dr Jac. v. Auz z argentū vīm erugi auit. z erugo eoz ī testimoniū vob erit. i. amor diuitiarū in aliq̄bus inordinat⁹ ē. ppterea ammirat hieremias Treñ. uij. Quo obscu. ē auz mutat⁹ ē co. optim⁹. Scdo dēm⁹ thesaurizare argentū castitat̄. q̄d hijs dieb⁹ nō habuisti Unī Isa. i. Argentū tuū versuz ē in scoriaz. Iō puer. xxv. Auser rubiginē de medio argēti. i. luxuriosas cogitatões de mēte. Tercio vestes pciosas duplicis mūdicie. Eccs. ix. Oi tpe vestīmta tua sint cādida. s. iteriora z exterioza. De hijs vestib⁹ puer. vi. Oēs domestici ei⁹ vestiti sunt duplicib⁹. Domestici eccl'ie militant̄ dñi esse induti pdicta duplici mūdicia. Sz iste vestes sūt diligenter custodiēde ne auferent. Apoca. xvi. Beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambuler. Quarto debemus thesaurizare lapides pcciosos. id est opera virtutum. scilicz iaspidem humilitatis. Apocalipsis. xxi. Fundamentū primum iaspis id est humilitas que est mater omniū virtutum. Et zaphirum celestis conuersatōis quia habet celestem decorem. Sic et nos

Unde ad Philippē. iij. Conuersatō nostra in cel'est. Smaragdū pententie. Berillum miscōie. Sz heu de aliqbꝫ ꝯqrīt hiere. Treno. iij. Dispsi sunt lapi. sanc. i ca. oīm plateaꝝ. id est opa virtutū: plus curātes de thesauro corpis ēz anime. Et plꝰ thesaurizāt in terris ꝙz in celis qđ est incautū. psal. xxxviij Thesaurizat & ignorat cui congregabit ea. Jō dic. Thesaurizate vob thesauros i celo scz vbi ē securitas. Ubi nec erugo demolit: qz ibi nlla vetustas. Nec tinea corrodit: qz ibi nulla passibilitas Ibi fures ñ effodiunt nec furant. qz ibi nlla fraus vl violētia. Uñ canit eccl'ia. Ubi nec languor nec semū nec fraus vl odiū nec terror hostiū: nec cura vestium ꝛc. Et sbdit. Ubi em thesaur⁹ tuus ē ibi & cor tuū. Unde Hiero. Si in celo thesaurizaueris bona faciendo i celo erit cor tuum. i. intentio cordis tui. Si āt in terra thesaurizaueris nō exponēdo diuitias tuas in paupes in terra erit cor tuum. Et nō soluz est hoc in pecunia. sz in luxuria & gulositate quia q̄ est luxuriosus i luxuria est cor eius. Et q̄ gulosus de⁹ venter est illi. Dec ille.

Feria quinta De epistola.
Sermo III

Egrotauit Eze

e chias vsqz ad mortē. ysa. xxxviij Thema. Cum paup & defectuosus hz indigentiā diuitis alicui⁹ vt adiuuet eū supplere defectū suū, ille petit cū hūilitate vt exaudiat. Spūal'r. Sic nos ppter iniq̄tates nrās paupes facti sum⁹ nimis. Rogemus g⁹ diuitē. i. xpm. de q̄ psal. cxi. Gloria & diuitie in domo ei⁹ Et cū hūilitate vt exaudiamur. psal. ci. Respexit i oōe hu. & ñ spreuit pcē eoz Et hꝰ docz nos totū officiū misse introitus. Dū clamarē ꝛc. Sil'r collēa. De⁹ qui culpa offenderis & pnia placaris pces populi tui supplicātis ppici⁹ respice & flagella tue iracundie q̄ pctis nris meremur auerte. Simil'r in euāgelio vbi Centurio hūil'r dēpcatus ē p puo tuo. Sil'r in epl'a: vbi ezechias rex egrotauit & orauit cuz lacrimis. & quindecim āni vite ei⁹ sunt additi. De quo thema. Egrotauit ezechias vsz ad mor. ꝛc.

In summa epl'e duo innuūtur. Prio ipi⁹ ezechie infirmitatis ꝓpositio. ibi Egrotauit ezechias. Scdo sbdit sanitatis restitutio. ibi. Et factū ē verbū dñi De ꝓmo dic Egrotauit Ezechias. Nota hesterna die in capite ieiunij monuit dñs p Joelē ppha filios eccl'ie vt cōuerterent ad ipm cū fletu plāctu & ieiūio. Et monuit sacerdotes & plātos vt plorarent & plorādo orarēt p se & p ppl'o. In hac aūt epl'a spūssctus explicat filijs eccl'ie q̄ & qzta vtilitas ex flebili oōne ꝛsequatur. ex eo q̄ regi ezechie ad lrām cōtigit qui oōne & fletu meruit sanitatē & plongatiōez vite. Et qđ ezechias corpal'r meruit. ꝫ pctō res spūal'r merent. Jō dicit. In dieb⁹ illꝭ. scz in qbꝫ deus p angelū suū triūphū dedit & victoriā. De assirijs vna nocte interfec centuz octogintaq̄nq̄ milia hoim i castr⁹ assiriorum Et in qbꝫ cepit regnare super assirios asaradon filius sennacherib Nam ipe sennacherib a filijs suis ppijs. s. adramelech & sarasar in templo idoli sui occisus fuit. Sic̄ dr Isaie xxxvij. Et seq̄tur. Egrotauit ezechias vsq̄ ad mortē. Litteral'r āt fuit ista egritudo fm hebreos apostema. i. vlcus. Aquila vero sym mach⁹ & theadocion dicūt ꝫ fuisse morbum regiū. Causa aūt qre iste rex incurrit tā gue egritudinē. Dic magister i histo. & glosa fuisse elationē. qz post illū inopinabilē triumphum quis fm Josephū cū ppl'o ipse rex hostias imolauerit. animo tñ elat⁹ fuit. sicut dr ij. Paral'. xxxij. Uñ nec digne grās egit nec canticū cantauit. sic consueuerat facere moyses & dauid in mltis locis. ppter qđ vsq̄ ad mortē egrotauit. Et q̄ euidēter elicit ad lrāz q̄ sepe propter pctm̄ pcipue inḡtitudīs incurrūt hoies infirmitates corpis. Uñ xpus dixit Joh. v. Ecce san⁹ fact⁹ es iam noli peccare ne deteri⁹ tibi aliq̄d cōtingat. Bern. dic q̄ inḡtitudo est vent⁹ exiccās fontē misericordie et obstruit fluēta gr̄ie. Propterea sbdit. Et intrauit. s. de mādato dñi facto p internā cōspirationem ꝛppheticam reuelationē ad eū Isaias filius amos ppheta et dixit ei. Dec dicit dñs. scz verbum stabile quod nec pōt reuocari. Dispone domui tue quia morier⁹ tu & non viues. Dixit nanq̄ illi q̄ disponeret de domo regia quis scilicz post eū regnare deberet. non em habebat filium. nō dū em erat natus manasses. Sed ex hoc fuit excitatus ad orandū cuz sciret ppham esse immobilē veritatem. Dicendū q̄ non orauit. nec ptz ex littera vt eius plongaretur vita. nec q̄ ei adderent anni plures. Sz territus mortis iudicio quo terrent fm glosaz. & sancti viri q̄ orauerūt vt ppter mala q̄ fecerant bona sua nō essent in obliuione apud deum

Nota fm sensum spūalem. Dic tangitur

Feria quinta post cinerum.

dupleꝛ motiuū qđ ꝛebet excitare pctōꝛez ad
ozandū. Primū eſt ꝓpetratio mortal' culpe
Secundū eſt cōminatio gehennalis pene
Pro ꝓmo dicit ꝙ Ezechias in ꝑſona pctō-
ris egrotauit vſq; ad mortē. Sepe enim in
ſcriptura ſcti viri gerūt typū pctōꝝ. Sic hic
Ezechias et Petrus Act. xij. Iſta aūt egro
tatio vſq; ad mortē etiā incluſiue ē ipſa ꝓpe
tratio culpe mortal': q̄ egrotat coꝛpꝰ et moꝛit
aīma. Egrotat q̄dem qꝛ vlnerat in naṫalib⁹
Moꝛit vero qꝛ ꝑuatur dei gr̄ia q̄ eſt ei⁹ vita
Et obligat ad mortē eternā Pro iſta egrtu
dine vt cureť. i. pctm̄ remittat dz ozare oīs
homo cū ꝓpha poſtq; dixerat ꝛeo Tu remi
ſiſti iniquitatē pcti mei. Subdit. Pro hac
ozabit ad te omis ſcts. vt mereat remiſſionē
omnū pctoꝝ. Iſta egrtudo ē m'tuplex ſm
ſctm̄ Tho. Supbia ē ſic frenelis. Inuidia
ſicut epilentia. Ira ſic furia. Auaricia ſicut
hydropiſis. Accidia ſicut letargia ꝛ ſic pali
ſis. Gula ſicut apoplexia. Luxuria ſicut le
pra. Pro hīs omīb⁹ egrtudinib⁹ dz pctōꝝ
egrot⁹ ozare celeſtē medicū cum ꝓpha. Dñe
miſere mei ſana aīaz meā qꝛ pec. ti. Nota
ꝙ ſic elatio iſti⁹ regis fuit cauſa ſue infirmitatis
coꝛpalis. ita ſupbia fuit initiū infirmitatis
ſpūal'. initiū em̄ omis pcti eſt ſupbia. Ergo
cuilibet pctōꝛi pōt dici p inſpiratōꝝ ꝛ p exte
riozem exhoꝛtatōꝝ. Diſpone domui tue. id ē
aīme tue. ſ. cogitādo q̄d feceꝛ. quē offēdiſti.
quid pdidiſti. q̄d incurriſti. diſpone dolēdo
coꝛde. ꝓfitendo ozē. ſatiſfaciēdo ope. ꝓponē-
do voluntatē. ſ. nunq; relabi in pctm̄. vt ſic
poſſis dicere cū ꝓpha ps. xxv. Dñe dilexi de
coꝛē dom⁹ tue. Anīa em̄ tua ñ ſolū eſt dom⁹
tua: imo eſt ꝛ dom⁹ dei. Diſpone g⁹ qꝛ tu mo
rieris ꝛ nō viues. i. qui moꝛtu⁹ es ſpūal'r mo
rieris eternal'r niſi ꝓuertaris. ergo diſpone tu
Pſal. cxvij. Non moꝛiar ſz viuā ꝛ narrabo
opa tua. Et bñ narrado ſi viuā. qꝛ dicē pſal.
cxiij. Nō moꝛtui laudabūt te dñe. i. moꝛtui
in pctis. neq; oēs q̄ ꝛeſcēdūt in ifernū. ſz nos
qui viuim⁹ i moꝛtib⁹ ꝛ virtutib⁹ bñdicimus
id eſt laudam⁹ dñm. Sequit mod⁹ ozōis
et tanguť tria. Prim̄ reſpicit locū. ſcōm re
ſpicit verbū. terciū reſpicit ſignuz. Propter
primū dz. Et conuertit ezechias faciē ſuam
ad parietē. Cōtriſtat⁹ ei fuit cū audiuit ver
ba ꝓphe credēs ſe ſimpl'r moꝛi. Contriſtat⁹
ſm magiſtr̄ ū in hiſtoria ne fruſtra videret
ꝓmiſſio facta dauid ꝛe ꝓpo. eo q̄ ipe filiū nō
habebat. ꝛ cōtriſtat⁹ vt ozaret ſecretus: ꝛ ne
aſſiſtentes ei⁹ viderēt lacrias cōuertit faciez
ſuā ad pietē. iuxta quē iacebat. et certe ozare
ſecrete i abſcōdito cōgruū eſt iuxꝰ verbū ſal
uatoꝛiſ Mat. vi. Tu aūt cū ozaueꝛis intra in
cubicl'm. Uel cōuertit faciē ſuā ad pietē. ſcz
poꝛticū templi iuxta quez cubabat. vt qꝛ in
poꝛticu abſcōdere nō poterat ad ozandū sal
tem faciē ei⁹ abſcōderet. Legim⁹ de Daniele
q̄ exñs in terra caldeoꝝ tribꝰ tēpib⁹ i die fle
ctebat genua ſua. aptis feneſtriſ ozabat cōtra
hierl'm. Dañ. vi. Et certus loc⁹ bñ conuenit
oratiōni. qꝛ dom⁹ mea dom⁹ ozōnis vocabit
Lu. xix. Et ozauit ad dñm ꝛ dixit Obſecro
dñe memēto q̄ſo quō ambulauerim coꝛā te
in ꝟitate. ſ. religionis: dicit gloſa in linearſ.
et in coꝛde pfecto. nō claudicās i duab⁹ ptī
bus: vnā ptē coꝛdis mei dās idol' ꝛ alteram
ꝛeo. et qđ bonū eſt in ocul' tuis fecerim Ipe
eſt q̄ valuas templi apuit q̄s achas pꝛi ſu⁹
clauſerat. qui ſtatuas cōtriuit q̄s ille ereꝛit
qui lucos quos dauid ſuccēdit ille nutriue
rat. qui tēplū mundauit qđ ille polluerat. q̄
holocauſta ꝛeo obtulit q̄ ille negleꝛerat. q̄
ſacerdotes honozauit q̄s ille contēpſerat. q̄
ſerpentē eneū cōfregit quē diu pp'lus adora
uerat. ꝛ cui incenſuz obtulerat. ſic legiť. uñ.
Reg. xix. Sequiť. Et fleuit Ezechias fletu
magno: imitās prēm ſuuz dauid q̄ dicebat
pſal. ci. Poculū meū cū fletu miſcebam. Et
certe fletus in ozōe ſignū euidēs eſt cōpun
ctionis ꝛ deuotōis. Exemplū d̄ anna. i. Re.
ꝓmo. et de Maria magdalena Luce. vij.
Nota ꝙ dupleꝛ eſt act⁹ mēozie. Prim⁹ eſt
pductio verbi materie ꝛ intelligētie. ꝛ hic ē
actus ꝑfectiſſime. Actus ꝑfectiſſime eſt i ꝛeo
p actū mēozie q̄ eſt dicere: pater pduxit ꝟbū
eternum. De iſto actu memozie loquūť ſan
cti doctoꝛes ꝛ theologi. Scds ē act⁹ mēozie
ſeu recoꝛdandi. de q̄ loquūtur philoſophi. q̄
eſt iterata conſideratio alicuius rei. Tunc
enim ꝓpꝛie homo memoꝛat aliquid quā-
do illud ꝓmo actual'r conſiderauit: ꝛ poſtea
illd̄ conſiderare deſiit vl ꝑ obliuionē vl ꝑ aliā
alterius rei cōſiderationē. et poſtmodū illd̄
iterato conſiderat. Et ille act⁹ omnino non
eſt in ꝛeo: qui omnia facta: fienda: factibilia
et fieri poſſibilia ſimul in vnico actu conſi
deꝛat. Unde memoꝛari in ꝛeo non dicit ali
quid in eo ſed ab eo ſcilicz affectū ſue bonita
tis vel equitatis. ſicut dicit memoꝛari bono
rum quando ea remunerat ꝛ maloꝝ quā-
do ea punit. De ꝓmo Abac. iij. Miſericordie
recoꝛdabeꝛis. De ſcdo pſal. cxxxvi. Memoꝛ
eſto filioꝝ edom. Cum enim dixit ezechias

Memto ḡso dñe. ñ petuit q̄ dē mēozatē qui nihil oblīuiscāt nec aliā iterato cōsidē rat. sz petuit affectū sue bonitat. vicz remu/ nerari bōa sua: t ne ppter mala sua q̄ fecerat ꝑiret. Nota q̄ hō ex bōa intēcione aliq̄ que sunt ex genere suo bona dē quib hz cō/ iecturā ꝓbabilē q̄ ea q̄ fecit i charitate licite pōt allegare coz̄ dño i oꝛōe si ca hūil. ꝓpo nit t abscz elatōe. Nō sic fecit pharisē Lu. xviij. qui bona ñ allegabat recta intentione nec exp̄ñs i charitate nec hūil. sz supbissime et alios cōtemn̄ cdo. q̄ non ozauit ꝑm Aug. sed solū seip̄m laudauit. Si aūt aliquis hō multa bona bñ fecit: t cōmisit aliq̄ mala si i oꝛōne tm̄ ꝓfiteat mala t nō allegat sua bōa oꝛo illi⁹ melioꝛ ē qz hūlioꝛ. sic oꝛo dauidis qui dicebat. ppiciaber̄ ꝑctō meo m. tū ē em. psal. xxxij. Et thobias. Ne remiscat̄ dñe de licta mea. Thob. iij. Si aūt aliq̄s confitet mala sua: t ñ allegat ꝓpria bōa sua sed bona sc̄oꝝ. tūc est oꝛo melioꝛ. qz tal̄ pōit inter se et dēū talia merita q̄ sunt exauditōe digna Talis fuit oꝛo trū pueroꝝ. Dañ. iij. q̄ dixe/ rūt. Peccauim⁹ t iniq̄ egim⁹. t postea dice/ bant. ne auferas miscōiam tuā a nob Spi ritual. aūt ad ꝑnitentē reāruntur tria. Prio q̄ dz se cōuertere ad ꝑietē. scdo oꝛare. tercio flere. Prio ꝑnitēs dz cōuertere faciē suā ad parietē. i. supioꝛē ptē rōis cōuertere ad dīna bñficia. inter q̄ ꝓncipali⁹ fuit incarnatō dñi ca p quā fuit edificat⁹ paries ꝑ hūanitatis: post quē abscondit t posuit se dilect⁹ dei fili⁹ Lañ. ij. En ipse stat p̄ parietē nostꝝ. respiciēs p fenestras: pspiciēs p cancellos. Tūc vere deus fuit absc̄dit⁹. ysa. xlv. In quē irruerāt iudei faciētes i eo mlta vl̄ neqū fortamīa. t ca/ uernā. i. plagā in q̄ ꝑit se aīme fideles conf uare. Un̄ dem ē iudeis ps. lxi. Quousq̄ ir/ ruitis in hoiem. interficit̄ vniuersi vos. Ir/ ruitis dico tanq̄ parieti. incliato t macerie depulse. tm̄ em̄ t tā diu irruerūt i hūc pari/ tem q̄ fuit inclinat⁹ Joh. xix. Inclinato ca pite emisit spm̄. Sic ꝑmo oꝛās digne dez mentē suā cōuertere ad dei filiū incarnatum et crucifixū. ad illū ꝑietē ꝓfozatū t cauerna/ tum. Scdo penitēs dz oꝛare. Un̄ Joh. damascen⁹. Oꝛo est eleuatio mēt̄ ad dēū. Nota q̄ dic. b. Greg. i. libro dyal. Nō igit̄ ꝑces nr̄ās deo ꝓrigim⁹ vt ei nr̄ās indigen/ tias mānifestem⁹: sz nos ipi ꝓsiderem⁹ i his ad diuinū auxiliū eē recurrēdū. Quer̄ vtrū aliq̄ oꝛo sit dirigēda ad sc̄os. Rn̄detur ꝑm Tho. ij. ij. q. lxxxiij. Sāctis ꝓrigit̄ oꝛo nō tanq̄ ꝓ ipsos ꝗplenda: sz vt eoꝝ merit̄ t ꝑ/ bus oratōes sortiant̄. i. possideāt effectū.

Nota q̄ ples conditōes dz hīe oratio ꝑm Raymundū t Hostien̄. Prima q̄ sit fidel̄ Heb. xi. Sine fide ipossibile ē placere deo. Scdo dz esse hūilis. Eccl. xxxv. Oratō hu miliantis se nubes penetrat. Tercio q̄ sit di screta Jac. iij. Petitis t ñ accipit̄ eo q̄ ma le petist̄ Quarto q̄ sit devota. Aug⁹. Quid ꝑdest strepit⁹ labioꝝ vbi mutū ē coꝛ. Quinto vt sit verecunda. sic in publicano q̄ noluit i celū oculos leuare Lu. xviij. Sexto vt sit se creta Mat. vi. Intra i cubicl̄m tc. Septio et octauo vt fiat recta intentione t vt sit la/ crimosa sic ptz in epla. Sequit̄ tercū qđ ꝑtinet ad penitentē. t est fletus siue lacrime Dicit petr⁹ damian⁹. Lacrime quippe aiaꝝ ab oīm labe purificant. sic accidit dauid qui adulteriū cōmisit t hōicidiū. Lacrime em̄ ꝑfuerūt hic in epla regi Ezechie. Itē impe trauit salutē ꝑpl̄o israeli p fletū. Itē iudith amputauit caput holoferni p lacrimas. Itē susanna supauit senes p fletum. Ergo dicit Bern̄. Lacrime cōtritiōis t pudoꝝ ꝓfessio nis aiam lauāt. lauantē sanctificant. Dixi scdo seq̄tur sanitat̄ restitutō: cū dz. Et factū est verbū dñi ad Jsaiā. Istō ꝑbū fuit a spū sctō inspirāte. vade t dic ezechie. Conuerte re hec die dñs dē. addidit dauid ꝓis tui. cui⁹. s. ꝓmissionē tu times esse frustratā. au/ diui oꝛōem tuā. i. exaudiui. t vidi. i. appro/ bau lacrimā tuā. i. lacrimas tuas. sic habet littera. iij. Re. xx. Ecce ego. s. dē adjcia su/ p dies tuos in quib. s. rebebas mozi ꝑm cau sas inferiozes annos quindecim: subintelli/ ge illud quod dicit. iij Reg. xx. Ecce sanaui te die tercio ascēdes templū dñi. t addā die bus tuis q̄ndecim annos. Sequit. De ma nu regis assirioꝝ. cui⁹ tu reditu times eruā te. Nunq̄ enim aliās reuerteret ad ciuitatez istam. sz hiez̄m: t ptegam eaz. Nota hic questiones diuersas. Prio vtrū Jsaias q̄n dixit Morte morier̄: fuit ꝓphetice locut⁹. videtur q̄ non. quia ḧ qđ dixit: non euenit Quidquid autem predicit̄ prophetice im mutabiliter euenit ꝑm Lassiodoꝝ sup psal. Prophetia est diuina reuelatio rei euent⁹ immobili veritate enūcians. Dec autē non fuit prophetia: qz vel fuit receptus vl̄ men/ titus qđ est ꝫ predictā diffinitionē. In con trarium est q̄ fuit locut⁹ in ꝑsona dei dicens Dec dicit dñs. Nunc aūt prophete nō con sueuerūt sic loqui: nisi ꝓphetice loq̄bantur.

Feria quinta post cinerum.

Secundo querit: vtrz omis ꝓphetia sit immutabil' simpl'r. Videt ꝙ nō. qz ꝓphetia fuit qñ dixit Jonas. Adhuc quadragīta dies & ninive sb̄uertet. Jone. iij. illud aūt non euenit. ergo sua ꝓphetia mutablis fuit. In contrariū est: qz a spiritu sancto. scd̄a Pet. i. Spūssactus cū sit ꝑma veritas nō pōt ꝑdicere nisi qđ est euenturū. Tercio qrit vtrz sententia dei sit reuocabil'. vid̄r ꝙ non. Isaie xuij. Dñs exercituum decreuit: quis poterit immutare. quasi diceret. Nullus. In ōn̄ū est verbū Ambrosij. Nouit deus mutare sententiā si nōueris mutare delictū. Quarto vtrum vita hoīs ꝓtest augmentari vltra terminū: videtur ꝙ sic. sic dictū est regi Ezechie. Ecce adijcia sup dies tuos ānos ꝙndecim. g̃ possunt augmtari dies hoīs vltra terminū. Psal. liij. Viri sang. & dolosi nō dimidiabūt dies suos. Sapie. iij. d̄r de viro iusto ꝙ raptus est ne malicia mutaret intellectum eius. In ꝓtrariū dicit Job. xiij. Cō stituisti termios ei⁹ q̄ ꝓtereriri nō poterūt.

Nunc restant solutiones q̄stionū. Ad ꝓmam dico ꝙ fuit locut⁹ ꝓphetice. sic patz ex glosa Gregorij hic. Et cum d̄r ꝙ nō euenit quod ꝑdixerat. Rñdetur ꝙ illud qđ fuerat sibi reuelatū dixit. et ꝑm ꝙ ei reuelatuz fuerat factū fuit. Reuelatum aūt Isaie fuerat ezechiam tūc debere mori ꝑm causas inferiores. sez ꝑm eius merita. et physicā. id est ꝑm naturā. Dicit glo. Elatio em̄ sua & ingratitudo merebant ipm debere mori ꝑm causas inferiores. & ampli⁹ viuere nō poterat ꝑm causas naturales. et sic ꝑdixit qñ dixit. Morte moreris. nō aūt fuit sibi reuelatū ꝙ debaret amplius viuere ꝑm cām superiorem. Nota ꝙ effectus q̄ contingit in h̄ mūdo dependet ex duplici causa. s. ex causis inferioribus: et ex cā superiori. Vocat causas inferiores naturales. et merita q̄ puenūt ex libertate arbitrij et causis agentibus a ꝓposito Deo aūt cām superiorem diuinā pscientiā & ordinatōem. & hñt se sic iste cause ꝙ inferiores nō impediūt superiorē sed magis ecōuerso. Un̄ si aliq̄d debet esse ꝑm causas inferiores nō erit ꝑm cām superiorem. Si aūt dz esse ꝑm causaz superiorē erit necessario q̄uis non debeat esse ꝑm cām inferiorē. Aliquādo aūt currūt ad eundem effectū tam superior q̄ inferior. Et sic ꝓpha non fuit deceptus nec mētitus: q̄uis nō euenit qđ ꝓdixerat. qz vtiqz euentuz erat ꝑm ꝙ ipse ꝑdixit. Simile est de medicis qui frequenter dicūt hoīem mori & nō posse curari de infirmitate. Uel ꝙ debet esse magnū frig⁹ vel magn⁹ calor: & hmōi. que tñ aliquando non eueniūt. quia nō erant ventura ꝑm causam superiorē. propter qđ non mentiūtur nec decipiūtur. loquunt em̄ ꝑm causas naturales. Sic pz ꝙ in nullo est ꝯ diffinitionē ꝓphetie quia q̄ codez mō ꝓphetizant immobil'r euenient. Ad scdm dicendū ꝙ ꝓphetia que est ex ꝑdestinatione dei est oīno immutabil'. Sed illa q̄ est cōminatiōis cui admiscetur liberum arbitrū est mutabil' ꝑm ꝙ hominis merita bona vel mala mutātur. Un̄ dicunt aliqui: illud quod dictū est Ezechie vel Jone nō fuit ꝓphete predestinatiōis: sed solū comminatiōis. vt est sensus. Morte moreris nisi ores & fleueris: & ninive sb̄uertet: ni/si niniuite penitea & conuertātur. Ad tercium dicendū. licet diuinū consiliū sit oīno immutabile. iuxt illud Isa. xlvi. Consiliū meū stabit & omis voluntas mea fiet. Tamē sntia dei est immutabilis. qz ꝑm ꝙ merita hominis sunt bona vl mala mutatur. Qui em̄ saluari debet ꝑm ꝓnitem iusticiā damnabit ꝓpter finalē iniusticiā. Et ecōuerso q̄ debebat mori ꝑm demerita sua. vixit ampli⁹ ꝓpter merita sua bona. qđ sic eternal'r ordinatū est. Quāuis em̄ oratio sua flebil' nō fuit causa diuine ordinatōis. fuit tñ causa meritoria vite longioris. Ad quartū dicēduz ꝙ termin⁹ vite humane a deo cōstitut⁹ nec pōt ptransiri. nec ante illū terminū pōt homo mori. Sec⁹ aūt est de termio cōstituto ꝑm causas inferiores Un̄ qui deberet mori in dimidio vite ꝑm suas iferiores cās: vtpote ꝑm merita & ꝑm physicam. i. ꝑm naturalē modū: sepe ampli⁹ viuit ꝑm superiorē cām. sic fuit de isto rege Ezechia qui debebat mori in dimidio dieꝝ suoz. qui tamē ampli⁹ vixit qndecim ānis. Sepe tñ concurrit cā inferior cū causa superiori in eodem termio vite: qz mal⁹ ē. & ne alijs ampli⁹ noceat auferet vita eius. iuxta illō ps. luij. Uiri sanguinū & do. ñ dimi. dies suos. Uel quia bonus est ne fiat mal⁹ auferet vita ei⁹. Juxta illud Sapie. iij. Rapt⁹ est ne malicia mutaret intellectum ipsius. Patz concordia inter epl'am et euangeliū. In epistola agit de curatione regis merito oronis. idem em̄ de⁹ est vtriusqz testamēti. Idem in euang. de curatione serui centurionis ex merito oronis. Et non solū reges & liberos curat: sz & pauperes et suos. Rogemus g⁹ dñm vt nos in pnti sanet per grām: vt puenire valeam⁹ ad eius gloriam &c.

Sermo III

Omine nõ sũ

dign⁹ vt intres sub tectum meum ⁊c. Mat. viij. Videm⁹ q̃ sol in oriente existens ⁊ in occidente apertius videtur ⁊ cernit: q̃z in meridie, qz tunc per radios solares obtenebrat visus homis.

Spualiter. per solem intelligit vita hominis. Nã sicut sol oritur ⁊ occidit ⁊ est in continua mutatõe et motu. Sic et vita hominis Job. xiij. Nunq̃z in eodem statu permanet. Et iste sol id est vita homis cernitur et considerat in oriente. id est in nativitate ⁊ principio generatõis: quia de vili materia. Simil'r ⁊i fine. i. in morte que habet se sicut occidens. quia tũc in pristinam redibit materiã. vt dicit Crisostom⁹ Omis res p quascunq̃z causas nascitur p easdem dissoluit. Et hec omia sic oriens ⁊ occidẽs et mors ⁊ vita miserabilis dnt nobis occasionem humiliatis q̃ in hui⁹ valle misere exorare debem⁹ deum cũ mentis humilitate De qua Ambro. in libro pfationũ. Illã oratione deus sitit ⁊ appetit que ex mete humili puraq̃z pcedit. Figurat genesis. xviij. Abraam hũiliauit se erga deũ dicẽs. Quid loquar ad dominũ cuz sim pulvis et cinis. Ideo meruit bñdictionẽ a deo. Spiritual'r Abraam interpretat pater multarũ gentiũ. et significat quemlibet fidelẽ: qui debet eẽ pater multarũ virtutum. Sic debet se humiliare in dei conspectu: tũc mereb' eius benedictionem. Hoc fecit Centurio se hũiliando orans pro sanitate serui dicens Dñe nõ sũ dignus vt intres ⁊c. In summa euangelij tria innuunt. Primo serui Centurionis misera conditio. ibi. iacet paliticus ⁊c. Secundo centuriõis cõmendatio. ibi. Et seqñtibus se dixit. Amen dico vobis ⁊c. Tercio iudeoꝝ digna reprobatio. ibi. Filij regni ⁊c.

De primo dicit. In illo tempe scz postq̃z christ⁹ pdicauit in mõte. ⁊ cuz descendisset et leprosum sanasset. tũc venit in capharnaũ que est capitalis civitas in galilea. ⁊ accessit ad eum centurio. Et fuit talis qui pfuit centum militibus: positus a romanis ad custodiam pvintie. qz iudea tũc tempis tributaria erat romanis. Hic habuit quendã seruũ sibi pretiosum: qui erat paralyticus. ideo accessit. Sed diceres, tamẽ dicit Luce. vij Misit ad eũ seniores rogans eũ. Rñdetur q̃ p̃sonal'r venit. sed iudeis tanq̃z familiaribus christi suũ verbũ cõmisit. Vñ augus. Reuera magis accessit ad xp̃m q̃ iudei: qz plus credidit q̃z seniores missi. licz alienigena generatõe. tamẽ domesticus corde. licet militũ princeps. tñ apl'orum in fide cõlorans dicens. Domine puer meus. id est seruus iacet in domo paraliticus ⁊ male torquet'. Origenes. Attende charitatẽ ⁊ bonitatem centurionis qui taz instãter rogat p seruo: ac si esset filius ei⁹. quasi diceret. Iste est mihi seruus ⁊ ego creatoris seruus Iste me hz dñm sup̃ terram. et ego in celis habeo dñm. Si ei nõ misereor: quomõ mei dñs misebitur. Si ei nõ subueuio quõ mihi dominus subueniet. Raban⁹. Omnia ista cũ dolore connumerauit. iacentẽ paliticũ ⁊ male torquentẽ. vt angustias remõstraret ⁊ dñz commoueret. Sic hodie dñi et dñe debent seruis cõdolere: vt centurio qui dixit. puer meus in domo iacet: nõ in hospitali seu añ porticum ecclie piectus. vt quidã seruilem conditionẽ sperentes. quod nõ est faciẽdũ quia recordari debem⁹ q̃ vnũ communẽ dominũ habemus cũ sanctis. Nã domini cuz seruis suis velint nolint quattuor habẽt cõmunia. Primũ est ex parte principij. qz omnes ab vno domio ⁊ re eodẽ luto formati sumus. et omẽs nudi ⁊ pauper nati. Job. xxxiij. Ecce me sic ⁊ te fecit deus. Et de eodẽ luto ego quoq̃z format⁹ suz Sap. vij. Nemo ex regibus habet aliud natiuitatis initium.

Scdm est ex pte medij. quia omnes mortales sumus ⁊ breuis vite. Eccl. x. Omnis potentatus breuis vita. Job. xiij. Breues dies homis sunt. Tercium est ex parte finis. qz omẽs in terraz redibim⁹. Job. xvij. Putredini dixi. pater meus es: mater mea: et sororꝝ mea vermib⁹. Quartũ est ex pte fori: quia oẽs possum⁹ emere vitã eternam. seruus sicut et dom⁹. Et sub eodez iudice omnes rõnem reddere compellimur. ij. Corinthioꝝ. v. Omnes nos manifestari oportz ante tribunal christi. Actuũ. x. Non est acceptor p̃sonarũ deus. sed in omni gente qui timet deũ ⁊ operatur iusticiã acceptus est illi Ephe. vi. Unusquisq̃z qdcunq̃z fecerit bonum hoc recipiet a domino sive serv⁹ sive liber. Et vos domini eadẽ facite illis. remittentes minas. scientes quia illoꝝ ⁊ vester dominus est in celis. et psonaz acceptio apd deum nõ est. Ideo remittetis iniurias. Ecclesiastici. xxviij. Si est tibi seruus fidelis: sit tibi quasi anima tua. ⁊ quasi frẽm tuum tracta eum. Ergo fac vt centurio q̃ nõ spreuit seruũ. sed humiliter p eo rogauit dicẽs Male torquetur. Attende ipse solam ut

14.116

Feria quinta post cinerũ

firmitatẽ proposuit. Sciebat eniz vt dicit Crisosto. qz xps potens ẽ ad faciendũ. sapiens ad intelligenduz: ⁊ misericors ad exaudiendum. ideo infirmitatẽ tantũ proposuit et remedium sanitatis in potestate miscdie sue dimisit. Tunc subditur gratiosa christi responsio. cum dicit. ait illi ihesus. scz Centurioni. veniã. scz psonalr: nõ mittendo petrum vl' andreã: ⁊ curabo eum. scz misericorditer. Ecce dñs facit vltra affectũ postulantis. Primo propter h̃ ne despectui videret habere seruilẽ conditionẽ. ideo voluit ire ad seruum centurionis et nõ ad filium reguli vt habet Joh. iiij. Secundo ideo propter quattuor comites secũ euntes. scz hũilitatẽ charitatẽ: fidem ⁊ prudentiã centurionis. Et primo tangit humilitatez: cum subdit. Respondens centurio ait. Domine nõ suz dignus vt intres sub tectum meũ: sz tantũ dic verbũ ⁊c̃ Ecce hũilitas. greg. Nõ sum dign⁹ aspectu nec accessu: nec introitu. quasi diceret. Moyses reputauit se indignũ in eloquentia verboꝝ tuoꝝ. quomõ tunc ego sum dignus tua pñtia. quasi diceret. Hieremias in vtero matris sanctificat⁹ dixit. A a. a. dñe nescio loqui. et quõ ego in peccatꝭ induratus te suscipiã Ego nõ sum dignus vt intres sub tectũ meũ: quia alienigena sũ et gentilis: ydolatra. effusor sanguinis ⁊ accinctus gladio: sz tantũ dic verbo. quasi diceret. verbo domini celi firmati sunt. O beate miles vbi legisti. Ipse dixit et facta sunt Reuera ipe habuit ex illũinatione spiritus sancti. Johãnis. iij. Spiritus vbi vult spirat. Ipse nanqz habuit fidez: quia credidit eius potentiã vbiqz fore presentẽ. Ido subdit. Et sanabit puer meus. Ecce quanta fides. Sciebat eni Centurio ꝑm Crisostomũ ꝙ angeli inuisibilr christo assistunt: et ad imperiũ eius verbi ꝟtutes et mirabilia operantur. Et credidit illd psal. cvi. Misit verbum suũ ⁊ sanauit eos. Tanta fides nõ fuit in regulo qui ait. Dñe descende prius q̃z moriatur filius meus. Joh. iiij. Non in nicodemo: qui dixit. Quomõ possunt hec fieri Joh. iij. Nõ in maria magdalena: nec in martha que dixerunt Dñe si fuisses hic frater meus nõ fuisset mortuus Johãnis. xi. Sic tu quando sumis cibũ et panẽ vite. in vera humilitate dicere debes. Dñe nõ sum dignus vt intres sub tectum meũ. Nota in multiplicẽ domuz nõ solent intrare magni domini. Primo in domũ que minatur ruinam: ⁊ est propinqua casui. s. per debilitatẽ spiritus. et voluntatẽ pronã ad malum. scz in concupiscentia praua. Jaco. i. Concupiscentia parit peccatũ. Secundo que est immunda ⁊ sordibus plena: ⁊ in mentẽ luxuriosaz. Osee. vi. In domo israel vidi horrendum. ibi fornicationes effraim contaminatus est israel. In tali domo non habitat rex israel. Sap̃. i. Nõ habitat in corpe subdito peccatꝭ. quasi diceret. Sz in domo munda. Psal'. xxi. Tu autẽ in sctõ habitas: laus israel. Tercio dñi magni nõ habitãt in domo que caret igne. scz charitatis. Luc̃. xij. Ignem veni mittere in terrã. Et. i. ioh. iiij. Qui in charitate manet in deo manet ⁊ de⁹ in eo. Qui autẽ ignẽ charitatis non habuerit deum non habet: quia deus charitas est. Quarto que nõ habet panez et aquam. panem. scz elemosine ⁊ aquã contritionis. Et sic luc̃. vij. ait ihesus simoni leproso. Aquã pedibus meis nõ dedisti: et intraui domuz tuam. Et de pane ysaie. lviij. Frange esuriẽti panez tuũ egenos vagosqz induc in domum tuã: et orietur in tenebris lux tua. id est christus. Quinto vbi latrones et homicide. id est inuidia in corde inhabitat. i. iohannis. iij. Qui odit fratrẽ suũ homicida est. Et. i. Corinth. vi. Homicida non habz partem in regno dei. Ergo dicit. Dñe non sum dignus vt intres ⁊c. quasi diceret Tu humilis: ego superbus. tu filius caste virginis: ego luxuriosus. tu pi⁹ et mitis: ego rancorosus. tu liberalis: ego auar⁹. ideo nõ suz dignus. ij. Corinth. vi. Que ꝑticipatio iusticie cũ iniquitate. que societas lucis ad tenebras. que autẽ conuẽtio christi ad belial. sic pctõris ad christum. Ido peccator debz se dicere indignũ vt faciat se dignũ. Criso. similiter ⁊ Augustin⁹. In eo ꝙ centurio se indignũ dixit suscipiendo christũ in domũ suã. dignus factus est regno celoꝝ. Itez respondit prudenter dicens. Nã ego hõ sum sub potestate ꝯstitutus habens sub me milites: et dico huic vade et vadit ⁊c̃. quasi diceret ꝑm Augustinũ. Si ego homo sum et precipere habeo: quanto magis tu qui deus es. Et sicut ego sub potestate alterius sum: tñ alijs mandare habeo. multo magis tu q̃ sub nullius potestate es: sed om̃es potestates tibi seruiũt ꝑm diuinitatẽ. et omnis potestas a te est: potes dicere huic infirmitati recede: ⁊ recedet. et sanitati: vt veniat: et statim veniet. Audiens hoc ihesus, mirat⁹ est id est ad moduz mirãtis se habuit. Dixi secundo tangitur centurionis cõmendatio

ibi. Et sequentibꝫ se dixit. Amē dico vobis
Non inueni tantā fidem in israel. Sed di/
ceres. an fides istius maior fuit fide patriar
charum: prophetarū: aut fide apostolorum.
Respondetur ꝙ non: quia illi fuerūt nostre
fidei principium. Sed debet intelligi scdm
Crisostomū: quantū ad originem credendi
quia alij pluribus signis et miraculis visis
crediderunt. iste vero nullo signo viso: sꝫ ex
auditu tantū. Uel aliter sm Cris. intelligit
in suo genere. scꝫ gentili. Nam cuꝫ aliquem
rusticū audimus aliquid sapienter loquen/
tem vel puerū: magis ammiramur et lauda
mus q̄ si philosophus aliquis illud diceret
Et sic nō erat equale iudeū credere in deum
et gentilē. Et sic modica fides gentilis magꝭ
laudatur q̄ fides iudeoꝝ. Et ex quo tanta fi
des erat in centuriōe gentili. ideo ex hꝫ predi
cit futurā fidem gentiliū dicens. Dico autē
vobis ꝙ multi non omēs credent euange/
lio. venient ab oriente et occidente. id est ex
omni parte mundi venient ad vnitatē eccle
sie: et recūbent. id est requiescent cū abraam
ysaac ⁊ iacob in regno celoꝝ. Unde Orige/
nes. Tunc implet illud Mathei. xx. Mul
ti sunt vocati pauci vero electi. Dixi ter/
cio tangitur iudeorū digna reprobatio. ideo
subdit. Filij regni. id est iudei: sm Hieroni.
in quibus deus ante regnabat: eijcientur in
tenebras exteriores: quia hic habuerunt te/
nebras interiores. scilꝫ cecitatē fidei. igitur
ibi habebunt tenebras infernales que est ter
ra tenebrarū ⁊ vmbra mortis. vbi nullus or
do sed sempiternꝰ horror inhabitat. Et hec
erit pena damni. Tunc subdit penā sensus
Et ibi erit fletus. Haymo. Lacrimabūt enī
oculi ex vehemēti dolore ardoris et fumo ig
nis inferni. Et subdit terciam penā: que est
remorsus conscientie dicens. Et stridor den
tium. scꝫ pre indignatiōe ⁊ stimulo cōscien
tie: vl' pre frigore inferni. Tūc ponitur pe
tionis exauditio: ait ihesus centurioni. Ua
de fiat tibi vt credidisti. scꝫ ꝙ absq̄ corpora/
li presentia possem sanare filiū tuum. quasi
diceret. Credidisti: quia possum omīa: credi
disti: quia suꝫ dominꝰ omniū. ideo fiat ⁊ me
tietur tibi sm mensuraꝫ fidei: et sanatus est
puer ex illa hora. scꝫ qua christus ait. Fiat ti
bi sicut credidisti. Mistice. per hunc pa
raliticum intelligit peccator constitutus in
peccato mortali: qui habet huius paralitici
conditiones. Primo quia ille paraliticꝰ ser
uus erat. Et sic peccator mortalis est seruus
peccati: dyaboli ⁊ omniū viciorum. Johan.
viij. Qui facit peccatū: seruus ē peccati. Si
cut ait augustinꝰ. Peccator est seruꝰ tot do/
minoꝝ quot viciorum. Non solum peccati.
ymo etiam diaboli. ij. Petri. ij. A quo quis
superatus est: huius et seruus est. De quo
Hieremie. v. Seruietis dijs alienis. id est
dyabolis in terra nō vestra. Et dicit dijs in
plurali: quia peccator sup̄bus est seruus lu
ciferi. auarus est seruꝰ mamone. luxuriosus
est seruus asmodei. Secundo iste fuit pa/
raliticus. et sic peccator. Nam paralisis est
morbus qui reddit membra mollia et impo
tentia ad laborandū. Et hoc innuitur cū di
citur. iacuit Jacentes enī nihil laborant. Et
sic iacentes in lecto auaricie: luxurie vel ira
cundie in nullo possunt ꝓficere saltem meri
torie. Johis. ix. Scimus quia deus pecca/
tores non exaudit. et sunt molles: quia nul/
li temptatiōi resistunt. Mathei. xiij. Facta
autē tribulatione continuo propter verbuꝫ
scandalizant. Tercō paralisis causat tremo
rem membrorū. Et sic peccator mortalis tre
mit cum debet agere opera penitentie: scilicꝫ
aliena restituere: orare: vel ieiunare. psa. xiij.
Trepidauerunt timore vbi non erat timor.
Et iob. vi. Qui timet pruinā cadet sup̄ euꝫ
nix. Quarto male torquetur. et sic peccator.
Torquetur enī inter prospera p̄ curā super
bam vel sup̄fluā. Boetius. Humane felici/
tatis dulcedo multis amaritudinibꝫ resper
sa est. Unde refert Tullius. Cum quidam
gloriam Dyonisij tyranni laudaret et bene/
diceret eū: iusit illum in throno aureo collo
cari: ⁊ mensaꝫ omībus delicijs plenam ante
ipsum collocari. gladiū vero acutissimū filo
alligatū: fecit sup̄ caput eius appendi. Cun
q̄ ille pre timore nō comederet dixit ei dyo
nisius. Talis est vita mea quaꝫ tu beatam
putabas. Male autēꝫ peccator torquetur
intra aduersa propter impatientiā. Jsta enī
duo prosperitas ⁊ aduersitas omnes ꝓbant
vt dicit Boecius de consolatiōe: ꝙ philoso
phi posuerunt duo dolia in limine domus
iouis. vnum vino plenū: aliud aceto. de qui
bus ingredientes bibere oportebat. Domus
iouis est iste mundꝰ. dolium plenū vino est
prosperitas: et doliū plenuꝫ aceto est aduer
sitas. de quibꝫ optet gustare omēs munduꝫ
ingredientes. Pessime aūt peccator torque
tur inter peccata. Ambrosiꝰ. Que pena gra
uior q̄ interius vulnꝰ conscientie: et hec ma
gis fugienda est q̄ mors. Et augustiꝰ dicit

de morsu conscientie. Omnis inordinatus animus est sibijpsi pena Idcirco si vis sanari oportet vt centurio roget dominũ humil'r id est spiritus: dicens. Domine nõ sum dignus. nihil tibi attribuẽdo Ecci. xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrat. dantes pluuiam gratie. Jaco. iiij. Humilibus dat gratiam. Et in tali oratione humili debet eẽ fides. Marci. xi. Quidquid orantes petitis. credite quia accipietis. Et iaco. i. Si quis indiget postulet a d̃o: in fide nihil hesitans Sed per quid sanantur. Respondetur per verbum doctrine. Sapiẽtie. xvi. Neq; herba neq; malagma. sed sermo tuus sanat omnia. Nota d̃ pena peccatoris. Primo peccatum facit de libero seruum. quod innuit̃ in seruili conditione. Pro quo sciendum: q̃ tres sunt serui nati. scz qui in seruitute sunt nati. Et tales quasi viles multis subiacent legalibus penis. Et a pluribus actibus excluduntur vbi alij admittuntur. quia non possunt contrahere: nec testimoniũ ferre ꝛc. Et sic nos omnes nascimur s̃ui peccati. Ex qua seruitute multa damna et pene nobis eueniunt s̃m iusticiã legis diuine nisi p̃ baptismum inde liberemur. Quarum penaꝝ maxima est diuine visionis carentia quam omnes non baptisati sustinẽt. Etiam si puer moreretur in via quando ad baptismum baiulatur. Secundi sunt serui empticij. vt qui ab hostibus sunt capti in bello vel empti. iugo seruitutis sunt astricti. et sic homo efficitur seruus dyaboli quãdo capitur peccato actuali mortali. Eccs. ix. Sicut aues capiuntur laqueo. pisces hamo. et sic homines in tempe malo. Nam sicut auceps ponit grana ꝛc. sic dyabolus transfigurat se in angelum lucis. ij. Corinth. xi. Et sic capiuntur a dyabolo: et vẽdim⁹ nosipsos sibi. Bernardus. Nostra volũtas nos mancipat dyabolo: non eius potestas. Ideo. xv. q. i. c. nõ est. Et est ambrosius d̃ vita beata. Neminẽ iugo seruitutis dyabolus possidet nisi ei se prius peccatoꝝ ere vendiderit. De quo ysa. l. Iniquitatib⁹ vestris venditi estis. Tercij conducticij sunt qui non ex necessitate: sz ex voluntate seruiunt spe lucri. Sic auaricia et alia peccata maxime vsitata seruos faciunt. Ephe. v. Auaricia est idoloꝝ seruitus. Et sic patet q̃ omne peccatũ mortale ex libero facit seruum. Secũdo peccatũ facit hominem impotentẽ. et innuitur ibi. quia iacz in domo. quia op̃a peccatoris quantumcunq; magna non p̃sunt directe ad meritum vite. Prouerb. v. Iniquitates sue capiunt impium: et funibus peccatoꝝ constringit̃. Vel s̃m Hugo. de sancto victore. Peccator dicit̃ iacere: quia terrenis incumbit. Psal. Adhesit in terra venter noster ꝛc.

Feria sexta.

Sermo. V. de epistola.

Hoc est ieiuniũ

h quod elegi. dissolue colligatões impietatis. Isa. lviij. Medicus solet varia medicamẽta adhibere vulnerato. nunc emplastrũ. nunc syropum. nunc laxatiuum. nunc purgatiuũ. Spiritualiter et sicut varia sunt vulnera anime: sic et varia eorundem vulnerũ sunt medicamenta. Nam aliqui vulnerati sunt spina auaricie: aliqui telo iracundie. Unde sicut dicit beatus Augusti⁹ Omne peccatuz aut est in deum: aut in p̃ximum: aut in seip̃m. Peccatũ in seip̃m est fornicatio. i. Corinth. vi. Qui fornicatur in corpus suũ peccat. Et hoc vulnus anime sanatur per ieiuniũ. De quo fec̃ ecclesia mentionẽ in capite ieiunij. Sed peccatum in deum est blasphemia ꝛ inobedientia. Et hoc vulnus anime sanatur p̃ orõnẽ De hoc lectum est heri in epl'a Isa. xxxviij. de rege ezechia qui orauit cuz lacrimis et sanatus est. Peccatũ in p̃ximũ est rerum ablatio. Et hoc vulnus anime sanatur per elemosinam. Thobie. xij. Elemosina a morte liberat. Et hanc virtutẽ sanandi per elemosinarum largitionẽ docet ysaias propheta in persona dei di. Hoc est ieiuniũ q̃d ego elegi ꝛc. In summa epistole tria innuunt̃ Primo salutaris ieiunij principium. ibi. clamane cesses. Secundo subditur ieiunij laudabilis finale stipendiũ. ibi. tũc erumpet. Tercio finalis stipendij fontale initiũ. ibi. quia misericors. De primo dicit. Hec dicit dominus deus. scz ipsis p̃dicatoribus. Clamane cesses. scz horis ꝛ temporibus oportunis

Nota q̃ p̃dicator debet clamare hoc tempore propter quattuor. Primo vt peccator de vilitate peccatoꝝ surgat. qꝛ peccata faciũt hominẽ indignũ. Primo vite eterne: vt dic̃ sanctus Tho. Et sic clamabat apl'us Roꝝ. xiij. Hora est iaz nos de somno surgere Secundo vt vanitatez huius mundi nunciat. Ecclesiastes. xij. Uanitas vanitatum dixit ecclesiastes ꝛ omniũ vanitas. et ibidem. i. c.

Sermo V

Vidi cuncta q̄ fiunt sub sole. & ecce vniuersa vanitas & afflictio spiritus. Tercio iudiciū vt timeant Joel. i. c. Clamate ad dominuz a. a. a. prope est dies domini. et merito ter debet clamare. a. quia a tribus accusabunt peccatores in die iudicij. scz a peccatis propriis ab infernalibus aduersarijs: et ab omnibus creaturis. ergo clamare debz predicator: & nō debet esse canis mutus q̄ nescit latrare. Ideo subdit. Et quasi tuba exalta vocem tuam. Nam sicut tuba primo facit paruum sonū. deinde procedit per augmentū. Sic predicator primo debet dulciter predicare obsecrando. veniam et gloriam promittendo. deinde si non aduertūt eos arguendo. et post hoc si indurantur fortissime extremaz sententiā cōminando. ij. Thimo. iij. Argue obsecra increpa. Ideo subdit. Annūcia populo meo scelera eorum. id est christianis qui fm Petrum apostolū sunt populus acquisitionis

Nota q̄ predicator debet quatuor annunciare. Primo peccantibus penitēciam vt h. Annuncia populo meo scelera eorum. id est peccata grauia vt peccata mortalia. Secōdo penitentibus indulgentiā. Isa. lxi. Spiritus domini sup me: eo q̄ vnxerit me ad annunciandū mansuetis misit me: vt mederer contritis corde. et predicarē captiuis indulgentiam. Tercio malignantibus vindictaz psal. xlix. Et annunciabūt celi. id est predicatores iusticiam eius: quoniā deus iudex ē Quarto debet annunciare p̄dicator triumphantibus coronam. i. Johis. i. Annuncia mus vobis vitam eternā que erat apud patrem & apparuit nobis Ergo annunciēt predicatores ista quattuor. Sequit. et domui iacob peccata eorum. Glosa. Per populuz intelliguntur layci. per domū iacob viri ecclesiastici. Ideo Grego. in pastorali. Aliter ammonēdi sunt laici: aliter clerici: fm exigēciam eni auditoz moderandus est sermo doctorum. Annunciet ergo predicator populo suo peccata eoz. dicendo ei illud Deutero. xxxij. Hecine reddis domino popule stulte et insipiens. et si incipias eius legez & contemnis eius crucē: non audis vocem: nec exhibes ei honorē qui te peccatorē populū vocat. et inter quos multos ypocritas inuenit Unde subdit. Me eni de die in diem q̄rūt. scz ficte: corpe & non corde. gressibz corpis & non passibus dilectōis. scz cōueniendo ad sinagogā & eccl̄iam omni die. Et scire vias meas volunt. s. audiendo verba scripturaz. scire. scz volunt solum speculatiue & nō practice. vel scire non mō quo oportet. De quo Bern̄. in libro meditationū Sunt qui scire volunt eo fine tantū vt sciant: et turpis curiositas est. Et sunt qui scire volunt vt ipsi sciant: et turpis vanitas est Et sunt q̄ scire volunt vt suā scientiā aliis vendāt & turpis questus est. Et sunt qui scire volūt vt edificentur & prudentia est. Et sunt q̄ scire volūt vt alios edificent: et charitas est. Et dic quasi gens q̄ iusticiā fecerit fm Tull. Justicia ē ius reddens vnicuiq; qđ suum est. Et iudicium dei nō dereliquerit et tamē derelinquūt De quoz numero iste phariseus fuit Luce xviij. qui sepm laudans & alios vituperans Rogant me ore & nō corde. iudicia iusticie. vt scilicz alijs penam infligā fm iustum iudicium sibi plis premiū glie retribuendo: psal. xxv. Judica me dñe quoniā ego i innocentia mea ingressus sum Et appropinquare deo volunt nō affectibus sed solū pedibus. id est nō corde sz voce. iuxta illud Isa. xxix. Populus hic me labijs honorat. coz autem eoz longe est a me Nota q̄ triplex est species hypocrisis Prima species hypocrisis ē q̄ homo se simulat habere aliquid quod nō habet: & bonū facere qđ nō facit. De illis dicitur Math. vi. Exterminat aūt facies suas. Grego. Simulata eqtas est duplex iniquitas. Secunda species est mali palliatio qui opera sua palliant conuersatōne bona. Math. vij. Attendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ouiū. intrinsici sunt lupi rapaces. a fructibus eoz cognoscetis eos. Tercia species ē quando aliquis se simulat velle celare bona sua: cum tamen ea appetit esse manifesta. Contra tales dicit Matthei. vi. Amant hypocrite orare in synagogis & in angulis plateaz vt videantur ab hominibus. Et sic cōsiderant hypocrite. Sequitur littera. Quare ieiunauim⁹ & nō aspexisti. Hic prophera ponit questionem super ieiunio reprobabili. quasi diceret. Tu deus reprobasti. nec ipsa scilz ieiunia nostra exaudisti. nec postulata concessisti. humiliauimus animas nostras. id est vitā animalē sicut prophera dicit. Humiliabaz i ieiunio animā meam. psal. xxxiij. Et nescisti. id est reprobasti. Grego. sup illo verbo Matthei xxv. amen dico vobis: nescio vos. Scire dei est approbare. nescire reprobare. Loquendo eni d scientia speculatiua: nec potest esse aut fieri qđ deus nesciat. Dicitur eniz psal. xciij.

Feria sexta post cinerũ

q̃ deus scit cogitatões hoim. Sz loq̃ndo de scientia dei approbata deus multa nescit. scz que ex se mala sunt vel q̃ mala fiunt. Nota q̃ iudei faciebant quedã legalia ieiunia: sicut in festo propiciationis: et alias. Quedam aũt post legem instituta sunt. Zacha. viij. Ieiuniũ quarti ⁊ ieiunium quinti et ieiuniũ septimi: et ieiuniũ decimi erit domui iude in gaudiũ et in leticiam. Item quedã alia voluntarie assumpta: sicut Judith que ieiunauit omnibꝫ diebus vite sue. Judith viij. Et anna prophetissa Luce. ij. Et multi ex eis nõ ſuabant in suis ieiunijs debitas circũstantias. sicut phariseus Lu. xviij. Ieiuno bis in sabbato. Propter h̃ eoꝝ ieiunia non erant deo accepta Nota q̃ tria faciũt ieiuniũ reprobabile. Primo quãdo fit sine debita abstinentia. ita q̃ homo eo magꝫ comedat vt eo melius possit sine esurie ieiunare. Secundo quãdo fit sine debita miscdia: quia ieiuniũ sine elemosina ẽ sicut lampas sine oleo. Tercio sine hũilitate vera. Nã gregorius dicit. Qui ceteras virtutes scz ieiunia. elemosinas ⁊c. congregat sine hũilitate quasi qui puluerẽ in ventũ portat. Sed responsio dei. si queritis: quare non aspiciã ad ieiunia vestra. Ratõ est quia nõ respicio ad personas vestras. prius enim respicio ad personam operantiuz q̃z ad opa. geneſ. iiij. Respexit deus ad abel ⁊ ad muneta eius. Seq̃tur. Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra. glosa. Incassum p penitentiã corpus atteritur si inordinatis motibꝫ mẽs vicijs dissipetur: Et addit. Et omnes debitores vestros repetitꝫ. id est iniurias illatas vobis impenitentibꝫ non remittitis: sz vindictam expetitis. Cum saluator dicit Mathei. vi. Q, nisi dimiseritis hominibus debita: nec pater meus dimittet vobis peccata vestra. Certe remittere talia debita est spiritualis elemosina ſm Aug. sic dicẽtẽ. Qui nõ facit mentiť cum dicit Dimitte nobis debita nostra: sicut ⁊ nos dimittimus debitoribus nostris: siue debita repetendo ab ipo dicenti soluere. quod ſm glosam est deo violentiam facere. Item repetitis plusq̃z vobis debeatur: exigendo vsuras. Et addit. Ecce ad lites ⁊ ad contentões ieiunatis ⁊ percutitis pugno impie. De numero istoruz erat iste ſuus neq̃z. De quo Math. xviij. Qui tenens suffocabat conſuum suum: quia nõ reddebat ei debitum Sequitur. Nolite ieiunare sicut vsq̃z ad hanc diẽ; vt iam supra dictũ est ne forte audiatur in excelso clamor id est in templo. quasi diceret. Si vultis q̃ orationes vestre exaudiant̃ nolite cũ carentia debite abstinẽtie ⁊ debite misericordie ieiunare: neq̃z carentia humilitatis. Subdit Nunquid tale est ieiuniũ quod elegi p diẽ affligere hominẽ animã suam. id est animalitatem suam. scz a cibis abstinendo. Nunq̃d quasi hominẽ cõtorq̃re quasi circulũ caput suum ipsum declinando ad pedes. vel faciendo reuerentiã hominibus in signum debilitatis experti ieiunij. et saccum et cinerem sternere sup se. Nunquid illud vocab̃ ieiunium ⁊ diem acceptabilẽ dño. quasi dicit non. Si hoc ostendat̃ exterius et interi⁹ nõ existit veritas sanctitatis. Notandum q̃ hec nõ sunt d̃ se reprobabilia q̃ bona sunt: sz quia superbiam et hypocrisim sapiũt. et nõ sunt nisi sanctitatis ostentatio: quam saluator summe reprobat Math. vi. Cũ ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. exterminant enĩ facies suas ⁊c. Cum enĩ bona fiunt maxime cauẽda est vana gloria. Quia ſm Criſ. sup Matheũ. gloriosa res agitur facile locum inuenit glorificatiõis occasum Ieiunia mlt̃oꝝ sine humilitate nõ sunt vera ⁊ deo accepta. Deinde ponit ieiuniũ deo acceptabile. Nonne h̃ est magis ieiunium quod elegi. abstinẽtia debita: misericordia ⁊ humilitas. Uñ ambro. Summa christiane religionis ẽ miscdia et pietate sequi deuz Nõne hoc ẽ magꝫ ieiuniũ q̃d elegi. dissolue id est scinde colligationes impietatꝫ. id est falsas chartas et cyrographa quibus ferreatores dicũt impie paupes esse obligatos: q̃d valde impiũ est. glosa dicit. Sicut impiuz est exigere ab his q̃ nõ possunt soluere. multo magis qui nõ debent. Non precepit eniz repetere nisi ab impotentibꝫ: sed iubet falsa instrumenta rescindere. Uñ Isaias loq̃ns apertius dicit omnẽ scripturã iniquaz conscindere. Et addit secundũ. solue fasciculos deprimentes. id est relaxa tributa ⁊ vectigalia et iniquas exactiões quas inter christianos imponũt homĩbꝫ tempales dñi. Et reuera sunt deprimẽtes fasciculi. qꝛ multuz deprimunt homĩes. et deducunt eos ad paupertatem magnaz. Subdit terciũ. Et dimitte eos qui confracti sunt liberos iugo seruitutꝫ Glosa interlinearꝫ. Eos qui se tibi per famẽ in ſuitutẽ vendiderãt nõ teneas vltra terminum. sed dimitte eos sue libertati reddens Sed nunquid precipit̃ dñis vt omẽs ser-

nos suos manumittāt. Dicendū est non de omnibꝫ sed solum hꝫ hic p̄cipitur. vt scꝫ nullatenus vltra terminū detineātur. Quāuis aūt non p̄cipiat. consulit tn̄ de omnibꝫ. quia opus est misericordie. Subdit quartum. ⁊ omne onus disrumpe. id est omne grauamē quodcunqꝫ sit illud amoue: quo innocētes opprimunt. Sciendū ꝙ ꝑ colligationes impietatis possunt intelligi om̄ia peccata. et hoc moraliter mortalia que sunt impia: quia impediunt cultū dei. et sunt quedā colligationes. vnum enī quasi ligatur cuꝫ alio quia peccatū quod ꝑ penitentiā nō diluit. mox suo pondere in aliud trahit. Ait greg. Ligat animā cum dyabolo obligat ad gehēnam. Ligat etiam penas anime: vt non possit libere exire in actus suos. Non enim peccator est dn̄s sui: sed ipse seruus peccati Johannis. viij. Secundo per fasciculos deprimentes possunt intelligi peccandi assuefactiones. que sic deprimūt animā peccatricez vt non permittant eam erigi nec respicere sursum. Tercio autē per seruos qui debēt dimitti liberi intelliguntur quinqꝫ sensus homīs peccatoris qui ī actus suos exercent. ſm impetum concupiscentie. nō ſm iudicium rationis: nec ſm imperiū voluntatis Quarto per omne onus intellūgitur quecunqꝫ peccata grauia taꝫ mortalia q̄ꝫ venialia. Sicut autem tempore ieiunij sunt soluenda vincula peccati. id est soluende assuefactiones peccandi. sic etiam sensus sunt reddendi libertati vt subsint rōnis iudicio ⁊ impio voluntatis. Sunt etiaꝫ vtiliter disrumpenda omnia peccati onera ꝑ penitentiā: alias incassum est ieiuniū. Canit enim his diebus ecclesia. Utamur ergo parcius verbis cibis et potibus. somnis iocis ⁊c̄. Uitemus autē pessima. Sequitur vtilitas ieiunij Frange esurienti panem tuum. Nota ꝙ durante libertate dare debet quilibet pauꝑibus abundanter et nō parce. Und̄ thobias dixit filio suo Thob. iiij. Si multum tibi fuerit abūter tribue. si exiguum illud libenter impartiri stude. Dicit esurienti. id est necessitatē habenti. Sic dicitur de viro iusto psal. cxi. Dispersit dedit pauꝑibus ⁊c̄. Et iudex in fine mundi dicet. Esuriui et dedistis mihi manducare Math. xxv. Sed in hoc ꝙ dicit panem: non lapidem. in nomīe panis intelligitur omnis cibus necessariꝰ ad victū homīs Per hoc ꝙ dicit tuum. id est proprium: nō alienum. Thob. iiij. Ex substantia tua fac elemosinam. quando ieiunas da pauperibꝫ vt ieiuniū non sit lucrum marsupij: sed anime securitas. Et egenos id est egentes hospitio. vagos. id est carētes domicilio induc in domū tuam. Cum videris nudum operi eum. sicut fecit beatus Martinus in porta ambiensium. Et carnem tuam. id est ꝓximū tuum qui quodammodo caro tua est. quia est tecum eiusdē speciei. ne despexeris. Job v. Uisitans speciem tuā non peccabis.

Dixi secūdo sequitur fructus ieiunij. Primo preciosū stipendiū. vbi dicit. Tūc erumpet sicut mane. id est sicut sol in mane lumē tuum: id est lumen gratie tibi collate diuinitus: fugans erroris tenebras ⁊ te dirigēs in viam salutis. Psal. Exortum est in tenebris lumen rectis corde. Secundus fructꝰ tangitur cum dicit Et sanitas tua. scꝫ spiritualis Hiere. xvij. Sana me domīe ⁊ sanabor. Item psal. xl. Sana animā meaꝫ: quia peccaui tibi. Citius orietur scꝫ curatis vulneribus viciorꝫ. Unde malach. vltio. Uobꝫ timentibus nomē meum orietur sol iusticie et sanitas in penis. Sequitur tercius fructꝰ cum dicit Et anteibit faciem tuam iusticia tua quocunqꝫ ibis. et vbicunqꝫ eris iusticia precedet te. Et sequitur: quia semꝑ deus in te continuabit merita bona. vt dicitur Prouerbiorꝫ. iiij. Justorꝫ semita quasi lux splendens procedit. et crescit vsqꝫ ad perfectā diē. Subditur quartus fructus: Et gloria dn̄i colliget te. id est christus qui est in gloria dī patris recipiet te. Aug. Uel gloria dn̄i id ē beatitudo celestis patrie vere penitentes recipit. Ideo dicit. Suscipiet te. scilicꝫ sinus abrae: per quem suscepit mendicū Luc. xvi. Dicitur ꝓuerb. xxix. ꝙ humilē spiritu suscipiet gloria. Subditur quītus fructus. tūc inuocabis scꝫ corde: ore ⁊ opere. et dominus exaudiet. scꝫ preces tuas. psal. ix. Desideriū pauperum exaudiuit dominus. Sequitur sextus fructus: Clamabis. scilꝫ de ꝑiculis ⁊ in tribulatione tam in morte q̄ꝫ in vita. Et dicit dominus per effectum. Ecce assum ad defendendū ⁊ liberandum te. Dixi tercio sequitur finalis stipendij fontale principiū dicens. Quia misericors sum dn̄s deꝰ tuus. psal. cxi. Misericors ⁊ miserator ⁊ iustꝰ do. Concludit eccl'ia ⁊ dicit dn̄s omnipotens.

Patet concordia epl'e ad euangeliū mathei. v. Audistis ꝙ dictū est ātiquis. Ibi p̄cepit enī dn̄s elemosinā cordis cum dicit: Diligite inimicos vestros. Et hoc idē tāgit

Feria sexta post cinerũ

epistola tam de spirituali elemosina q̃ de corporali.

De eodem.
Sermo VI De euãgelio.

Diligite inimicos vestros: et bñfacite his qui oderunt vos. Mathei q̃nto

Arbor debens fructꝰ bonos facere debz habere radicem viridẽ et recentem. Spũaliter sic homo volens opa fructifera agere debet habere radicẽ charitatẽ. Greg. Quidq̃d p̃cipitur in sola radice charitatis fundat. Jõ oĩa vestra opa. s. ieiuniũ: oratio et elemosina debent fieri in charitate. Et q̃dquid in charitate petierimꝰ: in illo exaudiemur. vt ptz i toto officio Introitus Audiuit dñs et misertus est mihi cc. Et quidq̃d fit in charitate bñ bene finitur. Et hunc finẽ bonuz petit ecclesia in collecta. scz Inchoata ieiunia quesumus dñe benigno fauore psequere. Et ipsi sacerdotes incitare debent homies ad charitatem Et hoc docemur in epla Clama ne cesses. et quasi tuba exalta vocem tuaz cc. Me etenim de die in diem q̃runt: et vias meas scire volunt. scz viam charitatis. Ergo docet nos in epistola dilectionẽ habere charitatis ad proximum et ad deũ. Primo ad deum: cũ subdit. Nunquid hoc est ieiuniũ quod elegi. solue colligationes impietatis. id est ligamia peccati scz erga deum. Deinde docet dilectõem quo ad pximũ dicens. Frange esurienti panem tuũ. egenos vagosq̃ induc in domũ tuam. Cum videris nudũ operi eum Et non tantũ ista opa dilectõis exhibẽda sunt amicis: sed etiam inimicis. Jdeo euangeliũ dicẽ Diligite inimicos vestros cc. Jn summa euãgelij docetur tria genera hominũ. Pmo docetur perfecti. ibi Diligite inimicos vẽos Secundo actiui. ibi Cum facis elemosinã Tercio contemplatiui. ibi Cum oraueris. Nam hec est iusticia contemplatiuorum.

De primo dicit. Jn illo tempe scz cũ xps docuit in monte tabor omnẽ perfectionẽ. tũc dixit. Audistis quia dictũ est antiquis. s. ex lege. Diliges pximũ tuũ. Leuit. xix. Et odio habebis inimicũ tuum. Nota in tota serie veteris legis nõ est scriptũ. et odio habebis inimicũ tuum. sed dicitur hoc quantuz ad traditionẽ seniorum. scz scribarum q̃bus visum est addendũ. s. a contrario sensu. exq̃ debebant diligere amicũ. Similiter ceperũt hoc ex Exodo. xxiij. c. Jnimicus ero inimicis tuis. Et deutero. vij. Non inibis cuz eis fedus. nec misereberis earum. Et. i. Re. xv. Saul perdidit regnuz. quia pepercit agag. Quasi possent eos odire. quod nõ est tenendum. quia Exod. xxiij. dicitur de azino inimici iacenti sub onere qõ deberet leuari. multo plus homo. De hoc Crisi. Si iustum fuit esset inimicos odire deus te inimicũ ex gentibus nunq̃ suscepisset in suam dilectionẽ. Ergo subdit. Ego autẽ dico vobis. diligite inimicos vestros Et hoc tripliciter. scilicet corde ore et opere. Primo corde: et hoc innuitur cum dicit. diligite: quia dilectio vera ex corde debet procedere Nota inimicus debemus quattuor ostendere. scilicz amorẽ: odiũ compassionẽ et beneficiuz. Nam inimici possunt quadrupliciter cõsiderari. Primo quãtum ad naturam. Et sic sunt diligẽdi: q2 ad imaginẽ dei creati. Nam dr Ecci. xvij. Omne animal diligit sibi sile. quãto magis animal rationale. Nã discordia nõ repit inter columbas. sz inter lupos et canes. Ergo tales rancorosi sunt valde reprehensibiles. Ecci. xxviij Homo homi refuat iram: et a deo q̃rit medelam. q. d. Nullo mõ inueiet. Secõ pñt inimici considerari quãtũ ad culpam. Et sic ñ sunt diligendi. Augꝰ. Cum dico hõ malus duo dico. scz homo et malus. Jnquãtuz hõ diligendus. inquantũ malus odiendꝰ: quia sic eos odit deus. Ecci. xij. Altissimus odio habet peccatores: et misertus ẽ penitentibz Grego. xxij. moral. Euenire plerũq̃ solet vt nõ amissa charitate etiã inimici ruina nos letificet. et etiam sine inuidia eius gl̃ia nos contristet Cum ruente eo quosdã bene erigi credimus. et proficiente eo plerosq̃ oppumi iniuste formidamꝰ. Et ergo inimico posset optari malũ pene tpalis. vt ifirmitas vt meliozaret. vl etiã mors vbi nõ est spes melioris. sz caute vt non in vindictã. Greg. Cum inimicus punit tunc potius de liberatione alioz q̃ de punitõe eiꝰ dolendũ ẽ miserie pereũtis et gaudendũ de iusticia iudicij.

Tercio pñt inimici cõsiderari quantũ ad penã. in hꝫ dẽmꝰ eis dare cõpassionẽ. psal. c. xviij. Vidi p̃uaricates et tabescebã. Grego. Vera iusticia cõpassionẽ hz. falsa indignationẽ. Quarto quãtũ ad indigentiã. et tunc debemꝰ eis impẽdere bñficiũ. Et hec dilectõ consistit i ope. De qua sbdit. Bñ facite his qui vos oderũt. Nota inimicꝰ diligit dupliciter. aliq̃n affectu. Vñ greg. xxi. moraliũ

Tunc ꝓcipiter inimicos diligim⁹: cū nec de ruina eoꝝ leramur. ⁊ de eorum pfectu gtulamur. sic ꝙ optam⁹ eis bōa gtie ⁊ glie. Aliqñ ꝯo inimic⁹ diligūt effectu. s. qñ in bñficio tm̄ tempali solū obligamur in articl'o ncc'itatis et tūc cadit sub p̄cepto: alias sub cōsilio. Jdo Eccl. xij. Bñfac hūlli: et ne dederis impio scz qñ nō dare sibi ꝓdesz ad salutē, vel qñ dare ei p̄starz fulcimētū malicie. Nota ſm Tho. ſcḋa ſcḋe. q. xxv. ḋr ꝙ opa dilectionis p̄nt fieri dupl'r. Uno mō in generali. Et sic hoc p̄ceptū est de nccitate salutis implenduz. vt nō excludat inimicū. qz exclusio pcederz ex odio. Secundo in ſpeciali. et sic nō est de necessitate pcepti: sz consilij actual'r inimicum diligere. et sufficit ꝙ hō habeat animuz p̄paūm vt i extrema nccitate eū ꝓpter inimiciciā deserere nollet. Sz D. teneoz occulte p inimicis orare cū ḋr Apoc. vi. Usqꝙ non vindicas sanguinē de his q̄ hitant in terra. Rūdet Aug. in ſer. dñi de mōte. Q, vindicta martiz est vt euertat regnum pcti. ⁊ peccata destruant⁊ homies remaneāt. Simile habeť psal. lvij. Letabit⁊ iust⁹ cū viderit vindictam. Dic ſctus Tho. vbi supra. Letabit⁊ nō rone pene peccantis in se: sed rōe iusticie iudicantis. Item nota ꝓpter tria debemus diligere inimicū. Primo ꝓpter debitum: qz dñs p̄cepit. Math. vi. Dimittite⁊ dimittetur vob. Nā si vnaquaqz die moreremur pro peccatis nō possem⁹ satisfacere⁊ condignū retribuere. Aug⁹. Dicunt q̄daz nō possū diligere meū inimicū. O attende q̄d tibi de⁹ fecerit. ⁊ q̄d tu deo feceris. tūc vtiqz dimittis paz vt tibi de⁹ dimittat ml'tū. Sz heu dicunt. nō possum vincere animū meū. Respondet Aug. in soliloq̄o. Deus qui optime posse nostz nouit nihil impossibile ꝓcepit: qz iustus ē. nec condēnat hoiem ꝓ eo q̄d nō pōt implere. qz pius est. sed exq̄ p̄cepit ergo possibile ē. Hieron. Anathema sit q̄ credit pcepisse deuz q̄d impossibile sit impleri. ꝓma Joh. v. Mandata ei⁹ guia n̄ sunt ꝛc.

Nota tn̄ ſm Crisſ. Aliter diligit caro. aliter anima. Sicut enim dictū est. Non concupiscas. hoc est dictum q̄ ad animā. non q̄ ad carnem. Sic etiam in hoc loco. caro inimicum diligere nō potest: anima autem potest. quia dilectio vel odium carnis in sensu est. anime vero in ratione. Quando vero nocetur aliquis ab aliquo. et si sentim⁹ odium. tamen exequi volumus. quia caro nostra odit inimicum. anima vero diligit. Nec ille. Secundo debemus diligere inimicum ꝓpter fructū. Augusti⁹. Ad dilectionem inimici vos ām̄oneo. quia ad sanandū vulnera peccatoꝝ nihil vtilius esse cognosco. August. subdit. Diligere inimicos grauis est labor in hoc seculo. sed grandius p̄mium in futuro. Tercio ꝓpter periculum. Augustin⁹. Odium habere in corde ē habere gladium scorpionē et ignem. De primo sic dicit in sermone. Qui alteri nocere desiderat similis est illi qui gladio se transuerberat. vt tunicam alterius scindat. De secundo dicit in sermone. Ira stimulans ad vindictam ipsa est scorpio interius inflammās siue excitans. Si te vis vindicare de inimico: tunc ad ipsam iram te conuerte que est inimica tua. quia occidit animā. De tercio sic dicit super psal. Sic puta maliciā esse sicut ignem. nam si quid aliud incēdere debeat oportz vt p̄⁹ ardeat. Sic ira maliciosa ꝙ alteri nō noceat fieri pōt. sed ꝙ tibi nō noceat fieri non pōt. Jdeo ſbdit Bñfacite his qui oderunt vos. s. ministrando eis nccaria tempe necessitatis. quia nccitas extrema facit omnia cōmunia. Ergo noli cōsiderare iniuriam p̄sentem. sed considera gloriā quā ꝓ mercede es in iudicio cōsecuturus. Si damnū pateris noli cōsiderare. sz considera patientie lucrū. i. Pe. iij. Beati estis si quid patimini ꝓpter iusticiam. Et apl'us Roꝝ. xij. Si esurient inimic⁹ tu⁹ ciba illū: si sitit potum da illi. Hoc faciens carbones ignis congeres sup caput ei⁹. id est ad charitatez induces. Etiam ideo: qz nos inimici sumus christi⁊ nob ml'ta bona exhibuit. Roma. v. Cum inimici essem⁹ reconciliati sumus per sanguinē filij ei⁹. Sic inimici ex bñficō nostro ipsi se iudicent. qz iniuste nos oderunt Tunc docet nos habere dilectionē inimicorum in oze dicens. Orate ꝓ p̄sequentibus vos. scz p manifestā iniuriā. ⁊ calūniantibus vos. s. p apparentē iusticiam sed tamē per fraudem occultā. Crisſ. Nihil facit deus ita propicium⁊ ad exaudiendū pronū sic oze re pro inimicis: quia p hoc filij dei efficimur Jdeo a pio patre exaudiri meremur. Bre. Quid ē ꝙ moyses et samuel⁊ helyas in postulatōe alijs p̄referunt: nisi ꝙ isti tantū in serie veteris testamenti pro inimicis orasse leguntur. Moyses a populo lapidibus impellit⁊ pro lapidantibus patur: Exod. Samuel a principatu ejcit: et ait. Absit a me vt cessem orare p vob. i. Regum. xij. Helyas

etiam orabat pro achab inimico suo.i. Re. xxi. Dilectio ergo ista maxime meritoria est Grego. Seruitia sunt tanto maiora quanto min⁹ debita. sz minus debitũ est diligere inimicum q̃z amicũ. ergo magis deo acceptũ et meritoriũ. Ratio quare debemus pro eis orare. qz qui ꝓ ꝑsequẽtib⁹ orat ꝓ seipo orat. quia petit amotõ ez flagelli. Et implebit̃ illud psal. xxxiiij. Oro mea i si. meo ꝯuer. ido Roꝝ. xij. Benedicite ⁊ nolite maledicere ꝓ ꝑseq̃n. vos. Secundo debemus orare ꝓ inimicis propter exemplũ christi. ideo subdit. Ut sitis filij patris vestri q̃ in celis est. Nã filij carnales merito imitant̃ patrem in moribus bonis ⁊ honestis. ergo ⁊ nos spũales. Nam deus pater solem suũ facit oriri super bonos ⁊ malos. ⁊ pluit sup iustos et ĩiustos Sic nos opa charitatis exhibere debemus amicis ⁊ inimicꝫ. Hiero. Nulli negare debemus qd̃ deus nulli negat. Criſ. sup math. dicit. Caute autẽ dicit sup iustos ⁊ ĩiustos et nõ super iniustos ⁊ iustos. quia omĩa bona deus non propter homines dat. sed propter sanctos sicut ⁊ flagella propter peccatores. Sed in bonis nõ separat peccatores a iustis ne desperent. nec in mal' iustos a peccatoribus ne glorientur. maxime cuz malis bona non ꝓsunt que male viuentes ad iudicium suum ꝑcipiunt. nec bonis mala nocẽt sed magis prosint ad iusticie lucrũ. hec ille. Similiter vt dicit Aug⁹. Illa temporalia bona ⁊ mala vtrisq̃z nolunt esse communia. vt nec bõa cupidi⁹ appetant̃ q̃ mali habere cernuntur. nec mala turpiter euitentur q̃b⁹ etiam boni efficiuntur. hec ille. Sequit̃ Si enim diligitis eos qui vos diligunt quam mercedem hẽbitis. quasi diceret. Nullam. Augustin⁹ in enchiridion. Nõ est magnũ erga eum qui tibi nil mali fecit esse beniuolum. sed maxime bonitatis indicium est tuum diligere inimicũ. et eũ qui tibi vult malum et facit si potest et tu velis sibi bonum. Et maiorꝫ meriti est dilectio inimici q̃z amici. Et assignat plures rationes sanctus thomas scd̃a scd̃e. q. xxvij. Prima. Actus mere naturales non sunt meritorij: sed solum voluntarij a ratione ⁊ libera volũtate electi. Et ideo quanto aliquis actus magis est a rõe et voluntate elicitus: tanto magis meritorius. ceteris paribus: q̃z ille qui venit ex inclinatione naturali. Sed ad dilectionem inimici non declinat natura sicut ad dilectõ ez amici. ergo ⁊c̃. Secunda ratio. quanto aliquis actus ex se est difficilior: tanto ceteris paribus est magis meritorius. sed actus dilectionis inimici est contrarius naturali inclinationi et habet multa retrahentia. ergo ⁊c̃. Nota difficultas est duplex. Prima causatur ex opere. vt difficilius est ieiuniuz in pane ⁊ aqua q̃z ĩ cibis quadragesimalib⁹ et sic dilectio inimici est difficilior q̃z amici. Secunda causatur ex negligentia persone et venit ex dissuetudine ⁊ voluntaria indispositione. vt alicui difficilius est ieiunare vnũ diem q̃z bene consueto tres. ⁊ talis difficultas non auget meritũ. Tercia quanto aliquis actus magis dependet a dilectione dei tanto est magis meritorius. sed dilectio inimici est huiusmodi. ergo ⁊c̃. Nam amare amantẽ naturale ẽ: quia canes ⁊ alia insensibilia animalia hoc faciũt. diligere aũt inimicuz charitatis est. Ideo subdit'. Nonne publicani h̃ faciunt. Et hoc facientes vituperant̃. Et si salutauerit̃ fratres vr̃os tantũ quid amplius facitis. nõne ⁊ ethnici hoc faciunt. quasi di. Sicut ⁊ hec facientes nihil merent̃. ergo nec vos. Vñ prochdolor sunt nunc multi de christianis qui eos q̃s prius salutauerunt ⁊ alia signa amicicie eis exhibuerunt propter modicã offensam talia eis subtrahunt. et tamen volunt deo reconciliari. Timeo ꝙ audituri sunt illud Math. xviij. Serue nequam om̃e debituz dimisi tibi nonne ⁊c̃. Ideo Crisostomus sup matheũ. Qui diligit amicuz peccatum quidem nõ facit. iusticiam autez non operatur. Remigius. Perfecta dilectio vltra dilectionẽ inimicoꝝ non potest esse vel se extendere. Ido subdit. Estote perfecti sicut ⁊ pater vester ꝑfectus est. scilicet vt amicos diligatis ꝓpter peccatum vitanduz. inimicos propter iusticiam faciendã. quoniã illud de pena liberat: hoc autez deducit in gloriam. hec Crisosto.

Dixi scd̃o docent̃ actiui di. Attendite ne iusticiã vestrã. i. opa iusticie faciat̃ corã hominib⁹ vt videamini ab eis. s. hũanam laudem ab eis q̃rẽdo. ꝑ h̃ tñ nõ ꝓhibet̃ q̃n opa bõa pñt fieri corã hoĩb⁹ Math. v. Sic luceat lux vestra coram ⁊c̃. loquitur tñ de perfectis de quib⁹ nõ est estimanduz ꝙ de facili ferant̃ in vanã gloriã. Propter h̃ notãter dicit: vt videamini ab eis. August. hoc addit ideo ꝙ appareat eũ ꝓhibuisse vt finẽ nostri ꝓpositi tollam⁹. Gala. i. Si adhuc mundo placerem xp̃i ſuus nõ essem. Ideo subdit. Cũ ergo facꝫ elẽosinã noli tuba canere añ te

sic hypocrite faciūt in synagogis ⁊ in vicis: vt honorificentur ab hominibus. Quia antiquitus cōuocabant pauperes per tubas. et tamen licz in se hoc fuit bonuz tamē fecerūt ea intentione vt misericordes ⁊ boni viderē tur. Ideo subdit. amen dico vobis receperūt mercedem suā. Non sic tu facere debes sed si facere potes bonū: fac intentōe deo nō hoibz placendo Si enī ꝓpter infirmitatē tuā facere nō potes seu vales. ad minus tñ bonū ex emplū ꝓbe ꝓmus tuis ad eoz meliorationem nō ad tui ostentatōem. ⁊ hypocrita nō eris. Teste btō greg. xxi. moraliū. Sūt nō nulli q̄ ⁊ sanctitatis habitū tenēt ⁊ pfectōnis meritū exequi nō valent. de q̄bz nequaq̄z credendū inter hypocritaz nūez currere. qz aliud est infirmitate: aliud callida simulatiōe peccare. Hec ille. Seq̄tur Te aūt faciente elemosinā nesciat sinistra tua q̄d faciat dex/tera tua. id ē. noli nimis pensare opera tua. vel cū dextera tua. i. bona intētio faciat bonū ꝫ nesciat sinistra. i. intētio mala. s. appetitus laudis hūane. Sit ergo elēosina tua in ab/scondito scz fm intentionē. Hzeg. Opus sit in publico vt intētio maneat in occulto. Et pater tuꝰ q̄ videt in abscondito reddet tibi. si non mō: tūc in futuro Quia dz ecci. v. Altiſsimus patiens redditor est. Aug. Nullum malū impunitū: ⁊ nullū bonum irremuneratum. Nota triplr peccamꝰ scilz In nos. in deum: et in ꝓximum. Opus ergo ieiunij est ō pctm in nosmetipos factū. Oratio ꝺo contra pctm in deū factum. Elemosina vero cōtra pctm in ꝓximū ꝓpetratum. Et qz ista tria pdicta sunt opa satisfactoria ꝑ pctis. et nunc adest tempꝰ penitētie Ideo ad ꝓmum opus scilz ieiunij ammonet nos epla dicēs. Ad scōm scz elomosinā ibidē eiusdez dicī euangelij. ad tertium scz ozdem inducē nos epistola hesterne dieī de ezechia rege.

Sz d. quod est magꝭ meritoriū inter ista tria. Rñdet fm sctm Tho. dist. xv. q elemosina: quia includit alia. Primo ozonem qz obligat illum cui dat ad orandū. Secdo qz subtractio bonoz exteriorz continet ꝓtrutem ieiunij. Vnde ozo qz includit quodammō ieiunij rōe debilitatōis corꝑis Queritur vtz dare elemosinā sit in ꝓcepto. Respōdet fm sanctum Thomā secda secde. q. xxxij. q sic quia est ꝓceptū affirmatiuū: et obligat ad semper sed nō ꝑ semp sz pro loco ⁊ tempore dum nō sit necessarij sibi et suis q̄bz ꝓuidere tenetur. sed superfluū Luc. xi. Quod superest date elemosinā. Et in recipiētibz necessitas inspicieda est. Amb. Pasce fame morientē. Hoc docz lex naturalꝭ. Nō tibi fieri vis alijs fac. Item lex diuia Lu. vi. Date ⁊ dabit vobis. Lex positiua vt hī. lxxxvi. dis. Franci marinū excita vt ñ solū credat lectōez ⁊ oratione sibi sufficere. sz etiā elēosinis insistere et necessitatez patientibz impartiri. Item lex aplica. i. Joh. iij. Nō diligam⁹ ꝟbo neq̄z lingua sed ope ⁊c. Nota elemosina debet fieri multiplr. Primo possibilr. Secdo festinater tercio hilariter. quarto sapienter. Primo debet fieri possibiliter scz fm facultate. Thobie. iij. Si mltū tibi fuerit: abundanter tribue. si modicū illud impartiri stude. Quia fm august. Deus nō respicit ad manū sz ad cor: vt ptz de vidua paupcula Lu. xxi. Quā christus cōmendat ꝓpter oblationē duoꝝ minutoz. Ideo puer. xvi. Spiritū ponderatoz est deus. Et grego. Coz ⁊ non substantiam pensat deus. Nam dicit math. x. Quicunq̄z potū dederit vni ex minimis istis calicem aque frigide non pdet mercedē suam Attamen supfluum tenemur dare Luce. xi quod superest date elemosinam. Hieroni⁹. Aliena rapere conuincit: qui supflua tenere probatur. Secdo elemosina debet dari festinater. Prouer. iij. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere: ⁊ cras dabo tibi cuz statim possis dare. Sicut multi sunt non ꝓpendētes clamorē paupez nudoz pedū eis exprobrantes. Ecclesiastici. iij. Coz inopis ne affligeris. ⁊ nō ptrahas datū angustiāti. Sz heu alīq̄ ꝓtrahunt tenētes cibū vsq̄z ad corruptionē. cum enī iam fetet: tunc volūt dare paupibz. Prouerb. iij. De primitijs. i. optimis oim frugū tuaz da paupibus Alīq̄ ꝺo ꝓtrahunt vsq̄z ad tempꝰ mortis. Eccī. xvij. Ante languorē adhibe medicinā. augusti⁹. Considerate fratres q̄ subito plures omnia perdiderunt ⁊c. Nam tunc necessitas cogit eos relinquere temporalia ⁊ nō pietas.

Tercō debet dari hilariter Eccī. xxxv. In omni dato hilarē fac vultuz tuū. q. Coz. ix. Hilarē datorē diligit deꝰ. Sz heu alīq̄ murmurantes dāt. gregoriꝰ. Qui dat cuz tedio pdit rez ⁊ meritū. Quarto sapiēter videndo cui des. s. pauperi. Eccī. iij. Elemosinam paupis ne defraudes. Et luc. xiij. Cū facis cōuiuiū voca paupes. et hī q̄ sunt bone vite. Eccī. xij. Bñ fac hūili et ne dederis impio.

Item nota elemosina tali modo facta est vtilis et fructuosa in multis. scz in vita: in

morte ⁊ post mortem. Primo prodest in vi
ta: quia impetrat remissionẽ culpe. Ecci. iij.
Sicut in sereno glacies: sic per elemosinam
soluentur peccata tua. Et sicut aqua extin/
guit ignem: sic elemosina peccatuz Secun
do valet elemosina homini in morte Nam
animã de corpore egredientem misericor/
die dei associat. Ambrosi⁹. Non sunt homi
nis bona que nõ potest ferre secuz. Sola ele
mosina est comes defunctoꝝ. Grego. Pau/
peres non sunt contemnendi nec egeni: sed
exorandi vt patroni. Luc. xvi. Facite vobis
amicos de mãmona iniquitatis: vt cum defe
ceritis recipiant vos in eterna tabernacula.
Tercio elemosina valet post mortẽ scz in iu
dicio. Nam tria liberant reum in iudicio.
Primo bonus prelocutor: et talis est elemo
sina. psal. cxi. Jocundus homo qui miseret
et cõmodat: disponet sermões suos in iudi
dicio Nam dñs iudex erit eorum ꝑlocutor
dicens Math. xxv. Esuriui et dedistis mi/
hi manducare ⁊c. Secũdo munus liberat
in iudicio. et sic elemosina Prouerbioꝝ. xxi.
Munus abscõditũ extinguit iras et donũ
in sinu indignationẽ maximam. augustin⁹
Redime te dũ viuis ⁊ duz temp⁹ habes ne
perdas tempus et ꝑcium. Tercio amici in/
tercedentes liberant reuz. et talis erit elemo
sina. Ecci. xxix. Conclude elemosinã in sinu
pauꝑis. ⁊ ipa orabit ꝓ te ad dominũ. ꝓuerb.
vi. nec acquiescet cuiusq̃z precibus nec acci/
piet pro redemptõe dona plurima. demptis
elemosinis. psal. xl. Beatus qui intelligit su
per egenũ ⁊ pauperẽ in die mala libe. eũ do.
Thobie. xij. Elemosina a morte liberat ⁊ ip
sa est que purgat peccata. ⁊ facit inuenire vi
tam eternam. ad quam ꝑducat ⁊c.

Sabbato.
Sermo. VII. de epl'a

Cum effuderis

esurienti animã tuam et animaz
afflictam repleueris bonis: tunc
orietur in tenebris lux tua. Isa. lviij. Si
in bello publico q̃s detentus fuerit. tũc opor
tet ꝙ rex belli vinctũ liberet. Spiritualiter.
sic naturale bellum est inter nos ⁊ dyaboli/
cas potestates. Et timendũ est ꝙ multi sint
capti. Nunc tales deberẽt destinare litteras
petitiõis ad regẽ gl'ie vt eos liberaret. Et h̃
docz ecclesia sancta in introitu dicens Esto
mihi in deum ꝓtectorem. Similiter in col/
lecta scilicet. Adesto domine supplicationi/
bus nostris: et concede vt hoc solenne ieiu/
nium deuoto seruitio celebremus. Si autẽ
volumus exaudiri a rege glorie in talibus
litteris petitorijs. tũc debemus cessare a pec
cato cordis: oris ⁊ operis. Et hoc docemur
in epistola Isaie. lviij. Si abstuleris de me
dio tui catenam. id est cordis peccata quib⁹
ligatus es. et desieris extendere digitum. scz
ad mala opa: et loqui quod nõ prodest. scz
peccata oris dimittendo. et non sufficit di/
mittere peccata: sed cum hoc debes agere bo
na opera. Ideo subdit. Cum effuderis esu/
rienti animã tuam: tunc orietur ⁊c. In
summa epistole duo innuũtur. Primo do/
cet abijcere peccata in seipsum ⁊ in ꝓximuz
ibi Si abstuleris. Secundo hortatur abij
cere peccata in deum: ibi Si auerteris a sab
bato. De primo dicit Hec dicit domin⁹ scz
cuilibet christiano Si abstuleris de medio
tui catenam. id est peccatũ mortale quo q̃s
peccat in seipsum: vt est peccatum inconti/
nẽtie ⁊ intẽperãtie. ⁊ est catena dyaboli qua
quis tenet astrictus. psal. cxviij. Funes pec/
catorum circũplexi sunt me. Et prouerb: v.
Funibus peccatoꝝ quisq̃z cõstringetur. Cũ
hac catena dyabolus trahit homines ad in
fernuz. Figuratur in Samson qui fuit vin
ctus cathenis Judic. xvi. et. ij. paralip. xxx/
iij. Manasses fuit vinctus cathenis atq̃z
compedibus ⁊ ductus in babilonem. Spi
ritualiter: sic peccator in infernum. Et hec
cathena ꝓcedit a medio homis id est a cor/
de. Jdo dicit Si abstuleris de medio tui. id
est de corde tuo ⁊ de appetitu sensitiuo cathe
nam id est peccatũ. Ad istam cathenam fa
ciendã mlti ꝯgregant fabri. i. demões: vnus
portat primũ anulũ scz suggestiones. Alter
malã delectatõem Terci⁹ induc malũ opus
Quart⁹ malã ꝯsuetudinẽ Quitus necessi/
tatẽ Sextus desperatõem. De ista cathena
dicit aug⁹. in libro confes. Suspirabã a te
ligatus nõ ferro alieno: sz mea ferrea volun
tate: velle meum tenebat me: ⁊ mihi inde ca
thenã fecerat ⁊ cõstrinxit me: qz ex volũtate
ꝑuersa facta est libido. ⁊ dũ seruitur libidini
facta est consuetudo: et dum consuetudini
nõ resistitur: facta ẽ necessitas Hanc cathe/
naz dñs iussit auferre. Sequit Et desieris
extendere digitũ tuũ scz aduersus ꝓximum
eũ nõ deridendo vl' oppꝛimẽdo. Ul' desieris
loqui qd̃ nõ ꝓdest. scz tibi: nec ꝓximo. s. ver
ba detractoria. psal. c. Detrahentem secreto

proximo suo hunc persequebar. Prouerb. xviij. Mors et vita in manibꝫ lingue. qui diligunt eā comedent fructꝰ eius. Subdit Cum effuderis esurienti animā tuaꝫ. id est affectionē. et non solum affectu subueniēdo sed et animā afflictam. id est hominez fame vel siti infirmantē. Repleuerꝫ bonis. id est recreaueris ⁊ consolatus fueris. scilicet pascendo famelicum. potando sitibundum. Tunc orietur in tenebris. id est in intellectu tuo. qui prius erat erroruꝫ tenebris obfuscatus: lux tua. scilicꝫ gratie. Ephe. v. Eratis aliqñ tenebre. nunc autez lux in domino. Et tenebre tue. id est virtutes tue intellectuales. q̄ fuerunt prius per ignorantiam tenebrose. erunt supple clare sicut meridies. Nam omnia corpora que faciunt vmbram. in meridie faciunt breuiorē. Subdit. Et requiem dabit tibi dominꝰ deus tuus semper scilicet a passionibus ⁊ temptationibꝫ carnis Apocalipꝰ. xiiij. Ammodo iam dicit spiritus vt requiescāt a laboribus suis. Et implebit scꝫ deus splendoribus animā tuam. glosa Unꝰ enim radius istius splendoris est vt peccatum fugiat. Alter vt precepta domini impleat. Tercius vt mūdana contēnat. Quartus vt tormenta timeat. Quintus vt eterna gaudia appetat. Dicat autez quilibet nostꝝ illud psal. lxxxix. Et sit splendor domini dei super nos. Subdit. Et ossa tua liberabit. s. in die iudicij ab igne eterno. Et non solum animā tuam verum et corpus tuum ab illo incendio preseruabit. Sequit. Et eris quasi ortus irriguus fertilis plenus donis ⁊ virtutibus. Et sicut fons aquarum cuius non deficiunt aque. sic merita nequaq̄ deficient. Et edificabuntur in te deserta seculorum. id est columne muri ⁊ tecta spiritualis edificij que fuerunt quasi ab omnibus hominibus deserta ⁊ derelicta. fundamenta generatiōis que fuerunt locata a prophetis. Et generationem suscitabis. scilicꝫ predicando verbo vel facto vel exemplo. suscitabis scꝫ in cordibus auditorum: et vocabis edificator. id est predicator sepium. id est doctrinarū quibus ecclesia sicut domus sepibus cingitur: id est munit. Ecclesiastici. xxxvi. Ubi sepes non est possessio diripietur. Auertens id est destruens semitas iniquitatñ. id est errores

Dixi secundo hortamur abijcere peccata que sunt commissa contra deum dicens. Si auerteris a sabbato que est dies quam sanctificauit dominus. pedem tuum. scilicꝫ vt nō vadas ad faciendū mala. et auerteris facere voluntatē tuam. scꝫ fedam et carnalē in die sabbati qui est dies sanctus domini: non ꝙ formaliter sit capax sanctitatis. sed qꝛ est sanctis operibus deputatus pre ceteris diebus. Et vocaberis sabbatum delicatum id est deo acceptum. quia non vult tangi nec violari ꝑ aliquod opus seruile in eo. Et vocaberis sabbatū sanctū domini. id est domio sanctificatū gloriosum. id est glorie dei debitum. Et glorificaueris eum dū non facis vias tuas. id est operatōnes prauas. que sunt vie ducentes ad baratrum. Et non inuenit voluntas tua. scꝫ in sabbato: vt loquaris sermonem ociosum vel mendaciosum. Tunc delectaberis sup̄ domino. scilicet qui confert anime tue spiritualem consolationē. Et sustollam te. id est eleuabo te sup̄ altitudinem terre. id est sup̄ terrena omīa ad celsitudinē meam. Et cibabo te. id est reficiam hereditate iacob patris tui. id est ihesu christi de stirpe iacob nascituri. quaꝫ hereditatē cōmunicabit fidelibus suis. ⁊ est visio glē dei electi.

Nota ꝑm sanctum Thomā videbit deus sine medio. Et medium est triplex. scꝫ differens: obnubilans ⁊ disponēs. Sine medio differenti videbit deꝰ: qꝛ dei visio non est per distantiam: sed ꝑ presentiā. cum ipe deꝰ essentialiter sit vbiqꝫ. Item videbit sine medio obnubilante: quia tollitur enigma. Nota nunc multiplex est mediuꝫ inter deum et nos. Primū est mediuꝫ peccati Isa. lix. Iniquitates vestre diuiserunt inter vos ⁊ deuꝫ et illud est mediū impioꝝ. Secundum est mediū creature. Romanoꝝ. i. Inuisibilia dei a creatura mūdi per ea que facta sunt intellecta conspiciunt. et est medium philosophorum. Terciū est medium figure. i. Coꝝ. x. Omnia in figura ꝯtingebant illis. Illud est mediū patriarchaꝝ ⁊ prophetaꝝ. Quartum est mediū scripture. psal. cxviij. Declaratio ser. tuoꝝ illūi. Hoc est medium theologoꝝ. Quintū est mediū fidei. Apocalip. ij Esto fidelis vsqꝫ ad mortem: ⁊ dabo tibi coronam vite. Hoc est medium fideliuꝫ. Sic videbitur deus in futuro sine duobus medijs. Sed sine tercio medio. scilicet disponente: hoc est sine gratia nō videbitur gloria dei. Et hec est hereditas patris iacob.

Concordia inter epistolam ⁊ euangelium In epistola hortat nos ad abijciendu ea q̄ violant sabbatū. In euangelio dicit de naui qꝛ ꝑ abiectionē pctōꝝ ihs intrat nauē aīe.

Sabbato post cinerũ

De eodem.
Sermo. VIII. De euangelio.

Onfidite ego sum nolite timere. Marci. vi. Mathei. xiiij. ⁊ Joh. vi. Rationabile est ⁊ congruuz vt is qui potest in necessitatibus succurrere ⁊ auxilium prestare ꝙ hoc faciat quandoqz non rogatus his qui indigent: quatenus per hec in aliorum noticiam veniat pariter ⁊ amorem. Spiritualiter. sic fecit christus discipulis. Figuratur Luc. x. Samaritanus sauciato et semiuiuo relicto prestabat auxiliũ sine singulari supplicatiõe. Spiritualiter. Samaritan⁹ interpretatur custos: et significat christum qui est adiutor in oportunitatib⁹ ad quem dicimus. Auxiliũ meuz a dño. Ideo vulnerato generi humano ex sua benigna misericordia auxiliũ prestitit. ad Tytum. iij. Non ex opibus iusticie que fecimus nos: sed ꝑm suam miscdiaz saluos nos fecit. Sic succurrebat ⁊ discipulis vt cognosceret et ardenti⁹ amaretur in periculo maris eos consolãdo. Nam propter hoc venit. iuxta illud Isa. lxi Spiritus dñi ad annunciandũ mansuetꝫ misit me vt mederer contritos corde. Ideo ad eum confugiant oms male habentes q̃s consolatur sicut discipulos suos dicẽs. Cõfidite ego sum nolite timere. In summa euangelij innuunt duo. Primo discipuloꝝ tribulatio. ibi. Cum sero factum esset. Secundo subditur eorum cõsolatio. ibi. Confidite. De primo dicit. In illo tempe. scilicet postq̃z dominus de quinqz panibus quinqz milia hominũ satiauit. Tunc turbe voluerunt eũ facere regem: estimantes ꝙ pasceret eos semper. Et ꝙ sub eius regimie eis nihil deficeret. Quod cũ christus cognouisset fugit in montẽ: vt habetur Johãnis. vi. et vt scribit Math. xiiij. capl'o. Compulit Ihesus discipl'os ascendere in nauiculã ⁊ transfretare vltra mare galilee Et fugit ipe i mõtem solus orare patrẽ. Dans nobis per hoc exemplũ hũilitatis: qꝛ q̃situs ad honorẽ fugit. quesitus vero ad mortẽ vltra se obtulit. vt habetur Johãnis. xviij. Cum ergo ihesus sic fuisset in monte solus. discipuli fuerunt in medio fluctuũ. De quo dicit. Cum sero factuz esset: erat nauis in medio maris et ihesus solus in terra. glosa. Periculũ eo maius erat ratione loci. quia nauis i medio mari: et rõne absentie naute. id est christi. ergo qui carent christi societate: exponuntur temptationibus. Et videns eos laborãtes in remigando. erat eni ventus contrarius illis. Iterum augmentat eoruz tristicia rõne venti. Beda hunc textum exponit mystice de ecclesia sic dicens. Labor discipuloꝝ in remigando et cõtrarius ventus: labores sancte ecclie varios designat. qui inter vndas seculi aduersantis ⁊ immundoꝝ flatus spirituũ ad quietem patrie celestis quasi ad finem litoris et stationez peruenire conatur. Ut in tribulationibus sic dicere possit cum psal. ix. Ut quid domie recessisti longe: despicis in oportunitatib⁹ in tribulatione At tamen nõ obliuiscitur orationẽ pauperum vt hic aperte dicitur: quia vidit eos laborãtes in remigando. Et si ad horam differre videtur auxiliuz. nihilominus eos consolatur ⁊ roborat. i. Corinth. x. Fidelis deus qui non patietur vos temptari vltra id quod potestis. Ideo subdit. Et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulãs supra mare. Cris. Nox diuidit in quattuor vigilias: et queqz vigilia habet tres horas. et hec quarta vigilia fuit prope diem. Sz diceres. Cur tamdiu tardauit eos cõsolari. Respondet ꝑm Theophilũ. Hoc ꝑmisit vt doceret eos habere patientiã: ⁊ expectare in tribulatione consolationẽ a deo: et non statim desperare vt aliqui faciunt Jaco. v. Patientes estote ⁊ vos: et confirmate corda vestra ⁊c. Ecce agricola patienter expectat preciosum fructũ terre patienter ferens donec accipiat temporaneũ ⁊ serotinũ. Sz diceres Quõ in mortali corpe potuit ambulare super mare. Rñdet hugo ꝙ hoc euenit ratiõe dotis agilitatis ⁊ subtilitatis corpis. grego. Ratione aque suppeditãtis ⁊ obedientꝫ suo creatori. Dyonisi⁹. Sicut ignoramus qualiter de virginis vtero ꝓcessit sine lesione sigilli virginalis. sic et hic. Et volebat ꝑterire eos Aug. quia in diuersuz ibat: quia eis ita apparuit vt in mente eoꝝ fuit. erant eni parue fidei. At illi vt viderunt eũ ambulantez super mare putabant fantasma esse: quod ẽ apparitio rei nõ existentis. Timẽtes ne essz apparitio alicui⁹ spiritus maligni eis nocere volentis. Ecce parua fides discipuloruz. Licet enim viderant eũ multa signa fecisse et precipue in multiplicatiõe panum. tamẽ non crediderunt eum sup mare posse ambulare. Sequitur. Et exclamauerunt. Omes eni cũ euz viderũt turbati sunt. Theophil⁹

Sermo VIII.

Maiorem eis incutit timorē per apparitō nem: ex eo q̄ fantasma putauerūt. Dec ille Et si cognouissent eū nō immerito fuissent conturbati ex eo q̄ voluit eos p̄terire quasi nollet eos in periculo adiuuare. Eodēmodo contingit nūc ecclesie fidelibꝫ in temptatoi bus passionū siue aduersitatuꝫ existentibus prout dicit Beda in omelia sic inquiens. Sic enī sepe diuina pietas fideles in tribulatione positos supna pietas deseruisse vi sa est vt quasi labrantes in mari discipulos ihesus preterire voluisse putaret. Un̄ est illud ecclie martirū certamina desudantis. Quare oblitus es mei duꝫ confringuntur omnia ossa mea ꝛc. Sed dicunt inimici de ridentes. Ubi est deus eorū quasi naufragi um passis: nauigantibꝫ apostolis. dicit ip se deus eorum. Cum transieris per aquā ego tecum ero ꝛ fluminа nō operient te. cuꝫ am bulaueris in igne non combureris. ꝛ flāma nō ardebit in te. Unde nunc recte subdit. Et statim locutus est illis. ꝛ dixit eis. Con fidite ego sum nolite timere. Hoc verbum ſm Crisostomū et timorē soluit ꝛ fiduciaꝫ prepauit. Q̄ autē dicit. Ego sum. Aut hie ronimus. nec subiungit quis sit: quia ex vo ce sibi nota poterant eū intelligere. qui per obscure noctis tenebras loquebatur. vl ip sum esse scire poterant quē locutū ad Moy sen nouerāt. Dec dices filꝫ israel Qui est misit me ad vos. Dec ille. Utinā ꝛ nos in maximis timoribꝫ positos hoc suo vocabu lo scz Ego sum: dignaret misericorditer cō solari. precipue in mortis articulo vbi eius presentia nobis maxime erit necessaria.

Sciendū hic q̄ eadez vox christi quosdā terret Joh. xviij. Dec cum dixisset abierūt retro ꝛc. Quosdā vero oblectat sicut mariā magdalenā cum eū quereret ad sepulcrum Et nunc discipulos in tribulatione. sic etiā in predicatiōe vna ꝛ eadez voce vnus con turbatur: alter letatur. Timoꝛ enīz illoꝝ est causa perturbationis. Amoꝛ aūt aliorum est causa consolatōis. Unde ad tribulatos et patienter eū expectātes libenter ascendit sicut hic sequit. Et ascendit ad illos in na uim ꝛ cessauit ventus. Sicut enī christi ab sentia est causa perturbationis. sic eius p̄sen tia est causa cōsolatōis ꝛ aduersitatis cessa tio. Beda in omelia. In quocunq̄ corde p gratiā sui amoris adest: moꝛ vniuersa vicio rum et aduersantis mūdi ꝛ malignoruꝫ spi rituum bella quiescunt. Dec ille. Unde se quitur de apostolis. Et plus magis intra se stupebant. Non enīz intellexerunt mira culum de panibus. Erat enīz coꝛ eorum ob cecatum. Unde beda in omelia. Dominus quidē in miraculo panuꝫ. q̄ esset conduoꝛ reruꝫ ostendit. Et in ambulando super vn das q̄ haberet corpus ab omni grauamine peccatorū liberum edocuit. et in placando ventos. vndarumq̄ rabiem sedando q̄ ele mentis dominaretur monstrauit. Sed car nales adhuc discipuli nonduꝫ eum adesse cognoscebant. Et quidem virtutū magni tudine stupebant nec dum veritatē in eo di uine maiestatis cognoscere volebant. Dec ille. Consequēter pro secundo principa li tangitur succurrentis benignitas medica tiua quaꝫ comportatio probat populosa. Et cum transfretassent venerunt in terram genezareth ꝛ applicuerunt. Cunq̄ egressi essent de naui cognouerunt eū. scilicet illi de terra genezareth Quia per famam quaꝫ au dierant: et per miracula que aliqui eorum viderant: cognouerunt q̄ ille erat qui infir mos curabat. aliquibus etiā vt dicit beda. vultu notus erat. Mistice sciendum q̄ cum de naui penitentie egressi fuerimus qui scz per mortem ad porꝛuz celestis patrie ve nerimus. tunc cognoscemus eum et nos fa cie ad faciem qui eum hic per speculum eni gmatice perspexim⁹. vt habet prima Co rinthioꝝ. xiij. Multi etiam gentilū et iu deoꝝ cognouerunt christū in eū credendo: sed non credidissent nisi apostoli pro maio ri parte prius egressi fuissent ō hoc mundo ad celestē patriaꝫ. Sequitur. Et currentes per vniuersam regionē illā. ceperunt in gra batis illos qui se male habebant circumfer re vbi audiebant eū esse. Beda Uide quan ta sit fides hominū terre genezareth: vt nō presentiū tantū salute contenti sint: sz mit tunt ad alias per circūitum ciuitates vt om nes currāt ad medicū. Dec ille. Sic ꝛ nos non debemus esse contenti: q̄ soli saluemur per confessiones ꝛ pdicationes. sed et omes male habentes in anima quantūcunq̄ di stantes afferre debem⁹ vt sanentur. Et quo cunq̄ introibat in vicos aut villas aut in ciuitates ponebant infirmos: ꝛ deprecabātur eū vt vel fimbriā vestimenti eius tangerēt Et quicunq̄ tangebant eum salui fiebant. Unde aūt tales didicerant vt fimbriā eius tangerent si sanitatē consequi vellent: indi cat Crisostomus dicens. Mulier enī que fluxuz sanguinis patiebat vniuersos hanc sapientiam edocuit: vt si tangerent fimbriā

Sabbato post cinerũ

vestimenti christi sanarent. Patet etiaz q̃ christus tempe quo absens fuit nõ solum fidem eoz dissoluit. sed ꝛ maiorẽ reddidit. cuius virtute oẽs saluari sunt: qz quotquot tangebãt eũ salui fiebãt. Nec ille. Si talis medicus adhuc esset oĩs post eũ curreret: vt sanitatẽ coꝛpoꝛ reciperẽt. Qui si recte cogerent: ad vnitatẽ ecclie cogẽdo ꝛ opando currere deberent. Que quidẽ eccl'ia p̃ gr̃iam quã accepit. ꝛ in sacramẽtis q̃ distribuit sanitatem animaz conferre nõ desistit. Nota spiritual'r. Si vis sanari ab infirmitate anime tange vestimenta eius. scz hũilitatẽ psal. ciij. Abissus sicut vestimentũ amictus eius. Sicut enim abissus est instabilis. sic vnio hũane nature cũ diuina. Primo summatem. scz natiuitatis. qm̃ viribus pãnis inuolutus est. Secundo medũ. s. pcessum vite predicando. ieiunando. ambulando. Tercio fimbriã. scz aduentũ ad iudicium. Joh. v. Omne iudicũ dedit filio. Mathei xxv. Videbunt filiũ homis ꝛc. Et sanaberis in anima. Et general'r oĩ tempe. Ezech. xviij. Si impius egerit penitentiã ab oĩbus peccatis suis que opatus est ꝛc. vita viuet ꝛ nõ morietur. Et hoc cognouit psal. cxliij In quacũq̃ die inuocauero ꝛc. scz inuẽtus ꝛ senectutis. Itẽ general'r i oĩ populo. Act. x. In veritate comperi nõ est acceptor pso/narũ deus. sed in omni gente q̃ timet eum ꝛ opatur iusticiaz acceptus est illi. Nõ plus diuitem q̃z pauperẽ. seruum q̃z dominum. Ezech. xviij. Ecce oĩs aĩme mee sunt. Itẽ general'r in omni infirmitate spũali ꝛ coꝛporali. Math. iiij. Circũibat ihesus totaz galileam: docens in synagogis. et sanãs omnẽ languoꝛẽ ꝛ infirmitatẽ in populo. gregoꝛ⁹. Celestis medicus singulis vicijs adhibet medicamẽta. Ergo tange fide oꝛone ꝛ amore propter sanitatẽ recipiendã. Mistice Per mare in q̃ labozabant discipuli intelligitur pñs mundus. Nam mare multas hz proprietates. Primo in mari est aure instabilitas. Et sic homo in psenti mundo est instabilis. Job. xiij. Nunq̃z in eodez statu p̃manet. Sed sicut in mari fluctus eleuãtur et deprimunt. sic ꝛ in pñti mundo eleuatur homo p̃ superbiam. psal. xcij. Eleuauerunt flumina fluctus suos. Et deprimitur p̃ paupertatem. demergatur in pfundũ petꝛi. Eccl. xxvij. Propter inopiã multi delinquerunt. scz rapiẽtes aliena. Aut se venales exponunt in luxuria. aut diuitibus inuident Ideo psal. lxxij. Deiecisti eos dũ alleuaren-

tur. Illam instabilitatẽ non euades dũmodo es in mundo. Aug. Inquietũ est coꝛ meum donec requiescat in te. Secundo in mari est aquarũ multiplicitas. Eccs. i. Omnia flumina intrant mare ꝛc. Et sic in mundo miserie multitudo. Trenoꝛ. ij Magna est eni velut mare contritio tua. Et Job. xiij. Repletur multis miseriis ꝛc. Eccs. ij. Cunctis dies eius doloribus ꝛ erumnis pleni sunt scz a die natiuitatis vsqz ad diẽ mortis. Tercio in mari pisces maiores deuorant minores. Et sic potentes in mundo opprimunt pauperes. Jacobi. ij. Nonne diuites p̃ potentiam opprimũt vos. Quarto in mari est fluctus velocitas. Et sic in mundo vite brevitas. Job. xiij. Breues dies hoĩs sunt. ij. Regũ. xiij. Oẽs morimur et quasi aqua dilabimur. Nam sicut semita nauis nõ videtur. ꝛ volatus auis. sic puloꝛ ñ est memoria. Baruch. iij. Ubi sunt principes gentiũ qui dñantur bestijs terre. qui in auibus celi ludunt. qui argentũ thezaurizant. ꝛ auꝛ in quo confidũt homines. ꝛ nõ est finis acq̃sitionis eoꝛ. Descenderũt ad inferos et alij loco eoꝛ surrexerunt. Quinto in mari est periculositas. Et sic in mũdo. Eccs. ix. Nescit homo finẽ suum ꝛc. Simil'r incertitudo in anima Eccl. ix. Nemo scit an amoꝛe vel odio dei dignus sit. Ideo si volum⁹ secure peruenire ad litus salutis ascendam⁹ in naue penitentie. De qua Jsaie. lx. Me enim insule expectant ꝛ naues maris in principio vt adducam filios de longe. id est ꝺ vijs peꝛcatoꝛ. Et itez Jsaie. lx. Filij tui de longe venient. quia peccatores elongati sunt a deo. psal. cxviij. Lõge a peccatoribus salus. Hãc nauem debemus ascendere multis de causis Nam primo aliquis ascendit nauẽ ne submergatur in pfundũ. et sic nos. Nam oĩs nõ existentes in naui penitẽtie submergũtur in anima. Luc. xiij. Nisi penitentiã egeritis oĩs simil'r pibitis. vt iudas cayn esau ꝛc. Secundo aliquis ascẽdit nauẽ propter propriam vtilitatẽ. Et sic ascendere debem⁹ in nauẽ penitẽtie. quia p̃ eam mercabimur remissionem peccatorũ. Ezech. xviij. Si impius egerit penitentiã de iniquitatibꝫ suis omniũ iniquitatũ eius nõ recordabor. Itẽ ascensus in nauẽ penitentie confert gloriaz Math. iij. Penitentiã agite appropiquabit enim regnu celoꝛ. Item ascensus in nauẽ penitentie liberat ab inimicis. Ezech. xiij. Tradam te inimicis propter pctã tua ꝛ per pniam liberaberis. Et ezech. xviij. Conuer-

timini ⁊ agite penitentiam et nō erit vobis iniquitas in ruinā. psal. lxxiij. Ne tradas bestijs animas confitē. tibi. Tercio dēm⁹ ascēdere nauem pnie ꝑpter christi benignitatē Romanoꝝ. ij. Ignoras qm̄ benignitas dei ad penitētiā te adducit. De hac benignitate dicitur Sap̄. xi. Misereris omniū domine qꝛ omīa potes. et dissimulas peccata hoim propter pniam. Et ezech. xviij. Nolo mortem peccatoꝝ ⁊c. Et. i. Thymo. ij. De⁹ vult omnes homies saluos fieri: et ad agnitōem veritatis venire. Quarto dēmus ascendere nauē penitentie ꝑpter tempis oportunitatē scd̄a Corinth. vi. Ecce nūc tp̄s acceptabile. Psal. ci. Misereberis syon qꝛ venit temp⁹.

Item notandū ascēdentibꝫ nauem pnie triplex est ventus contrari⁹. Primus vent⁹ est temptatio dyaboli. Iste est vētus de quo d̄r Job. i. Uentus vehemēs irruit a regiōe deserti et concussit quattuor angulos dom⁹. Quattuor anguli domus sunt quatuor virtutes aīe. s. prudētia. iusticia. tēperātia ⁊ fortitudo. Tunc isti quattuor anguli concutiuntur ⁊ domus cadit. quando homo g̃uem temptatōem passus: non habet vsum istarū virtutū. Huic vento debꝫ hō resistere ꝑ fidē p̄ma Petri. v. Uigilate qꝛ aduersari⁹ vester ⁊c. Cui fortiter resistite in fide. Secūd⁹ est vexatio carnis. Gala. v. Caro concupiscit aduersus spm̄. Sed oportet resistere per abstinentiam. s. abstinendo a delectatiōibꝫ prauis et a supflua cibatione ⁊ potatōe. Eph. v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Id̄o apl's talem materiā in se refrenabat dicens. i. Coꝝ. ix. Castigo corpus meū ⁊ in seruitutem redigo. Tercius ventus est mūd⁹. Johis. xvi. In mundo pressuraꝫ habebitis. Huic vento debem⁹ resistere ꝑ fugam. i. Johannis. ij. Nolite diligere mundū neqꝫ ea que ⁊c. Quia dic̄ Aug. Mundus vult seruitores suos vorare ⁊ nō portare. Ideo rogabat ꝓpheta psal. lxviij. Non me d̄mergat tempestas aque neqꝫ absorbeat me i ꝓfūdū. Item contra ꝑicula maris naute multa faciunt. Primo naues exonerant. scd̄o aquas exhauriunt. tercio rupturas obstruūt. quarto anchoram iaciunt. Primo naues exonerant. et sic nos nauē anime exonerare dēm⁹ per largitōem elemosine. Daniel. iiij. Pctā tua elemosinis redime. Figuratur Jone. i. vbi naute ꝓiecerunt bona ad mare vt saluarent̄. Spiritualiter. sic nos tempalia. psal. lxxi. Animas pauperꝫ saluas faciet. ex vsurꝫ et iniq̄tate redimet animas eorum. Sꝫ heu de aliquibꝫ conq̄ritur psal. xlviij. Simul insipiens ⁊ stultus peribunt. relinquēt aliēis diuitias suas ⁊c. Secūdo exhauriūt aquas Et sic nos abijcere debemus supbiam ꝑ hūilitatem. Trenoꝝ. ij. Effunde sicut aquā cor tuum an̄ conspectum dn̄i. Nam qui supbiam nō effundit: hic peribit. psal. lxxij. Deiecisti eos dum alleuarentur. et subito ꝑierūt propter iniquitatē suam. Et econtra ꝓuerb. xxix. Humilē spiritu suscipiet gloria. Tercō rupturas obstruunt. Sic nos foramīa sensuum obstruere debemus pre timore domini Quia d̄r Hiere. ix. Mors intrauit ꝑ fenestras. id ē ꝑ sensus exteriores. Eccī. xv. Qui timet deum faciet bonū. Quarto anchoram iaciunt in ꝓfundū. scꝫ spei. Unde hebr. vi. Fortissimū solamen habeamus qui confugimus ad tenendā ꝓpositam spem. psal. xvi. Saluos faciet sperantes in se ⁊c.

Dominica Inuocauit.
Sermo IX de epistola.

Hortamur vos

h ne gratiam dei inuacuū recipiatis ij. Coꝝ. vi. Solent p̄ncipes qn̄ pugnaturi sunt cum hostibꝫ suis premonere populū suum vt strēnue agant. Spūal'r. Sic nunc exercit⁹ militie christiane ad pugnam egreditur contra nequicias demonuꝫ et aduersus acies viciorum. Idcirco apl'us tanq̄ dux belli strēnuus exhortatione prudenti nos animat in epistola hodierna sicut precepit dominus Deutero. xx. Appropinquante prelio stabit sacerdos ante aciē. Et sic loquetur ad populū. Audi isrl'. vos hodie contra inimicos vr̄os pugnam cōmittitis. non ꝑtimescat cor vestꝝ. nolite metuere nolite cedere. nec formidetis eos. qꝛ domin⁹ deus vester in medio vestri est. ⁊ ꝓ vobis cōtra aduersarios dimicabit. vt eruat vos de ꝑiculo. Talia sacerdos stans an̄ aciē loquatur ad populū. Spūal'r. sic hodie hortatur nos apl's vt arma regis nostri nō abijciam⁹ sed in eis viril'r dimicem⁹. cum ait. Hortamur vos ⁊c. In summa epl'e tria innuuntur. Primo hortatur nos ad virtuosam operatōnē. ibi. Hortamur Secundo subbit temporis beneplaciti susceptionē. ibi. ecce nunc Tercio docet nos habere copiosam ꝑfectōeꝫ ibi In omībus exhibeamus ⁊c. Uel sic. in summa epistole duo innuūtur. Primo hortatur nos ad suscepte gratie ostensioneꝫ. ibi

Fratres hortamur. Secūdo prohibet scandali offensionem. ibi. Nemini dantes vllaz offensionē. De primo dic̄. Hortamur vos ne gratiam dei inuacuū recipiatis. id est ne sine fructu dei gratiam quam suscepistis stare faciatis. Pro quo nota. multa sunt bona que prestantur nobis ex dei gratia. Prima sunt bona naturalia que contulit nobis in ipsa creatione. scilicet corpus cum sensib⁹ animā cum viribus. scz potentiaz discernendi inter bonū ⁊ malum. potentiā appetendi bonū ⁊ detestandi maluz. dedit nob similiter ⁊ liberum arbitrium. vt libere ⁊ nullo cogente declinaret homo a malo et faceret bonum Et per hoc meret̄ bonū eternum. Vn̄ Deuteronomij. xxx. Testes enim inuoco celum ⁊ terram ꝙ ꝓposuerim vobis vitam ⁊ bonū: benedictionē et maledictionem. Elige ergo vitam ⁊c̄. Et eccī. xv. Apposui tibi aquaz et ignem ad quod volueris extende manū tuam. Et in hac libertate ꝯsistit tota dignitas hominis. Unde valde stulti sunt qui dicūt Quare deus non fecit hominē talem qui peccare non posset: quoniā non esset merito suo commendabilis. Hec enī est maxima commendatio viri iusti qui potuit transgredi ⁊ non est transgressus Eccī. xxxi. Hanc grām inuacuū recipiūt qui maluz diligūt ⁊ bonū fugiūt. ⁊ q̄ exhibent mēbra corpis arma iniquitatꝫ. Alia bona q̄ habent̄ ex dei g̃tia sunt temp̄alia vt sanitas corpis. tranquillitas tēporis. et fertilitas rerū. Sed miseri sanitate corpis abutūtur luxuriādo. Vn̄ salomō ꝓuerbioꝝ. v. Ne des alienis. id est demōibus honorē tuum. Singuli hn̄t honorez suum Coniugati habent honorē cōiugij Cōtinentes honorem cōtinentie. Virgines honorez virginitatis. Et annos tuos crudeli. scilicet tempus tibi ad pn̄iam deputatū ne dissipes

Nota multi sunt modi quib⁹ cognoscit̄ ꝙ quis grāz dei inuacuū recipit. Primo qn̄ quis grās deo nō agit. Bern̄. Non ē dignus dandis q̄ non agit grās de datis. Scdo qn̄ bonū quod habet de gratia quasi ꝓpter meritum suum sibi attribuit. quod est ꝯ apl'um ꝑma Coꝝ. iiij. Quid habes qd̄ non accepisti. Aug⁹. Memento quidq̄d habes aliūde habes. impfecte habes: amittere potes. Tercio quādo g̃tiam collatā et gratꝫ datā quasi voluntarie reijcit. De quo Osee. viij. Proiecit israel bonū. Crisꝰ. Gratia est adiutoriū infirmitatis hūane. s. vt mundū ⁊ dyabolū vincat. Exemplū in vitaspatꝝ de illa muliere que cum vicisset dyabolū. ⁊ demō dixit vicit me illa. Rn̄dit illa. Non ego: sed dn̄s meus. Apl'us. ij. Coꝝ. xi. Non ego sed g̃tia dei mecum. Quarto qn̄ ꝑm eam non operat̄ ꝑma Thimo. iiij. Noli negligere g̃tiaz dei q̄ est in te. Quito qn̄ in g̃tia nō ꝑseuerat. Hebreoꝝ. xiij. Optimū est gratia stabilire cor. Seneca. Quid ꝓdest cibus corpi q̄ assumitur et statim reijcitur. et sic g̃tia anime si cito perditur. Crisꝰ. Tolle ꝑseuerantiā nec habz mercedē obsequiū. nec g̃tia bn̄ficiuz. nec fortitudo laudem. Item ꝑ grām dei possum intelligere bn̄ficium redemptōis. De qua gratia. ij. Coꝝ. viij. Scitis grām dn̄i ihesu xp̄i cum diues essz ꝓpter nos egen⁹ factus ē vt illi⁹ inopia diuites essem⁹. Eccī. xxix. Gratiam fideiussoris tui ne obliuiscarꝫ. Et aug. loq̄ns de tali gratia dic̄. Redemit venditos viuificat occisos. honorificat iniuriatos. Gratiam istā inuacuū recipit qui tanti bn̄ficij immemor existit. s. ꝑ ingratitudinē qd̄ ē maximū pctm̄. vt dic̄ Bern̄. Ingratitudo est ventus vrens exiccans fontem pietatis. Idcirco in pn̄ti tempe non dēmus grāz dei inuacuū recipe. Rationē subdit. Tēpe accepto exaudiui te. scz a peccatis liberādo. Galataꝝ. iiij. At vbi venit plenitudo tp̄is mi. de. fi. su. ⁊c̄. Et subdit In die salutꝫ. s. q̄ nata est vera mundi sal⁹. adiuui te scz ꝑ miscdiā tibi exhibitam. Dicit ergo Ecce nunc tp̄us acceptabile. s. ad agendū pn̄iam. qz nunc acceptat̄ sacrificiū iusticie. ecce nūc dies salutꝫ. s. ad ꝓmerēdā gl'iaz qz nūc acq̄rit̄ meritū salutis eterne. Hanc grām inuanū recipiunt qui de die in diem penitere differunt. De q̄ Job. xxiiij. Dedit ei dominus locum pn̄ie ⁊ ille abutitur eo in sup̄bia. Apoc. ij. Dedit ei tempus vt pn̄iam ageret ⁊ nō vult penitere a fornicatōe sua. Tales sunt hn̄tes vocē coruinam dicentes. Cras cras: ꝓtrahētes vsqz ad sabbatū pasce. De q̄bus Eccī. v. Ne tardes conuerti ad dn̄m deū tuū. Nota multa sunt q̄ ꝓmouent hominē et hortant̄ ad penitentiā. Primum dei benignitas. Secundum tp̄is oportunitas. Tercium penitētie vtilitas. Quartū est duratiōis nocibilitas vt habetur alibi. Attamen sciendū est ꝙ multiplex legitur tēpus in sacra scriptura. Est enī tempus acceptabile. tēpus miserabile. temp⁹ formidabile. De ꝑmo dicit̄ i textu Ecce nūc tp̄s acceptabile. s. in q̄ medic⁹ ꝑ se venit offerens vngenta suauitatꝫ et curans vulnera pctōꝝ. In quo tempe possum⁹ con

stituere pacem cum angelis et hominibus Hieremie.viij. Expectauim⁹ pacem ⁊ non venit: queſiuimus temp⁹ medele ⁊ ecce formido. Ubi loq̃tur d̃ h̃ tempe g̃tie. deideras illud videre. Et hoc tempus gratie nūc habes. Nam temp⁹ quadrageſime eſt acceptabilius ad lucrādum q̃z alia tempa. Primo quia campſores nunc in locis ſuis inuentū tur. id eſt penitentiarij parati ad audiēdas confeſſiōes. O q̃z felix mutatio fit in foro penitentiali. Uiliſſima eni moneta eſt quam peccator apportat. et preciosiſſima eſt quaz deportat. qz peccata ſua ibi dimittit et g̃tiaz dei ibi acquirit. Thob.iij. In tpe tribulatōnis peccata dimittis hijs q̃ inuocāt te. Jtē in quadrageſima quaſi in nundinis dei abundanti⁹ venalia exponunt. ſ. ipm regnum celorum. Uñ dic Aug. Uenale habeo quid regnum celoz. ⁊ tm̃ valz quantū habes. At tamen in nūdinis iſtis quid p̃cipue emendum ſit. oſtēdit nobis dñs Apoc.iij. Suadeo tibi emere a me auz ignitū pbatum vt locuples fias. Auz iſtō eſt caſtitas aut charitas. Unde auz emunt q̃ charitate ſtudēt Sz ſunt aliq̃ qui in nundinis iſtis plūbuz vel argentū emūt. Illi reuera emūt plūbuz qui opa miſcdie in mortli pctō faciūt. Opa eni mortalia ad ſilitudinē plumbi ſunt ponderoſa et non pciosa. Argentuz vo emunt q̃ ſapientiā huj⁹ mundi ſequūtur. Nam ſic argentū non reputabāt alicuius precij tēpe ſalomonis. vt legit tercij Regū.x. Sic ſapientia huius mundi ſtultitia eſt apud deum ꝓma Loz.iij. Jdeo in h̃ tempe dēmus emere aurū charitatis ⁊ miſcdie. pſal.ci. Quia tempus miſerendi eius: qz venit tps. Et h̃ tempe ſtrictiſſima eſt reddenda ratio. Anſ, O lignum aridū quid rndebis cum exiget a te vſq̃ ad oculi ictum. Bern̄. O me temp⁹ tibi impenſum requiret a te qualr̃ ſit expenſum. Sed heu ꝓqueritur hieremias de aliquibus capl'o viij. Miluus in celo cognouit tempus ſuū. yrundo ⁊ ciconia cuſtodierunt temp⁹ ſuum. Sz miſer pctōr h̃ tēpus refutat et negligit. Cum tm̃ dicit Bernard⁹ Nihil preciosius tempe. qz de eo valde exiguum prestatur nobis. iij. philicoz. Nihil habemus de tempe niſi nunc. Ergo ſumma cum ꝓuidentia eſt ad ſalutē anime in eo reſpiciendum. Eccs.ix. Quocunq̃ pōt manus tua opari: inſtanter fac. Et yſaie.lv. Querite dñm dum inueniri pōt: inuocate eū dum ꝓpe eſt. ſcz in tempe preſenti. Secm̃ tempus miſerabile. ſcz temp⁹ mortis. De h̃ ij. Thimo.iiij. Tempus reſolutōis mee inſtat. id eſt mortis quod eſt incertū. Eccs.ix. Neſcit homo finem ſuū. ſed ſicut piſces hamo ⁊ aues laqueo capiuntur. ſic homies in tempe malo. Et loq̃tur h̃ de carnalib⁹ q̃ nō preuidēt diem mortis. et ideo quaſi irrationabilia animalia rapiunt ad locum damnationis. Job.xxi. Tenent tympanū et cytharam et gaudent ad ſonitu⁹ orgāni. Ducunt in bonis dies ſuos et in puncto ad infernuz deſcendūt. De hoc tempe dicit Eccs.xi. Si homo annis multis vixerit: et in h̃js omnibus letus fuerit: meminiſſe debet tenebroſi temporis. id eſt mortis. Et in hoc tempore difficile eſt penitere. Aug. Tunc morbo vrget. pena terret. vox clamat. mund⁹ delectat. Eccl.xviij. Confiteberis viuens: viuus ⁊ ſanus confiteberis. Brego. Timendū eſt qui tempus ſenectutis expectat ad penitendum. nedum ſperat miſericordiā inueniet iudicium. Bern̄. Infelix homo q̃ flore inuentutz offert dyabolo. et feces ſenectutis deo. Pſal. lviij. Fortitudinē meam ad te cuſtodiā. Eccleſiaſtici.xiij. Ante obitū operare iuſticiā. ante languorem adhibe medicinā. Dic enim Aug⁹. in libro de pnīa. et h̃ diſt. vij. c. nullus. Nullus expectet quouſq̃ peccare non poteſt. Arbitrij libertatem requirit dom⁹ vt deleat commiſſa nō neceſſitatez. Jdeo ſb dic. Periculoſiſſimū eſt vſq̃ ad mortē protrahere. Math. vij. et Lu.xij. Contendite intrare p angustaz portā. ſ. pnie. ne claudat ianua diuine miſcdie. Breg. in moza. ſuper illud Clauſa eſt ianua Qui tps congruum pnle pdidit. fruſtra ad regis ianuā precibo pulſat. Nox eni poſt iudiciū precū aut meritorum locus erit. Aug. de ꝓbis dñi. Tunc ianua lugentibus claudit que nō quotidie penitentib⁹ apit. tūc erit pnia ſz nō fructuoſa. tē. Tercium eſt tps formidabile. De q̃ pſal.lxxiij. Cuz accepo tps ego iuſticias iudicabo. Nō ſolū iuſticias ſz iniq̃tates ⁊ malicias. Uñ.ij. Loz.v. Unuſquiſq̃ recipiet put geſſit ſiue bonum ſiue malū. De h̃ tēpe Math.xiij. In tempe meſſis dicam meſſoribus. colligite zyzania ⁊ alligate ea in faſciculos et p̃cate in ignē ⁊ ibi erunt eternaliter Pſal.lxxx. Inimici dñi meriti ſunt ei et erit tempus eoz in ſecla. Jdeo ad Gala.vi. Dū tempus hēm⁹ operemur bonū. Nam in illo tē pore formidabili nō poterim⁹ penitere pſal. vi. In inferno q̃s confitebit tibi. q. d. null⁹.

Jdeo Apocalipſ.x. Jurauit angelus q̄ poſt hoc tempus non erit amplius tēpus ſcilicet miſericordie ⁊ penitentie: ſed iuſticie. Jdeo ſubdit Ecc.iij. Fili obſerua tempus. Rationem ponit Hiero. Sicut non perit capillus de capite: ſic nec momentū de tempe Et Criſo. Omni rei oportet magis parcere q̄ tempori. Aurū ſi perdideris recuperare poteris. tempus aut̄ non reſumes. vt legit̄ in vitaſpatrū de anima plangenti penā ⁊ inter multitudinem penaꝝ deplanxit amplius tempus perditum.

De eodem Sermo. X. de euangelio.

Actus eſt ihe

ſus in deſertū a ſpiritu vt temptaret a dyabolo. Math.iiij. Marci.i. Luce.iiij. Ubi duo haſtiluſores haſtiludunt ſimul. tunc ſi vnus cadit: alter eius fautor ⁊ amicus capit eius arma haſtam et galeam. et in ſpecie prioris illo ignorāte appropinquat. Spūaliter. Et ſic q̄n primus hō bellauit cū dyabolo. tunc amicus noſter ihs chriſtus induit noſtre carnis loricā ⁊ haſtā noſtre fragilitatis cū galea defectuoſitatis. et approꝑinquauit ad eum. ſcz dyabolū ipſo ignorante. Figurat.i. Macha.xij. Poſt q̄ triphon vicit ⁊ occidit Jonathan. tūc ſymon frater eius aſſumpſit ſibi populū ſuū ⁊ tris et officiū ⁊ vindicauit frēm ⁊ occidit triphon. Spūaliter Per triphon intelligitur dyabolus qui ſupauit Jonathan. id eſt primum hominē quouſq̄ venit ſymon. id eſt chriſtus: obediens patri. et iſte nos vindicauit in eadem forma humana. Joh.xij. Nūc princeps huius mundi eiciet̄ foras.

Aliud thema. Videmus q̄ vbi rex militiam ſuā ad pugnandū mittit. ſi contingat eos male pugnare: ita vt dux exercit⁹ ⁊ alij probi viri quidā occidantur et quidā capti uantur. tunc rex aſſumit per ſe arma ⁊ vadit ad prelium ad vlciſcendū iniuriam ſuoꝝ et verecundiam. Et qui fugierūt nō ſunt auſi facie eius videre. Spiritu aliter. ſic eſt de genere humano ⁊ chriſto. Figurat Joſue vij. Cum mitteret Joſue de hiericho viros contra haij percuſſi ſunt ⁊ corruerūt.. Ipſe autem ioſue reuerſus percuſſit viros haij: ita vt nullus de tanta multitudine ſaluaretur. Spiritualiter. Chriſtus rex celi cum videret genus humanū in campo huius vite ſuccūbi. et adam ducem cū maiori parte ꝓſtratū induit armaturaꝝ. Philipp.ij. Habitu inuentus vt homo. in deſerto hui⁹ mūdi. pſal. xvij. In te eripiar a tēptatōne.ij. Pe.ij. Nouit deus pios a temptatiōe eripere. De quo introitus Jnuocauit me ꝛc. In epl'a hortamur. Ecce nunc in die ſalutis adiuui te.

In ſumma euangelij tria innuūtur. Primo quomō chriſtus audacter bellū ē ingreſſus. Secundo quomō callidus hoſtis eius eſt aggreſſus. ibi. Et accedens ꝛc. Tercio q̄ modo fortiter ideꝫ hoſtis eſt oppreſſus. ibi. Uade ſathanas. De ꝑmo dicitur. In illo tempe. ſcz poſt baptiſmū immediate ductꝰ eſt ihesus in deſertum. Gloſa. quod eſt inter hieruſalem et hiericho. vt dicitur Lu.x. Et hic ductus fuit a libertate arbitrij. ergo a ſpiritu ſancto. ij. Cor.iij. Ubi ſpūs dñi ibi libertas. Et fuit hic ſpūs qui in ſpecie columbe manſit ſup eū. De quo yſa. lxij. Spiritꝰ domini ductor eius fuit. Subdit rationez Ut temptaretur a dyabolo. Criſoſto. Chriſtus ſciebat q̄ dyabolus eū temptare deſiderabat. et tamē dyabolus aduerſus chriſtum ire non poterat. ideo xp̄us contra dyabolum ꝓceſſit. Sed diceres. Cur in deſerto ⁊ nō alibi. Rñdet Baſilius. quia locus ſolitarij eſt temptationi aptus: vt ptz in prima mu liere. Sed diceres. Cur temptari voluit chriſtus. Reſpondeō multis de cauſis ſm ſanctum Thomā parte.iij.q.xli.arti.i. Primo vt nos omes temptandos oſtenderet. Eccl. ij. Fili ad temptatōem prepara animū tuū Et ſm Hylarium: vt oſtenderet omnez hominē quantūcunq; ſanctum: eſſe temptatōi bus ſubdituū. Job. vij. Militia ē vita hoīs ſuper terram. Secundo ſm criſoſtomū. vt audaciam dyaboli reprimeret. et nobis contra temptatōes auxilium ferret. Tercio vt nullus temptatus indignareꝰ Mathei.x. Non ſit diſcipulus ſup magiſtrum. Aug. Magna eſt conſolatio membris a capite. Jnnocentius. Non deſperet qui temptatur quia temptatꝰ eſt ſaluator. Quarto vt eis aſſiſteret. i. Cor.x. Fidelis deꝰ qui nō patiet̄ vos temptari ſupra id q̄ poteſtis ꝛc. Bre gorius. Sicut morte ſua chriſtus noſtram vicit. ſic noſtras temptatōes ſuis ſuperauit

Nota tamē Greg. dicit q̄ temptatio tribus modis fit. ſcz ſuggeſtione. delectatōe: et conſenſu. Suggeſtione ſaltem extrinſeca et non intrinſeca. q̄ in carne temptatus ē xp̄s et hoc nō eſt peccatū. tnō delectatōe. vbi eſt peccatū veniale. nec cōſenſu in quo eſt pctm

mortale vt dicit Augustin⁹. Moraliter Per desertum intelligitur penitentia. quia dicit Augustinus. Omnis christi actio nostra est instructio. Sed christus ductus est a spiritu. scilz sancto in desertum. Et sic homo per se non potest ingredi desertum penitentie. sed per solam grām. Romanorū. viij. Quicunqz spiritu dei aguntur: hij filij dei sunt. Primo hij filij dei sunt qui in heremo sunt aque amare. et sic contrito in penitentia. Trenoz. ij. Velut mare contritio tua. Item in deserto sunt ignei serpentes. id est impugnatio dyabolica. Unde Petrus ravannenſ. Actoz malicie. origo nequicie. semper hominibus laqueos protendit et foueas fodit. Innocentius. Nullus putet se i hac peregrinatione omino temptatōnibus dyaboli posse carere. Nulla persona. nullus locus. nullum tempus excluditur. Ecce q̄ callidus Nō hominē qualēcunqz: sed thesum id est saluatorem qui peccatū non fecit temptauit. Quid faciet peccatoribus: si christū temptauit in heremo. vbi nulla temptandi causa vl occasio. Quid faciet manenti in ciuitate vbi loci amenitas. vestium preciositas. diuitiarum iactantia. Si ieiunantem quid in delicijs viuentez. Si in templo q̄d in lecto. Gregorius. Maligni spirit⁹ quasi latrunculi iter nostrum obsident. Subdit. Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus postea esurijt. Ieiunauit. scz vt non sumeret cibuz. Et hoc propter tria. Primo vt ostenderet se dei filium.

Sed diceres. tamen Moyses et helyas etiam ita ieiunabant. Soluit chrisostom⁹ dicens. Illi esurijrunt. christus non. Ipi virtute alterius sustentabantur. Christus propria virtute. Secundo ſm Basilium: ideo tantū ieiunauit vt ostenderet volenti vincere dyabolū necesse esse ieiuniū Math. xvij. Hoc genus demonioz in solo ieiunio t oratione ejcitur. Tercō ſm Gregorium vt suo ieiunio nostrū ieiunium instituteret. Nota tres sunt cause cur institutū est ieiunium quadraginta dieruz. Primo quia relinquimus in quattuor euangelistis: et decem preceptis. vt dicit gregorius. In hoc debemus penitere. Secundo ideo quia sicut ex lege iubemur deo offerre decimas totius anni frumentales. ita decimas temporū. Nam quadragesima continet. xlij. dies. sed quia sex dies dominicos nō ieiunamus propter gaudium resurrectiōis quo christus bis comedit. ideo manent tantū. xxxvi. dies ieiunales. ergo addunt quattuor precedentes qui quadraginta sunt decimē tempoz. quia annus habet. ccclxv. dies. Tercio ſm Ambrosium ideo quia per quadraginta dies aque diluuij inundauerunt super terram propter peccata. ergo peccata nostra per abstinentiam quadraginta dierū deleamus. vt impleam⁹ quidquid deliquimus. vt cursor implet altera die quod in vno neglexit. Nota licz illo tempe christus nihil comederit. nos tamen semel ob infirmitatē humanitatis possumus cibum sumere ad sufficientiā Sz diceres. Cur non ieiunamus eo tempe quo christus scilicz post epiphaniā et baptismū Respondetur primo: quia nunc instat anniuersarius christi passionis. Ergo vt sibi compatiamur portando crucem penitentie et cum eo resurgamus a vicijs t a morte anime. ideo isto tempore institutū est h̄ ieiunium. Secundo ideo vt imitemur filios isrl: quia illo tempore exierunt de egypto. post h̄ eo tempore exierūt de babylonia. quod inde probatur: quia tam isti q̄ illi statim celebrauerunt pasca. Et sic nos primo egrediamur de peccatis vt deinq̄ eamus in terram promissionis. Tercio propter furorez libidinis qui in tempore veris solet nos magis accendere q̄ alijs anni temporibus. Ergo refrenemus carnis concupiscentiā per ieiuniū. scda ad Corinth. vi. In ieiunijs t castitate &c. Hieronim⁹. Per abstinentiā cibi t potus tepescit ven⁹. Prouerb. xxvi. Si defecerint ligna extinguitur ignis. Sequitur. Post ea esurijt. Et hoc ppter duo Primo vt ostenderet se esse verum hominē vt prius verum deum. Vel ſm Basilium: ad ostendendum q̄ famem sponte assumpsit vt ceteros refect⁹ Secundo ſm Basiliuz: vt prouocaret dyabolum ad temptandū eum. Dixi secūdo innuitur quomodo callidus hostis est euz aggressus di. Et accedens temptator. id est diabolus qui habet hoc nomen ab officio. de quo Crisostomus. Nec manducat nec bibit: nec aliud opus habet q̄ q̄ incessanter tēptat. ideo dicitur temptator. Et accedens. Dicit Nycolaus de lyra. Sciuit dyabolus ex pphetia ysaie. ix. q̄ christus deberet esse deus t homo. iuxta illud. Paruulus natus est nobis et filius datus est nobis. Ecce ꝑa humanitas. et vocabitur nomen eius ammirabilis deus fortis. ecce manifesta ei⁹ diuinitas. Item sciuit tempus forte completū per

Danielem expressum. ⁊ p regni translatōez iudeorum ad Herodem alienigenā. vt habetur Genes. xlix. Non auferetur sceptrum de iuda ⁊c. Sed nesciebat certitudinaliter an ihesus esset christus. Ueruntamen propter eminentiam sanctitatis eius habebat quandam coniecturā. eyn verdenckeu. Dubitauit enim dyabolus. quia vidit eum natum de muliere. et flentez ⁊ circuncisum ⁊ fugientem in egyptū. et baptizatuz ⁊ sitim et famē patientem. et propter hoc putauit eum esse hominē. Item ex alia parte non nouit eius patrem. vidit angelos letantes. stellam magos ducentez. et ideo putauit eū deum. Ido voluit hoc experiri per temptatiōez. ⁊ videns eum esuriem pati putauit eū esse puꝝ hominem. Et per hoc voluit eum ducere ad peccatū gule. Maximus dic̄ ꝙ trāsfigurauit se dyabolꝰ in speciem humanā. Augustinus Hic dyabolus fuit lucifer qui primū hominem supauit. Et assumpsit habitū religiosū vt a xp̄o putaret̄ heremita. Et accedēs quasi compatiendo fami christi. quasi diceret. Ecce diu ieiunasti: nunc indiges cibo qui in deserto non potest haberi. Si filius dei es. dic vt lapides isti panes fiant. Audiuit dyabolus vocem patris. Hic est filius meus dilectus. Incredibilis huic voci cogitans si cōuerteret lapides in panes. tunc ipse esset scz dei filius dilectus Sed prius christꝰ signa non fecerat. sed debebat signa facere ad vtilitatem credentiū. Etiam si fecisset dyabolus melioratus nō fuisset. sed gloriatꝰ ꝙ christū in miracula duxisset. Sed dyabolus nō fecit mentionē de refectione anime que est hominis potior pars. ideo a christo repellitur tanq̄ doctor indiscretꝰ. Qui respondēs ait: Scriptū est scz Deutere. viij. Non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo quod ꝓcedit de ore dei. Rabanus. Sicut corpꝰ humanuz nō viuit sine cibo terreno. sic nec anima sine dei verbo. Ergo considera quid nūc debes respōdere diabolo. cū inuexat te dicēs. ieiuniū longuz. cibaria grossa. Responde ei Non in solo pane viuit homo ⁊c. O q̄ mltos dyabolus temptatione gule supat. Ecclesiastici. xxxvij. Propter crapulam multi perierunt. Galienus. Plures moriunt̄ gula q̄ gladio. Philipp. iij. Quoꝝ deus vēter est. Sed huic temptationi resiste per ieiunium. p̄ma Petri. v. Fratres sobrij estote et vigilate: quia aduersarius vester dyabolus ⁊c. Judith enī holofernem supauit cuz iaceret in lecto nimia ebrietate sopitus. Judith. xiij. Secundo temptauit eū dyabolꝰ de vana gloria. Dicit Crisost. Cum diabolꝰ ex christi responsione nihil certū haberet an esset dei filius. ait intra se. Si iste fame non vincitur. et si non filius dei. tunc sanctus est vir. Possunt tamē sancti viri vinci ꝑ vanaz gloriā. Tunc secundo reuersus dicit Maximus assumpsit formam cursoris fortissimi dicens. O debilis ⁊ attenuatus nec per teipsum ire vales: nec quicq̄ habeo vt te reficiaz Hanc tamen misericordiā tibi impendam: vt te in dorso meo portabo ad habitaculum hominū: vt quis tui scz misereri possit. ⁊ deus assensit. Nec mirū ꝙ christus dei filius permisit se a dyabolo duci. Quia dicit Gregorius in omelia. Quid ergo miruz si se ab illo permisit duci qui se etiam a membris illius pertulit crucifigi. scilicz a pylato et iudeis qui fuerunt membra dyaboli. Tunc assumpsit eum dyabolus scilicz ex superbia. et statuit eum supra pinnaculū templi. quod fuit vnuz deambulatoriū vbi sacerdotes populo predicabant. Et fuit intentio dyaboli vt a populo omni videretur. Christus tamē nō visus fuit ab aliquo nisi a dyabolo. quia fuit in eius potestate videri vl̄ non. Ido ait Si filius dei es mitte te deorsum. Hieroñ. Hec fuit causa temptationis si filius dei esset. quasi diceret Si hoc facis gloriosus apparebis in conspectu astantium. nec oportz te timere ne offendaris. Scriptuz est enim Angelis suis deus mandauit de te. vt custodiant te in omnibus vijs tuis. psal. xc. Gregorius. Unde tibi dyabole hoc. Scripturas legisti non vt melior esses sed vt deciperes: quia incomplete allegauit. scz non addendo. super aspidem et basiliscum ambulabis ⁊c. id est super demones ambulabis. scz eorum temptationes conculcando. Itez sic̄ falsus doctor: quia male intellexit eo ꝙ ñ solū de christo: sed de omni homine intelligendum est. cui s̄m Hieronimū datus est angelus in custodiam in temptatione. Ideo respondit ei per scripturā. Scriptuz est. Nō temptabis dominū deum tuum. Ille deum temptat qui exponit se periculis vt experiatur an deus eū eripiat. vt si quis nihil vellet manducare sed expectat vt deus eū cibaret. vel tangere ferrum ignitum. quasi diceret. Nam per viam bonam possum descendere scz per gradus factos. et si alias descenderez hoc esset deum temptare. Tercio tempta

uit eum de auaricia. Maximus. Uidens christum non posse superare in superbia et gula. tunc venit tercio in forma regis potentissimi cum exercitu maximo Et iterꝫ assumpsit eum in montē excelsum q̄ dr̄ quarētena et sub eo fuit riuulus fontis qui heliseuꝫ sanauit. duo miliaria a monte. Et ostendit ei omnia regna mundi. Chrisostom⁹. simpliciter per diuersas partes. id ē. gelegde. Ibi romanorum. grecorum. francorum. polonorum. et sic de alijs. et gloriā eorū. quasi diceret. Ibi crescit aurum. ibi argentum. ibi lapides preciosi. Hec omnia tibi dabo si cadens adoraueris me. Uere mentitus est. iuxta illud Joh. viij. Mendax est ⁊ pr̄ eius. scilicet mēdacij. Nam dyabolus nihil proprium habet. psal. xxiij. Domini est terra et plenitudo eius ⁊c. Et forte se cognosci timuit. Ideo quasi desperatus venator qui omia iacula iacit. et sic dyabolus fecit. Tūc ait ei Uade sathanas. scꝫ in ignem eternum. quasi diceret. Hec est tua inueterata nequicia: vt honorem dei attrahas. Scriptū est enī. Dominū deum tuum adorabis. Deute. vi. scilicꝫ adoratione latrie. Crisostomus. Hic datur nobis exemplū vt proprias iniurias toleramus. dei autem iniurias nō debemus audire. Tunc reliquit eum dyabolus ī propria persona sed postmodū rediit per phariseos. Et angeli accesserunt et ministrabāt ei Crisostomus. Non dixit descendentes sed accedentes: ad ostendendū q̄ semper ad ei⁹ ministeriū fuerunt in terra. Sed tunc temptato domino recesserant ne forte si eos presentes sensisset malus angelus non appropinquasset. Item nota hoc ieiuniū institutum est ab ecclesia sancta. vt habet̄ de consecra. dist. iij. c. placuit. vbi dicitur. Placuit vt omnes fideles exceptis diebus dominicꝫ etiam die sabbati: sacerdotali oratione completa et discretionis cōmunione percepta ieiunent in quadragesima. Et ibidem canōe: non liceat. Nō liceat frēs feria quita nouissime septimane ieiuniū soluere et omnē quadragesimā exhonorare. Glosa sup̄ v̄bo exhonorare archidyaconi. Nil reputatur ieiunasse qui vnum diem nō ieiunat. Et sanct⁹ Thomas dicit in secunda secūde. Omnis qui venit ad tercium septenniū. id est vicesimūprimum annum tenetur ad hoc ieiunium. Ibidem sanctus thomas. q. cxlvij. dic̄. Ideo pueri q̄ꝫdiu sunt in statu augmentationis non tenētur ad hoc ieiuniū. Conueniens tamen est vt se exerceāt s̄m plus ⁊ minus s̄m modū sue etatis. Sed quid de peregrinantibus et dure laborantibꝫ. Respondꝫ sanctus Thomas ibidem ar. iiij. Si peregrinatio ⁊ operis labor cōmode differri pōt aut diminui absqꝫ detrimento corporal' salutis ⁊ exterioris status qui requiritur ad conseruationem corpalis vl' spiritualis vite nō sunt propter hoc ieiunia ecclesie p̄termittenda. Si autē immineat necessitas statim peregrinādi ⁊ magnas dietas faciendi vl' etiā multum laborandi. vel ꝓpter conseruatōeꝫ vite corpalis. vel ꝓpter aliquod necessariū ad vitam spiritualem. Et simul cū hoc non possunt ecclesie ieiunia obseruari: non obligatur homo ad ieiunandū. Uidetur tamē in talibus recurrendum esse ad supioris dispensationē. nisi forte alicui non esset cōsuetum. quia prelati dissimulātes videntur annuere. Item quid de cursoribus quoꝝ vsus est dominis necessarius. Respōdet s̄m Uuilhelmū. Si nō possunt simul currere et ieiunare excusant̄. Secus quando morātur et modicū vadunt. Item de pauperibus respōdet sanctus Thomas Pauperes si possunt sufficienter habere quod eis sufficiat ad vnā comestionē nō excusantur a ieiunio Si nō possunt excusantur. vt illi qui frustatim elemosinas accipiunt et māducant. Item q̄d de mulieribus pregnantibꝫ siue lactantibus Respondet Uuilhel. Si necessitas corpal' debilitatis impedit eas. nō tenentur ad ieiunium. si enī timeat̄ notabiliter de periclo vel de aborsu: etiam tenētur soluere. Hoc idem de infirmis debilibus ⁊ senibus. ⁊ sic de alijs Attamen in hijs omnibus cautū est habere dispensationē episcopi vel proprij sacerdotis. Hec Uuilhel. Et de cōse. dis. v. ca. Ieiunia in ecclesia a sacerdotibus instituta sine necessitate rationabili nō soluātur. Hec Eusebius papa. Itē q̄d de confectionibus. Respondet sanctus Thomas in scda scde. q. cxlvij. q̄ non soluit̄ ieiuniū per confectōes vel electuaria sicut nec per alias medicinarum assumptiones nisi quis in fraudem sumeret vel in magna quātitate vel ꝑ moduꝫ cibi. Cui concordat Innocentius. Pro quo sciendū q̄ Gregorius. xxx. moraliū. et sanctus Thomas scda scde. q. cxlvij. ar. iiij. dicunt q̄ q̄nqꝫ modis temptamur vicio gule. Primo quando tempus p̄uenitur. Et sic

primi Regū.xiiij. Jonathas qui p̄uenit horam.scz nonā horam. Secūdo quādo cibi lautiores querūtur sine causa necessitatis sz voluptatis. Augustin⁹. Non cibus sed appetitus in culpa est. Et habetur.xli.dist. ca. non cogantur. Non cogant̄ diuites pauperum cibis vesci. vtantur cōsuetudīe infirmitatis sue. sed doleāt aliter se non posse sustentare: si consuetudinem mutant egrotantes vtantur sup̄fluis. dent inopibus necessaria Utantur preciosis. dent pauperibus grossa Tercio nimis comedendo vt mensuraz q̄s excedat. et sic peccauerūt sodomite. Ezech. xvi. Hec fuit iniquitas sodome ꝛc. Contra hoc dicit canon de conse.disti.v. Sint tibi quotidiana ieiunia refectio satietatem fugiens ꝛc. Quartus modus est ardenter cōcupiscere. vt faciunt qui cum cibaria in mēsaz venerint statim absq̄z orōe et vllo signo crucis deuorāt. In hoc excessit Esau genes.xv. Augustinus. Nō vsus rez sed libido est in culpa. Quīto nimis studiose comestibilia prepando. et salutē anime negligendo Sic peccauerunt filij heli.i. Regū.ij. qui accipiebant carnes crudas vt studiose prepararēt. Hec om̄ia patent p̄ hos versus. Preprope re laute nimis ardenter studiose. Israel et ionathas esau sodomita sacerdos. Ut bene ieiunas noli prandere gulose

De eodem.

Sermo XI

Cum ieiunassz quadraginta diebus ꝛ quadragīta noctibꝫ postea esuriit. Mathei.iiij. Postq̄z vestimentū multū fedatum est: noua sup̄ueniēs sordes non p̄cipit̄ que tamē in candido vestimeto statim apparet. Hoc itez videmus in atrio mūdo in quo vix potest vestuca cadere quin p̄pendatur. sed cum est immūdum grande lutū nō percipit̄. Spiritual'r. Homo deditus crapule semp̄ est in sordibꝫ. ideo cum sordior efficitur cadens. scz in lutum libidinis nō p̄cipit. vadit enim de sorde in sordem velut sus qui descēdit in stabulū sordiduz. s. demonū. Figuratur Math.viij. q̄ quidā habens in se legionem spirituū immūdorū hītabat in sepulcris. inde diuina virtute expulsi spūs illi immundi ingressi sunt gregem porcorū. deinde p̄cipitio ruerunt ī mare. Spūaliter. Per spiritus illos immūdos q̄ viuū hoīem tenebant in sepulcro. subaudi gulā ꝛ crapulam q̄ sunt vicia viuentē hoīem tenentia in sepulcris vt mortuū in fetore: eo q̄ sp̄ putrescit. Ducūt aūt hmōi vicia de sepl'cro ad porcos qñ gulosi trahūt̄ ad libidinē. Gula enī et crapula propter immudiciaz corporis et anime quam inducūt porcine feditati comparantur. Sed inde descēdunt p̄cipitio in mare. id est in infernū stabulo sulphureo cū demonibus deputandi: quibus se per immūdiciam totaliter assimilauerūt. Ambro. in libro de penitētia. Ebrius inquit cum absorbet vinum. absorbetur a vino. abominatur a deo. d̄spicitur ab angelis. deridet̄ ab homībꝫ confundit naturā. amittit grām. p̄dit gl'iaz. incurrit dānationē eternam. Ideo christus nos āmonens seip̄m ponit in exemplū virtutis. qui etiā postq̄z ieiunauit: esuriens noluit sequi diabolū. qui suasit ei vt faceret panes de lapidibus: temptādo eum per gulam Sed docuit nos abstinere: eo q̄ euangelista tangit eius ieiuniū dicens. Cum ieiunassz ꝛc. Nota p̄mo quale debet esse ieiunium. Secundo q̄ sint eius vtilitates. De p̄mo sciendū. Ieiuniū debet fieri plena ꝯuersiōe. pura intentione. deuota continuatiōe. vera humiliatione. De primo dicitur Joelis.ij. Cōuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu ꝛ planctu ꝛc. Qui ergo meritorie vult ieiunare primo cōuertatur. Parum est enī te abstinere a cibis quando nō abstines a vicijs. Isa.lviij. Ecce ad lites et contentiones ieiunatis. Isidorus. Qui abstinent a cibis ꝛ praue agunt demones imitantur quibus esca nō est sed semp̄ adest nequicia. Ideo vt digne ieiunet̄ contritio confessio ꝛ satisfactio associentur ieiunio. Ergo dicit. Conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio fletu ꝛ planctu: et scīdite corda vestra ꝛc. Itez.ij. Paralip.xx. Josaphat timore p̄territus totū se ꝯtulit ad rogandū dñm: ꝛ p̄dicauit ieiuniū vniuerso iuda. Iuda ꝯfitens interp̄tat̄. Qui ergo vult digne ieiunare debet confiteri pctā. Itez satisfactō licet ieiuniū sit pars satisfactōis: tñ alie partes obmittende nō sunt. Thob.xij. Bona ē oratō cū ieiunio ꝛ elemosina magsq̄z thezauros auri recondere. Dicit notāter elemosina Unde ambro.li.d̄ ieiunio. Illud ieiuniū dñs approbat qd̄ ad eius ocl'os man⁹ elēosinarū leuat. Hoc quod tibi subtrahis alteri largi

re. Unde caro tua affligitur egeni caro repa retur. Ergo dr Math. vi. Unge caput tuū scilicz vngento duotionis tozonis. et lauā faciem. id est immundam conscientiā. aquā miserationis. Uñ ysa. lviij. Frange esurienti panē tuū tc. De scōo dr Baruch. i. Audientes plozabant ieiunabāt tozabant in ospectu dñi. Et bñ additur in ospectu dñi tnō in conspectu hominū. Ecce q̄ pura debet eē intentio ieiunij. Et nō sic illi de quibꝫ dicit .iij. Regū. xxi. Predicauerūt ieiunū tocci dere fecerunt naboth tc. Jeiunauerūt vt innocentē occiderent. et sic aliq̄ ieiunāt vt pallietur eoz nequicia. Et sic iudas osculabat dñm tradebat. De tercio iudith. iij. Sciote qm dñs exaudiet pces vras si manseritis pmanētes in ieiunio tobsecratōe in conspectu dñi. Quidā aūt bene incipiunt sz desistunt cito. Quidā vno die ieiuni sunt alio ebrij. Continuato aūt ieiunij precipue a superfluis cibis valet cōtra tria picula triū hostium. scz dyaboli carnis tmundi. Dyaboli vnde xps sathan vicit cū ieiunasset tc. Ambrosius. Jeiuni homis spuū si serpens gustauerit mozit. Uide quanta vis ieiunij si spurum terrenū serpentez interficit q̄d faciet spūali serpenti. Et in piculo maris Paul⁹ et socij eius ieiunū ptinuātes euaserūt naufragiū. Naz actuū. xxvij. dr Quartadecima die hodie expectantes ieiunū pmanetz nihil accipientes. Mare significat mūdū. psal. ciij Hoc mare magnū et spaciosum manibus. Pericula carnis sunt picula incōtinētie. lu. ij. Anna non discedebat de tēplo ieiunijs et oratiombꝫ seruiens. De quarto scz hūiliabaz in ieiunio aiam meā: attende qual debet esse ista humiliatio. qz debet esse quo ad te. q̄ ad ꝓximū. quo ad ꝓximū. Primo q̄ ad te. Ecci. xxxiij. Qui baptizat a mortuo. et iterū tāgit mortuū quid pficit lauatio illius. Et sic hō qui ieiunat in peccatis. titerū facit quid pficit humiliando se. oztionem illi⁹ q̄s exaudiet Ergo humiliatio eius quo ad se debet eē fructuosa. Scōo quo ad deum nō debet eē presumptuosa. sicut illoz qui dicūt ysaie lviij Quare ieiunauim⁹ tnō aspexisti. humiliauimus animas nostras tc. Tercio quo ad ꝓximū non sit iniuriosa sicut illius phārisei Lu. xviij. Jeiuno bis in sabbato. Iniuriose contempsit publicanū. Contra quod dicit Roma. xiij. Qui ieiunat mānducantē non spernat. De secundo que sint vtilitates ieiunij et quot sunt. Primo p ieiunium offensa dei placatur. Uñ ione. iij. Cuz ciuitas magna niniue interire debebat: tunc pdicauerunt ieiunū tribꝫ diebus tnoctibꝫ. Et sequit. Uidit deus opa eoz: qz cōuersi sunt a via sua mala. et mutus est iup malicia eorum quā locutus fuerat vt faceret eis tnon fecit Uidit deus opa tnon tm ieiunū. qz ieiunij sine alijs bonis opibus nihil pdest. Uñ legit Hester. iij. q̄ hester tribus diebꝫ ieiunādo tribus noctibꝫ: sententiā de morte iudeoz dataz reuocauit. sic tu fac. Secundo p ieiunij gtiā dei impetrat Actu. ij. Apli ieiuni spiritum scm acceperunt. tsic si vis habere grām spūssancti: studeuote ieiunare. Brego. in pfatōe. Qui corpali ieiunio vicia cōprimis. mētez eleuas. virtutem largiris tpremia. Ecce ieiunij mentez eleuat. cibꝫ q̄o grauat Luc. xxi. Attendite ne corda vra gueuē crapula tebrietate. qz omne graue dorsuz petit. vt ptz Lu. xvi. Mortuus est diues tsepult⁹ē in inferno. Ecce pseus crapula vertit in eternam penurią vt notuz est de diuite. Et econuerso vt liquet de lazaro qui portabat ab angel in sinuz abrae. Hoc testat hiero. dicens. Miserie delicijs delicie miseriꝫ comitant. Bern. Sicut ignis taqua simul esse nō possunt. sic nec spūales et corpales delicie. Tercio p ieiunij dyabolus supat Math. xvij. Hoc genꝰ demonioꝝ in solo ieiunio tozone ejcit. qz ieiunio dyabolo resistim⁹. Et sic arma q̄bꝫ nos impugnat auferim⁹ ei. qz concupiscentiā auferimus. Prouer. xxvi. Cū defecerint ligna extinguetur ignis. Et sic etiā hic de igne concupiscentie q̄ p ieiunij extinguit. Oādo etiā deū ad nos ꝓuocam⁹. qđ figurat Exo. xvij. Egyptij hꝫ audientes clamabāt. fugiam⁹ ysrahelem. dꝰ eni eoz pugnat p eis ꝑ nos. et sic Math. iij. dns vicit post ieiunij. Et figuratur Judith. xij. txiij. Judith oādo tieiunando ad vesperam āputauit caput Holofernis. i. dyaboli. sic tu fac. Est ergo multū orandū in ieiunio et nō semp sistere in tabernis. et supplere illud i potu qđ deficit in cibo

Quarto p ieiunij oratio exaudit. i. Esdre. viij. Jeiunauim⁹ aūt trogauimus deum nostz. p hꝫ tcueniat nob pspere. Et ysa. lviij. Hoc e ieiunij quod elegi. dissolue colligationes impietatis tuc inuocabis tdns exaudiet. Et nimiz qz p ieiunij hō hūliat in corpe. p oztem in aia. et dꝰ hūiles liberet audit. Psal. ci. Respexit in oratiōe humilij tc. Et sic fecit Dauid dicēdo psal. xxxiij

Humiliabam in ieiunio animaz meam. vt etiam patet in publicano Luce. xviij.
Quinto homo ad suscipiendū corpus christi per ieiuniū preparatur Et figuratur Iudith. vi. Ozyas suscepit achior in domū suā et fecit ei cenam magnā expleto ieiunio. Et sic Ozyas id est christ⁹ suscipit Achior. id est peccatorem penitentē expleto ieiunio ad cenam coripis christi. in domū id est in ecclesiam. Et helias. iij. Regū. xix. in fortitudine cibi illi⁹ ambulauit vsqz ad montē dñi oreb. Et sic tali ieiunio Exod. xix. Moyses meruit recipe legem dei. et sic nos per ieiunium ipsum deum ꝛc.

Feria secunda post Inuocauit.
Sermo XII.

Bunt hi i supplicium eternū. iusti autē in vitam eternam. Mathei. xxv.

Gregorius dicit. Stultus debitor est qui mutuans gaudendo pecuniā accipit ꝛ non perpendit tempus quo reddere debet. Spiritualiter. Sic omnia que habemus corpaliter ꝛ spūaliter a deo habemus. Jaco. i. Omne datum optimū et omne donū perfectum desursum est descendens ꝛc. Et apostolus p̄ma Corinth. iiij. Quid habes quod nō accepisti. quasi diceret. nihil. Ergo attendere debem⁹ tēpus q̄ mutuatū reddere debebim⁹. et h̄ docz nos introit⁹ misse dicēs. Sic oculi seruoꝝ in manibꝫ dñoꝝ suoꝝ. ita oculi nostri ad dñm deum nostꝝ ꝛc. Et videm⁹ qui nō habet soluere debitū ille petit dilationez. Et sic ecclesia in hodierna collecta Absolue quesumus domine nostroꝝ vincula peccatorum: ꝛ quidq̄d ꝓ eis meremur ꝓpiciat⁹ auerte. Et in g̅duali. Couertere domine aliquantulum. exaudi preces seruoꝝ tuorum. Et in tractu. Domine nō s̄m peccata nostra. Itez Domine ne memineris iniq̄tatum ꝛc. Etiā videmus qui bene soluit paterfamilias hūc optime pascit. ꝛ in cubiculo suo req̄escere facit. Spūaliter. Sic christus bene soluētibꝫ id est deo seruientibus ꝛ bñ opantibus benignitatē exhibet. De quo epl'a Ezech. xxxiiij. Ecce egoipse req̄ram oues meas. ꝛ visitabo eas sicut gregem pastor visitat. et pascā eas in mōtibus vberrimis ꝛ herbis virentibus hoc est in deliciosis gaudijs. Et videm⁹ qui non bene soluit debitū ille ducitur ad iudicium: vinculat̄ ꝛ truncat̄. Spiritualiter sic qui deo non retribuūt in bonis opibꝫ vinculantur hic funibꝫ pctōꝝ ꝛ adducunt̄ iudicō eterne damnatōis. De q̄ in euāgelio Ibūt hi in suppliciū eternū. Sanctus Thomas in. iiij. dis. xlviij. Sicut in p̄mo aduētu venit fili⁹ dei vt ꝓ nobis satisfaceret apd̄ p̄rem ita in secundo aduētu veniet vt iusticiā patris in homies exequat̄. ꝛ gl'iam maiestatis demonstret. Sicut equ⁹ duobꝫ calcaribus ex vtraqz pte vel latere calcat̄ vt veloci⁹ currat. ita anima duabꝫ affectionibꝫ solicitatur ad agendaz penitentiā. scz timore et amore.

In summa euāgelij duo innuūtur. Primo iudicis magnifica apparitio. ibi. Cū venerit. Secundo subditur iudicādoꝝ diuersa dispositio. ibi. Et congregabunt̄ oēs gentes ꝛc. De p̄mo dicit. Cum venerit filius homīs. i. virginis. Aug⁹. Licet opa trinitatis sint indiuisa. ita ꝙ quidquid facit vna ꝑsona facit ꝛ alia: ꝛ omnes. tn̄ sicut solus fili⁹ carnē assumpsit humanā in qua passus est. ita solus iudicabit Johis. v. Pater nō iudicat quenq̄z: sed omne iudiciū dedit filio. Et merito: qꝛ omniū creator ꝛ redēptor. Creator s̄m diuinā naturā. redēptor s̄m hūanā. Ideo sanct⁹ Tho. in. iiij. dist. xlvij. Scd̄m vtranqz naturā iudicabit. id est s̄m diuinā habebit autoritatē principalez. s̄m humanā autoritatem cōmissaz. ideo Math. vltimo dicitur. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Actuū. x. Constitut⁹ ē a deo iudex viuorū ꝛ mortuoꝝ. Sz diceres. quare dicitur filius homīs in aduentu: in iudicio ꝟo dicitur rex. Respōdetur: quia omnis verus et iustus iudex debet se mansuetum et benignū exhibere in causis audiēdis. eo ꝙ nemo debet iudicare nisi causas audiat nec audire bene potest nisi mansuetus et patiens sit. Unde Iratho. Impedit ira animum ꝛc. Sed christus est iustus iudex: vt dicit Augustin⁹. Nemo iustius iudicabit nisi qui iniuste iudicat⁹ est Ergo in aduētu se pium ostendet. sed in ꝓferenda sentētia se regem oñdet transgressores puniendo. Tūc non queret pilatus. ergo rex es tu. Johānis xviij. Nec iudei dicent. Regem nō habem⁹ nisi cesarem. Johannis. xix. Sed vere dicent Regem nō habem⁹ qui consolat̄ ducat et regat nos ad bonum. sed cesarem: quia cedet eos virga ferrea. Psalm̄. ij. Reges eos in virga ferrea: et tanqz ꝛc. Item diceres In qua forma. Respondet Augustin⁹ ꝙ in forma illa iudicabit in qua ipe iudicatus ē.

Et merito. Sedebit enim iudex qui stetit sub iudice vt reo. damnabit veros reos qui factus est falsus reus. Ideo veniet in ea forma in qua videri posset a iudicandis. Sed solis bonis forma dei ostendetur. Malis sola forma in qua iudicatus est. ſm ysa. xxvi. Tollatur impius ne videat gloriaz dei. ideo subdit In maiestate sua. id est diuitatis excellentia: quoniã non cognoscent: et tamẽ videbunt cum impij nisi per signa et effectus.

Nota quando rex aliquis iudicat in maiestate hoc primo fit ardua de causa. Et sic hic Ecclesiastes vltimo. Cuncta que fiunt adducet dominus ad iudiciuz pro omni errato: siue bonum siue malum. Secundo cũ decenti habitu. et sic hic in forma gloriosa. Psal. ciij. Amictus lumine sicut vestimento. Tercio cũ anulo aureo. id est infinita sapientia. Mathei. x. Nihil occultum quod nõ sciatur. Quarto cum gladio. id est vindicta. Deutero. xxxij. Si acuero vt fulgur gladium meum. et arripuerit iudicium manus mea. reddam vltionem hostibus meis ꝛc. Psal. vij. Nisi conuersi fueritis gladiũ suũ vibrauit. Quinto cuz sceptro. id est iusticia Prouerbioz. xxv. Justicia firmabitur thronus eius. Psal. cxviij. Justus es domine ꝛc. Sexto cum dyademate. id ẽ cuz gloria ysa. xxxv. Gloria libani data ẽ ei. Septimo cũ principibus. ideo subdit. Et omnes angeli eius cum eo. O quanta leticia erit bonis videre vultum creatoris ꝛ redemptoris tuz serenum. ideo christus dixit electis Luc. xxi. Leuate capita vestra appropinquat redemptio vestra. Econuerso. quantus moror malis. Zach. xiij. Oculi eius contabescẽt in foraminibus eorum. Malach. iij. Quis stabit ad videndũ eum. Apocalip. vi. Incipient petris et montibz dicere: cadite sup nos

Nota in iudicio quidam erũt vt assessores: vt dicit Augustinus. Omnes qui voluntariã pauptatem habuerunt. Mathei xix. Vos qui reliquistis oia in regeneratõe cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Et Mathei. xxiij. Fulgebunt iusti sicut sol ꝛc. Quidam vt testes vt angeli. quidam vt accusatores vt dyabolus. Apocalip. xij. Proiectus est accusator fratruz nostrorum qui accusabat illos ꝛc. Sz diceres. quare vult habere generale iudicium cum quilibet iudicatur in speciali post mortẽ vt latro qui iudicatus est ad vitam Luc. xxiij. Hodie mecum eris in paradiso. Et diues ad mortem Eiusdem. xvi. Mortuus est diues et sepultus est in inferno. Ergo frustra expectatur finale iudicium. Item Naum primo. Non iudicabit bis in idipsum. Respondet sanctus thomas parte tercia. q. lxix. arti. v. Judicium dõ aliqua re perfecte dari non potest ante eius consummatõem. vt iudiciũ de aliqua actione qualis sit perfecte non potest dari anteqz sit consummata. et in se ꝛ in alijs effectibus quia multe actiones videntur vtiles que ex effectibus sunt nociue. Simil̃ est de homine de quo iudiciuz pfecte dari non potest quo aduseqz vita eius terminet: eo q multipliciter mutari põt de bono in malum et econuerso. Ad hebre. ix. Statutũ est hominibus semel mori. post hoc autẽ iudicium. Et sic licet per mortez vita temporalis terminet ſm se. remanet tamẽ in effectibus. Primo remanet ꝛ viuit in memorijs hominũ. in quibus tamen etiam quandoqz contra veritatez remanet bona fama vl̃ mala. Secundo remanet in filijs qui sunt quasi aliqd patris. ſm illud Ecclesiastici. xxx. Mortuus est pater illius et quasi non est mortuus. simile enim sibi reliquit post se. Et sic aliqui parẽtes vituperantur vl̃ laudantur ex parte filiorum et ramen multoz bonorum sunt mali filij et econuerso. Tercio quantũ ad effectum suorum operum. sicut ex receptiõe Arrij ꝛ aliorum hereticorum magna pullulabat infidelitas et multos infecit et hodie infecit. Sic etiam de bonis vt de Paulo et alijs apostolis: ex quorum doctrina profecit tuscz nunc proficit fides apostolorum. Quarto remanet quantũ ad corpus quod quandoqz honorifice traditur sepulture. quandoqz relinquitur insepultum. et tandẽ incineratuz resoluitur omnino. Et quia de hijs perfectuz iudicium haberi non potest hoc tempore: propter hoc finale iudicium vt manifeste talia dijudicentur: habebitur. Sedebit super sedem maiestatis. id est in nube propter suã dignitatem. Ecclesiastici. xxiij. Thronus meus in columna nubis. Secũdo propter pmissi adimpletionẽ. Actuũ. i. Sic veniet quẽadmodũ vidistis ꝛc. Tercio ppter nimiã charitatem que rantũ nube trita a malis poterit videri. Psalmista. Nubes ꝛ caligo in circuitu eius ꝛc. Quarta ratio: nubes pluit. tonat. fulminat. et sic xps in iudicio fulmiabit p vindictã terribilẽ. tonabit p sententiã

Feria scda post Jnuo.

crudelem. z pluit rorem gratie super electos quia gloria in corpore et anima augmentabitur. Et congregabūtur ante eum omnes gentes. ij. Corinth. v. Oēs enim nos manifestari oportet ante tribunal christi vt referat vnusquisq; pp̄ria corporis p̄ut gessit siue bonum siue malum. Apocalipsis. xx. Erunt libri aperti et alius liber apertus est qui est vite ꝛc. igitur nullus locus excusatōnis. Primo liber passionis christi. crux. clauu. lancea. spinea corona ꝛc. Mathei. xxiiij Apparebit signū filij homis in celo. ysa. xi. Leuabit dñs signum in nationibus. id est contra nationes reprobor. Signuz domini est signum crucis vt mali terreant: boni congregentur. Uel signum id est stigmata vulnerum. Zach. xij. Uidebūt in quem trāsfixerunt. Sed an materialis crux ibi apparebit cū materiali lancea. quidaz putant q̄ sic Sed chrisostomus dicit q̄ p signuz filij hominis dicit non crucem et lanceaz materialem fore intelligendū. sed ip̄m christū habentem in corpe suo signa siue passionis Uel potest dici signum crucis fore in celo. qz signū crucis im p̄ssum erit in frontibus v. rorum celestium ad p̄fagium eterne saluatōis. Eze chielis. ix. Signum thau in frontibus eor in reprobis vero non ꝛc. Secundo apertus alter liber conscientiarū. Piero. Erunt facta nostra quasi in tabula ꝛepicta. Greg. Corpa erunt sicut vasa vitrea. Tercius liber p̄destinationis qui modo est clausus

Quartus liber vite. id est x̄ps cui⁹ virtus manifestabit in cognitōe oīm secretor.

Jn summa p̄sentis euāgelij agitur de iudicio. et tanguntur tria ex eo: qz tres p̄sone requiruntur ad iudiciū. Primo iudex cuz dr Cum venerit filius homis. Secundo accusatores cum dicit. Et oēs angeli eius. Tercio reus: vt ibi. Congregabūtur oēs gentes. De primo dicit. in illo tempe. scz feria tercia post palmar. cum exiuit christ⁹ ꝛe templo et sedit i mōte. Tunc p̄dixit ip̄is discipulis iudiciū futurū dicens. Cū venerit filius homis. id est x̄ps. Nam sm Aug. in forma humana iudicabit in qua iudicatus est. iohis. v. Pater omne iudiciū dedit filio De hoc iudicio dicit psal. cxviij. Just⁹ es dñe z rectū iudiciū tuum. Reuera rectū. nam sm ysidor quattuor modis corūpit iudiciū. scilicz timore. amore. et odio z munere. Primo iudiciuz x̄pi non corrumpit timore. quia omniū potentissim⁹ est. Math. vltimo. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Et hester. xiij. Domine in ditione tua cuncta sunt posita. ideo Job. xxij. Nunquid timens arguet te z veniet tecum ad iudiciū. Jmo quāto potentiores erunt: tanto durius iudicium sustinebunt. Sapientie. vi. Potentes potenter tormēta patiēntur. Secundo iudicium christi nō corrumpitur amore. quia iustissimus est. ideo contra fratres suos. scilicet falsos christiānos sententiā proferet. z nihil p̄derit eis allegare fraternitatē. scz q̄ sit frater eorum. Psal. xlviij. Frater non redimet. scz christus. redimet homo. quasi diceret: non. et non dabit deo placationem suam. id est nō p̄ce dest p̄ce cum multiplicitas: et p̄cium redemptōis anime sue. id est p̄ciositas sanguinis christi ideo Psal. cxviij. Justus dominus in omnibus vijs suis. Tercio nō corrumpitur odio: quia optimus est. Sapientie. xi. Diligis omia que sunt z nihil odisti eorum que feciſti. Nam cum dolore et compassione punit ysaie. i. Deu consolabor super hostibus meis et vindicabor de inimicis meis. Dic dicit glosa q̄ more p̄j patris punit et plangit. Quarto non corrumpitur munere: quia ditissimus. Prouerbior. vi. Nō suscipiet p redemptione alicuius damnādi munera plurima. Quia dicit Psal. xcix. Gloria et diuitie in domo eius. Unde Bernardus. Ueniet dies illa in qua plus valebunt pura corda q̄ astuta verba et conscientia bona q̄ marsupia plena. Quinto non corrumpitur precibus. Prouerbior. vi. Non acq̄escet cuiusq̄ precibus ꝛc. Augustinus. Expectatur dies iudicij et aderit equissimus iudex q̄ nullius potentis p̄sonā accipiet. ideo psal. cxviij. Cognoui dne quia eq̄tas iudicia tua. Dixi scdo q̄ in p̄ti euangelio innuitur q̄ erūt accusatores in iudicio. scz angeli. cum dicit Et oēs angeli eius cū eo. qui scz fuerunt nobis ad custodiam ꝛeputati. tales erūt nostri accusatores sciētes oia mala que peccatores fecerūt z ipos grauiter accusabūt Job. xx. Reuelabunt celi. id est p̄sone celestes iniquitatē eius. Sciendum tamen preter illos accusatores sunt et alij tres accusatores. scilicet dyabolus. totus mundus et p̄prium scelus. Primus accusator dyabolus est. Unde Augustinus. Jn iudicio aduersan⁹ dicz. Equissime iudex iudica illū esse meū p culpaz. qui tu⁹ noluit esse p̄r gratiam. Tuus p naturā: me⁹ p miseriam.

Tuus per passionem. meus per suasionem Tibi inobediens: mihi obediens. A te accepit immortalitatis stolam. a me accepit penosam tunicam. Tuam vestez dimisit cum mea huc venit. Jdo iudica eum mecū dampnatum. De hoc accusatore dicitur Apocalipsis. xij. Proiectus est accusator fratrum nostrorum. Secundus accusator est totꝰ mundus. Hugo de sancto victore. Celum dicet: ego lucem sibi ministrauī ad solacium. Aer dicet Ego omne genus auiū sibi vedi ad obsequium. Aqua dicet. Diuersa genera pisciū ego sibi vedi ad vsum. Terra dicz. Ego panem et vinuz vedi sibi ad nutrimentum Jdeo Ignis clamabit. A me comburatur. Aqua Jn me submergat. Aer. Jn me ventiletur. Terra A me absorbetur. Jnfernus. A me deglutietur. Sapientie. v. Armabit omnem creaturam ad vltionem contra insensatos. Tercius accusator erit propriuum scelus. Nam omia peccata que modo sunt occulta reuelabūtur Mathei. xi. Nihil occultū quod non reuelabitur. et occultū quod non sciatur. Nam tinea vestimentoz accusabit superbum. Erugo metallorum accusabit auarum. Merces defraudata pauperuz accusabit tyrannū. Jacobi. v. Diuitie vestre putrefacte sunt et vestimenta vestra a tyneis comesta sunt. aurum z argentū vestrz erugināuit. et erugo eorum vobis in testimonium erit. Et infra. Ecce merces operariorum que defraudata est a vobis clamat. z clamor eorum in aures domini Sabaoth introiuit Et edificium accusabit vsurarium. Abacuc. ij. Lapis de pariete clamabit et lignuz qđ inter iuncturas edificiorum est respondebit.

Dixi tercio ponuntur rei peccatores dicens. Tunc sedebit super sedem maiestatis sue. scilicet in nube Luce. xxi. Et tunc videbunt filium hominis venientē in nube. Et ysaie. vi. Vidi dominū sedentem sup solium excelsum. Et congregabuntur ante eum oēs gentes. scilicet boni z mali qui fuerunt a primo homie vsqz ad vltimū. scđa ad Corint. v. Omes stabimus ante tribunal christi scilicet in valle Josaphat. De quo Joelis. iij. Congregabo omes gentes et deducam eos in vallem Josaphat. et separabit eos ab invicem sicut pastor separat oues ab hedis. Separabit eos sicut sacerdos legalis leprosum et immundū a mūdis. Figuratur Numeri. xij. Sozor moysi fuit electa propter lepram extra castra. Spiritualiter. Sic impij eicientur de medio iustorū ne fetore peccati alios corrumpant. Et sic Ozyas leprosus statim de Jerusalem ejicitur. ij. Paralipomenon. xxvi. Sic peccatores a cosortio iustoruz. Et sicut zyzania colligitur in fasciculos ad cōburendum Math. xiij. Sic peccatores colliguntur in ignez eternum. quia modicū fermentum totaz massam corrūpit ꝓma ad Corinth. v. Item sepabit eos sicut iustus iudex separat malos a bonis vt boni securius quiescat. Math. xiij. Mittet angelos suos vt colligant dō regno eius omnia scandala. z eos qui faciunt iniquitatē z mittet eos i caminū ignis tē. Et iubdit. Et statuet oues a dextris: hedos autez a sinistris. Crisost. Per oues intellige iustos Math. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporū tē. Nota iustus comparatur ouī quītuplici de causa. Primo qz est tractabilis ad radendū. Psal. lxxvij. Deduxisti sicut oues populū tuum. Sic boni tractabiles sunt: quia prelatis humiliter obediunt. Johānis. x. Oues mee vocem meam audiunt et sequūtur me. scilicet obediendo. Secundo ratione fructuositatis. Johānis. xv. Elegi vos vt fructū afferatis tē. Nam omne quod procedit de oue fructiferū est. scilz lac. lana. caro. z stercora. et sic omnia opa nostra debent esse fructifera. ꝓma ad Corint. x. Omia quecunqz facitis in nomine domini facite. Tercio ouis est animal mansuetū vt nec dentibus mordeat. nec cornibus feriat. Et sic iusti debent esse mansueti. Psalm. xxxvi. Mansueti hereditabunt terram. Quarto ouis est animal patiens. et sic iustꝰ Luce. xxi. Jn patientia vestra possidebitis animas vestras. Quinto dominū suū vestit et cibat Et sic boni ysaie. lviij. Cum videris nudum operi eum. Item per hedos intelligūtur mali et peccatores. naz plures habent proprietates hedi. Primo hedus ē animal fetidum. in quo significatur peccatum luxurie. Nam luxuriosus fetet coram deo et angelis eius. Jsaie. xxxiij. De cadaueribus eoruz ascendet fetor. Secundo hedus est velox cursu. Sic peccatores veloces sunt ad malum. Psal. xiij. Veloces pedes eorum ad effundendū sanguinem.

Tercio est animal alta petens. et sic mali per superbiam. Psal. cvi. Ascendūt vsqz ad celos et descendunt vsqz ad abissos. Quarto est animal infructuosum. et sic peccatores Romanoz. vi. Stipendia peccati mors

Feria scd'a post Inuo.

Quinto hedus habet acutum visum. sic pec
catores in concupiscentia oculorum. Pro/
uerbiorum. xv. Oculi stultoꝝ in finibus ter
re. Stulti sunt auari qui omnia possidere
cupiunt vsqꝫ ad fines terre. Et tl'es hedi sta
tuentur a sinistris. Origenes. Qui dextera
opera habent a dextris statuentur. mala ve/
ro a sinistris. Tūc dicet hijs qui sunt a dex
tris. Uenite benedicti patris mei: possidete
paratum vobis regnum a constitutōe mun
di. Rabanus. Propter opera bona dabitur
eterna benedictio. Prouerbioꝝ. xi. Benedi/
ctio domini super caput iusti. Crisostomus
Possidete et non accipite: quia datur eis in
hereditatē. Sapientie. v. Accipiunt regnū
decoris ⁊ dyadema de manu domini. Sꝫ
diceres. Quare prius remunerantur boni
q̄ mali damnantur. Respōdetur vt mali de
amissione boni magis cruciantur et boni de
euasione damnatiōis magis letentur. Tūc
tangit causam possidendi dicens. Esuriui
et dedistis mihi manducare. Sitiui et dedi
stis mihi bibere. Hospes eram et collegistis
me. Nudus eram et cooperuistis me. Infir
mus eram et visitastis me. In carcere eram
et venistis ad me. Augustinus in primo li/
bro omeliarum. Tacet dominus omnia fa/
cta iustorum et omnia mala iniquorū: et so
lum laudat elemosinā et vituperat auarici/
am. quia omnia peccata redimūtur per ele
mosinā Danielis. iiij. c. Peccata tua elemo
sinis redime: Cum hoc tamē cuncta que fi/
unt adducet dominus ad iudicium. Eccle
siastes vltimo. Sed diceres quare tan/
tum de operibus misericordie profertur sen
tentia regis. Respondetur primo propter di
uine proprietatis naturalē charitatem. Nā
quidquid alicui est proprium ⁊ naturale h̄
naturaliter diligit: in hoc delectatur. de hoc
loquitur et operatur et alios obseruare hor/
tatur. sed deo christo ꝑm Gregoriuꝫ propri
um est semper misereri et parcere. quod pa/
tet: quia per viscera misericordie visitauit
nos oriens ex alto. Luce. i. Sustinuit nos
ne moreremur in peccato. Trenoꝝ. iij. Mi
sericordia domini magna: quia non sumus
consumpti: quia nō defecerunt miseratiōes
eius. Redemit nos ne damnaremur Psal.
xxxij. Misericordia domini plena est terra
Hanc tenuit. hanc in euangelio docuit. er/
go eam a nobis querit. Secūdo propter
hominis naturalem proprietatem. naꝫ om
nis homo naturaliter appetit sibi misericor/
diam exhiberi. eo ꝙ indiget et nemo sibi suf
ficiens sit. ergo de iure nature. quod tibi nō
vis fieri: alijs non fac. et quod tibi vis fieri:
alijs fac. Jacobi. ij. Judiciuꝫ sine misericor/
dia illi qui non facit misericordiam. Ter
cio quia hoc op⁹ pre ceteris facilius est: nec
quisq̄ potest se excusare de hoc Mathei. x.
Quicunqꝫ potum dederit vni ex minimis
istis calicem aque frigide: non perdet mer/
cedem suā. qꝛ duplicia sunt opera misericor
die. vt habetur. xlv. dist. capl'o. Due sunt. sci
licet corporalia et spiritualia. Modo si nō
habes corporale tunc saltem impartire spiri
tuale. Unde versus. Consule. castiga. solare
remitte. fer. ora. Et etiaꝫ sanctus Thomas
in secunda secūde. q. xxxij. Quarto pro/
pter magnā ingratitudinis impietatez. do/
cuit enī Luce. vi. Date et dabitur vobis. di
mittite ⁊ dimittetur. quasi diceret. dedi mul
ta. dimisi ifinita. vos aūt fuistis ingti. ergo
ite in ignē eternū. Subdit. Tunc respō
debunt iusti dicentes. Domine quando vi
dimus te esurientē et pauimus. Sitientez
et dedimus tibi potum. Quando autem te
vidimus hospitem et collegimus te: aut nu
dum et cooperuimus te. Infirmuꝫ et veni/
mus ad te. Rabanus. Hoc dicunt nō dif/
fidentes de verbo domini: sed stupentes de
tanta sublimatione et de maiestate sue ma/
gnitudinis. quia videbitur eis paruū bonū
quod egerunt. ꝑm illud ad Ro. viij. Non
sunt cōdigne passiones huius temporis ad
futuram gloriā ⁊c. Origenes. Humilitatis
causa laude beneficioꝝ suorum indignos se
proclamant. Et rn̄dens. Amen dico vobis:
quidquid feceritis vni de fratribꝫ hijs meis
minimis mihi fecistis. Notanter dic̄ meis.
qꝛ non de omibꝫ fratribus: sed de hijs de q̄bꝫ
Math. xij. d'r. Qui fac̄ voluntatē p̄ris mei
hic me⁹ frater soror ⁊ mater ē. Et tales dicū
tur fratres minimi rōne hūilitatis. Crisost.
Ubicunqꝫ scis deuotos hūiles ⁊ pauperes
compone cū eis hereditatē tuam vt ꝑticeps
sis hereditatꝫ eoꝝ. Tunc dicet hijs q̄ a si
nistris sunt. Discedite a me maledicti ī ignē
eternū qui paratus est dyabolo ⁊ angel' ei⁹.
De hac exclusione ⁊ sepatiōe dicit Crisost.
Ponamus illud ante oculos quāti doloris
est excludi ⁊ ꝓijci a regno celorum. quod vt
mihi videtur grauius est ipsa gehenna.
Nam si iste ignis non arderet et immortal'
illa pena nō esset pata. hoc solū ꝙ alieni effi
cimur a xp̄o ⁊ excludimur a bonis eternis.

nōne omni pena cruciabilius diceret. Et si
militer sanctus Augustin⁹ de illa gehenna
sic inquit sermone.xv.ad fratres heremitas
Caueamus dilectissimi ne veniamus ad il
lum ignem qui habet cruciationem et nul/
lam luminis consolationē nec aliquam fina
lem terminatōem. Unde idem ibidem di/
cit. Licet corpora eorum sunt passibilia sunt
tamen incorruptibilia. ideo ab igne patien
tur et tamē non consumentur. Unde sicut
salamandra viuit in igne materiali. sic mali
in igne infernali. Et erit ibi finis sine fine:
mors grauior omni morte. semper mori desi
derantes ⁊ tñ mori nō possunt. Hugo. Eo
dem supplicio puniūtur dyaboli et homīes.
Hic aperite aures auari ⁊ diuites q̄ nudos
non sinistis calefacere. esurientes recusastis
pascere. O q̄ immisericors ⁊ irat⁹ iudex erit
eis christus. Ponatur casus ꝙ reprobi di/
cerent. Domine si non sumus digni regnū
tuū possidere placeat tibi tamē vt ad pedes
tuos possimus manere. Respōdebit. Disce
dite a me. Ponatur etiā si dicant. Domine
si nos repellis a te tamen benedictionem tu
am da nob. Respondebit non. sed habeatis
maledictionē meam. Ideo subditur Male
dicti. Ponatur vt si dicant. Domine saltez
ad aliquem locum refrig erij nos mitte. Re
spondebit Non. sed in ignem eternum. Po
natur ꝙ dicant. saltez breuē terminū nostre
maledictōis nobis pones. Respodebit: nō
sed eternum. Ponat̄ ꝙ dicant. saltem aliquē
dñm bonum nobis p̄ficias qui clemēter nos
regat. Respondebit. qui paratus est dyabo
lo. non dicit vobis: quia quilibet sibijpsi pa
rat damnatōem Ponatur ꝙ dicant: saltez
aliquā bonam societatē nobis adiūge: qua
possimus consolari. Respondebit ⁊ angelis
eius. quasi diceret: pro dño habeatis dyabo
luz maiorē ꝑ socijs vestris demōes minores
Sententia autem iustoruz econuerso est: q̄
bus dicet Uenite benedicti ⁊c. Ac si dicat il
lis maledictis. Discedite a me. et istis bn̄di
ctis Uēite ad me. illis dedi meā maledictio
nem: sed vobis meam benedictionē. Ideo di
cit. Uenite bendicti. illos misi in ignem eter
num: vos introduco in regnū eternū. Ideo
dicit possidete regnū. illis dixi vt maneant
in igne perpetuo. vobis dico vt maneat̄ in
regno perpetuo: quod vobis paratum est ab
origine mundi. Illis vt habeant p̄ncipem
dyabolum. vobis dico vt in principē habea
tis patrem meū. ideo dicit: venite benedicti
patris mei. Illis dixi vt habeāt in socios de
mones infernales. vobis dico vt habeat̄ in
socios angelos meos celestes. Sequitur
Tunc ibunt hij in suppliciuz eternum. scz
mali sine tardatione. Nota quattuor mo
dis se aliquis iuuare consueuit vt sententia
executioni nō mādetur. Aut per appellatō/
nem. aut per supplicationem. aut per querē
lam falsam. aut per integram restitutionem
Nullo autē istorum modoꝝ damnati iuua
re vel defendere se poterint: quin illa senten/
tia executioni mandetur. Non per appella/
tionem: quia eorum crimina sunt notoria. ⁊
in notorijs appellatio nō habet locū. Hiero
nimus. Aderit dies illa ī qua falsa facta no
stra quasi in quadam tabula picta demon/
strabuntur. Non per supplicationem. quia
si omnes sancti pro ipsis supplicarent deus
non exaudiret eos. Hiere. xiiij. Noli ora/
re pro populo isto in bonum. quia gladio fa
me ⁊ peste consumā eos. Job. xli. Non par
cam ei verbis potētibus: et ad deprecandū
compositis. Non per falsam querelam vt di
cant ꝙ illa sententia lata sit per falsos testes
Job. xij. Ipse nouit decipientem: et euz qui
decipitur. Non per restitutionē integraz. vt
scz ad statū pristinū restituat̄. quia sicut dr
Hebreorum. vi. Impossibile est eos qui se/
mel sunt illuminati et prolapsi sunt rursus
renouari ad penitentiā. Apocalipsis. x. Iu
rauit angelus post hoc temp⁹ non erit tem
pus amplius. scilicet penitentie ⁊ misericor
die: sed iusticie. Gregorius. O quāte angu
stie erunt tunc reprobis. Si respicient sur/
sum. tūc vident iudicem iratum. si deorsum
tunc vident infernuz eis preparatū. Si ad
dexteram: tunc vident congregationem bo/
norum a qua debent separari. si ad sinistram
tunc vident multiplicatōnem demonum cū
quibus eternaliter debent cruciari. Si foris
tunc vident mundum ardentem in quo nō
debent perseuerare. Si intus: tūc vident cō
scientiam remordētem a qua perpetue debēt
puniri. Miser peccator sic apprehensus vn
diq; erit in angustia positus. Tunc imple/
bitur illud Apocalip̄. vi. Incipiēt petris ⁊
mōtibus dicere: cadite super nos. et abscon
dite nos a facie sedentis sup̄ thronum et ab
ira agni. Tunc ibunt iusti in vitam eterna.
vbi ꝑm Innocentium est pax sine ira. sani/
tas sine dolore. gaudium sine merore. vita si
ne morte. Ad quā ꝑducat nos ihesus chri/
stus ⁊c.

Feria tcia post iuocauit

Feria tercia.
Sermo XIII

Iciebat oñes

ẽ vendentes ⁊ ementes de templo Joh.q. Consuetudo est regis et principis cum intrat ciuitatẽ scz aliquam sui regni. tunc maleficos solet acriter redarguere vt cõuertantur in melius. Bonos vo mediocriter cõmendare: vt laudati pficiãt: et paupes oppressi ad euz refugiant sibi cõquirendo de iniuria eis illata. Spũaliter. Sic rex regum christus ihesus hic venit in regnum suuz. scz in mundũ. Ido pauperes oppressi. id est peccatores debent habere refugium ad eum: de quo introitus misse. Dñe refugium factus es nobis a generatione in generationẽ. et conqueri debent de oppressione dyabolica: inuocantes eius misericordiã Quod facit ecclesia in collecta hodierna. scz Respice quesum⁹ domine familiam tuam: ⁊ presta vt apud te mens nostra tuo desiderio fulgeat que se carnis macratione castigat. Et hoc refugium ad regem regũ decet ep'la hodierna: q̃ scribit Isaie. lv. Querite dominum dum inueniri potest. inuocate eũ dum prope est. Nam vnico verbo pot nos eripe de demonũ potestate. ideo subdit in epistola Quomõ descendit imber et nix de celo ⁊ illuc non reuertitur. sed inebriat terram et infundit eam et germinare eam facit. ⁊ dat semen serenti ⁊ panẽ comedenti ꝛc. Sic erit ꝙbuz meum quod egredietur de ore meo. Non reuertetur ad me vacuũ. sed faciet quecũq; volui ⁊ psperabitur in his ad que misi illd Et sic rex puersos punit ⁊ redarguit. bonos vero cõmendat. sic rex noster dñs ihesus christus hierusalẽ ingredies cecis ⁊ claudis qui ad eum in templo accesserunt dona sanitatz copiosius cõdonauit. sed puersos ⁊ malos sacerdotes ⁊ auaros qui se correctione emendare non curauerũt. abiecit ⁊ reprobauit. ꝺ quo thema. Eiciebat omnes vendentes et ementes de templo. In summa euangelij tria innuũtur Primo innuitur ingressus regis laudabilis. ibi Cum intrassz ihesus hierusalem. Secundo tangitur excessus legis vituperabilis. ibi. Scriptum est dom⁹ mea domus ozonis vocabitur. vos autez fecistis illam speluncã latronum. Tercio subditur accessus ipsorum infirmor placabil'. ibi. Accesserunt ad eum. De primo dicat In illo tempe. scz i dnica palmaz cum ihesus descendisset de monte oliueti sedens super asinam appropinquauit hierosolimã. quẽ tur de precedentes et sequentes clamabãt dicentes. Benedictus qui venit in nomine domini. Et cum intraret ihesus hierosolimã cõmota est vniuersa ciuitas. id est maiores ciuitatis commouebãtur: videtes hec ⁊ mirabantur. fm Diero. populi frequentiaz ⁊ nescientes diuinam virtutẽ dixerunt. Quis ẽ hic. quasi dicerẽt. Iste non est talis nec tantus q̃ sibi talia debeant exhiberi. Uñ Criso. sup Matheũ dicit. Merito autẽ commouebant videntes rem mirabilem. homo laudabatur quasi deus. sed deus laudat i hoie. Puto autẽ q̃ nec ipsi qui laudabãt sciebãt quid laudabãt. Sed spũs subito ingressus in eos nesciente anima veritatis verba fudebat. hec ille. Consimilem questionẽ fecerũt de ipso vt ait Origenes. cum hierosolimam celestem ingrediebatur ipsi angeli dicentes Quis est iste rex glie. Ad questionem vero maioz de ciuitate hierlm rndit popul⁹ sicut sequitur. Populi aũt dicebant. Hic est ihs pphera a nazareth galilee. ponũt isti nomẽ eius dicẽtes. Hic est ihesus. id est saluator. Unde mathei. i. dicit Ipse saluum faciet populum suũ a peccatis eoz. Et ponunt eius officium dicentes eũ pphaꝫ. per hoc innuitur eum esse doctorẽ verum a nazareth quod interpretatur flos. Unde canticoz. ij. Ego flos campi ⁊ lilium conuallium. Ubi hieronimus. Alijs autem ambigentibz vel interrogantibus vilis plebecula confitet. q̃ hic est ihesus pphera a nazareth galilee. A minoribus incipiunt vt ad maiora puenĩãt Prophetam eni eum dicunt quem moyses sui similem dixerat esse vẽturũ. A nazareth autẽ galilee quia ibi educatus fuerat vt flos campi nutriret in floze virtutũ. hec ille. Subdit. Et intrauit ihs in templũ. Crisz. sup matheum. hoc erat pprium dni filij vt ad domum curreret patris et illi honorẽ redderet qui genuit eum. sic ⁊ tu imitator christi factus cum in aliquã ingressus fueris ciuitatẽ primum ad ecclesiam curras. hoc etiaz erat dni medici pprium vt ingressus ad infirmaz ciuitatem saluandã: primum ad originem passionis intenderet. Nam sicut de templo omne bonũ egredit: ita de templo omne malum pcedit. Si enim sacerdotiũ integrum fuerit: tota ecclesia florez. si aũt corruptũ fuerit fides marcida est. Sic enim cum videris

arborem pallētibus foliis intellige: qr viciū habet in radice Sic cum videris populum indisciplinatū sine dubio cognosce: qr sacerdotium eius non est sanū. Hec ille. Ideo intrauit in templū corrigere auariciā sacerdotum q̄ in templo magis exercebatur. Pro quo notandū. in serie huius euangelij notat ꝙ christus tria loca ītrauit. scz hierosolimā templū ⁊ bethaniam. p q̄ loca tria significat mens hūana que debet esse hierosolima. id ē pacifica. qr hierusalem interpretat visio pacis. Item debet esse habitatio dei gta. ⁊ tunc est tēpluz dei viui acceptū. ij. ad Corinth. iij Vos enim estis templum dei viui. Item debet esse ad obediendū prona. et tūc est bethania quod interpretat dom⁹ obedientie. psal. xvij. In auditu aurꝫ obediūt mihi. Primū locum dño īgrediente. scz hierosolimā tota ciuitas est cōmota. Spūaliter Sic intrāte dño in animā p grām preuenientē. omnes potentie dñt cōmoueri p dolorem ⁊ cōtritionem peccati. psal. lix. Commouisti terraz et conturbasti eam sana contritōes eius quia commota est Sz notandū est ꝙ quidam sunt qui nullo modo ꝯmouent. Alij sunt q̄ leuiter cōmouētur. Sunt q̄dam q̄ dicūtur attriti. Alij qui p̄cordialiter commouent. Quidā qui nullo mō cōmouent sunt duri et obstinati qui ad penitentiā nō pñt frāgi De q̄bꝫ dicitur Roꝝ. ij. Scdm duriciā tuā et impenitens cor tuū thezaurisas tibi iraz in die ire ⁊ reuelationis iusti iudicij dei. Ecclesiastici. iij. Cor durum male habebit ī nouissimo die: ⁊ q̄ amat piculū pibit cum illo. Alij sunt attriti. s. qui de suis peccatꝫ leuiter et superficialr commouent In istis ē attritō id est q̄dam leuis penitudo. Et ista attritio licet sit bona: tn̄ non sufficit. nō enī puū: sed magnū dolorez deus a pctōre req̄rit. Hiere. vi. Luctum vnigeniti fac tibi planctū amarum. Alij sūt q̄ precordialr cōmouētur: qui scz omīa pctā sua minutatim conterūt ⁊ minimas ptes frangunt dolēdo pfunde de peccatꝫ magnis et puis ⁊ de pctōꝝ circūstantijs et non tm̄ de omibꝫ in cōmuni: sed etiā de q̄ libet in speciali. Et talis dolor vocat ꝯtritio qn̄ scz cor oībus viribꝫ anīe minutatim oīa peccata conterit Psal. l. Cor contritū ⁊ hūiliatum deus nō despicies ⁊c. minus dicit et plus signat. i. ꝙ multū diligat. Ista tria. s. obstinationē. contritionē et attritōem possumus videre p tria exempla. Primū ꝙ semē iactatum in terram duram et nō scissam nō crescit. Iactatum vero in terrā scissam in grossas partes paruū fructū reddit. Iactatū autem in terrā bn̄ cultam minutatim tritam multū fructū facit. Cor obstinatuz est tanq̄z terra dura q̄ nullū fructū facit. Cor attrituz est tanq̄z terra in grossas ptes scissa q̄ paruū fructū reddit. Cor cōtritū est tanq̄z terra minutatim trita quē multū fructū fac. Scdz exemplū est ꝙ species aromatica si est inteḡ parum redolet. Si frangitur redolet mltū Sed si conterit redolet plurimū. Sic etiā cor hōmis integꝝ ⁊ durꝝ nō redolet sz fetet. Scissum vero p quandā attritōem modicū redolet. Contritū aūt cor redolet multum.

Terciuz exemplū est: qr de grano integro non pōt fieri panis. de g̃no vero grosso modicuz trito fit panis sz nō sapidus. de grano autē minutatim trito fit panis sapid⁹ ⁊ delicatus. Eodem mō de corde integro et duro nō potest fieri panis scz dei: sed tm̄ dyaboli. De corde vero attrito ⁊ si fiet panis dei. nō tn̄ est deo multū sapidus. De corde vero bn̄ cōtrito fit panis deo sapid⁹. angelis delicatus. penitentibꝫ nutritiuus. Psal. lxxix. Cibabis nos pane lacrimaꝝ. Scdo xps intrauit ī templū. et inde eijciebat vendentes ⁊ ementes in templo ⁊ mensas nummularioꝝ. ⁊ cathedras vendentiū columbas euertit. Spiritualr sic est intelligendū. Postq̄z christus intrat templū cordis p grām preuenientem monentē ipm ad contritōnem. post h̄ intrat in templū cordis p grām pficientē. purgando illd scz p confessionē. eijciendo inde oues et boues ⁊ nummularios et columbas Per boues q̄ cornibꝫ ventilantur significat peccatum supbie. Per colūbas q̄ sunt libidinose signat pctm̄ auaricie. Per oues pctm̄ accidie. Et sic omnia ista de templo corpis tui per confessionē abijcienda sunt. Vel potest dici ꝙ p illos qui vendūt colūbas significāt symoniaci: qui vendūt dona spūssancti: qd est pctm̄ scz clericoꝝ. Per nummularios intelligūtur cupidi. quod est pctm̄ mercatoꝝ Per boues significant superbi. qd est pctm̄ magnatum ⁊ platoꝝ. Per oues significant hypocrite. qd est peccatū religiosoꝝ. Mat. vij. Attendite a falsis pphetis q̄ veniūt ad vos in vestimētis ouium. intrinsec⁹ aūt sūt lupi rapaces. Tercio xps intrauit bethaniam. Postq̄z enī christ⁹ intrauit cor p gratiam preuenientē commouēdo ad cōtritōez et p grām pficientē purgādo p confessiōez. Tandem intrat p g̃tiam pficientē pficiēdo

Feria tercia post Jnuocauit

ipsum per obedientie satisfactionē. et hoc est intrare in bethaniam. quia bethania domus obedientie interpretat. Hic autem vere obedit qui de omnib⁹ peccatis suis plenam ⁊ p fectam satisfactionem facit. Satisfactio enī aliquando est minor q̄z debet. aliquādo est equalis. aliq̄n vero maior. Quando enī est minor: tunc deus supplet eaz in purgatorio de rigore sue iusticie. Quia sicut dicit Aug. Sicut nulluz bonū irremuneratū. sic ⁊ nullum malū impunitū remanet. Quando vo est equalis: tunc valet ad dimissionem. Unī ad Romanos. vi. dicit. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immundicie ⁊ iniquitati ad iniquitatē. ita nunc exhibete seruire iusticie in sanctificationē. Quando autem est maior q̄z videntur eius peccata requirere. tunc illa satisfactio valet ad dimissionez culpe et ad cumulū gl'ie. De qua dicit Lu. vi. Mensuram bonam ⁊ cōfertam ⁊ coagitatam ⁊ superefluentē dabunt in sinū vestr̄.

Dixi secundo tangitur excessus legis vituperabilis: dicens. Scriptū est enīz quia domus mea domus oratōis vocabitur. vos autem fecistis illam speluncam latronum. Hoc scribitur ysa. lvi. Notandum est autē christus postq̄z intrauit templum oēs vendentes ⁊ ementes de templo eiecit. Sacerdotes enim ꝓpter auariciam ordinauerunt. vt in templo oues ⁊ boues ⁊ columbe vēderentur: ne aliqui ex defectu hostie sacrificia pretermittere cogerentur. Et forte si aliqui pecuniam ad emendū non haberent statuerūt ibi campsores qui sub cautiōe tradebāt eis pecuniā. qō sic intelligitur Christ⁹ facto flagello de funiculis oēs istos eiecit. Et sicut dicit Piero. Inter cetera miracula que fecit christus illud fuit potissimū: q̄ sez vnus hō pauper cum potestate vendentes et ementes eiecit. mensas nummulariorum ⁊ cathedras vendentium columbas euertit. Sed mirum videtur quomodo iudei ista fieri sustinuerunt. Ad hoc dicit Piero. q̄ de facie christi fulgur quidā mirabilis procedebat qui omnes ad terrorē conuertebat et sibi cō tradicere non audebant. Nunq̄z legimus q̄ christus tantam vindictā manu exercuerit sicut hic. Multa enīz opprobria sepe audiuit. mlras iniurias sustinuit. ⁊ nunq̄z vindictam fecit vt modo. Et ratio huius ē: qz illic alie iniurie erāt proprie. et ideo eas noluit vindicare. Jsta autē erat iniuria patris et ideo eam taz seuere vindicauit vt doceret nos q̄ iniurias nostras debem⁹ remittere. iniurias vero dei seuere vindicare. Nos vero econtrario facimus: qz de iniurijs dei nō curamus ⁊ nostras implacabiliter pseq̄mur.

Ejciente autem christo de templo oues et boues dixit verbū quod supra positū est. scz Domus mea dom⁹ orationis vocabitur Ex hoc verbo habet q̄ eccl'ia dei ad duplex officium edificat. scz deo ad inhabitandu ⁊ homini ad orandū. Jdeo subditur. Domus orationis vocabitur. Est igitur eccl'ia domus dei: qz in ipsa habitat. iuxta illud. ij. Paralipo. vij. Elegi ⁊ sanctificaui domum istam vt sit ibi nomē meum in sempiternū. et pmaneant oculi mei et coz meum ibi cunctis diebus. et aures mee erecte erūt ad orationem eius qui in isto loco adorauerit. Ex quib⁹ verbis habet q̄ dominus in ecclesia posuit nomen suum. coz suū. et oculos suos et aures suas. Nomen enim suū ibi posuit quia a seipso eam nominari voluit. Sicut enīz domus in qua habitant superbi: potest dici domus luciferi. et dom⁹ in qua habitāt vsurarij domus mammone. et dom⁹ in qua habitant imundi: potest dici dom⁹ asmodei et taberna potest vocari domus beelzebub. quia ꝓpter multitudinē epularum ibi conuenit multitudo muscarū. Sic domus in qua conueniūt fideles dicit domus dei Unī Benef. xxviij. Non est hic aliud nisi dom⁹ dei et porta celi. Sedo in ecclesia posuit deus coz suum. id est amorē suum. Et ideo multū ꝓ malo habet quando ibi aliquis aliqua illicita exercet. sicut patet hic quādo de templo vendentes ⁊ ementes eiecit. Legit̄ in historia q̄ pompeius porticum dei templi in stabulum conuertisz equorum suoz et q̄ vsq̄z ad temp⁹ illud semp fuit victor hostium. A tempe aūt illo semper ab hostibus vincebatur. Tercio in eccl'ia posuit deus oculos suos vt videret ibi genuflectōes. elemosinarum largitiones: et alia opa deuota Sed heu in illis quidē nunc temporis videt deus ornamenta indecentia pompas et vanitates ⁊c. Unde ambrosius. Qui in oratione vult exaudiri amota a se pompa inclinare se debet et dei misericordiā ꝓuocet. habitus nanq̄z superbus nec impetrat nec de se recte credi facit. Et quanto magis homi nibus mulier splendescere videt. tanto magis a deo respicitur: et tanto minus oratio eius acceptatur. Legitur hester. xv. q̄ cum regina Hester se ornasset et pinxisset vt regi

asuero placeret. ipsa ex eo regem in iraz conuerit: sed colore roseo in pallorem cōuerso ipsum placauit. Sic etiam mulier quando vultū suum depingit deum offendit. Sed quādo de vultu suo nihil curat deuz placat.

Quarto deus in eccl'ia posuit aures suas quibz audit orōes deuotoz. iuxta illud ysa. xxx viij. Audiui oratōem tuam z vidi lacrimas tuas dē. quibz auribz deus etiaz audit verba indeuotoz. Unde legit de scō Lyro ianuensi episcopo q semel in eccl'esia consistens in risum est provocatus. asserens se vidisse demonem qui i eccl'esia verba loquentium describebat. Tunc cum charta deficeret et ille cum dentibus elongare vellet. charta subito fracta fuit. et ille cum capite ad murū percussit vt sonitus percussionis et vuln9 capitis sequeretur. Audit etiaz deus illos clericos z monachos qui negligenter cantant et psalmos z versus z dictiones multas obmittunt. Legitur q quidā sanctus hō vidit quēdam demonem: nomīe tytinillum per sedes monachoz discurrerem qui videbatur aliqua colligere et in vasculo siue in sacculo recodere: qui a sancto viro adiuratus dixit se colligere obmissiones psalmoz. et qualibz die mille vicibus sacculuz adimplere. Un quidam de hoc fecit versus. Fragmina psalmorum: tytinillus colligit horz. Quaqz die mille vicibus sarcinat ille. Secundo cō structa est eccl'esia ad orandum. Deus enim orationes fidelium in eccl'esia libenter exaudit. Unde dicitur. ij. Paralip. vi. Quicūqz oraverit i loco isto exaudi de habitaculo tuo. Dicit tamē Beda q tribus de causis cōtingit orationes non exaudiri. Primo quādo petimus etiam ea que non decent nos accipere vt temporalia. Unde Crisostomus. Illa pete a domino que tibi expediant accipere z illum deceat dare. Si aūt terrena petis: aut difficulter impetras aut forte non. Quomō autem decet eum tibi illa dare que nō habet z tu habens ea contēnis. Legitur i fabulis poetarum q iuda rex petijt ab Appolline deo suo: vt quidquid tangeret aurum fieret et concessum est ei. Cum igit cibum vel potum manibus vel labijs tangeret statim vertebatur in aurum. et sic fame mortuus est. Per quod datur intelligi q auarus semper diuitias desiderat. z ille sunt sibi causa mortis. iuxta illud. i. Thimo. vi. Qui volunt diuites fieri incidunt in temptationem dē. Et sequitur. Que mergunt homies in interitū

Secundo orationes non exaudiunt. qñ petimus indigni. id est existentes in aliqua culpa siue in aliquo crimine. ysaie. i. Cum multiplicaueritis orationes non exaudiam manus enī vestre sanguine plene sunt. Treno rum. iij. Opposuisti nubem tibi ne trāsiret oratio. Zach. v. Misit angelus massam plumbi in os amphore et dixit. Hec est iniquitas dē. Ex hijs habetur q peccatum assimilatur sanguini nubi z plumbo. Quando igitur peccatum est quasi sanguis z orōnes maculat. ideo talis oratio sic maculata non audet coram oculis dei apparere. Item peccatum est tanqz nubes: ideo oratōem obumbrat. et ideo nescit per viam celi incedere.

Tercio orationes nostre nō exaudiūtur: quia pro indignis petimus. id est pro peccatoribus qui sunt in proposito peccandi. Hiere. xiij. Noli orare p populo isto Joh ix. Scimus quia deus peccatores nō exaudit. Legitur in vitasparum: q cum quidā frater grauiter temptaret: z quidaz sanctus pater p eo semp oraret z temptatio non recederet. vidit predictus pater deo sibi reuelante q spūs fornicationis in diuersis formis mulierum ante illum ibat z illi applaudebat z in nullo resistebat. Vidit enim angelum ipsum increpantē quare non resisteret et quare se nō iuuaret. Tunc dixit illi fratri Juueni causam quare orōnes mee quas p te faciebam non exaudiūtur: quoniam non es eis dignus. nisi ergo teipm adiuues z corpus tuum maceres et temptatiōibz resistas precum mearū non es dignus. quod cū ille fecisset sanatus est. Dixi tercio tangitur accessus infirmoz placabilis cū dicitur. Et accesserunt ad eum ceci et claudi in templo et sanauit eos. Sz quare tunc sanauit. Dicendum primo ꝓpter autoritatis ꝯfirmatōnem. vt scz sententiā electionis non solū autoritate scripture sed miraculoz operatione confirmaret. Secūdo ꝓpter veritatis testificationem. Unde ambro. Virtute sua magnalia ostendit in templo calumniantibus vt quod populi clamabant ille factis ostenderet. quasi testis veritatis illorum. Tercio ſm Remigiū q in templo christus sanauit significat q homines non nisi in eccl'esia sanari possunt: cui data ē potestas ligandi atqz soluēdi. Dec ille. Quarto vt illi visa christi potentia converterentur. Ideo enim illis cernentibus cecos illuminauit vt illi fidei lumen reciperent. Et claudos ambulare fe-

Feria q̃rta post Jnuocauit

vt illi claudicatiõem mẽtis abijcerent: ⁊ me liores pedes in recta opatiõe habere incipe rent.. Ex huiusmõi ergo sanatione ⁊ ex alio quod sequitur indignati fuerũt sacerdotes. Jdeo sequit. Videntes autem principes sa cerdotum ⁊ scribe mirabilia que fecit: ⁊ pue/ros clamãtes in templo ⁊ dicentes. Osanna filio dauid. indignati sunt ⁊ dixerunt. Au dis quid isti dicunt. quasi dicerent. Si iu/stus esses reuerentias declinares. Videant ergo emptores vt ait Hiero. Et quantũ licz sancti hoies cũ quãto pclo ista sibi dici pa tiantur. Si vero dño cui hec dicebantur: quia nondũ solida erat credentiũ fides pro crimine impingitur. Hec ille. Sciendu etiam ſm crisostomũ: q̃ sicut columna si mo dicum obliquata fuerit. accepto pondere vadit in latus. Sic ⁊ cor hoĩs si puersuz fuerit: ⁊ si alicuius viri iusti opa videat vel audiat. non cõfirmatur: sed magis ad inui/diam cõcitatur. Hoc modo sacerdotes con citati sunt contra xp̃m dicentes. Audis q̃d isti dicunt. Hec ille. Jhesus autẽ dixit eis. Utiq; nũquid legistis. Ex ore infantium ⁊ lactentium pfeciſti laudem. Unde crisosto/mus sup matheũ. Non dixit illud christus quod scribe audire cupiebant. Benefaciunt inquit pueri q̃ mihi testimonium phibent: nec ꝓpterea errant quia pueri sunt: quod si essz: deberetis tñ etati ignoscere. Sz illa etas profert exemplũ d̃ psalmo. viij. vt tacente o mino testimoniũ scripturarũ pueroꝝ dicta confirmaret. Hec ille. tangz si dicat vt idez crisostomus sup Math. ait. Est mea culpa q̃ isti clamant. Nunquid mea culpa est q̃ añ tot milia ãnoꝝ hoc futuꝝ ꝓpheta p̃dixit Hec ille. quasi itez dicat dominus. Quid me arguitis ex laude pueroꝝ. si peccatuz est arguite spm̃sanctum qui per os prophete h̃ esse futurum predixit. Notandũ autem dicit perfeciſti ⁊c. Laus enĩ inchoata fuit in via a turbis. augmẽtata ⁊ pfecta in templo Tria enĩ debemus notare que pficiunt lau dem. Primo concordia que resonantiã facit Jdeo hic simplr d̃r ex ore Daniel. iij. Tunc hij tres quasi ex vno ore laudabant ⁊ glori/ficabant ⁊ benedicebãt deum ⁊c. Secun/do mundicia: quia nõ est speciosa laus i ore peccatoris. ideo dicitur Infantium Apoc. xiiij. Et nemo poterat dicere canticum ⁊c. Et sequit ibidem. Hij sunt qui cum mulie/ribus nõ sunt coinquinati. Tercio diui/na scientia. Unde glosa. In quibus veritas operatur nõ ingenium hoĩs. Jdeo dicitur lactentiũ Ozee. ij. Lactabo eam ⁊ loquar ad cor eius. Laudem ꝓo incipiũt penitentes. adjciunt ꝓficientes. ⁊ pficiunt innocẽtes.

Tunc sequitur recessus homis amabilis quod relictio probat vulgi remoti. Unde sub ditur. Et relictis illis abijt foras extra ciui tatem in bethaniam. Unde crisõ. Jbi corpa liter manere voluit vbi spũaliter repausabat Nam sctõꝝ virorum nõ est inquirere man sionem vbi clariores sunt viri. sed vbi san/ctiores ⁊ fideliores. Jbiq; mansit apud la/zarum ⁊ sorores eius: ⁊ docebat eos d̃ regno dei. Quia enĩ illi venientẽ dominũ nõ vt di gnum susceperunt. ideo nõ immerito eos re probatos odit p hoc q̃ abijt foras. Se cundo ideo abijt foras ſm Crisostomũ sup math. quia malum hominẽ melius locum dando potest aliquis vincere q̃z respon do. quia malicia nõ instruitur ſmonibus sz excitatur. Et ideo dñs recedendo compesce re studuit: quos respondendo nõ ꝓpescuit. Hec ille. Ecci. vi. Ab inimicis tuis separe. Exemplũ in iacob. esau ⁊ abraã ⁊ loth. Se neca. Optimũ genus vincendi est patiẽtia: Tercio ideo quia ſm Hieronimũ. licz chri stus pauꝑ fuerit. nulli tamen adulatus est Jdcirco nullum hospitiũ nullamq; mansio nem iuxta vbem inuenit. sed in vico pusilo apud lazarũ ⁊ sorores eius habitauit. Feli/ces certe multũq; beati sunt qui dñm hospi tem habere meruerũt. cui⁹ presentia tristia cuncta submouebãtur. salubria et iocunda omnia prestabãtur. Sed ⁊ illi nihilomin⁹ felicissimi summeq; beatissimi qui ita se ab omni malicia castos immunesq; custodiũt: vt in ipsis dñs habitare ⁊ apud eos mane re dignetur. Quod nobis prestare ⁊c.

Feria Quarta.

Sermo. XIIII

Vicunq; fece

rit voluntatez patris mei qui in celis est. ipse meus frater soror ⁊ mater est. Math. xij. Marci. viij. Lu. xi.

Consuetudo dinoscitur. homo tenet illi impendere honorẽ ⁊ eũ pre oculis habere. sine quo nõ potest esse nec viuere. iuxta pro uerbiuz vulgare. On ivelichen der man nit geleben kan. den muß er alle zyt vor ougen han. Spũaliter. sic homo sine dei miseri cordia nequaq; potest viuere. Psalm. xciij.

Sermo XIIII

Si dicebam motus est pes meus: miseri/
cordia tua adiuuabat me Ergo misericordie
dei semp debemus habere memoriã: ⁊ eam in
uocare vt facit ecclesia in introitu misse Re
miniscere miserationũ tuarum domine ⁊c.
Et inuocat dei misericordiã in collcã dicẽs.
Preces nostras quesumus domine clemen
ter exaudi. ⁊ contra cuncta nobis aduersan
tia dexteram tue maiestatis extende. Simi
liter in epistola habem⁹ quomõ misericor/
dia dei sustentauit heliam. iij. Reg. xix. qui
dormiuit sub iunipero. ⁊ cibauit eum pane
subcinericio per angelum. Etiam de dei mi/
sericordia habemus in prophetia Exodi. xx
iiij. quomõ Moyses sustẽtauit quadragin
ta diebus ⁊ quadraginta noctib⁹. Et sic si/
ne dei gratia ⁊ misericordia penitentiã qua/
dragesimalem portare non possumus. Sz
videmus ꝙ amic⁹ auxiliatur amico ad por/
tandum onus. Ergo vt simus dei amici fa/
ciamus eius voluntatẽ vt auxilietur nobis
Ad qd̃ hortamur in themate dicente. Qui
fecerit voluntatẽ patr⁹ mei ⁊c. Aliud the
ma. Dicit eni sapiens Eccl. vi. Amico fide
li nulla est comparatio. Moraliter. Null⁹
fidelior amicus deo omnipotenti. psal. cxliiij.
Fidelis dñs in omnib⁹ verbis suis. Eccle/
siastici. ij. Quis sperauit in domino ⁊ confu
sus est: et quis permansit in mãdatis eius:
et derelictus est. Est enim ita fidelis ꝙ semp
astat. nam si se subtraheret omnia in nihilũ
redigerent. psal. xciij. Si dicebam ⁊c. Naz
dicitur Eccl. vi. Amicus fidelis protectio
fortis. medicamentũ vite et immortalitat⁹.
Nam a morte anime nõ habemus nos tue
ri sine protectõne sue misericordie. Trenoꝝ
iij. Misericordie domini: quia non sumus
consumpti: qꝛ nõ defecerunt miseratiões ei⁹
⁊c. Illius non dẽmus obliuisci. Sene. In/
gratus est qui bñficium accipiens obliuisci
tur illud. ⁊ retributionẽ pro eo nõ facit. Ne
igitur simus ingrati recordatur ecclesia ho/
die misericordie dei cum cantat Reminisce/
re miserationũ tuarum domine. quasi dice.
Hodie est septimus dies ieiunij ⁊ penitẽtie
O deus sicut in septuagesimo anno libera/
sti filios israel d̃ babylonica seruitute. sic ho
die in septima die quadragesimali sis nob
peccatoribus misericors. Similiter in col/
lecta recordatur misericordie dei. Et in pro
phetia. quasi diceret. Sicut heliam confor
tasti per panem succinericiũ. sic ⁊ nos ꝑ qua
draginta dies ⁊c. Et sicut moysi ieiunanti
per quadraginta dies decem mandata com
mendasti. sic et nobis tua precepta conſua/
re tribue ꝑ que amici dei efficimur Joh. xv.
Vos amici mei estis si feceritis que ego pre
cipio vobis. Tullius. Amicoꝝ idẽ est velle
sic ⁊ nos. de quo thema. In summa euan
gelij duo innuũtur. Primo innuitur mali/
gnitas iudeoꝝ in petitiõe. Secundo innui
tur charitas in examinatione. ibi Adhuc il
lo loquente. De primo Accesserunt ad ihe
sum ⁊c. Magister volumus a te signum vi
dere. Sed diceres. Cur iudeis petentib⁹
signum nõ dedit. Respondet sanctus tho.
in scripto p̃mo. dist. i. ad litteram. q. i. et. ij.
Signum importat aliquod notuz quo ad
nos inducẽs nos in cognitiõem alterius: vt
exemplificat August. in libro. ij. de doctrina
christiana. Sicut vestigiũ declarat animal
fumus ignem. tuba exercitũ. circulus vinũ.
Et quia iudei nõ querebant rem ⁊ veritatẽ
signi per intellectum. sed tantũ signuz ꝑ sen
sum. Idcirco non dedit eis christus signuz
Quia dicit aug⁹. in sermone de temptatõne
christi. Inane est om̃e miraculum quod nõ
operatur salutis effectum. Et sic hic fuisset
factum: quia curiositatẽ quesierunt. vestigi/
um querebant non animal. fumũ non ignẽ
circulum nõ vinũ. ergo signũ eis nõ dabat.
Sed diceres. qualia signa petebant. Re
spondet Hiero. i omel. In morem helie ⁊c.
ergo ignis tormentoꝝ in eis non extinguet
vel tonitruũ: vt tempe samuelis. Et sic to/
nitruum damnatiõis ab eis audietur. Ite
maledicti ⁊c. Idcirco respondit. Generatio
mala ⁊c. O infelices iudei. nonne quadru/
plex signum eius diuinitatis vidistis. Pri
mo in reuelatione vestrarũ cogitationũ qd̃
soli deo conuenit. ij. Regum. viij. Tu solus
nosti corda filioꝝ hominũ. Secundo in lo
cutione Johan. vij. Nunq̃z sic locutus est
homo. Tercio per miracula que nemo fecit
Johis. ix. A seculo nõ est auditum quia q̃s
aperuit oculos ceci nati. Joh. xv. Si nõ ve
nissem et locutus eis fuissem peccatũ nõ ha
berent. Quarto testimoniũ omnium ꝓphe/
tarum. Johã. v. Scrutamini scripturas qꝛ
vos putatis in ipsis vitam eternam habere
Subdit. Et adultera. quia multis amato
ribus se copulauerat. Aug⁹. Anima deserta
a creatore ⁊ amans creaturã adultera est. et
sic adulterant ydolatre. Simil'r [illegible] Gal.
v. Auaricia est idoloꝝ seruitus. Similiter
amatores mundi Jac. iiij. Adulteri nescit⁹

Feria q̃rta post Inuocauit

quoniam amicicia huius mũdi inimica est deo. Tales sunt q̃ adhuc querunt signa ꝛc. sed non est opus. Aug⁹. Magnum est ꝓdigium ꝙ toto mundo credente iudei nõ credunt. ido adulteri. Dicit eni valerius libro viij. de zabulon rege qui statuit legẽ ꝙ adultero deꝑhenso vterq; ocl'us ei erueret. Factuz est vt filius suus adulter efficeretur. idcirco tota ciuitas legi resistebat ꝓpter honorẽ patris. Ne igitur lex statuta euacuaret sibi vnum oculũ ꝛ filio vnũ misit eruere. Spũal'r Et sic rex regũ sustinuit mortẽ ꝛ homo mortem tꝑalem ne homo duplici morte moreretur. i. Coꝝ. xv. Sicut in adam om̃s moriũt ita ꝛ in xp̃o om̃s viuificabunt. Et ozee. xiij. O mors ero mors tua. In summa euangelij tria innuũtur. Primo temptatio potestatis ammirande. ibi Accesserũt. Secũdo subditur cõminatio penalitatis infligẽde. ibi Uiri niniuite. Tercio tangit examiatio charitatis amplexande. ibi Adhuc eo loq̃nte.

De ꝑmo dicit. In illo tempe scz post eiectionem surdi ꝛ muti accesserũt ad illũ quidam de scribis ꝛ phariseis dicentes. Magister volumus a te signũ videre. Dicit Hieronim⁹. Signũ postulant quasi illa q̃ viderãt signa nõ fuissent vt lucas exꝑmit capl'o xi. Petentes nõ ex deuotione vt ex h̃ credãt sed ex curiositate signuz d̃ celo. forte vt toni trua audirent. vt tempe samuel'. i. Reguz. ij. Quod fuit magnũ in palestina tempe estatis ꝓpter defectũ materie ꝛ potentiã agentis scz solis qui consumit om̃es vapores ita ꝙ non possunt ibi generari hm̃oi passiones aeree. et ideo raro sunt ibi pluuie. Uel forte petebant ignẽ de celo descendere sicut tempore helie. iiij. Re. i. quasi nõ possent talia signa calumniari ꝛ dicere ꝙ ex varijs passionibus accidissent. Contra quos Hiero. sic ait. Nã si calumniaris ea q̃ oculis vides. manu tenes. vtilitate sentis. quid factur⁹ esses d̃ hijs que de celo veniũt. vtiq; respondebis: ꝛ magos in egypto ml'ta signa fecisse d̃ celo. Hec ille. Et nota ꝙ verba eoꝝ sunt plena adulatiõe: qꝛ magistꝝ vocãt quẽ pri⁹ demoniacũ appellabant. Qui respondens ait illis. Generatio mala ꝛ adultera signuz querit. et signum non dabit ei nisi signũ Jone ꝓphete

Ubi sciendũ ꝙ quãdo cõuiciabant ei dicentes ꝙ in principe demonioꝝ demonia eijceret. mansuete respondit eis per ratões improbans dictũ eoꝝ. Hic ꝟo eum laudando adulantur magistꝝ vocantes. aspere respondit eis. In quo docet opprobria ꝛ adulationes esse vitandas. Ul'vt crisostom⁹ dic̃ hoc fecit demõstrans ꝙ vtraq; passione erat superior. et neq; conuicijs in iram cõducit neq; adulatione mollit. Hec ille. Et sciendũ ꝙ vocat eos primo generatõem malã: quia vt dicit crisost. Ipse xp̃us ꝓpter h̃ dicit eos generationez malam. quoniã ingti semp facti sunt contra bñ factores. et per bene facientes moniti deteriores fiebant qd̃ est vltime malicie. Hec ille. Secundo vocat eos generationem adulterã. quia ꝛ si idola nõ colebãt tamen a vero sponso xp̃o se alienabãt. Et qꝛ dixerat ꝙ nõ dabitur eis signum. scz nisi signum Jone ꝓphete. Ido quale illud signũ fuerit ostẽditur cum subdit Sicut eni fuit ionas in vẽtre ceti tribus diebus ꝛ tribꝫ noctibus. sic erit filius homis in corde terre tribus diebus ꝛ tribꝫ noctibus. Jonas enim fuit signũ niniuitis dupliciter verbꝫ ꝛ facto Uerbꝫ. qꝛ viua voce eis significauit ꝙ perirent nisi conuerterent. Facto ꝙ fuerit in ventre ceti tribus diebꝫ ꝛ noctibus Ubi fuerũt tria. scz absorptio. detentio. euomitio. Absorptio fuit mortis signum. detentio sepulture euomitio resurrectõis. Uñ rabanus ostendit iudeos ad instar niniuitaruz crimiosos et nisi peniteãt subuersioni fore ꝓximos. sed sicut illis denunciat supplicium ꝛ demõstratur remediũ. ita iudei non debent desperare veniã si saltem post christi resurrectõez egerint penitentiã. qꝛ mors xp̃i reconciliatõ est mundi. Jonas eni. id est columba vl' dolẽs est signũ eius sup quem descẽdit spũssanct⁹ in specie columbe. qui ꝛ dolores nostros portauit. Piscis qui ionam deuorauit in pelago significat mortẽ quam xp̃s passus est in mundo Tribus diebꝫ ꝛ tribus noctibus fuit ille. scz ionas in ventre ceti. Et ille scilicet christus in sepulcro. ille eiectus est in aridã ille surrexit in gloriaz. Hec ille. Et sciendum ꝙ illi tres dies intelligunt ꝑ synodochen per Hieronimũ vt in ꝑte totum intelligas. Prima ergo dies computatur a ꝑte diei parasceues cum nocte p̃cedente. Scd̃a a die integ̃ scz sabbati cum nocte p̃cedente. Tercia a parte diei dñice cuz nocte precedẽte. Et sic sunt tres dies artificiales ꝛ tres noctes. Uel aliter. tribus noctibꝫ. id est duabꝫ ꝑm rem et tercia ꝑm rõem. Nam ante passionem dies p̃cessit noctes. in quo significatur status innocentie p̃cedẽs statum culpe. ꝑm hoc dies parasceue computatur cum nocte

seq̄nte dies sabbati cū nocte sequente. et sic duo dies et due noctes. Tercia dies dn̄ica cum nocte p̄cedēte quia tunc nox precessit diem. ⁊ sic illa nox in rōem duaꝝ ꝯputatur Et sic sunt tres dies ⁊ tres noctes. Nota ſm Greg. Signa facere nō est sanctitatꝭ ꝓbatio. ſz vnūquenq̄ seipsuꝫ diligere virtus christiani hoīs consistit in amore nō in mirabili oñsione. Joh. xiij. In h̄ oēs ꝯgnoscēt ꝙ mei estis discipuli. si dilectōem habetꝭ ad inuicē. nō dicit. Si signa feceritis. Hiero. In p̄mitiua eccl'ia signa nccaria erant. nūc non. Prīo qꝛ fides nō erat introducta Nā filum zeta inserit: ⁊ postq̄ filū est ītroductū zeta nō est necessaria. Scd̄o in p̄mitiua ecclesia fides nō erat roborata. Greg. exemplificat de iuuenibꝫ plantꝭ q̄ primo rigant post ea nō. Tercia ratio qꝛ eccl'ia mō meritis est cumulāda. Grego. Fides nō habet meritum vbi ratio ⁊c̄. Ideo reprehēsibiles sunt tales qui signa q̄runt ad credendū. vl' q̄ desiderāt ꝙ eis loquat deus visibil'r vel ꝑ angelū. Uel volūt certificari an sint in g̃tia vl' non. Qd̄ si fieret forsitan ꝑ reuelationē supbirēt ⁊ peiores efficerent. Roꝝ. i. Just⁹ ex fide viuit. Ideo hec est generatio mala q̄ fidez inficit. Jac̄. ij. Fides sine opibꝫ mortua ē. psal. Generatio mala nō direxit ſm deū cor suū. nec est creditus cum deo spūs eius. Adultera q̄ spūale adulteriū ꝯmittit. psal. Fornicati sūt in adinuētionibꝫ suis. Ideo talibus nō datur signū vanitatis ⁊ curiositatꝭ ſz vtilitatꝭ. Jonas ꝓpha figurat pctōrem q̄ est in mari pnīe. ⁊ nō submergit ꝑ desꝑatōem ſz a vētre ceti suscipit ⁊ in sinu diuine miscd̄ie sustentatur. in quo manet ꝑ triduū contritōnis et satisfactionis. Et ꝑ h̄ triduū suscitat a morte peccati. Osee. vi. Uiuificauit nos post duos dies. In die tercia suscitabit nos ⁊ viuemus in cōspectu ei⁹. ⁊ tribus noctibꝫ. cū deflet tria pctā cordis oris ⁊ opis. Uel deflet preterita. declinat pn̄tia. ⁊ cauet futura. De hijs noctibꝫ Thob. viij. Deprecemur deum hodie ⁊ cras. qꝛ hijs tribꝫ noctibꝫ deo iungimur. He noctes nō hn̄t obscuritatē. Psal'. Nox sic̄ dies illūinabit. Sz mlt'i q̄ figurā ione nō respiciunt. iō viri niniuite condēnabunt eos. Sz. d. quare nō signū de celo sed signū de inferno vel de sepulcro. Rn̄det ꝓpter indignitatē. qꝛ filij viperaꝝ. Mat. iij Progenies viperaꝝ q̄s demōstrabit vobis fugere a ventura ira. Scd̄o iō qꝛ filij diaboli ꝓpter prauitatē. Joh. viij. Uos ex patre dyabolo estis. ergo non de celo ſz de inferno.

Sz d. Cur ionas ⁊ nō alter ꝓpha a christo ponit ꝑ signo. Rn̄det hiero. Quia in iona dn̄icū mysteriū manifeste monstratū est in multis q̄ significabant xp̄m. Primo id̄o ionas missus predicare niniuitis tempestatem patit maris. Sic filius dei missus a patre in mundū tēpestatē. i. ꝑsecutiōez a populo patit. Hiero. Actualis non defuit seuicia premēs ⁊ iusticia patiēs. Scd̄o Jonas dormiuit in tēpestate. ⁊ sic christ⁹ mortuus ī ꝑsecutione. Tercio ionas missus in ꝓfundū marꝭ a ceto deglutit. ⁊ sic christ⁹ amarissima morte mortuus anima infernū intrauit. corpus sepulcꝝ. et deitas cū vtroq̄. Quarto iō quia sic̄ ionā cetus ille nec digerere nec intra se valuit retinere. ita infern⁹ ⁊ mors non potuit retinere christū. psal. xv. Non dabis sanctū tuū videre corruptōem. Quinto iō quia sic̄ ionas fuit in ventre ceti tribꝫ diebꝫ et tribus noctibꝫ. et sicut cet⁹ tercia die eum euomuit. sic ⁊ xp̄us tercia die resurrexit. Itē sexto iō qꝛ sicut ionas solus eiect⁹ ē in mare vt alij saluarētur. ita christ⁹ solus mortuus est vt nos oms saluaremur. Joh. xviij. Si me q̄ritis sinite hos abire. Itez septimo sic̄ ionas predicauit niniuitis si nō peniterent absorberent. ita ⁊ christus iudeis. Luc̄. xiij. Nisi pn̄iam egeritis oms sil' pibitis. Subdit. Uiri niniuite surgent in iudicio cū generatōe ista ⁊ ꝯdēnabūt eam. Sz d. tn̄ dr Joh. v. Pater om̄e iudiciū dedit filio. Rn̄det Hiero. in omel'. q̄ ipsi condēnabūt eam nō ea autoritate vt christ⁹: nec approbatiōe sentētie vt apl'i Sz comparatōis exēplo. s. melioris vite. Hic vlteri⁹ q̄ritur sup illo ꝟbo Signū nō dabit eis ⁊c̄. Quare n̄ dedit eis signū vt viso signo crederēt in ip̄m. Dicendū ꝙ non q̄rebāt signū ad credendū. sed ad reprehēdendū ſm Crisꝭ. Jō tūc nō d̄dit parcēs eis. Itē dr. signū nō dabit. Cōtra Multa signa dedit eis añ suam passionē: sic̄ illūinationē ceci et multa alia. Dicendū ꝙ illud nō est dictū ꝙ alia signa añ mortē christi n̄ fuerant data. ſz qꝛ mors et passio eius fuit signū precipuū ⁊ vltimū ⁊ signū signoꝝ ī qd̄ omīa ducebant. qd̄ special'r datū iudeis dr ꝙ illi si crederēt saluarent. sinautē aliter subuerterent. Ul' intelligendū est illo mō. Signum n̄ dabat eis. ⁊ si postea datū sit Sil'r alia dubia supius mota. s. in precedentibus hic etiam pn̄t adduci. Dixi scd̄o tangit cōminatio penalitatꝭ infligēde. De qua nūc

Feria ꝗrta post Jnuocauit

sequitur. scz Viri niniuite surgēt in iudicio cum generatione ista ⁊ condemnabūt eam: quia pniam egerunt in p̄dicatōe ione ⁊c̄.

Ubi sciendū q̄ ne ꝙs ſm Crys. estimaret q̄ iudei in futuro cōuerterent sic niniuite. Jō saluator totū contrariū dicit: qm̄ ex beneficō passiōis xp̄i nullū fructū pceperūt. Quia niniuite ꝺdēnabunt generatōz iudeoz. nō aut tortitate iudicandi. sz compatōe melioꝛ vite Si condēnabūt. ergo cōuertent. Hoc verū est de iudeis q̄ rei fuerūt ī passione xp̄i ex certa malicia. Meliores aūt vite fuerūt niniuite quātū ad h̄ q̄ pniam egerunt ad p̄dicationem ione. Et subdit. Et ecce plus ꝙs ionas hic scz ī medio vestri. Quia ſm hieronimū ionas triduo predicauit. Chriſt⁹ tribꝫ ānis cum dimidio. Jlle assiriꝫs genti incredule: christus iudeis populo dei. Jlle voce simplici. christus voce signis ⁊ miracul'. Jlli assiriꝫ conuersi sunt ad predicatiōem ione. Jsti iudei nec conuertūtur nec meliorant. Ideo assiriꝫ condēnabunt istos: qz plus ꝙs ionas. Hec hieronim⁹. Sciendū q̄ Rabanus dicit. Tunc ostendit dn̄s hiꝫs p̄ntib⁹ ꝟbis vnam esse bonoꝝ ⁊ malorū resurrectionē futuram. contra q̄sdā hereticos q̄ dixerūt vnā esse resurrectōem bonoꝝ ⁊ alteram malorū. Destruit etiā in hiꝫs verb̄ fabula iudeoz q̄ solēt dicere q̄ añ iudiciū mille ānis celebret resurrectio apte hiꝫs ꝟb̄ oñdēs qz mox vt celebrabit resurrectō celebrabit ⁊ iudiciū. hec ille. Et notauit ī hiꝫs verb̄. Surgēt ⁊ condēnabunt eam. Subdit Regina austri Luce xj. Seruus sciens voluntatē dn̄i ⁊ n̄ faciēs vapulabit plagis multis. Et sic iudei ⁊ mali xp̄iani. Psal. Nos aūt pp̄l's eius ⁊ oues pascue eius. Bzego. Quanto maiora beneficia tanto maiora supplicia. Exemplū de vita spatz. q̄ Macharius ī deserto inuenit caput: interrogauit cui⁹ esset. Rn̄dit: cuiusdaz principis sacerdotū gentilium. Requisiuit. Es pfunde in iferno. Rn̄dit: quantū celum a terra distat. Req̄siuit an alij eēnt pfundiores eo. Rn̄dit: iudei qui deū cognitum negauerunt. et cognoscētes ip̄m nō glificauerunt vt xp̄iani. Roz. i. Quia cum cognouissent deum nō sicut deū glorificauerūt. aut gr̄ias egerunt. sz euanuerūt in cogitatōib⁹ suis. ⁊ obscuratū est insipiens cor eoz. Ideo apl's ad Hebreos. Si ꝙs irritū facies legē moysi sub duobus vl' tribꝫ testibus morietur. quāto magis qui sanguinē christi cōculcauerit Ad hebre. vi. Rursum crucifigentes filium dei ⁊c̄. Regina austri surget in iudicio cum generatione ista a finibus terre audire sapientiam salomonis. Prouerbiozum. i. Doctrinam atq̄ sapientiam stulti dispiciunt. O quot sūt: vt dicitur ibidem Eccl'iastes i. Stultoꝝ infinitus est numer⁹. Sicut⁊m possibile est peccatorem saluari sine penitentia sic ⁊ a peccatis abstinere sine sapientia. Et ecce plus ꝙs salomon hic. Hiero. Eodez modo condemnabit regina austri populuz iudeoꝝ quo condemnabunt viri niniuite israelem incredulū. Hec ille. Illa a remotis venit. isti presentem habuerunt. Illa mulier: isti viri. Illa cum labore: isti sine difficultate. Illa laudauit alienigenā. scilicet Salomonem. isti cōdemnauerūt proprium terrigenam. scz christum Illa ad ipsum venit quē sola fama cognouit. isti probatū miraculis contempserunt. Illa ad purum hominem. isti ad deum ⁊ hominē. Illa cum muneribꝫ isti cum opprobriis et vulneribus. Idcirco dicit Crisostomus. Regina austri venit a finibus terre. et christiani nolunt venire de plateis ad audiendū christuz. Multi de ecclesia exeunt: ⁊ christū ibi solum relinquunt Sequitur nunc cōminatio eterne pene per presentem comminatōem. ibi. Cuz immundus spiritus exiet de hoie ⁊c̄. vsqz. ibi. Sic erit generatiōi huic pessime. Hoc inuenies expositum infra dominicā terciam quadragesime. ideo hic exponere ptermitto Dixi tercio tāgitur examinatio charitatis amplexande. quod desiderū probat de maternis. supple rebus vel affectib⁹. Adhuc eo loqnte ad turbas. ecce mater eius et fratres ei⁹ stabant foris querentes loqui ei ⁊c̄. Ubi sciendum q̄ christus turbis predicando cōsuit scribas ⁊ phariseos. sicut ⁊ hodie ꝺbet fieri in predicando ad populū vulgarem. vbi reuera expedit vicia prelatoꝝ tangi. Attamen generali ſmone. quia predicator nō descendat ad singularia hominū. Et sciendum q̄ licet pharisei essent mixti cum turbis. tamen p̄cipaliter p̄dicabat propter turbas erudiendas. Aduertendū est etiā ſm Crisostomū q̄ quando dyabolus vidit q̄ christus persuadebat populo q̄ esset fili⁹ dei dicens: Ecce plus ꝙs ionas hic ⁊c̄. Et timens ne si fili⁹ dei cognosceret qui putabat homo ipse derelinqret ab omibus. Ideo ad vncendos ſmones eius introduxit pentes eius carnales. vt p cor contēplationē diuina eius obscuraret naturaz. Et venit vnus

dyaboli existēs aduocatus. quia hūano ore verba dyabolica loquebat dicens. Ecce mater tua ꝛc. Insidiando hoc dixit vt exploraret si carnis affectu predicationē inceptam dimitteret. Et ideo multas implicauit instantias que ipsum mouere poterant ad cessandum dicens. Ecce quasi in prompto sūt et in patulo vbi verecundū est stare. Item mater tua que precipitur honorari. Itē fratres tui quos natura ꝛ lex iubet diligi Item foris stant expectantes te in loco exteriori. Item querentes te: quia propter te solū venerūt. ideo debes ad eos egredi. quasi d. ſm Crisostomū. Quid gloriaris o ihesu de celo dicens te descendisse qui radices habes in terra. nō potes esse filius dei quem homīes genuerunt. nō potes in te illum abscondere quē natura conuincit. Fratres autem nominat cognatos eius ſm morē scripture: vt dicit Hieronim⁹ contra heluideū. Ulteri⁹ nunc sciendū ꝙ quattuor modis in scripturis diuinis fratres dici merent. natura. gente. cognatione. affectu. Natura vt iacob et esau. Gente vt omnes iudei fratres inter se vocant. sicut in Deutero. Non poteris sup te constituere hominē alienum qui non est frater tuus. Porro cognatione vocant frēs qui sunt de vna familia. sicut in Genesi dixit abraam ad loth. Non sit rixa inter me et te: quoniā fratres sumus. Affectu etiam fratres dicūtur. quod in duo diuidit. in speciale ꝛ cōmune. In speciali qꝛ christiāi fratres dicuntur vt saluator dicit. vade dic fratribꝫ meis. Porro in cōmuni: quia oms homīes ex vno patre nati pari inter vos germanitate coniungūtur. sicut ibi. Dicite hijs q̄ oderunt vos. fratres nostri vos estis. Interroga ergo iuxta quem modum fratres domini in euangelio appellant iuxta naturā. Sz scriptura nō dicit. nec maria nominās eos filios: nec ioseph iuxta gentē. Sed absurdum est vt pauci ex iudeis vocati sunt frēs: cum omnes ibi erant potuerunt appellari iuxta affectum hūani iuris et spūs. videt ꝙ sic. qꝛ magis erant frēs q̄ apl'i quos dn̄s docebat intrinsecus. aut si omnes quia homīes sunt fratres stultum fuit nunciare quasi ꝓpriuz. Ecce fratres tui querūt te. Restat igitur vt fratres eos intelligas appellatos cognatōe non affectu. non gentis priuilegio nō natura. Hec hieronimus. Et respondens dicenti sibi ait. Que est mater mea et fratres mei quasi diceret. Non habeo carnalē affectum ad eos. Per h̄ enī ſm Hieronimū. nō negauit matre ne natus de fantasmate putaretur sed apl'os cognationi p̄tulit vt ꝛ nos in ꝯparatione dilectōis carni spm̄ preferam⁹. Hec ille. Et extendēs manū suam in discipulos dixit. Ecce mater mea et fratres mei. Mater eius sunt qui eū in corde suo concipiūt et eum pariūt per predicatōem in cordibus auditorum. Et fratres eius sunt qui opera patris eius faciūt qui ei coheredes erunt in celo. Et hij fuerunt discipuli eius. de quibꝫ dixit iohis. xx. Uade ad frēs meos ꝛ dic eis In hanc maternitatē aut fraternitatē spūalem confidere debemus nō in carnalē. Unde Crisostom⁹. Cum hijs autē que dicta sunt et aliud nos docet. videlz in nulla cognatōe confidentes virtutē negligere. Si enī marie nihil ꝓdesset mrēm eē nisi virtus adessz. quis vtiqz ali⁹ p cognatōem saluabit. Una enim sola nobilitas est scz dei facere volūtatem. Hec ille. Et sciendum ꝙ non solum dixit hic saluator se habere spiritualem affectum ad discipulos sed ad omnes alios Ad hebreos. ij. Non confunditur nos vocare fratres De quibus nunc subdit. Quicunqz enim fecerit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse me⁹ frater et soror et mater est. Frater enī ꝛ soror xp̄i efficitur homo credendo. iohis. i. Dedit eis ptātem filios dei fieri hijs q̄ credūt in nomīe eius. Mater ꝟo predicādo qꝛ gignit fructū in cordibus auditoꝝ. Nota ꝟbū dei cōcipe ꝛ parere ē res felicissima. Un̄ aug⁹. loq̄ns de virgitate dicit. Beatior fuit virgo Maria ꝓfitendo xp̄m q̄ concipiendo carnē christi Nihil enī marie materna ꝓpinq̄tas ꝓfuisset. nisi illa felici⁹ corde q̄ carne gestasset. Sz diceres quare dn̄s non fecit mentionem de patre: dicendo ipse meus frater soror et pater est. Respondetur ſm Hieronimū: ad hoc ꝙ homo generat aliū spūaliter oportz ꝙ hō a deo accipiet. Non enī homo hoc a se habet vt alium posset spiritual'r generare. ideo nō meretur dici pater generari. Nā pater concurrit ad generatōem actiue. qual'r hō ad spiritualem generatiōem concurrere nō potest sed solū more matris passiue ꝛ receptiue.

Sz d. quare christus nō d'r filius noster Rn̄detur ꝙ hec formatio non dat esse xp̄o: sed potius nobis. aliud est formare xp̄m. aliud xp̄m formari in nob. Sicut aliud est figurare sigillū: aliud figurari sigillū in cera. xp̄s nō figurat p nos sed figurat in nobis.

Feria q̃rta post Inuo.

Nota voluntatē dei debem⁹ implere. Primo ꝓpter ꝑuitutis conditōem. Aug. in soliloquio. Noli esse ꝓprius in tue voluntatis potestate. non est serui vt viuat sibi sꝫ dño. Et sic loq̃tur apl'us ad Gala. ij. Uiuo autē iam nō ego: sed viuit in me christus. Et sic scribit̃ ad Ro. vi. Quod enī viuit viuit deo Secundo ꝓpter fortē beneficioꝝ obligatōꝫ Unde bernardus in libro de diligendo deū. Ratio dictat. iusticia naturalis vrget totuꝫ se tradere illi a quo se totū habet. Et subdit postea Si totū me debeo pro me facto. quid addam iam pro me redempto ⁊ refecto. in primo opere scꝫ creationis me mihi dedit. In secundo scꝫ redemptionis se mihi reddidit. Tercio ꝓpter voti ꝓmissionem. promisimus enī ei in baptismo renunciare dyabolo. Psal. lxxv. Uouete ⁊ reddite domio deo vestro. Eccī. v. Melius est nō vouere q̃ꝫ p⁹ votum ꝓmissa non reddere. Quarto ꝓpter nostre voluntatis impletionē. quia qui voluntatem dei implet deus facit voluntatem suam Johan. ix. Si quis dei cultor est ⁊ voluntatem eius facit hunc audit.

De eodem.

Sermo. XV

Iri niniuite cō surgent in iudicio cū generatōe hac et condemnabūt eam. qꝛ penitentiam egerunt in predicatōe ione. Mathei. xij. Ista verba terribilia sunt hijs qui hoc tempe penitentiaꝫ agere nolunt. Ideo Hieronim⁹ Omnis peccator in penitentia duplicem gemitū habere debet. Nimirū. qꝛ bonum quod oportuit non fecit. Et maluꝫ quod non oportuit fecit. Cum ad bona opera non resurgimus necesse est vt nosmetipsos dupliciter defleamus. Ad hoc autem vt penitentiā agamus nos ml'ta incitare debent. Attendamus igitur vtilitates penitentie que ad presens sunt quattuor ꝑm quattuor que peccatū in anima derelinquit Peccatum enim aufert gratiam: debilitat naturam: elongat gloriam: et obligat ad penam. Sed econtra pnīa recupat grām: reparat ⁊ confortat naturā. reddit gl'iam: ⁊ relaxat penam Primo pnīa recupat grām. ⁊ qñqꝫ maiorem q̃ꝫ ꝑdita sit per culpam. Sicut legit̃ iob. xlij. Dominus ꝯuersus est ad penitentiam iob cum oraret ille pro amicis suis. et addidit deus omīa quecūqꝫ fuerant iob duplicata. In signum huius dicit̃ Johelis. ij. Reddam vobis ānos duplices q̃s comedit locusta. i. pctm̄ ꝯsumpsit. Et hr̄ de filio ꝓdigo Lu. xv. Cito ꝓferte stolaꝫ ꝑmā ⁊c. Figuratur. ij. Paralipo. xxxiij. Egit pnīam Manasses ⁊ restitut⁹ ē in regnū. Uñ cyprianus O penitentia q̃ miserāte deo pctm̄ dimittis paradisum aperis. q̃ contrita sanas. tristēqꝫ exhilaras. vitā de interitu reuocas. statū restauras. honorē reddis. fiduciā reformas. et grām abundantiorē infundis. Scdo reparat ⁊ ꝯfortat naturā. Hinc est ꝙ dr̄ Judith v. Quotiēscunqꝫ penituerūt recessisse a cultura dei sui. reddidit eis dñs ꝟtutē resistēdi Uñ iohannes epūs. Quid horres o pctōr cōfiteri: qd̄ nō es ꝯfusus ꝑpetrare. cur vereris dño indicare qd̄ nō es veritus ipso pñte cōmittere. Nunq̃d deū ignorare putas qd̄ fecimus. nobis penitentibꝫ astat Peius est confiteri nō velle q̃ꝫ legem contēnere. Pei⁹ est admissam pnīam spernere q̃ꝫ munita diuina despicere. Peius est offensam dei nolle placare q̃ꝫ peccando dei bonitatē offendere: Filij isrl' peccauerūt: ⁊ ido hostibꝫ tradebāt̃ Quotiēs aūt se peccasse cōfitebant̃ de ipsoꝝ manibus exuebant̃: Tercio pnīa reddit gl'iam Math. iij. Penitentiā agite appropinquabit enī reg. ce. Ad pnīam aūt agēdā inuitamur Apoc. ij. Memēto vñ excideris. age pnīaꝫ ⁊ ꝑma opa fac. s. innocentiā. Sin autē venio tibi et mouebo candelabꝝ tuum de loco suo nisi pnīaꝫ egeris. Qui si penitueris deus te pijssime resipiciet ⁊ multa bona impendet. Unde Aug⁹. de spiritu et anima Beata aīma quā dei pietas respicit. humilitas subijcit. pnīa reducit. iusticia inducit. ꝑseuerantia ꝑducit. deuotō introducit. puritas vngit. charitas vnit. Quarto penitentia relaxat penam'. Hieremie. xviij. Si gens ista penitentiam egerit a malo suo qd̄ locutus sum aduersus eam. agam et ego penitentiā super malo quod cogitaui vt facerem ei. Psal. cv. Et penituit eū ꝑm multitudinē misericordie sue. Ibi glosa. Non ꝙ penitia in deū cadat. sed remittat qd̄ faciendū contra eum videbat̃. Uñ ambro. Nouit dominus mutare sentētiam si tu noueris mutare delictum. Item nota quattuor que inter alia penitentiam commendabilem faciunt. videlicet si sit humilis et deuota. si sit generalis et integra. si sit discreta et moderata si sit bona intentione facta. Primo penitentia debet esse humilis et deuota.

De humilitate d̄r Job.xlij. Auditu aur̄ audiui te. nunc aūt oculus me⁹ videt te. Ideo meipsum reprehendo et agam penitentiam in fauilla ⁊ cinere. Penitentiam agere aliud non est q̄z contemplatiuā animam in fauilla et cinere sedere ⁊ se cognoscere. Bernardus. Humilis est satiffactio quaz precessit transgressiōis superbia. Item penitentia debet esse lacrimosa ⁊ deuota. Judith.viij. Peniteamus cum lacrimis. ⁊ indulgentiā eius postulemus. De lacrimis penitentie dicit Augustinus. Omnes aque nō extinguerēt vnam scintillā in inferno. sed vna lacrima si de puro et contrito corde processerit totum ignem inferni extinguit. Secundo penitentia debet esse generalis et integra: non debet enim penitere de vno sed de omnibus: propter quod dicit domin⁹ Ezechielis.xviij Si impius egerit penitentiā ab omnibus peccatis suis que operatus est ⁊ custodierit omnia precepta mea ⁊ fecerit iudicium ⁊ iusticiam vita viuet ⁊ non morietur. Ideo libenter debemus agere penitentiā isto tempe quia multam salutē et consolationem pater celestis ⁊ misericordiaꝝ propter penitētiam nobis vult impēdere salubriter. quod testatur ysidorus sic dicens. Penitentia est medicamentū vulneris. spes salutis per quam peccatores saluātur. ꝑ quam deus ad misericordiam prouocatur. que nō pensatur tempore. sed luctus et lacrimarū profunditate.

Tercio penitentia debet esse discreta vt ꝑm quātitatem culpe fiat penitentia Mat. iij. Facite dignos fructus penitētie. Glosa. Dignos ꝑm quantitatē culpe: quod fit ex discretione que necessaria est penitēti. Quam discreta autem debeat esse penitentia dicit Hieronim⁹. Nos oportet ieiunare vsq̄z ad defectum. orare vsq̄z ad tedium. genua flectere vsq̄z ad debilitatem. quia bona opera non solum indigent deuotione sed etiam discretione. Alia glosa. Discretō in penitentia est que timorem ⁊ metuz ante oculos dei ponit recordans antique turpitudinis. Gregori⁹ in pastorali. Uniuscuiusq̄z mēs tantū penitendo compūctōis sue eliciat lacrimas quātum se meminit a deo meruisse culpas:

Quarto penitentia commēdabilis est si sit bona intentione facta. nō per ostentationem vel mūdi gl'iam sicut phariseus qui se iactabat de hoc ꝙ bis in sabbato ieiunaret Luc. xviij. Sz sicut manasses.ij. Paralip̄.xxxiij. qui postq̄z coangustatus est orauit dominū deum suū ⁊ egit penitentiā valde coram deo patrum suoꝝ. et non coram mūdo. In quo intelligitur recta intētio penitētis. Nos igitur salubriter hoc tempore penitentiā agamus. qꝛ penitentia nostra cor nostrū emundat. sensum illuminat. animā suscitat. ⁊ ad susceptionem christi prepat. precordia exhilarat. diuinā aufert offensam ⁊ hominem a venia et misericordia patris celestis excludere nō permittit. Unde aug⁹. Que necessitas cogit penitentiā non agere. nec criminis immēsitas. nec hore breuitas. nec vite enormitas excludit a venia. si sola fuerit mutatō voluntatis. Considera d̄ crimīs immensitate in Petro. de vite enormitate in magdalena. de hore breuitate in latrone.

Feria Quinta.

Sermo.XVI

Men amē dico vobis. Omnis qui fac̄ peccatum seruus est peccati. ioh. viij.

Uidemus ꝙ post comestionez lactis omnis potus homini ē insipidus. sed si homo lauerit os aqua munda ⁊ recenti. tunc recuperat oris ⁊ potus saporem. Spiritualiter Per lac intelligitur dulcedo peccati. Quicunq̄z eni cibat̄ tali cibo ineptus est ad suscipiendū cibū ⁊ potum aīme. p̄ma Corinth. ij. Animalis hō non ꝑcipit ea que spirit⁹ dei sunt. Attamen post esum lactis si hō mūda aqua lauat os suum: talis econtra habebit saporem alioꝝ ciborum. Spiritual'r. Sic si homo lauat os conscientie ꝑ contritionez ⁊ confessionē reddit̄ sibi appetitus gratie. Un̄ introit⁹ misse. Confessio ⁊ pulcritudo in cōspectu eius. Et talem appetitum g̃tie petit ecclesia in collecta. Omnipotens sempiterne deus qui in obſuatione ieiunij ⁊ elemosine posuisti nostroꝝ remedia peccatoꝝ. Concede nos ope mentis ⁊ corꝑis semꝑ tibi esse deuotos Et ista lacticinia dulcedis pctī comederūt p̄mi ꝑentes: et transfusuz ē in nos. Roꝝ.v. Sicut ꝑ vnū hoīem pctm̄ in hunc mundū intrauit. ita ⁊ in om̄s homīes mors pertransijt. De quo epl'a Ezechiel.xviij Patres nostri comederūt vuam acerbam ⁊ dentes filioꝝ obstupescūt. Et tn̄ h̄ ꝓuerbiū est nūc deletū ꝑ mortē xp̄i: q̄ satiffecit ꝓ origīali pctō. Jō subdit in epl'a. Non erit vltra istd̄ ꝓuerbiū in israel: quia filius n̄ portabit iniquitatem p̄ris: nec pater iniquitatē filij: sed

Feria q̃nta post Inuo.

anima que peccauerit ipsa morietur. Ne ergo moriamur in peccatis. tunc delere debem⁹ peccata nostra p confessionē ne simus serui diaboli sed dei. quia dicitur in euāgelio. Omis qui facit peccatū seruus est peccati. In summa euāgelij duo innuūtur. Primo predicatio christi benigna. ibi. Dicebat ihesus ad eos. Secundo subditur iudeoꝝ murmuratio maligna. ibi. Respōderūt ei iudei. De primo dic̄ In illo tpe scz dum quadam vice dominus p̄dicaret. Et erant ibi discipuli sui. Erant etiā ibi quidaz de nouo ex iudeis conuersi. et erant etiam ibi alij iudei nōduz conuersi. Tunc dn̄s Jhs dicebat ad eos q̄ crediderunt ei. ad illos iudeos scilicz qui de nouo erant conuersi. Si vos manseritis in sermone meo. id est. Si sermonē meū bene seruaueritis triplicem vtilitatem habebitis. Primo discipuli mei eritis: quia verbū dei facit hominē discipulum christi. Joh. viij. Qui ex deo est verba dei audit. Secundo. ⁊ cognoscetis veritatē. id est me: quia ego suz via veritas ⁊ vita Joh. xiiij. Verbum enim dei illuminat intellectū: vt veritatem quis cognoscat. De quo psal cxviij. Lucerna pedibus meis verbū tuuz. Et prouerbioꝝ. vi. Mandatum dei lucerna est: ⁊ lex lux. scilz veritatis. Nam sicut dicit Augustin⁹. Veritas opponitur falsitati duplicitati ⁊ vanitati. Illud enim qd̄ verū est: non est falsuz. non est duplex. non est vanum. Verba igitur dei faciunt nos de mundo cognoscere veritatem. quia faciunt nos cognoscere ꝙ omnia mundana sunt falsa. duplicia: et vana. Falsa quidem sunt quia mūdus in diuitijs promittit satietatem et dat vacuitatē. sicut patet Luc̄. xvi. in illo diuite epulone qui ad tantam vacuitatē deuenit ꝙ guttaz aque habere nō potuit. In delicijs promittit delectationem ⁊ dat amaritudinē. Prouerbioꝝ. v. Fauus distillans labia meretricis. nouissima autē illius amara quasi absinthium. In honoribus ꝓmittit sublimitatē vel sublimationem ⁊ dat subitam deiectionē. Unde iob xxi. Tenēt timpanū et cytharā atq; gaudēt in sonitu organi. ducūt in bōis dies suos et in puncto ad inferna descēdunt. Idem. xxx. Eleuasti me ⁊ quasi sup ventū me ponens allisisti me valde. Scd̄o ipsa mundana sunt duplicia et mixta. In mūdo eniz nihil purum sed om̄ia sunt mixta. iuxta illud ysa. p̄mo. Uinum tuum mixtum est aqua. Sic quidem gaudiū mundi est mixtum cuz dolore. Sapientia est mixta cum obliuione. Sanitas mixta est cum egritudine. Uita ē mixta cum morte. In presenti ergo vita sūt mixta: sed in beata vita erunt pura. In īferno autem erunt fetulenta. Deus aūt a gaudio separabit dolorem. a sapientia obliuionem. a sanitate egritudinē. a vita mortem. et omnes feces scilicet dolorum proijciet in infernum. Sanctis autem remanebūt omnia purissima. scilicet gaudium sine dolore. sapientia sine obliuione. sanitas sine egritudine. vita sine morte. Tercio ipa mundana sunt vana: habent enim vanitatez ex parte principij: quia ex nihilo sunt creata. Ex parte medij: quia multiplici mutabilitati sunt subiecta. Ex parte finis: quia in nihilum sunt redigenda. Ecclesiastes. iij. Cuncta subiacent vanitati ⁊c̄. Hic refertur d̄ vanitate ex parte principij: quia de terra facta sunt: et in terram pariter reuertūtur. Hic refertur de vanitate ex pte finis. Tercia efficacia verbi dei est. quia per ipsum cōsequitur homo plenā libertatem. Jd̄o subdit. Et veritas liberabit vos. scilicz a seruitute peccati: quia verba dei in corde recondita faciunt vitare peccata. Psalm̄. cxviij. In corde meo abscondi eloquia tua vt n̄ peccē tibi.

Dixi secundo tangitur iudeoꝝ maligna murmuratio dicens. Responderūt ei iudei scilz ista audientes. et hoc illi qui nondum erant conuersi. grauiter enī isti tulerunt verba christi. et maxime pro eo ꝙ dixerat. et veritas liberabit vos. putantes christū de carnali libertate dicere. ⁊ ꝙ ipsi iam seruirent. Ostendunt igit̄ iudei se liberos esse: qz habe rent triplicem libertatem. Primo libertatez que ꝓuenit ex carnis propagatōne. quia habent liberum patrem. vnde dixerūt. Semē abrae sumus. Secundo dicunt se habere libertatem que creatur ex anime virtute: cum dicunt. Et nemini seruiuimus vnq̄z. quasi dicerent. Tante sum⁹ magnitudinis ⁊ ꝟtutis ꝙ nullis nationib⁹ vnq̄z seruire voluim⁹ nec subijci nisi deo. Ubi dicit glosa. Mentiuntur: quia ioseph seruiuit in egypto ⁊ patres eorū seruierunt Pharaoni in luto quadraginta annis. Et isti seruierunt cesari in tributo. Ideo augustinus inuehitur cōtra eos dicens. Ergo prophete non sunt in captiuitatē ducti. scilicet in babyloniā septuaginta annis. O ingrati quid est quod vultis. vobis assidue imputat deus ꝙ vos d̄ domo seruitutis liberaret. vos q̄d loquimini.

Si nemini seruiuistis cui soluebatis tributa
Tunc ostendit ergo domin⁹ seruitutem pecca
ti esse in eis dicens. Amen amen dico vobis
omnis qui facit peccatū seruus est peccati:
Et dicitur notanter omis: siue iudeus siue
gentilis: diues vl' pauper: imperator vl' mē
dicus: si facit peccatum seruus est peccati. Et
quanto liberior es ad peccatū tanto magis
ligatus es ad seruiendum peccato: vt dicit
Grego. in moralibus. Et d' hac seruitute di
citur. ij. Petri. ij. A quo quis superatus est
huius et seruus est. Nam seruitus peccati
durior est q̄z quecunq̄z seruitus domini secu
laris. Unde augus. O miserabilis seruitus
seruus hominis aliquando sui domini du/
ris imperijs fatigatus: fugiendo requiescit.
Seruus autem peccati quo fugit peccatuz
suū secum trahit. peccatum enim quod fa/
cit intus est. fecit enim peccatū vt aliquam
corpalem caperet voluptatē. voluptas tran
sit. peccatū non transit. preterijt quod dele/
ctat. remansit quod pungit. Sicut dyabo/
lus licet delectatur in peccato. tamē secū por
tat infernuz. Sic peccator ⁊ si delectatur in
peccato. tamen penā eius secum portat. Jō
Hiere. xvi. Seruietis dijs alienis qui nō
dabunt vobis requiē die ac nocte. Ergo pec
catores nō habēt libertatem animi. sed sunt
serui pcti. Unde aug⁹. Peccator est seruus
tot dn̄orum quot vicioꝝ. Unde legit. cum
alexander coram philosopho dyogene dixit
se esse dominatorē mundi. Ille ait. nequaq̄z
es dominus. sed seruoꝝ meoꝝ seruus. Supbia
eniz ancilla mea est. sz domina tua carnalis
concupiscentia ⁊ gula sunt domine tue ⁊ an
cille mee. Ista enī omnia sub pedibus meis
teneo. et tamen tibi dominant. ⁊ ideo es ser/
uus ancillarū mearū. Cum ergo famuli ale
xandri in eū vellēt irruere: ait alexander. Ui
dete ne quis eū attingat: quia seru⁹ dei est et
veritatem vtiq̄z dicit. Tūc subdit q̄ hij qui
sunt seruī pcti sunt exhereditandi dicēs Ser
uus non maneat in domo dn̄i in eternum.
Filius aūt scz dei naturalis manet ineternū
quia solus est sine peccato. ⁊ sic habet ptātez
alios liberandi a peccato. faciēdo eos filios
dei p gratiam adoptionis vt secuz maneant
in domo libertatis. Et hoc est quod conclu/
dit dicens. Si ergo filius qui vere liber est
vos liberauerit vere liberi eritis. non a barba
ris: sed a dyabolo. non a corporis captiui/
tate sed ab anime iniquitate. Tunc subdit.
Scio q̄z filij abrae estis. scz sm carnē: sz nō
sm imitatiōnē. Nam abraam habuit tria
opera cōmēdabilia. Primo q̄ ad dei p̄ceptū
filium suū immolare voluit. Judei aūt ecō
trario filiū dei occidere volebat. De q̄ sbdit
Sz queritis me interficere qd' abraam nō
fecit. Scd'm cōmendabile. nam abraam ser
moni dei obediuit deo dicente sibi Gen. xij.
Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊
de domo patris tui ⁊c. Sed iudei sm̄ōe ip̄i
nolebant obedire. Ideo subdit. Sermo me
us non capit in vob. Aug⁹. id est non capit
in cor vestꝝ. quia nō recipitur a corde vr̄o.
Sic enī est sm̄o dei fidelibus. sicut pisci ha
mus tunc capit qn̄ capitur. Terciū abraam
veritati dei credidit. deo dicēte sibi Gen. xij.
Semini tuo dabo terram hanc. Sz iudei
veritati quā eis predicabat xp̄s: nolebāt cre
dere. De quo subdit Ego quod vidi apd' pa
trem meū loquor vob ⁊ vos q̄ vidistis apd'
prēm vestrum facitis. quasi dicerz. Hec nō
faceretis si sm̄onē meū audiretis ⁊ filij abrae
essetis sm imitatōem. Tunc sm aug. iudei
volebant ꝓuocare xp̄m vt diceret aliq̄d con
tra abraam vt esset eis occasio faciēdi quod
cogitabant. Ideo sequit. Rn̄derunt ⁊ dixe/
runt ei. pater noster abraam est. Tunc xp̄s
ostendit eos solo nomīe ⁊ nō vita esse filios
abrae. Unde subdit. Dicit eis ih̄s. Si filij
abrae estis opa abrae facite. nunc aūt q̄ritis
me interficere hoīem. qui veritatez vobis lo
cutus sum quā audiui a p̄re meo. hoc abra
am nō fecit. Uos opa facitis patris vr̄i. scz
dyaboli. q. d. sm Crisosto. Rebus et factis
ostendite vos esse filios abrae ⁊ non solo no
mine. Sic ⁊ vos christiani nomīe et rebus
ostendite christū in vobis. Sed vide excu/
sationē qua se iudei excusant: sic adhuc chri
stiani se excusant. Unde dixerunt ei. Nos
ex fornicatōe non sum⁹ nati. vnum patrem
habemus deum. q. dice. licet aliqn̄ nostra sy/
nagoga a deo recedens fornicata est cū idol'
nos tn̄ a deo non recessim⁹: nec cū idolis for
nicati sumus. Nunq̄d non p̄r vnus est oīm
nostrū: vt dicit Malach. ij. sed h̄ non fuit
verꝝ signū q̄ filij dei erant. Ideo oñdit verū
signum filiationis diuīe dicēs. Si deus p̄r
vester esset diligeretis vtiq̄z me. ego enim ex
deo processi. scilz p eternam generationem.
et veni. neq̄z enim a meip̄o veni: sed ille me
misit. quare loquelā meam non cognoscitis
quasi d. Si diligeretis me cognosceretis lo
quelam meam. quia ego loquor verbuz pa
tris mei. cum ego sum verbum. Eccī. xxiiij

Feria q̃nta post Jnuo.

Ex ore altissimi prodij. Sicut autez iudei christum ex inuidia nec poterant sustinere vt ipsum viderent. iuxta illud Sap. ij. Grauis ẽ nobis ad videndũ euz: qm̃ dissimil' est aliꝰ vita illius. sic ex inuidia nõ poterãt sustinere vt ipm audirẽt. Jõ subdit. Quia nõ potestis audire ꝓmonẽ meũ. qz est ꝺ̃rius vobis. Et subdit rõnem. Vos ex ꝓre dyabolo estis. Q; aũt dyabolus pater eoz sit oñdit: quia ipm imitant in tribꝰ. Primo qz diabolus est inquꝰ in cõsiderãdo. sic iudei ꝺ̃ xpm unique cogitabãt. Jõ sbdit. Et cõsideria patris vestri vultis facere. s. cogitando me interficere. Viere. xviij. Venite cogitemus ꝺ̃ istum iustũ cogitatiões. Scõo dyobolꝰ crudelis est in occidendo. Sic iudei xpm occidere ꝓponebãt. Jdeo subdit. Jlle homicida erat a b initio: vt dicit glosa. Jlle non solum est homicida q̃ ferro sed etiã qui vbo occidit Unde dyabolus ꝑmos pentes verbis occidit. psal. lvi. Lingua eoz gladiꝰ acutꝰ. Jõo dicit ab initio Augꝰ. in libro. xi. Homicida fuit ab initio sz inimicus hũani generis ex q̃ homo factus est. Sed ꝑm Origẽ. ab initio id est statim post creationẽ apostatauit. fuit tñ ibi aliqua mozula sz breuissima. vbi seip sum occidit et post hꝫ genus hũanũ. Tercio diabolus est mẽdax i fallẽdo siue i infamando. Sic t iudei christũ suis mẽdacijs infamabant. Unꝫ subdit. Jn veritate non steterit qz veritas nõ est in eo. Cum loq̃tur mendacium ex ꝓprijs loq̃tur: qz mẽdax est t ꝑ eiꝰ sz mendacij. Sic t iudei christũ suis mendacijs infamabãt dicentes Joh. ix. Scimꝰ quia hic hõ peccator est. dicentes eũ peccatorem in corde. Itẽ dicebant eũ seductorem in ore. Math. xxvij. Recordati sumꝰ qz seductor ille adhuc viuẽs ꝛc. Item dicebant eum trãsgressorẽ in ope Joh. ix. Non est hõ a ꝺ̃o qui sabbatũ non custodit. Quia ergo iudei sic inique ꝺ̃ christũ cogitabant. sic crudeliter eum occidere disponebãt. sic mendaciter eum infamabant. ideo ex patre dyabolo erãt qui ab initio peccauit. hoc est. ex quo creatus est iusticiam recusauit. et in veritate non steterit. id est nunq̃ cum sanctis angelis creatori subiectus fuit sine peccato. Sz pꝰ creationẽ per paruam mozulã non pmansit Sic t iudei. Jdeo sequitur. Ego autem si veritatem dico nõ creditis mihi. Ecce flebile verbum. dyabolo mentienti creditur. christo verum dicenti contradicitur.

De eodem.
Sermo XVII.

Qui facit peccatum

q tum ꝛuus est peccati. Joh. viij.

Notandũ q̃ in pcõ viuere malũ est specialr ꝓpter quattuor mala q̃ pcm̃ facit in homis vita. Primo nanq̃ hoiem bonis spũalibꝰ t tpalibus spoliat. Scõo malr spiritualibꝰ t corpalibus replet et cruciat. Tercõ ꝺ̃um ad iracundiã ꝓuocat. Quarto hoiem bonoz societate priuat t spoliat. Primo peccatũ hoiem bonis tẽpalibꝰ t spiritualibꝰ priuat. Bona nostra spũalia sunt virtutes t diuitie t grãtiarũ actio. Jsti sunt thesauri bonoz quibꝰ homo spoliat ꝑ peccatum mortale. Viere. xv. Diuitias tuas et thesauros tuos in direptionẽ dabo ẽtis i oibus peccatis tuis Ecce quõ pcm̃ homiem omnibꝰ bonis t virtutibꝰ spoliat. Unde basilius in regula. Remissam facit animã et negligentẽ erga ꝓcepta. vt neglecta sua nõ possit ad memoriã prouocare. Sed obliui scens nõ se instigat ad pniam. t ita paulatim omibꝰ bonis spoliat Non solũ aũt pcm̃ aufert homini bona spũalia. sz t plerunq̃ tpalia. Jõ ꝺ̃ Amos. v. Uineas amantissimas plantabitis: sed nõ bibetis vinũ ex eis: qz cognoui multa scelera vestra t fortia pcta vra Ecce qualr hõ ꝑ pcm̃ rebꝰ tpalibꝰ spoliat.

Jdeo manifeste sciendũ q̃ res tpales nõ sunt homis. sicut dicit Ambr. Non sunt hominis bona q̃ secũ ferre nõ põt: sz sola elemosina vl' misericordia comes est ꝛfunctoz Secundo pcm̃ malis spũalibꝰ t tpalibꝰ replet et cruciat homies. excecat eni sensum t intellectum ne videãt. inficit affectum t coz cruciat. Propter ꝑmum ꝺ̃ Sophonie. i. Ambulabũt vt ceci. qz ꝺ̃o peccauerunt. Ecci. i. Omis q̃ peccat nõ cognoscit rẽũ. Et ysa. lix. Pcta vra diuiserũt inter vos t rẽũ vestruz. Greg. in ome. Carnal' ꝛlectatio mentẽ quã inficit obscurat ne videre veri lumis possit claritatẽ. Sz vnde infernus ꝛlectatur inde mens ad supiora caligie obfuscat. Ecci. xxi. Quasi a facie colubri fuge pcũm. Coluber animal venenosum ẽ: sic pcm̃. qz ꝙdiu hõ in pcis est ꝺ̃o digne fuire nõ põt. Grego. Bonũ meritoriũ non agit nisi prius malus ꝛseratur. Propter tercium dicitur in psal. xxxvij. Coz meum conturbatus est ꝛeliq̃t me virtus mea. Et hoc propter peccatum.

Sic ergo multiplici malo spūali replet pec
catum. et non solū spūaliter. sed etiaꝫ corpa
liter cruciat vt patꝫ in antiocho. i. Macha.
vi. Ideo dicit dn̄s d illo infirmo qui trigin
ta ⁊ octo annos habuit ī infirmitate sua Jo
hannis. v. Ecce inq̄t sanus factus es iaꝫ no
li peccare: ne deterius tibi cōtingat. Si aūt
homo a deo misericorditer a pctō liberatur ⁊
sanat̄. et ip̄m pctm̄ iterꝫ cōmittit. deū perdit̄.
et q̄ꝫdiu in pctō est ipsum verū amicum nō
habet. Grego. Deum apprehendere nō va/
let qui adhuc in delectatōe peccati iacet.
Tercio pctm̄ deum ad iracundiam ꝓuocat
Eccī. v. In peccatores respicit ira dei. Psal.
lxxvij. Apposuerunt adhuc peccare ei. in irā
concitauerunt excelsum in inaquoso. Et ta
les qui sine timore peccant: deus supra mo/
dum odit. Sicut patet in lucifero et iuda.
Eccī. xij. Altissimus odio habꝫ peccatores.
Et merito dn̄s pctōres odit. quia peccatis
magnis eū cruciant. ⁊ offendunt in celis re/
gnantē: magis q̄ꝫ iudei in terris morantem.
Greg. Plus peccat qui contēnit regnantez
in celis q̄ꝫ qui crucifixerūt ambulantē in ter
ris. Quarto pctm̄ facit hominē societate
bonoꝝ indignum. Propter qd̄ dicit̄ Thob.
iiij. Panem tuū ⁊ vinum tuū sup̄ sepultu/
ram iusti constitue ⁊ noli ex eo mādūcare et
bibere cum peccatoribꝫ. Quia dic̄ psal. xvij.
Cum sancto sanct⁹ eris ⁊c̄. Et greg. in ome
lia. Moribus prauis semp̄ g̃uis ē vita bo/
norum. Item nota ꝙ pctm̄ nō solū nocet
homī in vita sꝫ etiā in morte. In morte nan
q̄ꝫ occurrunt homini quattuor mala. Sepe
enim supplantatur ⁊ ignominiose moritur:
a dyabolo capit̄. et tūc cruciand⁹ ad gehēna/
les flammas deducit̄. Sꝫ qd̄ g̃uissimū est a
grata dei visione in ꝑpetuū separat̄. Ita ꝙ nec
de suis rebꝫ possit disponere nec pctā sua cō
fiteri. Et ideo dicit̄ ꝓuerb. xiij. Justicia cu/
stodit innocētis viam. impietas aūt pctōrez
supplantat: ⁊ ignominiose morit̄. Hiere. iij.
Dormiemus in cōfusione nostra: et operiet
nos ignominia nostra: qm̄ do. pecca Grego.
Hac aniaduersione ꝯcutit̄ pctōr vt moriēs
obliuiscatur sui q̄ dū viueret oblitus est dei.
Hoc ad lrām pluribꝫ accidit pctōribꝫ q̄ ad
tantā ignominiā ⁊ cōfusionē in morte deue
niunt ꝙ etiā eoꝝ corpa priuantur ecclesiasti
ca sepl̄tura. Sic̄ legit̄ de vsurario quē plebs
sepelire noluit. et posuit eū sup̄ asinū q̄ g̃mi
na semp̄ solebat portare. tunc asin⁹ cū deberꝫ
ire cum cadauere sup̄ cimiteriū: iuit subter
patibulum. Vn̄ legitur. iij. Regum. xvi. de
baasa de quo dixit dn̄s. Pro eo ꝙ peccare fe
cisti populū vt me irritares in peccatis eius.
ecce ego demetam posteriora baasa ⁊c̄. Et se/
quitur. Qui mortu⁹ fuerit de baasa in ciuita
te comedēt eum canes. ⁊ q̄ mortuus fuerit ex
eo ī regiōe comedēt eū volucres celi. Bern̄.
Non est dign⁹ in morte accipere solatiū qui
se non cognouit morituꝝ. Scd̄o pctōr in
morte a diabolo capitur. Hinc est ꝙ dicitur
de peccatore psal. cviij. Dyabolus stet a dex/
tris eius. Et illud hester. xiiij. Peccauimus
in conspectu tuo. et idcirco traditi sumus in
manus inimicoꝝ nostroꝝ. Tunc certe in
morte tradūtur in retiaculum pctōres ⁊ taꝫ
grauiter cadūt vt etiā a dyabolo absorbeant̄
Aug⁹. Quem dyabolus nō pōt deuorare se/
ductū hunc ad seducendū absorbet ꝑ nequi
tiam Et famā ipsi⁹ inq̄nare conatur vt si fie
ri posset opprobrijs et malarū linguaruꝫ de
tractione deficiat. et sic in eius fauces ruat.
Si autē nec famā innocentis maculare po
terit h̄ ei ꝑsuadere temptat: vt ꝑ maliuolas
suspitiones de fratre suo iudicet. ⁊ sic ab illo
implicetur ⁊ absorbeatur. Et ideo dicit san
ctus Petrus ī canōica sua. i. Pe. v. Circūit
querens quem deuoret ⁊c̄. Tercio pctōr
cruciandus ad tenebras et flāmas gehēna/
les deducitur. Eccī. xxi. Via peccatorū com
plantata est lapidibus ⁊ in finē eoꝝ infe/
ri ⁊ tenebre ⁊ pene. Ibidem Stuppa colle/
cta sinagoga peccantiū. consummatio eoꝝ
flamma ignis. psal. cv. Flāma cōbussit pec/
catores. Et alibi psal. xxxiij. Mors pctōrū
pessima. Mala quidē in amissione temp̄is
peior in sep̄atione carnis. pessima in afflictō
ne ignis. quia duplici contritōe cōteret eos
dominus. Quarto peccator a grata dei vi
sione in ꝑpetuū separabit̄. ⁊ hoc vnū ipsam
gehennā superat. Unde crisostom⁹ sup̄ illd̄
psal. Sicut fluit cera a facie ignis: sic pere/
unt peccatores a facie dei Tollentur mali. et
impletur in eis illud Isa. lix. Iniquitates
vestre diuiserunt inter vos ⁊ deum ⁊c̄. Et iō
ibidem dicitur. Ue genti peccatrici. Et di/
cent tūc dānati. Ue nobis quia peccauim⁹
De istis peccatoribꝫ ⁊ de carentia diuine vi
sionis dic̄ Aug⁹. Mallent reprobi om̄e tor
mentum sustinere q̄ꝫ faciem iudicis tunc vi
dere. nec scient quod hic scire noluerūt. in vi
ta semper moriūtur: et in morte semper viui
habentur: et deum amplius nunq̄ꝫ sunt vi/
suri.

Feria sexta post Jnuo.

Feria sexta Sermo XVIII.

Ecce sanus fa

ct⁹ es iã noli ꝓccare: ne deteri⁹ tibi aliquid cõtingat ꝛc. Joh. quinto. Ubi filius excedit erga ꝓtẽ in aliquo delicto. et videt ꝙ pater vult eũ corri pere. tunc occurrit ꝓi ꝛ petit: vt ꝑ sibi idulgeat Spiritualr etiam sic est Uñ nos sumus filij ꝓis. scilꝫ omnipotẽtis: ꝛ excessim⁹ in multo: ꝛ audiuim⁹ vindictã patr̃ ꝑcussa nos. Ne ergo se vindicet in nobis: tunc dẽm⁹ ei occurrere ꝛ supplicare vt ñ faciat vindictã. et sibi ꝓponere bonã voluntatẽ nõ excedẽdi vlterius. Et hoc facit eccl'ia sancta in itroitu dicens. De necessitatibꝫ meis eripe me: et vide hũilitatẽ meam. et dimitte oĩa pcã mea ꝛc. Et in collecta Adesto dñe ꝓpitius plebi tue ꝛ quaz tibi facis eẽ benigne refoue miseratus auxilio. Simil'r in epl'a Ezech. xviij. Anima ꝙ peccauerit ipsa morietr. Si iustus auertent se a iustitia sua ꝛ fecerit iniquitatem oĩs iustitie ei⁹ quas fecerat nõ recordabũtur Si aũt iniust⁹ egerit penitẽtiã iniq̃tatũ nõ recordabor. Sic pater excessuz filij si velit emendari dimittet. Ecce concordia epl'e cum euangelio. Et sic dimisit pcã ĩstus infirmi in euãgelio: iniũgẽs ei ne amplius peccaret dicẽs. Ecce sanus factus es: iam noli peccare ꝛc. Jnfirmus curat⁹ a gũi infirmitate indiget bono regimine: ne recidiuet. et illud a medico supplicat sibi dari. Spiritualr Per infirmũ intelligitur pcãr constitutus in mortali: qui indiget bono regimine siue vite ne recidiuet. Eccl'i. xxxiij. Qui baptizat a mortuo et itez tangit: qmd ꝓdest lauatio illius. quasi diceret. nihil. vt dicit Pius papa. Et hẽ de conse. dist. v. ca. nihil. Nihil ꝓdest ieiunare orare vl alia pietatis opa facere nisi mens ab iniq̃tate cohibeatur. et lingua a detractõe. Jdcirco eccl'ia petit medicũ ꝓ regimie: cum dicit i introitu. De necessitatibꝫ meis ꝛc. et in collecta. Uide infra: quia gũe est reciduare. vt ptz in epl'a. scz Si auertent se iustus a iustitia sua ꝛc. Jdcirco dr. Ecce sanus factus es ꝛc. Jn summa euãgelij tria innuũtur Primo infirmitatis miraculosa curatõ. Secundo curationis inuidiosa calũniatio. ibi. Erat autez sabbatum. Tercõ amicabilis ꝛ amorosa amonitio. ibi Ecce sanꝰ factus es ꝛc. Uel sic duidatur euangeliũ. scz ꝙ in sũma euangelij tria innuũtur. Primo cuiusdã miracli ꝓlocutio. ibi Erat dies festus. Secõ cuiusdã infirmi sanitatis adoptio. ibi. non habeo hominẽ. Tercio eiusdẽ infirmi sanatio. ibi. surrexit ꝛ tulit lectũ suum ꝛc. De primo dicit Jn illo tpe erat dies festus iudeorũ et ascendit ihs in hierl'm. Nota ꝙ ihs ascendit ꝓpter duo. Primo ne videret legi contrarius. quia hẽtur Exod. xxiij. ꝙ omne masculinũ ter in anno deberet se ꝑsentare in templũ in hierl'm. scz in pasca. penthecoste: et scenophegio. quaz legem christus noluit soluere Math. v. Non veni soluere legem: sed adimplere. Sed ter singul' annis venit in hierl'm. Et festum illud dr ꝙ fit ꝑ mentionem penthecoste ꝑm Crisꝰ. Secundo vt mlt'itudinẽ populi illuc currẽtis ad diẽ festum per signa ꝛ doctrinas ad eum traheret. ꝑm illud psal. cviij. Jn medio mlt'oz laudabo eũ Et psal. xxxix. Annunciaui iustitiã tuam i eccl'ia magna. Ad idem Joh. xviij. Ego palam locutus sum mũdo. Seqtur. Erat aũt hierosolimis ꝓbatica piscina cognominata hebraice bethsaida. quinqz porticus hñs.

Sciendũ ꝓbatica dr a ꝓbaton grece: quod est ouis latine. qz oues ꝙ deo immolabantur ibidẽ lauabantur. dicebat hebraice bethsaida. id est dom⁹ ouium. Et dicebatur piscina ꝓ ꝛium: quia piscib⁹ carebat. ꝛ erat ꝓpe templũ ex aqs pluuialibus collecta. Dicitur etiã quinqz porticus habuisse. scilz per circuitũ. s. vt mlti sacerdotes absqz impedimento cõmode starent ad lauandũ cadauera. Jn hijs iacebat mlt'itudo magna languentium. ceco⁹rum. claudo⁹rum. aridorum expectantiũ aque motũ. scilz qui fiebat per angelum. Jdeo ſbdit Angelus aũt dñi ꝑm temp⁹ descendebat in piscinã. ꝛ mouit aquã et qui prior descendebat in piscinã post motionem aque sanꝰ fiebat a quacũqz tenebat infirmitate. Nota piscina illa a tribꝰ habebat virtutẽ illam. Primo ab hostijs sacrꝫ ꝙ ibi lauabãtur ꝛ postea sacrificabantur Secõ a motu angeli descẽdentis. Tercio a ligno crucis. Dicitur enĩ in hĩstoria scholastica ꝙ regina sabba vidit in domo salomonis quoddã lignum. De ꝙ dixit salomoni. ꝙ in ligno illo iuspẽdend⁹ erat. ꝓ cui⁹ morte regnum iudeoz deleri debebat. ideo salomõ volens ꝑuare durabilitatẽ regni lignũ illũ in ꝓfundis visceribus terre absconditi fecit: vbi postea i ſpficie terre ꝓbatica piscina facta est. Tempe ꝓ passionis xpi ꝓdictum

lignum supnatauit. Et ido iudei illud rece perunt. ꝛ crucē dñi ex eo pauerunt. Dixi sco tangit cuiusdā egri sanitatis adoptio. dicens. Erat aūt ibi ho triginta ꝛ octo ānos hns in infirmitate sua. Crisosto. dicit q ab annis puerilibꝫ fuit paraliticus. Ecce lon ga infirmitas. in quo patet q naturaliter cura ri nō poterat. Dunc cū vidisset ihus iacentē et cognouisset: qz iam multū tps haberet in infirmitate sua. dixit ei. vis sanari. non que siuit quasi ignorans. nā satis constare pote rat q sanus fieri voluit. sed q̄siuit vt excita ret infirmū ac eiusdez infirmi cōsiderū. Re spondit aūt ei languidus. Dñe hominē nō habeo: vt cū turbata fuerit aqua mittat me in piscinam. duz venio enī ego alius añ me descendit. Sciendū duo in responsiōe sua implicat q̄ cause fuerunt siue diurne infirmi tatis. Primo pauptatē: quia hoiem non ha beo. Secūm Crisostomū Quia opinabatur sibi christū vtilē fore ad mittendū eū i aquā Sco debilitatem. Quia dū venio ego ꝛc. quasi diceret. Tam debilis sum. festinanter ire non possum. semp enī ab alio preuenior. Sic poterat dicere illud iob. vi. Ecce nō ē auxiliū mihi in me. Per hoc signat q non erat aliquis hō purus qui humanū genus posset saluare nisi christus. Ideo dic ei ihs Surge tolle grabatū tuū et ambula. Duo precepit scz surgere ꝛ ambulare. vt oñdat p fectam sanitate homini restituta. In omni enīz miracl'is fm optimū illius nature dñs pfectum opus fecit. sicut de aqua pfectum fecit vinum. Deutero. xxxij. Dei pfecta sunt opera. Dixi tercio tāgitur eiusdē infirmi sanatio. ibi Et statim sanat⁹ est hō ꝛ sustulit grabatū suum ꝛ ambulabat. Jussit enī dñs vt grabatum secū ferret. qz paup erat ne ali⁹ eo absente ipsum auferret et eo carere cōpel leretur. qz in necessitate pauperi forte licz. et maxime ex licentia prelatorū suorum quod diuini nequaqz liceret. Quia nc̄itas frāgit legē: vt puerbialiter dr. Tunc subdit. Erat autem sabbatū in die illo. Dicebāt ergo ut dei illi qui sanatus fuerat. Sabbatū est nō licz tibi tollere grabatū tuuz. Unī qz chr'st⁹ illud miraculū sabbato fecit. calūniabant ei tunc iudei quasi male fecerit sabbatum vio lando. Ex hoc iste sanatus assumpsit occa sionem in signum gr̄itudinis. suū medicuz honorando. et se a violatione sabbati excu sando. Uel intelligitur aliter: q hec calum nia infertur ꝑ istū de hoc q grabatū sabbato portat: ꝛ nō de curatione. Unī dicunt. Sab batum est: non licz tibi tollere grabatū tuū. Cuius ratio est: quia iudei frequenter de cura tione christo in die sabbati calumnaz inferen tes cōfundendi erant a christo. p hoc q etiā ipsi iumenta d̄ puteo in die sabbati eruebāt et sanabant. vt habet Lu. xiij. Et ideo de cu ratione tanꝗ de re vtili et necessaria tacent. de portatione ꝙo lecti que non est necc̄aria ca lumniari videbant. Quasi diceret. Sani tas non erat differenda. qz erat quoddā ne cessariū. nunq̄d ꝛ opus fuerat imperandu Chr̄s. Hoc opus fuit necessitatis q̄ ad cura tionē: ꝛ etiam lectuli portatōem. Et op⁹ ne cessitatis sp licuit facere in sabbato vt oues et asini qui ceciderāt in fossata extrahebant Q, aūt ille fuit obturus lapidibꝫ Exodi: qui colligebat ligna fm Albertuz. quia q̄si uit lucruz. et h̄ fuit opus seruile. qz auaricia cōmisit. Secunda ratio est: qz licet in lege vniuersal'r phibitū esset iudeis ne aliq̄d in die sabbati operārētur. Special'r m̄ portatio onez i die sabbati phibita fuit Dicit. xxij. Ne portetis onera in die sabbati. Et iō spe cialiter calūniati sunt portatōem lecti: vtpo te dicto pphete contrariaret. Sz tm̄ h̄ man datū pphete misticū est. nam p onera non portanda intēdebat eos inducere: vt in die sabbati requiescerēt ab oneribus peccatoꝝ. De quibꝫ psal. xxxvij. Iniq̄tates mee sicut onus gue ꝛc. Unde quia iam erat tempus soluendi figuras occultas. mandauit xps isti gbatū tollere. id est. primū in infirmita tibꝫ sustentare. fm illd ad Gal. vi. Alter al terius onera portate. Rñdit eis. Qui me sa nū fecit: ille mihi dixit tolle gbatū tuū ꝛ am bula Ecce quō se excusauit ꝛ medicū hono rauit: cōfitendo ipm vez deū. q. d. Uos dici tis phibitū esse vt onus porteturi sabbato et h̄ autoritate diuina. Sz mihi eadem auto ritate est impositū vt tollā grabatū. Nā ille qui me saluū fecit: ille p restitutā sanitatē di uinam virtutē se hz̄e oñdit: in eo q mihi di xit. Tolle grabatū tuū ꝛc. Et iō mandatis eius merito teneor obedire. Psal. cxviij. In eternū nō obliuiscar iustificatōes tuas. In terrogauerunt ergo eū quis est q̄ dixit tibi. tolle grabatū tuuz ꝛ ambula. Quia sanatū hoiem calūniari nō poterant. christū cura torem calūniari nitebātur Ideo nō bona in tentione sz maligno animo vt xp̄m pderent et pseqrentur q̄runt q̄s sit. Joh. viij. Queri tis me ꝛ nō inuenietis ꝛ i peccatis vestris mo

Feria sexta post Jnuocauit

riemini. Jo aũt q̃ sanus factus fuerat nesciebat quis esset. s. genere ꝛ patria. licz sciret in psona ꝛ pñtia. qz diu languid⁹ iacuerat et facta xpi ꝛ eius famã ignorabat. Et etiã ido Quia sb dit. Jhs aũt declinauit a turba cõstituta in loco. Sz d. quare h. Dicendũ primo vt darz nob exemplũ bona opa occultanda: ꝛ non q̃rendo in eis fauorẽ hominũ. Mat. vi. Attendite ne iustitiã vrã faciatis coram hoibꝫ vt videamĩ ab eis. Scdo vt declinem⁹ a turba. qz xps ibi nõ inuenit. Ecci. xviij. Ne oblecteris in turbis ꝛc. Nã maria in turba pdidit ihm Lu. ij. Jdeo sub dit. Postea inuenit eũ ihs in templo. Ecce signũ gratitudinis q̃ ille post sanatõem fuit in loco dei inuentus. Cui dixit. Ecce sanꝰ factus es iam noli peccare: ne deteriꝰ tibi cõtingat. Manifeste patz q̃ ꝓpter pcm̃ suuz languebat. Est ergo sensus fm Bedã. Jtez non pecces ne maiorẽ dãnatõem peti tui incurras. qz qui ꝑ pctõ punit ꝛ ex ipsa pena a peccato nõ retrahit: iustũ ẽ vt gꝰ puniat. Piere. ij. Frustra percussi filios tuos ꝛ disciplinam nõ receperũt. Tunc abijt ille homo et nunciauit iudeis. qz ihs esset q̃ fecit eum sanũ. ꝛ hoc fecẽ bono zelo cõmendãs itez me dicum suũ. ꝛ manifestãs eius virtutẽ. quasi diceret. Venite mecũ ꝛ laudate eũ ꝓ tãto beneficio mihi prestito. Psal. xlv. Venite et videte opa dñi. Mozal'. piscina. i. gens iudaica fuit munita ne sine mõ deflueret ad peccata q̃nq̃ porticis. i. q̃nq̃ libris Moysi In hijs iacebat multitudo languẽtiũ. Ad hebr. vij. Nihil enĩ ad perfectũ adduxit lex. Roz iij. Ex opibꝫ legis nõ iustificab omis caro. id est legẽ carnal'r itelligẽs nisi christũ futurz ꝛ passurz ꝓtestans. Ratio: qz littera sine spiritu occidit. Sz d. quare lex data ẽ Rñdet aug⁹. ad ostendendũ quãtis vinclis peccatoz quisq̃ cõstringetur. Nã dz Roz. iij. Per legem cognitio pcti Jbidem. vij. Peccatũ non cognoui nisi p legem. Nã cõcupiscentiã nesciebã nisi lex diceret. Nõ cõcupisces. Ad gala. iij. Lex ꝓpter trãsgressionem posita est donec veniret semẽ cui ꝓmiserat. Si enim data essz lex q̃ posset viuificare: tunc ex lege esset iusticia. Contra qđ dicitur ad Ro. iij. Justicia dei ꝑ fidez ihesu xpi. Ergo quinq̃ libri moysi porticus sunt quasi custodia porte. quia iudei adhuc stant añ portam: nec vnq̃ intrabũt nisi p ostium. id est christum Joh. x. Ego sum ostiuz per me si quis introierit saluabit. In hijs q̃nq̃ porticibus iacebat magna multitudo lãguentium. cecoꝝ. claudoꝝ. aridoꝝ. Naz iudei vt plurimũ omis tempe christi fuerũt excecati. qz vez lumẽ quod illũinat oẽm hoiem venientẽ in hũc mundũ nõ cognouerũt. Joh. ꝓmo. Lux venit in mundũ ꝛ dilexerunt homines magis tenebras q̃ lucez. Vñ ysaias lij. capl'o. in persona eoꝝ dicit. Omes nos quasi oues errauim⁹ vnusquisq̃ in viã suã declinauit. Jtem claudi omes affectu ꝛ effectu. iij. Re. xviij. Usqz quo claudicatis i duas partes si dñs est dꝰ sequmini illũ. Si aũt baal sequmini illum. i. auariciaz. O quot hodie sunt claudi. qui volunt deo fuire ꝛ mãmone. Mat. vi. Nõ potestz deo fuire ꝛ mãmone. Omnes adhuc sunt aridi. Ariditas enĩz causat ex defectu hũoꝝ radicalis. ꝛ sanguis naturalis ꝛ caloris innaturalis. Judei caruerunt ꝛ carent certa ꝛ sancta fide catholica q̃ est initiũ ꝛ radix vite spũalis. sicut humoz radicalis est radix vite naturalis. Carẽt naturali sanguie agni incõtaminati qz anima id est vita omis carnis in sanguie est. Leui. xvij. Heb. ix. Sine sanguinis effusiõe non fit remissio peccatoꝝ. Hunc sanguiẽ effundunt innocentes. Quẽ iudei sup seipsos ꝓtulerunt sententialr. Math. xxvij. Sãguis eius sup nos ꝛc. Item abũdãt caloze innaturali qui causatur ex sanguine immundo. id est. ardoze diaboli. Numeri. xi. Anima nostra arida est ꝛc. Sed expectant aq̃ motuz. Aqua fm augustinũ est populus iudaicus Aqua eni siccatur ex vento ꝛ caloze. ꝛ sic ipsi ex superbia ꝛ auaricia. Aqua cuiuslibet rei imaginẽ ꝓbet ꝛ sola imagine caret. Et sic ut dei omnũ mysterioꝝ imaginẽ in suis libris legerunt ꝛ vera imagine xpi carent. Jpi ostẽderunt eũ in bethleem nascituꝝ. Math. ij. Et natũ minime cognouerũt. vt ptz in figura Genes. xxvij. Jsaac sibi non vidit. scz iacob. cui tamẽ multa in posteꝝ prenuncidit. Augusti⁹. Motus aque id est populi fiebat p angelũ. i. p christũ. O quoties mouebat populum iudaicũ per verba ꝛ signa sed ipsi vsqz ad finem seculi iacebũt. Aliquos mouit ex eoꝝ malicia ad iram. Crisо. Omnis malicia confundit cum per rõnem veritatis coꝝrigitur. Hoc est in illis qui peccant ex malo ꝓposito. et sic iudei feruebant vt mare. Jsa. lvij. Coꝝ impij quasi mare feruens qđ quiescere nõ potest Jsa. ix. Succensa ẽ quasi ignis impietas. Crisо. super Matheum. Sicut ignis quanto magis ligna suscipit:

tanto magis erigitur. Sic animus malus quanto magis veritatē audierit. amplius i malicia excitatur. quod probauerunt iudei christo dicente Joha. viij. Samaritan⁹ es et demoniū habes ⁊ voluerunt lapidare eū. Item sanabatur vnus ad designandum q̄ in vna fide omnes saluari debent. Augustinus libro de patientia. Antiqui iusti erāt credētes futurum qđ nos credimus factū. Item in hoc q̄ sanabatur vnus commēdauit vnitatem. Si quis preter vnitatē fuerit sanari non poterit. Ephe. iij. Unus dominꝰ. vna fides. vnū baptisma. vnus deus ⁊ pater omnium qui est super omes et sup omnia ⁊ in omnibus. Ergo qui vnum deū non habet: nullum habet: ⁊ vitaz nō habet. Et habetur xxiij. q. i. vbi sana. Ubi dicit Aug. Ubi sana fides nō est non pōt esse iusticia. q̄ iustꝰ ex fide viuit. Augꝰ. in libro de vera innocentia. Omnis infidelitū vita peccatum est. et nihil est bonū sine summo bono. Ad heb. xi. Impossibile est sine fide placere deo. Et eorum infirmitas figuratur in isto homīe sanato qui. xxxviij. annis ꝛc. Duo deficiūt a numero quadragenario. qui numerꝰ signat perfectionē. Et sic iudei deficiūt in duplici perfectione. scz dei ⁊ primi. Ideo semp infirmi sanantē exprobrat. sanaro insultant. cur portat grabatum. Et sic iudei q̄diu viuūt christum et suos maledicūt. Psal. vij. In vertice ipsoz iniquitas eoz descendet. Qui vsq; in finez seculi peregrinātur in terra aliena cum abraam Genē. xij. Caligant oculi eorum ne futura videant cum ysaac Genesis xxvij. Claudicant semp tramite recto cū iacob. Genē. xxxij. Uelamen in facie cum moyse portant. donec velut fures ⁊ latrones cuz iuda suspendio tradunt. Itez q̄ antiqui nostra fide iunt saluati. patz. i. ad Corinth. x.

Misticus sensus. Probatica piscina est penitentia. Nam sicut in illa lauabantur oues que erant domino immolande. Sic q̄ penitentia nō lotus fuerit nō erit deo dignꝰ offerri. Quinq; porticus sunt q̄nq; considerationes ad penitentiā disponētes. Prima est consideratō mortis repentine aduenientis que debitaz penitentia surripit. De quo Augustinꝰ de pe. dist. vij. Si quis positus in vltima necessitate sue egritudinis voluerit pniam accipe. ⁊ accipit et mox reconciliatur ⁊ hinc vadit. fateor vobis et nō illū negamus qđ petit. sed nō preiudicꝰ q̄ bene hinc exit. si securus hinc exierit nescio. penitentiam dare possumus: securitatē aūt dare non possumꝰ. Uis quod incertū est euadere age pniam dum sanꝰ es. si sic agis dico tibi q̄ securus es. q̄ eo tempe pniam egisti q̄ peccare potuisti. Si aute vis agere pniam q̄n peccare non potes: tūc te petā dimiserūt tu non illa. Idcirco eccs. ix. Nescit hō finē suum. sed sicut aues laqueo comphendunt et pisces capiuntur hamo ꝛc. i. Thessa. v. Cum dixerint pax et securitas tūc repentinus eis supueniet interit⁹. Eccl. xviij. Memento q̄ mors nō tardat. Secunda est cōsideratio districti examinis Heb. x. Horrendū est incidere in manꝰ dei viuentis. Ecclesiastici. xviij. Ante iudicū para iusticiaz Apoc. x. Post hoc tempꝰ nō erit tps. i. penitendi. Eccl. ij. Si pniam non egerimꝰ incidemus in manus dñi. Job. x. Dimitte me vt plangā paululū dolorem meū anteq̄z vadam ⁊ nō reuertar ad terrā tenebrosaz. Job xxi. Quid faciā cū surrexerit dns ad iudicandū ꝛc. Ezech. vij. Finis venit. Apoc. vi. Incipient dicere petris ⁊ montibꝰ ꝛc. Itē sicut aqua piscine fiunt collecta ex aquis pluuialibus. sic penitētia ex effusione lacrimarum. p amissione supnoz. Zacharie. x. Petite a domino pluuiā in tempore serotino ⁊ dominus faciet pluuias ⁊ nues in tempe nubis. pluuiam. i. lacrimas pro peccato. Hiereme. v. Metuamus dñm qui nobis dat pluuiam temporaneā. ⁊ serotinum id est cōpunctionē pro malis commissis ⁊ bonis dimissis. Nec pluuia descendet in valles. id est humiles. ij. Reg. i. Montes gelboe nec ros nec pluuia descēdet sup vos ꝛc. Tercia est consideratio eterne damnatiōis vbi non est locus penitentie: sed pene nō agendi sed patiendi. Eccs. ix. Quodcūq; potest manus tua operari instanter fac. Psal. Conuertetur populꝰ meus hic ꝛc. Joh. xij. Ambulate dum lucem habetis vt nō vos tenebre comprehendant. Quarta est consideratio periculi criminis: quia sicut nō est differenda medicīa ne morbus inualescat. Ita nec penitentia ne culpa p diuturnitatē crescat. Gregorius. Peccatū quod non cito p penitentiam deletur suo pondere ad aliud trahit. Eccl. v. Ne tardes conuerti ad dñm et ne differas de die in diem. Bernar. Qui hodie nō aptus est: cras minus aptus erit.

Quinta est consideratio cōmodi ⁊ vtilitatis. sicut infirmus propter recuperandaz sanitatē subiicit se consilio medici. Multo

fortius peccator propter recuperãdam sanitatem anime debet se subijcere consilio sacerdotis. Eccl. xxxviij. Fili in tua infirmitate ñ despicias teipsum. sed ora dñm et ipse curabit te. Seneca. Seipm interimit qui preceptis medici non obedit. Augustiꝰ. Pone te omnino in iudicio sacerdotis ⁊ ptãte. nihil reseruãs tibi vt omnia iubente eo paratꝰ sis facere ꝓ recipienda vita anime que faceres pro euitanda corpis morte. In hijs autem porticibus iacebat multitudo languẽtium quoꝝ quidam ceci qui peccauerũt ex ignorantia et in filium vt paulus. Quidaz claudi qui peccauerũt ex impotentia ⁊ in prẽm vt petrus. Quidaz aridi qui peccãt ex malicia ⁊ qui sicci sunt ab humore gtie. Et hij peccant in spm̃sanctum.

De eodem.

Sermo XIX

Ecce sanus factus es iam noli peccare. Johan. v. Boni ⁊ misericordis medici ꝓpriuz est vt ad insanos ⁊ infirmos magnam habeat diligentiã ⁊ qñqz per ministros suos. quãdoqz per seipsum visitet eos medicinã curatiuam eis porrigẽdo. Et etiã si aliquẽ inter infirmos scit maiori egritudine laborare ad hunc maius gerit studiuz ipsum frequẽter per semetipsuz visitando. Q, autẽ hoc facere valeat exigitur vt loca infirmorũ vbi. s. iaceant ⁊ qualitatẽ egritudinuz ipsoꝝ infirmoꝝ sciat. Ad sanatum aũt egrotum requiritur rõnabil'r ꝙ suo medico obediat ⁊ de sanitate recepta nõ sit ingtꝰ. ipsi usqz medici honorẽ querat pro posse suo ⁊ defendat. vitet quoqz deinceps omia que infirmitatez reintroducere possent quouis mõ. Sic reuera saluator noster ihs xps qui verus est corpoꝝ et animaꝝ medicus. iuxta illud quod petit ꝓpha Hiere. xvij. Sana me domine ⁊ sanabor. videns multitudinẽ infirmoꝝ iacentium ad piscinam. inter q̃s erat principalis qui trigintaocto annos habuit in infirmitate sua. Ideo ad eos misit freq̃nter ministrũ suum. scilz angelum: qui eis ꝑ motionẽ aque sanitatem contulit. Ad eum vero qui maiori ac grauiori grauedine premebatur ꝑ seipsum accessit ⁊ eum sauauit. Ea quoqz que de cetero vitare debuit intimauit dicens. Ecce sanus factus es ⁊c.

Pro quo sciendũ mistice ꝑ hũc infirmum intelligitur quilibet peccator in mortali peccato constitutus qui aliqñ non tantũ habet xxxviij. annos sed heu plures. Nam pctũm mortale compat̃ infirmitati. Primo qz infirmitas doloribꝫ vexat. ⁊ sic pctm̃ mortl'e. ysa. lvij. Non est pax impijs. psal. xxxvij. Non est pax ossibꝫ meis a fa. pec. meoꝝ Iteꝝ psal. cvi. Anima eoꝝ in malis tabescebat. quia sp habet remorsum cõscientie. Vñ Isid. Nulla pena grauior mala ꝯscia. Omnia põt hõ fugere preter cor suum. Quocũqz vadit cõscientia sua eum nõ derelinq̃t. Quid ꝓdest si om̃s excusant sola cõscientia accusat. quasi diceret. nihil. Seneca. Nunq̃z nascitur leticia nisi ex pura conscientia. Prouerb. xv. Secura mens quasi iuge cõuiuiũ. Richardus. Nihil iocũdius bona conscientia. Nã homo securus cũ corpus morit̃: tunc aĩma deo p̃sentabitur. cum añ faciem iudicis statuetur. Secundo peccatũ mortale cõparatur infirmitati. quia infirmitas iudicium sensuũ ꝑmutat. videlicz iudiciũ gustꝰ. odoratus. et sic de alijs. et sic peccatuz iudicium mentis Isa. v. Ue vobis qui dicitis amarũ dulce: ⁊ dulce amaꝝ. Et sicut katho dicit. Ira impedit animũ. sic et luxuria. psal. cvi. Turbati sunt ⁊ moti sunt sicut ebrius ⁊c. Gulosis enim ⁊ accidiosis non sapiũt diuina. psal. cvi. Omnẽ escam abomiata est anima eoꝝ. Tercio compatur peccatũ mortale ĩfirmitati. quia hoĩem debilitat ꝙ ñ põt operari. et sic peccatũ mortale. psal. xxxvij. Dereliquit me virtus mea. Greg. Qui extra charitatẽ est omne bonũ amittit. Unde Eccs. ix. Qui offendit in vno multa bona perdet. vt patz in saul. Quarto peccatuz mortl'e compatur infirmitati. qz infirmitas deturpat totuz hominẽ ⁊ pallefacit eũ. Sic et peccatũ mortale reddit animã pallidam et rugosam. Trenoꝝ. i. Egressus est a filia sion omnis decor eius. Item ibidem Trenoꝝ. iiij. Quomõ obscuratũ est aurũ: muta tua est color optimus. vt deus possit dicere Math. xxij. Cuius est hec imago. Treno. iiij. Denigrata est sup carbones facies eorũ ⁊ nõ sunt cogniti in plateis. Mat. xxv. Nescio vos ⁊c. Quinto infirmus conturbatur timore mortis. psal. liij. Cor meum conturbatũ est in me. et formido mortis cecidit sup me. Nã omnis reus timet mortez. ⁊ sic peccator Genes. ij. Inquacũqz hora comederetis morte moriemini. Unde Jaco. i. dr Peccatum cum cõsummatũ fuerit generat

mortem. Ergo bene compatur pctm̃ mortẽ infirmitati. Si igitur vis a tali spũali infirmitate sanari. tunc debes ingredi piscinã. id est pniam in qua lauãtur omia peccata. Zacharie. xiij. Erit fons patẽs domui dauid ⁊ hitantibꝫ in hierlm̃ i ablutionẽ pctoꝝ. Iste fons penitentie olim erat occultus. qz nullꝰ tanta pniam facere poterat q̃ regnũ celeste acquireret. sed modo omibus est patẽs. Jõ dicitur. Erit fons patens. Jn isto etiã fonte. s. pnie sanant omes infirmi. Mathei. xi. Uenite ad me oẽs q̃ laboratis ⁊ oneratis estꝭ scz peccatis. ⁊ ego reficiam vos. s. p misc̃iã et grãm. Sed illa sanatio in piscina corpali causabatur ex presentia ligni sancte crucꝭ vt dicit in scolastica hystoria. Sic sanatio spũalis in piscina penitentie fit ex memoria dñice passionis. talis enĩ meditatio est virtuosa: qz sanat oms infirmitates predictas languidos. scz cecos. claudos. aridos: ⁊ mutos. ⁊ teratos. Sanat enim oẽm desidiam. Et istꝫ designatur p hoc q̃ in passione xpi terra mota ẽ. quia meditatio passiois christi desidiosos mouet. s. ad solicitudinẽ et feruorem. qđ signatũ est. i. Mach. vi. q̃ elephãtibꝰ ostenderunt sanguinẽ vue ad acuẽdos eos in prelium. Christus enĩ fuit vna in torculari crucis expressa vnde multũ sanguinis emanauit. Huius igit̃ sanguinis meditatio debet nos acuere: vt simus feruentes ad pliandũ contra demones ⁊ peccata. Scdo passio christi sanat cecos. i. peccata facta p ignorãtiam. hoc signatũ est in Longino q̃i cum clare non videret gutta sanguis christi i eiꝰ oculũ cecidit: ⁊ statim clare vidit. Eteni sanguis christi est collirium quod sanat omnẽ cecitatem oculoꝝ. Apoca. iij. Collirio vnge oculos tuos vt videas. Tercio passio christi sanat peccata facta p infirmitatẽ hũana: sicut patet in petro qui ex humano timore christum in sua passione negauit. sed tamẽ eũ christus respexit ⁊ sanauit. Quarto sanat peccata q̃ sunt p maliciã facta. sicut ptz in latrone a dextris qui multa pcta cõmisit et tñ christus sibi ꝓperciit ⁊ regnum celeste sibi dedit. Quinto sanat peccata que sunt per consuetudinẽ facta. in quibus homines mortui erant. Hoc signatũ est quando in passione eius multa corpa mortua et tam putrida surrexerunt. Per motuꝫ aque qui fiebat per angelũ designatur motus anime. quia ipsa anima ministerio angeli quãtum ad omnes suas potentias. s. memoriaꝫ intelligẽtiam. ⁊ voluntatẽ debet in penitẽtia moueri ad recogitandũ ⁊ volendum de omnibus suis peccatꝭ Jsaie. xxxviij. cap̃lo. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. De isto motu dicit psal. xlvij. Ipsi videntes scz peccata sua sic ãmirati sunt. scz de dei patiẽtia. ꝫ turbati sunt. s. per contritionẽ magnam. Moti sunt ad se excusandum p confessionẽ veraz. tremor apprehendit eos. s. ꝓpter penam eternã cui obligati erant. Jntelligentia debet moueri sapienter ⁊ discrete ad confitendũ ⁊ cognoscẽdum et intelligendũ suoꝝ circũstantias peccatoꝝ. De isto motu potest intelligi qđ dicitur in psal. cvi. Turbati sunt ⁊ moti sũt sicut ebrius. Sicut enĩ ebrius illud quod bibit cum delectatione illud postea eiẽcit cũ dolore. Sic et penitẽtes peccata que fecerũt cum omni delectatione debent moueri per confessionem ⁊ dolorem ⁊ ruborẽ. Prouerb. xxx. Uerba cõgregãtis filij vomẽtis ⁊c. Peccata enĩ que pctoꝝ congregauit male operãdo debet mouere confitendo. Et sicut ebrius nullus tenet secretum. sic nec pctor sacerdotibꝰ aliquod celare debet pctm̃. Uolũtas debet moueri ad satisfaciendũ. De isto motu debet intelligi illud quod dr in psal. xcv. Commoueatur a facie eius omnis terra. Terra ẽ caro nostra que vniuersaliter moueri debet ad satisfaciẽdum ⁊ aqua in satisfactiõe est assumenda. iuxta illud ad Ro. vi. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immũdicie ⁊ iniquitati ad iniq̃tatẽ ⁊c. ita nunc exhibete mẽbra vestra seruire iustitie in sanctificationem. id est satisfactiõem. Jdeo dicit vniuersa terra. quia omnia q̃ sunt in nostro corpe debent satisfacere pro peccatis. s. oculi lacrimando. Aures verba dei libenter audiendo. Os deum laudando ⁊ orando. Manus elemosinas largiendo. Pedes ad eccl̃iam ꝓperãdo

Item hec piscina habet quinq; porticus. Prima est cognitio peccati vt displiceat. Psal. l. Qm̃ iniq̃tatem meã ego cognosco: ⁊ pec. meum ꝯ me ẽ sp. id est displicet. August. Si homo cognoscit scz p displicentiã deus ignoscit. Unde versus. Dupliciter peccat: qui se de crimine iactat. Et q̃ nõ vult ꝓgnoscere sicut Cayn noluit cognoscere peccatuꝫ cum dominꝰ ait ad eum Ubi est Abel frater tuus ⁊c. quid feci sti ⁊c. Ergo eiectus. Similiter saul cũ samuel eũ redarguit. Secunda porticus est dolor psal. xxxvij. Dolor meꝰ in ꝓspcu meo sp. Et sic ezechias vt ptz

Jsaie.xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee. Et sic maria magdalena non solum cognouit sed ꝛ fleuit Luce.vij. Tercia porticus est integra cō fessio Jac.v. Confitemini alterutr ꝑctā vīa Et luc.xvij. Jte ꝛ oīdite vos sacerdotibus Treno.ij. Effunde sicut aquā cor tuum. Quarta porticus ē satiſfactō. Lu.iij. Facite dignos fructꝰ pnie. Non dicit flores. Sap. xi. Per q̄ q̄s peccat p hec ꝛ pūiet. Roz.vi. Sicut exhibuiſtis mēbra vīa ꝛc. Quinta porticus ē intentio nō peccandi. Auguſt. Uera penitentia est peccata ꝛplangere .et amplius nō cōmittere. Et hoc vouit hunc infirmū christus dicens. Surge sez ꝓtritione ꝛ diſplicentia. Tolle grabatum conſcientie ſciliez in confeſſione: ꝛ ambula in ſatiſfactione. et vade. ſcilicet in ꝓpoſito bono: et amplius noli peccare . Subdit. Ne tibi ꝛ ꝛerius fiat. sez recidiuando. Nota multi ſunt qui recidiuare ſolent. Primo tyrāni et oppreſſores pauꝑ q̄ conſueuerūt homīes exactionare. difficile pñt etiā pctā dimittere ꝛ penitentiā pficere. vt patet in pharaone q̄ dixit moyſi ꝛ aaron. Jte orate p me. ꝛ tame recedente plaga recidiuauit. finaliꝛ tñ inſecutus filios iſrl ſubmerſus eſt Secundo auari vſurarij raptores q̄ in quadrageſima ꝓmittūt redd:re male acquiſita. poſt paſca autē ab alijs ꝛeꝛ vſuras recipiunt. et tales euchariſtiam recipiunt vt iudas Mathei xix. Quaꝛ difficile diues intrabit in regnū celoꝛ. Ecci.xxvi. Difficile exuitur negociās a negligentia. Leo papa. Difficile eſt interementis ꝛ vendentis cōmertiū non interuenire peccatum. Tercio falſi religioſi qui non cauſa ſalutis religionē intrant. vt patet ꝛ Juliano apoſtata qui blaſpbemauit ꝛū Et cum ſanctus Baſilius oꝛabat btām vīginem Mariam: rūc ipſa iuſſit mercurium militem chriſtianū interficere iulianum. Quarto ſoꝛtilegi. vt patz ꝛ ſaul: qui conſuluit phitoniſſam. Quinto luxurioſi. adulteri. ꝛ ſodomite. vt vꝛoꝛ loth. Sexto homicide. vt achab. iij. Reg. penlt. qui poſt occaſionem naboth penituit vt dixit dominus Nonne vidiſti achab oꝛam me hūiliatuꝝ: ſed recidiuauit. Et quia ficte penituit occaſus eſt in bello. Jbidem vlt. Septimo gulоſi vt iudei Nūeri. xi. Recoꝛdamur piſciū quos comedebam⁹ in egypto gratis. O grue eſt poſt penitentiā recidiuare. Unde bernard⁹. Reincidere q̄z incidere ꝛeteri⁹ ē. Unſcḋa Petri.ij. Melius eſt viam veritat⁹ nō agnoſcere q̄s p⁹ agnitionē retroſum cōuerti. Eccleſiaſtici.v. Ne adḋicias peccatū ſuper peccatum. Primo ex ꝑte ꝛei ꝓpter ingꝛatitu dinē. Hzeg. Non eſt dign⁹ vandis qui nō agit grās ꝛe datis. Nam in ſimili. ſi aliquis pacem firmaret cū dño ꝛ in tali pace occideret ſuos. ille gui⁹ offenderet. Et ſic eſt ꝛe ꝛeo nam recidiuātes in peccata ſua ſunt ſiles ꝛu deis qui genuflectēres ꝛederunt alapas ꝛpo dicentes. Aue rabbi. Unde ad heb. vi. Rurſū crucifigētes ſibūmetipſis filiū ꝛei ꝛc Scḋo ex parte dyaboli. q̄z recidiuās ſoꝛti⁹ a dyabolo cuſtodit. ſicut miles caſtꝝ q̄ ſel' ꝑdidit poſtmodū foꝛtius cuſtodit: vt pharao. Uel qui habet vnū vinctū ſi ſemel euaſerit. ꝛtte rato eum dñs arripuerit ḡuius vincit eum.

Tercio ex parte homis quia ꝛebilitat ad reſurgendū Sic enī e contra infirmi in infirmitatē cadentes graue eſt cum eis ꝛ in mation periculo. Sic in ſotularibꝫ q̄ ſi multotiens fuerint repati: ꝛ ad vltimū nō tenēt ſuturam. in lutū ꝓiciuntur. Et ſic t'les nō habentes ꝓpoſitū cauēdi pctā. pnīa eoꝝ nō valet. ij. Pe. ij. Contingit enim eis illud ꝓuerbij. Canis reuerſus ad ſuum vomitū et ſus lota in volutabꝛo lut. Luc. xvi. Memoꝛes eſtote vꝛoꝛis loth. Ecci. xxxiij. Qui baptizatur a mꝛtuo ꝛc.

Sabbato Sermo XX.

Omine bonū

est nos hic esse. Math. xvij. Marci. ix. et Luc. ix. Ubi ꝛeꝛ oſtendit ſe ſuis amicabilē. ibi eo turius ſperant in ꝓcibus exaudītionē. Spūal'r et ſic ꝛeꝛ regum ē nobis etiā amicabil' Joh. xv. Jam nō dicā vos ſuos ſz amicos. ergo tute poſſum⁹ p̄ces noſtras ad ꝛū fundere. Et h̄ facit eccl'ia in officio miſſe. ſz in introi tu. videlz. Intret in cōſpectu tuo oꝛo mea. inclina aurē tuā ad ꝓcem meā dñe. Et in collecta. Populū tuū dñe ꝓpicius reſpice ꝛ flagella tue iracūdie ab eo clemēter auerte. et h̄ vocet paul⁹. i. Teſſa. v. Sine intermiſſione oꝛate. quare vt sez poſſim⁹ faciem ꝛeg̃ noſtri videre in claritate īmoꝛtalitat⁹. vt iſti beati diſcipuli q̄ ꝛelectabant in eo dicentes Dñe bonū eſt nos hic eſſe ꝛc. In ſumma euangelica tria innuuntur. Primo quoꝛum intuitu tranſfiguratio fuit celebꝛata. ibi Aſſumpſit ih̄s ꝛc. Scḋo quāto miraculo fuit

glificata.ibi. Ecce apparuerūt. Tercio quō secrete fuit occultata.ibi. Nemī dixeritis visionem. De p̄mo dicit. In illo tempe.scz qn̄ ait discipulis de morte sua: ⁊ petrus noluit credere.idcirco corripuit eū hiesus.⁊ inter cetera ait. Amē dico vob.sunt q̄dam de hic stantibus q̄ nō gustabūt mortē donec videant filiuz hois in regno dei. Et post sex dies voluit tenere ꝓmissuz.⁊ licet Lu.ix.dicat post octo. Rn̄det tn̄ Hieron̄.quia hic dies intermedij ponūtur. dies aūt ibi primus q̄ ꝓmisit addit: ⁊ vltim⁹ quo soluit ꝓmissum.

Nota dic̄ post sex dies.ad designandum ꝙ om̄e temp⁹ debet prius expendi in bonis opib⁹.si volum⁹ videre claritatē diuinā. nā deus in sex dieb⁹ oēm rez naturā formauit. in septimo quieuit. In cui⁹ figura mādatū fuit filijs israel vt sex diebus colligerēt manna.septim⁹ est sabbatū dn̄i. Exo.xvi. Manna signat opa meritoria. Eccēs.ix. Qdcunqz potest manus tua opari instāter fac. Mat. xx. Uoca operarios ⁊ redde illis mercedez Sap̄.iij. Bonoꝝ laboꝝ gl'iosus est fructus. Apoca.xiiij. Opa enīz illoꝝ sequūtur illos. Item notatur ꝙ ꝓ bonis nō aliud premiuz qz gl'iam claritatis optemus. De q̄ August. in libro de v̄bis dn̄i s̄mone xvi.dic̄. Unusquisqz se ꝓbet in his que ex charitate fec̄ operibus.vt nō expectet tpalem retributōez: sz ꝓmissam dei faciem.q̄d sunt celū ⁊ terra mare ⁊ omia sidera.preter dei faciem nō saluāt non satiant.sed ipse ē sal⁹ nostra ⁊ saturitas nostra.psal. Satiabor cū appuerit gl'ia tua Tūc assumpsit ihs petz iohannē ⁊ iacobū frēm eius scz maiorē. Hiero. Nō stati post ꝓmissionē sursum eos ducit. sed p⁹ sex dies vt reliqui discipuli nihil patiant humanuz id est aliquē inuidie motū. Tres discipuli sursum assumpti significāt tres potētias aīe q̄ a terrenis ad celestia dn̄t esse leuate. Primo petrū. Ratio qz est caput. Greg. Sācti viri quo veri⁹ summa cognoscunt eo sublimius terrena conspiciūt. Secundo iacobū Aug⁹. Sicut nullū est momentū q̄ nō vtat dei bonitate ⁊ miscdia: ⁊ sic sp in memoria. Greg. Dei memoria excludit oīa maleficia Tercio iohem.i. voluntatis affectum. Lu. .xi. Fiat voluntas tua. Ambrosius. Nisi vacaueritis a terrestribus nihil ꝯgnoscere poteritis de celestibus. Augustinus. Uisa diligere possumus incognita nequaqz. Itē assumpsit tres ad designanduz qui vult videre dei claritatem debet habere fidem trinitatis. Ad hebreos.xi. Impossibile est sine fide placere deo. Ideo subdit. Et duxit eos in montem excelsum.scilicet thabor: qui distat a nazareth quattuor miliaribus. Et transfiguratus est ante eos s̄m Hieronimum.qualis futur⁹ est tempore vltimi seu extremi iudicij talis apparuit apostol'. Nemo enim putet pristinam eius formam perdidisse vel amisisse corporis veritatem vel assumpsisse corpus spirituale vel aereum. Sed quomodo transfiguratus est euangelista demonstrat dicens. Resplenduit facies eius sicut sol: ergo non mutauit faciem scilicet per depositionem. Ideo hieronim⁹. Substantia nō tollitur sed gloria commutatur quantum ad omnia lineamēta ⁊ effigiem faciei.etiam quantū ad habitum transfigurat⁹ est. Iō subdit. Et vestimenta eius candida sicut nix.et hoc a claritate corporis que claritas fuit sicut sol. Quia s̄m Remigium. Nihil lucidius in temporalibus et corpalibus inuenitur sole. Idcirco ad manifestandum exemplū future resurrectōnis facies domini resplēdere et fulgere dicitur sicut sol.non ꝙ nisi claritas sit sicut sol. sed quia euangelista non potuit in rebus visibilibus nobis ostendere cui eius claritatem assimilaret. Attamen claritas eius corporis bene comparatur soli. Quia sicut sol est origo cuiuslibet luminis corporalis.sic et claritas christi est origo nostre claritatis spiritualis. Et hanc claritatē christus non ostendit in valle sed in monte. Primo ideo s̄m sanctum Bedam ad intelligendum ꝙ voluntas volentis peruenire ad claritatem christi debet eē eleuata in contēplatione. Ad Philip̄.iij. Nostra conuersatio in celis est et non depressa in delectatione. Sicut illi quoꝝ deus venter est. Secundo ideo transfiguratus est in monte. Quia sicut ascensus ad mōtana est difficil'. sic ⁊ ml'to labore peruenitur ad claritatem dei. Mathei.vij: Arta est via que ducit ad regnum celoruz. Ideo nō omnis qui dicit mihi domine dn̄e intrabit in illd̄.sed qui facit volūtatem patris. Actuum.xiiij. Per multas tribulationes oportz nos ⁊c. Sed diceres. Quare christus voluit clarificari vl' transfigurari. Respondet primo s̄m Ambro.vt ostenderet veritatē future beatitudīs ne videret inania ꝓmittere. Ideo on̄dit gl'iam sui corpis Secundo s̄m Criso.quia audientes discipuli se debere mori pro christo timebāt mor

tem. vt ergo ꝓuocaret eos ad appetendū fu
turam gl'iam ꝑ qua deberent ꝯtenere pñtem
vitam ⁊ nō timere mortem oñdit eis gl'iam
sui corꝑis. Tercō ſm Hiero. vt nō scandali
sarent in morte christi sꝫ sparent gl'iaꝫ resur
rectiōis. iō oñdit gl'am corꝑis. Quarto ſm
Bedam vt oñderet in quanta gl'ia rediret
ad iudiciū. Nota dicit Hiero. In chri/
sto hic mansit eadeꝫ substantia qualitas et
quantitas corꝑis. sed hic maior splendor ac
cessit: et sic naturalis christi color ñ fuit mu
tatus. sed solū obumbratus. vt ptꝫ in lumie
candele ardentis in splēdore sol'. Uñ Lu. ix.
Species vultus eiꝰ facta altera nō alia. nō
per mutatōem substātie quantitatꝫ vl' quali
tatis: sed ꝑ refulgentiā nimij splendoris. qđ
patet in textu dicēs. Resplenduit facies eiꝰ
sicut sol. Sed diceres. quō poterāt in eū
respicere sine lesione cū solis intuitus ledit
oculos. facies ꝟo eius fuit clarior sole. Rñ/
det effrem dicēs. ꝙ nō totam suā claritatem
oñdit: sed tantā quantā delectabil'r poterāt
contēplari. Uel dr. lux in facie christi nō of
fendebat oculos sicut lux solis sed demulce/
bat eos in tantū ꝙ se a delectatōe solis visio
non poterat auertere. Sꝫ tho. ꝑte. iij. q. xl/
v. ar. ij. Claritas illa quam in transfigura/
tione assumpsit: fuit claritas gl'ie quantum
ad essentiā: non tñ quantū ad modū essendi

Nota sic post resurrectōeꝫ in carne īmor
tali cicatrices permāserūt. ita in carne mor
tali mortalitate manente immortalitatꝫ glo
riam oñdere potuit. Et sic illa claritas fuit
subiectiue in xp̄o nō deponens mortalitatē:
sed ea manente: ⁊ fuit claritas gl'ie. i. corꝑis
glorificati. Hec Jordanus. Et vt dicit Hu
go. Hoc fuit factū diuina dispensatione. vt
ſm varia tempa diuersas assumpsit dotes
gloriosi corꝑis. scꝫ subtilitatem in exitu ab
vtero ⁊ agilitatem sup mare ⁊ claritateꝫ vt
hic. Nota cōuenerūt illa. s. claritas trāffi
gurationis ⁊ gl'ie q̄ ad eēntiaꝫ sed nō ad esse
essentie. qꝛ discōuenerūt in aliq̄bꝫ: vt ptꝫ in
subseq̄ntibꝫ. Nota claritas trāffiguratōis
conuenit ⁊ differt in aliq̄ cū claritate glorie.
Primo ꝯueniūt in substātia. qꝛ vtraqꝫ sub/
stantial'r est eadē. Scđo cōueniūt in existē
tia. qꝛ vtraqꝫ existit in corꝑe hoīs ⁊ nō alibi
Tercio conueniūt ex ꝑte subiecti. qꝛ neutrū
variat corꝑus hoīs sbstantial'r. Quarto cō
ueniunt rōne originis. qꝛ vtraqꝫ claritas ē
adiacentia corꝑis nō original'r cum corꝑe.
Quinto cōueniūt in excellentia fulgor mi/
rifici: qꝛ vtraqꝫ claritas excellit oēm sensuꝫ
humanū. Sed differūt etiam in q̄nqꝫ Pri/
mo differūt quia claritas gl'ie est maior cla
ritate figuratōis. quia tantā claritatem vt ē
claritas gl'ie oculi apl'oꝝ non potuissent pa
ti. Sicut filij isrl' non potuerūt intēdere in
faciem moysi. que tñ mlto minus emicuit.
Scđo differūt in inherētia. qꝛ claritas glo
rie inheret corꝑi ꝑ modū hītus ꝑmanentis:
sed tranffiguratōnis existit in corꝑe christi
ꝑ modū passionis transeūtis. Tercio diffe/
runt: qꝛ claritas tranffiguratōis erat in cor
pore mortali ⁊ corꝑali. sed claritas glorie in
corꝑe īmortali. Quarto differunt q̄ ad cām
originalē. Claritas corꝑis gl'iosi deriuat ab
anime claritate. vt dic Aug. in epl'a ad dya/
scoꝝ. Sꝫ claritas in trāffiguratōe deriuata
fuit a diuitate ipsius xp̄i. Quīto differūt in
rōne miracl'i. Claritas transfiguratōis mi/
raculosa fuit. sꝫ claritas gl'ie nō. quia nō est
miraculū ꝙ corꝑus suscitatum ambulat. et
sic claritas corꝑis est miraculosa. quia cor/
pus glorificatum. Item Dyonisius in epi/
stola. iiij. ad gayum. Claritas q̄ erat in cor
pore christi repsentabat futuraꝫ claritatem
corꝑis christi. sic claritas vestimentoꝝ desi/
gnabat futuram sanctoꝝ claritatem. Greg.
xxxiij. moralium. Uestium nomine iustos
significat. Isa. xlix. Hijs omnibꝫ velut or/
namento vestieris. Ad philip. iij. Reforma
bit corꝑus hūilitatis nostre ꝯsignatū corꝑi
claritatis sue. Itē nota nō est dicēdum ꝙ
xp̄s assumpsit dotem claritatꝫ in trāssigura
tione. quia dos denotat claritatē immanētē
corꝑi gl'ioso. Sed ea q̄ ad dotes ꝑtinēt mi/
raculose habuit. Uñ glosa dicit. illam clari
tateꝫ nō fuisse gl'ie ⁊ immortalitatꝫ. sꝫ quan
dam eius imaginē. Dixi secundo innuit
quanto miraculo fuit gl'ificata dicēs. Ecce
apparuerūt moyses ⁊ helias cum eo loquē/
tes. Impauit eni limbo ⁊ terre et suscitauit
moysen. et deliciaꝝ padiso ⁊ emisit helyam.

Sed diceres. Utrum moyses et helias
veraciter apparuerūt an angeli coꝝ assum/
ptis corꝑibus. Ad hoc rñdet ſm glosam ꝙ
non angeli eorum vel fantasma quoddam
sed ipsi veraciter affuerunt. quod ꝓbat hie
ronimus dicens. Xp̄s de celo signa dedit di
scipulis. Helia inde descēdente quo cōscen/
deret et moyse ab inferis resurgente. Quod
sic est intelligendum ꝙ helias cum proprio
corꝑe ⁊ anima ibi fuerit moyses vero cum
ꝓpria anima nō cum ꝓprio corꝑe sed cum

aliquo alio assumpto qz non legitur ꝙ surre
xisset corpe ꝓprio sed tm̄ ꝑm aīam. hoc etiaz
vult sctūs Tho. pte. iij. q. xlv. ar. iij. Dice
res. quid loq̄bant. dicit Luc. c. ix. de excessu
quē completur⁹ erat in hierl'm. Primo d̄ ex
cessu amoris. de q̄ Joh. xv. Maiorē charita
tem nemo habet vt animā suā po. q̄s ꝓ ami/
cis suis. Smil'r de excessu amoris ipsi⁹ p̄ris
de q̄ Joh. iij. Sic deus dilexit mundū vt fi
lium suū traderet vnigenitū. Scd̄o loq̄bāt
de excessu passionis. sic ꝙ passio eius excede
ret omnē passionē. Treno. i. O vos omnes
qui transitis ꝑ viam videte si dolor est sil'is
sicut dolor meus. Tercio de excessu hūilitatis
De quo Philip. ij. Exinaniuit semetipsuz
formā serui accipiēs. Quarto de excessu iniq̄
tatis. qz iudei excesserūt mensurā patruz. qz
patres occiderunt ꝓphetas. ipsi v̄o dn̄m ꝓ/
phetarum. Ideo cyrillus di. Ipsi loq̄bātur
de mysterio passionis et mortis in cruce nō
christo reuelando quasi nesciret. sed gratias
ei agebāt quasi v̄o deo: qz in eo implent ver
ba ꝓphaz q̄ dixerunt de eo. Et gauisi sunt
ꝓphete videntes hūanitatē eius. Effrem di
cit. Eum adorabāt ⁊ grās agebant de sua be
nedicta incarnatōe. Attamē ꝯpatiebātur ꝙ
gloriosa eius facies debebat conspui ⁊ flagel
lari. Aug⁹. de q̄nqz heresib⁹. Quid sūt moy/
ses et helias nisi lex ⁊ ꝓphete. loq̄bantur cū
illo vt ostenderet se illum quē lex ⁊ ꝓphete
predixerunt. Itē quare vnus viu⁹ alter mor
tuus apparuit. R̄ndet ꝑmo ꝑm hieronimū
vt significarent xp̄m moriturz. et iterz victu/
rum. Secundo vt oñdatur si volumus ꝑti
cipes fieri gl'ie resurrectōis vt simus mortui
mundo ⁊ viuamus christo. Ad Coloc. iij:
Mortui estis et vita vestra abscondita ē in
christo. Tercio vt oñdatur ꝙ esset ꝓfuturus
tam viuis q̄z mortuis. Sed diceres. qua
re apparuerunt illi ꝓphete ⁊ non aliq̄. R̄nde
tur ꝑm Criso. Primo iō: qz homies dicebāt
xp̄m esse heliam vl' hieremiā vel vnū ex pro
phetis. Ut ergo oñderet ꝙ ipse essz domin⁹
prophetarū: capita ꝓphetarum secū adduxit
vt statim videret d̄rn̄tia seruoz ⁊ domini
Secundo qz iudei accusauerūt eum de trās
gressione legis: ⁊ ꝙ sibi vsurparet diuinū ho
norem. vt ergo ostendatur ab vtraqz occasio
ne innoxius. ideo moysen latorē legis ⁊ he/
liam emulatorē dei voluit sibi assistere. Ter
cia causa vt oñderet se habere potestatē vite
et mortis. Ideo heliam viuentez et moysen
mortuum adduxit. Quarta causa vt audi/
entes discipuli eos loq̄ntes de christi passio
ne intelligerent ꝙ expediebat christū mori.
Quinta causa qz istis duob⁹ ꝓphetis prius
reuelata fuit gl'ia dn̄i in monte. scz synai ipi
moysi: ⁊ in mōte oreb helie. Ut igitur essent
testes idonei ꝙ hec gl'ia essz a diuitate. ideo
eos adducit. Sextā rōem ponit ambro. di/
cens. Non plus transfigurat⁹ est sz solū co/
ram ꝓphetis ⁊ apl'is. vt veritas diuitatis au
ctoritate apl'ica ⁊ ꝓphetica cōfirmaret. Iō
dicit Hiero. ꝙ scribis ⁊ phariseis de celo si/
gna petentib⁹ dare noluit. hic v̄o vt apl'oz
augeat fidē dat signū de celo ⁊ de terra. ysa.
vij. Pete tibi signū a deo tuo ī ꝓfundū infer
ni. s. de anima moysi. siue in excelsuz supra. s.
de helia. Tūc sb̄dit. Tunc r̄ndens petr⁹ ait
ad ih̄m: qz feruentior aliis. Dn̄e bonū ē nos
hic esse. Aug. in li. d̄ q̄nqz heresib⁹. exclamat
contra petz apl'm di. Quid dicis sancte pe
tre. mund⁹ perit ⁊ tu secretū petis. vides tot
gentes in vnū ꝯuenisse: ⁊ tu req̄em q̄ris. vi
des tenebras mūdi ⁊ lumē abscondis. Nēo
accendit lucernā ⁊ ponit eam sub modio: sz
sup candelabz vt luceat omnib⁹ qui in do
mo sunt Ita domus totus est mund⁹. lucer
na verbi dei incarnatio. Candelabrum cru/
cis est lignum: lucerna in candelabro lucēs
est xp̄s in cruce pendēs. Tu petre vis lucer
nam abscondere hic in monte ꝑmanere. vis
totā mūdi domū deserere. Criſ. Petr⁹ voluit
manere: qz audiuit moysen ⁊ heliā loq̄ntes
ꝙ optz xp̄m hierosolimā ⁊ ad mortē ire ⁊ sci
ebat iudeos xp̄o insidiari et adhuc timet ꝓ
xp̄o. Sz post increpatōem nō audet aperte
dicere rursus. ꝓpitius esto tibi ne iterz audi
ret: vade post me sathanas. ideo occulte per
alia signa insinuat: quia enī videbat mltaz
quietē ⁊ solitudinē cogitauit ꝯuenientē ibi
esse stationē ex loci dispositōe qd̄ significat
dicēs. bonū est nos h̄ esse. Uoluit etiā sp hic
esse. iō meminit tabnacl'oz di. Si vis facia
mus h̄ tria tabernacula. Cogitauit etiā si h̄
fieret nō ascenderet hierosolimā. ⁊ si nō ascē
deret christus nō moreret. Cogitauit etiam
si iudei obsedissent eos tūc ei adhererz moy
ses: qui pharaonē deuicit. et helias qui ignē
de celo descendere fecit. iiij. Reg. i. Et sic nul
lus ꝑsecutoz eos ledere posset. Uel ꝑm Re/
migiū. petrus visa dn̄i maiestate ⁊ duoz ser
uorum. tunc adeo delectatus est vt cuncta
temꝑalia obliuioni traderet ⁊ ibi in ꝑpetuū
manere vellet. Si aūt tūc petr⁹ sic accēsus
est quāta erit suauitas ⁊ dl'cedo videre regē

in decore suo et interesse choris angelorum: et omniū sanctorum. De quo psalmista psalmo. cxxxij. Ecce q̄ bonum et q̄ iocundum: habitare fratres in vnum. Jdeo subdit. Domine bonum est nos hic esse si vis nō absolute. quia timet reprehensionē. Faciamus tria tabernacula: tibi vnum. moysi vnum. ⁊ helie vnum. quasi diceret. hic moremur. te contēplabimur. quo habito nullo alio indigemus. Sufficit enim nobis dñe videre te Sufficit inq̄ tanta tua dulcedine satiari. vnam stillaz dulcedinis iste gustauit. ⁊ omnem aliam dulcedinez fastidiuit. Quid putas eum dixisse si illam dulcedinis multitudinem diuinitatis sue gustasset quaz preparauit deus diligentibus se. Jdo augustinus in q̄nto soliloquioꝝ. Tantam dulcedinem Petrus gustauit et omniū inferiorum oblitus clamauit. Bonū est nos hic eē. Et non fecit mentōem de tabernaculo suo quia desiderabat christo cōmorari. Jdeo hieronimus inuehitur contra Petrū dicens. Erras petre sicut ali⁹ euangelista testat̄ Mar. ix. Nesciebat quid diceret. Reuera nesciebat sed errauit sicut dicit Remigius. quia voluit vt regnum celoꝝ cōstitueretur in terris quod dñs ꝓmiserat dare in celis. Errauit etiam: quia oblitus est se et socios suos esse mortales. ⁊ absq̄ gustu mortis voluit ire ad eternā felicitatem. Errauit quia moyses ⁊ helias nō indigent tabernaculis talibꝫ scilicet de ramis palmaꝝ seu arboꝝ: vt voluit petrus. Et sic christus potuit sibi dicere. O symon quid dicis. si mā̄serimus hic verba ꝓphetaꝝ quis adimplebit. scz Foderūt manus meas ⁊ pedes meos: dinūerauerūt omia ossa mea. Quomō adimplebitur. Diuiserunt sibi vestimēta mea. Cui erit ascribendum Dederunt in escam meam fel. Cui ꝯtinget. Qui inter mortuos est liber. Quis soluet ea si hic mā̄serimus. que tibi dixi quomodo fient. Quis erit pastor ecclesie. ⁊ claues regni celoꝝ quas accepisti cui debentur. Ergo petrus ita erat gauisus vt omnia fuerat oblitus. similiter ⁊ sui ⁊ quid comederet in monte: nō perpendit quādo dixit. Faciamus hic tria tabernacula. moysi vnum ⁊c.

Sz d. Quō petrus cognouit moysen et heliā cū pri⁹ eos nō viderat. Rn̄det. sic lux solis habz facere oēs colores cognoscibiles ita claritas gl'ificatiōis hz hūc effectū vt ducat in notitiā omniū cognoscibiliū. ⁊ sic in patria omnes se cognoscūt. Tūc subdit. Ad huc eo loquēte scilicz petro. Ambrosi⁹. interrumpūtur verba petri et responsiōem non meretur: quia non sciebat quid diceret. Sed diceres. Quare dominus petro non respōdit. Ambrosius. Petrus ex feruore deuotōnis loquebatur. ostendēs ergo domin⁹ non esse improbū sed inordinatum qd̄ concupiuerat. ideo nō merebat̄ audire respōsuz Uel potest dici. dominus eius ignorantiaz non verbo sed facto arguebat. Jdeo subdit. Et ecce nubes lucida obumbrauit eos. quasi diceret. Ecce tabernaculū sine fastidio Et fuit spūssancius ī nube. Et ecce vox de nube dicens. Hic est filius me⁹ dilectus. non adoptiuus sed per naturam: in quo mihi bene complacui. ipsum audite. scz tanq̄ idoneū preceptorem. Quasi diceret. Jlle est filius alij sunt serui. et in illo figite vobis tabernaculum scilicz per charitatem. Jdeo dicit. ipsum audite. hoc clamat mater: Johānis. ij. Omnia que dixerit vobis facite. Hoc clamat legislator Deuterono. xviij. Prophetam suscitabit vobis dominus: quez audietis sicut me. et omnis qui nō audierit prophetam. ego vltor existam. Hoc clamat dei filius ysa. lv. Audite audientes me ⁊ comedite bonuz ⁊c. Hoc clamat pater hic ī textu Jpsum audite. Remigi⁹. Recedent tipi legales et vmbre prophetarum. et solū sequimini euangelij lumen. Ecce christ⁹ quadruplices habet testes sue claritatis. Primo de celo. scz vocem sui patris. de paradiso heliā. de inferno moysen. de mundo apostolos.

Nota attestatio patris facta est tam in baptismo q̄ in transfiguratione. Jn baptismo ad designandum q̄ est dator gratie. Jn transfiguratione ad designandum q̄ est dator glorie. Augustinus de quinq̄ heresibus dicit. Ubi estis qui aduersamini filio. Pagani negant deum habere filium. Judei negant filium incarnatuz. Resipiscite: intrate scholam dei audite vocem patris. Hic est filius meus dilectus. O iudei inite consiliuz si increduli filio fuistis ⁊ eū occidistis et ei⁹ sanguinē effudistis. nolite desperare: sed credentes baptismū suscipite ⁊ bibite sanguinē quem fudistis. Non horreatis. effusus est sanguis medici ⁊ facta medicina frenetici. non dubitetis: sed gustate et videte quoniā suauis est dominus. Per hec verba. Hic ē filius me⁹ dilectus ⁊c. obstructū est os loq̄ntium iniqua. Audi manichee q̄d fantasma somniarꝫ cū audis de nube: hic ē fili⁹ m. dilcs

Audi de celo patrē. d̄ terra filiū. Sabelliane noli diuidere equalitatē: qz qualis p̄r tal' filius ꝛc. Tunc seq̄tur. Audientes discipuli ceciderunt in faciem suam. Hieron̄. Quia hūana fragilitas aspectū gl'ie sustinere non potest. sed sicut stelle obscurant̄ in ortu sol': ita a voce patris ꝓphete fugierunt ꝛ apostoli ceciderunt. qz vox p̄ris erat quasi tonitruum mirabile: ita vt etiam terra contremuit. Etiam ideo ad designandū ꝙ in iudicō erit decorus ꝛ terribilis. Crisō. Multa concurrebant q̄ timorē concutiebāt. s. mons alt⁹. loc⁹ occultus ꝛ secretus. magnitudo lumīs. vox patr̄ que s̄m effrem quasi tonitru⁹ sonabat. Tunc accessit ih̄s ꝛ tetigit eos dicens. Surgite ꝛ nolite timere. Accessit tanq̄ pius cōsolator ꝛ adiutor vt timorē fugaret. corpora leuaret. Ecce confortat eos. Et leuātes oculos neminē viderūt nisi ih̄m. Hiero. Ad vocem patris fugierunt ꝓphe: qz si ꝑstitissent dubium fuisset an de altero eoꝝ vl' de christo hec verba intelligi deberent. Hic est fi. meus

Dixi tercio tangit̄ quō secrete fuit occultata dicens. Et descendentib⁹ illis de monte precepit illis hiesus dicens. Nemini dixeritis visionē hanc donec fili⁹ homis a mortuis resurgat Nota christus inhibuit in populo predicari istā claritatē ꝓpter quattuor Primo s̄m Hieronimū ne esset incredibile propter rei magnitudinē. Scd̄o s̄m Theophilum ne scandalizarent̄ qui postea viderent eum crucifigi. Tercio s̄m Remigium. Quia si maiestas fuisset diuulgata in populis plurimi impedissent passionez eius. resistendo principib⁹ sacerdotū. Et sic redēptō humani generis retardaret̄. Quarto s̄m damascenū. quia alij imꝑfecti discipl'i fuissent contristati ꝙ talem visionē etiā nō vidissent et iudas magꝫ incitatus ad ꝓditōem saluatoris fuisset. Si volumus videre claritatem christi. tunc debem⁹ ascendere in mōtē hoc est suscipe pn̄iaz. Un̄ ysa. ij. Venite ascēdamus ī montē dn̄i dei nostri ꝛ docebit nos viam suā. s. ꝑ quā poterim⁹ venire ad clarificationem. Figurat̄ Exodi. xix. Moyses nō vidit claritatē dn̄i in valle sed ī mōte. Spiritual'r. per Moysen intelligit̄ quilibet fidelis qui est sumpt⁹ ex aquis baptismatis. tal' non pōt videre claritatē christi in valle peccatorum sed in mōte penitentie. Nota penitentia d̄r mons ꝓpter ꝓprietates montis. Primo mōs cito illūinatur a sole. sic homo citius illuminatur in mōte penitentie q̄ in valle peccati. De qua Aug⁹. Penitentia est clauis aperiēs portas paradisi. Secūdo in monte homo est propior celo q̄ in valle. Et sic homo in penitentia. Isidorus libro scd̄o de summo bono. capl'o. xij. Penitentia ē medicamentū vulneris spes salutis. Crisosto. Nihil nos ita glutinat deo sicut penitentia vera. Math. iij. Pn̄iam agite appropīquabit regnū celoꝝ. Tercio ꝓpter ascendēdi difficultatē. ꝛ sic in penitentia est facultas Mathei. vij. Arta est via q̄ ducit ad regnū celoꝝ Et math. xvi. Qui vult venire post me abneget semetipsum ꝛ tollat crucē suam scilicz penitentie: ꝛ sequatur me. Item si in h̄ monte penitentie volum⁹ videre claritatem christi. tunc dēm⁹ tres apl'os assumere sic xp̄us fecit. scz Petꝝ iacobum ꝛ iohannē. Primo petꝝ qui interpretat̄ agnoscens. ꝛ sic hō debet agnoscere p̄mo pietatē dei. Ad ro. ij. Ignoras qm̄ benignitas dei ad pn̄iam te adducit. Secundo debet agnoscere temp⁹: qm̄ solum in hoc tempe ē remissio pctōꝝ Apoc. x. Iurauit angelus ꝙ post hoc tp̄us non erit tempus scz penitentie. Tercō debet agnoscere locum. Psal. Conuertet̄ populus me⁹ hic non in celo. quia ibi nō est dolor Nec in ifer no psal. vi. In inferno quis confitebit̄ tibi. quasi diceret nullus: quia ibi nō est misericordia. Quarto debet agnoscere pctm̄. Aug. Si homo cognoscit deus ignoscit. Secundo d̄bemus assumere Jacobū: qui interpretatur lucrator vel supplantator. concupiscentiā ꝛ delectatōem supplātantes. Sic fecit apl's Philip. iij. Omia arbitratus suz vt stercora. Figurat̄ Gen̄. xxvij. Jacob supplantauit esau binis vicib⁹. s. in p̄na benedictione: ꝛ ī p̄mogenitoꝝ emptiōe. Sp̄ual'r Per iacob intelligit̄ penitens. hic debet supplantare Esau. qui interp̄tat̄ ꝓphan⁹. i. peccatum: dupliciter. scilicz in affectu ꝛ effectu. Psal. xvij. Supplantasti insurgētes in me subtus me. Tercio debemus assumere iohanuem: qui interpretat̄ in q̄ est g̃tia dei. s. triplex. Primo charitas sp̄ualis. secūdo puritas intellectualis. tercio castitas virginal'. Johis. xix. Hic est discipul⁹ quē diligebat ihesus. Et sic nos debem⁹ habere charitatez vt nihil diligam⁹ vltra deū. Math. x. Qui amat p̄rēm vl' mr̄ēm pl⁹ q̄ me: n̄ ē me dign⁹ Scd̄o in iohanne puritas intellectualis. ꝛ sic nos. psal. Quis ascendat ī mon. dn̄i ꝛc. innocens manib⁹ ꝛc. Et math. v. Bti mundo corde. s. in affectu. Exemplū in ceco nato

Johis.ix.qui dum lutū habuit sup oculos nihil vidit.sed postq̄ lauit oculos clarificatus est visus. Sic nos lauare dēm⁹ affectū tunc videbimus clarificatiōem dei. Etiam requirit̄ puritas in effectu. psal. Scd̄m puritatē manuū meaꝝ retribuet mihi. Ali⁹ sensus moralis. Tres discipuli viderūt claritatem.scz Petr⁹ iacobus et iohānes. Sic spūal'r qui vult videre gl'iam dei optet ꝙ sit vnus ex istis. Oportz aūt eum eē petꝝ. Petrus interpretat̄ agnoscens.et ptinet ad incipientes: qui debent se cognoscere quanta demeruerūt pctis suis. vt quemadmodū peccauerūt ita acriter peniteāt Item aliq̄ sunt qui tantūmodo loquūtur d̄ deo ꝛ nō agunt opa deifica.ꝛ hoc non suffic̄. Uñ aug⁹. Deū agnoscere veraciter est deum diligere. Idem Augustin⁹. Deus creauit hoīem rōnalem: vt eū cognosceret ꝛ cognoscendo diligeret. Uñ p̄ma Joh.ij. Qui dicit se nosse deum ꝛ mādata eius nō custodit mēdax est. Secūdus fuit iacobus.qui interpretat̄ supplātans.in q̄ denotantur ꝓficientes: qꝛ illi dñt supplantare omīa vicia ꝛ se ornare ꝟtutib⁹ et hoc duob⁹ modis.videlz vicia euitando ꝑ fugaz.scd̄o per resistentiā. Primo vt vitet originem pctōꝝ ꝛ occasionem peccati. Secundo ꝑ resistentiā in animo: vt si homo vexatur tribulatiōibus exterioribus ꝙ illas hō patienter sustineat. Et asserat illud se meruisse peccatis: qꝛ ꝓficientes plus vexātur q̄ incipientes.quia dyabol⁹ nititur eos sūmo conatu impedire. Hoc figurat̄ Math.xiij. in tritico ꝛ zizania: vbi dicitur ꝙ venit dyabolus et seminauit zizania in medio tritici. ꝛc̄. Unde nulla ē virtus sine labore. Ideo ꝓficientes significant̄ ꝑ iacobū: qui interp̄tat̄ supplantator.eo ꝙ debent viriliter supplantare vicia. Tercius discipul⁹ fuit Johes qui interpretat̄ dei gratia. in quo significantur ꝑfecti qui semꝑ debent esse in g̃tia dei. qꝛ sicut iohānes habuit specialē prerogatiuā a christo.sic adhuc ꝛ ipsi ꝑfecti special'r diliguntur a dño dilectione spūali. Unde gre. Summū bonum in hac vita est vita contemplatiua.

Dominica Reminiscere.
Sermo XXI. De euangelio.

Iserere mei fili dauid: filia mea male a demonio vexatur. Math.xv.et Marci.vij. Quādo paterfamilias habet incōpositum ꝛ malū hospitez qui velit sibi nocere.et si ꝓpria virtute nō valet eū expellere: tunc inuocat aduocatū ꝛ iudicē. Spiritual'r Et sic quilibet nostꝝ est paterfamilias domus cōscientie sue. Et si in illa habet malum hospitē.i.dyabolum sibi nocere volentem.s.per peccata.tūc debet inuocare iudicem viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ.s.christum. Et h̄ fac̄ ecclesia sancta in introitu misse.scz Reminiscere miserationū tuaꝝ dñe ꝛc̄. que a seculo sunt scz filios israel eripiendo de manu egyptiorum. Et in collecta. Deus qui nos cōspicis omni ꝟtute destitui interius ꝛ exteri⁹ custodi. Et h̄ hortatur apl's.i. Thessa.iiij. in epistola. vt familiam dyaboli nō dimittamus regnare in domo cōscientie. cum dicit Hec est voluntas dei sanctificatio vr̄a vt abstineatis vos a fornicatione vt vnusquisq̄ vestrū studeat vas suū possidere in sanctificatione ꝛ honore. Non in passione desiderij sicut gentes q̄ ignorāt deum. Non enizvocauit nos in immūdiciā sz in sctificationez. Et sic fecit hec mulier volens domū filie sue mundare nō potuit demonē expellere. Idcirco aduocauit aduocatū ꝛ iudicē dicens. Miserere mei fili dauid. Aliud thema. Non est bonum sumere panē filioꝝ ꝛ mittere canib⁹ ad māducandū. Math.xv. Plinius dicit. ꝙ semen coriandri homib⁹ ē medicina ꝛ cibus: sz canib⁹ est mors. Spūal'r sic. verbum dei est semē Isaie.i. Nisi dñs exercituum reliquissz nobis semē quasi sodoma fuissemus. Quod homini est cibus: qꝛ pascit electos Deutero.vi. Non in solo pāe viuit homo: sed in om̄i verbo qd̄ egredit̄ de ore dñi. Et medicīa. Unde sapīe.xvi. Sermo tuus sanat omīa. Sed canib⁹.i.reprob est mors.qꝛ verbum dei iudicabit reprobos dignos morte. Et reprobi dicuntur canes. Sunt enī mlti pctōres q̄ compant̄ canib⁹. Primi detractores.nam sicut canis latrādo et mordendo fugat quē de domo corpali.sic et tales pctōres expellunt ꝟbum dei per detractionem. Eccs.x. Si serpens mordeat ī silentio nihil eo minus habet q̄ occulte detrahit. Secundi sunt auari. nam sic̄ canis quantūcunq̄ comedit semꝑ famescit. et sic auarus Ecci.v.nō impletur pecunia. psal. lviij. Famē patientur vt canes. Math.xiij. Fallacia diuitiaꝝ suffocat verbuz ꝛ sine fructu efficitur. Tercij sunt luxuriosi.naz sicut caro canis immūda est.ꝛ sic luxuriosi Ecci.

xxi. Audiuit luxuriosus ⁊ displicebit ei. ⁊ p
ijciet illud post dorsum suū. Quarti sunt re
cidiuātes. Prouerb. xxvi. Sicut canis qui
reuertitur ad vomitū. et sic stultus reiterat
stulticiā suam. Et talibꝫ non est bonum da
re verbum dei propter immūdiciam. tamen
dignos se faciunt ꝑ penitentiā vt hec muli/
er. Ideo epistola. i. Tessa. iiij. Hec est volū
tas dei sanctificatio vestra. In summa
euangelij tria innuūtur. Primo huius mu
lieris deuota deprecatio. ibi Miserere mei.
Secūdo a christo despecta obiurgatio. ibi
Non est bonum sumere panē filioꝝ ⁊c. Ter
cio christi pia exauditio. ibi O mulier ⁊c.

De primo dr̄ In illo tempe. scz cum chri
stus docuit ꝙ māducare illotis manibꝫ non
esset peccatū. Egressus ihus scz a terra gene
zareth relinquēs obstinatos iudeos secessit
in ꝑtes tyri ⁊ sydonis. Unde crisostomus.
In hoc fecit sicut bonus venator qui duz in
vno loco nō capit in aliū se transfert. ⁊ sic ip
se dum in terra iudeoꝝ per rete verbi dei ca
pere nō posset: in terrā gentiliū se transfere/
bat. Uñ ſm Remigiū. Tyrus ⁊ sydon fue/
runt ciuitates gentiliū. quia tyrus metropo
lis chananeoꝝ. Sydon ꝟo terminus eorū
chananeoꝝ ad partē aquilonarē. Nā iudei
non potuerūt totaliter expellere gentiles de
terra sua. Item causam egressionis dic̄ Cri
sostomus. Cum vidit ꝙ escam verbi dei iu/
dei abominabātur corꝑalem suam presenti/
am voluit eis retrahere trāsferens se ad gen
tiles. Sed diceres. tamē docuit discipulos
Math. x. In viam gentiū ne abieritis. Re
spondet Criso. Non erat obnoxiꝰ precepto
Luce. vi. Dominus filius homis est ⁊ sab/
bati. Uel sic intelligitur. ne abieritis scz ad
predicandū. Et ergo Marci. vij. dr̄. occulta
bat seipsum. Et ergo inhibebat inuitatōem
sed non receptionē si ꝑ se venirent. ⁊ sic rece
pit tres magos tanq̄ primitias gentiū Se
quitur. Et ecce mulier chananea. scz natōe

Notandū chanaan filius fuit cham filij
noe qui prēm derisit. vnde terra ista dicitur
chananea: quia ipe primo eam inhabitauit
A finibus illis egressa audiuit ꝙ hiesus fe/
cerat miracula. Criſ. Chananei expulsi de
terra promissionis ne ꝑuerterent iudeos in
uenti sunt prudentiores iudeis. quia iudei
christum expellebāt. hec aūt chananea egre
ditur vt eum suscipiat. Origenes. O mira
res ⁊ noua cogitatō mirabile negociū. iudei
fugiunt. chananea sequit̄. domestici derelin
quunt. alienigene appropinquāt. Sz di
ceres. Cur non attulit filiam. Rñdetur ſm
Crisostomū. Egressa nō attulit filiam: sed
fidem cogitans intra se. Ad quem vado om
nia nouit. absentia videt tāq̄ presentia. om
nipotens est. Igitur si voluerit poterit fili
am meā sanare. quia vbiq̄ presens est. Nec
rogauit vt ad eam veniret vt regulus Joh.
iiij. di. Descende prius q̄ moriatur filiꝰ me
us. Ratio bede. quia solo verbo confidit sa/
lutem posse dare. Igitur eius pñtiam non
requirit. Clamabat dicēs Miserere mei do
mine fili dauid. Glosa. ista chananea confi
tetur christū deum cū dicit. domine. ⁊ homi
nem. ibi. fili dauid Audiuit enī christū pro
missum descendere de stirpe dauidis. quasi
diceret. Dauid in misericordia consecutus
est regnum. Et sic tua misericordia sup om
nia opa tua. ergo miserere mei. Dauid psal/
lendo fugauit dyabolum. vexantē regē saul
Et sic tu predicando in psalterio decem cor
darum expellis demonia. Dauid dimissis
ouiculis patris iuit ⁊ liberauit fratres in is
rael de manu goliath. Et tu sic relictis. xcix.
ouibus patris tui. id est nouē choris ange/
lorum venisti ouem errantē querere. Et ecce
filia mea etiā est ouicula errans ⁊ rapta a lu
po. id est a dyabolo. ergo miserere mei: filia
mea male a demonio vexatur. Hic detegit
vulnera medico ⁊ magnitudinē morbi cuz
dicitur a demonio. et qualitatē cum dicitur
vexatur male. Nota diabolus hominem
vexare potest. ex se aūt vincere nō potest: ni/
si volentē vt ptz ꝑ beatum Ambrosiū in li/
bro de beata vita. et hētur. xv. q. i. c. non est.
dicentem. Nemo nostꝝ tenetur ad culpam
nisi propria voluntate se deflexerit. volunta
rium militē sibi elegit christus. voluntariū
seruū sibi actionat̄ dyabolus. neminē iugo
seruitutis astrictū possidet nisi se priꝰ pecca
torum ere vendiderit. Nam licet ex ꝑmissio
ne diuina habeat potestatē in corpus. nō tñ
in animā vt patz Job. i. ⁊. ij. Simil'r de san
cto Anthonio. Unde triplices peccatores
specialiter vexat dyabolus. scz supbos. Job
xli. Ipse est rex sup omēs filios supbie. Apo
calipſ. ix. Habebant sup se regem angelum
abyssi. Simil'r auaros ⁊ luxuriosos. Unde
ꝑma Johis. ij. Omne qd̄ est in mūdo aut ē
concupiscētia carnis aut cōcupiscentia ocu
lorum aut supbia vite. Clamabat. miserere
mei. quasi diceret. Non ex meis actibꝫ seu
iusticia. sed de tua miscdia qua carnē susce/

pisti ego clamo ad te. Origenes. Ecce quā/
ta huius mulieris fiducia. licz cherubin in
conspectu eius tremuit in celo: hec mulier
nō formidat cuz in terra clamat. Miserere
quia miscdiam quero. dolorem suffero. quia
filiam a demonio vexatā habeo. O noli sper
nere me peccatricē. quia quid faciaz nescio.
quo fugiā ignoro. Naz tu solus consolator
et adiutor in tribulatōe. Ideoqz obsecro me
aspice domie me exaudi. vide diuturna vul
nera mea. Ipa patitur ⁊ ego deficio. Nō pos
sum diu ab ea discedere. nō habet liuorē ex/
terius sed pugnatorē interi⁹. Quotidie vul
nus meū crescit ⁊ opprobriū. nūc video cur
uum eius aspectū nunc manib⁹ crines spar
gi. spumas de ore fundi Audio eius luctuz
Nam hec ipsa filia mea est demōis esca. nō
audeo tangere eā nec ei appropinquare. Er
go miserere mei. quasi diceret. O omnes q̄
fuerunt patres ⁊ matres considerate luctuz
q̄z flebilis mater ego sum. Subdit. Qui nō
respondit ei verbum. Orige. Vide ⁊ miruz
et inauditū negocium. hec flebilis mater pe
tit ⁊ obsecrat ⁊ lamentū suum ꝓducit in cla
morem ⁊ consolator omniū lugentium nō
respondit ei verbum: latet fons vite: summ⁹
medicus occultat medicinā. quare: vt tem/
pore suo daret. Et ergo nō respondet: non ꝓ
pter indignationē: sed vt dicit Hieronim⁹.
vt constantiā probaret et probatam manife
staret. Sed diceres. quare tacet pius me
dicus cum dicit psal. ix. Desideriū pauperz
exaudiuit dominus. ideo preparatiōem cor
dis eorum audiuit auris tua. Respōdet be/
da. tacet: non q̄ despiciat preces miseroꝝ sed
vt pseuerantiam eoꝝ demonstret. Scdo
non respondet dicit Hieronim⁹: vt desideri
um eius scz chananee magis accendat. Pro
uerbioꝝ. xiij. Spes que differt affligit ani/
mam. Tercio vt ipsa discipuloruz animos
excitaret atqz vt ipsi exinde ad intercedendū
pro ea plus mouerētur. nobis in exemplum
vt ad sanctos dei conuertamur iugiter eorū
auxilium implorando. Job. v. Ad aliquez
sanctoruz conuertere. Bern. Si hic morta
les existentes ꝓ peccatoribus orauerūt quā
to magis nūc cum īmortales sunt. quia bea
titudo in patria charitatem nō minuit: sed
auget. Et accedentes discipuli rogauerunt
eum dicentes. Hiero. Discipuli ignari mi/
sterij diuini ⁊ miscdia moti dixerunt. Dñe
dimitte eam quā tenes non exaudiendo: qz
clamat post nos pro angustia que eaz tenet
puniendo: quia clamat post nos affectuose.
quia compassi nō audētes dicere: da ei gra/
tiam. Et ex illo habetur q̄ xp̄us fuit in via.
Sed Marcus dicit hoc factū esse in domo
Augustin⁹ dicit: q̄ venit in domū in mente
rogans ⁊ affectans ⁊ nō audebat loqui: sed
christus exiens domū ipsa secuta clamauit
post christū ⁊ discipulos. Sequitur. Ipse
respondens ait. non suz missus nisi ad oues
que perierant domus isrl'. id est ad iudeos.
Origenes. O dñe quid est hoc verbum. q̄
est ista excusatio. Nunquid es homo fact⁹
vt tantū vnum angulum saluares plebis
iudaice. ⁊ integrū mundum relinqueres. vi
delicet pontuz. asiam. egyptum. cyliciam. ca
padociam: ⁊ ceteras partes. ⁊ de hierusalem
tantum curas. nonne vides iniuriā patris
tui in falsis simulacris. An non ꝓphete vul
gauerunt. scilicz Dauid psal. ij. Postula a
me ⁊ dabo tibi gen. Isa. xi. Egredietur virga
de radice yesse ⁊ dominabit omnib⁹ gentib⁹.
Et iacob. Ipse erit expectatio gentium. Ge
nes. xlix. ⁊ Malach. i. Ab ortu solis vsqz ad
occasum magnū est nomen meū in gentib⁹.
Et psal. xlvi. Om̄s gentes plaudite mānib⁹
Mathei vltio Ite ⁊ docete om̄s gentes. Et
nunc hec misera gentilis rogat et obsecrat
pro filia ⁊ tu dicis Non sum missus nisi ad
o. ⁊c. Venit centurio rogans. dedisti veniā
et dixisti: veniam ⁊ curabo seruū tuum. pa
raliticum curasti: leprosos mūdasti: mortu
os suscitasti: ⁊ solam hanc mulierē miseram
chananeam respuis deprecantē. Unde Cri
sostomus in omelia dicit Ideo noluit eam
exaudire in momēto ne iudei occasione ac/
cepta dicerent Non credimus tibi: quia sol
uisti legez q̄ precepit abstinere a chananeis
et tu fabulasti cum eis Ergo p̄t dicere xp̄us
O iudei: ecce teneo legem hec nō sine causa
clamat ⁊ obsecrat: ⁊ tamen nō exauditur: qz
ad iudeos sum missus: vt dicit ad Ro. xv.
Dico christū ministrum fuisse circūcisiōis
id est iudeoꝝ. Subdit At illa venit scilicz
propius: quia ante a longe clamauit: et ado
rauit eum scz vt deum creatorem celi ⁊ terre.
Interius eniz a spiritusancto didicerat: do
minum deum adorabis ⁊c. Et adhuc nō de
sperauit: sed ait Domine adiuua me. Ecce
fidelis mater dolorem filie computat quasi
proprium. Origenes Ecce prudentia femi
ne nō a seductore nō a falsis vatibus postu
labat auxiliū vt quidam heu faciunt Con
tra q̄s Leui. xix. Non declinetis ad magos

nec ab ariolis aliquid sciscitemini ne pollua
mini ab eis. Et ibidem. c. xx. Anima que de/
clinauerit ad magos ⁊ ariolos ⁊ fornicata fu
erit cum eis ponā faciem meā contra eam et
interficiaz eā de medio populi sui. Sic mor
tuus est saul ꝓpter iniquitates suas. i. Pa/
ralip. x. Eo ꝙ consuluit phitonissam que de
bebat suscitare samuelē vt habetur. i. Regū
xxviij. Psal. lix. In deo faciemus virtutem
et ipse ad nihilū deducet inimicos nostros.
et ergo hec dixit. Domine adiuua me. qua
si diceret. Tu es potens iuuare me scilicet.
Qui respondens ait. Hic tāgitur scdm ꝑn
cipale in quo vt dixi subiungitur a christo
despecta obiurgatio dicens. Non est bonuz
sumere panē filiorum. id est euangelium et
miracula. Eccī. xv. Cibabit illum dominus
pane vite ⁊ intellectus. Et filij iudei sunt: qz
in culturam vnius dei nutriti. Isa. i. Filios
enutriui ⁊ exaltaui ipsi autē spreuerunt me
Et mittere canibus ad manducandū. Ra/
banus. gentiles propter ydolatriā dicūtur
canes. Sicut eni canes comedūt multa ca
dauera. ⁊ sic gentiles habuerūt pluralitatē
deorum. Crisꝰ. Ecce patiens mulier nec con
tradicere ausa est: nec dolet de inimicorum
laudibꝫ nec molestata est in proprio conui
cio. Nota gentiles ante cōuersionem di/
cebantur canes. Primo rōne immundicie.
Secundo ratione ydolatrie. Tercio ratiōe
seuicie in sanctos. Apoca. xxij. Foris canes
et venefici ⁊c. Sed modo mutatio mirabil'
qui olim canes fuerunt: nunc christiani et
filij dei sunt. Johā. i. Dedit eis potestatem
filios dei fieri. Et qui filij dei fuerunt nūc ca
nes appellantur. Et etiam ex triplici ꝓprie
tate canum quā ponit Auicenna in. iiij. ca
none. Si homo comederit de felle canis ad
quantitatē vnius lentis moritur. Sic chri
stus gustauit fel amaritudis iudeoꝝ Ma/
thei. xxvij. Dederunt ei vinum bibere felle
mixtum Ideo psal. xx. Circūdederunt me
canes multi. Deuter. xxxij. Fel draconū vi/
num eorum ⁊ venenū aspidum insanabile.
Secundo ſm cassiod. Canes latrant cō
tra hos quibꝫ inuident Et sic iudei contra
christum Johā. xviij. Si non esset hic ma
lefactor nō tibi tradidissemus eum. Ter
cio sicut dicit Auicenna. Canes versi in ra
biem ꝓprios dn̄os non cognoscunt. Et sic
iudei Joh. xix. Non habemus regem nisi ce
sarem. Deute. xxxij. Oblitus es dn̄i creato/
ris tui Et sequit' At illa dixit etiam dn̄e.
Nam et catelli edunt de micis que cadūr de
mensa dominoꝝ suorum. Crisosto. O mita
patientia ⁊ humilitas. medicus dicit: nō est
bonum. ipsa confirmat vtiqꝫ Ipse iudeos fi
lios vocat. hec dominos Quasi diceret. Tu
me vocas canē: ego te dominū. tu mihi con/
uiciaris: ego te glorifico Et si sum canis: tūc
tu dominus meus. Quasi diceret. Canis fi
delis est dn̄o: ⁊ sic ego tibi. quia a te non re/
cedam. Item canis si expellit' ꝑ vnum ostiū
per aliud intrat Et sic ego q̄zuis multotiēs
repulsa tamē adhuc confugio ad te Si er/
go sum canis nutri me vt canē qui edunt de
micis. Et sic presta mihi minimā scintillaz
tue gratie. nam panē filiorū non merui. nec
ad mensam tecuz sedere digna sum Dixi
tercio tangitur pia exauditio. ibi Tunc re/
spondens Jhesus ait. O mulier magna est
fides tua. Reuera magna maior q̄z archisy
nagogi Mathei. ix. qui dixit Ueni impone
manū tuam super filiam meā ⁊ viuet. Hec
autem credidit christū in absentia posse sa/
nare filiam. Maior q̄z marthe Johānis. xi.
Domine si fuisses hic frater meus nō fuissz
mortuus ⁊c. O magna fides: non vidit mor
tuos suscitatos: leprosos mūdatos: nec pro/
phetas audiuit nec scripturas legit Fiat ti
bi sicut vis Quasi diceret Tua volūtas cu/
rat tuam filiam. esto medica: iuxta volunta
tem tuam fiat tibi. Et in hoc verbo fiat crea
uit deus celum ⁊ terram. O si volumus ex/
audiri debemus habere proprietates eiusdē
mulieris. Primo sicūt ipsa egressa est de
finibus chananeoꝝ: sic ⁊ tu de consuetudine
peccati Genesis. xij. Egredere de terra tua
id est desiderio terreno. Primo ꝓpter famē
Aggei. i. Comedistis et non estis saturati.
Hieronimꝰ Uoluptas carnalis non satiat.
et habet' Luce. xv. de filio prodigo. Secun/
do propter guerram. Et sic psal. x. Qui dili
git iniquitatē odit animaz. Thob. xij. Qui
faciunt iniquitatē hostes sunt aīme sue Et
sic faciunt guerram cum deo quod est diffi/
cile. Actuū. ix. Durum est tibi cōtra stimu/
lum calcitrare. Et sic etiam cum deo Isa. lix
Iniquitates vestre diuiserūt inter vos ⁊ de
um vestrum. Tercio propter crudelitatem
dominoꝝ. scilicz peccatoꝝ Joh. viij. Qui fa
cit peccatū seruus est peccati. Sic filij isrl'
de egypto. Item etiam egredi debemus de fi
nibus. id est occasionibus peccati. scz vitan
do locum vt pz Gene. xxxix. de ioseph qui n̄
intrauit cōmodū domine. Daniel'. xiij. Ecce

Dominica Reminiscere

ostia pomerij clausa ꝛc. Tempus etiaz ꝛ per sonam. Ben. xix. Loth egressus de sodomis ꝛc. Eccli. xvij. Qui tangit picem inquinabi tur ab ea. Eccli. ix. Luz saltatrice ne assidu⁹ esto. Item proprie miserie confessio filiam vexatam liberat. Psal. xxxi. Dixi confitebor aduersum me iniusticiã meã dño: et tu remi sisti impietatẽ peccati mei. Confitere q̃ mã/ mon te vexat. id est vsura: ꝛ asmodeus id est luxuria. Prouerbioz. xxviij. Qui abscon/ dit scelera sua nõ dirigetur. qui autem con fessus fuerit ea misericordiã cõsequetur. Et sic tu. Secundo compassio filie. ij. Thy/ mothei. ij. Si sustinebim⁹ conregnabimus Mathe. v. Beati misericordes: qm̃ ꝛc.

Tercio magnitudo fidei. Marci. ix. Om nia possibilia sunt credenti. Ad hebꝛe. iiij. Adeamus cũ fiducia ad thronũ gratie eius vt misericordiã consequamur. Quarto hu militas oronationis Ecci. xxxv. Oratio humi liantis se nubes penetrabit. Quinto pseue rãtia. non sel' vel bis petere debem⁹ sed in om ni tempoꝛe. Ideo dicit Hieroñ. Non ince/ pisse sed pfecisse virtutis est. Et ysido. Tũc placent deo nostra opera quando quod inci pimus implemus. Remigius. Non incho antibus sed pseuerãtibus premiũ attribuit

Moraliter. Mulier est ratõ superioꝛ siue sinderesis. filia eius est voluntas vl' cõsaen tia que vexatur a demonio p diuersas tem/ ptationes. Raban⁹. Si quis habet ꝛ sciam alicuius vicij sorde pollutam habet filiam a demonio male vexatam. Vñ augusti⁹ que rit. que est maior pena quam anima misera potest pati in mundo. Respondet idem sup psalm. Deus noster refugiũ ꝛ virtus. Inter omnes tribulatões ꝛ turbatões anime hu mane nulla est maior pena q̃z conscientia de lictis plena: ibi sunt tribulatões ꝛ turbatio nes. Ratio ysido. li. ij. de summo bono. quia vbicunq; homo abierit reatus sue conscien/ tie illum nõ derelinquit. Omnia põt homo fugere pter coꝛ suum a seipo enim nõ potest recedere. Brego. Quid pdest si omnes ho/ mines te exculant ꝛ sola conscientia accusat quia iam habes infernum in te. Sap. xvij. Timida nequicia dat testimoniũ condem/ nationi. Quid facies. vide exẽplũ i muliere chananea. ipsa enĩ moꝛ ad medicũ cucurrit Et sic etiam tu Ecci. v. Ne tardas conuerti ad dominũ: ne differas de die in diem. vt fa ciunt pigri dicentes. Cras. nam crastina di es nõ est nostra sed pliens. Breg. Qui peni tenti veniam spopondit diem crastinũ non pmisit. Impedit dyabolus hominẽ sic̃ tigri dem venator ponens speculum in via. Sic diabolus obijcit obstacula. Berñ. Qui ho/ die nõ aptus est cras minus aptus erit. Ju xta metristam. Non per cras cras cras lon/ gas tibi pone metas. Nam p cras cras cras omnis seducit etas. Secundo ipsa de fi/ nibus illis egressa est. scz Tyri ꝛ sydonis. id est a peccatis camalibꝰ ꝛ spiritualibus. et a finibus. i. circũstantijs. Bene. xxix. sic̃ loth de sodomis. Et clamabat Miserere mei. qz filia id est conscientia a demonio id ẽ a pec/ cato male vexat. quia ratõnis lumen obnu bilat: quia anime pulcritudinẽ fedat et con scientie integritatẽ vulnerat. Sed di. quare mortale peccatũ dicit esse demonũ. Respõ detur. Primo ꝓpter grauitatẽ peccati. quia tante grauitatis est peccatũ vt spm̃ oñi ae re leuiorẽ in plumbi vertit grauitatez. psal. xxxvij. Sicut onus graue grauate sunt su/ per me. Jsaie. xiij. Quomõ cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris. Scõo ꝓpter de/ formitatẽ. Est enĩ tante deformitatis q̃ con queritur psal. lij. Abominabiles facti sunt ĩ iniquitatibus suis. Et trenoꝛ. iiij. Quomõ obscuratũ est auruz mutatus est color opti mus. Ergo dicere debemus cũ muliere pẽn ti. miserere mei dñe fili dauid. Necessariuz est peccatrici aĩme cogitare de dei misẽdia ne desperet. Nam mlta faciũt pctõrem desp/ rare. Primũ est peccatoꝛ magnitudo Et sic despanit cayn Ben̄. iiij. Maior est iniq̃tas mea q̃z vt venã merear. Contra quẽ Bern̄. Mentiris cayn. maior est dei misẽdia q̃z q̃ uis nostra miseria. psal. xxxv. Miscordia tua mag̃ est sup me. Jdẽ psal. xviij. Emun/ dabor a delicto maximo. Nunq̃d magnuz ẽ filium dei vulnerare. vt fecit Longin⁹. et tñ sibi est dimissuz. Aug⁹. Quid conuerso nõ ignoscit cum effusori sanguinis ignoscebat. Bern̄. Misẽdia dei ẽ tam magna q̃ omnis nostra malicia est sic̃ respẽu totius marꝰ vna gutta. Scõm est pctoꝛ mlitudo puer. xviij. Peccator dũ in pfundũ venerit pctõ rum contẽnit. Et sic iudas q̃ prius occidit pẽm ꝛ matrẽ: post bs christũ tradidit Sz re cordare misẽdie dei q̃ multiplicior est. psal. xxxij. Misericordia dñi plena est terra. Re cordare illud Math. xviij. q̃ seruo nequaz dimisit decem milia talentoꝛ. Recordare. ij paralip. vlt. manasses q̃ ait. Peccaui super nũeꝛ arene maris. Recordare magdalene

De qua Grego. Septem demonia habuit id est vniuersis vicijs plena fuit. Attamen Luce. vij. dicit Dimissa sunt ei peccata multa. Terciū est peccatoꝝ turpitudo talis q̄ etiam homo plerunq; verecundat illa cōfiteri. De quibus Ephe. iiij. Desperātes tradiderunt semetipos in ignominiā impudicicie ⁊ operationē immūdicie omnis. Nam que in occulto fiunt turpe dicere est Sed remuniscere misericordie dei Isa. i. Si fuerint peccata vestra vt coccinū quasi nix dealbabuntur. et si fuerint rubea vt vermiculus velut lana dealbabūtur Quartum est diuturnitas temp̄is q̄ homo diu iacuit in peccatis. Et sic pharao despauit Exo. viij. Sz contra hoc ē misericordia dei que p̄ompta est omni hora dimittere. Ezechiel. xviij Iu quacunq; hora peccatoꝝ ingemuerit ⁊c. August. Nec temp̄is diuturnitas: nec vite breuitas: nec criminis qualitas vl̄ quātitas excludit a venia si fuerit contritio p̄fecta ⁊ vera. Quintū est reiteratō peccatoꝝ. Multi enī dum se vident recidiuare ī peccatis desperant: cogitantes illud ad Heb. vi. Impossibile est eos qui semel sunt illuminati: gustauerunt etiā donū celeste: ⁊ participes facti sunt spūssancti ⁊c. rursum renouari ad penitentiaz. Sed contra hoc recordare illius misericordie Math. xviij. Non dico tibi septies sed ꝓnus septuagies septies. id est toties quoties ⁊c. Exemplum Jacobus de vitriaco dicit. Quedam iuuencula occidit patrē ⁊ matrē. vt p̄z in ꝓmōibus de ꝓmōe huius dñice. Ideo glosa sup Josue. ij. Paratus est deus vt saluet p̄ clementiaz quos non p̄t saluare p̄ iusticiam.

De eodem

Sermo XXII

Iserere mei

fili dauid. Math. xv. ⁊ marci. vij. Cum omni tempe pater misericordiarū miserator ⁊ misericors dominus suam misericordiaz paratus sit impendere. nō est mirū quin in ipso tp̄e quo misereri subito patus est: solet eius misericordia implorari et ipse cui⁹ misericordia plena est terra misericordiā petentibus misericordie beneficium dēbeat impartiri. Isido. Gratia et misericordia dei donū est p̄ qđ bone voluntatis ē exitus. imo non respicit quales aī vixerint⁹ sed quales circa finē vite erim⁹. Ille q̄ nos malos tolerat nō dubiū est q̄n cōuersis clementer ignoscat Sz inter misericordiaz eius implorantes tales inuenīt̄ q̄dā nō merito debeat denegari. Inter alia aūt quatuor gr̄ia hoīs possum⁹ assignare q̄ dei misericordiā possint impetrare videlz deū timētes: pctā sua būliter cōfitentes. de seipsis p̄ opa pnie iusticiā facientes et misericordiā ꝓximis impēdentes.

Primi sunt deū timentes psal. cij. Quō miseret⁹ p̄z filioꝝ misit⁹ ē dñs timentibꝫ se. Attende q̄ pater filiū errātē castigat ⁊ corripit Psal. lxxxviij. Si iusticias meas p̄phana uerint ⁊ mandata mea nō custodierit visitabo in virga iniq̄tates eoꝝ ⁊ in verberibꝫ peccata eoꝝ. misericordiam aūt meā nō dispergam ab eo. et Abacuc. iij. Cū iratus fueris misericordie memor eris. Bern. O bone ihu cum sentio te iratū spero te p̄piciū. q̄ cū irat⁹ fueris misericordie recordaber̄. Iunctis est hꝫ dicere Hic vre hic seca vt misericordia ꝓsequat. Psal. cij. Misericordia dñi ab eterno: ⁊ vsq; in eternū super timētes eū. Sz tales q̄ sic timēt deū non misericordia eius indigni sunt: sz in futuro filiū cū p̄ze ⁊ spūsctō videbūt. Oñdet semetipm nobis filiū sicut pollicit⁹ est nob̄ nō tm̄ in forma serui sz etiā in forma dei. Ostendet nobis p̄rem ⁊ filiū ⁊ spm̄sctm̄ sine quoꝝ visione nobis nō sufficeret. Unde bern. In veritate dicit nil ita efficax esse ad misericordiaz dei inueniendā retinendā ⁊ recupandā q̄z si oī tempe iuenias: nō solū alta sape sz timere

Secundi sunt pctā sua hūliter cōfitētes puerb. xxviij. Qui abscondit scelera sua nō diriget. sz ad dñm ad quē diriget. versus cōfitens. psal. cxviij. Confitebor tibi in directo cordis. Nō fit q̄n penitēs illū solū attendit in ꝓfessione cui soli peccauit. Job. xxxi. Si abscondi quasi hō vulnus pctm̄ meū. Luz enim pctm̄ sit sic vuln⁹. vuln⁹ peccati ostende coram medico. sz sacerdote. vt dic̄ Bre. Si medicū expectas optz vt vuln⁹ tegas Ulnera eni clausa pl⁹ cruciāt: sz dū putre do q̄ intra latet eiect⁹ dolor ad sanandū apit Un dns Lu. xv. Ite oñdite vos sacerdotibus. Ubi oñdit q̄ confessio debet esse accelerata. ibi. Ite. aperta. ibi Oñdite. de peccatis ꝓpr̄ijs: ibi Uos. legitima. ibi. sacerdotibus Sequitur eni ibidē puer. xxviij. Qui aūt confessus fuerit ⁊ reliq̄rit ea. s. pctā misericordiaz consequtur. Quantū aūt misericordia dei valeat pctoribus cū ꝓfitēt: oñdit Bern. dicens. O res confusa. o res mōstruosa. pctor despans de dei misericordia: cū omia pctā originalia

Dominica Reminiscere

et venialia ⁊ mortalia ab origine commissa sint quasi vna gutta aque ꝫ pelagũ totꝰ maris. Ecce quãta meret qui hũlr confitet. Tercij sunt de se p penitẽtie opa iusticiaz facientes. Thob. xiij. Facite iusticiã coram dño credẽtes q ipse faciet vobiscũ miscdiã suam Qualis aũt sit iusticia quã facere dẽmꝰ vt miscdiam cõsequamur. Btus bern. designat dicens. Justicia ẽ aimi nobilitas: vnicuiqz tribuẽs ppriã dignitatez. sibimetipsi sancti moniã. superiori reuerentiã. pplo concordiaz inferiori disciplinaz. misero ꝑpassionẽ ⁊ inimicis patientiã. Et talibꝫ ita iusticiã faciẽtibus dñs miscdiam suã ꝓsolabilr ostendz Un Aug⁹. Felix hõ cui dñs miscdiam suã ostender. ipse est q̃ supbire non põt. quidq̃d enĩ ipse habet ab illo habet q̃ est oñe bonum nostz. et cũ viderit hõ q quidq̃d boni habz nõ a se habere sed a deo suo videt q⁹ totũ qd in ipso laudat de miscdia dei est: nõ de meritis suis. et videndo illa nõ supbit. supbiendo nõ extollit se. extollendo nõ cadit. nõ cadendo stat. stando inheret. inherendo manet p/fruitur ⁊ laudat in dño deo suo. Quõ aũtẽ verã iusticiã facere debeamꝰ. Dicit apls Ro. vi. Sicẽ exhibuistis membra vra fuire immundicie ⁊ iniq̃tati. ita nũc ea exhibite fuire iusticie in sctificationẽ. Quam sunt miseri cordiã primis impedentes. Eccl. viij. In iudicando esto pupillis misericors vt pr. Et sq̃ut. Et eris velut filꝰ altissimi obediens. et miserebit tui. Bl. iure vicissitudis. Qualem enĩ vis inuenire deũ talẽ te inueniat primus. ij. Reg. ij. dixit dauid ad viros iabes Bñdicti vos a dño q̃ fecistis miscdiã hanc cum dño meo saul: ⁊ sepelistis cũ. ⁊ nũc q̃dẽ retribuet vobis dñs miscdiam ⁊ veritatem Mat. v. Btĩ misericordes: qm ipi miaz ꝯsequent. Bern. Beati illi q̃ in miscdia subuenunt miseris: qm ita rependet eis vt p misericordiã dei ab omni miseria liberent. Quibus aũt specialr miscdia debeat exhiberi beatus Ambr. oñdit dicẽs. Brandis culpe est si fidelis egeat ⁊ ei miscdiã nõ exhibeas. Nã et iusto misericordia debet. Ubi ꝯo nõ manifestat ꝓsona. cognoscat tñ tempus vrges largius se misericordia pfundere debet. Itẽ am brosius. Est etiã pbanda liberalitas: vt si p primos sanguis tui egere videas vl cognoscas: illis tuipse subuenias quibꝫ plus ẽ pudor deposcere sumptũ ab alijs. Item nota q̃ quattuor sunt genera hoim q̃ dei miscdia meritis suis exigentibus nõ sunt digni. videlicet luxuriosi carnis imũdiciam sectãtes. auari ⁊ cupidi immisericordes apõ primos existentes. superbi ⁊ elati de malis suis se iactantes. dum et indeuoti penitere nolẽtes.

Primi sunt luxuriosi carnis imundiciã sectãtes. De q̃bꝫ dr Job. xxiiij. Oculꝰ adulteri obseruat caliginẽ dicens. Nõ me videbit oculus. ⁊ operiet vultũ suum: ⁊ pfodit in tenebris domos sicut in die cõdixerant sibi. ⁊ ignorauerũt lucem. si subito apparuerit aurora arbitrant vmbrã mortis. Et sequtur. Ad nimiũ calorem transibit ab aq̃s niuiũ: ⁊ usqz ad inferos pctm illius. obliuiscat eius misericordia. dulcedo illius vermes: et non sit in recordatione. Et q de luxurioso ꝓdicta intelligantur innuit vbi dr. Dulcedo illius vermes. potest enĩ vermis nomie carnis vocari qui luxurioso ⁊ cuilibet delicato carni dulcedo est. Et subdit glo. Ecce ex cecus ẽ qui vermem ornat. Un dicit Greg. De luxuria cecitas mentis inconsideratio. incõstantia. ꝓcipitatio amor sine odiũ. affectus pnis secuti horror ⁊ desperatio futuri secli generatur.

Secundi sunt auari: cupidi immisericordes erga primos exñtes. Attende q de operibus miscdie specialis mentio fiet in iudicio quãdo dicet iudex Esurii ⁊ nõ dedistis mihi mãducare ⁊c. Et iõ psal. cxi. Jocũdꝰ hõ qui miseret ⁊ cõmodat: disposet sermones suos in iudicio. Et dicitur auaro. Judicũ sine miscdia fiet illi qui nõ fecit miscdiam. Quomõ immisericordes sint auari. Aug. de ẓbis dñi dicit Inexplicabilis est sola auaricia diuitũ. semper rapit ⁊ nunq̃ satiatur: nec deum timet: nec homines veret. nec matri parcit: nec patrez agnoscit. nec fratri obtempat: nec amico fidem seruat. viduã opprimit. pupillozuz res inuadit. liberos in seruitutẽ reuocat. testimonium falsum ꝓfert. res defuncti mortui occupat. Nonne ipi qui hmõi faciũt moriunt. et iõ omnes auari q̃ hoc faciũt in die iudicij nullam miscdiam cõsequnt. Et iõ psal. xl. Btus qui intelligit sup egenũ ⁊ paupem: in die mala libabit eũ dñs. Qui enim misericorditer miseretur pauperis btus erit. Prouerbioz. xx. Qui sequitur miscdiam inueniet vitã: iusticiam ⁊ gliam. Bern. Vere btus qui intelligit sup egenum ⁊ pauperẽ: et non sup cupidum. sed sup paupem qui inuite ⁊ verecunde accipit: et accipiens glorificat pẽm suũ qui est in celis Tercij sunt superbi de malis suis se iactantes. q̃ pessimi est. Sz exiguo et hũili cõcedit misericordia. Sap. vi.

Pre superbia eorum non est misertus totam gentem et excellentem in peccatis suis. Et glo. id est. non est misertus. quia superbiunt in peccatis suis et contenunt iudicium dei. Et merito sicut dicit Isido. Sicut superbia est origo omnium viciorum. ita misericordia est origo omnium virtutum. Ipsa vero in peccatis prima: sed misericordia postrema. Quarti sunt duri et indeuoti de peccatis penitere nolentes: quod satis patet Ezech. ix. vbi dicitur Signa thau super frontes virorum gementium et dolentium etc. Signum salutis poni precipitur. scilicet thau. quod habet similitudinem crucis: et significat penitentiam. De hac cruce dicit Augustinus quod vita christiani hominis si secundum euangelium viuit crux et martirium est. Qui autem hoc signum non habent: sine misericordia puniri videntur. Unde sicut ibi dicitur Signa thau super frontes virorum gementium et dolentium super cunctis abominationibus que fiunt in medio eius. Et sequitur Transite per ciuitatem sequentes eum et percutite: non parcat oculus vester neque misereamini. senem et adolescentulum: virginem ac mulierem interficite vsque ad internitionem. omnem autem super quem videritis thau ne occidatis. et a sanctuario meo incipite. id est a sacerdotibus et electis meis qui seruitores domini esse debent: et qui ad custodiam sanctuarij sunt deputati. Et quod senem non excusat ratio senectutis: nec adolescentem ratio etatis. Si tamen peruenerit ad annos discretionis: nec virginem ratio integritatis: nec mulierem ratio sexus. Quia secundum Hiero. ibidem. per hoc datur intelligi quod nullus peccatorum nisi in cruce et in signaculo xpi potest saluari. quia inquit. Omnes isti pereunt si absque christi signaculo se aliquid esse credunt.

De eodem Sermo XXIII

Sanata est filia eius ex illa hora. Mathei. xv. et Marci. vij. Sciendum pro doctrina. Per hanc mulierem debemus intelligere peccatorem. Et merito quia initium peccati mulier. Eccli. xxv. A muliere initium factum est peccati. Qui habet filiam vnicam infirmam id est animam languentem in peccatis et vexatam a demonio. i. peccato. Et sic multis modis sanatur infirmitas corporalis: sic et spiritualis. Primo sanatur quis sudore contritionis prauum humorem peccati expellentis. Nam volens habere sudorem corporalem primo tegit se lecto. secundo apponit se igni. Et sic tu age spiritualiter vt possis habere sudorem contritionis: tege te lecto mortis. Eccli. xli. O mors quam amara est memoria tua et Eccli. vij. Memorare nouissima tua et in eternum non peccabis. quasi diceret. dolebis cum vera contritione. Secundo appone te igni. id est recordare iudicij et eterne damnationis in meditatione. Unde psal. xxxviij. In meditatione mea ardescit ignis. Ex quo causatur sudor contritionis lacrimarum. Quid est lacrima contritionis nisi quidam sudor contritionis quod repellitur egritudo mentis et sanatur. Unde psal. cxlvi. Qui sanat contritos corde etc. Ex hoc sudore lacrimarum sanatus est ezechias rex. iiij. Reg. xx. Cui egrotanti ad mortem nunciatum est quod disponeret domui sue: quia moreretur. qui conuertit faciem suam ad parietem et fleuit amare. sed per ysaiam missum a domino reuocata est nunciatio dicens. Uidi lacrimam tuam et sanaui te. Et spiritualiter. Per ezechiam intelligitur quilibet peccator qui est rex operum suorum Si infirmatur in peccato debet se conuertere ad parietem. id est ad recordationem peccatorum qui diuidunt peccatorem a deo vt paries vicinos segregat. Unde ysaie. lix. Iniquitates vestre diuiserunt inter vos et deum. Et postquam conuerterit se ad parietem. id est recordatur peccatorum suorum debet flere. et sic sanabitur. Et sic sanata est maria magdalena que vexabatur a septem demonibus. vbi per lacrimas quibus lauit domini pedes sanata est Lu. vij. Secundo sanatur quis corporaliter minutione: vbi emittitur malus sanguis. Et sic si vis sanari spiritualiter debes emittere in confessione malum sanguinem. id est peccatum. Unde psalmus. l. Libera me de sanguinibus. Glo. id est de peccatis. Unde sicut sanguis malus corrumpit corpus. et sic peccatum corrumpit animam. Uena autem per quam debet exire iste sanguis peccati est os penitentis Prouerb. x. Uena vite est os iusti. nam per os tanquam per venam debet emitti sanguis peccati. Sed heu aliqui emittunt bonum sanguinem et malum abscondunt hoc est quod se excusant in confessione sicut phariseus Luc. xviij. Ieiuno bis in sab. etc. Non sum sicut ceteri hominum. Tales non sanantur sed debilitantur. Nam iste descendit in domum suam iniustificatus. Sed aliqui nimis diu tardant cum minutione. et sic diuersas incurrunt infirmitates. Et sic spiritualiter est cum confessione. Unde Grego. Peccatum quod per penitentiam non abluitur mox suo pondere ad aliud trahit. Unde cum infirmitas ob

ticetur tunc sanitas protrahitur. Prouerb. xxviij. Qui abscondit scelera sua non dirigetur. sed qui cōfessus fuerit & reliquerit ea misericordiam cōsequetur. vt dic̄ Dauid psal. xxxi. Iniusticiā meaz nō abscondi &c. Dixi confitebor aduersum me iniusticiam meam domino &c. Et cō sanatur quis per dietam ieiunij Eccl. xxxvij. In multis escis erit infirmitas &c. Et qui abstinens est adijciet vitam. Unde regula medicinalis. Abstinētia est optima medicina. Nam volēs expugnare castrum facit hoc per famem. et sic tu. Castrum enī repletum cibarijs difficile expugnatur. Et sic anima repleta peccatis difficile curatur Eccl. xxxvij. Propter crapulaz multi perierunt. Ad hoc sonat illud puerbium. Asinus repletus cupit coream. i. Lorinth. ix. Omnis qui in agone cōtendit ab omnibo se abstinet. Quarto sanaī quis per incisionē: vt in membris corruptis que alia inficiunt. Et sic a prauo consortio psal. xviij. Cum sancto sctūs eris &c. Figurat Marci vij. in surdo & muto qui electus de turbis sanabatur. Et math. ix. in filia principis cum electa esset turba de domo eam sanauit. proverbioz. i. Prohibe pedem tuum a semitis impioz. Quinto sanatur quis per combustionem ferri. id est verbi dei. psal. cxviij. Ignitum eloquiū tuum vehementer &c. Diere mie. xxiij. Nunquid nō verba mea sūt quasi ignis ardens. Sapiētie. xvi. Non herba neqz malagma: sed sermo tuus domine sanat omnia. Prouerbioz. iiij. Fili ausculta fmones meos &c. vita enim est inuenientibo ea et vniuerse carni sanitas. Psal. cvi. Misit verbum suum & sanauit eos &c.

De eodem. Sermo XXIIII

Imitte eā qz

d clamat post nos. Math. xv. Clamor orationis optimus est nunciꝰ ad aures dei Psal. xviij. Clamor meus in conspectu eius introuit in aures eiꝰ. Voces valentiores apō serenissimas aures dei faciunt non verba nostra sed desideria. Sunt autē quattuor que faciunt homines clamare. aqua. ignis. gladius. bestia. Sic et nos clamare debemus. propter aquam & temptationem spūalem. propter ignem eternalē. propter gladium iudicialem. propter bestiā infernalem. scz dyabolum. De primo Jone. i. Mare ibat et intumescebat super eos. & clamauerunt ad deum & dixerunt. Quesumus domine ne pereamus in anima viri istiꝰ &c. Quid est fluxus presentis miserie nisi mare vel aqua. vbi tempestatibo temptationū et tribulationum anima periclitatur. imo peccando submergitur. Ideo in orationibo sic clamandum est quasi homo iam submergi timeret: sicut de petro dicit Math. xiiij. cum cepisset mergi clamauit dicens. Domine saluū me fac. Et matheus. viij. Dñe salua nos perimus. Usitatum dictuz est. Qui nescit orare ascendat mare. Et certe periculosius mare est in quo anima cū corpus submergit. Et ideo magis clamandū ē psal. lxviij. Veni in altitudinē marz & tempestas demersit me. laborauī clamans rauce facte sunt fauces mee. Augusti. Ut liberemur clamemus ne forte in pressuris cōsentiamus inīq̄tati & irrecupabiliter absorbeamur. De secūdo Joel. i. Ad te dñe clamabo quia ignis comedit speciosa deserti. & flamma succēdit omnia ligna regionis. Speciosa deserti. id est huius mūdi sunt nobilitas. potētia. gloria. iuuentus. pulcritudo & huiusmodi. O quot nobiles & potentes & gulosos et iuuenes & pulcras mulieres & viros iaz comedit ignis infernī per duo vel tria vel quattuor vel q̄nqz vl' sex milia annoz. Et non solū tales. imo omnia ligna regionis. id est quoslibet alios peccatores. Deutero. xxxij. Ignis succensus est in furore meo: et ardebit vsqz ad infernī nouissima. Ideo clamādum ē in orōne. vñ ysus. Jam tua res agitur: cuz paries primus ardet. Jā enī si primus paries scz maritus vl' vxor vel pater vl' mater l' frater vel soror vl' alius primus tuus forte per annum vel p quattuor: triginta vel quadraginta arsit. nonne times nōne clamas & forte pro eisdem bonis ardet pater tuus q̄ tu habes. et p eisdem tu cū eo ardebis. Nōne clamas. Flamma ño succendens ligna est illa de qua Luc. xvi. Crucior in hac flāma. Clama miser peccator & aquā lacrimaz fundas vt ignem non solū gehennē sed & culpe tibi extinguas. Isid. Dei fuus quotiēs aliq̄s tangitur vicio: totiēs ad orōem se fulcit: qz frequens oratio viciorum impugnatōz extinguit

De tercio oz Ezech. xxi. Iste exacutus ē gladius & iste limatus est in manu interficientis christi. Clama & vlula fili hois &c. Iste gladius est sententia dānatōnis qui nō solum acutus sz exacutus est vt p ipm̄ n solū corpus sed etiā anima feriat. limatus & splendens est

vt ab oībus videatur. In manu interficiē tis est vt ꝓmptus habeatur Deutero. xxxij. Si acuero vt fulgur gladiū meū ⁊ arripue rit iudiciū manus mea reddam vltionē ho stibus meis ⁊ hīs q̄ oderūt me retribuam. Prompt⁹ eni est non solū in iudicio: sz etiā in morte pctōrus. Uñ omni hora timēdus est Ideo in oratione clamandū est acsi iam gladio pfodi vereres. Iere. xxvi. Ululate pastores ⁊ clamate ⁊ aspgite vos cinere: qa completi sunt dies vt interficiami. Clama te in cinere futuros vos cineres ꝓsiderātes Hoc etiaz dr Jone. iij. q̄ rex niniue sedit in cinere: ⁊ hoies ⁊ iumenta nihil gustātes sac cis opiebātur vt clamarēt ad dīm in fortitudie. De quarto psal. lvi. Clamabo ad dominū altissimū qui bñfecit mihi ꝛc. Et seq̄ tur ibidem. Et eripuit aiam meā de medio catulor ⁊ leonū ꝛc. O si te iam leo vl' vrsus vel lupus vl' serpens inuaderet quō clama res. quāto magis clamandū est ꝑ dyabolū leone fortiorē. i. Pe. v. Tanq̄ leo rugiēs cir cuit q̄rēs quē devoret. Necessarius aūt ē cla mor orōnis ꝑ dyabolū. Ideo crisо. Oratio ui gis infirmitas est hostis: ipe; ꝑ se tela mi nistrat: q̄ hostem pcum instātia nō fatigat. Uñ ⁊ thobias clamauit cū eum inuaderet piscis. i. dyabolus. vt dr Thob. vi. Expaue scens thobias clamauit voce magā dicens. Dñe inuadit me piscis. Si clamat quē pi scis iste inuadit. i. diabolus temptādo. mul to magis clament qui in ventre huj⁹ piscis sunt male. sz viuēdo Jone. ij. Clamaui ad deū meū de tribulatōe mea ⁊ exaudiuit me de ventre inferni clamaui ⁊ exaudisti vocez meam.

De eodem'

Sermo XXV.

Mitte eaz q̄

o clamat post nos. Mathei. xv.

Ecce mulier ista mlt̄uz clamādo mlt̄os mouit ad intercedendū Nos q̄z ora mo multum clamabim⁹ si mlt̄itudine impe dimētor inimicorū incessor necessitor consideram⁹. Clamare ergo dēm⁹ vt impe dimēta deponam⁹ vt inimicos ꝓfundamus: vt intercessores moueam⁹. vt necessaria obti neam⁹. De ꝑmo hr Luc. xviij. Qui ꝑibant increpabāt eū vt taceret ꝛc. Turbe increpā tes sunt cogitatōes ⁊ fantasie orōnes impe dientes. Magz aūt impedit clamorē orōis elongatio clamātis. Tanto aūt hō a deo lō gius ē q̄to in vicijs ꝓfundi⁹. Et hō in ꝓfūdā ꝓfundi petōris ait psal. lxviij. Infix⁹ sum i limo ⁊ n̄ est subsia: labsraui clamās ꝛc. Aug. Debet vnusq̄sq; nostr̄ videre in q̄ ꝓfundo iac de q̄ clamat ad dīm. Clamauit eni de ꝓfū do Jonas in ventre ceti. Mel⁹ est hūc pe nitendo clamare de profundo pcti salubriter. psal. cxxix. De ꝓfundis clamaui ad te dñe. ꝛc. q̄ de ꝓfundo inferni inutil'r: sic diues in inferno sepult⁹ Luc. xvi. clamans dixit. P̄ abrāā mitte lazar ꝛc. De scdo dr. i. Ma cha. iij. Ne timueritis ml't̄itudinē eor ne for te formidetis. vsq̄. clamem⁹ in celū ⁊ misere bit nostri dñs ꝛc. Et valde clamandum ē ꝑ pter tēptatiōis impetū ⁊ formidinē ⁊ ꝑpter temptantiū ml't̄itudinē. Nō eni hēs tot ca pillos in capite q̄t ania inimicos. Uñ psal. Labsraui clamās rauce ꝛc. vsq̄q̄ ml't̄iplicati sunt sup capillos capit̄z mei q̄ oderūt me gratis. Si eni legio demonū vexauit vnū ho minē corpal'r sic dr Lu. viij. Quid ergo erit anie quā plures ꝓsequunt. Clamore ergo orōnis fugādi sunt. Legit eni Judicū. vij. q̄ ꝑ tubas sonantes ⁊ ꝑ fractas lagenas ho stes fugabant. In ꝓfractiōe lagenar dat in telligi mortificatō corpor. In tubis ꝙo ora tiones significāt. Tuba enz i vno fine flatū recipit ⁊ i alio sonū reddit. sic ⁊ orōnis flat⁹ fit i mūdo. sz son⁹ audit in cel'. Bregorius. Magn⁹ vinc⁹ orōnis q̄ effusa in terris in celo opat. Sic ergo orone ⁊ mortificatōe cōfun ditur diabol⁹ Mat. xvij. Hoc genꝰ n̄ ejicit nisi ꝑ orōem ⁊ ieiunū. De tercō dr q̄ cha nanea tādiu clamauit vsq̄ apostolos inter cessores hūit. Hoc etiā figuratū ē Hester. ui ij. vbi dr q̄ scandēs Mardoche⁹ vestimēta sua indut⁹ cilicio sparsis cinere capiti. et in platea medie ciuitat̄z voce magā clamauit. ⁊ ꝑ ciulatovsq̄ ad fores palacij veit. sic nostra vest̄z veter̄z ꝓ iniquitatibus dr scindi. ⁊ p⁹ ꝑ sacco pnie nos dēm⁹ induī. ⁊ cinere meroꝛie mortz mēte spargi. Eccl. xv. In medio eccie aperuit os ei⁹ ꝛc. vsq̄ ad fores palacij celestis regni Tātū dr clamare aia tua vt āgeli. virgines martires. apli audiāt. ⁊ etiā dño dicāt. Dimitte eā q̄ clamat p⁹ nos. Et forte scda hester. id ē maria mouebit ad intercedēdū si audit clamorē tuū. Ber. Mariā cogita. mariā inuoca. nō recedat ab ore tuo: no recedat a corde tuo. Et vt impetres orationis suffragium non deseras conuersatōis exemplū.

De quarto no. q̄ clamare dēm⁹ sic medie⁹ de sbuentiōe psal. xxxiij. Iste paup clamauit

ad dominū. et de omnibus tribulationibus saluauit eum. Et psal. xix. Nō est oblitus clamorem pauperū. Et sicut infirmus p sanatione psal. xxix. Domine deus clamaui ad te et sanasti me. Sicut cecus p illūinatione Lu. xviij. Cecus autem mlto magis clamauit Fili dauid miserere mei. Et sic demoniacus p liberatione. sic hec chananea clamauit Et sicut tribulatus p consolatōe Psal. cvi. Clamauerūt ad dominū cū tribularētur ⁊ de necessitatibus eoz eripuit eos. Et sic moriturus p euasione Danielis. xiij. Exclamauit voce magna Susanna ⁊ dixit. Dñe deꝰ eterne ⁊c. Clama ergo o miser pctōr p tātis necessitatibus ad deū. Sz certe sicut lingua serpentis sibilare potest. clamare aūt non pt ita lingua venenate oratōnis nō est clamor oratis sed sibulus serpentis apud deum. Dicro. Nescio qua cōscientia ea lingua q̄s deuz rogat qua mentit aut maledicit aut detrahit. nam labia scilz sancta tantū exaudit deus.

De eodem
Sermo XXVI De epl'a.

Hec ē volūtas

dei sanctificatio vestra. Scribit p̄ma ad Tessa. iiij. Crudelis hostis capta ciuitate vi ipam destruit ⁊ omnes munitōes ipsius ne amplius resistere valeat. Spūaliter Dyabolus est crudelissimꝰ hostis. nam si contra animā potest habere victoriam ad illā intrans oīs virtutes surripit ⁊ exterminat muros. i. sensus ⁊ cogitationes vt bruta infernalia ingredi et egredi valeant ⁊ ibidem pascant. Figurat. iiij. Reg. xxv. vbi legitur. Nabuzardan p̄nceps exercitus babylonis vi obtenta hierlm expolia uit templū ⁊ abstulit inde candelabz luminis. altare aureū mensam ꝓpositōis cozonā faciei vasa templi ⁊ vasa incensi ⁊ vasa sacrificij. et vestes sacerdotales. Et postmodum oīa spurcicia templū replenit. Spūaliter sic dyabolus vincens animā intrat templū cordis. et primo extinguit candelabz luminis. id ē excecat iudiciū rōnis Secundo sb trahit altare aureū id est charitatē. Tercio mensam ꝓpositiōis euertit p quā verba dei et predicatiōes designant: quia verbum dei spūalis cibus est aime. Quarto remouet coronam faciei templi. id est aufert verecundiam peccandi. Quinto destruit vasa incensi id est deuotas orationes. Sexto vastat vasa sacrificij. id est puerit coz et oc'os ne ibi videatur lacrimarū contritio per quam deo fit sacrificium acceptuz. Ultimo lacerat vestē sacerdotalē. i. vestē innocentie per prauā voluntatem Dyis igitur expoliatus homo qui prius erat templum dei efficitur stabulum bzutoruz. id est demonū ⁊ omnū vitiorum. Unde augustin⁹ in soliloquijs. Ipsi inquit videntes me sine te desperēt me. di uiserunt sibi vestimenta mea quibus honoraueras me. fecerunt sibi viam per me. sub pedibus suis conculcauerunt me et polluerunt templum sanctū tuum. scilicet per prauam voluntatem. Cui resistere debemus et implere voluntatem dei. de qua dicit thema Hec est voluntas dei sanctificatio vestra.

In summa epistole duo innuūtur. Primo docet nos tenere veritatis viam. ibi. Rogamus. Secundo docet nos habere mentis mundiciam. De primo dicit Frates rogamus ⁊ obsecramus vos. Apostolus scripsit illam epistolā thessalonicensibus. et thessalonica erat ciuitas metropolis i macedonia que est quedā pars grecie. Et apostol⁹ multum laborauit cum socijs suis ad cōuersionem eorum. scz cum siluano ⁊ thymotheo. Ideo hortatur ne falsos apostolos suscipiant in domino Ihesu per amorem eius: vt quemadmodum accepistis a nobis. scilicet verbo et exemplo quomō oporteat vos ambulare. scilicet in via morum: et viuere spiritualiter. et placere deo. scz per bona opera. De quo dicit magister in glosa Ille deo placet qui fidem rectam quam habet executione virtutum et perfecte operationis decorat Sic et ambuletis vt abundetis magis. id est magis ac magis crescatis in bonis operibus. quia fm Gregozium. In via dei non progredi est regredi. Unde beatus Augustinus dicit. Summa perfectio christiane religionis est vt quantūcunq; homo in hac vita proficiat semp deficere se putet. Cuius causam assignat Leo papa dicens. Nā qui estimat se ad hoc peruenisse quod cupit nō quesita reperit sed in acquisitōe deficit. Ex hoc patet error illoz qui dicunt q̄ homo in presenti vita potest tantum culmen perfectionis attingere q̄ amplius in gratia et caritate perficere nō potest: quod reprobatur in Clemen. de here. c. ad nostz. Sz d. an progredi sit homini necessariū ad salutem. Respondet q̄ non: quia tūc multi homines

Sermo XXVI

non saluarent qui semper in vno statu sunt bone consuetudinis: puta qui in eisdem orationib⁹ ⁊ elemosinis vitā continuant Sed continuus ꝓfectus necessarius est homim quantū ad desiderium non autem quantuz ad opa exteriora. Quod sic patz. Quilibet enim in hac vita quantūcunqz sanctus dicere debet cum propheta nunc cepi. Luce. xvij Si feceritis omnia que precepta sunt vob dicite serui inutiles sumus. Grego. Hec ꝑfectorum summa est iusticia vt se nunqꝫ ꝑfecios credant: ne ibi diffidendi incidāt in periculum vbi proficiendi deponant appetitū Ideo abundetis magis scz in desiderio: nō autem oportet in operis exercicio. Subdit Scitis enī que p̄cepta dederim vobis. Hugo. Si deficiant vires ad opus attamen voluntatē ⁊ affectum adhibeamus. In summa epistole duo innuūt. Primo docet nos habere mentis mundiciā. ibi Hec est voluntas dei sanctificatio vestra. Secundo ꝓhibet tria vicia. ibi. vt abstineatis a fornicatōe ⁊c. De primo dicit Hec est voluntas dei sanctificatio vestra. id est mūdicia Leuitici. xi. Sancti estote id est mundi: quoniam ego sanctus sum. Psal. c. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabit. Q, autem non vult immūdos in ministerio suo habere patet in Oza scdi Regū. vi. Qui cum tenere vellet archam dñi dum declinaret de curru cecidit ⁊ expirauit. dicunt iudei quia ea nocte cum vxore sua dormierat Idcirco op⁹ est habere conscientiā mundam. Nam dicitur Ecclesiastici. x. Sicut princeps populi sic etiam ministri eius. Sed princeps noster candor est lucis eterne. Idcirco voluntas eius requirit in nobis sanctitatē. Nam anima nostra est templū dei. Et nisi templū istud mundū sit dñs in eo nō habitat. prima ad Corinth. iij. Nescitis qꝛ templuz dei estis vos. et spūssanctus habitat in vobis. Si quis autē tēplū dī violauerit disperdet illum domin⁹. Bern. Balsamus est gratia dei. ideo vas purū requirit. Sapie. i. Non habitat in corpe subdito peccatis Sciendum tamen ꝙ conscientiā nostram mundare debemus tribus modis. Primo per verbum dei Johānis. xv. Jam vos mundi estꝫ propter sermonē meum quē locutus sum vobis Et ido sacra scriptura significat ꝑ labrū de quo Exo. xxxviij. ꝙ habebat specula exterius in quibꝫ qui intrabāt tabernaculū immundiciā suā videre poterāt. et intus aquā qua lauabātur. Ideo iohis. xvij. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est. Sepe enī contingit ꝙ peccator audit vnuz verbum in sermone de quo tantā capit contritionem ꝙ si haberet mille peccata mortalia dominus dimitteret sibi omnia. Exemplum legitur. Paulus primus heremita vidit homines intrantes ecclesiaz. inter quos vidit vnum nigruz et tenebrosum sicut carbo: et demones ducebant eum cathenatum et vinctum gaudentes ⁊ saltantes: ⁊ angeli sequebantur tristes et flentes. Cunqz daret se ad oratōem et fleret pro eo quod viderat surgens ab oratione vidit euz clarum ⁊ pulcrum et solutum. et angelos circa eum letantes ⁊ demones remotos confusos et flentes. Et reuelatum est ei ab angelo ꝙ ille peccator verbo dei in ecclesia audito contrit⁹ est et per consequens mundatus ab omni peccato. Secundo mūdatur per confessionē Unde. i. Johan. i. Si confiteamur peccata nostra fidelis est ⁊ iust⁹ vt remittat nob ea. et emundet nos ab omī iniq̄tate. Et sic per confessionē peccati expellitur dyabolus. iuxꝫ illud Lu. xi. Cum fortis armatus custodit atrium suū in pace sunt ea que possidet. si autē fortior eo supueniens vicerit eum vniar. eius auferz ⁊c. Quod figurat. i. Machabeoꝝ. iiij. Judas mūdauit templuz a gentibus inquinatū. Spiritualiter Judas cōfitens interpretatur. Nam vbi frequens cōfessio: ibi decor et pulcritudo. Tercio mūdatur per elemosinarū largitionem Luc. xi. Date elemosinam et omnia munda vobis erunt. Et Augustinus. Misericordie medicina tollit peccata maxima. Exemplū in petro thelonario Require in libro Uitaspatrum. Item sciēdum preter hanc voluntatē adhuc multiplex est voluntas dei. Prima vt a peccato conuertamur. Ezech. xviij Nunquid voluntatis mee est mors impij dicit dominus: nō. sed magis vt cōuertatur et viuat. Quasi diceret. Nolo mortem peccatoris: sed volo magꝫ vt conuertat et viuat August. Erubescat humana pigricia plus vult ille misereri q̄z nos a miseria liberari. Ergo deus peccata hominū dissimulat propter penitentiā Quia volūtas sua est vt peccator conuertatur ⁊ viuat. et ideo expectat. Unde gregorius. Quisqz viuit ⁊ delinquit idcirco miseratio diuina eum tolerat vt ab iniquitate se cōpescat. Uñ bern. Miseratō tua domine quo poterit explicari ſmone q̄z

benignus. q̄ liberalis. q̄ gratuitus fuerit. ego peccabam ⁊ tu dissimulabas. ego a sceleribus nō continebā ⁊ tu a verberibꝫ continebas: ego ꝓlongaui mlto tempe iniq̄tatez. et tu dn̄e ꝓlongabas tuā pietatez. Scda voluntas dei est vt in bono ꝓficiamus. Un̄ beatus Aug. dic̄. Summa ꝑfectio christiane religionis est: vt quantū homo in hac vita ꝓficiat: intantū se deficere putare debeat. Et ratio huius est: qꝛ status pn̄tis vite est quedam via qua ad patriā ꝑgimus. vt dic̄ Greg. sed via nunq̄ ꝑficitur nisi adepto termino. Hinc est ꝙ totus termin⁹ pn̄tis vite debet esse in ꝓficiendo et nō deficiendo. Ad quod hortamur prima Petri. ij. Sic ē voluntas dei vt bn̄facientes sitis. id est vt bōa opera faciatis. Illa eni duo sibiinuicē cōcomitari debent scilicz vt malū relinquamus ⁊ bonum faciamus. Un̄ psalmista psal. xxxvi Declina a malo ⁊ fac bonuz. Et ysa. i. Quiescite ꝑuerse agere ⁊ discite benefacere. Quia non sufficit ad vitam eternā vt maluz relinquamus nisi etiam bonū faciamus: vt patet de seruo inutili Math. xxv. cui dictum est. Inutilem seruū eijcite in tenebras exteriores ⁊c̄. Tercia volūtas dei est vt misericordes simus Math. ix. Misc̄diam volo ⁊ nō sacrificium Prouer. xxi. Facere misericordiaz et iudiciū magis placet deo q̄ sacrificiū. Et si homo nō haberet in elemosinaꝝ largitiōe sufficeret in proximorū compassiōe. vt Job qui cum omnia sua perdiderat ⁊ nō haberet vnde pauperibus subueniret compatiebat̄ eis ⁊ flebat. Job. xxx. Flebam quondā super eo qui afflictus erat et compatiebatur ania mea pauperi. Ideo commēdauit eum dominus dicens Job. i. Nunquid considerasti seruum meū iob ꝙ non sit ei similis in terra Grego. Plus est compassio q̄ datum. Nū q̄ enim qui vere compatitur quod necessarium est proximo negat. Qui enim de corde compatitur pauperi de seipso dat nō de suis bonis. Gregorius. Exteriora largiens rem extra seip̄m prebet. qui autem fletuz ex compassione prebet ꝓximo suo aliquid de seipso dat Quarta voluntas dei est vt in bonis operibus ꝑseuerem⁹ Joh. vi. Hec est volūtas eius qui misit me patris vt omne quod dedit mihi non perdam ex eo. Sola ꝑseuerantia facit vt hō non tardat̄. Unde Mat. x. Qui ꝑseuerauerit vsq̄ in finem hic salu⁹ erit: Isidorus. Tunc placent deo opera nostra quādo bonum quod inchoamus fine perseueranti implemus. Item sciendū qui impleuerit istas volūtates domini multas recipiet vtilitates. Prima vtilitas: quia amicus dei efficitur. Seneca. Idem velle idem nolle vera amicicia est. Secunda in suis orationibus exauditur Johannis. ix. Si quis dei cultor est ⁊ voluntatē eius facit hunc deus exaudit. Sicut patet in apostolis et alijs sanctis. Ideo. ij. Machabe. i. Det vobis cor omnibus vt colatis euz et faciatis eius voluntatez. Et statim sequitur. Exaudiet orationes vestras ⁊ reconcilietur vobis nec vos deseret in tempore malo. Si ergo fecerimus eius voluntatē nos ad eum conuertendo. ipse exaudiet nostras oratōes culpam remittendo. sicut patet in filio prodigo Luce. xv. Qui reuersus ad patrem rogauit vt reciperet eum in filium. Ideo p̄ma Johannis. v. Quodcunq̄ petieritis s̄m ei⁹ voluntatem exaudiet vos. Et grego. Quid mirum si postulātes tarde exaudimur qui precipientem dominū audimus tarde aut nullo modo Tercia vtilitas in pace eius conformatur Luc̄. ij. capl'o. In terra pax hominibus bone volūtatis. Nam qui nō conformat voluntatem suam voluntati dei: pacem perfectam non habet. Job. nono. Quis restitit ei et pacez habuit Quasi diceret. nullus. Sed qui om̄ia vult que deus vult pacem habere potest Sicut enim deus omnia quecunq̄ voluit fecit. sic quasi omnia fiunt que talis vult. vt legit̄ in exemplo s̄m ꝙ quidam respondit quibusdam admirātibus de fertilitate agrorum et vinearum suarum. Non mirum inquit cum semper habeam tale tempus quale volo. Et cum mirarētur super eius responsione et quererent virum vtrum haberet alterius modi tēpus q̄ alij homines. respōdit Nunq̄ volo tempus aliud esse nisi quale deus vult: et tale necessarium est Quarta est remuneratio ad suam voluntatem. Dicit enim deus seruientibus sibi. Si seruieris mihi ad meam volūtatem remunerabo tibi ad tuam volūtatem Mathei. vij. capl'o. Non omnis qui dicit mihi domine dn̄e ⁊c̄. sed qui facit voluntatē patris mei ⁊c̄. Psal. lxxij. Tenuisti manum dexterā meā ⁊ in volūtate tua deduxisti me et cum gloria suscepisti me. Ille vero q̄ vult facere voluntatē suam sibiipsi seruire videtur. Non ergo a deo mercedem requirit: sed a seipo. Unde Osee. x. Confusio effraym capiet et confundetur israel in volūtate sua.

Sermo XXVI

Dixi secundo prohibet tria vicia. Primo luxuriā dicens Abstineat vos a fornicatōe Quod pōt intelligi de carnali vel spūali fornicatione. Fornicatio spūalis est omne pctm̄ mortale. Aug⁹. Omnis aima aut est christi sponsa aut dyaboli adultera. ve aime q̄ sponsum legitimū ⁊ speciosuz forma pre filijs hominum nobilissimū ⁊ ditissimum reliqt pro adultero leproso vilissimo turpissimo ⁊ pauperrimo dyabolo. Sed fornicatōem carnalē etiam prohibet. Cum subdit. Unusquisq; custodiat vas suum possidere in sanctificationem. id est in maceratiōem ita q̄ non lasciuiat. Pro quo sciendū duobus modis homo maculatur luxurie vicio. Primo circa vsum illiciti sic est in fornicatiōe. Scdo circa immoderatū vel inordinatū vsum liciti sicut ē in ꝓpria vxore. Et idcirco primo ꝓhibet fornicationem. cum dicit Ut abstineatis vos a fornicatione. Fornicatō est omnis vsus carnalis commixtiōis preter legitimū concubitum. Unde fornicare est foras nidū cadere. Nidus coniugatoꝝ est matrimoniū a quo mox vt cadit homo deuoratur a dyabolo. Unde prouerbioꝝ. xxvij. Sicut auis transgrediens de nido suo. sic vir qui relinquit locū suum. Uitanda est autē fornicatō propter tria. Primo ꝓpter lucruz dyaboli. Secundo propter contēptum dei. Tercio ꝓpter immūdiciam sui. In illo peccato tantū lucratur dyabolus et pro tam vili foro qui hic binos ⁊ binos deuorat Prouerbioꝝ. vi. Precium storti vix vnius ē panis. quia fatua mulier illo precio dat corpus fornicatori ⁊ animam dyabolo. cui non daret sotulares suos dudum ruptos: nec solum animaz suam tradit dyabolo. sed etiā illius miseri q̄ cōmiscetur ei. Und sequit̄ vlterius in textu iam allegato. Mulier autē viri p̄ciosaz animam capit Item ī nullo peccato contēnitur deus tantū et ꝓ tam vili re. Quia miser hō delectationē turpium ⁊ vilium membroruz preponit deliciis paradisi. Un̄ Eccī. xxi. Audiuit luxuriosus verbum et displicebit ei et ꝓiecit illud post dorsum suum. Et dn̄s Ezechielis. xxiij. Proiecisti me post corpus tuū Item in nullo peccato sordidatur tm̄ homo et tam turpi sorde sicut in fornicatiōe. qz nō soluz animā maculat sz ⁊ corpus ꝯtaminat Unde. i. Coꝝ. vi. Omne pctm̄ qd̄cunq; fecerit homo extra corpus ē. qui aūt fornicatur in corpus suum peccat. Ubi dicit glosa. In fornicationis opere sic totus homo absorbetur a carne vt iam dici nō possit ipse carnal' sed simul totus homo dicitur caro. Item ꝓpter penā inflictam. Innoc. in li. de vilitate hūane conditiōis. Luxuria oēm etatem corrumpit. omnē sensum ꝯfundit. oēm ordinez soluit. Un̄ fornicatio dr̄ quasi forme necatō Quia sicut leprosus eijcitur a ciuitate ⁊ p⁹ mortē tugurū ei⁹ comburit̄ igne Sic luxuriosus eijcitur ab electoꝝ consortio ⁊ corpus et anima eterno tradūtur incēdio. nam sicut hic arsit in culpa: ita ibi ardebit sp̄ in pena. Fornicatores enī magꝫ ardebūt. sic ptz. ij. petri. ij. Nouit dn̄s pios de temptatōe eripere iniqs vero in die iudicij cruciandos reseruare. Magis autem eos qui post carnē in cōcupiscentia immūdicie ambulāt Propter h̄ Isid. ait. Omibo pctis fornicatio maior est. fornicatio vniuersa accendit mala. vnde melius ē mori q̄z fornicari. Scdo ꝓhibet immundiciā in ꝓpria vxore cū dicit. Et sciat vnusquisq; vas suū. i. vxorē suaz possidere. quia mulier debet esse subiecta viro: nō econuerso. Un̄ dn̄s Gen̄. iij. Sub viri ptāte erꝫ et ipse dn̄abit̄ tui. Et assignant̄ q̄nq; ratōes illius subiectōis an̄ pctm̄. tres aūt p⁹ pctm̄ Prima rō ante pctm̄ est: qz creata ē p⁹ virū aut qz vir p̄cipuus est quia p̄mus Scda qz ꝓpter viꝝ creata ē. Tercia quia de viro. De hijs habetur. i. Coꝝ. xi. Quarta qz adducta ad viꝝ nō econuerso. Quita qz imposuit ei nomen. Tres rōnes post pctm̄ sunt: qz molliter locuta est cū serpente: qz primo comedit de pomo vetito et porrexit ipm̄ viro. seducta eni est ⁊ seduxit. Ideo in signum seductōis et subiectiōis mulier velamē debet habere super caput suū. i. Coꝝ. xi. Qual'r aūt vir vxorem debeat possidere on̄dit cuz dic. in sanctificationē. abstinendo ab ea ꝓ loco et tempe sicut apostolus docet. i. ad Corinth. vij. Nolite fraudare inuicē nisi forte ex consensu ad temp⁹ vt vacetis orationi ⁊c. Un̄. August. Frustra veneratur laurentiū in craticula q̄ voluptatur in carnis lasciuia. Frustra veneratur festum Petri ⁊ andree in cruce q̄ amplexus exercet in voluptate. Un̄ Urias ait ij. Reg. xi. Archa dei habitat in papilione ⁊ serui dei mei manēt super faciem terre. et ego ingrediar ī domū meaz vt comedā ⁊ bibam et dormiā cum vxore mea. Ideo subdit. Et honore scilz mundo. s̄m illud quod natura docz. nihil fedum in vxore. scilz inordinatas delectationes querere preter communem modum quē ordinauit natura. Unde p̄ma

Petri.iij. Uiri similiter cohabitantes ſm
scientiam quasi infirmiori vasculo muliebri
impartientes honorē tanq̄ coheredib9 g̃tie
vite vt non impediātur orones vestre Itē
nota q̄ actus ꝯiugalis multis fit de causis
Aliquādo fit causa prolis ꝓcreande ad cul
tum dei.et sic est meritorius.Aug⁹. Coniu/
galis concubitus generandi gratia non ha
bet culpam. Secundo fit causa vitande for
nicationis in proximo.harum vna causa re
spicit seipsum:altera proximū. De primo.i.
ad Corinthios.vij. Uxori vir debitū reddat
similiter autē ⁊ vxor viro.Aug⁹. Redde de
bitum ⁊ pro sanctificatōe perfecta deus tibi
computabit. Si autem fit causa vitan/
tande fornicationis in seipso:tūc non est me
ritorium boni:sed vitatio mali Ueniale au
tem est propter bonū nuptiale. Alio modo
fit causa saturande libidinis.⁊ sic tūc ē mor
tale. Unde philosophus Omnis vehemēs
amator proprie vxoris adulter est. Hieroñ.
In matrimonio opera liberoꝝ concessa sunt
voluptates autem que de meretricū ample/
xibus capiūtur in vxore damnātur. Et hoc
ꝓhibet apostolus dicens. Non in passione
desiderij sicut et gentes que ignorant deum
Thobie.vi. Hij qui coniugiū ita suscipiūt
vt deum a sua mente excutiāt ⁊ sue libidini
ita vacent sicut equus ⁊ mulus quibus nō
est intellectus: habet potestatē demon super
eos. Tunc prohibet auariciā dicens. Et ne
quis supgrediat̄ proximū scilicz conculcan
do et affligendo ipsum.sicut milites qui ho
mines suos grauibus exactionibus oppri/
munt ⁊ affligunt. sicut sepe fit q̄ quidquid
pauper ꝑ laborez ⁊ sudorē acquisiuit per an
num ipsi nobiles in vna veste vel in vno pa
lefredo expendant. vel in vno prandio im/
moderate consumāt. siue canib9 et auibus
suis distribuant. Ezechiel.xix.c. Factus est
leo ⁊ didicit capere predam et hoīes deuora
re.habent etiā leunculos suos.scz ministra/
les et baiulos qui ad modū sanguisuge san
guinem pauperū sugunt ⁊ in sinum domi/
norum euomunt. Michee.vij. Princeps
postulat ⁊ iudex in iudicando est. Contra
hos etiam clamat dñs Isa.iij. Quare atte
ritis populū meum ⁊ facies pauperꝝ cōmoli
tis.qꝛ ꝓpter oppressionē pauperꝝ tedebat vi
uere sapiētē:qui ait Eccs.iiij. Uerti me ad
alia que sub sole geruntur ⁊ vidi calūnias ⁊
lacrimas innocentiū ⁊ consolatorē neminez
nec posse resistere eoꝝ violentie cunctorum
auxilio destitutos.et laudaui magꝫ mortuos
q̄ viuentes ⁊c. A talibus nec elemosinam
debemus accipere. Unde Hieronim⁹ ait su/
per Isaiam.i. Principes tui socij furum ⁊c.
Nos quoq̄ cauere debemus ne ab illis acci
piamus munera qui de lacrimis pauperum
congregāt sibi diuitias. Tunc ꝓhibet do
losam fraudē que species furti est dicēs: Ne
q̄ circūueniat in negocio frēm suum:sic mer
catores ⁊ artifices qui in stateris ponderib9
et mensurꝫ ⁊ mēdacijs iniquis. ꝑ mendacia
et iniurias multos hoīes decipiunt. cum tm̄
dominus precepit Leui.xix. Statera iusta
et equa sint pondera iustus sit modi⁹ equus
q̄ sextarius. Item mentiūtur quando asse/
runt rem vilem l' corruptam esse ꝑciosam ⁊
bonam.exercent vl' magna parte quidq̄d do
li vel fraudis pōt excogitari. Contra q̄s ait
Isaias.v.c. Ue qui dicitis malū bonum:et
bonū malum.sic venditores ponentes tene/
bras lucē ⁊ lucez tenebras.sicut illi qui tene
brosa loca eligunt in q̄bus vendūt pannos:
vt defectus minime appareant. Ido merito
tanq̄ filij tenebraꝝ ꝓiciētur in tenebras ex
teriores.ponentes amaꝝ in dulce ⁊ dulce in
amarū sicut caupones ne ista leuia videant
Subdit. Quoniā vindex ē dñs. Ad ro.xij.
Mihi vindictaz ⁊ ego retribuam. Et psal.
lxxiiij. Cum accepo temp⁹ ego iusticias iu/
dicabo. Eccī.v. Deus enī vindicās vindica
bit. Bern̄. Quid faciet de iniusticijs exquo
ipsas iusticias iudicabit Lu.vi. Eadē men
sura qua mēsi fuerit⁊ remetiet̄ vob̄. Basilius
Qua mensura vnusq̄sq̄ peccat: aut bñ agit
premiū habebit. Deut.xxv. Scd̄m mēsurā
delicti erit plagaꝝ mod⁹. Apoc.xviij. Quā/
tum gl'ificauit se ⁊ in delicijs fuit tm̄ date il
li tormentū ⁊ luctū. Sz heu quidā illud n̄
timēt Eccs.viij. Quia nō ꝓfertur ꝯ malos
cito sententia absq̄ vllo timore filij hominū
ꝑpetrāt mala. Eccī.v. Ne dixeris peccaui ⁊
quid mihi accidit triste. de⁹ enī patiēs ē red
ditor. Deut.xxxij. Mea est vltio:⁊ ego retri
buā in tpe. Sz qꝛ nō ꝓfert̄ cito ꝯ malos sen
tentia nō timet̄. Contra qd̄ Aug. Lento gra
du diuina ꝓcedit firmitas sz tarditatē ꝯpen
sat ꝯtinuitas. Sb̄dit in textu dicēs Nō vo
cauit nos de⁹ in īmūdiciā sz in sctificationē
Ecce causa disponēs ad v̄tutes est mūdicia
cordis Prouer.xxij. Qui diligit cordis mū
diciā hēbit amicū regē. Phs.iiij. de aīalib9.
Uas venenaticū si proijcit̄ in aquaz pisces
non intrant.si autem mūdum fuerit intrāt.

Spiritual'r. Et sic ꝑtutes Exo. vij. Pisces mortui in flumine sanguis id est pcti. psal. Libera me de sanguinibꝫ .i. peccatis ꝛc.

De animabus.

Sermo. XXVII. extraordinarius.

Mors quam

O amara est memoria tua Scribitur Eccl. xli. Hugo in dascoli con libro. iiij. dic. q candela cinerib applicata ꝛ intincta citius ꝛ facilius inflammatur. Spual'r. p candelā intelligit mens hūana cineri amaritudinis immersa. talis meli⁹ inflāmat ꝛ accendit in charitate dina De quo Breg. loquit sic dicens. Se sollicitat in bono ope q̄ semp cogitat de extremo fine. Nam sic cineres sunt amari saporis rōe cuius pturbant gustantē. sic ꝛ mēoria mortis contristat hoiem. De q̄ thema. O mors q̄ amara est memoria tua ꝛc. Pro quo sciē dum quadruplex ē mors. Prima mors nature. secunda culpe. tercia glie quarta gehenne. Et cuiuslibet mortis mēoria est amara. Prima est mors nature. s. qua priuatur hō vita naturali. De qua ad Heb. ix. Statutū est oibus hominib semel mori. Et hec ē amara tribus de causis. Pro q̄ ineuitabilis. ij. Regū. xxij. Omnes morimur ꝛ quasi aque dilabimur. Nā sic in aqua nō videt vestigiū nauis transeūtis: sic nec homis hodie mori tui ꝛ heri viuentis. Nam ꝫ hanc mortē nō iuuat fortitudo: nec nobilitas: nec diuitie: nec scientie. Non fortitudo. i. Regū. ij. Nō in fortitudine sua robꝛabitur vir. Non nobilitas. Psal. Que vtilitas in sanguine meo dum descendero in coꝛruptōem. Non diuitie Psal. Dormierunt somnū suum ꝛ nihil inuenerūt omnes viri diuitiaꝫ in manibus suis. Non scientie. Eccs. ij. Moꝛitur doct⁹ pariter ꝛ indoctus. Et hō cognouit dauid dicens Quis ē hō q̄ viuet ꝛ nō videbit mortē quasi dice. nullus. Eccl. xli. Omnia que de terra sunt: in terram reuertent. Ideo hoꝛtamur Eccl. xxij. Añ obitum tuū opare iusticiam. Scōo hec mors nature est amara: q̄a nihil ꝛeꝛortabim⁹ Job. i. Nudus egressus sum de vtero matris nud⁹ reuertar illuc. Et Bern. Mundus ineꝛorabilē sibi cōstituit ianitoꝛem. quia nihil finit ꝛeꝛortari. Prima Thimo. vi. Nihil intulimus in hūc mōm nec aliq̄d ꝛeportabim⁹. Tercio est amara: q̄ velox Eccl. xxij. Memoꝛ esto q̄m mors nō tardat. Reuera: q̄ q̄tidie ap,ppiquat. Aug. Uita nostra nihil aliud ē nisi curius ad moꝛtem. ꝛ Luc. iij. Jā enī secur' ad radicē arboꝛ posita e. i. moꝛs ad vitā homis. Nā oi hora et die ꝛeponit q̄dā pticula. iō stultū est speꝛare in longitudiez diez. sic fecat diues de q̄ Lu. xij. cui dcm est Stulte hac nocte moꝛiens ꝛc. Ecce ꝓmisit sibi annos plurimos. et nō hūit noctē plenaꝫ. Sic ꝛ nos Bre. Qui penitenti veniā spopondit die crastinū nō ꝓmisit. Quarto ē amara: q̄ dubia. Primo quo ad tēpus Mat. xxv. Nescit' diez neq̄ horam. Scōo est dubia q̄ ad statū. Eccl. ix. Nescit ho finē suum. Tercio ē dubia q̄ ad locū. Bern. Certū est q̄ moꝛiamur. incertuꝫ aūt vbi. quomō ꝛ q̄n. nam moꝛs vbiq̄ te expectat. si prudēs es vbiq̄ expecta eā. Ideo Eccs. xi. Si hō annis multis viꝛerit memi nisse debet tenebꝛosi temꝓis. i. moꝛtis q̄ occidet luꝛ gtie. Scōa ē moꝛs culpe scz q̄n homo facit pctm̄ moꝛtale. De qua psal. Parauit in eo vasa moꝛtis scz ꝓ pctm̄. Et hō dupliciter. Primo ꝓsentialiter Mat. v. Qui viderit mulierē ad cōcupiscendū eā iā mechatus ē scz in puersa volūtate. Nam sic bona volūtas remuneraꝛ: sic ꝛ mala punit. Bre. Non est vacua man⁹ a mūere: q̄n archa coꝛdis est plēa tua volūtate. Et sic ecōtra. Nō est vacua manus a pena vbi ē volūtas mala. Nam cogitatio mala sine ꝓsensu est venialis. Un aug⁹. Non sentit q̄ non ꝓsentit. Scōo moꝛit hō pctm̄ ꝓpetrando Jacobi. i. Peccatū cū ꝓsummatū fuerit generat moꝛtem. scilz culpe. Et hec moꝛs est amara. Nā sicut moꝛtuus est frigid⁹. ꝛ sic pcōꝛ in moꝛtali sine igne diuini amoꝛ est. Etiaꝫ sic moꝛtuus nō comedit nec bibit. ꝛ sic pcōꝛ i moꝛtali nō fit ꝓceps bonoꝛ. Eccs. ix. Qui in vno offendit: pdit multa bona. Item sic moꝛtuus fetet. Et sic peccatoꝛes. psal. Coꝛrupti sunt ꝛ abominabiles facti sunt i iniquitatib suis. Tercia est moꝛs glie. scilz vbi homo moꝛitur mundo ꝛ peccato. ꝛ viuit in christo Ad coloceñ. iij. Moꝛtificate membra veꝛstra que sunt super terram. Non dicit membra veꝛstra que sunt sub terra: vt in moꝛte. nā tunc non sunt apta ad moꝛtificationem. sed ad putrefactionem. Non que sunt in terra vt in senectute. sed que sunt sup terram. id est in iuuentute. tunc membra sunt apta ad moꝛtificandum: nevicia in eis regnent. Ad Romāos. vi. Nō regnet peccatū in nostro moꝛtali coꝛꝓe: vt obediatis ꝓ cupiscētijs eiꝰ.

Feria scḋa post Reminiscere.

Et sic peccata sunt mortificanda Et tunc vi uificant merita. Ad romãos. viij. Si spiri/ tu facta carnis mortificaueritis viuetis. Et Colocen. iij. Mortui estis: ⁊ vita vra abscõ dita est in christo. Nam sic mortuꝰ ꝓuatur sensibꝫ. sic ⁊ bni abstinent sensus inmorios Et hoc docuit Isiḋ. Mori oportz in carne mundo ne moriamur in aĩa xpõ. Nec mors est amara ipsis mũdanis Math. vij. Arta est via q̃ ducit ad vitã ⁊c. Dulcis ꝯo bonis et electis Psal. Pciosa in ꝓspcu do. mors sanctoꝝ eius. Quarta est mors gehenne De qua Ezech. xxiij. Nõ planges neq; plo rabis: neq; fluent lacrime tue. ingemisce ta/ cens. luctũ mortuoꝝ nõ facies. Ratio: qz ibi nõ est spes redẽptionis. Job. vij. Qui descẽ dit ad inferos nõ ascendet neq; reuertet vl/ tra in domũ suam: nec eum ꝓgnoscet ampli us locus eius. Augꝰ. Mors eterna est que nullo fine claudit: nlla accedit ꝓsolatio. nul la recedit desperatio. Et Job. xx. Luet om/ nia que fecit: nec tamẽ ꝓsumet. quia ibi erit mors sine morte. eternitas sine fine. Tali morte mortuꝰ est diues Lu. xvi. et sepultus est in inferno: vt ferrum a fabro in igne. Et hec ẽ amara. imo amarissima. Psal. Mors pctõrum pessima. Et hoz mortuoꝝ hodie nõ fit mentio nec memoria. Aug. Si scirez prẽm meũ vel mrẽm in inferno. nollẽ plꝰ ora re q̃ ꝓ dyabolo ꝓ eis. Sz primoꝝ mortuoꝝ qui tm mortui sunt morte nature fit memo/ ria. De quibꝫ. ij. Mach. xij. Sancta ⁊ salu bris est cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a pec catis saluantur.

Feria scḋa post Reminiscere.
Sermo XXVIII

Veretis me et

q in pctõ vestro moriemi. Joh. viij

Videmus q̃ capti multa patiũtur detri/ menta. Primo famẽ. secundo tristantur fre quenter. tercio nõ hñt requiem. ⁊ si hñt do/ minũ gratiosum ille liberat eos. Spiritual'r Et sic anime fideles sunt capte in purgato/ rio. Primo patiũtur famẽ. s. bonoꝝ operuꝫ. Psal. lviij. Famẽ patient vt canes. Naz ni hil habent nisi quod eis ꝓstamus: qz sunt ex tra statũ ꝓmerendi. Scõo tristant ⁊ cũ tri/ sticia capiunt cibũ. i. opa: qz nõ ꝑficiunt nisi satisfaciant. Psal. lxxix. Cibabis nos pane lacrimaꝝ. Tercio reqez nõ hñt. ergo clamãt ad fideles amicos Et sic facit ecclia in offi/ cio misse Redime me ⁊ miserere mei ⁊c. Et in collecta Presta qms ops deus vt familia que se affligẽdo ab alimẽtis abstinet. sectan do iusticiã mens a culpa ieiunet. Et figurat in epistola Daniel. ix. q̃ orauit. Dñe deus q̃ eduxisti ppl'm tuuz de terra egypti in manu forti. peccauimꝰ dñe: iniq̃tatẽ fecimꝰ. in oĩm iusticiã tuã auertat obsecro ira tua ⁊c. et ex/ audi deꝰ noster orõem fui tui ⁊ ꝑces eius ⁊c. Et qz videmꝰ si vinctus habet gñosum do/ minũ exaudiet eũ si nõ mittit eũ mori i vin culis. Et sic fecit ihs iudeis dicẽs. Quereꝫ me ⁊ in pctis vr̃is moriemi. In summa euangelij quattuor innuũtur. Primo vilis delicti castigatio. ibi. ego vado ⁊ q̃retis me. Secundo subtilis peccati meditatio. ibi. si eni non crediderit. Tercio fidelis dicti demõ stratio. ibi. dixit eis ihs. ꝑncipiũ qui ⁊ loq̃r vobis. Quarto vtilis fidei modificatio. ibi. cum exaltaueritis De ꝑmo dicit In illo tẽ pore. scz cum fuerat ihs in templo in hieru/ salem ⁊ ait. Ego sum lux mũdi. tũc scribe dixe runt. Tu de teipso testimoniũ phibes testio nium tuũ nõ est verꝫ. Et rñdit ihs. In lege vestra scriptũ est. Duoꝝ hoim testimoniuꝫ est verꝫ. Ego sum q̃ testimoniũ phibeo ḋ me ipso. Et testimoniũ phibet de me q̃ misit me pater. Dicebãt ergo ei: vbi est pater tuꝰ. Re spondit. neq; me scitis: neq; prẽm meũ scitis. Si me sciretis forsitan ⁊ prẽm meũ sciretis Tunc inter cetera ait Ego vado ad patrem scz per passionẽ. prenũciat mortẽ suã esse vo/ luntariã: qz ꝑ se vadit nõ ab alio ducꝰ. Jo/ han. x. Nemo tollet a me aĩam meaz. Nam dicit Joh. vij. Querebãt eũ iudei apprehẽ/ dere: ⁊ nemo misit in illũ manus: qz nondũ venit hora eius. Jdeo bñ dixit. Ego vado. quasi diceret. Frustra me ꝑsequmini. ego eni elegi tps q̃n ꝓ hũani generis salute moz de beam. et q̃ritis me. s. ꝑsequendo in mẽbris ⁊ nõ ex amore: sz ex odio. Et in pctõ vro moriemi id est si ꝑseuerabitis vsq; ad mortẽ in ipo mo riemini. Nota �means q̃ diuersi sunt homies sic ⁊ diuersimode seu diuersis tempibꝫ q̃rit hesus. Primo aliq̃ querũt eũ mane. Et sic inuenit faciliter. Et sic iste mulieres in die pasce Marci. vlr. Et valde mane vna sab/ batoꝝ ⁊c. Et sic tu in iuuẽtute Prouer. viij. Qui mane vigilauerit ad me inueniet me.

Scõo aliqui q̃runt eũ vespe: ⁊ iuenitur difficulter: sicut dr Lu. xxiij. de duobꝫ disci pulis eũtibus in emaus q̃ dixerunt Mane nobiscuz dñe: qm̃ aduesperascit Et tn dñs

dure reprehendit eos. Et sic aliqui in sene/ cture Psal.xxi. Aruit tanq̃ testa virt⁹ mea quia obstinati raro confitent. Ideo sequit. Et lingua mea adhesit faucibus meis. Et sic quandoq; moriũtur sine confessione. exq̃ sequitur. Et in puluerẽ mortis d̃uxisti me

Tercio aliqui querũt eũ sero. t est dubi tabile an inueniantur Joh̃is.xx. Cum essẽ se/ ro ꝛc. ihesus venit. et tamen dubitauerũt qz spm̃ esse crediderunt. Et sic aliq̃ in morte vo lunt eũ querere. Unde augusti. Penitentia sera raro vera. Si vis agere pniam q̃n pec/ care non potes. tũc peccata te dimittũt t tu non ea. tene certũ t dumitte incertũ. Quar to aliq̃ in nocte. et sic milites custodiẽtes se pulcrum q̃rentes in nocte nõ inuenerũt Et sic aliqui in pct̃o noctis nõ inueniũt. Can. .iij. In lectulo meo quesiui p noctẽ t nõ in ueni. Reuera non inueni miseratorẽ p⁹ mor tem: qz sic est in mundo. nõ vt gl'ificatorem quia sic est in celo. sz vt iusticie exactorem. ysa.lij. Querite d̃m dũ inueniri p̃t ꝛc. Er go subdit. In pctis vestris moriemi. No ta quidã moriunt p peccatis. t sic tm̃ vnus est mortu⁹. scz christus. i. Pet. ij. Xp̃us mor tuus ẽp pctis nostris: iustus p iniustis. Et hec mors est amara Trenoz. i. O vos oẽs qui transitis p viã ꝛc. Et sapie. i. Morte tur pissima condẽnem⁹ eũ. Aliqui ꝺo moriunt peccato. et sic tm̃ boni. i. Pe. ij. Peccatz mor tui iusticie viuam⁹ Aliqui ꝓpter pctm̃. t sic nos oẽs Roz. v. Per pctm intrauit mors i mundũ. Aliq̃ in pct̃o. et sic iudei. ꝛ q̃b; hic in textu d̃r. Moriemi in pctis vris. Eccli. xli. O mors q̃amara est mẽoria tua. Tunc subdit. Quo ego vado vos non potestis veni re. qz iam mortui erãt in peccatis t in statu damnatiõis. ideo ad gl'iam patris ad quaz iunt saluator p mortẽ nunq̃ venire poterãt. Remig⁹. Non poterant venire qz noluerũt in eum credere: nec eũ diligere. illa est enim via ad eum. Sciendũ multipl'r impedi untur aliq̃ adeo q̃ nõ p̃nt venire quo x̃pus vadit. Primi sunt ignorãtes viam. psalm. Non est timor dei añ oculos eorum: viã pa cis non cognouerũt. Et hec est via pnie per quã puenit ad pacẽ eternitatis. De qua exo di. v. Ibimus viam trũ diez in solitudine. Tres dies sunt tres ptes penitentie: sine q̃/ bus nemo puenit ad christũ Lu. xij. Nisi pniam egeritis oms sil'pibitis. Secũdi ratione contrarietatis. Et sic impediuntur peccatores. Et ꝛ hoc hic loquit psal. Non habitabit in medio domus tue qui facit su perbiam. sed solum qui peccato caret: t est in nocens. Psal. Dñe quis habitabit in taber naculo tuo Innocens manibus ꝛc. Ter cij ratione imperfectõis vel indispositionis Hoc modo impediũtur iusti q̃diu sunt in corpe. ij. Cor. v. Quãdiu sumus in corpo re pegrinamur a dño. Talibus nõ dicit do minus simpliciter. quo ego vado vos non. ꝛc. sed addit determinatõem tempis Joh̃. xiij. Quo ego vado non potestis me modo sequi. Sequitur malus iudeorũ intellect⁹ circa predicta. Dicebãt ergo iudei. Nunq̃d interficiet semetipsum. quia dicit quo ego va do vos non potest⁹ venire. Que quidem opi nio fm Aug. stulta est. nam poterant seip/ sos interficere t venire ad mortẽ. Non ergo mors erat terminus quo iturus erat. sed via qua ibat ad patrem. Unde nõ dixit q̃ non possent ire ad mortẽ. sed per mortem non po terant ire ad locum quo christus exaltabit̃ p mortem ad dexteram patris. Uel fm Orige nem. Judei habuerũt ex ysa. liij. q̃ christus esset voluntarie moriturus. Dicit enim ibi pro eo qui tradidit animã suam in mortem Et ideo ex hoc habuerunt aliquã suspitoz q̃ Jhesus christus esset. Ex hoc ergo q̃ di/ xit. Quo ego vado introduxerũt hanc opi/ nionem q̃ ipse semetipm voluntarie morti traderet. Contumelioſe tamen hec pferunt dicentes. Nunquid interficiet ꝛc. Alias di xissent Nunq̃d anima cũ ipsi placuerit egre dietur relicto corpe. q̃d nos nõ possum⁹ face re. Sequitur iam illud quod eis dñs ad h̃ respondit cõuincendo eos q̃ verba sua non intelligebant. Uos deorsum estis: ego de su perius sum. vos de mũdo h̃ estis: ego nõ sũ de hoc mũdo. Nõ ergo est mirũ q̃ superiores vestri falsum habuerũt intellectũ. qz ꝺ mun do fuerunt t animales. animalis aũt hõ nõ sapit ea q̃ dei sunt. Aug⁹. Si non crediderit is qz ego sum christus: quia ego suz filius dei. non credetis qz ego suz verbũ p̃is: quia ego sum conditor mundi: qz ego sum homi nis creator: homis et redemptor. Nisi hec omnia crediderit is moriemini in pctis. Jõ iudei dicebãt christo. Tu quis es. quasi di cerẽt yronice. vt sciamus te t nõ moriamur in peccato. Sciendũ q̃ littera illa intelli gi potest de christo filio dei t de christo hoie Nam christus fm q̃ filius dei est: est de su/ perius Johannis. xvi. Exiui a patre et veni in mũdum. Et similiter non ẽ de hoc mũdo

Feria scḋa post Reminiscere

sensibili qui consentit in rebus sensibilibus quia p̄cedit mūdum sicut causa effectū. Jo hannis.i. Omnia p̄ ipm facta sunt ⁊ mōs per ipsum fact⁹ est. Si autē hō christus est de supi⁹ ꝓpter ꝫtutē firmatiuā que fuit vir tus spūssancti quantū ad animā. cozp⁹ eius bn̄ est pars vniuersi. Et sic est de mūdo quā tum ad substantiā non tn̄ quātū ad peccati dordinatiōem. q̄ dordinatio noīe mūdi in sacra scriptura sepius intelligit. Un̄ nullū habuit affectū ad hūc mundū ⁊ ad hec mū dana sed ad supioza. vbi anima eius cōuer sabatur Ad philip.iij. Nostra cōuersatō in celis est. Math.vi. Ubi est thesaur⁹ tuus ⁊c̄. Judei ẋo sic erant de mundo. q̄ habue runt affectū ad terrena. Unde ergo ꝓcludit Dixi ergo vob̄ q̄ moriemi in peccatis vestr̄

Circa quod sciendu⁊ q̄ vnumquodq̄ in suo genere de inferioribꝫ si sibi relinquātur naturalia dozsum tendit sic omnia ḡuia. et nihil natural⁹ tendit surſum nisi q̄ḋ a sup̄ rioribus habz originē. sicut ignis ⁊ hmōi le uia. Sicut ergo est in rebus cozpalibus sic in spūalibus. quod innuit Joh.iij. De celo descendit. fm̄ h̄ sensus littere illa est Dec est causa quare nō potestis venire q̄ ego vado quia cū sitis dozsum quantū in vob̄ est nō potestis ascēdere. et ideo dixi q̄ moriemī in peccatis vestris. supza dixi i peccato vestro singulariter. quia principale pctm̄ eozū fuit p̄secutio christi ⁊ membroz ei⁹. Sz adhuc sequebant multa alia peccata ꝓpter h̄ repli cauit in plurali dicēs. in pctis vr̄is moriemī

Dixi secundo tangit subtilis pcti medita tio: cuz subdit. Si enī nō credideritis quia ego sum. moriemini in pctō vr̄o. q.ḋ. Nati estis in peccato originali. a quo non potest̄ absolui nisi p fidem meram. quia nisi credi deritis: quia ego sum moriemini in peccato: Et sic remediū quo peccatū eozu⁊ curari po tuit fuit fides. Dixit autē christus notāter quia ego sum. et nō dixit q⁊ ego sum christ⁹ vel filius dei vl̄ quē ꝓphete p̄dixerūt. vt ostē deret se esse illū qui olim moysi dixerat Ego sum qui sum. Eodē enī verbo essentie vsus est loquens ad iudeos dicēs. Quia ego su⁊ Quasi diceret. Ego qui tūc veni p angelu⁊ vt mitterē moysen ad populū meū. egoipse per meipsum veni ad liberandū genus hūa num. Illi aūt in stultricia sua p̄severantes ⁊ subtilitatē verboz nō intelligentes dixerūt quod sequitur. Tu q̄s es. s. vt credam⁹. q̄ḋ cognoscens quondā sapiens aiebat. pauper locutus est. ⁊ dicunt ei. Tu quis es. Eandē questionē fecerunt olim scribe ⁊ pharisei io/ hanni baptiste. Joh.v. Dixi tercio osten ditur fidelis dicti demonstratio. cuz subdit Dixit aūt hiesus. p̄cipiū qui et loquor vo bis. Fidele quippe dictum fuit q⁹ remediu⁊ contra peccatū p̄secutionis fuerit fides. Et ad hoc sunt rōnes inducentes. Prima est nature subtilitas: q̄ innuit cū dicit p̄ncipiū ⁊c̄. Ubi sciendū q⁹ pater dicit principiu⁊ filij p generatōez. Joh.i. In principio erat verbum. ⁊c̄. Filius aūt dicit principium cū patre. spūssanctus p inspiratōem. Et tres p sone simul sunt principiū creature p creato nem. Psal. In p̄ncipio id est filio tu dñe. s. pater terrā fundasti. Similr̄ et filius dicit principiū respectu totius creature. Nā hoc quod est p essentiā tale est principiu⁊ ⁊ cau sa eoz que sunt p participationē. Ipse autē est p essentiā. omnes ẋo creature p ptcipa/ tionem. Igitur est om nīū creaturaz princi pium. Psal. Tecum principiū. id est filius Sed quia christus non habet in se diuinā naturā solum sed etiam hūanam. Ideo ad didit. Qui et loquor vobis. q.ḋ. Ego sum deus ꝓpter vos factus hō. ad hoc descēdi vt vobis loqui possem p susceptā formā serui. Heb.i. Multipharie mlt̄is⁊ modis olim loquens deus patribꝫ in prophetis. nouissi me aūt diebus illis loq̄ns nobis in ꝓprio fi lio ⁊c̄. Joh.i. Unigenitus qui est i sinu pa tris ipe enarrauit. Secūda ratio inducēs ad credendū eum esse christū est iudiciaria potestas. De qua sequit̄. Multa habeo vo bis loqui ⁊ iudicare. quia ego habeo auto/ tatem vos iudicandi. Sed sciendum q⁹ aliud est loqui vobis. aliud loqui de vobis Loqui vobis est loqui ad vtilitatē vestram Sic loquitur nobis ꝛps⁹ duz viuim⁹ p̄dicando inspirando ⁊ hmōi. Loqui de vobis est nō advestrā vtilitatē ⁊ ad iusticiā osten dēdā. et hoc modo loquet̄ in iudicio futuro et sic accipitur hic. Mlta habeo adhuc vo bis loqui. Sed q⁹ dicit Joh.iij. Non enim deus misit filiū suum in mundū vt iudicet intelligitur de iudicio in primo suo aduētu

Ratio tercia inducens est veritas eterna De qua modo subdit. Sz qui misit me ve rax est. et ego que audiui ab eo hec loquor in mūdo. q.ḋ. fm̄ Crisō. Dico q̄ habeo de vo bis iudicare sed hoc differo. non ex poten/ tia sed ex obedientia volūtatis pateme. Nā qui misit me verax est Unde cum promisit

mittere saluatorem ⁊ propugnatorez misit me nūc ad saluandū Ergo quia nō loquor nisi que audiui ab eo. ideo loquor vobis salutaria. Vel sic. Qui misit me verax ē. Ego autē loquor cōsona ei. ideo loq̄r vera. Ideo debetis mihi credere. Veritatē enīz dico vobis quia filius sum veritatis. Sciendū etiam ꝙ audire eum a patre nihil aliud est q̄z ipsum esse a patre. quia ab illo habet audientiā a quo habet essentiam. Et attendendum ꝙ oēm gl'am dat deo p̄ri vnicus filius vt nos clam instruat exemplo suo: q̄z si ipse qui est coeternus filius oēm gl'iam dat ei a quo est. Multo magꝫ nos deum glorificare in opibus debemus cū serui ei⁹ sum⁹ Et nō cognouerūt q̄z p̄rem ei⁹ dicebat deū. hoc addit euāgelista. vt oñdat cecitatē eoꝝ. nō dū hēbāt oclos cordis aptos q̄bus ⁊ filij equalitatem intelligerent. q̄z carnales erant Veruntamē multi iudeoꝝ in morte eius crediderunt videntes miracula q̄ fiebāt. vt hētur Lu. xxiij. Similiter ad predicatiōem aplōrum post mortē eius. Dixi quarto tangit̄ vtilis fidei modificatio cū sequit̄. Cū exaltaueritis filiū hoīs tunc cognoscetis q̄z ego sum. Vbi sciendū modus siue modificatio qua puenit̄ ad fidem. q̄ remediū dictuz est contra pctm̄ psecutiōis: dicitur fore filij homīs exaltatio siue crucifixio: q̄ p iudeos cruci crudeliter assistentes facta est. Et tūc multi de iudeis crediderūt euz xp̄m esse: nō solum p gl'iam resurrectōis sue sz etiam ꝑm Criso. per penam captiuitatis destructōnis iudeoꝝ. vel vt dictū est multi iudeoꝝ videntes signa in passione dñi facta pfecte crediderunt. Juxta illud Joh. xij. Ego si exaltatus fuero a terra omīa traham ad meipsum Ideo ꝑm Aug. crucis cōmemorat passionē vt det spem peccatoribus vt scz nemo desperet in q̄cunq̄z etiā scelere ⁊ malo sit ꝯstitut⁹ exquo ipsi crucifigentes christū p sanguīez eius liberant̄ a pctis. Et a me facio nihil. sic me docuit pater ita loq̄r ⁊c. In duob⁹ assignat originē suam a patre Primo in hijs q̄ facit. ideo dicit. A me facio nihil. Johan. v. Non p̄t filius a se facere quicq̄z. ab illo enī sibi est operatio a quo sibi est generatō. Secundo in hijs que dicit. sed sicut docuit. id est tradidit mihi scientiā generando me sciente. quia cum sit simplex natura veritatis hoc est filio esse quod nosse Joh. xvij. Mea doctrina nō est mea. q. d. Sicut esse non habeo a me sed a patre. sic etiam doctrinaz siue scientiam. Et ne intelligat̄ ꝙ sit missus a patre quasi ab eo distinctus. ideo addit docendo eius inseparabilitatē a patre. Et qui misit me scilicet ꝑm hūanitatē mecū est scz ꝑm diuinitatē ⁊ non relinq̄t me solum. Siml' enī sunt inseparati pater ⁊ fili⁹. Primo p essentie vnitatē Johan. ix. Ego in patre ⁊ pater in me est. Secundo p amoris coniūctionē Joh. v. Pater diligit filium ⁊c. Et licz sic sint simul tñ solus fili⁹ missus est. hoc est solus incarnat⁹ est sic solus passus ē. Missio enim eius incarnatō est Gal. iiij. At vbi venit plenitudo tpis misit deus filiū suum ⁊c. Et vt aliq̄ vtar exemplo ppende. Sicut aliqua arbor radium solis in se suscipiēs ferro incidit̄. cuz tñ radius solis nec incidi possit nec ab arbore separari. Ita deus p̄r et ipsa ī christo diuinitas pati nō potuit. sz sola xp̄i humanitas passibilis fuit. q̄zuis pater misit filium: tamē non recessit a filio nec econuerso. Ideo sequitur. Et non reliquit me solū. quia que placita sunt ei facio semper. hoc tñ ꝙ ea que patri placita fuerunt fecit non ponitur pro causa meritoria. sed p signo. Signum aūt ꝙ pater est cū filio: est illud ꝙ filius facit que patri placent. Ideo bene dicit̄ Prouer. viij. Cum eo eram cuncta componens. Hec illo loquente multi crediderunt in eum. Ecce effectus doctrine christi. que ē conuersio multoꝝ ad fidem. Ideo fides tm̄ ex auditu. auditus tm̄ per verbū dei. Meliores fuerunt hij multis modernis christianis qui nequaq̄z auditis de christo p̄dicatōnibus credere curant. Ideo damnabunt̄: q̄z qui non crediderit condēnabitur ⁊c.

Feria tercia.
Sermo XXIX

Nus est enim

v magister vester christ⁹. Marci xij. Lu. xx. math. xxiij. Consuetudo ⁊ ꝓprietas boni scolaris est vt q̄rat magistꝝ illūinatū ⁊ vt sit ei obediens. Spiritual'r. ⁊ sic nos hēmus magistꝝ christum Col. ij. Omnes thesauri ⁊c. Vere illumiatus. ergo introitus querit talem cuz cantat Tibi dixit cor meū exquisiuit te facies mea faciem tuam dñe req̄ram. Psal. Dñs illūinatio mea ⁊ salus mea quem timebo ⁊c. Ergo in timore tene mandata eius. Et hoc petit in collecta. Perfice quesum⁹ domine in nobis benignus obseruantie subsidium vt

Feria tercia post Reminis.

qui te auctore faciendā cognouimus: te ope
rante impleamus. Et hoc fecit helias. vt ꝓz
in epistola. qui fuit obediens vadens ad mu
lierem sareptenā. Simil᷑r ⁊ mulier q̄ habu
it modicū farine ⁊ modicū olei eque bñ ꝓ
pter obedientiā dei diuisit helie ⁊ nō fuit di
minuta farina nec oleum. iij. Reg. xvij. Ec
ce q̄pius magister q̄ discipulos suos nō si
nit pati ꝛfectū. De quo thema. Unus ē enī
magister vester christus. In summa euā
gelij duo innuūtur. Primo ponit excessum
prelatoz. Scō subdit informatōnem sub
ditoz. ibi. Uos aūt nolite vocari rabbi. De
primo dicit. In illo tpe scz cum christ⁹ inter
rogauit iudeos ꝛ de christo cui⁹ filius sit. ipsi
non potentes rñdere. et sic refutati. ait discī
pulis suis ⁊ turbis quomō prelati excede/
rent in tribus. Primo q̄ subditos verbis ⁊
exemplis nō instruūt. Scō q̄ subditis for
tia onera imponūt ⁊ sibi leuia. Tercio q̄ de
potestate sibi collata superbiūt. De ꝓmo ait
super cathedraz moysi. Glo. id est doctrinā
quā moyses docuit. Sederūt scribe ⁊ phari
sei quasi in magno honore sed non in ope.
Crisō. Uidete quomō sedeatis: qz nō cathe/
dza facit sacerdotem. sed sacerdos cathedrā
non locus sanctificat hoiem sed hō locum.
Subdit. Omnia q̄cunq̄ dixerint vob ꝛ ō ē
ad vtilitatē vrām: fuate scz corde. ⁊ facte scz
opere. fm ꝙ opera eoz nolite facere. Bern.
Multi ml᷑ta sciūt: seipos nesciunt. alios do
cent ⁊ seipsos negligūt. Glosa interlinear᷑.
Doctrina serua. vitam eoz vita. qz opa eoz
mala. Crisō. sup math. ponit tria exempla.
Primū. terra fert auz ꝓciosum q̄ tm̄ ē vilis.
et calcatur pedib. Et aurum eligit. terra re
linquitur. Et sic vos doctrinā recipite. mo
res relinquite et non cōtemnite ꝓpter im
mundam eoz vitam. Et verbū dei dicitur
aurum qz incorruptibile. ⁊ sic verba dei ser/
uant hominē a putrefactōe peccati. Psalm̄.
In corde meo abscondi eloq̄a tua vt nō p. t.
Secundū exemplū. Uerba amara ml᷑roti/
ens fert florē delectabilē. ⁊ apis dimittit her
bam ⁊ colligit florem. Sic licz p̄latus ama
rus in rancore tñ florem verbi dei ꝓponit: qz
sicut flos ꝓducit fructuz. et sic verbū dei Ja
cobi. i. Uoluntarie nos genuit ꝙbo veritat᷑.
Tercium exemplū. Rosa de spina oritur. et
sic prelatus licet amarus Luc. viij. Diuitie
spine sūt. tamē rosam verbi dei serua. Et ver
bum dei dicitur rosa ratione dulcis odoris
psal. Quā dulcia faucibus meis eloq̄a tua
domine ⁊c. Quartū sicut margarita p̄ciosa
inuenitur in conchis marinis ⁊c. et sic ꝙbū
dei Math. vij. Nolite margaritas ꝓicere
⁊c. ergo verbum dei non est spernendū a ma
lo sacerdote. Quintū exēplū. sicut vnus nō
spernit nuncū dñi. licet veniat scissis vesti
mentis. quia nō accipit eū ꝓpter se sz ꝓpter
dominū. et sic tu malū sacerdotem q̄ missus
est a deo. Ad ro. ꝛ. Quomō predicabunt ni
si mittantur: ⁊ portent memoriaz dei. Psal.
lxvij. Dñs dat verbum euāgelizantibꝫ ꝙtu
te multa. Ezech. iij. Nolunt audire te quia
nolunt audire me. Omnis quippe domus
israel attritta fronte est ⁊ duro corde. Ergo
sunt audiendi. Subdit rōem. dicunt et nō
faciunt. id est non cōcordat verbis doctrine
vita eorum. Crisō. Pacem alijs dant et ip/
simet nō habent. Fidem predicant ⁊ infide
liter agunt. Ueritatem laudāt et mendacia
diligunt. Auariciam castigant. cupiditatē
exercent. Similes sunt manibꝫ in via. cam
panis in ecclesia. fabris arche noe. Consīde
rem⁹ p̄dicatores: doctores: magistros: sacer
dotes: religiosos: iudices: iuratos: cives. imo
omnes christicolas. vtrū non verificetur de
eis hoc. dicūt ⁊ nō faciunt. psalm̄. xi. Quo/
niam defecit sanctus. diminute sunt verita
tes a filijs hoim. vana locuta sunt vnusq̄sq̄
ad ꝓximū suum. labia dolosa in corde. s. cuz
os aliud loquit᷑. cor aliud machinatur. Ad
Romāos. ij. c. In quo alterꝫ iudicas teip/
sum condēnas Sicut candela alijs lucens
seipsum cōsumēs. sic prelati alios verbo xpi
viuificant ⁊ seipos mortificāt. Alios saluāt
seipsos damnāt. sicut dicit xpo Mat. xxvij
irrisorie. Alios saluos fec᷑ seipm non pōt sal
uum facere. Un Aug. Bene docere et male
agere est lingua ꝓpria se condemnare. In q̄
bus implet᷑ illud Bene. xxvij. Uox quidez
vox iacob. id est supplantatoris. man⁹ id est
opera esau. i. veritatis. Ergo verus prelat⁹
verbo et ope debet docere. Actu. i. Cepit hie
sus facere ⁊ docere. Un dum vox vite non
discordat dulcis est symphonia. scz predi/
catoris. Et math. v. Qui fecerit ⁊ docuerit
hic magnus erit in regno celoz. Sed heu
plures sic dicunt ꝙ docentes. Tamē hoc de
dictum cōmittit prelat⁹ noster. non est hō ad
uertendū: sed in ꝓpria virtute vl᷑ conscientia
confidendū est. qz de prelatis dr ad Roma. ij.
Qui ergo alium doces teipsum nō doces. Qui
predicas non furandū furaris. nō mechan
dum mechar᷑ ⁊c. estimas q̄ fugias iudicū

dei. quasi diceret. nullo modo. quia de quanto gradus altior: de tanto casus ꝓfundior.

Secundus excessus erat ꝙ subditis fortia onera imponūt ⁊ sibi leuia. Ideo sb̄dit. Alligant homib⁹ onera grauia ⁊ importabilia. scz onera legis. de quibus Actuū. xv. dixit petrus. Ut quid vultis imponere iugum super ceruices discipulorꝫ qd̄ neqꝫ nos neqꝫ patres nostri portare potuimus. vt fuerunt onera decimarum. Unde Mat. xxiij Ue vob̄ scribe et pharisei qui decimatꝫ mentam ⁊c. ⁊ reliquistis que grauiora sunt legꝫ iudicium ⁊ misericordiā ⁊ fidem. Et hoc fecerunt vt alios allicerent ad dandum decimas. Isti figurantur per roboam. iij. Re. xij Pater meus cecidit vos flagellis. ego autē cedam vos scorpionibus. qd̄ tamē nō debet fieri. Tribus enī de causis ꝑm Crisostomū penitentia grauis non est imponēda. Primo propter maius piculū. qꝛ sepe talis hō penitentiā sibi datam proijcit. et tanqꝫ desperatus ad peccatū redit. vt patz in exēplo Si fascem sup adolescentē posueris importabilem aut ꝓijcit aut succumbit. Secūda ratio Criso. ꝓpter vitandū dei iudiciū. Nā melius est reddere rōnem d̄ misericordia qꝫ de crudelitate. Jaco. ij. Judicium sine misericordia fit illi qui non facit misericordiā. Ergo misericors confessor potest dicere illud psal. xxxix Non abscōdi misericordiā tuam a concilio multo. Tu autē domine ne longe facias misericordias a me ⁊c. Ac si diceret Sicut feci alijs sic fac ⁊ mihi. Tercia propter liberalem dominū ꝑm Criso. Ubi enim paterfamilias largus est. dispensator nō debet esse auarus minister. Ideo Crisostom⁹. Circa vitam tuam esto austerus: circa aliorum benignus. Audiant te homines parua mandantē ⁊ grandia facientem. Ad galatas. vi. Fratres si homo preoccupatus fuerit in aliq̄ delicto. vos qui estis spūales huiusmodi instruite in spiritu lenitatis. Et sb̄dit. Alter alterius onera portate ⁊c. et sic ad implebitis legem christi. Unde ꝟsus. Confessor mitis affabilis atqꝫ benignus. Sit sapiens iustus sit dulcis compatiensqꝫ. Ut ꝓprium crimen celatqꝫ peccata eorum. Debz nanqꝫ esse samaritanus de quo Lu. x. Und̄ versus. Infundat oleuz mulcens vinumqꝫ flagellas. Nunc virgam patris: nunc porrigat vbera matris. Exemplo patris qui occurrit filio prodigo. Luc. xv. Tercius excessus erat ꝙ de potestate superbierant et de opere. Ideo subdit. Omnia opa faciunt vt videantur ab homibus. id est gloriaz hoīm querunt. Dilatant autem philateria sua. id est cartas decalogi. Ideo hieronimus dicit Philaterium dicitur a philaxe. id est seruare: et theron quod est lex quasi conseruatoria legis: quia scribebant decalogum in magnas cedulas fronti impositas. vt pre ceteris religiosiores apparerent. male interpretantes illud Deutero. vi. Ligabis ea quasi signum in manib⁹ tuis. et erunt semper añ oculos tuos. Cum spūaliter manus sit operatio et oculi sint ipsa meditatio. Et magnificant fimbrias. Licet enim om̄es iudei in quattuor angulis palliorum portabant iuxꝫ preceptū moysi. Nūeri. xv. et Deutero. xxij. pharisei tamen ferebant grandes fimbrias et spinas ligabant in eis. que eos eundo vl' sedendo pungerent vt sic recolerent beneficia dei. et hoc totum faciebant ad ostentatōnem. Sicut adhuc aliqui gerentes habitū vilem ad hominū laudem. De quibus mathei. vij. Attendite a falsis ꝓphetis qui veniunt ad vos in vestimētis ouium. intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Nam dicitur Eccī. xix. Est qui se nequiter humiliat et interiora eius plena sunt dolo. Tūc subdit de eorum superbia cordis. Amant enī primos recubitus in cenis vt sic principaliores videantur. et primas cathedras in sinagogis et salutationes in foro. Nam homines tripliciter conueniūt. vel ad tractandū carnalia sicut in cenis. vel spūalia sicut in sinagogis. vel etiam tempalia sicut in foro. Et in omibus hijs volebant pharisei principatū habere et gl'iam in publico querebāt sibi exhiberi. Ideo subdit Et vocari ab hominib⁹ rabbi. Criso. Uocari volunt: non esse. nomē appetunt ⁊ officium negligunt. Nam desiderare scientiā ⁊ actum docendi non est malum sed meritoriū. sed desiderare nomen tantum hoc est malum ⁊ superbie peccatū. Si tantum desideret nomē et autoritas magisterij ad hoc ꝙ scientia iam habita aliquis possit melius vti nō est malū sꝫ est bonum. qꝛ bon⁹ doctor debet inq̄rere illa q̄ faciūt efficaciam sue doctrine. Dixi scd̄o sb̄dit informationē subditorꝫ dicēs. Uos aūt nolite vocari rabbi. i. nolite appetere scientiā rōne vane laudis. Jac. iij. Nolite pl'es magistri fieri. i. nolite vobis ascribere vl' alijs attribuere autoritatē scientie. qꝛ hoīes docent ministerio. deus aūt infundit lumen sapie. Jō seq̄t.

Feria tercia post Reminis.

Unus ē enī magister. s. autoritate. scz q̄ illu
mīnat hoīem interi⁹ q̄d alius ñ pōt. psal. lxx.
Deus docuisti me a iuuētute mea ⁊c. Unō
Crisō. Si aūt homo hoīem erudiret oēs ho
mines discerēt: q⁹ doctores hñt. Nūc aūt q⁹
non hō docet sed ds. iō mlti docentē sz pau
ci discunt. Nec ille. Oēs enī frēs estis. vbi
dissuadet appetitū laudis rōne ptātis Nul
lus enī debet sibi vsurpare ptātem sup aliuz
nisi vocatus tanq̄z aaron. quia oēs equales
sumus frēs ab vno scz deo facti. et ab vno. s.
adam genti. ad vnā hereditatē vocati. s. re/
gnum celoz. Et pr̄ēm nolite vocare sup ter/
ram. Unus ē enī p̄r vr̄ q̄ in celis ē. q. d. Au
toritatem generādi siue carnal⁹ siue spūal⁹
nolite alicui terreno patri ascribere sed deo
Malach. ij. Nūq̄d ñ est vn⁹ p̄r oīm nostr̄
Unō Crisō. sup math. In mundo enī q̄tuis
hō hoīem generat. tñ vn⁹ est p̄r qui omnes
creauit. Non enī initiū vite homis ex parē/
tibus. sed transitū vite p eos accepim⁹ Nec
ille. Nec vocemini magistri: q⁹ magister vr̄
vnus est christ⁹. Sz d. Exq̄ opa trinita/
tis sunt indiuisa. vt dic̄ Aug. ō trini. li. i. Et
christus dixit Math. x. Non vos estis qui
loquimī: sz spūs p̄ris vr̄i q̄ loq̄t in vob. Cur
magisteriū hic spēal⁹ attribuit̄ xpō ⁊ nō p̄ri
vel spūisctō. Rñdetur q⁹ xps est dei virtus
et sapientia. i. Lor. i. Item ī christo thesau
ri sunt oēs sapie ⁊ scientie Col. ij. Item xps
est fons sapie ⁊ ūbum dei in excelsis. Ecci. i.
Item christ⁹ ideo ē missus in mūdū vt esset
hoibus magisteriū ⁊ adiutoriū. vt dicit Au
gust. licz hec omia attribuūtur trinitati: tñ
christo special⁹. Nota magister appellat
qui erudit exēplo. Rabbi ūo dr̄ q̄ erudit ūr/
bo. Tunc subdit Qui maior est vestr̄: erit
minister vr̄. hoc est q̄ vult alios p̄uenire re/
gēdo dz illos p̄uenire obseq̄ndo. Ecci. xxxij
Rectorē te posuerūt noli extolli sz esto in ill⁹
quasi vnus ex illis. Orige. Qui ꝓponit ver
ba diuina scien sq̄z fructificat nequaq̄z se ma
gistr̄z sz ministr̄z fateatur. Iō sbdit. Qui aūt
se exaltauerit hūliabit̄. i. pro honore hēbit
dedecus. pro laude habebit infamiā Remi/
gius. Oēs q̄ se de suis meritis extollūt apd
deum hūliant̄. Et qui se in bñficijs hūiliāt
apud deū exaltantur. Pro q̄ sciendū. tri/
plex est superbia Prima in affectu. ⁊ illā ha
buit lucifer in celo. Isa. xiij. In celū cōscen
dam sup astra dei exaltabo solū meū Et hec
orta est in celo ⁊ impugnat hoīes celestes si
cut discipulos ihu Lu. xxij. Facta ē ꝓtentio
inter eos quis cor̄maior videret ē. Scdā ī
intellectu scz in appetitu scientie. Et orieba
tur in padiso in primis ꝓtribus Genes. iij.
Eritis sicut dij scientes bonū ⁊ malū. Deu
multi vexant̄ tali superbia. de q̄bus Isa. v. Ue
vobis q̄ sapientes estis in oculis vestris. ⁊ co
ram vobismetipsis prudentes. Tales nō ap
petunt scientiā dei sed mūdi. Here. iij. Sa
pientes sunt vt faciāt mala. bñ aūt facere ne
scierunt. Et ꝑma Lor. iij. Sapientia hui⁹
mundi stultitia est apud deū. Tercia ī actu
⁊ hec est dispersa in toto mūdo vt vnus alte
rum opp̄mat. dicentes illud Sapie. ij. Op
primamus pauperē iustū ⁊ non parcamus
vidue ⁊c. sit fortitudo nostra lex iusticie no
stre. Ab hr̄ pctō debemus cauere q⁹ est maxi/
mum. psal. cxvij. Emūdabor a delicto maxio
Nam est corona alioz omniū. Isaie. xxviij.
Ue corone superbie. Nam est regina aliorū
viciorum. Nam sic regina nō ambulat soli
tarie sed cum societate: sic superbia. Ecci. x.
Initium omnis peccati superbia. qui tenue/
rit illaz implebit̄ maledictis. scz vicijs. Glo
sa interlinear⁹. De superbia nascunt̄ hereses.
scismata: detractiones: inuidie: verbositates:
iactantie: contētiones ⁊ hmōi que ex cupidi
tate ꝓcedunt. Secūdo regina reḡnt magos
expensas. et sic superbie non sufficiūt princi/
patus ducatus ⁊ episcopat⁹. Unde Eccli.
xxi. Domus q̄ nimis locuples est. annihila
bitur superbia. Tercio regina ē caput regiōis
Et sic superbia alioz pctōz Ecci. xxv. Non ē
caput nequi⁹ sup caput colubri. i. superbie.
Un̄ Crisō. Tolle hoc vicium: q⁹ si nō velint
homies apparere hominib⁹: sine labore oia
vicia rescecantur. Figurat̄ exo. xij. Dū ꝑmo/
genita pharaonis mozebantur: filij isr̄l libe
rati sunt. Et. i. Re. xvij. Golias in fronte p/
cussus a dauid mortu⁹ ē ⁊ filij israel saluati
erāt. Et sic p abiectōem superbie fugat̄ dyabo
lus ⁊ saluabit̄ fidel⁹ ppl⁹us. Itē superbia est
vitanda. ideo quia est signū damnationis.
Bre. Euidentissimū signuz reprobor̄ est su
perbia. elector̄ hūilitas. Nam videmus sub
cuius ꝑncipis vexillo hō militat illi⁹ dr̄ ē
miles. Et sic hō repertus sub vexillo humi/
litatis est miles dei. Reptus ūo sub vexillo
superbie est miles diaboli. Job. xli. Rex est su
per omnes filios superbie. Item superbia ē vi/
tanda q⁹ superbus peccat in se nō cognoscēs
quid sit. cum enī sit cinis ⁊ puluis tēdit sur
sum quasi elementū ignis. Peccat in ꝓximū
per discordiā ꝓuer. xiij. Inter superbos sp iur

gia sunt. Peccat in deū: qꝛ reputat omīa ha
bere a se ⁊ nō a deo: nō attendēs illd̄. i. Coꝝ.
iiij. Quid hēs qd̄ n̄ accepisti. Ideo eccl'i. x.
Odibilis corā deo ⁊ hoibus ē supbia. Ido
dicit Qui se exaltat hūiliabit̄. scꝫ ꝑ descen/
sum ad inferos. psal. c. Non hītabit ī medio
domus mee faciens superbiam. Et econtra
Qui se humiliat exaltabit̄. Job. xxij. Qui
humiliatus fuerit erit in gloria.

Feria quarta
Sermo XXX

Escitis quid

n petatis. Math. xx. Marci. x.
Commune est ꝓuerbiuꝫ. q̄
cuꝫ brachio incuruato añ ꝯspectū magnoꝝ
accedit. ille citius intromittit̄ ⁊ in p̄cibꝫ suis
exaudit̄. Spūal'r Si volum⁹ exaudiri ⁊ in
tromitti in curiā regis celestis. tūc in hoc sa
cro tempe dēm⁹ accedere ad deum ꝑ inclina
tionē brachij. i. ꝑ orōnis hūilitatem. Eccl'i.
xxxv. Oratio hūiliantꝫ se nubes penetrat. Fi
gurat̄. iij. Re. x. Regina saba attulit auꝝ et
argentū. Et sic tu auꝝ dilectōis ⁊ argentuꝫ
castitatꝫ. Sine hijs enī hō n̄ intromittit̄ ne
qꝫ exauditur Deute. xvi. Non appareas in
conspectu dei tui vacuus. Ergo tali dicetur
Nescitis quid petatis. Ergo ecclesia sancta
hodie incuruat. id est humiliat se in introi/
tu dicens. Ne derelinquas me ⁊c. Collecta
Populū tuum q̄sumus dñe ꝓpicius respi
ce ⁊c. In epl'a Hester. xiij. q̄ orauit. Domīe
deus miserere populo tuo qꝛ volūt nos ini/
mici nostri ꝑdere et hereditatez tuam delere
ne despicias partem tuā quaꝫ redemisti tibi
ex egypto. Si decreueris nos liberare conti/
nuo liberabimur. Ecce q̄ꝫpulcre orauit Pri
mo humiliauit se. secundo redemptionis re
cordata fuit. tercio in voluntate dei omīa po
suit. Hoc non fecit hec mulier cū filijs suis
Ideo a dño audiuit. Nescitis quid petatꝫ:
potestis bibere ⁊c. Aliud thema. Peregri
nus constitutus in via extra ꝓpriam regio
nem. habet desiderium ad patriā. et q̄rit ⁊ in
terrogat de via. Moral'r Et sic nos psal. xx
xviij. Aduena ego sum apd̄ te ⁊ ꝑegrin⁹ ⁊c.
Animus noster nō est quiet⁹ in via. Aug⁹.
Fecisti nos ad te inq̄etū est coꝛ nostꝝ donec
req̄escat in te. Idcirco debem⁹ q̄rere et petere
viam que ducit ad patriam vt possimus ha
bere saluum conductum. Hoc facit ecclesia
in introitu dicens. Ne derelinquas me dñe
Et plal. vi. Dñe ne ī furore tuo ar. me. Hūc
psalmū ꝑm Greg. fecit dauid ꝓ seip̄o recor
dādo ꝓpria pctā q̄ fecit scꝫ adulteriū. homi
cidiū ⁊ numerādo ppl'm. ij. Reg. xxiiij. Ti/
mens ne in maiora incideret pcta. rogauit
ꝓ saluo ꝯductu Et sic eccl'a facit in collecta
orans Populū tuum q̄s dñe ꝓpicius respi
ce: et quos ab escis carnalibꝫ p̄cipis abstine
re: a noxijs q̄ꝫ vicijs cessare cōcede Et sic in
epl'a Hester. xiij. Dñe deus miserere populo
tuo ⁊c. Et sic nos petere debem⁹ vt dñs assi
stat nobis ne errem⁹ a via patrie. Sed via
ducens ad patriā scꝫ hierl'm que sursuꝫ est
est tribulatio et passio Actu. xiiij. Per mul
tas tribulatōes oꝫ nos ītrare ⁊c. Idcirco di
cit Potestis bibere calicem ⁊c. In sūma
euāgelij duo innuunt̄ Primo acerbe passio
nis reuelatio Scd̄o fatue petitōis correctō
Uel sic In summa euāgelij tria dñs insi
nuat Primo ei⁹ passionē predicit. ibi Ascen
dens hierl'imā Scd̄o indiscrete petentes re
darguit: ibi Nescitis quid petatis. De
primo dicit In illo tempe cū venissꝫ de ga/
lilea ⁊ venit transiordanez in fines iudee: ⁊
ibi multos curauit. Post h̄ ascendit hiero/
solimā qꝛ ī alto est sita: assumpsit discipl'os
suos secrete. s. ne alios scandalizaret Ubi
nota dicit secrete: ad desig̃ndū ꝙ istis in tri/
bulationibꝫ positis reuelantur secreta. Un
de Ezechieli: eiusdem capl'o. i. iuxta flumen
chobor: qd̄ interp̄tat̄ grauedo: apertū ē celuꝫ
et vidit visionē dei Actu. vij Stephan⁹ per
cussus lapidibꝫ Et iohānes in pathmos ī/
sula vidit ostium aptum in celo Apoc̄. iiij.
Item ad d̄signandum ꝙ secreta non debent
omnibꝫ manifestari Ecclesiastici. viij Nō
omni homini manifesta coꝛ tuum: ne forte
inferat tibi falsam gratiam et conuicietur ti
bi. Ecclesiastici. vi Multi pacifici sint tibi
consiliarius autem vn⁹ sit tibi de mille. Re
uelauit ascendentibus: ad designandū illd̄
Actuum. xiiij. Per mltas tribulatōes opor
tet nos intrare in reg. celorum Nota ꝑm
sanctū Thomam. Homo non debet de faci/
li recipere secretum aliquod extra confessio
nem. et precipue quādo dic̄: dico tibi sic sa/
cerdoti: vel sicut in ꝯfessione. Et cū aliquis
promittit tale secretū se velle tenere. ex illa ꝓ
missiōe tenet̄ illud secretū celare: ac si in cō
fessione haberet. Et trāsgressoꝛ reuelans ta/
le secretum peccat mortal'r. Et si illa secreta
que fiunt pro bono particulari sunt celāda.
multo magis illa archana consilia q̄ fiunt

Feria q̃ta post Reminiscere.

pro bono cõmuni: qz xp̃s mysteriũ mortz in secreto discipul' nũciauit: ne alij scandalizarent et ne diuulgata ipẽdiret. i. Loz. ij. Si enĩ cognouissent nunqz dñm glie crucifixissent. Et aut illis p̃dicẽdo passionẽ suã Et hz iõ fm Greg. Jacula preuisa minꝰ feriũt. iõ predicit. Ecce ascẽdimꝰ hierosolimã. Quia appropiquauit hora passiõis. ergo etiã voluit appropiquare loco passionis. s. hierlm: qz ille locꝰ fuit oblatõis. Sz iudeoz oblatio ñ potuit delere pctã. Psal. Holocaustũ p pctõ non postulasti: tũc dixi. ecce venio. Nã erat agnus dei Joh. i. Et filiꝰ hois tradet principibꝰ sacerdotũ. Et dic filius hois qz fm q̃ hõ christus passus ẽ. Figurat genẽ. xxij. Isaac imolatꝰ sz aries inter vepres occisus. i. hõ sub corona spinea. Sz d. Cur non dicit se filiũ dei cũ a parte digniori dẽbet fieri denominatio. Rñdet Remigiꝰ q̃ xp̃s fm illam naturã nomiat se fm quã pati poterat. Sedo ad designãdũ q̃ p nobis factus est hõ. Tercio se humiliat vt nos exaltaret.

S. d. Cur christus toties discipul' passionẽ suã prenũciauit. Rñdet primo vt darz intelligere q̃ nõ ex necessitate sz ppria voluntate pateret. De q̃ aug. iij. de trini. c. xiij. ponens differentiam inter mortẽ christi z nrãm. dicit Mors corpis nostri ẽ a spũ delerere. Rõ quia spũs volens deseruit deũ. desert vo corpus inuitꝰ. Sedo sic deũ deseruit qz voluit Et sic corpus deserit etiã si noluerit. xp̃s aũt ad mortẽ accessit: qz eam voluit ꝛc. Isa. liij. Oblatus ẽ qz voluit. Joh. x. Potestatẽ habeo ponẽdi eã z potestatem habeo iterꝝ sumẽdi eam. Sedo fm Diero. nobis in exemplũz ne obliuisceremur passiõis eiꝰ: sz iugiter me ditatõem mortis eius haberemꝰ. Eccl. xxix. Hzãm fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit enĩ p te aiã suaz. Sz heu multi fm psal. cv. obliti sunt deũ q̃ saluauit eos. Tercio ne scandalizarent discipli si subito aduenuret.

Sz d. Cur prenũciauit passionẽ ascẽdẽtibus: cũ dicit. Ecce ascendimꝰ Rñdet ad designandũ q̃ passiones faciũt nos ascendere ad vitã eternã. Ratio: qz trib modis ĩ rebꝫ naturalibꝫ aliqua ascendũt. Prio naturaliter leuia. phs. iij. physicoz. Oĩa leue surszum: vt ptz in flãma similr in pluma. sic tribulatões naturaliter alleuiãt. Primo exonerãdo ab one re peccati z neglcie: qz frequenter tribulatiões faciunt hoiez dimittere pctã z redire ad pnitentiã Sic canes mordaces faciũt lupuz dimittere ouem z fugere in siluã. Eccli. xi. Malicia vnius horze obliuionẽ facit luxurie magne. Heb. xij. Deponẽtes oĩe pondꝰ et circũstans nos pctã. p patientiã curramus ad ppositũ nob certame. Sedo alleuiat desiccando hũorẽ z cupiscẽtie. Sic enĩ lignũ viride alleuiat cũ desiccat vel aduritꝫ in igne sic caro igne tribulatõis adusta aiam ñ grauat sua z cupiscentia. Gre. Ideo z cupiscẽtia possedit coz salomõis. qz ipm nulla exterius exercuit disciplina tribulatõis. Tercõ alleuiat separando a terrestrietate auaricie. sicut vapores a caloze sol' educti subtiliantꝫ z alleuiantꝫ. sic tribulatio soluit vinclm q̃ aia ligat reb terrenis. s. amoze mũdi. Sic ignis fornacis babylonis soluit vinclm triũ pueroz. et sic tribulatio mũdi vinculũ terrenoz Gre. Deus electis aspez facit iter in via ne obliuiscant eoz q̃ sunt in patria. Figuratur genes. vij. Aque multiplicatate sunt z eleuauerunt archã in sublime a terra. Sedo aliqua ascendũt artificialr: vt aq̃ in ductibus fontiũ: qz q̃tum descendit tm ascendit. et sic facit ascẽdere hũiditas Lu. xvij. Qui se humiliat exaltabitꝫ. Sz tribulatões maxime hũiliant. ij. Loz. xij. Ne magnitudo reuelationũ extollat me datus est mihi stimulus carnis mee angelꝰ sathane q̃ me collaphizet Tertio aliqua ascẽdunt violẽter: sic lapis p iectus in altũ ascẽdit ex violẽtia: q̃uis sit dnatrã sui. sic z tribulatio facit interdũ hoiez pigrum surgere a pctõ. z p pniam ascendere ad deũ. Sicut asinꝰ q̃ cecidit: verberibꝫ percussus a terra surgit. Gre. Mala q̃ nos hic premũt ad deũ ire cõpellunt. Nota bñ. dicit. Bonꝰ miles nõ sentit sua vlnera cum vulnera regis intuet. Amb. in exameró. Lulices nõ tangũt te si absinthiũ cum oleo coquas et te vngas Sic tribulatio et penitentia non te tedet. si absinthio passiõis z oleo compassionis christi fueris inunctus. Gre gozius. Nil tam graue quod nõ sustinetur dum passio christi intuet. Tunc subdit. Et condẽnabunt eum morte scliez per falsos testes. et tradent eũ gentibꝫ ad illudendum. Et sic hodierna die illudetur a multis. Nota aliquis illuditur ab aliq̃ tribꝫ modis. Primo quando aliquis alteri committit aliqua bona que postea vult rehabere: et ille reddere non potest. talis illuditur Et sic christꝰ commisit nobis corpus z aiam et diuitias tempales. De anima querit amorem Luce. x. Dilige dominũ deum tuum ex toto corde tuo z ex tota aĩa tua ꝛc.

De corpore laborem ieiuniorū. Ad romāos xij. Exhibete corpora vestra hostiam viuentem ⁊c. De diuitijs querit elemosinas dare pauperibus. Apocalipsis. iij. Ego sto ad ostium ⁊ pulso. scz in plona pauperum. Sed heu de anima reddimus ei malas cogitationes. Isaie. v. Expectaui vt faceret vuas et fecit labruscas. Item de corpe redditur ei fornicatio ⁊ ebrietas Item de temporalibus nihil pauperib⁹ sed histrionib⁹. hij christū illudunt. Secūdo illuditur quis quādo ei aliquid promittitur ⁊ non redditur. Et sic christo pmittimus in baptismo seruare puritatem. Psal. cxviij. Juraui ⁊ statui custodire iudicia iusticie tue. Eccs. v. Si quid vouisti deo ne moreris reddere. displicet ei infidelis et stulta promissio. Infidelis dicitur promissio quando vouetur in die necessitatis. et cessante necessitate mutat propositum Stulta promissio est que non cedit ad honorem dei vt leuare festucam. vl' etiam si fit de bono tamē impossibili. quod heu m⁹ti faciunt. Cōtra quos psal. lxxv. Vouete ⁊ reddite dño deo vestro. Tercio illuditur quis dum laborat sub spe lucri ⁊ tamē nihil reportat nisi malū. Et sic christus m⁹ta laborauit circūeundo vicos ⁊ plateas ⁊ ciuitates. Et de illo conqueritur psal. Precium meum cogitauerunt repellere. cucurri in stu. ore suo benedicebant ⁊ corde suo maledicebāt: vt solent illudi fatui. Psal. cxxviij Retribuerunt mihi mala pro bonis. Et flagellabunt ⁊ crucifigent eum. Nota hic. licet adhuc non sit tempus passionis, tamē legitur euangelium hodie de passione dñi multis de causis propter hoc vt ad sustinendū penitentiam homines fortius animent. Naz penitentia continet in se tria. Primo continet contritionem. et hoc adducit passio scilicet in scissione petrarū ad designandū q passio domini corda lapidea frangit ad contritionem. vt ptz in adamante qui nec malleo nec igne. iszsanguine hirci frangitur. Secundo cōtinet penitentia cōfessionē. et ad hoc inducit passio domini. Figuratur Johānis. xix. Tempore mortis christi monumēta apta sunt. Spiritualiter. monumentū est cor feridum peccatis plenum. in quo tot mortui quot peccata mortalia. hoc debet aperiri ⁊ mortui id est peccatores debent resurgere. Ephe. v. Exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus. Tercio ad penitentiā requiritur satisfactio et consistit in tribus. scz ieiunio. oratōe ⁊ elemosina Et hec docentur in memoria passionis domini. Primo per memoriā passionis inducamur ad ieunium. Nam homo considerare debet q christus ieiunauit et esurijt. Primo enim esurijt et nō habuit comedere nisi lapides. Math. iiij. Accedens tēptator dixit ei Si filius dei es ⁊c. Secōdo non habuit nisi folia fici Math. xxi. Tercio sitiuit Joh. xix. Sitio. Et sic impletū in eo est illd psal. lxviij. dederūt in escā meā fel ⁊c. Secōdo memoria passionis inducit nos ad orandū quia xps orauit in cruce Lu. xxiij. Pater dimitte illis ⁊c. Et hebre. v. Orauit cū lacrimis ⁊ exauditus est p sua reuerentia. Tercio inducit ad dandū elemosinas. Nā xps tempe passionis sue large distribuit bona sua nobis corpus ⁊ sanguinē. Johanni matrē. latroni paradisum. pcōribus veniā. patri spiritum Deinde indiscrete petentes arguit dicens. Tūc accessit mater filiorum zebedei Naturale est q̄ pentes optant filijs bona. principal' aūt matres: ⁊ hoc duplici de cā. Primo q̄ sunt certiores de filijs. Secundo quia plures tribulatōes hūt cū eis q̄ pres. Adorans eum ⁊ petens aliquid ab eo scz in generali. vt pcessione facta in generali mun⁹ posset sibi denegare in speciali: ait quid vis. Nō vt inscius interrogat. sed vt petitio sua ostenderet ⁊ratiōabilis ex eius verbis. Ait illi. Dic vt sedeant hij duo filij mei: vn⁹ ad dexteram et vnus ad sinistram in regno tuo Nec petitio processit ex hoc q̄ apostoli esti mabāt christū temporaliter regnaturū in isr'l: vt ptz Actu. i. Dñe si in tpe hoc restitues regnum isr'l Non mirū quia adhuc erāt carnales per spiritumsanctū nondū confirmati.

Dixi secundo innuit fatue petitōis correctio. Nescitis q̄d petatis. Dic mihi discipulis ⁊ non matri: q̄ petitio orta ē ex eis. quasi diceret. Insipienter petitis. Scaendum multi errant in petitōe. Primo petentes deum ⁊ cum h̄ querēdo artes magicas. de q̄bus Isa. xvi. Ingredietur ad sancta sua vt obsecret ⁊ nō valebit. iij. Re. i. Nunq̄d non est deus in isr̄ael vt eatis ad cōsulendū beelzebub deū accaron. Et. i. Paralip. x. Mortuus est saul propter iniquitates suas. Seq̄tur. Et insup phitonissam cōsuluit ⁊ nō spauit in dño pter q̄d interfecit eū ⁊c. Jac. i. Si q̄s indiget sciētia postulet a deo in fide nihil hesitans. i. Cor. x. Non idolatre efficiami ⁊c. Psal. cv. Immolauerūt filios suos ⁊ filias suas demonijs ⁊ non deo. Unde Dan. xiij.

Feria q̃nta post Reminiscere.

Dixit daniel regi de idolo bel. erras rex. Iste enim est intrinsecus luteus. foris sec⁹ ereus. neq; comedit aliq̃n. Sc̃do petentes nocia. s. hic tempalia vel q̃cunq; carni delectabilia Prouer. i. Usq; quo puuli diligitis infantiã t stulti ea q̃ sibi sũt noxia petũt Uere nociua adulter petit cũ nequi⁹ videat. i. Lo rinth. vi. Fornicatores adulteri regnũ dei ñ possidebũt. Aliq̃ petũt gladiũ potestie Ecc̃i. vij. Noli q̃rere ab homie ducatũ. neq; a rege cathedram honoris. Aliq̃ laq̃um auaricie. i. Thimo. vi. Qui volũt diuites fieri incidũt in tẽptationẽ t i laqueũ diaboli. Salomon petiuit liberari a tali laq̃o. puer. xxx. Mendicitatẽ t diuitias ne dederis mihi. tm victũ meo tribue necessaria. Mat. vi. Panẽ nostr̃ q̃tidianũ dc̃. Tercio petentes in pec cato mortali. psal. lxv. Inq̃tatẽ si asperi in corde meo ñ exaudiet dñs. Ergo petẽtes sint sine pct̃o mortali. i. Joh. iij. Fiducia talẽ habem⁹ ad deũ t quidq̃d petierim⁹ accipiemus ab eo dc̃. Si cor plenũ inuidia. man⁹ auaricia. et sic de alijs ñ exaudiemur. Isa. i. Cum mltiplicaueritis orationes vr̃e nõ exaudiam. Quarto ꝯ voluntatẽ dei. i. Joh. v. Quecunq; petierim⁹ fm voluntatẽ ei⁹ audit nos. scz ad salutẽ aime. Nã vocuit Lu. xi. Mat. vij Petite t accipietis. Isid. de summo bo. Sepe deus nõ exaudit ad volũtatẽ sz ad vtilitatẽ vt patz de paulo. ij. Cor. xij. qui ter rogauit dñm inaudit⁹ tñ mansit; q; tẽptatio carnis ad anime salutẽ sibi vtilis fuit. Quinto nõ hñtes meritũ. Et sic discipuli. quasi diceret eis dñs. nõ seminastis t voluistis metere. psal. cxxv. Qui semiat in la. l'exul. metet. Item denari⁹ nõ datur nisi ꝑ⁹ laborẽt in vinea. Math. xx. et. ij. Thimo. ij. Null⁹ coronabitur dc̃. Nec illi volũt habere braniũ. i. Cor. ix. Sic currite vt ꝑprehẽdatis. Ideo iaco. iiij. Petitis t nõ accipitis q; male petitis. Sexti qui perũt t inimicis ñ dimittũt. Augustin⁹. Unusq; talẽ indulgẽtiã acceptus est a deo qualẽ dederit ꝓximo. Anastas⁹ Si iniuriã nõ dimittis nõ orationẽ ꝓ⁹ te facis sed maledictõem sup te inducis.

Feria quinta. Sermo. XXXI

Peramini non

o cibũ qui perit dc̃. Joh. vi. Licz omnia bona appetunt a creatura scz rationali. maxie tñ vita a qualibet etiam creatura sensibili desiderat. Inde est q; pisces cum sentiũt se capiendos: vt vitam ꝑfuent in ꝑfundũ aquar̃ se mergũt. Aues ꝯo in altum aeris se leuãt. fere siue bestie ad interiora deserti currũt. Inde etiã est q; dñs in veteri lege obseruatoribꝫ ꝓceptor̃ suor̃ ꝑ maxio vitã pollicet dicẽs Exo. xx. Honora patrez et mrem oi tpe vt longeu⁹ sis sup terrã Luz ergo hec vita licz sit transitoria t caduca tñ diligatur. t etiã ꝑ ea obseuanda mlta interdum pricula hõ incurrat. quãto magis vitam in eternũ mãsurã t sine tedio feliciter duraturã debet mento desiderare. Ad hmõi ergo vitã eternã ꝓmerendã acquirendã piter t tenendã vtile homini est vt cibũ nõ corpalez sz spũalẽ qui non perit: sz vitã prestat pfectã summa inqrat diligentia. Ipoq; inuicto vtiliter vtatur. De q̃ cibo saluator in hodierno euangelio tria tãgit ꝓbat. Primuz ẽ cibi spũal⁹ fructuositas. quã duratio ꝓbat eterna lis. ibi Operamini nõ cibũ q̃ pit sz q̃ ꝑmanet in vitã eternã. Ubi sciendũ q⁹ virtus hui⁹ cibi ꝓsiderat in h̃ q nõ perit. qõ sic habet veri. Corpalia eni sunt q̃dã similitudines spiritualiũ vtpote ab eis creata t deriuata. et ideo imitant ipsa spũalia aliq̃ mõ. Sz corp⁹ sustentat cibo. ergo illud q̃ sustẽtat spũs dr̃ ei⁹ cibo quidq̃d sit illud. Illud q̃ sustentat corpus cũ trãseat in corpis naturã corruptibilem perit. sed cibus quo sustẽtat spũs est incorruptibil. qz nõ mutat in ipm spm. sed potius ecõuerso spũs in cibũ. Un̄ dictum est per Aug. Libo sum grandiũ crescere t mãducabis me. nõ me mutabis in te sed tu mutaberis in me. Jõ de tali cibo dic̃ hic dñs. Operamini. q. d. opando querite vl opibꝫ merea muni. nõ cibũ qui perit. s. corporalẽ. Jux illõ ꝑma Loz. vi. Esca venter t vẽter escis. deus hunc t hãc destruet. qz nõ sp erit vsus cibor̃ sed illũ cibũ operamini. s. spũalem: q̃ permanz in vitã eternã. Qui tanta ꝑtute stomachũ mentis sic acceptus ꝓfortat vt satietatẽ perpetuã simil t immortalitatẽ anie largiatur. Qui quidẽ cibo ẽ ipse deus inquãtuz est veritas ꝓtemplãda t bonitas amãda q̃bo reficitur spũs. Prouer. ix. Comedite panẽ meum dc̃. Ecc̃i. xv. Libabit eũ pãe vite t intellectus. Est etiã obseruantia mãdator̃. Ideo Joh. iij. Meus cibo est vt faciã volũtatez eius q̃ misit me vt perficiã op⁹ eius. Et etiã verbũ dei quo anĩa mũdanis ꝓcupiscentijs fatigata reficit Math. iiij. Non i solo pane viuit hõ sz in omni ꝙbo qđ ꝓcedit de ore dei Est etiam lectio siue meditatio diuinarum

scripturaꝝ. Sed postremo p̄fectissim⁹ atq; semp exoptand⁹ anime cibus est mysteriuꝫ corp̄is christi: q̄ ad eternā ⁊ btām vitam re/fecto p̄ficit. In illo sensu hic dñs cibuꝫ qui p̄manet in vitam eternā intelligi voluit. de quo Joh. vi. Ego sum panis vite Seq̄tur ibidem. Et caro mea vere est cib⁹ ⁊ sanguis meus vere ē pot⁹. Sꝫ quis sit dator huius cibi insinuat cū subiūgit. Quē fili⁹ hois dabit vob. Si dixisset filius dei miꝫ nō fuissꝫ Sed fm h̄ q̄ filius hois dat hūc cibū magꝭ eleuat ad attentionē. Spūal'r. tñ ideo filius homis dat. q̄ natura hūana infirma p̄ctm̄: fastidiebat spūalem cibum: nec poterat in sua spiritualitate sumere. Un̄ oportuit q̄ filius dei carnem assumeret ⁊ p̄ eam reficeret nos. iuxta illud p̄sal. xxij. Parasti in conspectu meo mēsaꝫ ⁊c. Uide etiā q̄ sacer dos minister est hui⁹ cibi nō largitor. dispēsator est ⁊ nō auctor. Filius eni hom̄is q̄ saluator est ⁊ dñs omniū: ipse nobis hunc dat cibum Seipm vtiq; dat nobis vt in eo maneamus ⁊ ipse maneat in nobis Sꝫ vñ habeat auctoritatē dandi: oñdit dñs cuꝫ dicit Hunc eni pater signauit deus. h̄ est signum quod ei dedit quomō p̄priuꝫ sibi esse ostenderet. p q̄d ceteris filijs hoim comparari nō potest. Et h̄ signū fuit eminētia plenitudis gratie. Un̄ p̄sal. xliij. Unxit te de⁹ deus tu⁹ oleo letitie ⁊c. Uel fm Dylarū. Signauit id est sigillauit. Qñ eni sigillū in cera imp̄imitur cera retinet totā figurā sigilli. Sic filius dei inquātū h̄o totam figuram p̄fis accepit: quia in natura hūana deus p̄ impōsuit verbum. i. filium q̄ est splendor gl̄e ⁊ figura substantie eius. Ad hebꝛe. i. Uel fm Crisо. signauit. id est ad hoc special'r eum deus p̄ instituit vt daret vitam eternā mūdo Joh. p. Ego veni in mundū vt vitā habeāt. Sic eniꝫ qñ aliquis eligit ad aliq̄d magnū officium pagendū debet signari ad illud Luce p. Post hec dereliquit dñs ⁊c. Consequenter p̄o secundo p̄ncipali tangit qualitatē habē di hunc cibuꝫ que estimatio exstit interna/lis. i. fides. Dixerunt ergo ad euꝫ. Quid faciemus vt operemur opa dei. q. d. Nihil credimus eternū nisi deū. sed tñ de hoc cibo qui permanet in eternū dicas nobis. est ne aliq̄d diuinū. et si sic quomō ergo hunc consequi possumus ⁊ p̄ q̄ opa eū mereri valeamus Respondit ihs et dixit eis. Hoc est op⁹ dei q̄ credatis in eū quē misit ille. q. d. p fidem potestis hunc cibū mereri. Sꝫ d. quid est q̄ apl's ad Ro. iiij. distinguit opa ꝫ fidez dicens q̄ abꝛaam nō est iustificatus ex opib⁹ sed ex fide. Dicendū est q̄ ibi fides n̄ distinguitur ꝫ opa exteriora. Hic aūt fides dicit esse opus tm̄ manēs in anima. Alio modo potest fides cōputari inter opa exteriora nō q̄ fides sit ipsa opa: sꝫ q̄ sit eoꝝ p̄incipium. Nec aūt fides intra se est. nō que in multꝫ ē qz multi p̄fitent se nosse deū: factis autē negant. sꝫ ea q̄ p dilectōem opatur. Cōsiderandū etiam q̄ fidē nō op⁹ nostꝝ sed op⁹ dei dixit. vt nemo putet fidē a se habere siue aliud bonum. nec de suis viribꝫ glorietur: sed qui gloriatur in dño glorietur. Et dicat cū apl'o. i. Loꝝ. xv. Gꝛa dei sum id q̄d sum. Diperunt ergo ei. Quod ergo tu signū facꝭ vt videam⁹ ⁊ credam⁹. quali dicerēt fm Crisо. Luꝫ inuitas ad fidē ideo vt credere tibi possimus: volum⁹ a te signū videre: qz licet q̄n q̄ milia hoim̄ de q̄nq̄ panibꝫ satiasti. nō tm̄ p̄pter h̄ maioꝛ es moyse. qui pauit p̄res nostros in deſto manna. Sꝫ si vis vt credam⁹ tibi p tuū miraculū siue tuo signo. quotidie pascas nos sine labꝛe nostro ⁊ sine fatigatione. et tūc credemus te maioꝛē fore moyse. Quia sequit. Quid operis p̄res nostri mā ducauerūt manna in deserto. sicut scriptuꝫ ē Panem de celo dedit eis mā ducare. Ac si dicerent. Itez p̄mittis nobis maiora q̄z moyses. tu eni panes dedisti nobis ordeaceos. ille patribꝫ nostris dedit māna de celo. Un̄ dicunt Patres manducauerunt manna in deserto. nec dicunt. deus pauit patres nr̄os manna. ne videant eum velle equare deo et ne videātur moysen p̄referre x̄po quasi in h̄ eum allicere volentes q̄ p̄tinue eos pascat. Responsio christi ponit ad p̄cedentia cū dicitur. Amen amen dico vobis non moyses dedit vobis panem de celo: sed pater meus dabit vobis panē de celo verum. Ubi sciendum q̄ iudei duo proposuerūt christo de cibo corporali. videlicet datorem moysen et locum scz celum. que duo remouet christus circa cibū spiritualem. quia dator eius nō est moyses: sed p̄ celestis. Nec dat de celo aereo sed sidereo. Un̄ ergo dicit. Nō moyses ⁊c. Ubi eni est panis celestis dꝛ verus panis. nō q̄ panis celest⁹ datus in deſto fuisset falsus. quia miraculū de manna falsuꝫ non fuit. sed dicitur verus cōtra manna q̄d panis figuratiuus illius fuit. Qui etiaꝫ panis de celo dicit sicut seq̄tur. Panis enim dei est qui de celo descendit. ⁊ dat vitā mūdo.

Feria sexta post Reminiscere.

De celo dicitur descendere: quia christus ratione deitatis de celo oritur. Similr etiam rõne hũanitatis: qz anima immediate a deo creatur. et virtus formatiua corpis xpi fuit virtus spũssancti. Ex hỹ etiaz cognoscitur q̃ de celo sit cum ppriũ facit effectum. scilz cũ dat vitam. Nam panis ille corpalis vitã nõ dabat: quia oĩs qui manna mãducauerũt mortui sunt. Iste autẽ dat vitam eternam.

Consequenter p tercio pncipali tangit edulus realis huius cibi et q̃ eius existat existẽtia finalis. Et pmo tangit petitio iudeoruz Dixerunt ergo ad eum. Dñe semp da nob hunc panem. Uolebant enĩ de cetero esse refecti sine esurie z labore. sicut de mliere samaritana dictũ est Joh. iiij. Dñe da mihi hãc aquã zc. Ueruntamẽ sicut non intelligebat conditio nẽ aque spũalis. sic nec isti de pane spirituali. Ideo oñdit eis ihesus quid sit ille panis dicens. Ego sum panis vite. si q̃s venerit ad me nõ esuriet. et qui credit in me non sitiet vnq̃. Ubi sciendum q̃ verbuz sapientie est spũalis cibus mentis q̃ mens sustentatur. Eccl. xv. Libauit illuz pane vite z intellectus Et dicitur ille panis sapientie esse panis vite. ad differentiã panis corporalis: qui panis est panis mortis: qz non competit nisi ad restaurandũ defectus mortalitatis. Unde z solum in hac vita corpali necessarius est. Sed panis sapientie diuie est p se viuificatiuus. nec habet mortẽ cõtrariam. Item panis corpalis non dat vitam: sed tantũ preexistentẽ sustentat ad tempus Sed panis spũalis ita viuificat q̃ dat vitã Nam anima incipit viuere q̃n adheret verbo dei Psal. xxxv. Apud te fons vite. Quia ergo omne verbũ sapientie deriuatur a vbo dei vnigenito. Eccl. i. Fons sapientie verbũ dei residens in excelso. ideo ipsum verbũ dei principalr dicitur panis vite. Et quia caro christi verbo dei vnita est. ideo habet etiaz q̃ sit viuificatiua. Unde corp9 eius sacramẽtalr sumptũ viuificatiuum est. Nam per mysteria que christus in carne sua compleuit dat vitam mundo. et sic caro xpi ppter dei vbũ panis est nõ consuete vite: sed illius q̃ morte non resoluit. Et ido caro christi dr panis Ben. penl. Aser piguis panis ei9 z prebẽs delicias regibus. Nunc panẽ qui comederit non esuriet. Quod significat in eo q̃ dicitur Qui venit ad me ñ esuriet: z qui credit in me non sitiet. Nõ idem est fm Aug. Quia idem est venire ad eũ z credere in eum. et hỹ fide scz formata charitate. Talis inq̃z dicit non esurire: nec sitire: quia habens deum per gratiam nihil aliud desiderat nisi ipm deũ quem habet p grãm plenius desiderat habere p gliaz. Libus aũt et potus corpal' est cõtrarie conditõnis. quia hitus in plenitudie in fastidium vertitur. Uel qz corpalia non simul sumũtur sed paulatim quasi cũ metu Et ido semp restat aliud sumendũ. Et propter hoc sicut consurgit delectatio z sanctas eo iam sumpto. ita desideriũ iaz restat ex sumendo. Ideo corpalia non satiant in eternum. Uel ideo quia corrũpunt corporalia. vnde remanet memoria ex corrupto z generatur iterato desideriũ eoz. Spũalia aũo z simul sumũtur z nõ corrũpunt neq̃z deficiũt. z ideo coz sanctas manet in pretuũ. Apoc. vij. Non esuriet neq̃z sitient. Psal. xv. Adimplebis me leticia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua. scz in spũalibo vsq̃z in finem. Nunc igit panez totis desideriis reqramus atq̃z ipsis facta desideria operẽ impẽdiis adiuuemus. Ueniam9 ad christũ. id ẽ credam9 absq̃z dubio esse corpus christi qd̃ sumimus. Uia qua ad eũ veniam9 ẽ fides. Ita enĩ p fidem accedentibo z sincero corde sumentibus vitã tribuit sempiternã. Et hij tales nõ esurient in eternuz. Illi enĩ qui dubitant an verũ corpus xpi sit nõ reficiũtur: sed secuz reportant esurie: nec illũinant. sed densionibus tenebris obscurant Psal. xxxiij Accedite ad euz z illuminamini z facies vestre non confundẽtur. Illoz enĩ facies illuminant et non erubescũt quin cuncta accedant. Sed illi9 facies confusiõe repletur q̃ nihil credit. vel nõ credit corpus xpi esse qd̃ percipit. Uel quẽ sua conscietia guion' peccati recordatione compũgit. Ut igit taz damnabilem nõ sustineam9 confusiõem munde mus nos ab omni inquinamento carnis ac spiritus. quatenus diuinũ ac sacrosanctũ mysterium nõ ad mortis eterne iudicium: sed ad perennis vite sumamus premium.

Feria sexta.

Sermo. XXXII. De euangelio.

Ic est heres h venite occidam9 eum. Mat. xxi. Magna datur fm legem pena hijs qui occidunt heredem seu naturalem dñm. et signanter q̃n ex hoc sequitur perditio hereditatis. Moralr ver9 heres

est christus: ad Hebre. i. Constituit eum he
redem vniuersorum per quem fecit et secl'a. Hunc
occidunt iudei. o quam magnum scelus. Hieron.
Non solum magnum sed et maximum. quia in/
dicibile et inexcogitabile. nullus excogitare
potest huius sceleris quantitatem. Bernard⁹
in quodam sermone distinguit quadruplex
peccatum. scz originale: personale: actuale: et
singulare. Illud autem singulare est illis qui
christum crucifixerunt. scz quando impij vir
iustum occidunt. Aug. in sermone de passione.
alloquitur eos dicens. Ignobilitasti eum qui
te clarificabat. Occidisti eum qui te de duri/
ricia seruitutis eripuit. Corpus eius vulne
rasti qui corpus tuum a vulneribus curauit:
coronam spineam in caput eius posuisti. qui
gloria et honore precinct⁹ te coronauit. Et
manus illius pias qui te de limo plasmauit
vinculis colligasti. Ideo pre magnitudine
sceleris impletum est illud Job. xxij. Usque in
presentem diem remanet scel⁹ malicie. Quan/
uis hoc peccatum singulare fuit apud iudeos
tamen falsorum christianorum peccatum non mi/
nimum Primo quia peccant contra ipsum quem
sciunt esse deum Secundo peccant contra eum
qui iam eos redemit. Aug. Uide grandis
malicia eorum qui christum crucifixerunt. ma
ior eorum qui recte viuere nolunt. precepta ve
ritatis oderunt. propter quod omnes apparebi
mus in iudicio. De quo introitus Ego autem
etc. vide infra. Aliud thema Malos ma
le perdet Math. xxi Marci. xij. Luce. xx:
Uidemus quod homo citatus ad iudicium ille
prius occupat se antequam compareat quomodo
iustus compareat. et si minus iust⁹ discernitur
tunc mancipabitur carceri. Spiritualiter omnes
nos oportet manifestari ante tribunal chri
sti. ij. Corinth. v. et vnusquisque recipiet pro
ut gessit in corpore. De quo introitus. Ego au
tem in iusticia apparebo etc. Ideo petit ec/
clesia in collecta Da quesumus omnipotens
deus vt sacro nos purificante ieiunio since
ris mentibus ad sancta ventura facias perue/
nire. Nam qui discernitur vt violentus et ho
micida carceri inferni mancipatur. et sic iudei
vt habetur figuratiue in epistola vbi decem
fratres vendiderunt ioseph. et sic iudei xpm.
De quo euangelium. Hic est heres. ergo pu/
nietur temporaliter et eternaliter. De quo the/
ma. Malos male perdet: In summa euan
gelij tria innuuntur. Primo collati beneficij
multiplicatio. ibi Homo quidam etc. Secundo
tangitur destinati nuncij trucidatio. ibi Cum
autem temp⁹. Tercio ponitur obstinati popu
li damnatio seu conculcatio. ibi Cum autem
venerit dominus vince. De primo dicit In illo
tempore scz feria secunda post dominicam palma
rum cum venisset Jhs in templum interroga
bant eum scribe in qua potestate hoc faceret
et quis ei dedisset hanc potestatem. Respondit
eis. Baptismus iohannis vnde erat. de celo
an ex hominibus. At illi cogitabant intra se di
centes. Si dicimus de celo: tunc dicet quare
non credidistis illi. Si autem ex hominibus ti/
memus turbam. Et respondentes dixerunt.
Nescimus. Et ait illis. Neque ego dico vobis
in qua potestate hoc facio. Et respondit illis
Amen dico vobis: publicani et meretrices pre/
cedent vos in regno dei. Ratio: quia egerunt
penitentiam in predicatione Johannis. Sz iu
dei fuerunt obstinati cogitantes occidere fili
um dei. De hoc subdit in parabola dicens Ho
mo quidam scz deus pater. Crisost. dicitur
homo non natura sed benignitatis similitu/
dine. Phus in politicis. Homo naturaliter
est animal mansuetum et pium. Erat paterfa/
milias qui gubernat omnem creaturam. sicut
paterfamilias domum. Qui plantauit vineam
id est sinagogam. Isa. v. Uinea domini exerci/
tuum domus israel est. Hanc plantauit cre
ando Hiere. ij. Ego te plantaui vineam meam
electam: et transtulit eam in terram promissio
nis. Psalmista. Uineam de egypto transtu
listi. Et sepem circundedit eam. id est custo
diam angelorum. Isa. lxij. Super muros tuos
constitui custodes Et fodit in ea torcular. i.
legem: quia multis preceptis eos torquebat. Et
edificauit turrim. id est templum propter altitu
dinem edificij et propter securitatem refugij. et lo
cauit eam agricolis. id est doctoribus et prelatis
qui debent extirpare vicia tanquam spinas et in
serere virtutes. Et peregre profect⁹ est. non mu
tando locum sed operando: liberum relinquens
arbitrium. Uel secundum Criso. peregre proficisci
longanimitatem habendo: quia non semper eorum
peccatis penas induxit Joel. ij. Patiens est
et multum misericors. Dixi secundo tangi
tur destinati nuncij trucidatio. ibi. Cum au
tem tempus fructuum appropinquasset. scilz
post legem datam fuit temp⁹ fructuum operum
bonorum. Remigius. Tempus fructuum fuit
cum superatis hostibus terram promissionis co
lere secure ceperunt. Ambrosius. Bene dicit
tempus fructuum non prouentuum. nullus enim
fructus et prouentus extitit iudeorum. non spiri/
tuali musto sz cruore prophetarum redundabant

Feria sexta post Reminis.

Misit ꝓuos suos ad agricolas. scz moysen et aaron z ꝓphas vt accipent fructus eius scz legis z obedientiã deo z prelatis. Et agricole apprehensis ꝓuis ei⁹. aliũ ceciderũt: vt moysen et aaron qui fuerũt cesi linguis iudeoꝝ licz nõ gladio Deute. xxxij. Uua eoꝝ vua fellis botrus amarissimus. in quo inebriati ꝓphetas occiderunt Isa. v. Expectaui vt faceret uuas z fecẽ labruscas. Psal. Irritauerũt moysen in castris aaron scm̃ dñi Et itez vexatus ẽ moyses ꝓpter eos. Aliuz occiderunt sicut Isaiam q̃ serratus est serra lignea ex precepto manasse regis iuda. Et sic amos quem othosias p tympora transtulit. Alium lapidauerũt vt zachariã: quem rex ioab lapidari iussit inter tẽplum z altare. Et hieremias simil⁹ lapidat⁹ est. Sz diceres Cur iudei nõ festiuãt ꝓphas p eos occisos sic ꝓpiani matires et aplos. Rñdetur ꝓmo ꝓpter immanitatẽ sceleꝝ: qz nõ alienos sed ꝓprios occiderunt. Scõo ad occultatõem sui crimis: et ad declarandã duriciam despecti sui pectoris. psal. Supbia eoꝝ q̃ te oderunt ascendit semp. Actu. vij. Dura cervice et incircũcisi cordibꝫ ꝛc. Augustt. Stepha/nus eos increpauit: qz timuerũt esse ꝓpetuã memoriã sceleriũ et posteroꝝ horruerũt ꝓsecutõez ꝛc. Joh. viij. Uos ex ꝓre diabolo estꝫ Itez misit alios suos plures ꝓioribꝫ quia multiplicauit deus ꝓphetas. z fecerũt simil⁹ vt impleret hier⁹m sanguie ꝓphetaꝝ. vt dr̃ iiij. Regũ. xxi. Ideo saluator ait Mat. xxiij Hierusalem hier⁹m que lapidas ꝛc. Ecce quanta patientia z misericordia erat in deo erga iudeos. Attamẽ malicia eoꝝ semp crescebat. Nouissime autẽ scz post occisionẽ ꝓphetaꝝ misit ad eos deus filium suum: scilicet tempe gratie. De quo ad Gala. iiij. Cũ venit plenitudo tpis misit de⁹ filiũ suũ scz naturalẽ dicens. Forsan verebunt filium meũ. Hieroñ. Non loquitur vt ignorans: sed vt libera volũtas homini reseruet. Agricole autem. id est iudei maiores videntes z cognoscentes p doctrinã z miracula filiũ. id est christũ in lege ꝓmissum. per patriarchas nunciatũ. per ꝓphas ꝓmissum inuiderũt sibi. Juxta illud Sap. ij. Grauis est nob̃ ad videndum. dicentes intra se Hic est heres. i. vnicus z naturalis filius. Math. iij. Hic ẽ filius me⁹ dilectus in quo ꝛc. Non alius p naturã sed a me distinctus ꝛm ꝓsonã. quia alia ꝓsona patris: alia filij: alia spũssci. De quo ad Hebr. i. Quẽ constituit heredẽ vniuersoꝝ. Hieroñ. Manifeste dñs ꝓbat iudeoꝝ ꝓncipes nõ p ignorantiaz: sed per inuidiã filiũ dei crucifixisse. Joh. xv. Uiderunt aũt z oderunt me z patrem meum.

Pro quo dubitatur. Utrum iudei cognouerunt Jhesum nazarenũ esse christum in lege ꝓmissum. Arguitur primo q̃ nõ. p illd̃ quod dicit. i. Corinth. ij. Si cognouissent nunq̃ deum glie crucifixissent ꝛc. Itez Act. iij. Petrus loquẽs iudeis dixit. Scio frẽs q̃ per ignorantiã fecistis sicut z ꝓncipes vestri. Item Luc. xxiij. Pater dimitte illis qz nesciunt quid faciunt. In oppositum. Nũc autem viderunt me z patrẽ meum. Itẽ Johãnis. i. vbi dicitur. Ecce agnus dei ꝛc. Itẽ hic Math. xxi. Hic est heres. Quia hieronimus manifeste dicit. Nõ per ignorantiã sed per inuidiã iudeos eum crucifixisse. Respondetur. Gens iudeoꝝ: sicut aliarum ciuitatum cõmunitates: triplices continebat personas. Quidam simplices vt mechanici et laboratores. quidã mediocres vt ciues. q̃dam maiores vt ꝓncipes episcopi z doctores: quoꝝ sapientia regitur cõmunitas tota. Sic in plebe iudeoꝝ fuerunt minores et simplices. isti nõ cognouerũt ꝓm deuz esse vel messiam in lege ꝓmissum. De illis loq̃t ꝓma ad Corit. ij. Si cognouissent ꝛc. Alij fuerunt mediocres z subtiliores ingenij prmis. Isti cognouerũt promissum in lege. sz non deũ nec eu filium. Unde Augustin⁹ li/bro questionũ noui z veteris testa. Si enim demones deũ factum hominẽ non intellexerunt. quanto magis homines. Non enim illũ ꝓncipes mediocres sciebant esse qui promissus erat in lege: nec etiam mysterũ eius q̃ filius dei erat: neq; sacramẽtuz incarnatõnis passionis z redemptionis cognouerũt. De hijs Actuũ. iij. dixit Petrus. Nũc fratres scio q̃ per ignorantiaz fecistis vos simplices: sicut z ꝓncipes vestri scz mediocres Tercij vero sunt maiores scz scribe z phariꝛsei. hij cognouerunt eum deum z dei filium. Aug. Missio filij est verbi incarnatio. Augustinus sup illud Jn mũdo erat z mundus eum nõ cognouit. Illuc missus est per humilitatẽ vbi semp fuit per diuinitatem. Etiam sciebant ex impletõe temporis. Danielis. ix. Non auferet sceptrum de iuda donec veniet qui mittẽdus est. Et etiã sciebãt modũ veniendi scz in paupertate et humilitate. vt habetur Zacharie. ix. Et cuz h̃ messiam in lege ꝓmissum. vt ptz in ꝛmone illo

Conuenio vos o iudei ꝛc. dominica quarta aduentus dñi. Item ex testimonio Johis baptiste. Item ex testimonio operũ ꝛ miraculorum. Unde cũ quesierunt Johann. x. Si tu es christus dic nobis palam. Rerpõdit. Opera que ego facio in nomine patris mei testimo. ꝑhi: de me. Crisostom⁹ sup matheum. Ex omibus opibus iudei cognouerunt christũ esse dei filium. Attamẽ considerandũ ꝙ nll'a noticia quã pharisei habuerunt de christo ꝑ scripturas ꝓphetaruꝫ erat certa certitudine euidentie. Tum qꝛ talis certitudo habet̃ solum ꝑ demonstratõem nõ per sensum Tũ quia ꝓphetie possunt aliqñ varie exponi. Et ideo maior erat noticia ꝑsonalis et verisimil' coniecture. Uel ſm aliquos ibi erat certitudo adherentie. que potest impedire in actu modum predictum. Per predicta autẽ soluũtur argumenta ad vtranqꝫ ꝑtem. quia illa q̃ probant ꝙ habuerunt noticiã de christo intelligenda sunt de noticia habituali. Alie aũt autoritates deducte in cõtrariũ loquũtur de actuali cognitione applicante ad opus q̃ fuit impedita propter passiões inuidie et rancoris Quia iudei primo habuerunt veram estimatiõeꝫ de christo et in habitu ꝛ in actu in principio Sed qñ incepit cõtra eos predicare excitati sunt ꝯ eum ira rancore ꝛ inuidia. quibus passionibꝫ ĩpediebant̃ ab actuali cognitiõe veritatis prehabite de xp̃o. Sꝫ d. Quare crucifixerunt eũ. Rñdet Criso. Hoc causauit auaricia ꝛ vana gl'ia. qꝛ cum christ⁹ introiuit in templũ eijciens vendentes aĩalia que ad sacrificiũ vendebant̃ erat illis confusio. et sic vana gl'ia suadebat altricari. Item auari cogitabãt si ꝑpl'us iste habuerit istuꝫ deum: tũc necesse est vt dimittat cõsuetudinem hostiaꝝ q̃ ad nostꝝ ꝑtinẽt lucꝝ ꝛ sic popul⁹ nõ erit possessio nostra sꝫ dei. Si autẽ occiderim⁹ eũ tunc nõ est q̃ iusticie fructus a populo q̃rat. ꝛ sic semꝑ tenebit̃ cõsuetudo hostiarũ. Et iõ machinati sunt de ei⁹ morte Sicut incõtinens ꝓpter passionẽ ꝯcupiscẽtie eligit fornicari. qd̃ tamẽ alias refugeret. Uerbi gratia. homo aliqñ diligit aliquem actu et habitu. post hoc cõmouet eum: tunc obfuscatur dilectõis noticia actual' et habitualis. ideo dixerũt Hic est heres venite occidamus eũ: tunc habebim⁹ hereditatẽ. Remigius in ome. Non ꝑ ignorantiã: sed per inuidiam crucifixerunt redemptorẽ. Sciuerunt enĩ esse illũ de quo psal. Postula a me et dabo tibi gentes hereditatẽ tuam. ideo dixerunt Uenite occidamus eũ ꝛc. Ne ꝯsuetudo hostiarũ ꝛ lucrũ nostrũ dimittat̃ Sic adhuc est cogitatio sacerdotũ carnaliũ qui non soliciti sunt quomõ popul⁹ viuat sine peccato sed aspiciunt q̃d in eccl'ia offeratur. Et apprehensum eũ eiecerũt extra vineã. i. extra ciuitatẽ hierl'm. Triplices ꝑsone in lege ex̃ castra eijciebãt̃. s. imũdi. leprosi. ꝛ blasphemi: quasi hmõi esset christus. Ipse tñ non fuit immũdus sed specl'm sine macula. Non leprosus sꝫ candor lucis eterne. Non blasphemus sed imago bonitatis eius. Sapien. vij. Et occiderũt scꝫ sine cã. Job. xvi. Hec passus sũ absqꝫ iniquitate man⁹ mee.

Dixi secundo innuit̃ obstinati populi dãnatio dicens. Cum ergo venerit dñs vinee quid faciet agricolis. Hiero. Hic ĩterrogat dñs nõ quasi ignorans quid essent responsuri: sed vt ex propria rñsione damnarentur Aiunt. Malos male perdet. s. tempaliter ꝛ eternal'r. Temporal'r factum est vt dic̃ Josephus: qñ. lxxxvij. milia vẽditi sũt ꝛ vndecies cetena milia fame ꝛ gladio perierunt. Secundo eternal'r. quia. xlij. ãnis dedit eis pniam anteqꝫ hierl'm sbuerteret̃ Hiere. xvij duplici contritione contere eos dñe. Et vineam suam locabit alijs agricolis. illd̃ post christi ascensionẽ. xlij. anno factũ est cum exercitus romanoꝝ ꝑdidit incredulos ꝛ auferebat locũ ꝛ gentem et regnũ eorum. Et locauit vineã suam alijs agricolis. scꝫ sanctis apostolis et nobis vt reddant ei fructũ tẽporibꝫ suis. s. fructũ cordis credẽdo. oris ꝯfitẽdo. operis seruiendo. ꝛ corporis patiendo. Subdit. Dixit illis ihesus. Nunqꝫ legistꝫ in scripturis. quasi diceret. vtiqꝫ. Lapidem quem reprobauerũt edificantes hic fact⁹ est in caput anguli. A dño factum est illud ꝛ ẽ mirabile in oculis nostris. Magister ĩ scolastica historia dicit ad litterã fuisse impletum in edificatõne templi salomonis. De q̃ cecinit Dauid in psal. Lapidem quem ꝛc. Et hoc nõ est factũ a casu sꝫ ex diuina ordinatõe. Ideo subdit. A dño factuꝫ est istud. Lapis iste figurabat xp̃m: quia multipl'r reprobatus a principibus: et tñ est factus ĩ caput anguli coniũgens iudeos ꝛ gẽtiles quasi duos parietes. De quo Isaie. xxviij. Ego mittam in syon lapidem angularẽ. Et ideo scribitur Danie. ij. Lapis abscisus de mõte sine manibꝫ qui ꝑcussit statuam. Mons ẽ beata virgo sup humanã naturam ꝑ gr̃iam

sublimata. de qua christus concept⁹ est sine manib⁹. i. sine opatõe humana. cõfregit statuam. i. vanitatẽ huius mundi Johã. xvi. Confidite ego vici mundũ. Itez dicitur lapis ꝓpter edificatiõis vtilitatẽ. quia p̄ hũc lapidem cõstruitur om̃e edificiũ spirituale p̄ma ad Corinth. iij. Fundamẽtũ aliud nemo potest ponere preter illud qđ positũ est quod est christus ih̄s. Sed iudei multipl'r reprobauerũt hunc lapidem. Primo in euz non credendo Joh̄. vij. Nunq̄d aliquis ex principib⁹ credidit in eum. Secũdo eũ nõ suscipiendo Joh̄. i. In ꝓpria venit ⁊ sui eũ nõ receperũt. Tercio ei detrahendo Joh̄. ix Nos scimus qꝛ hic hõ peccator ẽ. Quarto in p̄ntia blasphemando Joh̄. viij. Nõne bene dicim⁹ samaritan⁹ es et demonium habes Quinto eius miracula demoni ascribendo Luce. xi. In beelzebub principe demoniorũ ⁊c. Sexto regnũ eius recusando Luce. ix. Nolumus hũc regnare ⁊c. Joh̄. xix. Regez non hẽm⁹. Septimo morti condemnando Math. xxvij. Reus est mortis. Octauo p⁹ mortẽ ꝑsequendo Math. xxvij. Dñe recordati sumus qꝛ seductor ille ⁊c. Sz exquo ita multipl'r reprobauerũt eũ iudei. subdit Ideo dico vobis auferet̃ a vobis regnuz. i. regimen vinee. i. eccl'ia. vel scriptura vel dei misericordia. Et dabit̃ genti facienti fructũ id est opera bona. Nota legimus regnuz tempale a multis esse ablatũ. et sic eternale regnũ. Prim⁹ fuit cui ablatũ est regnũ nabuchodonosor. vt pz Dañ. iiij. cui dictũ est Transibit a te regnũ ⁊ ab homib⁹ te eijciẽt. et cum feris erit habitatio tua. Et h̄ ꝓpter verba sup̄bie. et sic sup̄bis aufert̃ regnũ celorum sicut lucifero qui dixit Isa. xiiij. Ascendam sup̄ altitudinẽ nubiũ ⁊ sil'is ero altissimo. Lu. i. Deposuit potẽtes de sede ⁊c. Lu. xiiij. Qui se exaltat hũiliabit̃. Psal. Nõ habitabit in medio dom⁹ mee q̄ facit sup̄biam Scđs est saul. i. Re. xv. Scidit dñs regnũ isrl'a te hodie ⁊ tradidit illđ ꝓximo tuo meliori te. ꝓpter h̄ qꝛ reſuauit pinguia de amalech ꝯ preceptũ dñi. Et sic omis auarus excluditur a regno dei Mat. xix. Facili⁹ est camelũ intrare per foramẽ acus q̄z diuitẽ intrare in reg. dei. i. Loꝝ. vi. Raptores auari regnum dei possidere nõ p̄nt. Tercius est balthasar. Daniel'. v. Et figurat gulosos: quia comedebat et bibebat cũ principibus suis quãdo scriptum erat coram eo quod Daniel exposuit dicens. Diuisum est regnũ tuuz et datum est persis ⁊ medis. Et sic amittit̃ regnum celi propter carnis delicias. i. Loꝝ. xv. Caro et sanguis regnũ dei possidere non possunt.

De eodem
Sermo XXXIII De epistola:

N diebus illis scz quando iacob redierat de mesopotamia syrie. et ab esau fratre suo qui ei venerat obuiã recesserat. ⁊ sichem filius emor dynam corrupat. Dyna filia iacob de lya. et filij sui. scz symeon ⁊ leui de sychemitis vindictã expetiebat adhuc viuẽtibus ysaac ⁊ rachaele. nõdũ nato beniamin Dixit ioseph puer. xvi. annoꝝ fratrib⁹ suis scz decẽ. Audite somniũ meũ qđ vidi ⁊c. vt patet Gene. xxxvij. Ubi nota ꝙ iste Joseph in somnijs que vidit ⁊ ĩ somnijs pistoris et pincerne ⁊ pharaõis que postea interpretatus ẽ ꝯgnouit ꝓphetice futura. ꝓpter quod non solũ habuit visionẽ ymaginariã: sz etiã intellectiuã. Uidit enĩ in sõnijs imagines quasdã rex corꝑearum impressas organo siue ꝟtuti imaginatiue. Jõ mediante illo vel per mysteriũ angelicuz vidit. vterqꝫ sensus bon⁹ est Etiaz per intellectũ omĩa futura que per hmõi imagines ꝓphete non prophetisauerunt: qꝛ nihil intellectualiter cognouerunt. Sic ergo expone verba. Audite somniũ meũ qđ vidi visiõe supple imaginaria ⁊ intellectuali. Putabam vos ligare manipulos in agro. et cõsurgere manipulum meũ ⁊ stare. vestrosqꝫ manipl'os circũstãtes adorare manipulũ meũ. Uisione vtiqꝫ imaginaria vidit imagines manipulorũ scz sic dispositoꝝ: sz ĩtellectual'r vidit ꝙ frẽs sui adoraturi essent eũ. qđ postmodũ sic euenit. Et vide ꝙ in reb⁹ corporalib⁹ ĩ q̄b⁹ isti erant assueti deus monstrauit eis futura scz in manipul' ⁊ spicis virib⁹ ⁊ bobus. Erant enĩ cultores agroꝝ ⁊ aĩaliuz pastores. Seq̄tur. Rñderũtqꝫ fratres sui ⁊ dixerũt ei. Nũquid rex noster eris aut subijciemur ditiõi tue. Qđ certe factũ est postmodũ ita. Ip̄e eĩ fuit rex ⁊ p̄nceps ⁊ rector fratꝝ suoꝝ. Gen. xlix. De ipso immediate effraim filio suo descendit Jeroboam ⁊ fuit rex in decez tribub⁹ vt hz̄. iij. Re. xij. Sequit̃. Hec aũt cã somnioꝝ ac ſmonũ inuidie ⁊ odij vomitẽ ministrauit. Et ratio hui⁹ fuit: qꝛ hoĩes qui sunt liberi arbitrij summe libertatem appetunt ⁊

abhorrent seruitutē. Sequit̄ Aliud quoq; vidit somniū qđ narrans fratribꝫ ait Vidi per somniū quasi solem ⁊ lunā ⁊ stellas. xi. adorare me. Et notanter dic̄ quasi qꝛ nō vidit lunam aut solē aut stellas sed imagines ipsoꝝ. Et nota ꝙ primū somniū fuit in rebus terrenis. et secundū fuit in rebꝫ celestibus ad innuendū ꝙ isti om̄s inter homies cōuersantes vacabūt terrenis negocijs. soli tamē ab hoibꝫ sepati de celestibꝫ cogitabūt. Sed quare dixit. xi. stellas cū nonduꝫ esset natus beniamin ꝑ quē intelligebat̄ vndecimus. Dicendū ꝙ videbat in spū ip̄m fore nasciturū ⁊ ipse cū alijs adorare euꝫ deberet Seq̄tur Cum p̄ri suo ⁊ fratribꝫ retulisset: increpauit eū p̄r dicēs. Quid sibi vult h̄ somnium quod vidisti. Num ego ⁊ mater tua et frēs tui adorabim⁹ te sup̄ terram. q. d. hoc patet ex verbis tuis. Intelligebat eni iacob ꝙ ipse pater ꝑ solē significaret̄ ⁊ rachel ꝑ lunam ⁊ frēs ꝑ. xi. stellas. Seq̄t̄. Inuidebāt ergo ei fratres. pater ꝟo rem tacitus cōsiderabat. Nota ꝙ mater ioseph adhuc viuebat vt ex loco isto accipit̄. Mater inquā rachel. Sꝫ diceres. nunq̄d p̄r ⁊ mater adorauerunt ioseph qđ de fratribꝫ constat. Rn̄ detur ꝙ mater nunq̄ꝫ adorauit eū in persona ꝓpria qꝛ mortua fuit anteq̄ꝫ ioseph dn̄aret̄ in terra egypti. sꝫ adorauit eū in ꝑsona filij scꝫ beniamin filij sui. Jacob autez adorauit eū in filijs suis ꝑ q̄s misit ei munera Gene. xliiij. Et hoc fuit anteq̄ꝫ sciret ip̄m esse filiū suū: sed postea qn̄ sciuit nunq̄ꝫ adorauit ipsum: qꝛ nec ioseph sustinuisset. licꝫ tn̄ dicat̄ ad Hebr. xi. ꝙ iacob adorauit fastigiū virge ipsius ioseph: qđ satis innuit̄ Genes. l. Sed magister dicit in hist. sco. Quidā codices hn̄t ꝙ adorauit sup̄ caput virge eius vel in capite virge sue ⁊ vtrūq̄ꝫ stare potest

Diceret aliq̄s Sꝫ quare iacob increpauit ip̄m ioseph qui tn̄ fuit ꝓnūciās vera qđ innuit̄ ex eo qđ dꝛ ꝙ pater rem tacitus considerabat. Dicendū ꝙ ideo qꝛ nō vnicuiq̄ꝫ est veritas dicenda. maxie cuꝫ auditores ad deteriora ꝓuocant̄. Un̄ timebat sanctus hō illud quod accidit circa Joseph quē summe diligebat. Sed mirū est ꝙ ioseph qui puer erat audebat referre talia coraꝫ fratribꝫ. maxime cū vidit eos aduersus ipsuꝫ cōcitatos Ubi dicēdū ꝙ spūssanct⁹ qui h̄ suggesserat ipsum ad dicendū impellebat. sic̄ ⁊ alios viros qui dixerunt oīa q̄ suggerebat spūsscūs et non formidātes mortē. Sequit̄. Cū frēs eius in pascendis gregibꝫ p̄ris morarentur in sichem dixit ad eū isrl̄. Nota ꝙ iacob rediens de mesopotamia transito vado iaboch luctatus fuit cū āgelo ex qua luctatōe emarcuit neruus femoris eius. Qui q̄dem angelus luctat⁹ cū eo. Et loquēs in persona dei mutauit sibi nomē ⁊ vocauit eum israel quod interpretat̄ vir videns deum Genesis xxxij. Un̄ statim dixit. Vidi dn̄m facie ad faciem. Et vocauit nomē loci illi⁹ phanuel id est apparitio dei. Deinde cū ꝓgredit̄ occurrit ei obuiam esau. vt ptꝫ Gene. xxxiij. a quo prius discesserat ⁊ venit in sochot deinde in sichem de qua hic ponit̄ in littera. quā vrbem vocauit moyses salem. ⁊ ibi emit ipe iacob ꝑtem agri ab emor rege sichimoꝝ ⁊ a filijs eius centū agnis. vt patꝫ loco preallegato. scꝫ Gen̄. xxxiij. Et ipsi dicunt̄ incole sichimite. Ista vrbs corrupta dꝛ sichar vel sichem. et terra vicina dꝛ sichima: ⁊ est apta ꝓ alimentis gregum. et pascua illius terre dicūtur sichima. Et forsitan ista sichē est illa vrbs ad quā primo applicauit abraam veniēs de hur caldeoꝝ Gen̄. xij. sic dicta ibi per anticipatōem. Cum aūt habitaret ibi sichem cōmisit ibi stupꝝ cuꝫ dyna: ꝓpter qđ secuta fuit interfectio sichimitaꝝ ⁊ depopulatio vrbis Gen̄. xxxiiij. Deinde ꝓsequēdo historiam imaginor ꝙ de bethel iacob venit in vallem ebron q̄ vallis dicta est cōuallis mambre Gen̄. xviij. Est aūt s̄m magistruꝫ cōuallis mābre iux̄ ebron que vallis sic vocata est a q̄dā homie mambre nomiato Ul̄ est dicta vallis ebron: eo ꝙ erat iuxta ciuitatem ebron. De ista valle misit iacob ioseph ad frēs suos in sichem ⁊ dotaim vbi ꝑ eos venditus fuit Et postea iacob facta ei⁹ venditione venit ad patrem suū in ebron. ⁊ inuenit mrēm suā mortuā. et p⁹ paucos dies mortuus fuit ysaac ⁊ sepult⁹ in ebron q̄ alio nomine vocabat̄ arbee seu chariatharbe. id ē ciuitas quattuor. Ibi eni quattuor sepulti sunt scꝫ adam: vt dꝛ Josue. xiiij. simil̄r abraam ysaac ⁊ iacob cum vxoribꝫ suis excepta rachaele que fuit sepulta iux̄ effratam. hoc est bethleem. Ibi eniꝫ erat spelunca duplex quā emit abraam ab ephronetheo. et in superiori sepeliebātur viri ⁊ ī inferiori mulieres Gen̄. xxiij. Utrū aūt rachel fuerit mortua ante ysaac nō est bn̄ certuꝫ. scriptura tn̄ hoc innuit Gen̄. xxxv. Hijs visis patꝫ tota littera hui⁹ ꝑtis. Cunq̄ꝫ fratres eius in pascendis gregibus ⁊c̄. Sequit̄. Dixit ad eū

Feria sexta post Reminis.

israel. id est iacob. iam enī mutatū erat sibi nomen. Fratres tui pascūt oues in sichimis id est in pascuis: q̄ sunt iuxta sichem. Ueni mittam te ad eos. quo respondēte presto suz id est paratus. Ecce ꝓmpta obedientia. ait supple iacob. vade ⁊ vide si cuncta sint prospera erga frēs tuos ⁊ pecora. renuncia mihi quid agatur. Bonū thema qn̄ papa mittit aliquē legatum ad aliquā ꝓuinciam. dicat vade ⁊ vide ⁊c. Et iniūgit sibi tria. s. ꝓfectionē. ibi. vade ⁊ vide. Inquisitionem. ibi Si cuncta sint ꝓspera ⁊c. Relationem. ibi. Renuncia mihi q̄d agatur. Sequit̄. Missus de valle ebron venit in sichem. Ecce pia beniuolentia ioseph. statim eniz executus est mandatū ꝓpter patris reuerentiā ⁊ fratruz amiciciā. Inuenitq; euz vir errantē ī agro q̄ interrogauit q̄d quereret. Ille rn̄dit. fratres meos quero. indica mihi vbi pascāt greges Uerbū bonū ꝓ legato inq̄rēte de ep̄is ꝓuintie ac dicente cuilibet. Quid inq̄z: frēs meos quero. i. episcopos. indica mihi vbi pascunt greges suos. i. ī qua doctrina. s. catholica vl̄ heretica vel an viciosos subditos informēt Dixitq; ei vir. Recesserunt de loco isto audiui aūt loquentes eos. Eamus in dothaim. Perrexit aūt ioseph post frēs suos et īuenit eos in dothaim. Ecce ipsius ioseph solicita diligentia. querebat aūt eos de loco ad loca donec inuenit. puto q̄ hij erant in dothaim querētes pascua meliora. Et ē dothaim qd̄ dam territoriū satis ꝓpe sichē sic credo Qui scz frēs cum vidissent eū ꝓcul anteq̄z accederet ad eos cogitauerunt occidere eū et mutuo loquebant̄. Ecce somniator venit venite occidamus eū. scz cadauer eius ꝓijciēdo in cisternā veterē. q̄ supple erat in solitudīe et nō hēbat aquā. Ecce fratrū seua malicia que ꝑmo patuit ī cogitatōe: qz cogitauerūt eum occidere. Scd̄o patuit in locutiōe. qz dixerunt. Uenite occidam⁹ eū. Tercō apparuit in operatiōe. quia vt conseq̄nter dic̄ historia. ipm̄ nudauerūt ⁊ in cisternā ꝓiecerūt et postea vendiderūt. Criso. O nephanda rabies iniquoꝝ. nō licz ioseph viuere. nō licet meliorē inter malos tutū esse. zelauerūt enim humilē supbi. mansuetū iniqui. ꝓbū improbi. mitem tumidi. quia vita bonoruz detrimentū est pessimorū. Conseq̄nter tāgit moyses id qd̄ ꝑtinet ad fratꝝ sceleris denunciationē. Et dicem⁹ scilz patri ⁊ matri. Fera pessima vel aper vel leo vl̄ vrsus deuorauit eū. et tūc apparebit quid ꝓsint illi somnia sua ⁊ ita postea fecerūt. qz postq̄z eū vendiderant intinxerūt tunicā eius in sanguinem hedi. ꝓpter qd̄ pater ⁊ mater dixerunt. Fera pessima deuorauit eū. Et vltimo tāgit moyses quod ꝑtinet ad crimīs alleuiatōem. scelus enim eoꝝ alleuiatum fuit. qz nō tantuz commiserāt quātuz dixerant. Cogitauerūt enim eū occidere ⁊ ita dixerant. sed ꝓcurāte ruben: qui volebat eū eripe fuit ꝓiectus in cisternā. ⁊ postmodū ꝓcurante iuda vendit⁹ fuit: et ita mortē euasit. Quantū ad illd̄ qd̄ fec̄ ruben dicit̄ hic. Audiens aūt ruben nitebatur liberare eum de manibꝫ eoꝝ ⁊ dicebat Non interficiamus aīam eius nec effundamus sanguinē eius: sz ꝓijciamus eū. s. viuū in cisternā veterem que est in solitudīe. manusq; vestras seruate innoxias. hec dicebat volens eū eripere de manibꝫ eoruz ⁊ reddere patri suo Nota q̄ miꝝ fuit de ruben q̄ fuit ita ꝓpicius ipsi ioseph. qz vt dictū est accusauerat eum apud patrē de concubitu cū bala. Dicendū vero eo q̄ erat primogenitus debebat habere curā omniū. Et in hoc facto plus timebat offendere alijs: qz antiquior omnibꝫ: audiuerat quō deus punierat homicidiū. scz abel ꝑ Cayn factū et ideo plus timebat. Sed quid scriptura refert cōcubitum ruben cum bala post mortē rachel̄. Genes. xxxv Dicendū q̄ rubē ante mortē rachelis cōcubuerat cū bala qd̄ soli ioseph notū fuit qui apud prēm acccusauit eum. p⁹ mortem iterum concubuit ⁊ tunc fuit mag̃ manifestum. Nota licz textus historie non recitet. eccl̄ia tamē refert quomō nudauerūt eum tunica talari ⁊ polimita. id est auro picta Et quomō miserūt eum in cisternā que non habebat aquā. et quō absente ruben q̄ iuerat ad ꝓcurandū et querendum meliora pascua. de concilio iude vendiderunt ipsū ismahelitis siue madianitis euntibꝫ in egyptum. Et quando ruben nō inuenit eum in puteo: scissis vestibꝫ dixit fratribus. puer n̄ comparet ⁊ ego quo ibo. Recipiens aūt consolationem quādo audiuit q̄ non erat mortuus sed vēditus. Ipse est q̄ dixit Gen̄. xlij Nunq̄d non dixi vobis. Nolite peccare in puerum ⁊ non audistis me En sanguis ei⁹ exquirit̄. Et quomō intinxerūt tunicam ioseph in sanguīe hedi. tuleruntq; eam patri dicentes. Uidi si tunica filij tui sit an non Quā cū agnouissz pater dixit Tunica filij mei est. fera pessima deuorauit filium meuz ioseph. Et vlterius quomodo madianite

vendiderunt eum putiphari eunucho ⁊ p̄n
cipi militie pharaonis clare habet̄ in textu
scz Gen̄.xxxvij.c. Et nota q̄ iacob luge/
bat filium suū multo tempe videlicz vigin
titribus annis qui fluxerunt a venditione
ioseph vsq̄z ad ascensum iacob in egyptum
Allegorice. Joseph christum significat:
quē deus pater in senectute genuit. id est in
mundi vespa ⁊ etate sexta hominē fecit Hic
a deo patre dilectus pre oībus fuit accrescēs
filius. quia rex regum ⁊ dn̄s dominantium
Et aspectu decorus. qz speciosus forma pre
filijs hominū. Psal.xliiij. Hic quedam co/
ram iudeis retulit que fuerūt ei visa p som/
nia Ex quibꝫ eis dabat intelligere q̄ ipsoꝝ
esset rex ⁊ q̄ ipsum tanq̄z deū ⁊ dei filium de/
berent adorare: ꝓpter quod oderāt eum nec
poterant ei aliquid pacifice loqui. Hūc au
tem maioribꝫ iudeoꝝ scz scribis ⁊ phariseis
et sacerdotibus pascentibꝫ oues. i. iudeos
simplices in sichem. id est in graui ⁊ laborio
sa obseruantia legis ⁊ traditione earuz: qm̄
sichem interpretatur labor. misit deus pater
de valle ebron: qd̄ interpretatur visio sempi
terna. Misit dico ad videndū quid agebatur
inter frēs Mat.xv. Non sū missus nisi
ad oues que perierunt domus isrl'. Et peco/
ra. id est maiores ⁊ minores iudeos. Ad vi
dendum non dico speculatiue: quia oīa scie
bat. sed experimentaliter. Ex hijs enim que
passus ē obedientiā didicit. Sicut dic̄ apo
stol⁹ Phil'.ij. Fact⁹ est obediens deo pr̄i vsq̄z
ad mortem. Missus autez venit in sichem
id est ad dolorē corpis ⁊ ad grauē obseruan
tiam legis. Circuncisus enī fuit ⁊ in hieru/
salem ad festa ascendit. Tunc autē quidam
scilicz Johannes baptista inuenit eū erran
tem. id est inter errantes quos dirigebat ad
virtutes. Uel errantibus similē. non quidē
in culpa sed in pena. Inuenit dico in agro
scz in iudaico populo qui respectu gentili/
tatis ager dicitur cum ista per desertū figu/
retur. Et ille interrogat a christo dicēs Quē
queris. Qui respondit Fratres meos quero
⁊c̄. sicut prius. Recesserunt ad sichem ⁊ ve/
nerunt in dothaim. Uere tempe Johannis
qui ante christuz venerat recesserant iudei
et maxime maiores de sichem. id est de ꝟa
obseruantia legis. et venerant in dothaim. i.
omnē defectum virtutū. Et ꝓpterea iohan/
nes vocabat eos genimina viperarū. Do/
thaim interpretatur sufferēs defectum. Sz
qz christo volente eos ab ista defectōe ꝟbis
et exemplis reducere. statim cogitauerūt eū
interficere. Et dixerunt. Expedit vobis vt
vnus moriatur homo. Sic dixit cayphas
Ut autem de morte sua se possent excusare:
fecerunt hoc p gētiles. scz per pylatum ⁊ mi
lites suos. Unde et dixerunt Dicemus q̄ fe
ra pessima id est pylatus deuorauit eū. Ru
ben id est pylatus volens eū eripere dicens
Quid enim mali fecit. ⁊ nullā causam mor
tis inuenio in eo. sed non valuit. Consilio
nanq̄z iude traditoris p istum aliuz iudam
quantū ad hoc figurati fuit venditus. xxx.
argenteis sicut ⁊ ioseph ꝟm litteram cōmu
nem. et fuit venditus ismahelitis. id est iu
deis qui figurantur magis p ismahel q̄z per
ysaac d̄ abraam descendisse. Et sicut ioseph
non fuit mortuus sed eius tunica fuit san/
guine tincta. ita christi diuinitas non fuit
lesa: sed eius tunica. id est hūanitas fuit san
guine rubricata. Quam cum vidit deus pa
ter in ascensione dixit. Fera pessima deuora
uit filium meuz. Et sicut ioseph fuit in egy
ptum ductus. sic ⁊ christus fuit p aposto/
los gentilitati predicatus. Sic̄ enī ioseph
fuit in egypto incarceratus et in vinclis de/
tentus. sic et christus fuit in apostolis ⁊ in
alijs fidelibus inter gentes multipliciter af
flictus. Sicut enim ioseph fuit in egypto
agnitus a iudeis ⁊ hebreis: et honorificat⁹
quibus omnibꝫ alimenta ministrauit. sic et
christus inter gentes fuit agnitus d̄i filius
et honoratus multipl'r: tam a iudeis q̄z a gē
tibus: ex quibus collecta ē ecclesia. Et sicut
fratres ioseph in egypto multa perpessi sunt
propter crimen cōmissum in ioseph. intan
tum vt dicerēt. Merito hec patimur quia
peccauimus in fratrem nostrum. Ac ruben
dixit. Nunquid nō dixi vobis. nolite pecca
re in puerum. ⁊ nō audistis me. En sanguis
eius exquiritur. sic iudei propter crimē com
missum in christū multa passa sunt inter gē
tes. venditi per eos sicut dicit̄ q̄ ꝓ vno dena
rio triginta iudei dabantur. Et merito hec
patiebantur vt plane impletū videretur qd̄
ipsi pylato dixerunt. Sanguis eius super
nos et sup filios nr̄os. Christ⁹ vero oībus
quantum est de se salutis cibum dispensat.
Nota iudei quattuor maxima peccata cō
miserunt. Primo decem fratres vēdiderūt
ioseph Gen̄.xxxvij. propter quod ducti sūt
in egyptum. vt patet Gene.xli. Secundo
peccauerunt in vitulo aureo Exod̄.xxxij. ꝓ
pter qd̄ perierunt vigintitria milia. Tercō

peccauerunt in idolatria absq; dauid Josia et ezechia. Alij vero vt salomon Jeroboam achab ⁊ ceteri: propter quod Edechias ductus fuit in babyloniã: vt hr̃. iiij. Re. vltio. et hoc etiã fuit remissuz eis ⁊ fuerũt liberati vt ptz. ij. Paralip̃. vltimo. Quarto peccauerunt in christi morte. Et hoc fuit punitũ et non remissum. De quo Amos. i. Sup tribus sceleribus edom: super quatuor nõ conuertam eo q̃ p̃secutus est in gladio fratrem suum. Sabbato.

Sermo XXXIIII

Fili tu semper

mecum es ⁊ omĩa mea tua sunt Luc̃. xv. Consuetudo est q̃ filius volens habere hereditatẽ paternam debet esse obediens doctrine ⁊ preceptis parentum. Spiritualr̃ Sic nos sumus filij p̃ris eterni. Ne ergo p̃uemur hereditate paterna celesti debem⁹ obedire eius mandatis. Et hoc docet mater ecc̃ia ĩ introitu misse dicẽs Lex domini irreprehensibilis conuertẽs animas testimoniũ dñi fidele sapĩam prestans puulis. Nam si vis fore sapiens filius ſua legẽ patris et doctrinam matris. scz sancte eccl̃ie Prouer. iiij. Fili mi ausculta sermones meos ⁊ ad eloquia mea inclina aurem tuaz ⁊c̃. vita enim sunt inuenientibus ea. Jõ pater id est christus ⁊ mater. i. eccl̃ia docẽt ieiunium. de quo Collecta. Da q̃sum⁹ dñe nostris effectũ ieiunijs salutarẽ vt castigatio carnis assumpta ad nostraꝝ vegetatiõem transeat animaꝝ. Prouer. i. Audi fili mi disciplinã patris tui ⁊ legẽ matris tue ne obliuiscaris Et sic fecit iacob Gen̄. xxvij. Cuz mater sua rebecca docuit eũ quomõ teneret hereditatẽ et paternam bñdictionẽ ⁊ ipse secut⁹ eã fuit bñdictõem accepit a patre. Qui aũt excesserit in mãdat⁹ parentũ priuatur hereditate. Et sic filius p̃digus de quo in euãgelio. Et tamen postq̃z reuersus fuit ad p̃rem benedictio restituebatur sibi. Et sic si nos auersi sumus per peccata a deo patre reuertamur ad eum p̃ pniam. tũc dicet̃ nobis Fili tu semper mecũ es ⁊c̃. In summa euangelij tria innuunt̃. Primo pctõris auersio. ibi. Homo quidam ⁊c̃. Scdo eius ꝯuersio. ibi In se autẽ reuersus. Tercio patris benigna receptio ibi. Vidit illum pater. De primo dic̃. In illo tempe. scilicz cum scribe et pharisei murmurarẽt cõtra christum quia susciperet publicanos ⁊ peccatores. Tunc ait parabolaz dicens. Homo quidaz. i. de⁹ pater qui dicitur homo ratione sue bonitatis. habuit duos filios. scz iustos et peccatores. q̃ pctõres sunt filij dei quantũ ad creatõem ⁊ nõ q̃ztuz ad grãm seu imitatõez. Quia vt sic pctõres sunt filij dyaboli. Joh̃. viij. Vos ex p̃re dyabolo estis. quia op⁹ eius vultis facere. Tũc ait adolescentior patri. Pater da mihi portionẽ substantie mee que me contingit. Per adolescentẽ intelligunt̃ mali: quia desiderãt a deo bona naturalia ⁊ tempalia sicut ⁊ boni

Nota peccator dicitur adolescentior filius. Primo ꝓpter stulticiã que est in peccatoribus. Psal. lxxxi. Nescierunt neq; intellexerunt in tenebris ambulãt ⁊c̃. Reuera nã stulti dant eternũ ꝓ transitorio: bonũ ꝓ malo. Treno. i. Dederunt queq; p̃ciosa ꝓ cibo ad reuocillandã aĩam. Secundo quia adolescentia est vana. ⁊ sic peccatores. Tercio q̃z adolescentes obtinent posteriorez locũ. ⁊ sic peccatores Psal. ix. Conuertant̃ peccatores in infernum. Tunc subdit. Et diuisit illis substantiam. id est cuilibet dedit proprium arbitrium. Ecc̃i. xv. Reliquit eum in manu consilij sui. Vel sic. diuisit illis substantiam quia dona sua omnib⁹ largit̃ licz diuersimode. Mat. v. Facit solẽ suũ oriri sup bonos et malos. Et iaco. i. Omnib⁹ dat affluenter. s. intellectũ ⁊ scientiã boni ⁊ mali. Theophil⁹ Tamẽ intellectu inequalr̃ vtimur vnus ad patris gl̃iam diligenter custodit. Alter aũt tanq̃z a se haberet dilapidat. hoc ꝓuenit rõe nostri liberi arbitrij. et hoc declarat cũ dicit. Non post multos dies. id est cito post adolescentiã. congregatis omnib⁹ scilz bonis nature ⁊ fortune. consideratis in iuuentute cogitando. Tu etiam es ita diues: ita pulcer sicut ille. Tu etiã vis te dare ad delectatões mundi. Adolescentior fili⁹ pegre ꝓfectus ẽ in regionẽ longinquã. Autor in. xi. li. de spi. dicit. Nihil longinqui⁹ q̃z recedere ab eo q̃ est vbiq;. Aug. Supra quẽ nihil. extra quẽ nihil. sine q̃ nihil. infra quem nihil. nã ipse est a quo omĩa p quẽ oĩa. in q̃ omĩa. Ab eo receditur. non pedib⁹ sed moribus ⁊ affectibus. Psal. Qui se elongãt a te p̃ibunt. Bernardus. Vera vita anime deus est. Crisost. Adolescentẽ peregre proficisci est qñ homo in iuuẽtute dei obliuionẽ incipit hr̃e. Tunc potest dicere illd̃ psal. xxxviij. Aduena ego sum ⁊ pegrinus sicut om̃es patres mei. Et tunc elongatur a deo patre. scz varia scelera

cōmittendo. Psal. cviij. Longe a pctōribus
salus. Deute. xxxij. Oblitus es dñi creatorꝫ
tui. Recessisti a deo salutari tuo. Et ꝓuerb.
xv. Longe est dominꝰ ab impijs. Nam quā
to peccatores peiora faciunt: tanto magis
elongantur a deo. Et de quanto aliq̄s elon/
gatur ab aliqua re: tanto minus hec res ab
eo videt̄ Et sic peccatores elongati a deo nō
vident deum Gen. iiij. Cayn exijt a facie do
mini. Sequit̄. Et dissipauit ibi subiam su
am viuēdo luxuriose in ꝯcupiscentijs carnis
Et hoc fit qn̄ sensum ⁊ intellectū dat iniq̄ta
tibus. Notanter tn̄ nominat luxuriaꝫ: quia
in tali vicio cōsumūtur omīa bona. Primo
bona nature. i. ad Corinth. vi. Qui fornica
tur: in corpus suum peccat. Secundo bo/
na tempalia. quia deducit ad paupertatem
Prouerbioꝝ. xxix. Qui nutrit scortum per/
dit substantiā suam. Tercio bona anime: qꝛ
intellectū scilicꝫ ⁊ rationem obumbrat. pri/
ma ad Corinth. ij. Animalis homo non per
cipit ea que dei sunt. Ideo Crisostomꝰ dic.
Nulla res ita prescindit virtutē sicut corpo
ralis voluptas. Ecci. ix. Ne des fili fornica/
rijs animā tuam. ne perdas te ⁊ hereditatez
tuam. Sequitur. Et postq̄ consummasset
id est consumpsisset. omnia scꝫ bona corpis
et anime. facta est fames in regione illa. Et
ipse cepit egere. qꝛ nulla sacietas est in pec/
catis. sed in quolibet pctō est defectus virtu
tis. scꝫ in superbia defectus humilitatis. In
auaricia defectus largitatis. et sic de alijs.
Aggei. i. Comedistis ⁊ nō estis satiati. Et
psalmista. Famem patient̄ vt canes. Amb.
in omelia. Fames non epulaꝝ sed bonorum
operum ⁊ virtutū. Hec est regio dissimilitu
dinis in qua inuenit se Augustinus longe
esse a deo. Psal. cvi. Esurientes et sitientes
anima eorum in ipsis defecit. Et abijt et ad
hesit vni ciuiū regionis illius scilicet dyabo
lo cuius seruꝰ fit peccator. ij. Pet. ij. A quo
quis superatus est huius ⁊ seruus est. Qui
misit eum in villā suam vt pasceret porcos:
id est dyabolus mittit peccatorem in occu/
pationem mūdi ⁊ peccati. Et sic pascet por
cos. id est brutales motꝰ voluptatū carnis
et īmundas cogitationes in anima nutrit.
Ecce q̄ malū est seruitiū diaboli. Hieremie
xvi. Seruietis dijs alienis. qui non dabūt
vobis requiem. Ideo beda. Porcos pasce/
re est ea agere ī quibus maligni spiritꝰ dele
ctantur Nam sicut porci gaudent in sceno
sic diaboli in immūdicia peccati. Lactanciꝰ
dicit. Porcus est aīmal immūdum nec vn
q̄ celum respicit sed terram. et sic porcus to
to corpe ore pede versatur sup terram. et sic
peccatores. Et cupiebat ventrem suum im
plere de siliquis quas porci manducabant:
et nemo illi dabat. Augusti. Silique exte/
rius molles interius vacue. per quas intel
liguntur delectationes peccatoꝝ que exteriꝰ
delectant. interius mittūt miserā animaꝫ va
cuam. Hijs cupit peccator saturari. sꝫ tamē
nemo illi dabit: quia non satiatur desideriū
peccatoris in delectatiōe quacūq̄ Osee. iiij
Comedent et nō saturabuntur. qꝛ sm̄ Gre
gorium. Momētaneum est quod delectat:
eternū aūt qd̄ cruciat. Ideo Eccs. i. In om
nibus vanitas et afflictio spiritus. Si ergo
recessisti a patre tuo celesti et seruiuisti ciui
id est dyabolo qui aliquādo fuit ciues in re
gno celorum. qui certe male appreciatur. ad
Romāos. vi. Stipēdia peccati mors. Fac
vt hic filius ꝓdigus fecit. Dixi secundo
innuit̄ eius ꝯuersio dicens Ipse aūt in se re
uersus ait Greg. ij. dyal. c. iij. Quotiens per
vagos motꝰ eximus nos ducimur ꝑ cogita/
tiones ⁊ opera: et nobiscū non sumꝰ. qꝛ nos/
metipsos minime videmus. sed reuertimur
dum ad cōscientie interiora mentis redimꝰ
Primo enī ꝯsiderauit pctm̄ qd̄ cōmisit ibi.
in se reuersus. Scd̄o locū quē amisit. scꝫ do
mum patrꝫ. ibi. Quanti mercēnarij. Tercō
damnū quod incurrit. ibi Ego hic fame pe/
reo. Nota illa q̄ requirūtur ad verā pniaꝫ
innuūtur hic. Primo req̄ritur sui ⁊ peccati
cognitio. Ergo dicit. in se reuersus. Isa. xlvi
Redite preuaricatores ad cor. Et q̄libet pec
cator debet cognoscere quattuor. vt dic̄ Gre
gorius. scꝫ vbi fuit. vbi erit. vbi est. ⁊ vbi nō
est. Primo vbi fuit. scꝫ in peccato. Et de illo
dolere Sen. Initium salutis cognitio pcti.
Hiere. ij. Uide q̄ amaruꝫ est te dereliquisse
dn̄m deum tuū. Secundo vbi erit. s. in iu/
dicio. et ideo timere Psal. cxviij. A iudicijs
enim tuis timui. Tercio vbi est. scꝫ in mise
rijs. ⁊ iō debet gemere Eccs. ij. Cunctis dies
eius doloribus ⁊ erūnis pleni sunt. Quarto
vbi non est. s. in glia. et ideo debet suspirare
Psal. xli. Fuerunt mihi lacrime mee ⁊c.
Nota dicit hic textus: ꝙ hic filius in ado
lescentia fuit reuersus. Et sic tu Treno. iij.
Bonū est viro cū portauerit iugum domini
ab adolescentia. quia dicit Aug. Penitētia
sera raro vera: qꝛ tunc pctā te dereliquunt
et tu non ea. Et ꝓuerbioꝝ. xxij. Adolescens

Sabbato post Reminis.

iuxta viã suã gradiẽ cũ senuerit nõ declinat ab ea. Sed. sup Lucã. Dyabol⁹ q̃to diu⁹ possidet aliquẽ tanto difficili⁹ dimittit eum rem. Et hiere. xiij. Sic ethiops põt mutare pellẽ suã aut pdus varietates suas ꝛ vos poteritis bñfacere cũ didiceritis malum.

Scdo requirit diuine bonitatis ꝛ paterne charitatis ꝓsideratio: cũ sb dit. Et ait. quãti mercẽnarij in domo pris mei sunt. s. in gtia diuia. Et abũdant panib⁹. i. bonis spũalib⁹ Ego hic fame pereo. i. cũ ipse peccator de vita virtuosa alioꝝ hominũ recogitat. tunc cognoscit se famelicũ in omni virtute ꝛ recogitat dñm misericordẽ. Ezechiel. xviij. Nolo mortẽ pctoris sed magis vt cõuertat ꝛ viuat Roz. ij. Benignitas dei ad pniam te adducit Joel. ij. Qñ benignus ꝛ misericors ẽ ad ignoscendũ. q. d. Cur hic fame pereo Tercio requiritur ꝓpositũ bñ agendi: cum dicit Surgã ꝛ ibo ad patrẽ meũ. Surge scz p ꝓpositum a pctõ: ꝛ vade ad patrem. s. p opera iusticie. Psal. xxxvi. Declina a ma. ꝛ fac bo. Roz. xiij. Hora est iam nos de somno surgere. Eph. v. Surge q̃ dormis ꝛc. Nam vbi homo nõ quiescat ibi non diu iacet. Et sic i peccato Bene. xix. Surgite egredimini d̃ loco isto qz hic non habetis requiẽ. s. in peccatis Isa. vlti. Vermis eoꝝ nõ morietur et ignis eoꝝ non extinguetur. Quarto requiritur humilis confessio dicens. Et dicam ei pater peccaui in celũ. i. coram angelis ꝛ sanctis in celo. ꝛ coram te. i. te sciente ꝛ vidente cum sis iudex me⁹. Et sic nos hũiliter debemus cõfiteri pctã nostra. Isa. xlij. Narra si quid habes vt iustificeris. Et non est abscondendũ illud qd̃ fit coram deo. Boecius de cõso. Magna est nobis indicta necessitas ꝓbitatis cũ omnia agam⁹ añ oculos iudicis cuncta cernentis Tunc ponit humilitas huius filij dicens. Nõ sum dignus vocari filius tuus. O reuera omnis pctor mortal⁹ non est dign⁹ vocari filius dei Nota multiplices sunt filij indigni. Primo si patrẽ irridet Sic cham derisit noe. et sic superbi deridentes paupes. Prouerb. xvij. Qui calumniat egentẽ exprobrat factor⁹ suo ꝛc. Secũdo si hostib⁹ patris associet vt absalon. ij. Re. xiij Et sic peccator demonib⁹ associat. psal. xlix. Si videbas furẽ currebas cũ eo ꝛ cũ adulteris portiõem tuã ponebas. Tercio si prẽm positũ in infirmitate dimittit vel in carcere et eũ nõ visitat neq̃ cõsolat. q̃b⁹ dicet illud Mat. xxv. Infirm⁹ fui ꝛ in carcere ꝛ nõ visitastis me ꝛc. iõ Isa. i. Ue genti peccatrici filijs sceleratis. Et ibidẽ. Filios enutriui ipsi autẽ spreuerũt me. Jõ iste adolescens dixit Nõ sũ dign⁹ vocari ꝛc. Quia a te recedens te ꝓtristaui. qd̃ non debet filius facere Prouerb. x. Filius sapiens letificat patrem. filius vero stultus mestitia est matris sue. Item quia subie mee pdigus ex disciplinam vixi quod nõ debet facere filius Heb. xij. Q, si extra disciplinã estis cui⁹ ptícipes facti sunt: omnes ergo adulteri ꝛ nõ filij estis. Itez qz alterius. s. dyaboli fuũ me feci qd̃ nõ debet facere filius Roz. viij. Qui spũ dei agũtur hij filij dei sunt. Itẽ qz degener in moribus fui pascendo porcos. qd̃ nõ debet facere filius Roz. ix. Non q̃ filij carnis hij filij dei. Quito requiritur satisfactio. Sequit Fac me sicut vnũ ex mercennarijs tuis. q. d. Parat⁹ sum tibi ammodo satisfacere ꝛ future spe mercedis eterne. Hiero. Pauor peccati abnegat me. pauor ꝓscientie deprimit me. Non est mihi spes viuẽdi neq̃ fiducia bñ agẽdi. Judiciũ vereor. penas tremo. amissi filij dignitatem. concede saltẽ mercennarij seruitutẽ. Nota ꝑm Ambro. differentia est inter seruũ mercennariũ ꝛ filium. Seruus dr q̃ abstinet a pctõ ex solo timore pene ꝑsentis vel future. Mercennar⁹ mercede. filius amore. Et sic iste ꝑmo fuit fuus cũ seruiuit ciui. Deinde mercennar⁹ qñ spe mercedis seruire voluit Tercio factus est filius qñ a patre in hereditatẽ suscept⁹ ẽ. Ecce quãta dei benignitas qui de suo dyaboli facit suũ dei. Dixi tercio tangit pris benigna receptio. Ubi nota q̃ benignitas dei attendit in mlis. Primo quia recepit eũ velociter. De quo sb dit. Et surgẽs venit ad patrẽ suũ. i. impleuit qd̃ facere deliberauit. Nõ enĩ sufficit bonũ incipe nisi impleat ope. Amb. et hĩ dixti. lxxxvi. c. Nõ satis ẽ bñ velle sz ꝛ bñfacere. nec satis est itez benefacere nisi id ꝓcedat ex bono fõte. i. ex bona voluntate. sic nõ sufficit filij ꝓceptõ sine partu. iõ iste ꝓpo ꝓposuit. deiñ venit. i. venire cepit p pniam ad prem. Luz aũt ad huc lõge essz: vidit illũ pr ipsius ꝛ misericordia mot⁹ ẽ. Ecce dei benigtas. Lũ adhuc pctor longe est. s. in regiõe pcti: cum tñ habeat bonam voluntatẽ. Unde Bern. in sermone de annunciatione dominica. O deus q̃ diues es in misericordia. q̃ magnificus in iusticia q̃ munificus in gratia: non est qui similis sit tibi. gratis respicis hũiles. iuste iudicas innocẽtes. misericorditer saluas peccatores

Uidit eum. scz oculo predestinatiõis et clementie. vt dicit Crisõ. Sensit pz pniam nõ expectauit recipe confessiõis verba sz preuenit pietatõem misericorditer agens. Un sb dit Et misericordia mor⁹ est i misericorditer ei inspirando motũ pnie. Et accurrẽs scz ipsum ꝓueniendo p miscõiaz inchoantẽ. psal. lviij Miscõia eius preueniet me. Cecidit super collũ eius. i. grãm in eo confouauit. sicut fecẽ zacheo qui desiderauit eum videre Lu. xix. Hodie i domo tua oz me manere. Quia fm Greg. Non vacat man⁹ a munere cũ archa cordis ꝓ sit plena bona voluntate. Et oscultatus est eũ scz ipm perfecte sibi reconciliãdo per grãm subsequntẽ. De qua psal. xxij. Misericordia tua subsequet me. Oscul⁹ ẽ euz scz p charitatẽ sibi vniẽdo. Cant. i. Osculet me osculo oris sui. Uel osculatus est eũ id ẽ fit concordia inter voluntatẽ diuinã t hũanam. Figurat Gen. xxvij. Isaac osculat⁹ est iacob cũ benedixit eũ. Sedo suscepit euz honorabiliꝛqz post osculatiõem dixit ei fili⁹ Pater peccaui in celũ t coram te. t iam nõ sum dignus vocari filius tu⁹. O verbũ omni fiducia plenũ. charitatis ardore succesuz miscõia profluũ cũ dicit pz. Sed q confitet Peccaui. o qsuaue vngentũ vulnenbus ad medicinã. emplastz miscõie floribus tusum et doloribus supligatũ. vinũ mozdẽs t oleũ luuens peccaui. Tunc pz ait ad suos suos id ẽ ad sacerdotes qui dicuntur sui dei. Cito proferte stolã primã t induite illũ. Aug. Promior est ad miserandũ qz nos ad accipiendum. Amb. Nescit tarda molimina spiritussancti gratia. pferte stolã primã. i. vestẽ iteriozis puritatis xpi. quã sacerdotes pferũt dũ penitentẽ deo reconciliatũ verbis t absolutione affirmant. Ecce qs dns suscipit percordis cõtritionẽ. vult etiã ipsos p confessiõz recipi a prelatis in mãifesto vt reconcalent non tm deo patri sz etiã eccl'ie matri. vt figuratur Joh. xi. de lazaro quẽ suscitauit qui tm adhuc erat ligatus t fecit discipl'os eũ solue re. Et lu. xvij. de leplis quos sanauit. tñ ait Jte t ondite vos sacerdotibz. Per stolã aũt primã intelligit vestis innocẽtie vl'unmoralitatis in qua prim⁹ hõ fuit cõditus. quã prelati ꝓferunt dũ eã ꝓferendã ꝓmittũt in futuro. Et hec vest innocẽtie perdit p peccm t induit p confessionẽ. id est induenda ostẽdit psal. cij. Confessionẽ t de. induisti. Et ñ sufficit habere innocentiã nisi fiant opa bõa Ideo sequitur. Et anulũ in manu date ei, id est grãm operando bona. ad Col'. iij. Si consurrexistis cũ christo que sursum sunt q rite. Uel p anulũ in manu intelligit fides i opere quã dñt habere t docere sacerdotes qz fides sine operibz mortua est. O qꝑciol⁹ anulus fides formata pretiosior auro. Augustinus de verbis apli. Nulle maiores diuitie. nulli thesauri. nulla maior mũdi substantia qꝑ fides catholica. Heb. xi. Impossibile est sine fide placere deo. Et cum hoc requirit repressio mali affectus. Ideo sequit. Et calciamenta in pedibz eius. i. sctoz exꝑpla. in pedibz. i. in affectu et intellectu. Cãticoz. vij. Quã pulci sunt gressus tui i calciamentis filia principis. Nam sicut calciamenta custodiũt pedes ne maculẽtur. sic et exempla sctoꝝ custodiunt nos ne maculemur luto male conuersatiõis. Crisostomus. Calciamẽta de pellibus mortuoꝝ cõficiunt et sic nos esse mor tales recordemur. Tercie recepit eum letantur. cum dicit Adducite vitulũ saginatũ t occidite t mãducem⁹.

Sed diceres. quare dicit manducemus in plurali cũ tamẽ soli filio reuertenti prepari iussit. Rñdet quoꝝ vna est natura iubitãtia t volũtas vnũ illoꝝ ẽ gaudiũ. et sic dr de patre t filio t de s. s. Sil'r de angel'. Uitulus ille christus est quãtum ad naturã passibilem. fm quã fuit immolat⁹: saginatus q ad grãz plenitudinẽ. Dic vitul⁹ reuertẽti filio adducitur t occidit qñ passio christi cunlibz peccatoꝝ ꝓponitur. hic vitul⁹ sel' occisus est in re. i. Petri. iij. Xpus sel' pro pctis nostris mortuus est. Sz t mlt oneis in sacramẽto repñtatiõe fm illũ. i. Coꝝ. xi. Quotiẽscun qꝫ mãducabitis panẽ hũc t calicẽ bibetis mortem dñi annũciabitis donec veniat. Sed t quotidie imolat in credentiũ fide t pdicatiõe recordatiõe. Beda. Quasi enim recens iste vitul⁹ occidit cum ab vno q occisus credit. Amb. Uberioz est dei gnia qꝫ petitõ penitentis. Semp enim deus pl⁹ tribuit penitenti qꝫ rogat. Iste petebat officiũ mercenarij et habuit osculũ amici t donũ filij dilecti quod sic ptz. Omnis hõ peccãs mortal'r perdet vestem puritatis. diuinã amicitiã. celestẽ sapiam. sacramẽtalẽ grãm. spũalem letitiaz interna cõcordiã. et oms creature hẽbit inimiciã. Sz pnia fm Aug. hec omnia restituit. Primo innocentiã. ibi. Cito proferte stolam primã. Secdo diuinã essentia. ibi. Date ei anulum. Tercio sapiam. ibi. calciamenta in pedibz. Quarto corpis christi grãm. ibi

vitulū saginatū. Jō sbdit Manducem⁹ et epulemur.i.letemur.qꝛ hic filius me⁹ mortuus fuit ⁊ reuixit. Mortu⁹.s.ꝑ pctm̄ mortale Jac.i. Pctm̄ cū ꝯsūmatū fu.ge.mortē. Nam sic mortu⁹ est ponderosus sic pctūm mortale. Nā celū non potuit ꝯtinere peccātem angelū.nec ꝑadisus peccantes homies nec terra:vt ptꝫ Nūe.xvi.in dathan ⁊ abyron.ideo Aug. Uera mors quā hoies nō timēt est sepatio aīe a deo q̄ est ꝟa vita beatarꝫ animarꝫ. Deute.xxx. Ipse ē vita tua ⁊ lōgitudo dierꝫ. O q̄t mortui fuerūt añ ħ sacrum temp⁹.sꝫ nunc mlti reuixerūt ꝑ pniam. Jō gaudēdū Lu.xv. Gaudiū ē an. dei sup vno peccatore pniam agente. Non solū angelis vt dr ysa.lv. In leticia egrediemi.s. de pctis Montes ⁊ colles ⁊ oīa ligna regiōis plaudent manu. Montes.i.diuinarꝫ ꝑsonarum multitudo.colles id est āgeli.et omīa ligna id est omnes sancti plaudent.

Dñica oculi. Sermo XXXV

Erat Jhesus eijciens demoniū ⁊ illud erat mutum. Lu.xi. Utinā diabolus eijciat ꝑ contritōem vt mut⁹ loquat ꝑ cōfessionē Eiectio aūt diaboli quadruplex ē videlꝫ de celo.de impio.de obsesso.de mūdo. Prima dyabolo supbiente.scda impio penitente.tercia xp̄o precipiēte. q̄rta mdo credēte facta ē. De p̄mo Ezech.xxviij. Peccasti et eieci te de monte dei ⁊ ꝑdidi te o cherub. Timendū est ħ supbis Si eni in mōte celi stare vis qd nō potuit angel⁹ supbꝫ quō ascendere pōt hō supbꝫ.et si ꝓpter vnā superbiam cecidit angel⁹: q̄d fiet hoibꝫ q̄ oībus vicijs pleni sunt. Odibil' est ergo supbia ñ solū angeli sꝫ homis miseri. Eccī xxv. Tres species odiuit aīa mea. Supbū pauperez diuitē mēdacē.senē fatuū.⁊ insensatū Pauper superbꝫ est hō.qꝛ mdm ingredit pauper Igit dr Job.i. Nud⁹ egressus sū d vte.ma. mee ⁊c. Diues mēdax ē dyabol⁹.diues promissiōe Mat.iiij. Hec oīa tibi dabo.mendax aūt solutōe est. Aug. Ueniet dies iudicij ⁊ iuenies verꝫ qd minatus est dominus et falsum qd pollicit⁹ ē dyabolus. Senex fatuus ē mds q̄ ⁊ fatuos sequit ⁊ fatuos facit Supbia lucifer de celo.adā de ꝑadiso. nabuchodonosor de regno ꝓiecit. De scdo Mar.xvi. Appuit p̄mo marie mag.de qua eiecerat.vij.demōia. Uñ demōibꝫ spūaliter obsessus est q̄ septē capitaliū viciorꝫ p̄ncipibus subiect⁹ est.vicꝫ Superbie:inuidie:ire accidie:auaricie:gule:luxurie. De q̄ in hoc euang.dr. Tunc assumit septē alios spirit⁹ nequiores se. Eijciunt aūt ꝑ illos septē spiritus de q̄bꝫ Apoca.v.dicit Uidi agnū stantem tanq̄ occisū hñtem.vij.cornua ⁊ oclos septem q̄ sunt spūs dei missi in oēm terram. Hijs septē cornibꝫ agni eijciunt in cōtritōe semptē spūs maligni. Unde Bern. Cordis cōpunctio qua eijciunt demonia est cū affectu cordis eradicant pctā. Illud aūt qd dr de septē spiritibꝫ neq̄oribꝫ q̄ ingressi hitant ibi.nō est intelligendū sbstantial'r.s.ꝙ illabant mēti qd soli⁹ trinitatis ē sꝫ suggestiōe et ꝑmissiōe dīna vt ptꝫ de iuda Johis.xiij. Post buccellā intrauit in eū sathanas. Mirum est ꝙ ħ nō timent hoies ꝙ post buccellam quā de rapina vel de vsura vl' de iniusto acq̄runt intrat in eos diabolus. De tercō Mat. viij. Si eijcis nos tūc mitte nos in porcos vel in gregez porcorꝫ. Porci sunt luxuriosi. Crisꝫ. Porci sunt q̄ vitā suā libidini et voluptatibꝫ seculi mancipauerūt.in hijs dyabol⁹ dominiū accipit. Thob.vi. Qui cōiugia ita suscipiūt: vt deū a se ⁊ a sua mente excludāt ⁊ sue libidini ita vacēt sic equus ⁊ mul⁹ in q̄bꝫ nō est intellect⁹ habet super eos demoniū ptātem. Horribile est ꝙ tot milia demonū.s.legio vnū obsederunt hoiem Sꝫ certe horribili⁹ est hr̄e tot peccata mortlia: imo vnū mortale. Sꝫ ꝙ qñq̄ꝫ vnus sic dr Erat ihs eijciens demoniū.quādoq̄ꝫ septez qñq̄ꝫ legio vexat hoiem. Un⁹ qñ in vno peccato mortali laborat hō Septem qñ in vn. vij. capitalibꝫ vicijs. Legio quando eadē vicia multimode multiplicantur. De quarto Johis.xij. Princeps mundi huius eijcietur foras. Hoc factū est per passionem christi:et per mūdi cōuersionē. Hic est prīceps de quo Numeri.xxv.ꝙ phynees israhelitaꝫ fornicātem cum filia nobilis principis madian simul cum ipsa interfecit. Princeps dyabolus septem filias habet.id est septem vicia capitalia quas tradit hominibꝫ. Aliquis habet vnā:aliquis plures:aliq̄s omnes. Quanto autē plures habes filias dyaboli.tanto plus habebis de hereditate sua. id est de igne eterno quem dabit filiabus suis in hereditatem. Iste filie habent filias suas.id est vicia de ipsis nascentia.ve tibi si matrem cum filia habueris. Nobilis filia principis est iniquitas operis. Nobilior

autez hequicia ꝓsuetudis. Nobilissima ꝺo obduratio impenitēcis. q̄ hanc habuerit gladio phynees. i. sententia xpi dānabit Deut. xxxij. Si acuero vt fulgur gladiū meum tē. Aug⁹. Peccantes si noluerint corrigi nihil aliud elegerūt nisi cū ꝯ mūdo damnari.

De eodem. Sermo. XXXVI

Vnc vadit et

t sumit septem alios spūs neq̄ores se. Lu. xj. Ecce qđ hic ꝺr heu sepe vidēt. Nam qui post ꝓuersionez pmanent sepe pluribꝫ vicijs q̄z ante subiacēbāt. Septem aūt spūs ꝑm septē vicia capitalia possum⁹ accipere hic. Primus ergo ē superbie spūs ꝑuer. xvi. Contritōem precedit superbia t añ ruinā exaltatur spūs. Non solū spūs superbi hois: imo superbꝫ ꝺyabolus: sicut exaltabatur in celo ante ruinaz ꝓpriam. ita exaltat quotidie añ ruinaz nrām. Scōs est spiritus inuidie. i. Reguz. xviij. Non respexit ergo oculis saul aspiciebat ꝺauid a die illa t deinceps. Post diem aūt alterā inuasit spiritus ꝺei mal⁹ saul t ꝓphetabat i medio dom⁹ sue. Adhuc hodie hos homies spūs inuidie vexat q̄ nō recte alios aspiciūt. Terci⁹ spūs est ire. ꝑuer. xxviij. Ira non habet misericordiam nec erūpens furoz t impetū coercitati spiritus ferre q̄s poterit. Incedarij ꝺyaboli sunt iracundi. Et ideo nil⁹ nomus eos ferre pōt timore incēdij. Ecci. xxviij. Secōm enim ligna silue sic ignis exardescit Et ꝑm virtutem homis. sic iracundia illius erit. et ꝑm substantiā suam exaltabit iram suam. Quart⁹ spūs auaricie. iij. Re. xx. Egrediar et ero spūs mendax in ore omniū ꝓphetaz. Spūs iste qui pstuasit regi achab tolle ramoth galia est spūs auaricie q̄ semp persuadet homini tollere t alia. Persuadet aūt p os ꝓphaz. i. maloz cōsiliatoz. Qui bñ mē daz dicit: qz t alia sepe ml'tis mēdacijs aggregantur Psal. Mendaces filij eoz in sterteris. Quintus spūs accidie ꝑuer. xv. Spiritus tristis exiccat ossa tē. Et luc. xiij. Ecce mulier que habebat spiritum infirmitatis annis xviij et octo. Et erat inclinata nec oīno poterat sursum respicere. quā cum videret ihesus vocauit ad se. et ait illi. Mulier dimissa es ab infirmitate tua. Accidia enim infirmū reddit hoiem ꝺeem mādatoz t octo beatitudinū: nec sursuz sinit respicere hoiez ad ꝺeum. Sextus spūs ē gule Isa. xix. Dominus miscuit i medio eius spiritū vertiginis t errare fecerūt egyptū i omi ope suo sicē erraī ebrius t vomes. Caue ergo tibi ꝺe vertigine ebrietatis. Septim⁹ spūs ē luxurie. Osee. v. Spūs fornicatōis in medio eoz: t ꝺnm nō ꝓgnouerūt. Caue sagittas cuiuslibet spirituū hoz nequioz. Eph. vi. In omnibus sumentes scutū fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere tē. Neq̄z sunt spūs in peccantibꝫ añ ꝓuersionē Nequiores aūt sunt in recidiuātibꝫ post cōuersionē. Un̄ ysiō. Dyabol⁹ ḡuius illos concupiscentijs seculi ferit. q̄s p renunciationē ad mundi amorē reduxit. Nequissimi vero sunt in pseuerantibꝫ vsq̄z ad damnatōnem Isti septem spūs nequā ejciendi sunt septē modis. videl'z ꝯbo predicatōis. Mat. viij. Verbo ejciebat spūs. Primū eni bonū verbum ꝺei est qđ p timore hūiliat coz supbiaz reprimens. iij. Re. xxi. Cum audisset achab ꝑmōes istos tē. vsq̄z. nōne vidisti achab humiliatū coram te. q̄z igit hūiliatus est coram me non inducā malū in ꝺieb⁹ eius. Itez isti septem spūs nequā ejciunt p bñficiuz dñice passionis. Un̄. i. Re. xvi. ꝺr q̄ p citharā ꝺauid spūs mal⁹ recedebat a saul. Cithara ꝯo est christus in cruce. sicut eni in cithara coꝛ de. sic membra christi sup lignū crucis tendebant. Per memoriā aūt passionis xpi charitas accendit. inuidia cōfundit. Albert⁹ magnus ꝺic. Simplex recordatio seu meditatio passionis xpi plus valet q̄z si integz annum ieiunaret quis in pane t in aqua. vel si quotidie legeret vnū psalterium. vel si quotidie virgis et flagellis cederet vsq̄z ad effusionē sanguis. Nec ille. Item ejciunt exemplo bone ꝓuersatōis. Unde Act. xix. ꝺr q̄ p iudaria t p semicinctia pauli fugabant spiritus nequā. Sudariū quo labꝛantium sudoꝛ extergitur exemplū patientie in laboribꝫ signat. Semicinctiū aūt quod est vestis ex vno latere ꝺepēdens significat exemplū patientie vel mansuetudinis in tribulationibꝫ Patientia eni indigemus in sinistro latere aduersitatis. non in ꝺextro latere prosperitatis. Item t digito occulte inspiratiōis. Un̄ in hoc euangelio. Si in digito ꝺei ejcio ꝺemonia ꝓfecto puenit i vos regnū ꝺei. Auarus nec predicatōe nec christi passione. nec exemplo moueri solet ad restitutiōem. Nec ꝺei digitus specialr tangit eum. Sunt eni auari malefici pharaōis. i. diaboli qui nō repimunt nisi i digito ꝺei Exo. viij. Itē studio

continue orõis et ieiunũ que specialr maxi me valent ꝺ gulam. De his duoby ꝺr Ma thei. xvij. Hoc genus ꝺemonioꝝ nõ eiꝯitur n isi p oꝛoem et ieiuniũ. Itez ꝛ fumo amare contritõis Thob. vi. Lozdis eius. i. piscis pticulam si sup carbones ponas sez infernales p recoꝛdatõem penaꝝ inferni. fum⁹ eius id est contritio extricat omne genus ꝺemo/nioꝝ. Cõtritio enĩ valet ꝺ omia vicia. Spe cialiter tñ fumus iste fugat ꝺemoniũ qđ su/per luxuriosos habuit potestatem.

De eodem Sermo. XXXVII

Eatus venter

qui te portauit ꝛ vbera q̃ suxisti. Luce. xi. Sicut maria in ventre sic nos in mente xpm portem⁹. Quattuoꝛ autẽ sunt q̃ portanda nobis sunt. Portare enim ꝺebemus xpm in coꝛde p ꝺilectõnem. crucem xpi in coꝛpe p castigationẽ. Nomen christi in oꝛe p predicatione Coꝛonã christi in capite p glĩficatõem. De primo hic Bea tus venter qui te portauit. Sicut p matrẽ cuius est ꝺiligere portaꝛ christus in castissi mo ventre. ita nõ nisi p amantẽ portatur in mũdo coꝛde. Certe melius ẽ portare panez in ventre q̃ lapidẽ vel serpentẽ. Petim autẽ lapidi est grau⁹. xpenti horribili⁹. Joh. xx. Panis eius in vtero illius vertet in fel aspi ꝺum. O quantũ abhoꝛret hõ serpentẽ i ven tre. sed certe ꝑiculosi⁹ est vnũ peccatũ in coꝛ ꝺe q̃ tres serpentes in coꝛpe. Dilectio nõ so lum ꝺebet esse in coꝛde sed etiam in ope. Jõ non solũ mater in vtero: sz etiã symeon i bra chijs xpm portauit. Libenter chassimi ꝺeuz in vtero coꝛdis portem⁹. q̃ in vtero misꝯdie sue nos portabit q̃lsez i lucẽ vite eterne nos poꝛtet. Jsa. xlvi. Qui portamini a meo vte ro. i. misꝯdia: ꝺicit glosa interlinear. De scõo Bal. vi. Ego stigmata ꝺñi nostri ihu christi in coꝛpe meo poꝛto. Crux ihu nõ so lũ p vlnera ꝛ stigmata passionũ portaꝝ: sed etiã p pniam ꝛ carnis mortificatõem. ꝛ sen/suũ refrenatioꝝ. i. Coꝛ. vi. in fine. Glorifica te ꝛ portare ꝺeũ in coꝛpe vño. Portari autẽ ꝺebet tẽpestiue ne negligamur tpis breuita/te. Treno. iij. Bonũ ẽ viro cũ portauerit iu/gum ab adolescẽtia sua. Itẽ voluntarie nec cogamur ex necessitate sic symon cyrenenꝭ. Lu. xxiij. Imposuerũt illi portare crucẽ p⁹ hiesum. Et strẽnue ne vincamur tẽptatoris importunitate. Tamdiu enĩ miles clipeum strenn ue poꝛtat q̃ꝺiu inter hostes est. ꝑmi Paral. xij. Filij iuda poꝛtantes clipeũ ꝛ ha stam sex milia octingenti expediti ad pliuz Clipeus pniaz significat. ptegit enĩ nos ab hoste ne vlneremur. Hasta aũt est zel⁹ iusti cie. Sz heu mlti faciũt ꝛ pnia sic ꝛ quodã ꝺicit qui clipeũ vsez ad hostes poꝛtauit: et tunc in lutũ ꝓiecit. Greg. Incassum bonuz opus agit. si añ mortẽ ꝺeseraꝝ Et libẽter poꝛ temus crucẽ pnie p xpo q̃ libenter poꝛtauit crucẽ p nob. Joh. xix. Baiulãs sibi crucez exiuit in eũ tc. ¶ De tercio ꝺr ꝛ paulo Act. ix. Vas electõis mihi ẽ iste vt poꝛtet nomẽ meum coꝛã gentiby ꝛ regibus ꝛ filijs israel. Nomẽ ihu in oꝛe poꝛtare ꝺẽm⁹ nõ solũ in predicatõe sic paulus: sz etiã in oꝛoe ꝛ i lau ꝺatiõe ꝛ collaꝺatõe. Bern. Jhs mel i oꝛe melos in aure in bil⁹ in coꝛde. Charissimi semp aliq̃ꝺ boni poꝛtem⁹ in oꝛe sic columba De qua Ben. viij. Portans ramũ oliue vi rentiby foliis in oꝛe suo. Oliua xpm signifi cat vl vir iustũ psal. li. Ego aũt sic oliua fru ctifera in ꝺomo ꝺei tc. Ram⁹ aũt ẽ bonũ op⁹ vel exemplũ. Folia virentia sunt ꝓba ediꝛi/catoria: veracia: pudica: pacifica et vtilia. Hec verba columba. id est aĩa innocẽs i oꝛe ꝺebet habere si aꝺ noe. i. xpm vlt venire. Sz heu quiꝺam nõ columbe ꝺei sz cyconie ꝺya boli sunt qui sepius ranam q̃ ramuz in oꝛe habent. vt ꝺetractoꝛes mẽꝺaces turpiloqui proꝺitoꝛes et huiusmõi. De quibus Apo calip. xvi. Vidi ꝺe oꝛe ꝺraconis et ꝺe oꝛe be/stie et ꝺe oꝛe pseuꝺo ꝓphete: exire spũs tres immũꝺos in modũ ranarũ. Libenter in oꝛe poꝛtare ꝺebemus eũ qui nos verbo oris sui poꝛtat. Aꝺ hebre. i. Portansq̃ omnia ver/bo virtutis sue Porta ihesum in oꝛe tuo ne te euomat ꝺe oꝛe suo. Apocal. iij. Incipiam te euomere ꝺe oꝛe meo. De quarto Ecci. xi. Insuspicabilis poꝛtauit ꝺyaꝺema. Si/cut saulus persecutoꝛ et Maria magꝺalẽa et multi quiꝺã peiores Math. xxi. Publi cani et meretrices precedẽt vos in regno ꝺei Ex multis laboribus ꝛ ꝺoloribꝰ aĩme ꝛ coꝛ/poris peruenit aꝺ poꝛtanꝺã hanc coꝛonam Jꝺeo bene ꝺicitur Ecci. xl. Occupatio ma gna creata est omnibus hominꝺ. ¶ Nota que ibi ꝺicuntur. Jbi enĩ p presiꝺẽ seꝺentẽ super seꝺem gloriosam ꝛ per vtentem iacin cto. id est stola celesti. et poꝛtantẽ coꝛonam significari potest spũs cuiusliꝺt iusti i celo beatificati. per humiliatũ aũt in terram ꝛ a nerẽ ꝛ p opertũ luto cruꝺo significari potest

corpus qd̄ pāno lineo inuolutū est in sepulcro. In hijs enī occupatio ⁊ g̃ue iuguz erat dum adhuc in mūdo viuebāt Et vt hāc coronā portemus ī celo xp̄s ꝓ nobis portauit coronam spineā in mundo Joh.xix. Exiuit ergo ihs de pretorio portans coronā spineā Ber. Deus ꝓ te coronat⁹ ē spinis vt te coronaret in celis.

De eodem Sermo. XXXVIII

Erat Jhesus eijciens demoniū ⁊ illud erat mutū. Lu.xi. In tribꝫ ꝑmis dominicis huius quadragesime eccl'ia ostēdit maliciā dyaboli ꝯ hoīes. In ꝑma oñdit ꝙ aliq̄s temptat et non vincit vt sunt boni firmati in bono: et isti significant̄ ꝑ temptationem christi in euāgelio prime dñice Secundo oñdit ꝙ aliq̄s temptat ⁊ vincit ⁊ possidet. Et isti figurant̄ in filia mulier⁊ chananee in euangelio scd̄e dñice In tercia dñica vt hodie oñdit. si non fuerit expulsus: tunc hominē quē possidet facit mutū. vt patz in euangelio. Attamen sciendū tres sūt muti. Primi natural'r: vt q̄ nunq̄z sunt locuti ⁊ tales vtūtur nutibꝫ ⁊ signis oculoꝝ ⁊ digitorum ⁊ similibꝫ. Et sic nos natural'r sum⁹ filij ire vt dicit apl's ad Eph.ij. Idcirco per signa oculoꝝ ⁊ manuū debem⁹ nostꝝ indicare defectum. De q̄ introit⁹. scz Oculi mei semp ad dñm. psal.xxiiij. Hunc psalmū fecit dauid cum fugit a facie saulis ⁊ venit in spelūcam ad odollam. i. Reg.xxij. Et oēs amici ⁊ fratres sui ⁊ qui erant cū eo amaro animo ⁊ afflicti a saul venerūt ad eū. Idcirco fec̄ in contentione hūc psalmuz Ad te dñe leuaui aīam meā. Et in collecta Quesumus omnipotens deus ⁊c. Et sic nos ꝑsecuti a diabolo cum digne dñm laudare nō possum⁹: faciamus tñ signa oculoꝝ. Secundi sunt muti: qꝛ nondū instructi. Et sic docemur in epl'a. Ephe.v. Imitatores mei estote sic̄ filij charissimi ⁊c. Omnis auaricia fornicatio ⁊ immundicia nō nominet̄ in vobis sic̄ decz sanctos. Tercij sunt muti ob defectū alicui⁹ īfirmitat⁊ ⁊ hij indigēt medico. Et sic pctōres ī mortali peccato cōstituti q̄s dyabolus fecit mutos indigēt medico spūali. Et sicut tenebre expelli nō possunt nisi ꝑ lucē: sic nec dyabolus nisi ꝑ xp̄m. De q̄ thema Erat ihs eijciens demoniū ⁊c. Aliud thema. Si in digito dei eijcio demoīa ꝓfecto venit ad vos regnū dei Lu.xi. Mat.xij. Mar.iij. Catt⁹ non pungit captū murē iuxta se existentem īmo cū ipso ludens modicū tangit eū sz fugientē insequitur vl'nerās eū vngulis ⁊ dētibꝫ Spūal'r. dyabol⁹ nō affligit captū pctōrem que iuxta se habet vngulis tēptationū suarū sed ludit cū eo. tm̄ mouens ipm ad peccata vt inde solatiū habeat. Sed volens in viaz penitentie fugere ad christū cum omni temptationum genere illum insequitur. Ideo dicitur Ecclesiastici.ij. Fili accedens ad seruitutem dei sta in iusticia et timore. et prepara animā tuam ad temptationē. Figurat̄ genesis.xxxi. Jacob cum esset apud Laban non est persecutus ab eo. sed fugiente ab eo insecutus est eum Laban cum seruis suis: munitus armis vt vi reduceret expoliatum ad seruitutē eius. deus tamē illum ꝓhibuit Spiritualiter. ꝑ laban qui multipl'r delusit iacob: subaudi dyabolū. qui licz derideat peccatorem. nihilomin⁹ tñ parcit ipsi ī statu peccati. sed fugientē ꝑ pniam ꝑseq̄tur toto posse. Unde Greg.xlij. moraliū. Hostis noster quāto mag⁊ sibi rebellare cōspicit: tanto amplius expugnare cōtendit. Illos enī tēptare negligit quos quieto iure se possidere sentit. Quare dñs noster volēs nos reddere tutos hortatur ne locū demus hosti dyabolo: qui gradit̄ ꝑ loca inaquosa querēs requiem et non inuenit: qꝛ hō penitens vt fort⁊ armatus custodit atrium suū. et sic in pace secum sunt que possidet. Si autē dyabolus superuenerit ⁊ vicerit hominē: tunc aufert eius bona. et sic nouissima hoīs erunt peiora prioribus. Pugnemus igit̄ strennue contra dyabolū ⁊ victoriā hēbim⁹ ꝟtute illius q̄ in digito dei eijcit demonia ⁊c. In sūma euāge. duo innuūt̄. Primo saluatoris potētia virtuosa. ibi Erat ihesus ⁊c. Secūdo subditur iudeoꝝ malicia infectuosa. ibi. in beelzebub De ꝑmo dicit In illo tpe. scz cum ihs dixit se velle dare bonū spiritū petentibꝫ se Et ad hoc designdū eiecit spūs malos: de quo hic euangelista. Erat ihesus eijciens demoniuz scilicet potestatiue. Nam potestatiue nemo potest expellere demonem nisi solus deus. Alij autem sancti post hoc scz dei inuocatōne. īmo nec boni angeli. Unde michael volens repellere dyabolum: non dixit. recede sed imperet tibi dominus: vt patet in epistola Jude capl'o ꝑmo. Ergo fatuum est ꝙ aliquando ebrij ⁊ lusores maledicūt diabolū. quasi talibus verbis eum repellere volētes

non: sic sed per grām dei eiicit Math. xvij. Hoc genꝰ dēmoniorꝫ nō eiicit nisi p orōem et ieiuniū. Nam dicit sctūs Tho. in scḋa se cūde. q. lxxxvi. arti. i. In dyabolo considerā da sūt duo: natura ⁊ culpa. Natura est bōa et a deo: nec maledicere licz. sed culpa est ma ledicenda vt facit ecclesia dicens Maledi/ cte dyabole. Sz cum petrꝰ maledicit diabo lo ꝓpter culpam. simili rōne iudicat se ma/ ledictione dignū. Ecci. xxi. Cum impiꝰ ma ledicat dyabolū: maledicit ipse animā suam Jō christus verꝰ deus fecit hoc potestatiue quasi ꝓpria virtute. vt ptz Marci. i. In po testate spiritibꝫ immūdis imperat ⁊ obedi/ unt ei. Job. xli. Non est ptās super terram. que cōparetur ei q factus ē vt nullū timeret

Nota dēmões pñt duobꝫ modis in hoi/ bus habitare. potentialiter ⁊ psentialr: Pri mo potential'r sicut rex in regno. et sic habi/ tat in peccatorib Et sic Marci. xvi. dicit. Maria magdalena septē dēmonia habuit id est septem vicia. Accidit enī dēmonibus sicut volucribus muscis ⁊ canibꝫ. q illic cur runt ⁊ morātur vbi sentiūt cadauer fetidum ⁊ tanto citius sentiūt quāto fetidius exīstit Sed hō p pctm efficitur fetidꝰ: et in tali fe tore delectatur dyabolꝰ: ⁊ accipit mansiones. et ptātem in ipsum. Primi in quibꝫ ha/ bitat dyabolus sunt superbi Job. xli. Ipse est rex sup omnes filios supbie. scilz lucifer vel belzebub. id est vir muscaꝝ. qz hō sup/ bus habet muscas multas. i. solicitudines. Tullius Quo celsior eris: solicitudo maior Apoc. ix. Habebūt sup se regē angelū abissi Iste rex multos nobiles ⁊ potentes habet. Aug. Plures potētes ⁊ supbos tenet nomi ne nobilitatis. plēs autoritatis nomie. hos non timet. Exemplū dicit Cesarius de ado/ lescente monacho: q cū castus essz adductꝰ fuit ad q̄ndā obsessum ꝓ expellēdo dēmo/ nio. Cui rñdit dēmon Non timeo te licz sis castus: es tñ supbus. Jaco. iiij. Deus supbis resistit. Secundi sunt auari Math. iiij. Dabo tibi omnia regna ista si cadēs adora ueris me. Glo. Audi raptor audi vsurarie. et symoniace quō inqt dyabolus. Si ado/ raueris me. Si res p dyabolū congregasti dyabolū adorasti. Eph. v. Auaricia est ido lorum seruitꝰ. Glo. Auaris deus ē numus. Sed dyabolus illoꝝ est māmon. Mat. vi. Non potestis deo fuire ⁊ mammone. i. Thi moth. vi. Qui cupiūt diuites fieri incidunt in temptationem et laqueum dyaboli..

Tercij sunt luxuriosi. Uñ thob. vi. Qui ita coniugia suscipiunt vt dēū a sua mēte ex cludant: et sue libidini ita vacent sicut equus et mulꝰ q̄bꝫ nō est intellectus: habet ptātem sup illos dēmoniū. Ecce si dyabolus habu/ it ptātem in matrimonio: quid ex matrimo nium. Ipsi sunt porci dyabolorꝫ Mar. viij Exierunt in porcos. Crisso. Porci sunt qui vitam suā scenose libidini mancipāt Et iste dyabolus vocat asmodeus. O quot sunt si bi obedientes. i. Joh. v. Totus mundus in maligno positus ē. Quarti sunt iracūdi. De quibꝫ Job. v. Uirū stultum interficiet iracūdia Et apocalip. vj. Ue terre ⁊ mari: qz descendit dyabolus ad vos hñs irā magnā Illorū dēmon est sathanas. i. aduersarius. Psal. In ira populos ꝓfringes. Quinti sunt inuidi quoꝝ dēmon dicit leuiathan. i. serpens tortuosus. Nam inuidia dyaboli mors intrauit in orbem. Sap. i. Aug. Inui dia est vicium dyabolicū. nam ab eo habuit initiū hoc dēmoniū quod fecit hoiem mutū surdū ⁊ cecum. Sexti sunt gulosi Ecci. xxxvij. Propter crapulam multi obierunt. Demon illoꝝ est bēhemoth. Job. xl. Et in/ terpretatur bestialis: quia gula facit hoiem bestialem. hieremie. vij. Effusi estis sic vitu li sup herbam. Lu. xxi. Attendite vobis ne forte grauētur corda vestra crapula et ebrie/ tate. Ratio Gregorij. Dū venter nō restrin gitur cuncte ꝑture obruunt. Septimi sunt accidiosi. Greg. Dyabolus assidue im pugnat vt saltem tedio vincat. Jstud est de moniū meridianū faciens hoiem somnolen tum. Ecci. xxx. Multos occidit tristicia. Nam samson dormiens amisit fortitudinē Et sic accidiosus Psal. Omnē escam aima eoꝝ abominata est. scz charitatis. Item secundo possident psentialiter ⁊ cōmansi ue p hitationē interiorē in corpe homis. nō per informatōem. qz nō potest esse forma cor poris sm q̄ tunc ei daretur ptās a deo q̄ vexat hominē in mēbris. Et hec habitatio fit q̄n/ qz de causis. Primo ꝓpter diuine potentie ostensionem. vt Marci. ix. de obsesso ab in/ fantia quē nullus poterat liberare nisi xpus Secundo ꝓpter culpe punitionem Lu. iiij. Erat hō in synagoga spm̄ hñs immundū. scz ꝓpter peccatū incontinentie Thobie. vi. Demonium ptātem habet sup illos Tercō ꝓpter meriti accumulationē. vt patz de sara Thob. iij. et de Paulo. ij. Coz. xij. Datus ē mihi stimulꝰ carnis mee angelꝰ sathane qui

me collaphiset. Quarto ꝓpter alioꝝz eruditionem. sicut de illo in quo erat legio. Luce. viij. cui dixit saluator. Redi in domuz tuam ⁊ narra quãta fecit tibi dꝰs. Quinto ꝓpter parentũ punitiõem. qz filij fm corpus sunt res parentũ. iõ ꝑntes puniũtur in filijs vt ptz de dauid. ij. Re. xij. cui dixit Nathan Quoniã blasphemare fecisti inimicos nomen dñi ꝓpter verbum hoc. filius q̃ nat⁹ est tibi morte morietꝝ Nã dictuz ẽ de dyaboli astutia: nũc dicetur de christi potẽtia. Subdit. Et cum eiecisset demoniũ locutus ẽ mutus. Ecce astutus est dyabolus ⁊ iniquꝰ. vi. de infra. Hiero. in ome. Tria signa hic sunt facta Lecus videt. mutus loquit. possessus a demõe liberat. Nota duo genera hominum facit dyabolꝰ obmutescere. Primo iudices ⁊ scabinos qui efficiunt muti si aliqꝺ munꝰ ꝑciatur. Isa. i. Omnes diligũt munera Ezo. xxiij. Non accipies munera q̃ excecant prudentes. Eccl. xx. Exenia ⁊ dona excecant oculos iudicũ. et quasi mut⁹ in ore suerit correctiones eoꝝ. Scõo pctõres ne confiteantur. sicut lupus rapiens ouẽ stringit guttur eius ne clamet. Sed diceres Quare dyabolus psequitur confessionẽ Respondeo ꝓmo qz confessio est ꝓcipuũ sanitatis remedium. Nam oĩs peccator vulneratur peccatis in anima. vt ptz Luce. x. Descendes a hierlm in hiericho. Symon õ cassia. i. Auersus a pace in litem hic vulneratꝰ Sed augꝰ. Omniũ pctõrꝝ vulnera sanãtur per confessionis medicinã. Psal. xxxi. Dixi confitebor aduersum me. Ergo diabolꝰ claudit os peccatoribus ne sanent. Aug. in omelia. xij. Confitere tantũmodo vulnus tuuz et sanabit te dꝰs. Boetius. Si opus medicantis expectas oportz vt vulnus detegas

Secũdo cõfessio est violentia exclusio demonũ. Ratio qz sicut peccatis introducitur diabolus in animã. ita confessiõe expellitur Bern. sup Lan. sermone q̃nto. Per hũlez confessionẽ remittit peccatũ: ⁊ diabolus suũ amittit principatũ. Nazvbi pctm dimittit ibi diabolus expellitur ⁊ dꝰs introducitur Nam contraria simꝫ in eodẽ stare non ꝓnt. vt vicium ⁊ virt⁹. dyabolus ⁊ dꝰs. ij. Loꝝ. vi. Que eni pticipatio iusticie cuz iniq̃tate: aut que societas luci ad tenebras. q̃ aũt conuentio xpi ad belial. q. d. nulla. Tercio illuminat cordis habitaculũ. Ratio qz pctm excecat coꝝ. Sap. ij. Excecauit eos malicia eoꝝ. Aug. sup. i. cano. Johis. Cũq ꝓfessus fueris te peccatorem: appropinquas ad lucem. qz confessio adiũgit te christo Joh. viij Ego sum lux mundi. Eph. v. Eratis aliqn tenebre nũc aũt lux in dño. Ubi lux ibi pulcritudo. Bern. in epla ad Zophiam. Ama confessionẽ ⁊ hẽbis decorem. Quia vbi confessio: ibi decor ⁊ pulcritudo. Psal. ciij. Confessionẽ ⁊ decorem induisti amictus lumine sicut vestimẽto. Uide in exemplo de socio q̃ ambulauit cum dyabolo. Quarto confessio facit celari diabolo pctm. Aug. Non hẽbit quod timeat in futuro iudicio qui nũc confessionẽ fecerit de peccato. Isa. xlij. Narra si quid habes vt iustificeris. Leo papa. Peccatum ꝓfessum dyabolo celabit vt ab eo non confundet. Crisо. Et habẽt de pe. dist. i. Nõ potest quis grãz dei celestis accipe: nisi purgatus fuerit ab oĩ sorde peccati p penitentie ꝓfessionẽ. sez loquendo de mortali. Hiero. ibidem. Quia in peccato sunt tria. sez delectatio. impudentia: ⁊ perpetratio. Cõtra delectationem contritio. cõtra impudentiã cõfessio. ⁊ra ꝑpetratõem satisfactio. Sed diceres. Tamẽ dꝰs omĩa videt: quid opus est cõfiteri. Rñdet augꝰ. li. viij. omelia. xij. Ult dꝰs vt reuelet homo ne dyabolus habeat quod obijciat. Itẽ vt verecũdiã habeat Itez vt se humiliet ⁊ obediat. Aug. Homo accusat vt dꝰs excuset. Item vt vereatur. Richardus de sancto victore. Quanto verecundia maior fuerit. tanto clarior confessio in oculis dei apparebit. Item vt se humiliet Gregoꝝ. Supbiendo a deo recessimꝰ. humiliando accedamus. Augus. Acriores volores dyabolo non facimꝰ q̃s q̃ peccata nostra confitendo sanamꝰ. Exemplũ de fratre quere in Luca parisiensi. et de tpe ꝓmõe. lxvi. E.

Quer̃ cur dꝰs hoiem fecerit qui posset peccare. vel quẽ scit eẽ damnatuꝝ. Ad ꝓ assignant ples rões Prima vt oñdatur dei omnipotentia incõuertibilis. omnis aũt creatura mutabilis ẽ. Scda ratio vt declaretur dei sapientia que et malo scit elicere bonum. qõ non posset fieri nisi dꝰs fecisset creaturã vertibilem in malũ. Tercia vt manifestetur dei clementia. quia p morte deus hominẽ perditum liberauit. Quarta vt oñdatur dei iusticia. quia nõ soluz reddit bonis premia. sz etiam malis supplicia. Quinta vt hõ nõ sit peioris conditionis q̃s alie creature. quibus dꝰs sic administrat omnib. vt eas agere ꝓ prijs motibus sinat. Unde ⁊ hominẽ ꝓprio arbitrio suo reliquit. Sexta est layꝰ hu-

mana. laus enī est veri iusti qui potuit trās
gredi ⁊ nō est transgressus. Septima est de
cor vniuersi. qꝛ opposita iuxta se posita ma/
gis elucescūt. ita mali cōmunicāt bonis ad
inuicē comparati. Octaua vt boni ꝑ malos
exercitent ⁊ ꝓbent. Et ex illis pꝫ ꝙ hō debet
viuere ſm propriam rationem que semper
deꝑcatur ad optima. Ad bonū gratie nō pōt
quis ꝑuenire ꝑ se cum nō fit ſm limites na
ture. sed ſm influentiā largitatis diuīe Sic
enim creatura ꝓ sua defectibilitate suo ꝑnci/
pio semꝑ indiget vt sit in esse nature. sic illd
principiū ꝓ sua bonitate influere non cessat
creature rōnali vitam spūalem: vt bñ fit in
esse gratie. quam habere nō pōt sine deo lar
gitore. Uerūtamē inexcusabilis est hō si ḡ/
tiam gratū facientē nō accipit. qꝛ ḡtia gratꝫ
data semꝑ presto est liberū arbitriū excitare
et cōmouere. cuiꝰ est huic motioni consenti/
re. quo facto poterit hō grām ḡtum facientē
habere. hꝰ est ad grām gratū facientē se ꝑpa/
re. Quāuis enī ḡtia habeat dei dono efficien
te. tamen non sine libero arbitrio cōsentiēte.
Uñ augꝰ. Qui creauit te sine te. nō te iusti/
ficabit sine te. Igit gratia gratū faciēs a tri/
bus est: sed aliter ⁊ aliter. Est enī a deo effici
ente. a gratia ḡtis data liberꝫ arbitriū excitā/
te ⁊ cōmouente. a libero arbitrio cōsentiente.
Quāuis enī liberuꝫ arbitriū non possit gra
tiam efficere in homīe. pōt tñ se ad hꝰ abilita
re ⁊ prepare ꝙ habeat Sicut aliqs non pōt
illuminare domū. potest tñ aperire fenestraꝫ
Quo facto sol intrat ⁊ illūinat. Ergo oportꝫ
ꝙ semꝑ reqratur liberꝫ arbitriū. qꝛ anima hꝫ
instrumenta ⁊ facultatē cognoscendi ⁊ dili/
gendi deū ex natura. sꝫ nō habet cognitiōem
veritatis ⁊ ordinē dilectōis nisi ex ḡtia. igit
ꝛc. In summa euāgelij tria innuunt Pri
mo potentia christi inuincibil. ibi Erat ihs
eijciens demoniū. Secūdo sapiētia eius in/
estimabilis. ibi Ipse vt vidit cogitatiōes eo
rum Tercio ipius laus venerabil. ibi Extol
lens vocez q̄dam mulier. De ꝑmo dic Erat
hiesus eijciens demoniū: qd prius eiecit de
celo empireo. Ezech. xxviij. Eieci te de mōte
sancto meo o cherub. scꝫ ꝓpter supbiā. Lu.
x. Uidi sathanam vt fulgur cadentē de celo.
Ad designdū ꝙ omnes superbi de celo sunt
eijciendi. Psal. lxxij. Eiecisti eos dū allena/
rentur Eiectus ē ad terrā nobis ad vexatio
nem. Jō auditus est clamor in celo. Apoca.
xij. Ue terre ⁊ mari: qꝛ diabolus descēdit ad
vos hñs iram magnā: sciens quia modicuꝫ
tempus habet. Idcirco Eccl. ij. Fili ad tem
ptationē prepara aīam tuam. Hieronimus
Quia nō potest vincere nisi volentē. i. Coꝝ.
x. Fidelis aūt deus est qui nō patietur vos
temptari supra id quod potestꝫ. Idcirco ma
thei. vi. Ne nos inducas in temptationem.
Subdit Et illud erat mutū. Dicitur autē
demoniū mutum. vt dicit Tytus: eo ꝙ hāc
ingerat passionem: vt tollat auditū ⁊ ꝓbum
Sicut aliqua herba dicitur pestifera: eo ꝙ
corpus sua virtute reddat infirmū. No/
ta ꝙ demon dr esse mutus tribus modis: q̄
bus eisdem facit pctōres obmutescere. Pri
mo enim mutus est demon a laude dei ⁊ gra
tiarum actione Et nota cum laudarēt eū
simul astra matutina ⁊ iubilarent omnes fi
lij dei: vt dicitur Job. xxxviij. iste tamē per
inuidiā obmutuit a dei laude. Isa. xxxviij.
Quia non infernus confitebitur tibi: neqꝫ
mors laudabit te Et sic modo plures homi
nes facit mutos: qui de beneficijs receptis
non referunt deo gratias et laudem: sꝫ sunt
sicut porcus qui nō refert gratias pascenti:
sed etiam comedendo semꝑ murmurat.

Secundo dyabolus mutus est ad verū
loquendū: quia ab initio in veritate nō ste/
tit: et mēdax ē ⁊ pater mendacij. vt dicit Jo/
hannis. viij. Sic etiam multos facit modo
mutos qui veritatem quā nouerunt tacent
sed semper falsa ⁊ mendacia loquūtur. Act.
v. Anania cur temptauit sathanas cor tuū
mentiri spiritui sancto. Tercō dyabolus
est mutus ad veniam petendā de sua trans
gressione. Induratū enī est cor eius ita vt ꝑ
pniam molliri nō possit. Job. xl. Induratū
est cor eius vt lapis. Uñ legit ꝙ quidā he/
remita bone simplicitatꝫ diuti⁹ rogauit deū
pro venia impetrāda demoni. Et respōsum
est sibi ꝑ angelū ꝙ deus esset paratus remit
tere penā: si demon peniteret de culpa Tūc
heremita gauisus est sperans inducere dya/
bolum ad pniam Et q̄siuit longo tpe diabo
lum ꝑ heremū: cui tandē apparuit dicens.
Quid queris monache. Cui ille respondit.
Quero dyabolum. Cui ait. Quid vis. Ec/
ce ego sum dyabolꝰ. volo dixit mōachꝰ te in
ducere ad pniam: qꝛ deus paratꝰ est remit/
tere culpam ⁊ tollere penā. Indignatꝰ dya/
bolus inq̄t Nequaqꝫ ego petam veniā: sed
ipse peniteat q̄ me tanto tempe facit crucia
ri. Et sic dyabolus mutꝰ est ad pniam. Ita
etiā linguas multoꝝ ligat isto ligamīe ma/
licie ne confiteant ⁊ peniteant de peccatis.

Nota dicit magister in secundo Sniaꝝ dis. vij. c. i. ꝙ angeli boni ꝑ grām confirmati sunt ꝙ peccare neq̄unt: ⁊ non hn̄t a natura. Sed mali āgeli i malo obstinati sunt ꝙ bn̄ velle nō valent: licꝫ aliqn̄ volunt qd̄ deꝰ velit: non tn̄ bona voluntate Nota ꝙ iste demoniacꝰ nō solū erat mutus. sed vt dr̄ Mathei. xij. erat etiam cecus. Theophilus aūt dicit ꝙ omnis mutus a natiuitate est etiam surdus. Et sicut dyabolus faciebat eum esse mutū. ita etiam cecū ⁊ surdum fecerat. Unde Crisostomꝰ. Magna inquit ⁊ miranda est nequicia demonis. alterutꝝ ingressum oppilauerat ꝑ quē ille crediturus erat. scꝫ auditū et visum. et tercium scꝫ linguā ne confiteret Istos etiam spirituales sensus tollit dyabolus peccatoribus. Excecat enim eos interius. quia concludit oculos mentis ad spiritualia contēplāda. Excecauit enim peccatores malicia eoꝝ vt dr̄ Sap̄. ij. Certe magna est cecitas auari qui nō ꝑcipit pecunie fraudem. Cecatur inuidiosus: qꝛ reputat alterius bonū sibi esse preiudicium. Cecat̄ vane gloriosus: qꝛ querit gl'iam vbi nō est querenda. Excecat̄ luxuriosus q̄ nō considerat q̄ꝫ feda sit carnis voluptas et mulier quam amat. Amor iste carnalis excecauit samsonē deiecit dauid. infatuauit salomonē. Un̄ bn̄ dicit quidam. Nil bene cernit amor: videt omnia lumīe ceco. Credit amor cecus dedecus esse decus. Item diabolus facit pctōres surdos vt non audiant christū pulsantē ad cor vniuscuiusq̄ nolentis sibi aperire vt inde demonē eijciat. Non audiunt predicatorem corripientē tanq̄ incorrigibiles. Non audiunt scripturā pēnas inferni cōminantē tanq̄ insensibiles Non audiūt eum celeste regnum ꝓmittentē. cum dicit Penitentiam agite appropinquabit enī regnum celorum tanq̄ omnia bona contēnentes. Psalm̄. cv. Tanq̄ pro nihilo habuerunt terram desiderabilem. De omībus istis dici pōt illd̄ psal. cxij. Aures hn̄t ⁊ non audient Quia facti sunt ad similitudinē aspidis surde obturantis aures suas ad vocez adiurātis. psal. lvij.

Deinde adducitur miraculi euidētia. Et cum eiecissꝫ demoniū locutus est mutꝰ. Qꝛ enim demon faciebat mutū. ita christus tanq̄ sapiens medicus curauit morbum: expellendo causam infirmitatis. Ipse aperit os mutoꝝ ⁊ linguas infantium facit disertas.

Nota ꝙ quiq̄ miracula facta sunt in homine isto Primū quia curatus fuit a demonis vexatione. Secundū qꝛ illumīatus est a cecitate. Tercium quia recepit auditū. s̄m Tytum. Quartū quia recepit facultatez loquendi. Sed qꝛ aliquis posset habere facultatem loq̄ndi qui adhuc non loqueret: si loqui non didicisset. Ideo q̄ntum miraculuꝫ fuit ꝙ cum iste loqui nō didicerit: nec vnq̄ audiuerat alios loqui: statim locutus fuit. Tantum miraculū est ac si puer natꝰ statim loqueretur. Deinde ponitur dispositio astantium. Quidam enim admirati erant quasi credentes. Quidam vero dubij miraculum refutantes. Sed q̄dam maliuoli opus calumniantes. Unde dicit Et admirāte sūt turbe. Est autē admiratio sup causa incōsueti effectus occulta ratiocinatio. Et ideo turbe hoc miraculū in aliquod maiꝰ hodie referebant. Unde Math. xij. dr̄ Stupebāt omnes turbe ⁊ dicebant. Nunquid hic est filius dauid. Glo. Ob misc̄diam inquit et beneficium filiū dauid predicāt. Deinde ponitur quomō aliqui calumniati sunt miraculum Quidaꝫ aūt ex eis dixerūt. Math. et Marcus dicūt istos fuisse scribas ⁊ phariseos In beelzebub principe demonioꝝ eijcit demonia. Turbe laudauerūt miraculum pharisei aūt non potentes negare publicuꝫ factū conati sunt illud peruertere: dicentes ꝙ in virtute demonis facta esset eiectio.

Nota ninus conditor ciuitatis niniue propter consolatiōem de morte beli patrꝭ sui statuam fecit in honore patris. Ad quam confugientes qui furtū fecerunt ⁊ q̄ rei erant veniam merebātur. Unde ipsam statuaꝫ ceperunt reuereri. Et tandem succedente tempe dyabolo instigante diuini honores ipsi statue sunt attributi. Et sic incepit cultus ydolatrie: vt dicit̄ Sap̄. xiiij. Hūc deum caldei appellabant beel. palestini baal. moabite beelphegor. diuersis vocibus s̄m diuersitatez linguarū vocabant. Sed iudei derisorie vocabant illū beelzebub. id est deū vel viꝝ muscarum. qꝛ magna mlt̄itudo muscaꝝ erat in templo eius ꝓpter sordem cruoris immolati. In h̄ aūt simulacro dicebāt habitare p̄ncipem demonioꝝ. forte ꝓpter tria. vel quia ī eo fuit idolatrie principiū. Aut qꝛ cultꝰ eius erat generalis apud oms gentes. Licet eniꝫ quedam natio specialis alios haberet deos hunc tamen velut vniuersalē deum oms venerabantur. vl' qꝛ nullū idolum reperiebat̄ efficacius isto. Attende cōtraria fuit ista cōtumelia xp̄o: qua iudei reputauerūt christū

Dominica Oculi

velut maleficum mendacē q̄ i virtute demo nis faceret miracula. Sz diceres. Valde mirabile est vnde moti fuerunt iudei ꝺ̄ ꝓ̄ hoc opinari. Et est dicendū q̄ iudei nō cre/ debant christuz hoc fecisse virtute demonis. nullum enim signū apparebat ad hoc. Sic tamē agitati stimulo inuidie nō considera/ uerunt an diceret verum vl falsuz dūmodo tamen aliq̄ mō possent viciare istud mira/ culum. Unꝺ Crisо. Inuidia nō querit q̄d dicat. sed soluz vt dicat. Item ibidem inq̄t. Nulla malicia peior est inuidia. Adulter in breui cōplet pctm̄ suum. inuid⁹ aut̄ nunq̄z qui escit. Sz sicut scarabei nutriunt sterco/ re. ita inuidi alioz infortunijs. Et ideo ſm Remigiū. Solo odio moti z inuidia: nihil sordidius inuenientes qꝺ obijcerent domino dicebāt q̄ in beelzebub eijciebat demonia.

Un̄ nota q̄ in ista cōtumelia peccauerūt peccato gr̄uissimo. scz in spm̄ sanctū. in eo q̄ re stiterunt veritati quam tm̄ cognoscebant .ij. Thimo .iij. Queadmodū iamnes z mābres restiterunt moysi. ita z hij resistunt veritati tc̄. Et iō saluator aggrauat pctūm istud. vt patz ſm Mar .iij. in isto loco q̄ dic̄ Quicū q̄z dixerit contra filiū hois remittet̄ ei sz qui dixerit verbū ꝓtra spūm sctm̄. id est ꝺ̄ id qꝺ spūssanctus apto corde demonstrat. non re/ mittet̄ in h̄ sec̄lo neq̄z in futuro. Deinde po nit quomō alicui nō tm̄ conuiciabantur: sz querebāt experimentū miraculi. Et aliꝭ tem ptantes: cum tm̄ scriptū sit. Non temptabis ꝺ̄m tuū tuum. Deu. vi. Signū de celo q̄re bāt. q. ꝺ. Nescim⁹ in qua ꝓtute operet̄ mira cula: sz si aliqꝺ mirabile signū de celo feceris sicut moyses columnā in aere. Josue ꝓ̄ fec̄ solem stare imobilē. Helias aūt fecit ignem de celo descendere ad cōbustionē inimicoꝝ suoꝝum. Ezechias aūt fecit solem retrocede re. si aliqꝺ istis simule feceris: credem⁹ ex hoc q̄ diuina virtute miracula facias. Sz quia isti nō desiderabāt signū vt ex hoc crederēt sed magis vt delectarēt in nouitate miracli. ideo nō dedit eis signū de celo. Nota ī tri bus dn̄icis seq̄ntibꝫ legitur euangelium de demonio. Ratio: qz quattuoꝝ genera hoim temptat diabolus. Primo ꝙsdaz temptat z nō vincit. et isti significant̄ p̄ temptatōnem christi. Secundo aliq̄s temptat z supat et verat male. Isti significant̄ p̄ filiā mulier̄ chanance Tercō aliquos tēptat z superat. z tamen postmodū p̄ ꝓtritionē expellit. Isti si gnificāt̄ur p̄ demoniacū q̄ curat⁹ fuit. Quar to aliquos temptat z supat z fugatus fugit sed tandē reuertitur. Isti significant̄ per hoc cum ꝺ̄r Cum immūdus spūs tc̄. Nota christus demoniū hic expulit. et legit nobis in exemplū. Nam in tribꝫ casibus aliq̄s de domo conducta expelli pōt. Primo q̄n pen/ sionem nō soluit. Et sic diabolus. Nā deus dedit homini tria de q̄bꝫ vult habere pensio nem. scz corpus aiam z res. ꝺ̄ corpe requirit ieiuniū. sed diabolus ꝓhibet: quia est sibi ve nenum. Amb. Jeiuni hois sputū serpentes interficit. De aima ozatiōes: sed diabol⁹ pro hibet: qz sunt sibi incēdiū. Thob. vi. Cordis particulam si sup carbones ponas. fumus eius extricat omē genus demonioꝝ. De re/ bus vult habere elemosinam. diabolus ꝓhi bet: qz sunt sibi iacula. Eccl. xxix. Conclude elemosinam in sinu paupis. et hec p̄ te exo/ rabit ab omni malo. Elemosina viri quasi sacculus cum ipso. et grām hominis quasi pupillū confuabit. et postea consurget z re tribuet illis retributōem vnicuiq̄z in caput illoꝝum. Sup scutū potentis et lancea ad/ uersus inimicū tuū pugnabit. Sc̄ꝺo quis expellitur q̄n domū ad malū vsuz conuertit Et sic ꝺyabolus Apoc̄. xvij. Facta est habi/ tatio demonioꝝ babylon. scz i auaricia. z cu stodia omnis ſpūs immūdi. s. in luxuria. et cu stodia omnis volucris immūde. s. in su perbia. Tercio expellit quis de domo quā ꝺ̄s per se vult inhabitare: sic z nunc Joh. xiij. Ad eū ve. z man. a. eū fa. i. Corinth. iij. Templū ꝺ̄. san. ē qꝺ estis vos. Item sci endum multis modis dem⁹ diabolū ejice/ re. Primo vt canē ꝺ̄ coquina. s. calida aqua hoc est lacrimis contritiōis. Psal. Contri bulasti capita ꝺraconū in aq̄s. i. pctā capi/ talia. Figurat Exodi. xvij. Pharao submer sus est in mari rubro. i. diabolus in lacrima rum fluuio. Et sic eiecit eū Maria magda lena Lu. vij. Danc aquā non habuit iudas tc̄. Secundo vt homo expellit de domo per stillicidium. s. ꝓdicationis. Job. xiij. Stil/ le cadentes excauant lapideꝝ. i. lapidea coꝛ da. Figurat Mat. vij. Obtulerūt ei m̄tos demonia habētes z ejiciebat spūs immūdos verbo. Tercō vt hō ejicitur ꝺ̄ domo p̄ fumū sz ozōnis. Thob. vi. Particulaz cordis et⁹ si sup carbones posuer̄ fum⁹ eius extricat oē genus demonioꝝ. Figuratur. i. Regū. xvi. Dauid cythara sua fugauit spm̄ malignuz de saul. Quarto ejicit vt vulpis de antro. s. fame. sic p̄ ieiunū ejicit diabol⁹ Mat. xvij.

Hoc genus demoniorum in solo ieiunio & oratione eiicitur. De quo in littera. Cū immūdus spūs exierit ab homine querens requiē per loca inaquosa. id est arida. & nō inuenit Prouerbiorum. xxvi. Cum defecerint ligna extinguetur ignis. Et ysidorus. Ardentes sagitte diaboli ieiuniorum frigore sunt restringē de. Quinto vt ribald⁹ eiicitur de ciuitate. scz virga disciplīne Prouerbiorum. xxij. Stulticia colligata est in corde pueri. & virga disciplīne fugabit eam: vt patet de sancto Benedicto. similiter de sācto Machario qui sentiens stimulū carnis aggrauauit corp⁹ eius pondere lapidum. Cui abbas dixit. Macharī quid portas. Respondit. vexo vexantem. Uel debet eiici virga crucis. Isaie. xxx. Pauebit assur virga percussus. Hac virga eiectus est dyabolus De quo Johānis. xij. Nunc princeps huius mundi eiicietur foras. Nota ergo primum demonē debem⁹ eiicere vt serpentem de vinea p odorem. scz humilitatis: quia humilitas est herba odorifera que deum attrahit & diabolum expellit. Canticorum. i. Dum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suum. Nardus est parua herba & dicit odorifera Canticorum. ij. Unee florentes odorez dederūt id est anime humiles attrahunt deum. Lu. p̄mo. Respexit humilitatē ancille sue. Et expellunt dyabolum: vt patet in vita sancti Anthonij cui dixit diabolus. O humilitas tua me vincit. p̄mi Regum. xv. Nonne cuz paruus esses in oculis tuis. caput in tribubus israel factus es. Secundum demonem auaricie debes eiicere sicut serpentem ab homine per denudatiōem: quia fugit hominē nudū. Et sic debes te denudare a male quesitis. Augustinus. Si tenes obolum tenebris a diabolo. Luce. xi. Quod superest da: te elemosinam. Tercium demonez luxurie debes eiicere sicut ribaldum de ciuitate. id ē virga disciplīne. Eccī. xi. Malicia vni⁹ hore oblīuionē facit luxurie magne. Quartuz demonem iracundie scilicz sathanam debes eiicere vt hominē de domo per stillicidium scilicet verbi dei Mathei. v. Omis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Mathei viij. Eiecit spiritus imundos verbo. Quintum demonē inuidie scz beelzebub p fumuz de uore orationis. Septum demonē gule. s. behemoth: sicut vulpem de antro. Septimum meridianū scilicet accidie. sicut canē de coquina. vide supza. Item sciendum quare debet eiici: quia facit hominē mutum Nam diabolus facit vt lup⁹ qui capit ouē non per pedem nec per manum: sed p collū. Sic diabolus est lupus. De quo Johā. x. Lupus capit & dispergit oues. Qui non tenet peccatorem per pedes: quia dimittit hominem ābulare ad ecclesiā. Non per manū quia permittit elemosinā dare. Non per aurem. quia p̄mittit eum verbum dei audire. sed dumtaxat tenet eum per guttur ne manifestet iniquitates in confessione. Naz diabolus facit vt fur qui intrat domū & claudit ostium. id est os ipsius peccatoris. manu in qua sunt q̄nq; digiti. Prim⁹ digit⁹ ē pollex. De quo Eccī. xij. Non confundaris p anima tua dicere verum. Et sic obmutuit adam Geneseos. iij. Huic digito resistere debes per memorie reuelationem tempore iudicij. Mathei. x. Nihil opertum quod nō reueletur: et occultum quod non sciatur. Et prima ad Corinth. iij. Ueniet dñs & illūminabit abscondita tenebrarum. Bernardus Insania est q̄ ablui pudet: & inquinari non pudet. Secundus digitus est timor. vt patet de Jesi. iij. Re. v. qui timuit confiteri veritatem cum interrogatus fuit ab Helizeo vnde veniret. Ideo statim percussus est lepra. Et sic accidit illis qui timent confiteri. post hoc enim publicatur toti mōdo. Job psal. xij. Trepidauerūt timore vbi nō erat timor. Nam qui timet nunc coram sacerdote vno post hoc timebit coram vniuerso mōdo Job. vi. Qui timet p̄uinam cadet super eū nix. Ille digitus habet excludi per timorez iudicij. Psal. cxviij. A iudicijs enim tuis timui. Tercius digit⁹ est malus amor ad peccatum. vt patet de anania & saphira qui amore pecunie noluerunt confiteri veritatē Job statim subitanea morte preuenti sunt Actuum. v. Nam sicut valde horribile est de venenoso homīe qui veretur educere brachium ad flebotomiam vt sanaret in toto corpe. sic de peccatore vt aperiret os ad salutem anime. Prouerbiorum. x. Uena vite est os iusti. & os impiorum operit iniquitatez.

Quartus digitus est hypocrisis seu vana gloria. Dicunt enim. Ille dicit me fore bonum: non valeo sibi confiteri. De q̄bz Osee xij. Colligata est iniquitas effraim. absconditum est peccatū eius. Illi faciunt vt adā qui foliis ficuum operuit se post peccatuz. Sic tales cum apparentia bona volunt occultare peccata. Boeci⁹. Si op⁹ medicātis

expectas: oportet vt vulnus extegas. Qui tus digitus ē negligētia seu ꝓsuetudo mala Prouer. xviij. Impius cū in ꝓfundū pec cati venerit, contēnit scz pniam. Sicut iu das Mat. xxvij. Penitētia ductꝰ retulit tri ginta argenteos: z abiens laqo se suspendit. Hiero. Judas plus despando deū offendit qz tradendo. Sic z cayn Gen. iiij. Maior est iniqtas mea qz vt veniā merear. Sup q Bern. Mentiris cayn. Maior est dei mia qz queuis nostra miseria. Ergo nemo debet despare. Aug. Quid conuerso nō ignoscitur cum effusori sanguis ignoscebat. Bernardꝰ de imagine vite dicit. O anima mea quare te tot bois spoliasti, quare frustra honoribꝫ cor priuasti, quare tot bona neglexisti, quare tot annos: tot dies: tot horas sine fructu vi xisti. O dne deus quot tpa effluxerunt in q bus sine fructu vt aspicio vixi. quo subsistā coram te. Quomō ad te poteram leuare faci em meā in illo magno z terribili examie quā do numerare iusseris omes dies meos: que rens fructū meum. O dne cur nō intromisi vllo tempore te versari in corde meo. te tota mente amplecti. in tua dulcedine delectari omnia interioza mea. vbi tunc eram qñ tecū non eram: cum a te habeat omnis creatura quidquid habet desiderabile laudabile de lectabile. Heu dne nunc intelligo: sed con fiteri erubesco. species z decor creaturaz decepit oculū meum. z non aduerti. qz speciosior omnibꝫ creaturis tu es. quibꝫ tantūmō vnā guttam tue inestimabilis pulcritudinis cō tulisti. Quis enim celū ornauit sideribꝫ. ae rem volucribus. aquas piscibꝫ. terram plan tis: nisi tu clementissime pater. Hec omnia non ꝑpendi: sed tuā dilectiōem multotiens offendi. Sed tamē ꝓpter tuā miserdiam nō diffido. sed iam implozo qz sex misericordias tuas reperi in me. Prima q me a mltis pec catis in seculo retraxisti. Secunda q cōuer sionem meā expectasti. Tercia q contritōez mihi dedisti. Quarta q me penitētem mise ricorditer suscepisti. Quinta q mihi virtu tem pseuerandi ꝓtulisti Sexta q mihi gra tiam ad ꝑmerendā gliam ꝓtulisti. Anshel. in libro Cur deus hō. Quid misericordius intelligi pōt qz q deus pater dicit misero pec catori eternis supplicijs reputato: z vnde se redimat nō habenti. Accipe vnigentū meū et da eum pro te. et filius dicit. presto sum tolle me z redime te. Ambr. Non sunt hois bona que secum ferre non pōt. sola miserdia est comes defunctorum.

Sequitur secunda pars euangelij.

In digito dei

Ejcio demonia: profecto venit in vos regnum dei. Lu. xi. Mat. xij Marci. iij. Ipocras in prenosticis. Cum aues prope terram nidificant pestilentiam futurā quam naturaliter presentiunt z fugiūt: designat. Spūaliter. Sic dum amor cordis ad terrena inclinatur. tūc ira summi iudicis quasi pestilentia futura timeatur. Ne ergo in pestem ire dei incidam, dēmus oculum mentis eleuare. Et hoc officiū misse. Pri mo introitus Oculi mei sp ad dnm ze. In collecta Quesumꝰ oēs deus vota humiliuz respice: atqz ad defensionē nrām dexteraz tue maiestatis extende. Apls in epla ad Eph. v. c. Estote imitatores dei sic filij charissimi. Ambulate in dilectōe sic xpus dilexit nos. Fornicatio z oīs auaricia nō no. i vob. Nā et ibidem. Auaricia est ydolox seruitus. et auarus nō hz hereditatē in regno dei. Ergo in fitate dei debes ejcere demōia vt habeas partem in regno dei. Ista est secunda pōncipalis istius euangelij in qua tangit sa pientia eius inestimabilis cū dicitur. Ipse aūt vt vidit cogitationes eox dixit eis. Qz eox opinio vt dicit Crisō. erat valde irratio nalis: q in belzebub ejceret demonia. Idē Nam pharisei metu multitudis nō aude bant eū diuulgare sz in animo suo vertebāt Dns aūt vt dicit Hiero. non ad dicta sz ad cogitata respōdit. vt sic cōpellerētur credere potentie eius: qui cordiū videt occulta. hoc enim nec aliqua creatura scire pōt. Heb. iiij. Omnia nuda z apta sunt oculis dei: nec est vlla creatura inuisibil' in cōspectu eiꝰ. Cō seqnter quinqz rōnibꝫ manifeste oñdit xps q nō ejcit demonē in virtute demōis: sed in virtute deitatis. Prima rō sumit ex hijs que apparent in cōgregationibꝫ hoim. z est tal'. Omnis ꝓmunitas hominū inter se diuisa durare nō pōt: sine sit ciuilis sine politica vt est regimen ciuitatis: sine fuerit iconomi ca. qualis est regimen dom' z familie. Con stat aūt q dyabolus habet regimē suuz. ergo si diuisio est in regno: vtpote q alter alteruz ejciat. tunc certe regimen stare non poterit. Sed hoc est falsum. Manet enī regnū dya boli: quia maximam partem habet in homi

bus. ergo sequitur ꝙ in virtute demonis nō eijcio demonia. Et hoc ē quod dicitur. Omne regnum. id est omnis politia ⁊ communitas in seipsum. id est contra seipsum. diuisum desolabitur. Et domus. vbi habes communitatē iconomicam. si fuerit supple diuisa contra aliam domū: domus supra domuz cadet. ita vt vtraqꝫ vadet in ruinā. Nam vt salustius dicit. Sicut concordia parue res crescunt. sic discordia maxime dilabuntur. Et addit ad propositum. Si ergo sathanas in seipsum diuisus est: quod contingit si alter eijcit alterum: quomodo stabit regnum eius. certe stabiliri non poterit. Hoc autem totum sequitur: quia dicitis imprudenter ⁊ sine aliqua ratiōe in beelzebub me eijcere demonia. Secunda ratio talis fuit. Non sum ego minor q̄ꝫ apostoli mei quibus ego dedi virtutem eijciendi demones. sed vos creditis ꝙ diuīa operentur virtute. Nunquā enim imposuistis eis ꝙ eijcerent in beelzebub. Ergo in virtute dei ego eijcio demonia Hoc est ergo quod dic̄ interrogatiue ratiocinando. Si autem ego in beelzebub eijcio demonia vt dicitis. Filij vestri. id est apostoli mei nati ex vobis. in quo eijciunt. Quod si dixeritis in beelzebub. quare ergo non calumniamini opus eorum. Si vero dixeritis in virtute dei eijciunt. Ideo per hanc ipsam virtutem quā habent ipsi diuinitus iudices vestri erunt. Quia sicut ꝑ illam virtutem eijciunt demōes: ita ꝑ eandē vos demoniacos iudicabunt in condēnationē. Promisit enim xp̄s apostolis. Sedebitis super sedes duodecim iudicātes, duodecī tribus israel. Si enim habent virtutes sup̄ angelicos spūs: multo magis super homines. i. ad Corinth. vi. Nescitis inq̄t apl'is qm̄ angelos iudicabim⁹. q̄ꝫto magꝫ secularia. Uel vt dicunt Beda ⁊ hiero. Filios eoꝝ appellat exorcistas eiusdē tp̄is. Nam salomon vt dic̄ Josephus ꝓpter suā sapiam adinuenit q̄dā carmina pauca ꝟba ꝯtinentia. ⁊ quosdā caracteres q̄s faciebat sculpi in gēmis. ⁊ si radix cuiusdā herbe supponebat̄ ipsi gēme valebat ad expulsionē demōis. Un̄ exorciste q̄ hēbant officiū curandi demoniacos. p̄dictā gemmā caracteribꝫ sculptā radici dicte herbe suppositam ponebāt ī ore arepticij. ⁊ paucis illis verbis salomonis adiurabāt demonem: vt exiens subuerteret peluim aqua plenam in medio positam in signuz sue eiectionis. et sic fiebat. Et h̄ dicit Joseph⁹ ꝓprijs oculis se vidisse coram Thyto et Uespasiano cum captiuarēt hierusalem. Si igit̄ iudei credebant ꝙ exorciste eijcerent demonez in virtute dei. hoc idez debuissent credere de christo. Et ideo exorciste iudices erunt iudeorum. quia ex ipis exorcistis sumitur causa quare iudicandi et condēnandi sunt iudei. Tercia ratio talis est. Regnum dei debet destruere regnū diaboli. sed regnuz dei est intra vos. Igitur iudicio isto tūc alienationes omnes ꝑtinēt ad regnum diaboli. quia vos soli vt putat̄ estis regnū dei. Ergo si inter vos operor eiectionē demonis. hoc nō est nisi in virtute dei cui⁹ est regnū. Et hoc ē qd̄ dicit. Porro si in digito dei. hoc est in spiritu dei. vt habetur in Math. capl'o. xij. Spiritus eius diuinus in operandis miraculis digitus appellatur. Un̄ magi pharaonis de miraculis moysi ⁊ aaron qui deficiebant virtute: dixerunt. Digitus dei est hic. eijcio demonia. ꝓfecto ꝑuenit in vos regnuz dei. Et vt habeatur forma rationis. ponatur consequens pro antecedente. hoc modo. Porro si peruenerit in vos regnum dei profecto in digito d̄i eijcio demonia. Et est mod⁹ coloratus argumētandi in rethoricis. quando cōsequens est notabilius antecedēte stante reputatione omniū. Quarta ratio ē magꝫ manifesta s̄m Math. et est talis. Null⁹ potest violenter tollere aliena nisi possessorem vincat. et superet propria virtute. sed cōstat ꝙ ego violenter tollam a demone ea que possidet. eijcio enim eū a possessionibus suis. ⁊ in vsum meū capio. Ergo oportet ꝙ prius vincam ⁊ superem eū propria virtute. Unde dicit Cum fortis armatus custodit atrium suum. Fortis est dyabolus in naturalibus Daniel'. vij. Ecce bestia terribilis atqꝫ mirabilis ⁊ fortis nimis. dentes ferreos habebat magnos comedens atqꝫ cōminuens et reliqua pedibus conculcās. Est ⁊ armatus cuius arma sunt omnia ista mūdana. Nam pulcritudo est sagitta que vulnerat cor per concupiscentiā. Diuitie sunt que occidunt. et sic quecūqꝫ alia tempalia Sed licet armatus sit dyabolus ad offensionē. caret tamen armis defensionis. Et id̄o armati contra eum incedam⁹. scd̄a ad Corinth. x. Arma nostre militie nō carnalia sunt sed spūalia ad destructōem munitionū. Custodit atrium suū. Nomīe atrij mūdum oportet intelligi. Atriū dyaboli md̄s est iste. qd̄ dyabol⁹ custodiebat. sicut tyrann⁹ custodit

ciuitatem ne sibi tollatur. In pace sunt omnia que possidet. qꝛ nemo sibi resistit. Sed ista est mala pax. Malum enī est pacez facere cum serpente. peior eius conuersatio: qꝛ periculosa est. Melior enim est tuta guerra q̄ꝫ pax dubia. Tollitur enim qui dominabatur diabolus: sed attendamus eiectionez ipsius Si aūt fortior: iste fortior illo est xp̄s p̄mi Regum. ij. Non est fortis sicut deꝰ noster. superueniens. desuper venit christus cū descendit de celis in mundum. Johānis. iij. Qui de celo venit super omnes est: vicerit eum. Apocalipsis. v. Ecce vicit leo de tribu iuda. vniuersa eius arma aufert in quibus confidebat. Abstulit christus dyabolo arma: et reliquit euz inermem. Abstulit luxuriam prebendo castitatē. abstulit auariciam per largitatem: superbiam per humilitatez et sic de reliquis. Sed tamē adhuc fatui homines ponunt gladium in manu dyaboli: et puniuntur ab eo. Et spolia eius distribuet. Spolia demonis erant anime quas rapuerat. sed christus abstulit sibi illa spolia et distribuit in regno militātis et triūphantis ecclesie in diuersis dignitatibus et premijs. Quosdam quidē apostolos ꝛ euangelistas. quosdaz vero martires. quosdā doctores. alios vero continentes: et sic de diuersis modis. psal. lxvij. Ascendit deus in altum: captiuam duxit captiuitatē: dedit dona hominibꝫ. Quinta rō talis est. Ego nō operor virtute illius q̄ mihi ꝯrius est volūtate et actu. sed diabolꝰ hijs modis mihi est ꝯrīꝰ ergo nec auxilio: nec v̄tute ipsiꝰ eijcio demonia. minorē p̄bat in littera quantū ad vtrāq̄ eius partem. Et primo ostendit ꝙ diabolus dissentiat christo in voluntate. Qui nō est mecū: vt quod ego volo ipse velit: cōtra me est. Sine dubio hoc veritatem habet: quia omnis creatura tenet se conformare diuine voluntati Et ideo ipsuz non velle esse contrarium est ipsi velle Probat etiā ꝑtem aliam Et qui non colligit mecuz: dispergit Uere christus dispersas oues colligere vl̄t sed dyabolus etiā collectas dispergit Joh. x. Lupus capit ꝛ dispgit oues. Tercio post q̄ꝫ christus reprobauit falsam calūniā. Naz s̄m ꝙ dicit Cyrillus: vt perfecte disputatōez terminet: ostendit vnde mouebantur iudei ꝙ hec sentirent de christo. scilicz ꝙ eijceret demones in virtute beelzebub Et causa est: q̄a peiores erant q̄ꝫ vnq̄ꝫ fuerunt tempore p̄terito. et maiori demonum multitudine possidebantur q̄ꝫ etiā ante legem. Unde demōes eos incitabant vt inuidiose talia loquerent Et hoc est quod dicit Cum īmūdus spūs Dyabolus dicit spiritus per naturaz: sed dr̄ immūdus: quia īmundas cogitatiōes nob̄ suggerit: sicut porcus qui volutatur ī fimo. Exierit ab homine: sub nomīe homīs totuz intelligit iudaicum populum. Nam vt dicit Cyrillus. Cum hītarent in egypto spūs immundꝰ erat in eis. qui postea ab eis recessit qn̄ mactauerūt agnū xp̄m in figura: ꝛ liniti sunt eius sanguīe. ꝛ qn̄ in monte legē acceperunt. ambulat ꝑ loca arida et inaquosa. id ē corda gentiliū ꝛ paganoꝝ q̄ nullo erant gratie imbre irrigata. Talia corda p̄ābulauit dyabolus ritum idolatrie ꝛ criminū maculas immittendo. querens requiē cum nō potuit requiescere in iudeis. ideo querebat requiem in gentilibꝫ Deinde reditū demonis ostendit. Et non inueniēs dicit Reuertar in domū meam. Nam s̄m Rabanum putabat se diabolus ꝑpetuam requiem habere in gentibus: sed apparente dei filio in carne gētiles fidem susceperūt. Ideo in eis quiescere non potuit. Un̄ dixit. reuertar in domuz meam vnde exiui. id est in iudeos ꝑ infidelitatem. Habeo eniz iudaicam domū vnde exiui tempe moysi: ad illos volo reuerti tempore christi. Et cū venerit inuenit eā scopis mundatā ꝛ ornatā. Uacabat enī iudaicꝰ populus ab obſuantia legꝫ ꝛ opibus virtutuz per negligentiā: qꝛ veniente xp̄o cessauit omnis ritus legis eoꝝ. circūcisio sacrificia ꝛ cerimonialia. nec voluerunt se exercitare in lege christi. Erat mundatus populus ille scopis. Scopa enī non tollit tenaces sordes sz superficiales. Ita iudei mūdabant sola exteriora ꝛ intus erant sordidi. Math. xxiij. Ue vobis scribe ꝛ pharisei. ve vobis hypocrite qui mūdatis quod deforis est calicis ꝛ parapsidis. Intus aūt pleni estis rapina et immundicia. Erat nihilominus iudaicus populus ornatus quibusdā exterioribꝫ obseruantijs diuine legis. Sequitur Et tūc vadit et assumit septem alios spiritus. id est vniuersitatem viciorum. Sicut virtus spiritussancti distinguitur in septem spiritualia dona. Isaie. xi. vbi dicitur. Requiescet super eum spiritus sapientie et intellectus ꝛc. Ita virtus dyaboli est in septez spiritualibus vicijs principalibus. Sequitur Nequiores se. vere vicium nequius dyabolo: quia dyabolus saltem naturaliter bonus

est: sed ipsa vicia naturaliʒ sunt pessima. Et ingressi hirant ibi. incolūt ꝛmones, vt dicit Crisost. Peiores ꝓ oribus iudaicam gentez Nam antiq̄tus seuiebāt ꝫ ꝓphetas. postea vero dñm ꝓphetaꝝ occidebant. et nūc etiaz in sinagogis suis xp̄m dñm blasphemant. Et fiunt nouissima. id est posteriora opera hois illius peiora prioribꝫ. Q, vero ñ toti hoc de iudeis intelligendū est ꝓtz ꝑm Matheū. Ubi seq̄tur. Sic erit generationi huic pessime. i. mala fuit generatio in ꝛsecto: qñ contra dñm murmurauerūt. peior quando in terra ꝓmissionis filios. s. z filias ꝛmonijs immolauerūt. pessima post aduentū christi cum christū crucifixerunt. Non dubiuz est quin mlti fuerūt tempe xp̄i peiores. z etiam tempe pñti q̄ vnq̄ fuerunt. Et io ꝑm Crisostomū. Peiora sustinuerūt a Uespasiano q̄ vnq̄ passi fuerunt in egipto vel babilonia. Di tercio tangitur ipsi⁹ laus venerabilis: eū dicit. Extollens vocē q̄daz mulier. i. in altū eleuās vocem. Accēsa fuit hec mulier suauitate verboꝝ christi. vnde a laude xp̄i se cōtinere non potuit. Jn q̄ in ea mētis ꝓfidentia notat: qz vt dicit Beda. Scribis z pharisęis tēptantibꝫ dñm simlr z blasphemantibꝫ: beatitudinē incarnatiōis christi hec mulier cum mag̃ fiducia cōfitet. Quare dicit. Quedam muler de turba. Semp enī mulieb̄ris sexus vid̄z esse deuotior. Hec mulier videt fuisse marcella ancilla marthe q̄ non potuit ampli⁹ blasphemias iudeoꝝ ꝫ xp̄m sustinere beatificauit mrē xp̄i ex filio. qz btitudo plis redūdat in mrem. Btūs venter q̄ te portauit Reuera btūs venter est ille sterilitatis ꝙ opprobrio carens z sine cruciatu paries. fecunditatem z integritatē ꝙginitatis hñs. Ipsa enī sicut dicit Bern̄. fuit sine corruptōe fecunda sine grauamie gr̄uida. sine dolore puerpera. Uenter ille fuit apotheca spūssancti Matthei. i. Jnuēta est hñs in vtero de spūsancto Uenter ille fuit dom⁹ aromatū. Habuit vēter ille p̄ciū redēptōis nostre. pignus celestis hereditatis. Uenter ille hūit fontē diuie misericordie cuius fontis signū erat fons olei q̄ in natiuitate christi erupit z tyberim fluxit Uenter ille fuit tabernacl'm i q̄ reḡuit. quē nec celi nec terra capere poterant. Ecc. xxiij. Qui creauit me reḡuit in tabernacl'o meo. Uenter ille hūit thesaurz celestis regis. scz absconditū in agro Mat. xiij. Sil'e est re. ce. thesauro abscōdito in agro. Thesaur⁹ iste ē filius dei in carne assumpta abscōdit⁹. Isa. xlv. Uere tu es de⁹ absconditus. Thesaurū celestem posuit deus in terra vt hr̄ēnt homines accessum ad eū. et ipleuit illō Deut. xxviij. Aperiet tibi dñs thesaurz suū optimū celuz Nūe. xx. Aperi eis thesaurz tuu fontē aq̄ vite. Et impletū fuit illud puer. xxi. Thesaurus desiderabil' z oleū in habitaculis iusti. z imprudēs hō dissipabit illud. Just⁹ antho nomatice dr̄ christus. Isa. xlv. Rubes pluāt iustum. Habitac'm ei⁹ fuit beata ꝙgo i qua fuit celestis thesaurus z oleū pietatis. Maria enīz facta est dei thesauraria z elemosinaria. Commissus est ei thesaur⁹: nō vt auaro absconderet: sed vt in paupes expenderet. Nā eius venter fuit illa beata terra ex cuius vno grano hūani generis ꝛbitū soluitur. celestia horrea replentur. et cetus electoꝝ in eternū pascetur. De h̄ grano dicitur Joh̄is. xij. Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum solum manet. si aūt mortuum fuerit multū fructum aufert. Et David psal. lxxxviij. Benedixisti dñe terrā tuā Sequitur. Et vbera que suxisti. Naz sicut beata virgo regi celoꝝ vestem de panno prie carnis prouidit. sic z victuz de lacte suo ei ministrauit. At ille dixit. Quinimo beati qui audiunt verbum dei z custodiunt illud Crisostomus. Non fuit hoc rēsponsum repudiantis matrem sed ostendit ꝙ nihil eius partus profuisz nisi valde bona z fidelis fuisset. Unde illud Quinimo potest esse vna pars. et tunc idem est quod insup. Et tunc erit sensus. Non solum beata est que verbuz dei habuit in ventre: sed etiā omnis ille beatus est qui habuit verbum dei in mente. Augustin⁹ dicit in libro de virginitate. Beatior fuit Maria in concipiendo fidem christi q̄ concipiendo carnez xp̄i. Materna propinquitas mihil Marie profuisz. nisi felicius christum mente q̄ carne gestasset. Multi sancti sunt in celo quoꝝ matres sunt i inferno. Jdeo dicit dñs Math. xij. Quicūq̄ fecerit voluntatē p̄tis mei ipse me⁹ frater sororet mater est. Jō dicit. Beati qui audiūt verbum dei. Prouerb. viij. Beatus homo qui audit me. Pro quo sciendum mlte sunt vtilitates ab auditu verbi dei procedentes. Prima: auditus verbi dei arīdū cor irrigat Deut. xxxij. Audite celi que loquar: audiat terra verba oris mei. concrescat vt pluuia doctrina mea. Et bene vt pluuia: quia vbi non pluit in terram ibi estus solis comburit segetes. et modicus ventus pulueres spar/

git ꝛ areſcit. Sꝫ pluuia. i. verbū dei irrigat terram. i. cor terrenū incitat ad deuotionem et fructificare facit Iſaie. lv. Quō deſcendit imber ꝛ nix ꝺ̄ celo. ꝛ illuc vltra nō reuertit ſꝫ inebriat terrā ꝛc. ſic erit verbū quod egredietur de ore meo. non reuertet ad me vacuū. ſꝫ faciet q̄cunq; volui ꝛ pſperabitur in hijs ad que miſi illud. Et iō verbū dei ꝺr̄ fons Joel' iij. Fons de domo dñi egredietur ꝛ irrigabit torrentem ſpinaꝝ. Secunda: verbum dei cor frigidū inflammat. qꝛ eſt ignis ſpiritual' Iere. xxiij. Nunquid nō verba mea ſunt quaſi ignis ardens dic̄ dñs. Reuera ignis. Nam q̄ eſt frigidus in amore dei ad hūc deberet accedere. Pſal. cxviij. Ignitū eloquiū tuū vehe. Nam ſic ignis generat colorē rubrum in hoie. ſic verbū dei dilectionē. Pſal. lxxij. Inflammatū ē cor meū ꝛ renes mei cō mutati ſunt. id eſt cogitatōnes. Ignis puocat ſitim. et ſic verbum dei incitat deſiderium poſt fontem eternū Lu. vlt. Nōne cor noſtꝝ ardens erat in nobis dum loq̄retur in via ꝛ aperiret nobis ſcripturas. Tercia: cor pauidum cōfortat Mat. vij. Omnis q̄ audit verba mea ꝛ facit ea aſſimilabit̄ viro ſapienti qui edificauit domuz ſuam ſupra petram firmā. et venunt flumina ꝛ flauerunt venti: id eſt temptationes. ꝛ nō cecidit. Si times temptationē carnis: audi verbum dei Col'. iij. Mortificate mēbra veſtra que ſunt ſup terraꝝ fornicationē. immūdiciā. libidinē ꝛc: Si ſentis temptatōem mūdi: audi verbuz dei. i. Joh. ij. Nolite diligere mundū ꝛc. Et Joh. xvi. In mundo preſſurā habebitis: ſꝫ confidite ego vici mōz: Si ſentis temptatōnem diaboli: audi verbum dei. Jac. iiij. Reſiſtite dyabolo ꝛ fugiet a vobis. Quarta vtilitas verbi dei eſt q̄ meſtū cor letificat. Hieremie. xv. Factum eſt mihi verbum domini in gaudiū et leticiā cordis mei. Si turbaꝝ pre multitudie pctōz: audi v̄bū dei ꝺ̄ ſolatorium. Ezech. xviij. Cum auerterit ſe impi⁹ ab impietate ſua quā operatus ē ꝛ fecerit iudiciū et iuſticiā ipſe aiam ſuā viuificabit. Hoc attendēs pſal. cxviij. ait. Quaz dulcia faucibꝫ meis eloquia tua dñe. O q̄ ꝺ̄ ſolatoriū verbū dei Joh. xv. Si mānſerit in me ꝛ v̄ba mea in vob mānſerint. qd̄cunq; volueritis petetis et fiet vobis. Quinta vtilitas verbi dei eſt q̄ eum noſuz beatificat. Alpoc. i. Btūs q̄ legit et ſuat verba ꝓphetie huⁱ⁹ Quia nō tm̄ verbum dei legendo vel audiendo confert beatitudinē ſꝫ faciendo: Jaco. i. Eſtote factores verbi dei ꝛ nō auditores tantū. Rōnem ponit ap'lus ad Ro. ij. Non auditores legis iuſti ſunt apud deū: ſed factores legis iuſtificabuntur. Et ſic tūc erūnoſus. i. pctōz erūnis plenus. Eccs. ij. Cuncti dies eius doloribus ꝛ erūnis pleni ſunt: beatificat. Joh. viij. Si quis ſuauerit ſermonē meū n̄ guſt. mortē in eternū.

De eodem

Sermo XXXIX De ep'la.

Bstote imitatores dei ſicut filij charissimi. ſcribitur ad Eph̄. v. et legit̄ in pñti dominica pro epiſtolari officio. Neceſſariū eſt vez exemplar ei qui vult falſum libzum corrigere: ꝛ nccarta eſt regl'a et linea et q̄ vult torta dirigere. Seneca. Niſi ad regulā prava nō corrigis. Spūal'r. ſic q̄ vult corrigere libz cōſcientie ꝛ prauā vitā ſuam. debet hoc facere ſm exemplar doctrine ꝛ vite xp̄i. Figuratum Exo. xxv. vbi dñs dixit moyſi. Inſpice ꝛ fac ſm exemplar qd̄ tibi monſtratū eſt in monte. Spūaliter. ſic hodie ꝺr̄ moiſi qui intendit̄ ſumptus ex aquis. id eſt cuilibet fideli qui ſumpt⁹ eſt ex aquis baptiſmi vt faciat ſm exemplar quod monſtratū eſt in monte. id ē in chriſto. Nam xp̄s eſt veriſſimum exemplar ꝛ eius vita linea. quaz ſi quis ſtudioſe inſpiceret debito modo imitaret et amularet. Bzegorius. Omnis chriſti actō noſtra eſt inſtructio. Et Aug. Summa religionis eſt imitari quez colis. Et hoc vocz apoſtolus dicens. Eſtote imitatores dei ſicut filij charissimi. In ſumma epiſtole duo innuūtur. Primo hortatur nos apoſtolus vt induam⁹ conuerſationē chriſti ipm imitando. ubi. Eſtote imitatores. Scō vt fugiamus malam ſuggeſtionez ipam deteſtando. ubi Fornicatio autem. De primo dic̄. Fratres eſtote imitatores dei Nota quadruplici ratione debemus eum imitari. Primo quia nullum iuſtius imitamur. quia ipſe ē p̄ noſter ad cuius ſimilitudiez ſumus creati Geneſ. i. Faciamus hominē ad imaginē et ſimilitudinē noſtram. Secūdo quia nullum imitatur homo turius: cum ipſe errare non poſſit. Johānis. viij. Qui ſequitur me non ambulat in tenebris. Tercio quia nullum imitatur fructuoſius. iuuat enī imitantem ſe Pſal. lxij. Adheſit anima mea poſt te me ſuſcepit dextera tua. Nullum etiam imitatur fructuoſius propter mercedē quam

dat eis q̄ imitant eum. Socios enim suos vult secum esse in hospitio: Jux illud Joh. xij. Si quis mihi ministrat me sequatur. t vbi ego sum illic et minister meus erit. Quarto quia homo nullum imitatur gloriosius. Nihil enī erubescabile debet esse nobis quod exemplo eius faciamus. Hoc nō attendunt illi qui dedecus sibi esse credunt si se non vindicarent cito quādo aliquod conuicium est eis dictum vel aliqua iniuria facta. cum tamen videant deū tot conuicia pati: et tamē differt vindictā. Ecci. xxiij. Magna gloria est sequi dominū. longitudo enī dierum assumetur ab eo. Ideo dicit. Estote imitatores dei Nō tamē in omnibus cōpetit nobis imitari deum. Nam sm Augustinū: mali etiaz vellent dominū imitari. vt superbi in altitudine. iracundi in vindicta. accidiosi in requie cupidi in delicijs. luxuriosi in delectatōibus. curiosi in scientia. Videamus ergo in quibus et qualiter debeamus eum imitari. ne nobis contingat sicut lucifero dicenti. Similis ero altissimo. Isa. xiiij. cui dictū est. Verūtamē ad infernū detraheris in profundum laci.

Notandum ergo primo debemus eum imitari in lumine sapientie. quia dicit Crisost. Filij carnales frequenter sunt similes patribus in facie loquela vel visu. Et sic filij spirituales debent assimilari patri celesti in sanctitate t morum cōuersatione. Primo in lumine sapientie. Nam ipse sapientiaz amat: et eos qui sapientiā diligūt. Sap. vij. Neminem diligit deus nisi eū qui cū sapientia inhabitat. Et ecclesiastici. iij. Eos q̄ diligūt sapientiam diligit deus. Deus est lux t nō sunt tenebre in eo vlle. vt legit Johis primo: Ideo t lucem sapientie in omnibus amat. Et in mundum istum venit vt homines luce sapientie illuminaret. Juxta illud Luc. i. Visitauit nos oriens ex alto Illūinare hijs qui in tenebris t in vmbra mortis sedent. Ue illis qui potius volunt esse noctue similes q̄z deo. Noctue similis est qui lucez sapientie odit t tenebras ignorantie amat. imo dyabolo similis est. De quo dicitur Joh. iij Qui male agit odit lucem. Talis merito in tenebris inferni erit quas hic peligit lumini prima Joh. i. Si dixerimus quoniā societatem habemus cum eo t in tenebris ambulamus t veritatem non facimus mentimur.

Secundo debemus deū imitari in sanctitate. Unde deus Leuiti. xix. Sancti estote quoniā ego sanctus sum. Sanctitas vero illa sequitur lucē sapientie. Uide quāta immundicia petm sit. sanctificet se hō et mundet ab eo. Un Job. xxviij. Recedere a malo est intelligentia. i. effectus intelligentie. Precipue aūt ab immundicia peccati se sanctificant q̄ dignitatē ad quā filij dei electi sunt agnoscunt. Un. i. Joh. iij. Postq̄z dixit q̄ filij dei sumus. Subdit. Omnis qui habet hanc spem in eo sanctificat se sicut ille sanctus est. Sanctitatē dei ondit nobis h̄ q̄ in tantū odio habet malicia q̄ mori voluit vt malicia destrueret. Juxta illud Aug. Luz innocens occidit petm crucifigit. Tercio debemus eū imitari in dilectōe. i. Joh. iij. In h̄ apparuit charitas dei in nobis qm filium suū vnigenitū misit deus in mundū vt viuam⁹ per eum. Item. i. Joh. iij. In h̄ cognouimus charitatem dei: qm ille animā suam p nobis posuit t nos debem⁹ p fratribus animā ponere Item Deus nos tm dilexit vt filium suum daret nē. Luca dilectōem dei nota q̄ ipse prior dilexit nos. h̄ est ꝫ quotidiā qui nolūt primos suos diligere misi prius ab eis amentur. i. Johis. iij. In hoc charitas dei est nō quasi nos dilexerim⁹ eum sed qm ipse prior dilexit nos. Quarto eū imitari debemus in largitate. que in h̄ appareti q̄z largitē bñficia sua amicis t inimicis. iustis t iniustis. Juxta illud Math. v. Qui solem suum facit oriri super bonos t malos. Quinto in misericordia. Bern. Maxime deū imitabitur qui nō iudicauerit: qm miti pciosi⁹. Luc. vi. Estote misericordes sicut t pr̄ vester misericors est. Sexto in pacis amore. deus chi pacez amat. Unde Math. v Beati pacifici quoniam filij dei vocabūtur Sed quia deus est in summa pace. q̄z ipse est pax que exuperat omnē sensum. Primo debes pacificare teipsum tibi p penitentie disciplinā. sic ait psal. lxxxiij. Misericordia t veritas obuiauerūt sibi. q̄z veritati pfessiois occurrit misericordia remissionis. Justicia et pax osculate sunt. q̄a iusticie satisfactionis sociatur pax peccatoris Deinde debes pacificare teipm p̄mo. sicut apostol⁹ ait Roz. xij. Si fieri potest quod ex vobis est cum oibus hominibus pacem habetes. q. d. Et si alioz malicia impediat: pacem habete cuz eis q̄tū in vobis est. Tandem pacificando inter se discordantes. Isa. lij. q̄z pulcri sunt sup montes pedes annunciātis et predicātis pacem. Nā et filius dei venit de sinu patris propter discordātes pacificandos. Bernardus. Quibus laudibus

dignum quanto amplectendum affectu fratrem summū qui sine q̄rela cōuersans inter fratres: tota solicitudine cauet ne q̄d in eo sit quod ab eis cauere oporteat: et quidq̄d est in alijs onerosum patientissime portat: q̄ singulorꝫ scandala sua reputat Septimo debemus imitari eum in patiētia. Ipse enī patientissim⁹ ē. Ultimū enim qd̄ ipe faciet erit vindicta de inimicꝫ suis. h̄ erit in die iudicij qñ dicet. Discedite a me Math. xxv. Et ex hoc ꝙ patientissim⁹ est: sapiētissim⁹ ē. Item agnosci pōt ꝙ q̄ nō est patiens nō est pfecte sapiens. Prouerb. xiiij. Qui patiēs ē mlta gubernat sapientia. qui aūt impatiēs ē exaltat stulticiā suam. Et in eodem. Impatiēs operabitur stulticiam. Ultimo debemus eum imitari per pseuerantiā seu bonitatꝫ immutabilitatē. Ipse enī dicit p pphām Malachie. iij. Ego deus ⁊ nō mutor. Math. x. Qui pseue. vsqꝫ in fi. h̄ salu⁹ erit. Ecci. xxvij. Homo sensat⁹ in sapia sua manꝫ vt sol. Nā stultus vt luna mutat. Nota ꝙ sunt q̄dā qui deum solū supficialiter imitant vt ypocrite. tales hn̄t imaginē dei depictam in se. q̄ imago faciliter vt pictura deleri solet. Qui ꝟo deū imitāt nō solū exterius sꝫ interi⁹ imaginem dei hn̄t in se quasi sculptā que nō defacili delebitur. Qui ꝟo deū volunt imitari interius: diabolū exteri⁹. quasi laruā dyabolicam supponere volunt imagini dei. in hoc deo cōtumeliā inferentes: qꝛ potius volunt diabolo assimilari q̄ꝫ deo. Tūc sb̄dit. Sicut filij dei. Notandū ꝙ iste articul⁹ ꝙ. s. vere fideles filij dei sunt est vn⁹ de pulcrioribꝫ articulis fidei nostre. ⁊ esset valde vtile homī ad regendā vitam suā Si in deū hō veram fidem h̄ret p totā vitā occasione hui⁹ eū imitaretur. Aliter viuit paupis filius: ⁊ aliter filius diuitis. In animalibꝫ etiā est h̄ veruꝫ Aliter enī viuit agnus: aliter lupi catulus. In arboribus etiam videm⁹ ꝙ sm̄ spēm arboris est species fructus. Et licꝫ de hac paternitate ⁊ filiatiōe nō possit haberi ꝯgnitio rei nisi p fidem. sicut nec de pntibus carnalibꝫ iuxta Aug. potest tamē ⁊ autoritatibꝫ ⁊ rationibꝫ psuaderi. i. Joh. iij. Uidete qualem charitatē dedit nobis deus vt filij dei nomīemur ⁊ simus. Et math. xxiij. Patrez nolite vobis vocare sup terram. vnus est pr̄ noster qui in celis est. Qd̄ quadruplici rōne ostenditur. Primo p sil'itudinē quā habet homo ad deum. De qua hēs Gen. i. Creauit deus hominē ad imaginē ⁊ sil'itudinē suam. Sic enim ppendit de aliquo ꝙ sit filius eius qñ scꝫ est ei valde similis. Secundo p h̄ ꝙ naturalem filiū p homie morti exposuit. Unde August. Filij dei sumus. vnde hoc pbamus. Et rn̄det. Mortuus ē vnic⁹ ne remaneret vnicus. Tercio p hoc ꝙ in mensa altaris pane filiorꝫ nos pascit. scꝫ cibo eodē quo angeli pascūtur: licꝫ aliter. Quarto p hoc ꝙ angelos homibꝫ ad custodiā deputauit. In psalm̄. xc. Angelis suis de⁹ man. de te vt custodiant te. Et math. xviij. Uidete ne ꝯtemnatis vnū de hijs pusillis. qꝛ āgeli eorꝫ sp vident faciē patris mei q̄ in cel'est. Item notandū ꝙ triplici rōne habet aliq̄s filiū suum charum. Primo qꝛ vnicus. secundo qꝛ infirmus. tercio qꝛ vltimo genitus. sic Jacob dilexit ioseph sup om̄es filios suos: eo ꝙ in senectute genuisset eū. vt legit Gene. xxxviij. Propter easdē causas est hō bonus deo charus. Primo qꝛ pauci sunt boni: Mat. xxij. Multi sūt vocati: pauci ꝟo electi. Eccs. i. Stultorꝫ infinitus est nūer⁹. Scd̄o qꝛ hō etiam infirm⁹ est rōne carnis quā hꝫ Mat. xxvi. Caro aūt infir. Tercio qꝛ homo etiam factus fuit vltimo inter ceteras creaturas. sexto scꝫ die. Itez ppl's xp̄ian⁹ in fine temporꝫ factus est. Special'r ꝟo homo pōt dici charissimus dei fili⁹. qꝛ ab eo charissime empt⁹. Et sicuti homo charissimus deo: sic et deus charissimus debet esse homini. Unde ingratissimi peccatores sunt qui pro momentanea voluntate vel pro parua pecunia deuꝫ vendunt: etiā vilius q̄ꝫ iudas. Judas enim vendidit eū triginta denarijs. ipi ꝟo quādoqꝫ denario vno deū amittunt. Ecci. x. Auaro nihil scelestius. Preterea cuꝫ hō deo sit charissimus nō debet sibiipsi vilis esse. August. Appende te ex precio ne tibi vilescas. Sꝫ p multis verꝫ est h̄ verbū Senece: ꝙ nihil est cuiqꝫ se vilius. Sotulares suos non vendere multi adeo vili foro sicut seipos vēdūt nec immundiciā ita diu dimitterent in sotularibus suis sic in seipsis Item notandū ex tribus de causis amittit aliq̄s p̄rem suuꝫ celestem. Primo qꝛ eum negat. et iō merito negatur ab eo Math. x. Qui me negauerit coram hoibus: negabo et ego eum corā p̄re meo q̄ in cel'est. Cum vix aliq̄s homo negat p̄rem suum licꝫ paupem quantā cōtumeliā facit patri celesti hō qui cuꝫ negat. Non est ignobil' pater iste ꝙ aliq̄s debeat eū erubescere. Mira infamia taliū qui nō erubescūt cōfiteri ad min⁹ facto diabolum p̄rem. ⁊ deum

erubescunt coꝝ hoīb male agendo. Sz bene sunt similes illi qui erubesceret recte incedere ⁊ nō claudicare. Secundo hunc patrem amittit q̄ coram eo indigna agit: vt fatue mlieres q̄ timore pauperatis seꝑstituūt cum nī talē pr̄m hēant q̄ phibet eis ne etiā solicite sint p necessarijs. Math. vi. Nolite soliciti eē dicentes q̄d mādducabim⁹ ⁊ q̄d bibemus. Propter eandez cām amittunt pr̄ez istum vsurariꝰ ⁊ illi q̄ fures sūt timore paupertatis. Mira insania talū qui pr̄m amātissimū ⁊ potentissimū derelinquut: ⁊ ad hostem crudelissimuz cōfugiūt quasi ille potiꝰ velit vel possit subuenire eis q̄z pater eoꝝz. Tercio patrem istū amittūt q̄ eius correctōnem rēnuunt. ⁊ merito. si enī pater carnalis habet correctōem sup filium suū: cui paruā hereditatem dereliq̄t ne eam dissipet. quāto magis pī celestis debet coꝛripe eum cui tantam reseruat hereditatē. Aug⁹. Quid mirū si flagellat custodies puulos dñs: q̄s grandes querit heredes. Item qui est filius cui nō debetur disciplina patris. Idem si prōmissa cognouisti nō timeas flagellari sz exhereditari. Sequit Et ābulate in dilectōe Hic oñdit in quo special⁹ pr̄ez celestē dēm⁹ imitari: qz in dilectōe. Dec enī sola est q̄ distinguit inter filios regni ⁊ filios pditionis Sicut dicit Aug⁹. sup illud. i. Joh. iij. In hoc mānifesti sunt filij dei ⁊ filij diaboli. Dis qui nō est iust⁹ nō est ex dō: ⁊ qui nō diligit frem suum. Per hanc viam xps ambulauit hec est via excellentissima. i. Loꝝ. xij. Adhuc excellentiorē viam vobis demonstrabo. q̄d de caritate intelligitur Dac via ambulare ī qua ābulare est ꝓficere Seq̄tur Sic ⁊ xps dilexit nos ⁊ tradidit seip̄z p nobis: vite nostre penā soluēs quā nos soluere debebam⁹ Uel p nobis sicut pcū traditur pro re que emitur. Seq̄tur Oblationem ⁊ hostiā deo in odorem suauitatis. Nota q̄ tripl⁹ redit aliquid suauē odorem. Uel in igne posītum vt thus. vel attritum vt aromatice species. vel effusum vt vngentū. Dis tribꝰ modis reddidit xps in cruce suauem odorem. Ibi enī attritus ē ꝓpter scelera nostra. Isa. liij. Ibi etiam fuit accensus quasi in camino dilectionis. fuit etiā ibi alabastꝛ sui pretiosissimi corꝑis fractū ⁊ effusum vngentuz sanguis eius. ⁊ dom⁹ impleta est ex odore vngenti ⁊ suauitatē illius odoris senserunt celi et inferi. O doꝛ iste diabolū de mūdo isto fugauit Joh. xij. Princeps huius mūdi eiciatur foras. Sicut odoꝛ vineaꝝ q̄ dū florent bufones expellunt. sic odoꝛ ille de mōdo isto diabolū expulit quo ad magnā pr̄ez ptātis eius. O doꝛ ꝛo suauitatis fuit in xpo deo ad satisfaciendū p nobis. nobis ad exemplum demonibꝰ ad exterminatōem. Danc suauitatē significabat suauitas odoris sacrificiorum carnaliū. de quo loquit scriptura in diuersis locis Ben. viij. O doꝛat⁹ ē deus odorem suauitatis. ⁊ ait ad noe. Nequaq̄z maledicam terre ꝓpter hominē. Sūt tñ aliqui q̄ hunc odoꝛē christi nō sentiūt: q̄ sine dubio aut mortui sunt aut fetidi. Ben. Qui odorem tuū christe nō sentit aut mortuꝰ ē aut fetidus. In dilectiōis huiꝰ effectū monemur vt imitemur xp̄m. vt sez offeram⁹ nos et oblationem ⁊ hostiā in odoꝛē suauitatis. Sile ad Ro. xij. Obsecto vos p miseꝛiam dei vt exhibeatis coꝛpa vīa hostiā viuentē Sz hoc die ꝓ magna pte ipletū est illud Joel. i. Periit de domo dñi sacrificium ⁊ libatio. Multi tñ tribulatōibus atterūtur nec odoꝛē suauitatis: sz potius odoꝛē fetoris reddūt. Qñ etiam paupes ab eis petūt elemosinas non dant vnctionē pietatis sz exit ab eis lapis dure obiurgationis. In multis etiam q̄ deberēt facere cū igne diuini amoꝛ est potius aqua fetide voluptatis. Item notandū q̄ in hostijs legis quedā animalia offerebant q̄ victa significabant. et mactatio coꝛ significabat coꝛ destructiōem q̄ fuerūt deo sacrificiū valde gtū: vt in hyrco vel ī capra vl in thauro vel vitulo. In hirco vl in capra fetes iniquitas intelligit. in thauro superbia. in vitulo lasciuia. In q̄busdaz ꝛo animalibꝰ ꝑtutes significabant: quoꝝ oblatio significabat oblationē quam deo faciunt qui pctō mortui in virtutibꝰ deo viuūt vt in oue vel agno vl columba vel turture. In oue simplicitas intelligitur. in agno innocētia. in columba socialis dilectō. in turture castitas. vtraq̄z ꝺo hostias spiritual⁹ offerre debemus.

Feria secunda Sermo XL.

Vlti leproſi

m erant in israel. Lu. iij. Lactancius li. iij. dic. Pagani quando sunt ī aduersis tūc deū inuocāt nō deos: sed q̄ sunt in ꝓsperis tūc colunt ⁊ inuocant deos. Moral⁹ Sic est de reprobis christianis q̄ in aduersis ad vnū solū deum fugiūt ꝓ remediꝭ. sz in ꝓsperis mlꝝ fallozꝝ

Feria scḋa post Oculi

ꝛeꝝ sunt cultores. Deutero. xxxij. Incrassa tus impinguatus dilatar⁹. ꝛereliq̄t ꝛeum fa ctorem suū ⁊ recessit a ꝛeo salutari suo. Sz diceres: ñ credo in vnū ꝛeum. Ñdz Aug. Hoc est bñ credere nō peccare. hoc est male credere in peccatz pseuerare. Nam q̄ta hēs crimina in ꝛelictis tot habes ꝛeos q̄bꝫ fuis. vtpote: si diligis gulā venter tu⁹ ꝛeus ē Phi lipp. iij. Quoꝝ ꝛeus venter ē. Si diligz auariciam: nōne argentū ⁊ auꝝ de⁹ tuus. Si di ligis luxuriā pulcra mulier tu⁹ de⁹ ē. Roꝝ. ꝑmo. Seruierūt pot⁹ creature q̄z creatori. Sz hec omnia vana. psal. cxliij. Bēs ppls cui⁹ do. de⁹ ei⁹. Et psal. lxxij. Mihi adherere deo, bonū ē: ⁊ po. i do spē meā. De q̄ introit⁹. In dño laudabo verbum in ꝛeo spaui: non timebo q̄d faciet mihi hō. psal. lvi. Miſere mei ꝛeus miserere: q̄m in te confidit aīa mea Dunc psalmū fecit dauid cū fugeret a facie saul. i. Re. xxi. Et venit ad achis regez geth tunc dixerūt serui achis. Nūquid iste ē da uid de quo canebāt. Saul pcussit mille. da uid ꝛecem milia. Hoc audiens dauid timu it ⁊ simulauit se fatuū. Et sic dixit achis ad suos suos. Nūq̄d ꝛesunt vobis furiosi qua re induxistis cū. et sic serui regis geth amo uerūt eū. et sic euasit man⁹ saul. Et fecit hūc psalmū. Q, confidentia in ꝛeū saluauit euꝝ Et sic collecta Lordibus nostr̄z grām tuam benign⁹ infunde: vt sic ab escis carnalibꝫ ab stinem⁹: ita sensus q̄z nrōs a noxijs retraha mus excessibus. Et talem confidentiā hūit naaman in epla. Et mulier vidua in euāge lio. Cum multe vidue erant tē. Que credi dit alijs dubitantibꝫ Math. xvij. Omnia possibilia sunt credenti. Aliud thema Tria sunt in mūdo oibus diuitijs melioza que sūt lux diei. sapia rei. ⁊ corpoꝝ medicia De ꝑmo Eccs. xi. Dulce lumē et ꝛelectabile est oculis videre solem. Jdeo Thobie. v. Quale mihi gaudiū cum in tenebris sedeo et lumen celi nō video. Scōm est scientia vel sapientia rei. Sap. vij. Om̄ ome auruꝝ in comparatōe illius arena est exigua. Naz carentes illa vani sunt. Sap. xiij. Uani sūt oms homines in q̄bꝫ non est scientia rei Et tales repellūtur Osee. iiij. Quia tu repuli sti sciam repellam te: ne fungaris sacerdotō Tercium est medicina corpoꝝ Eccl. xxxviij Altissimus creauit de terra medicinam: vir prudēs nō abhorrebit eaz. Sic in ꝓposito christus lux est Joh. i. Qui illūinat omnez hoiem ve. i hūc mōz. Sz. d. exquo lux com munis est cur non oms illūinant. Ñdeo q̄ non est ꝛefectus lumis sed maloꝝ oculoꝝ id est. diffidentia. Jō canit introit⁹. In deo tē. Secundo est sapiēcia dei. Col. ij. In eo sunt omēs thesauri sapie ⁊ scientie absco diti Sz non est ꝛefect⁹ sapie: sz duricia cordium Jdeo in collecta dr Lordibus nostr̄z grāz tu am benign⁹ infunde. Jpse ē medicus psal. cij Qui sanat omnes infirmitates tuas. De q̄ epla ⁊ euangeliū. Multi leprosi. tē. No ta christus dr medic⁹ ꝑm carnē: quia omnis caro xpi ⁊ oēs sensus eius exteriores ⁊ inte riores erant medicina languentiū. Primo oculoꝝ radij erant dulciter attractiui vt ptz in petro Lu. xxij. Conuersus dñs respexit pe truz. Scḋo aures plene misceḋa psal. xxxij. Oculi dñi sup iustos: ⁊ aures ei⁹ in pceoꝝ Et sic leprosi Lu. x vij. clamantes dicebāt. Jhesu preceptor miserere nostri. Tercio os eius velut doꝝ fluui⁹ de virente fluens pa radiso. Ecci. xxiij. Uñ Joh. vij. Aliq̄ ex tur bis laudabant ꝓba eius dicētes. Uere hic est ppha. Alij dicebant. hic est christus tē. Sputo ⁊ luto sanauit cecū. Joh. ix. Sali ua mutū fecit loqui. Marci. vij. Quantove stimentoꝝ tactu fluxū sanguis restrinxit in muliere. xij. annis patiente q̄ oēm substaz su am cū medicis cōsumpserat. Lu. viij. Qui to tactu manuū suaꝝ mortuos suscitauit: vt patet in filia ꝓncipis synagoge. Math. ix. ⁊ Lu. vij. ḋ filio vidue: vbi tetigit loculū. Au gust. de ꝛbis dñi. O quāta bonitas hui⁹ me dici. s. qui de sanguine suo interfectori suo me dicamentū fecit. vt pz in Longino Joh. xix Aug. Quid ampli⁹ cū totū q̄ erat: q̄ vine bat: quod loq̄bat: et faciebat medicina erat. non solū corpoꝝ sz animaꝝ. Bern. Omnium virtutū origo ex ipo erat ⁊ sancta ꝛsideria ex illa manant. Jtē aliud thema. Me dice cura teipm Luc. iiij. Infirm⁹ a q̄cunq̄ medico capit sanitatē vt cū iuuet eundē col laudat etiam publice. Spūal r. Tantum vnū habem⁹ medicū spūalem q̄ nos sananit ab oīmbus infirmitatibꝫ nostris: quem col laudat dauid. Psal. cij. Benedic aima mea dño: q̄ sanat omnes infir. tuas. Quē medi cum collaudat ecclia sancta i introitu misse Jn dño laudabo ꝑbū tē. Et i epla Naamā fuit leprosus ⁊ mundatus est. Et ait. Uere scio q̄ nō est ali⁹ ꝛeus nisi tm̄ de⁹ in isrl. Hūc medicū laudabilem rēnuerūt iudei dicētes in incredulitate. Medice cura teipsum

In summa euangelij tria innuūt. Primo

bneficioz subtractio dispēsatiua. ibi. Quā ta audiuim⁹ Scdo pessimoz iculpatō cau satiua. ibi. Amē dico vo. Tercō maleficioz illatio charitatia. ibi. ꝛ repleti sūt ꝛc. De pri mo dic Jn illo tpe. s. post tptationē de dya bolo venit ihs in ciuitatē nazareth: intrans sinagogam in sabbato: ꝛ surrexit legere in li bro vbi scriptuz inuenit illd Jsa. lxi. Spūs dñi sup me eo q̄ vnxerit me ꝛc. ꝛ dixit. Ho die cōpleta est hec scriptura i auribz vestris. Et illud Jsa. xi. Egrediet ꝟga de ra. yesse: et flos ꝛc. q. d. Ego sum flos iste q̄ conteret in mortario crucis. ꝛ ibi emanabit vngētū qđ sanat cōtritos corde. Et aliq̄ testimoniū da bant. aliq̄ cōuiciabant vt pharisei dicentes. Nōne hic ē fili⁹ fabri. Beda. Magna ceci tas iudeoz: eum quē verbis ꝛ factis ꝟpm co gnoscūt. ob solā generis noticiā ꝓtenunt. Jsti tñ scribe vez dicebant nescientes. Erat enim filius fabri: sed ñ illius cui⁹ ipsi putabāt: sz fabricatoris oim. de q̄ psal. lxxiij Tu fabrica tus es aurozā ꝛ solem. Jpe enī in principio celū ꝛ terram fabricatus ē. Nota ad op⁹ fabrile ꝑmo requirit fabrica. ꝛ sic oim rez di uina prouidentia ex qua vniuersa ꝓcedunt opera. Epb̄. i. Elegit nos in ipso an mundi constitutōem vt essem⁹ sancti ꝛ imaculati q̄ predestinauit nos in adoptōez filioz ꝑ ihe sum xpm fm ꝓpositū voluntatis sue. Se cundo ignis mollificās q̄ est ꝑis potentia. Deut. iiij. Deus noster ignis cōsumens est. Dunc ignē petit Aug⁹. in li. soliloquioz. c. xxxvij. dicens O ignis sancte: q̄ sp ardes ꝛ nunq̄z extingueris: accende me⁹ accende me to tum. Jlle ignis sp lucz. i. Joh. i. De⁹ lux ē ꝛ tenebre non sunt in eo. i. Thimo. vi. Qui i habitat lucē inaccessibilē. Tercio flat⁹ in flammās ignē qui est spūscti clemētia. psal. cxlvij. Flauit spūs eius ꝛ fluēt aq̄. i. materie creabiles. Quarto man⁹ operans q̄ est ver bi eterni efficiētia. Job. x. Manus tue dñe fecerunt me ꝛ blasma. me totū ꝛc. Augustī. Manus dei est fili⁹ patris. Et sic accipitur Joh. i. Omia ꝑ ip. fcā sunt. Quinto mal leus formans q̄ est diuina sapia. Sapie. xi. Omia in mēsura numero ꝛ pondere dispo suisti. psal. ciij. Omia in sapia fecisti. Ecce quō animabz dedit nobilitatē ꝛ cozdibz no stris excellentē dignitatē. qz ea vasa celestis gratie deus fecit. Sexto incus confuans ꝛ est eternitatis ꝑmanentia: qz hic faber quod ab eterno dispositum in tpe fecit ꝛ eternaliter collegit. Aug⁹. xi. de ciui. dei. Non est ars ex cellentioz deiverbo. Item sic faber diuersa ge nera vasoz fabricat. Et sic christus. i. Loz. xij. Dedit dñs quosdā apl̄os: alios euange listas. Jste faber habuit. xij. seruos q̄ contla uerunt spū ꝛ igne clauē regni celestis. Deū dixerunt. Quāta audiuim⁹ facta in caphar naum: fac ꝛ hic i patria tua. q. dicerēt. Mlta audiuim⁹ a te facta miracula sz nō credi mus. Si facis alienis fac ꝛ cō patriotis.

Moral'r. Caphamaū interꝑtat villa con solationis. et signat pctm̄ Lu. vi. Ue vob di uitib⁹ q̄ hic habetis cōsolatōem vrām. Mat. xi. Tu caphamaū nunq̄d vsq̄z ad celū exal taberis: vsq̄z ad infernum descendes. Et sic tu peccator faci patria tua. i. in pnīa. Nā pnīa dr patria hois: qz ibi hō reuertet ad ꝓtem ꝛ matrē. Qz pnīa nihil aliud ē nisi ꝓuersio ad deū. sicut pctm̄ est auersio a deo. Jtē in pa tria amici visitant Ruth. i. Lum noemi ve nit ad patriam vicine mulieres ibāt ad eā. Lu. xv. Gaudiū est an. dei sup vno pec. pe. agē. ꝛc. Dixi sēdo tangit pessimoz incul patio causatiua di. Utiq̄z dicetis mihi hāc sil'itudinē. medice cura teipz. i. tuos compa triotas q̄bz magis teneris impendere bñfici um charitatis. Sic enī medic⁹ verus citi⁹ et libentius curat seipsum ꝛ alios ad se perti nentes q̄z extraneos ita dicebāt ꝛ ei. Si ꝛa miracula faceres vtiq̄z apud ꝓpinq̄s tuos et in ciuitate tua pot⁹ faceres vbi concept⁹ es. scz in nazareth q̄z apud extraneos. Rñ. autem ihs. Amen dico vobis. nemo ꝓphe ta acceptus est in patria sua. q. d. Jdeo non operoz vobiscū miracula: qz estis incredili mihi ꝛ nō sum accept⁹ a vobis. Ratio h⁹ rei est superbia. actus inuidia. fruct⁹ ꝑsecutō et malicia. Aug. li. xi. sup Genesim. Superbia est amoz ꝓprie excellentie ꝛ amādo q̄s ꝓꝓ priam excellentiā vl' paribz inuidet vl' supe rioribus q̄ eis non equat Sz qz xp̄s de hu milibz parentibz ꝛ paupibus fuit. ergo īui debant ei ne sup eos crescet q̄n familiaris eis erat: qz familiaritas parit contēptū. ergo dicitur Joh. vij. Quō hic litteras scit cū nō didicerit. Sz cū videbant eū miracula faci entem vltra facultatē hūanā: inuidebāt ei quia fm Aug. Omnis superbus inuid⁹ sicut dyabolus Et qz ipsi videbant iusti sz fuerūt falsi ideo iusto inuidebāt. Et hoc nō solū in christo sed quasi in oibus ꝓphis oñditur vt i dauid. i. Re. xxv. de q̄ dixit nabal Quis est dauid et q̄s est filius ysai. Simil'r in Jo seph qui in ꝓpria terra afflict⁹ et in aliena

Feria scda post Oculi

extollitur Ben̄.xxxviij. Simul̄r in Moyse Numeri.xij. Maria ⁊ aaron rixant̄ contra moysen: alij autem obediūt ei Doc ostendit̄ per exempla duoꝝ pphaꝝ exēplo. s. helie ⁊ helysei. De helia habet̄.iij. Re.xvij. Ūn seq̄t In veritate dico vobis. multe vidue erant i diebus helie in isrl̄ qn̄ clausuꝝ est celū ānis tribus et mensibꝫ sex cū facta esset fames magna in vniuersa terra: ⁊ ad nullaꝫ illaꝝ missus est helias nisi in sareptā sidonioꝝm ad mulierē viduaꝫ. quasi dicerꝫ: fm glosā bede. Non est contrariū exemplis pphetarū q̄ cuibus meis fastidiosis diuina bn̄ficia vob subtraho quia sicut tēpe famis nemo in iudea dign⁹ est repertus hospitio helie sed extere gentis vidua est q̄sita que a tāto ppha visitaret̄. Et sic mltis lepꝛosis ibidē existētibus sol⁹ naaman syrus q̄ deuote quesiuit est curatus. sic ⁊ vos mō qui me ex invidia spernitis superno munere estis p̄uati. nō causa mee ipotentie sꝫ invidie. Nota q̄ triplex bneficiū helias suis subtraxit. Primo bneficium celestis pluuie quod notat̄ ibi. quando clausum est celū ⁊c. Scdo tempalis alimonie qđ notat̄ ibi. Cum facta esset fames. ⁊c. Tercio corporal̄ p̄sentie carentia qđ notatur ibi. Et ād nullā illaꝫ missus ē helias: sicut ptꝫ.iij. Re.xvij. Sciendum etiam q̄ sarepta est modica vrbs inter tyrum ⁊ sydonem. Ūn ⁊ silua iuxta vrbē illā dr̄ sarepta Sydonia ꝯo ē regio sidonioꝝ. Porro fm glo. p̄tactū textum exponēdo. aduertendū q̄ hoc factum pphete mistice supbiā iudeorum ⁊ fidem ac salutē gentium ꝛsignat. nā vidua illa p̄mōstrat eccl̄iam gentiuꝫ que diuti⁹ a suo creatore ꝛserta remānerat. Nec filium pauperē nutriebat. filiū qꝫ populum recte fidei nesciunt quasi pauperē filiū egena stipe nutriebat. id ē verbo secularis scientie absq; humilitatis fructu docebat Bene hec vidua in sarepta sidonioꝝ fuisse dr̄. Sydonia nanq; dicit̄ venatio inutilis. sarepta aūt incendiū vel angustia panis interp̄tat̄ Quibus omnibꝫ gentilitas exp̄mit: q̄ inutili venatione ꝛdita erat. i. lucris ac negocijs secularibus inseruiēs. Eratq; in sarepta incēdiū videlꝫ carnaliū voluptatū. panisq; spūalis patiebat̄ angustias. Ad hanc missus est helias id est sermo pphet̄icus qui in iudea fame periclitabat̄: clausa celi ianua. i. scripturarū intelligētia cessante ex demerito infidelitatis iudeoꝝ Venit ergo sermo pphet̄icus ad eccl̄iam vt pasceret̄ et pasceret. vt videlꝫ receptus a credentibꝫ reficeret corda credentium. Ubi ergo antea panis spūalis erat in angustia ibi farinaꝫ oleū ore p̄pheticō bn̄dicitur. i. fructꝰ ⁊ hilaritas charitat̄ vel gratia dn̄ici corporis: ⁊ vnctio crismatis indefectuoso verbi celestis munere fecundatur Et hactenus hec diuina munera apud eccl̄iaꝫ non ꝛficiunt. Pulcre igitur hec mlier factura misticū panem duo colligit ligna: vbi nō solum vnū lignū nominauit: verum qꝫ duo ligna dixit. p̄r qđ rei ea figura crucis euidentissime exp̄mitur in qua nobis p̄parat⁹ est panis vite eterne. hec omia glo. Et mlti lepꝛosi erant in israel sub heliseo pphet̄a et nemo eoꝝ mundat⁹ est nisi naaman syrus Ubi nota sicut helias bn̄ficia suis sbtraxit. ita heliseus extraneis puta naamā syro bn̄ficia contulit: qꝫ deuote quesiuit. sic dicit̄. iij. Reg. v. Dūs exemplis p̄bat̄ q̄ dn̄s iudeis beneficia miraculoꝝ subtraxit ⁊ alienigenis exhibuit. non erat contrariū pphaꝝ exēplis Et si illi duo magni pphete nō erant accepti in patria sua: multo magis nec minores pphete fuerunt in ꝓpria patria accepti.

Nota q̄ notāter dicit sub heliseo q̄ rector totius populi fuit ꝓpter quod eo moriente dicebat Joas rex israel. Pater mu pater mi: currus isrl̄ ⁊ auriga eius. iij. Reg. xiij. Per hunc naaman qui ꝛcorus vl̄ pulcerrim⁹ interp̄tat̄ popul⁹ gentiū intelligit̄ qui anteq̄ in christū crederet sceleruꝫ lepꝛa erat maculatus: sed credendo p baptismū purgatus ē Dic naaman puelle consilio ad pphetam venit. quia gr̄a supeme inspiratōis popul⁹ gentiū cepit salutē que in christo est sperare Et tūc septies iubet̄ in aqua lauari ꝓpter septiformis spūs grām. Et tunc caro ei⁹ sicut caro pueri restituit̄. quia cūcti in vnā infantiam sunt restituti. Nec illud vacat a mysterio q̄ ꝓtem terre sancte secuꝫ tulisse dr̄. quia baptisati corpis ⁊ sanguis dn̄i participatōne ꝛdent cōfirmari. Dixi tercio tangitur maleficioꝝ illatio charitatiua quod irracūdie p̄bat crudelitas: cum subdit. Et repleti sunt omnes in synagoga ira hec audientes. quia videbat̄ eos notare de incredulitate. ⁊ quia deuotio gentiū videbat̄ deuotioni eorum ꝓferri. iō nō est mirū q̄ repleti sūt ira qꝫ non amat pestilēs eū qui se corripit. Sicut dr̄ puer. xv. Et tullⁱ de vera amicicia. si militer et Therēn. in andria. Obsequium amicos ⁊ veritas odiū parit. Ecce res nobilis scꝫ veritas ignobile. i. odium generat

Sic licz sol vermes procreat: hoc tñ nō est ex vicio solis: sed terre infecte. O q̄z mirabilis peruersitas vbi ex verbis gr̄ie sumpta ē occasio ire. Un̄ psal.lxxv. Illūinans tu mirabiliter a montib⁹ eternis turbati sunt oēs insipientes corde. Et surrexerunt z eiecerūt eū extra ciuitatē. Hoc.qđ dñs de eis supza dixerat: hoc ipsi de se vez esse facto ostendūt quia eiecerūt eū extra ciuitatē. nec salutē merentur q̄ saluatorē de suis finib⁹ expulerunt Hec glosa. Tandem ꝑo eu⁹ ex̄ ciuitatē crucifixerunt. Deb.xiij Extra portam passus ē Ecce quō mala p bonis sibi retribuebant. q̄ eni popul' sanationē em effudit maleficia z irrogatas iniurias sensit Psal.lxxxiij. Retribuerunt mihi mala p bonis Exeamus nos chariss̄imi ad christū extra ciuitatez ne ex̄ ciuitatem celestē eternal'r p̄ficiamur Duxerunt illum vsq̄ ad supcilium montis sup quē ciuitas illoz erat edificata vt p̄cipitarēt eum. Unde Bed. Peiores iudei discipuli magistro diabolo. Ille aut verbo. Mitte te deorsū. isti facto precipitare conant. hec ille. Notat hic etiā q̄ quidā ejciunt dñm extra ciuitatē ad precipitandū. sic ambiciosi q̄ de culmine dignitatis quā appetunt in seipsis precipitant hiesum. Sicut lucifer qui dixit Isa.xiij. In celū conscē. z ero si.al. Qui ob hanc rez ē celo eiectus ē vsq̄ in pfundū laci infernalis. Alij lapidāt ih̄m. sic detractores qui signant p iudeos. Joh.viij. Tulerūt lapides iudei vt ia.in eū. Alij crucifigūt ih̄m sicut obstinati z in malo pseuerātes. Heb. vi. Rursum crucifigentes sibimetipsis filiū dei. Hij oēs dicunt illud Lu.xix. Nolum⁹ hunc regnare sup nos Ipse aūt transiēs per mediū illoz ibat. per potentiā eni diuinitatis stabat inter eos vt nō apprehēderet. per eandem potentiā p mediū eoz ibat Nō eni ferebatur armat⁹ vt hanc diuinitatē intelligentes a cōsilio mortis ei inferende anios suos reuocarent. Et vt ad h̄ illis locuz reseruaret penitentie. iō etiā noluit precipitari. qz non dum venerat hora passionis eius. sez pasce ue pasce. quia ꝑter hoc tpe mortis erat in hierl'm z nō in nazareth. nō eni ipse christ⁹ elegit mori in nazareth: nec etiā a nazarenis voluit precipitari: sz a hierosolimitanis voluit crucifigi Nota q̄ solent aliqui hodie habere hmōi supstitionē vt cū h̄ euangeliū legit scribunt illud. sez Jh̄s aūt transiēs per mediū illoz Contra q̄s dic̄ Crisо. sup Matheum. Insipiēs nōne quotidie euāgeliuz in ecclesia legitur z audit ab hom̄ibus. Cui ergo in aurib⁹ posita euāgelica verba nihil pluunt: quō pūt circa colla suspensa saluare. Noli ergo ptem euangeliū in pera vl' i collo portare sed in corde. Hoc eni pl⁹ pdest q̄z si in solis litteris in col'o portares.

De eodem Sermo XLI

Ulti leprosi

erant in isr̄l' sub heliseo ꝓpha et nēo illoz mūdat⁹ ē nisi naaman syrus Lu.iij. Inter ceteros morbos lepra est abominabilior. inter oēs sordidior Est eni morbus fetidus sitibund⁹ z ptagiosus Inquantū est morb⁹ fetid⁹ sigt luxuriā inq̄tuz e morb⁹ sitibūdus signat pcm̄ auaricie. inquātū est morb⁹ cōtagios⁹ sigt pec catum supbie. Lepra eni inquātū est morb⁹ fetidus significat pcm̄ luxurie q̄ coza deo z hominib⁹ fetet Joel.i. Computruerūt iumenta in stercore suo. Bre. Jumenta q̄dē i stercore putrescere est carnales hoies in stercore luxurie vitam finire. Tunc eni luxuriosus ē fetidus qñ est quadriduan⁹ Joh⁹is.xi. Dñe iam fetet quadri.est. Prima eni dies est mala cogitatio z delectatio: z tūc adhuc ñ fetet. Secunda est mal⁹ cōsensus q̄ simil'r adhuc non fetz Tercia ē malū op⁹: z tūc licz anim⁹ sit mortuus: tñ pro vnico actu adhuc nō fetet. Quarta est mala consuetudo cū impenitentia: z tūc anim⁹ est mortuus et fetid⁹ Jsta sunt quattuor scelera damasci de q̄b⁹ Amos ꝑmo. Sup tribus sceleribus damasci cōuertam. et sup quartū nō ꝓuertam eū. Ubi dic̄ glosa. Primū pcm̄ est male cogitare. sc̄m consentire. tercium ope adimplere. quartuz non penitere. Et subdit glo. Qui in tribus priorib⁹ peccat si penitet conuertit eū de⁹ ad vultū clementie sue. Si ꝑo nō penitet: auertit ab eo vultus clemētie sue. Et qz anim⁹ carnalis fetet in vita p culpā. ideo fetebit in inferno p penam: qui fetor causatur a quattuor. Primo a ferenti loco: qz terra iferna tota fetida est. qz oīm immūdiciarum sentina est. oīs eni immūdicie post iudiciū ab his reb⁹ separant z in cloacam infernalē p̄jcient. Sedo causat a ferenti corpozio. demones eni qui sunt soci⁹ damnator⁹ sūt valde fetidi. Un̄ Joel'.ij. dz de ꝑmo angelo Ascendet fetor eius z ascendet putredo ei⁹: qz supbe egit. Tercio causat a ferenti supplicio. qz ferenti pena.i. sulphurea punient. Psalm.p

Feria scda post Oculi

Ignis sulphur spūs pcel. ps ca. cor. Quar to causat a fetenti corpe suo: qz corpa dāna/ torum fetida erūt. Isa. xxxiij. De cadaueri/ bus cor ascender fetor. Scdo lepra ē mor bus sitibundus. t quantū ad h signat pctm auaricie. Auarus eni adeo sitit q satiari nō potest. Naz sic dr puer. xxx. Tria sunt insa turabilia t quartū qd nunq dic sufficit In fernus: t os vulue: t terra que nunq satiat aqua. ignis vero nunq dicit suffic. Infern⁹ enim q̄uis sit insatiabil' ex eo q̄ q̄tidie qua si infinitas anias recipit t satiari non pōt. tē pus tn veniet qn dicet sufficit. Judicio eni extremo celebrato infernus cōplebit et mūs dei claudet. t tunc dicet sufficit: nolo plures Simil' carnalis concupiscentia licz sit fame lica t satiari nō pōt. tamē tpus veniet qn di cet sufficit. Qn eniz homo tal' dissuescit ita q̄ calor natural' in eo penit⁹ deficit. tūc carna lis concupia dicet sufficit. Simil' terra sitiēs q̄uis aquā absorbere desiderat. temp⁹ tn ve/ niet qn dicet suffic. Ignis aūt insatiabilior est inferno concupia t sitiente terra. Nō eniz dicit sufficit qn est plen⁹ lignis. sic dicit infer/ nus qn est plen⁹ dānatis: nec dicit sufficit p diuturnitatē tpis sicut dicit carnalis cōcu/ piscentia. sz si ligna essent perpetua ignis eēt perpetu⁹ Nec dicit suffic pre nimia abūdan tia p'imor lignor: imo ex h magis augetur et ideo merito p ignem auaricia designat: q̄ est insatiabilior inferno cōcupiscētia t sitiē/ ti terra. Prio igit auar⁹ ē insatiabilior q̄z in fern⁹ q̄ postq̄z plen⁹ē dicit sufficit. Auar⁹ aūt quāto plus hz tanto magis ē cupidus. puer. xxvij. Infernus t pditio nunq̄z implentur simil' t oculi hoim insatiabiles sūt Eccs. v. Auarus nō implet pecunia. Scdo auar⁹ ē insatiabilior q̄z carnal' concupia: q̄ in homie se ne dicit sufficit. Auaricia aūt in hoie sene ñ senescit: sed iuuenescit ampli⁹. Tulli⁹. Ava ricia q̄d sibi velit nō intelligo. Quid eni ab surdi⁹ esse pōt q̄z quo min⁹ restat me eo āpli⁹ viaticū quero. Tercō auar⁹ insatiabilior ē ter ra sitienti q̄ dicat sufficit qn est magna inunda tio aquar: et qn ipse aque superabundātes p diuersa loca discurrūt. Auar⁹ aūt si hz ma/ gnā abūdantiā diuitiar: nō tn dicit suffic. Et si diuite sue discurrāt ad terram longin quā t diuersas nundinas: nō tn dicit suffic Sicut igit ignis nō dic sufficit qn plenus est lignis sic nec infern⁹ qn plen⁹ est homib⁹ damnatis. Et sicut ignis nō dicit sufficit q̄z tūcūq̄z sit diuturn⁹ posito q hz ligna suppo sita. Et sic de carnali cōcupiscentia. Et sicut ignis non dicit sufficit qn hz magnā abun/ dantiā lignor. sicut dicit terra sitiēs qn hz abundantiā pluuiar. Sic ignis auaricie n dicit sufficit in homie diuitys pleno. Eccl. xxiij. Anima calida q̄si ignis ardēs nō extin guet donec aliqd deglutiat. t hō neq̄z in ore carnis sue nō desinet donec incendat ignem

Tercio lepra est morbo contagiosus: inq̄z tum ad h signat supbiam q̄ est contagiosa. iu xta illud Eccl. xij. Qui tetigerit picē inq̄na bitur ab ea. t q̄ cōmunicauerit supbo indu/ et supbiaz. Et assimilat supbia pici qz sicut multe adherentie est pix. sic supbia aiaz ob scurat t impedit ne ventas ad eaz transeat. Greg. Tumor mētis est obstaculū ꝟitatis. Est etiā tante adherentie q̄ aliis vicijs supe ratis ipsa superari nō pōt. Nā inter vicia ipa est p'ma in accessu. cōtinua in processu t vltia in recessu. Non solū aūt supbia: sz etiā oīe aliud pctm mortale ō se est cōtagiosū. Sic eni leprosus generat leprosum corpal'r. sic pec cator generat aliū pctōrez spūal'r. i. Cor. xv. Corrūpunt bonos mo. col. prima . Qn sani stāt cū sanis in sanitate mutua se ꝟfuāt. qn vero leprosi stāt cū lepsis isti magis viciant ac corrūpunt. de q̄ nō modicū cauendū Qn vero sani stāt cū leprosis vl' ecōuerso sani se pe inficiunt a lepsis. leprosi aūt in multis/ uant a sanis. Jō nō est lepsis standū cū sa/ nis. imo valde nociuū est. Sz piculosum ē sanis stare cū lepsis. eodē mō qn boni stant cū bonis mutuo ad bonū se ꝟuocāt Un⁹ eni aliū ꝟuocat ad hūiliratē. alius aliū ad pa/ tientiā. et sic de alijs ꝟuer. xxvij. Ferrū ferro exacuit t hō exacuit faciē sui amici. psal. xv/ iij. Dies diei eructat ver. t nox no. in. sciam Bonus eni q̄ est dies dat alteri diei. i. alte ri bono homi documentū. Sz ecōuerso nox io ē mal⁹ hō dat alteri malo malā doctrinaz et sic peiores efficiūtur. Apoc. xxij. Qui no cet noceat adhuc: t q̄ in sordib⁹ ē sordescat adhuc. Qn vero bōi stant cū malis vl' econ uerso non est pic'm mal' sed vtile. qz sepe me liorant. Est aūt periclm bōis qz sepe viciant Psal. xvij. Cū puerso puer. ꝛc. Prouer. xij. Qui cū sapientib⁹ gdit sapiens ert. Amic⁹ stultor efficiet si'is. ideo nō dixit dn̄s baby lonicis vt exirent de medio ppli sui. sz dixit populo suo vt exirēt de medio babylonis. qz popul⁹ dei i mlt' pdest ppl'o dyaboli. Hiere. li. Egrediemi ō medio babilōis pp'us me⁹ vt saluet vnusquisq̄z aiaz suā ab ira furoris

dñi. Et ne forte mollescat cor vim ꝛ timeat audituꝫ qui audiet in terra. Ex qbꝰ ꝑbis hꝫ q̄ ille q̄ vitat malas societates quattuor mala vitat. Primo aie sue perditorem. ibi postꝙ dixit. Egrediemi de medio babylonis ppls meus. Subdit Ut saluet vnusq̄sq; aiaz suam: qz sepe inter malos bn aias suas pdūt Secdo vitat diuinā indignatōem quā sepe incurrūt illi q̄ inter malos hitant. Jō sbdit Ab ira furoꝛ dñi .ij. Paral. xxx. Pjs q̄ode rūt dñm amicicia iungeꝛ Et idcirco irā dñi merebaꝛ. Tercō vitat mētis enervatiōez quia sepe boni hitantes cū mal'a rigore ꝑtu tum mollescūt. Jō sbdit Ne forte mollescat cor vestꝛ. Quarto vitat dyabolicā tēptatōz quia sepe diabolus puertit bonos. Jō sbdit Ne timeatis auditū q̄ audiet in terra. Iste audit⁹ est diabolica suggestio qua sepe diabolus infestat bonos vt possit eos corripe per malos. Irē no. lepza quattuor modis sanatur Primo cōfessiōe Leui. xiij. Hic rit⁹ lepꝛosi erit qñ mūdand⁹ est adducet ad sacerdotē. Unde lepꝛosis dictū est Luce. xvij. Ite ꝛ oñdite vos sacer. Jsido. Confessio sanat. confessio iustificat ꝛ peccanti veniaz donat. Jac. v. Confitemi alterutꝛ pcā vīa ꝛē

Secundo sanat elemosina Lu. xi. Dō superest date elēosinā ꝛ omia mūda vob erūt Figurat Leui. xiij. Imponēs lepꝛsis moyses offerre septarū. i. sex opa misēdie. Tercio contritōe. figurat .iij. Re. v. in naaman septies lauādo se in iordāe. Treñ. ij. Educ quasi torrentē lacrimas. Et sic psal. Lauabo p singlas no. ꝛē. Jsa. i. Lauami ꝛ mundi estote. Quarto oratōne vt ptz de decē lepꝛos Lu. xvij. Leuauerūt voceꝫ suam. qui ꝑpria oratione sanati sunt. Simil'r aliena. Figuratur Nūe. xij. Moyses oꝛauit p sozoꝛe ei⁹ et mundata est Quito dñi passione. figurat .iij. Re. v. in naaman q̄ septies se lauit i iordane. i. in sanguine xp̄i quē septies fudit Primo in circūcisione ꝺ luxuriaz q̄ in isto membꝛo polluit. Secdo in sudoꝛe ꝺ gulam de qua nascunt hūoꝛes. Tercio in capite cōtra superbiam. Aug. Sub spinoso capite nō decet hominē esse delicioſum. Quarto in cor de ꝺtra iram. Phus. q. de aia. Jra accensio est sanguinis circa cor. Quinto in flagellatione ꝺ inuidiā Sexto in pforatione ꝺ auariciam. ipse ei manꝰ habet extensas vt daret vniuersal'r. apertas vt daret liberal'r. perforatas vt daret totaliter. Septimo in pedum affixione contra accidiam. Psal. Intingat pes tuꝰ. scz in sanguine. ibi Nos lauit Apō calipſ. i. Dilexit ꝛ lauit nos in sanguīe suo a peccatis nostris. Bern̄. O bone ihu quid retribuam tibi ꝑ oīb fatigatōibus tuis. ꝑo sudoꝛibus ꝛ lacrimis tuis. ꝑ variis discursibus quos feciſti i medio natōis ꝓaue Et si distribuero omnē substantiā meam in vsus paupeꝝ ꝛ tradidero coꝛpus meum ita vt ardeam. non ero condignꝰ ꝓnidentie tue Accipiam tñ calicem passionis tempalis vt reclinem oculos meos ad lacrimas tuas.

Feria tercia

Sermo XLII

Bi duo vel

v tres cōgregati fuerint in nomine meo: in medio eoꝝ ego sum. Mathei. xviij.

Existens in angustijs ꝛ tribulatōibꝫ solz hꝫ conqueri amicis suis fidelissimis q̄rens iuuamen ꝛ ꝑsolatōem ab eis Ecci. vi. Si posſides amicū in temptatiōe possidebis illū. Nā amicus fidelis ꝓtectio fortis. Jtem amicus fidelis medicamentū vite ꝛ immortalitatis

Spūaliter. Et sic nos ad christū Et hoc facit ecclesia in introitu Ego clamaui ad te domine qm̄ exaudisti me. inclina aurē tuaz ad preces meā ꝛ exaudi verba mea. custodi me vt pupillam oculi: sub vmbra alaꝝ tuarū ꝓtege me. Et in collecta Exaudi nos ops ꝛ misericoꝛs deus ꝛ cōtinentie salutaris nob propicius dona concede. Et q̄ hoc debemus facere: figuratū est in epla hodierna q̄ scribitur. iij. Re. iiij. Mulier quedaz in tribulatione existens cui vir mortuꝰ fuerat. et creditoꝛ venit volēs tollere ambos filios. Jpa conq̄rebatur heliseo pꝛophete qui mlt'ipliauit modicū oleum ꝛ impleuit omia vasa. et sic fecit vendere oleū ꝛ soluere creditoꝛi.

Spiritual'r. Uidua in tribulatōe existens est cōscientia in peccato. Aug. Peccatū est sibūpsi pena. Et p̄incipal'r creditoꝛ. i. diabolꝰ si velit tollere ambos filios. id est coꝛpꝰ ꝛ animam. vade ad heliseum. i. xp̄m qui interpꝛetatur salutare dei mei. et ipse omia vasa. id ē coꝛ ꝛ animā ꝛ conscientiaz ꝛ intellectū implebit oleo dilectionis. et hoc oleum vende. id est impartire. s. ꝓximo. et solue creditoꝛi ꝛ reliquū sit tibi. Et sic heliseus auditum viduam. sic ꝛ christus nos. vt ꝓz in verbis p̄missis Ubi duo vel tres ꝛē. Jn summa euangelij tria innuūt. Primo fraterna

Feria tercia post Oculi

correctio. cum dicat Corripe inter te et ipsum tc. Secundo dei benigna exauditio ibi Si duo ex vobis cōsenserint. Tercio innuit remissio. ibi. septuagesies septies De primo dr Jn illo tempe scilicz cum ait q voluntas pris nō est vt pereat vn9 de pusillis istis: qz maius gaudiū oritur de oue inuēta que errauit qz sup nonagintanouē que non errauerūt. Ergo pctōres nō sunt cōtemnēdi sed pie corrigendi. Un dicit Si peccauerit in te. id est contra te iniurijs afficiendo vel malū exemplū tibi prebendo. vel in te. id est te solo sciente. frater tu9. i. primus scz frater no amore. Vade. i. nō p scriptū vt dicit Hieron. sed viue vocis actu. corripe eum nō laudes adulando. psal. ix. Qm pctōr laudatur in desideriis aie sue. Corripe nō sileas. Blo. Qui frem suum peccare videt et tacet: ita peccat sicut q penitenti nō indulget. Dubitat an illud preceptū corrigendi frem peccantē spectet ad oms. Rndet q sic: et hoc ex debito charitatis. plus tn ad h ligant prelati qz alij quia plati ex zelo charitatis et officio prelationis. alij ex zelo charitatis tm. Item plati habent corripere verbo et facto. i. flagello. alij tantū verbo. Nota sanct9 Tho. scda scde q. xxxiij. dic. Est preceptū affirmatiuū nō obligans ad semp sz p loco et tēpe. Dubitat an semper ligat. Rndetur q sic sed nō ad semper exeqndū. sed p loco et tpe qn licet et expedit et homo credit q sit vtilis. Sunt tamē alicui casus in qb absoluit hō ab isto precepto Primus cū nō sit aliqua spes meliorationis Hiero. Frustra niti et nihil aliud qz odium querere extreme demētie est. Jdeo puer. ix. Noli arguere derisorē ne oderit te. Secūdo cum timet defectus pbationis et criminaliter agitur. et vbi actor obligat ad talionem si i pbatione deficiat. Tercio cū prelato tanqz iudici notum est factū: qz ille notorius ē et cōuictus. Quarto cum meliori vt ad min9 eque bono operi vacat vt sit monach9 Quinto cū multitudo vel potestas est in culpa vbi correptio plus noceret ecclesie qz pdesset. ergo non valet semp ad exequendū. Nota modum corrigendi et ordinē. Naz tres modos ponit Aug9. sup illud math. vij. Hypocrite eijce pmo trabem. Primo volens aliū corrigere debet hoc facere ex amore: qz h facit dns Apoca. iij. Ego quos amo arguo et castigo. Sed heu aliqui ex rancore corrigūt: et talis nō videt correctio sed pscutio. Isa. xi. Egredietur virga. id est correctio de radice yesse. i. de incendio amoris Secundo debet considerare si est ei similis in eodem delicto vl equali vel maiori. et maxime si est notoriū: tunc non debet cū corrigere: sed seipm prius corrigat: alis diceretur ei illud Lu. vi. Hypocrite primo eijce trabem de oculo tuo: et tūc pspicies et educas festucam de oculo fratris tui Et ad Romanos. ij. Qui ergo alium doces teipm non doces. q predicas nō furandū furaris. qui dicis non mechandum mecharis. qui abominaris ydola sacrilegium facis. qui in lege gloriaris per puaricatōem legis deū inhonoras. Jn quo alterum iudicas teipsum odēnas. Brego. Durum est q qui nescit tenere moderamina vite sue iudex sit vite aliene. Prouerb. xviij. Justus primo accusator sui est. Brego. Imperitus est medicus qui alioꝝ curam gerit: suum qz vulnus nescit. Augus. Judex in nullo illoz sit iudicandus que in alio iudicare est paratus. Si autez non est ei similis debz videre si aliquādo fuit ei similis et tunc sicut nolebat despici sed volebat cōpassionem sibi impendi. et sic nec ipe fratrez penitentē despiciat: sed compassionē et misericordiaz exhibere studeat. Ecci. viij. Ne despicias hominē auertentē se a peccato et ne improperes ei. Memento quoniam omnes in correctione sumus. Unde Ecci. xxxi. Jntellige que sunt primi ex teipso. Bregorius Dominus petrū misit cadere vt i sua culpa disceret quibo misereri deberet. Si autē nō est nec fuit ei similis. tūc debet cogitare quia posses fieri ei similis. ideo rōne talis dubij non debet superbire. pma Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Augusti9. Nemo est qui securus eē possit in hac vita que tota temptatō nomiatur. Job. vij. Militia est vita homis super terraz. et sicut dies mercennarij dies eius. ergo cuz modestia facienda est correctio. Apostolus ad Gal. vi. Si preoccupatus fuerit hō in delicto: vos q spiritales estis instruite huiusmodi in spiritu lenitatis. Ergo illi qui zelū hnt non scientiā notant esse sine capite: qz oia vindicare volunt iuxta excessum. Unde Aug. Si omia hic vindicarent tūc locum diuia iudicia nō haterent. dicētes. talis deponatur crucifigatur expellat. ignorantes q in omni medicamine saluberrimū est sapientia. Sapientie ix. Per sapientiam omnes sanati sunt qcunqz tibi placuerunt domine ab initio. Bregorius. Si autem nec est similis nec fuit et de dei bonitate confidat q nunqz similis ei erit

tunc debet videre si iste qui sic est reprehensi
bilis an in aliquo sit commendabil'. Si enī
iste qui habet tot defectus aliq̄s habet profe
ctus. tunc ratione illoꝝ bonorum debet sup/
portare que minus habet. Unde Apoca. ij.
Dominus volens rep̄hendere episcopum in
epheso: primo ponit vicium dicens. Habeo
aduersum te pauca: quia charitatē primam
reliquisti. Sed subiungit quoddā bonum
quia odisti facta nicolaitarū: que et ego odi
Nicolaite enim dixerūt ꝙ cōcubit⁹ simplex
non esset peccatū. Simil'r de ep̄o sardis pri
mo dicit vicium. Non inuenio opa tua ple
na coram deo meo. Et subdit Habes pauca
nomina qui nō coinq̄nauerunt vestimenta
sua: sed ambulabūt mecum in albis quia di
gni sunt. Apocal'. iij. nobis in exemplū. Unde
Grego. Dato tamen ꝙ aliquis videat oīno
malus: tunc debes cogitare quia iste in cōspe
ctu dei tibi forte est preponēdus. Exemplū
sume de stephano et Paulo. Cum stepha/
nus lapidaretur paulo iuuāte. paulus vide
batur malus. tamē in conspectu dei stepha/
no merito preponendus. Item de ordine
correctionis. Rn̄detur. peccatum fratr̄ aut
est tibi soli agnitū. aut aliis paucis. aut pu/
blicum. Si tibi soli tunc corripe eum inter
te ⁊ ip̄m solum. i. secrete ꝓpter ꝯseruationez
bone fame. quia al's amissa fama efficeretur
homo inuerecund⁹. ⁊ p ꝯseq̄ns nunq̄ a pec
cato retraheretur. Nota sctūs Tho. scd̄a
secunde. q. xxxiij. dicit. Si pctm̄ occultum
vergeret in detrimentū cōmunitat̄: vt quis
vellet prodere ciuitatez hostibꝫ vel heresim
seminare statim ꝓcedendū essz in denuncia
tionem: nisi forte firmiter sciret hoc auertere
per secretam correctōem. Si autē vergit in
damnū pctōris tm̄: tūc secrete dz fieri corre
ctio et debet pluries fieri interim ꝙ ē spes me
lioratōnis. Si te audierit. s. penitēdo ⁊ a pec
cato cessando lucrat⁹ es aīam fratris tui. id ē
eius reuocatio cedet tibi in lucrū spūale. scz
salutis anime. Si te non audierit. i. secretā
correctōem nō aduertit: adhibe tecū vnū vl'
duos. i. ꝯuincas eū testibꝫ. i. Thim̄. v. Pec
cantes corā omnibꝫ argue vt ⁊ ceteri metū
habeant. Isid̄. Dum vn⁹ corrigit alij emen/
dant. Et illi coraz quibꝫ debet fieri correctio
s̄m Aug⁹. debent esse tales q̄ volunt ꝓdesse
et nō obesse: qz in ore duoꝝ vel triū stat om̄e
verbum. Sz d. tamen dr̄ Deute. xix. Nō
stabit vn⁹ testis contra aliquē Rn̄detur hoc
est veꝝ per modū accusationis: sed p modū
denunciationis sufficit vn⁹ Si nō audierit
eos. scz tecum corrigētes dic eccl'ie id ē corā
prelato testibus eū ꝯuincēdo. Aug. dic̄ p̄la
to p̄mo vt est singular̄ ꝑsona: si nō emenda
tur: tunc vt iudici. hoc est veꝝ in g̅uibꝫ pec
catis: quia leuia non derogant fame Uel dic
eccl'ie id est excōmunica eum. Si ecclesiam
non audierit id est si p iurgationē prelati vl'
ecclesie se nō emendauerit sit tibi sic̄ ethni/
cus. i. gentil'. Ethna enī grece gēs est latine
Et publican⁹ Publicanus enī dr̄ qui lucra
seculi sectat̄ p fraudē ⁊ furta ⁊ piuria. Uel q̄
publicoꝝ est exactor vectigaliū. et cū talibus
iudei nō cōicabant. Hic dn̄s de⁹ ihs xp̄s de
dit prelatis sn̄iam ⁊ iurisdictōez excōicatio
nis. Et nob̄ on̄dit quō excōmunicatis non
debem⁹ ꝑticipare. Prio ī salutatōe. ij. Joh. i.
Si quis venit ad vos ⁊ hanc doctrinā non
affert nolite eū recipe in domū nec aue dice/
tis ei. Qui enī dicit illi aue cōmunicat ope
ribus eius malignis Scd̄o non in orōe pu
blica. i. Joh. v. Est pctm̄ ad mortē: nō dico
pro illo vt roget quis. Tercio in comestiōe:
p̄ma Coꝝ. v. Si is qui frater nomiat̄ inter
vos est fornicator: aut auar⁹: aut ydolis ser
uiēs: aut maledic⁹: aut ebrios⁹. aut rapax cū
hmōi nec cibū sumere. O q̄z g̅ue factū ē
excōmunicatio. et ergo timenda est Primo
qz est lepra spūalis qz inficit alios. Figurat̄
per leprā marie Nūe. xij. quia coinq̄nat ali/
os. Aug. dicit ꝙ apl's eam denominatōem
voluit intelligere supra factā cuz ordine iu
ris. Secūdo timēda est: qz ille qui excōmu
nicat̄ est membꝝ abscisuz a corpe. s. xp̄i: cui⁹
spūs non vegetat̄ sic̄ ramus in trunco ⁊ are
scit. Joh. xv. Sicut palmes nō pōt ferre fru
ctū a semetipso nisi mānserit in vite. sic ⁊ vos
nisi in me mānseritis. Tercio sathane tradit̄
Aug. Omnis excommunicat⁹ a sacerdoti/
bus sathane tradit̄: vt hr̄. xi. q. iij. c. Absit.
Item periculosi⁹ q̄z cum iudeo vel gentili:
quia ille veritatis viā non cognouit sic̄ excō
municatus. scd̄a Petri. ij. Melius est viaz
veritatis non agnoscere q̄z post agnitionez
retrorsuz conuerti Nota cum paganis co
medere licz sed non cuz excommunicato: vt
patet. xi. q. iij. c. Ad mēsam Unde p̄ma Co
rinthioꝝ decimo. Si quis infideliū voca/
uerit vos ad cenaz ⁊ vultis ire. omne quod
vobis apponitur manducate Dicit̄ ibidem
in p̄allegato loco. scilicz. xi. q. iij. ca. euidēter
ꝙ communionē paganoꝝ non cogimur vi/
tare qui in sententia notati non sunt. et hoc

Feria tercia post Oculi

ideo vt eos lucrifaciamus. Ideo ibidē. xi. q. iij. c. cum ergo. dicitur. Cum p sententiā ꝙs nominat⁹ fuerit cum eo cōmunicare nō debemus. Ibidem antea cū dr. Cum excōmunicato nec orare nec loqui nec vesci licet. Glo: contumaciter. Ideo excōmunicatio ⁊ sentētia facienda est. vt hī. xi. q. iij. c. Sententia pastoris. vbi dr ꝙ sentētia pastoris siue iusta siue iniusta timenda ē ⁊ nō ex superbia tenenda est: ⁊ nō ex superbia contēnenda est. Sz diceres. Ach quomō sacerdos habet me tradere diabolo. Dicendū ꝙ dns ita p̄firmauit eoz iurisdictionē dicendo. Amen dico vob quod est iuramentū christi. ad Heb. vi. Nā omnes per maiorē sui iurant ⁊ non fuit maior eo quia p se veritas. Quodcunq; ligaueritis. scilicz cathena anathematis. Dicit no tanter ligaueritis in plurali et prius Mathei. xvi. dixit in singulari: quodcūq; ligaueris ad designandū ꝙ eandem auctoritatē quā commisit Petro: cōmisit suis sequacibus. Tunc subdit. Sup terram. i. in eccl'ia militante: erit ligatū ⁊ in celo. Et talis sn̄ia confirmabit diuino indicio. Notanter dic in terris. in celo sunt oēs soluti. quia dr Apocalip̄s. xxi. Nihil coinq̄natū intrabit i celū. In inferno sunt ligati. iuxta illud Math. xxij. Ligatis manibz pedibus mittite euz in tenebras exteriores. ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dentium. Ligatis manibus. id est potentia operatiua: quia ñ possunt mereri. Et pedibz id ē potentia affectiua ⁊ potētia intellectiua p̄ijcite: in tenebras exteriores ⁊c. vbi deū nō vident: q; ibi sunt ex ambitū diuie misēdie. De qua Augꝰ. Si scirem p̄cm meū in inferno ⁊c. Sed in terris potest fieri solutio. hic omnes p̄nt ligari pcto venali. i. Joh. i. Si dixerimꝰ: qm̄ pctm̄ nō hēmꝰ ipi nos seducimus ⁊ veritas in nob non est. pctm̄. s. venale. Roz. iij. Omis peccauerūt ⁊ egēt gr̄ia dei Ergo apl'us. i. Loz. iij. Nihil enī mihi cōscius sum. i. nullū scio mortale. sed in h̄ non iustificatus suz. s. a venali. Aliq̄ sunt ligati pctō mortl'i: ⁊ illud est gr̄e ligamē. Figurat Judicū. xv. Sampson fuit ligatꝰ duobz funibz nouis a dalila. Spūal'r. Sampson intepretatur sol fortis. et signat peccatorem in mortali peccato existentē. talis enim ligatur cū duobz funibz: nexibus. s. culpe ⁊ pene

Sciendū tn̄ peccator quattuor incurrit p pctm̄ mortale. Primo celū claudit. secundo infernus aperitur. tercio intra se per culpā inficientē p̄dit grām. quarto ex se amittit ecclesie meritū. Sz ab hijs habet sacerdos absoluere. Primo aperit celū. ideo dr Math. xv. Tibi dabo claues regni ce. Et apoca. xi. Hij hñt ptātem claudendi celum. Naz lingue eoz claues celi facte sunt. Secundo sacerdos claudit infernū. Mat. xvi. Porte inferi nō p̄eualebūt aduersus eā. Tercio remittit culpam. ideo ter dedit eis ihs ptātē remittendi culpam. Primo dedit Math. xvi. Quodcūq; ligaueritis ⁊c. Scdo Mat. xviij. vt hic in textu. Tercio Joh. xx. Accipite spm̄sctm̄ quoz remiseritis ⁊c. Ad designandū ꝙ cōmissa tribus modis cogitatione: locutione ⁊ operatione habz sacerdos indulgere Quarto sacerdos restituit cōmunioni ecclesie. vt apl's. ij. Loz. ij. Quod ⁊ ego tanquā propter vos in psōa xpi ⁊c. Et illā cōmunionem petit psal. Participē me fac deus ⁊c.

Dixi secundo innuitur benigna dei exaudicio. ibi Iterū dico vobis. scz fidelib. Si duo ex vobis consenserint sup terraz de oī re quācunq; petierint fiet vobis. hoc est contra illos qui cōmunē orōnē spernūt. Nam vbi plura lumia lucent. ibi maior splendor. vbi multa materia ignis. ibi intēsior calor. Hieron̄. Impossibile est mltoz p̄ces nō exaudiri. Nam petrus liberatꝰ est cōmuni oratione Act. xij. Oratio fiebat sine intermissione ab ecclia ad deū p eo. Paulus ad Ro. xv. Adiuuet me in orōnib vīis ⁊ oretis p me ad dñm. Glo. Apl'us petit p se orare. quia multi minimi dū congregant vnanumes fiunt magni ⁊c. Ecce ad petitiones alicuꝰ rei impetrāde reḡitur p̄sensus. Et p̄mo cōsensus in amore. Psal. liij. In domo dei ambulauimꝰ cū consensu. Iste cōsensus est laudabilis Psal. Ecce qz bonū ⁊c. Trez requintur consensus in vocib ad laudandū Dañ. iij. Hij tres quasi ex vno ore laudabāt dñm. Et dicit sup terrā vbi est locus merendi vel demerēdi. de omni re quācunq; petierint. scz ad salutem. Prouer. i. Stulti ea q̄ sibi sunt noxia petunt. tales nō exaudiunt. Jō sbdit Fiet vobis a p̄e meo qui in celis est. i. tales exaudiūtur. Attamen multipl'r. Aliquādo ad voluntatē ⁊ nō vtilitatem: vt demonem temptare. Job. i. simil'r ⁊ demōes petēres intrare porcos Mathei. viij. Aliquando ad vtilitatem non ad voluntatē. et sic nō exaudiuit Paulum qui ter rogauit dominuz vt auferret ab eo stimulum carnis. ij. ad Lozit: xij. sed ait. Sufficit tibi gratia mea. scilz ad vtilitatem Naz virtus in infirmitate pficit

Sermo XLIII

Aliquando ad voluntatē ⁊ vtilitatem. et sic apostoli Act. i. erant ꝑseuerantes in oratōe vnanimiter orantes. scz ꝑ spūsancto ⁊ misit eum. Itē ne quis diceret fiet a pr̄e ⁊ non ab eo: includit se dicens Ubi duo vl' tres ꝯgregati fuerint in noīe meo. nō ꝑ agendis diuitijs vt cupidi. nō in cubilibꝫ vt lasciui. non in vltione vt iracundi: sed in nomine meo. Rabanus. In noīe dn̄i cōgregati sunt q̄ ipsius gl'iaz emulāt̄. In medio eoꝝ suz. Rab. Amat mediū qꝛ mediator dei ⁊ hominū In natiuitate. Abacuc. iij. In medio duū animaliū cognosceris. In vita in medio doctorum Luc. ij. In morte medius pependit in cruce Joh. xix. Post mortez in medio discipuloruz. Joh. xx. In medio extremi iudicij separabit agnos ab hedis. sic enim erit ī medio: quia agni a dextris et hedi a sinistris. Mat. xxv. ad designandū quod d'r. i. Joh. ij. Si quis peccauerit hēmus aduocatum apud deū prēm ihm xp̄m. et ipse est ꝓpiciatio ꝑ peccatis nostris. non ꝑ nostris tantuz sed etiā ꝑ totius mundi. Bern̄. O pctōr se curū habes accessuz ad deū ⁊c. Dixi tercō innuit̄ petri interrogatio ⁊ beniuola iniurie remissio cum sb̄dit. Tunc accedens ad euz petr⁹ ait. Quotiēs peccabit in me frater meus ⁊ dimittā ei. vsqꝫ septies: qꝛ audiuit ꝙ deus esset pron⁹ ad remittendū ⁊ exaudiendū cogitauit se velle etiā in h̄ facere similē. Sz cum sb̄dit septies dimitti. Dubitat̄ vnde petrus recepit hunc numeꝝ dimissiōis et non dixit octies vl' sexies. Rn̄det̄ forte ex illo qd̄ Borra dicit sup Gen̄. iiij. Septies dat̄ punitio de cayn. ergo ecōtrario si septies puniēdus septies dimittendus. Uel forte ex illo ꝓuerb̄. xxiiij. Septies in die cadit iust⁹ et resurget. Uel ꝓpter septē pctā mortl'ia. Crisostom⁹. Estimabat petrus se magnū nūeꝝ dixisse. Rn̄dit xp̄s de ore misc̄die Non dico tibi vsqꝫ septies: sed vsqꝫ septuagies septies. Iste nūer⁹ dupl'r pōt coniūgi. vl' ꝑ multiplicatōem sicut vult Hiero. vel ꝑ aggregationem sic̄ vult aug⁹. Scd̄m Hiero. iste numerus multiplicat seip̄m ita vt vnū aduerbium ducat̄ ꝑ aliud. s. ꝙ septuagies septies accipiatur ꝑ septies septuaginta. vel septuagies septem. i. quadringētis nonaginta vicibus. q. d. Totiens dimittas in die q̄tiens homo peccare pōt vel vix peccare pōt Sed Aug⁹. intelligit hunc nūeꝝ ꝑ simplicem aggregatōez: sic di. Audeo dicere ⁊ si septuagies septies peccauerit ignoscas et si centies omīno quotiēs peccauerit ignosce. Si enīz christus decem milia pctōꝝ inuenit ⁊ cuz h̄ omia donauit. sic ⁊ nos n̄ dēm⁹ sb̄ducere misericordiā. Ideo Aug⁹. Non tn̄ sine cā dn̄s hunc nūeꝝ posuit septuagies septies. sed qꝛ per septē dies vniuersitas tempoꝝ numerat̄ Sic vniuersitas transgressionū ꝑ eundem nūeꝝ etiam figurat̄ Sz heu sunt aliq̄ dicētes: nō possum ei dimittere: qꝛ ml'totiens cōmouit me. Audi dictū christi in tex. Nō dico tibi septies sed septuagies septies. Audi ⁊ eius factū Lu. xxiij. Pater dimitte ill' ⁊c. Audi btm̄ Stephanū dicentē Actuū. vij. Dn̄e ne statuas illis hoc peccatū. Respice quid oras. Dimitte nob̄ debita nrā sicut et nos dimitti⁹ debi. no. Et math. xviij. Si nō dimiseritꝫ vnusq̄sqꝫ fr̄i suo ex cordibꝫ vestrꝫ nec pater me⁹ dimittet vobis pctā vr̄a. Nā dicitur Luc. vi. Eadem mēsura qua mensi fueritis remetiet̄ ⁊ vobis. Isid̄. Sicut nullum proficit medicamentū telo existente in liuore. sic nec oratio in rancore. Ideo Eccī. xxviij. c. Relinque ꝓximo tuo nocenti te ⁊ tibi deprecanti dabitur venia.

Feria quarta

Sermo XLIII

Ware vos trās

q gredimini mandata dei Mat. xv

Quilibet p̄nceps in suo districtu potest constituere traditōes s̄m suū beneplacitum ⁊ cōditionē. Si bonus cōstituet bona. si mal⁹ mala ꝯstituet. Et quilibet sub eo existēs debet eisdē cōstitutōibus obedire al'as transgressor ꝓbat̄. Spūal'r Et sic rex regum ⁊ p̄nceps oīm instituit traditiones. i. mandata: q̄bꝫ om̄s dēmus obedire sub pēa exclusionis. Deu. xxviij. Qui non s̄uauerit mandata mea veniēt super eum oēs maledictōes iste ⁊ apprehendēt eum ⁊c. Si autez excessimus tūc misc̄diam petere dēmus: sic̄ facit eccl'ia in hodierno intriotu cū dic̄ Ego autem in dn̄o sp̄aui exultabo ⁊ letabor ī tua misericordia ⁊c. Que autem sunt dei mādata docet epistola Exod̄. xx. Honora patrem et matrem. Et extirpat malas plantatōnes cum dicit. Non occides: nō mechaberꝫ: non falsum testimoniū dices. Non concupisces rem ꝓximi tui. scz vxorē ancillā ⁊c. Qui autem transgredit̄ reprobus efficitur. Et sic arguuntur iudei in presenti euangelio. Quare transgredimini mandata dei ⁊c.

Feria ꝙrta post Oculi

Aliud thema. Medicus iubet aliqua facere ⁊ aliqua phibet infirmo. Spūal'r Et sic christus teste Augustio. Scit celestis medicꝰ quid datur⁹ ⁊ ꝙd ſ̄tractur⁹ sit. Et ī̄ ponit quid facere dēm⁹. ſ. honorare parētes Et ꝙd dimittere cū dicit Non furari. nō falsum testimoniū dare. Itē vbi maⁱ⁹ periclm ibi citius ⁊ freq̄ntius adhibendū est remediū. sic medicus qñ videt in ifirmo morbū conualescentē ⁊ naturā deficiētē potius ſbuenit nature q̄z morbo Quia maⁱ⁹ periclm ē si natura deficiat q̄z si morbꝰ inualescat. quia nunq̄z posset morbū expellere sine auxilio et vigore nature. Spūal'r. et sic medicꝰ celestis et magister veritatis xp̄us maiores iudeoꝝ vt scribas et phariseos freq̄nter corripuit quia vicia maioꝝ sūt piculosioza q̄z minoꝝ: qz ñ solū eis ſz alīs sunt ruine cā ⁊ scādali. Hze. Dum pastor p abrupta gradit: necce est vt grex ad pcipiciū sequat. Nam vbi mala radixit ibi mali fructus Et sic vbi mali prelati efficiūtur mali subditi. sic ortulanus bonas arbores transplātat et malas eradicat. et sic christꝰ deus vt ptz i saul ⁊ dauid. Saul eradicauit ſz ipm dauid plantauit. Dauid enī custodiuit dei pcepta ⁊ spauit in dño iuxta hodiernū introitum. Ego aūt i mia tua speraui. Et sic petit eccl'ia in collecta. Presta qs omps deus vt salutaribus ieiunijs eruditi a noxijs ꝙz vicijs abstinentes ppiciatōez tuā facilius impetrem⁹. Sed q̄ sunt mādata dī in epla Honora prēm ⁊ matrem tuam ⁊c. Et hoc non fecerūt maiores iudeoꝝ. ergo dī eis. Quare vos trāſgredimi mandata dei.

In summa euāgelij duo innuūt. Primo christus arguit iudeos de parentū dīhonoratione. ibi Quare transgredumi mandata ſcz illud Honora pa. ⁊ ma. Secundo corrigit eos de simulata equitate. ibi. hypocrite. De primo dicit In illo tpe post curatō em multorum infirmoꝝ. scribe inuidētes. Aug. In iudicia delectat i malo alieno ⁊ cruciat i bono Et sic pharisei accesserūt ad ihm dicentes. Quare discipuli trāſgrediūtur traditiones seniorꝝ. Nota aliter arguit hypocrita furiosus. aliter amicꝰ amorosus. Nā hypocrita p mo arguit ad honorē ſui. Nam ſic auidꝰ laudis ppne nihil facit: nihilq̄z opat ⁊ loquitur nisi vnde laudē capiat alienā. ī̄ alios confundit vt solus videat hze ſpm dei. Brego. Cunctis apud se ſupbis inest clamor in locutione: amaritudo in silentio. rancor ⁊ odium in reph ensiōe. Bern̄. Hypocrite volūt ee sine autoritate iudices. sine visu testes. pstremo falsi accusatores. hūiles sine despectu paupes sine defectu Job. xiij. Nō veniet in conſpectu dei oīs hypocrita. Scdo corrigit hypocrita ad cōfusionē primi. Ratio vt alios humiliet ⁊ seipm exaltet. alios maclet et seipſum pulcrificet Alium dicit pctōrem ⁊ seipſū innocentē: qđ figurat i phariseo Luce. xviij. q̄ dixit Gratias ago tibi dñe: qz nō sum sic ceteri hoīm raptores. iniusti. adulteri. ieiuno bis ⁊c. Sz tales nō sunt correctores ſz publici pditores. Aug. in ome. Hypocrita tria fac̄ qñ corrigit Prīo scādalizat homines. scdo fraternā diuidit vnitatē. tercio pturbat pacem ⁊ primū nō emēdat ſz pcio rat. Uel sic In ſūma euang. tria innuunt Primo scribaꝝ interrogatio. ibi Tūc accesſerunt ⁊c. Scdo christi respōsio. ibi Quare vos trāſgredimi. Tercio eoꝝ exprobratio ibi Hypocrite bene pphetauit de vob Isaias. De pmo dicit In illo tpe. ſ. post curatione multoꝝ infirmoꝝ signanter p tactum fimbrie: tunc accesserūt ad eū scribe ⁊ pharisei. Glo. Non ppter informari ſz diffamari Nō vt docuit psal. xxxiij. Accedite ad eū et illūinamī. Ab hierosolimis. licz pharisei dispersi erant p oīs tribus. vt dic Crisosto. tamen q̄ in metropoli erant fuerūt potiores alīs: dicentes. Quare discipuli tui trāſgrediunt traditōes seniorꝝ. Hiero. Mira scribaꝝ stulticia. dei filiū arguunt quare hoīm traditiones nō teneat. Crisō. Non dixerūt quare transgrediūtur legē moysi. Naz tpe moysi cōstituti sunt septuagīta seniores vt legē Nūe. xi. ad quos fiebat recursus i ambiguis ⁊ difficultatibꝫ Et isti mlta bona instituerunt q̄ non includebātur in lege moysi. non attendētes qđ dixit moyses Deute. xiij. Non adijciet verbū quod ppono vob nec auferet. De talibꝫ aūt erat illud statutū q̄ accedentes ad mensaz prius lauarēt manus. Ideo subdit. Non lauant manus cuz panē manducāt. Et hoc receperūt ex Isaia. i. Lauami ⁊ mūdi estote. Bed. Nec verba pphetaꝝ carnaliter acceperūt que illi de coꝝdis ⁊ operis castigatōe pcipiebant. cum tñ dicit hieronimꝰ. Manus id est opa lauanda sunt. Dixi scdo tangit xp̄i respōsio Ipse ñdens ait. Quare ⁊ vos transgredimini mandatum dei propter traditionē vestram Crisō. Christus non excusauit discipulos sed cōfestim reaccusauit demōstrans qm̄ eū qui magis peccat de parvis peccatis aliorū

solicitum esse nō oportet. quasi diceret ſm Hieronimū. Cuz vos ꝓpter hominū traditionem mandata dei contemnitis ⁊ negligitis: quare discipulos meos arguēdos creditis qui seniorum iussa paruipēdunt: vt mādata dei custodiant. Lu. vi. Hypocrita accipe trabēde oc. tuo ⁊ tūc ꝑspicies vt educas festucam de oculo fratris tui. Ecci. xxxiiij. Ab immūdo quis mundabitur. Greg. Oportz prius mundari ⁊ post hoc mundare. prius sapientē fieri. post hoc sapientes facere. Nā deus dixit Exo. xx. Honora patrem tuuz et matrē tuam. Precepat ergo deus vel imbecillitates vel etates vl' penurias parentum considerans vt filij eos honorarēt. etiam in vite necessarijs instandis. Voluit autē ſm Crisosto. monstrare ꝙ parentes essent valdē honorandi. Et propter hoc adiunxit ⁊ premium ⁊ penā. Sed dominus hic premiuz pretermittens quod honorantibꝫ ꝓmittitur scilicz longeuū esse sup terram ponit quod terribilius est. scz penam: vt ipsos stupefaceret ⁊ alios attraheret. Unde dicit. Et q̄cunq̄z maledixerit patri vel matri: morte moriatur Leuiti. xx. In quibus verbis demōstrat eos morte esse dignos. Si enī qui verbo dehonorat parentes morte punit. multo magis vos qui etiam ope. Et non solū dehonoratis sed ⁊ alios docetis. Vos ergo qui nec viuere debetis cur discipulos incusatis. Q, autē mādatū dei trāsgrediebant manifestat cum subdit. Vos aūt dicitis Quicūq̄z dixerit patri vl' matri: munus quodcūq̄z ē ex me tibi ꝓderit. et n̄ honorificabit pr̄ez suū ⁊ matrem suam. ⁊ irritum fecistꝫ mādatū dei propter traditionem vestram. Qd̄ exponit hieronimꝰ dicens Promissam enī ꝓuidentissimam dei legem volentes scribe ⁊ pharisei subuertere. vt impietatē sub nomine pietatꝫ inducerent. docuerūt pessimos filios suos: vt si quis ea que ꝑentibus offerenda sunt deo vouere voluerit: qui verus est pater. oblatō domini p̄ponat parentū muneribꝫ. vt sit sensus ſm glosā. quod ego offero et tibi et mihi proderit ⁊ ideo nō debes sumere. s. res meas in tuos vsus: sz pati vt deo offerā. paupertas enī tua tibi ꝓderit. Sic ergo docuerāt sacerdotes in hypocrisi. vt filius nō dando patri nccitatē. offerat eis ſm eoꝝ traditōez ꝑ quā annihilatur hꝰ mandatū. honora pr̄em ⁊ matrem ⁊c. Vel certe vt dicit Hiero. Ipsi parētes quasi deo consecrata deuitabant ne sacrilegij crimen incurrant et egestate conuician-

tur. Atq̄z ita fiebat vt oblatio filiorū sub oblatione templi ⁊ dei. in lucra cederet sacerdotum. vt sit sensus ſm glosam. Quicunq̄z. id est quisq̄z vestruz dixerit. i. dicere poterit vl' dicet patri vl' matri. O pater munus quod deo ex me. supple est iam votum ⁊ ꝓmissuz. tibi ꝓderit adiuuādo. quasi diceret. Nō debes sumere ne sis reus sacrilegij. Probat autem christus eorum maliciaz preuisam esse a propheta. Jō subdit Hypocrite bene prophetauit Isaias de vobis dicens. Populus hic me labijs honorat: cor autem eoꝝ longe est a me. Hypocrita ſm Remigiū dicitur simulator q̄ aliud ope simulat et aliud corde gestat. Augꝰ. Si q̄s ea de causa operet: vt ꝓprium vel terrenū cōmodū adipiscatur: nō erit cor mundum in eo. Nam de puro argēto sordidat auꝝ. Isti ergo bene hypocrite dicunt qui sub noie dei bona lucra sibi cumulare cupiunt. Quicūq̄z ergo ideo deo seruit vt lucretur: ⁊ non cōstituit deū finē sui amoris: si aliquid aliud preter eū vel contra euz amat. vt dic Remigius: hypocrita est. et est similis malicijs iudeoꝝ qui in dolo pugnauerunt contra euangelium. Et ideo in ꝑsona dn̄i dicit Isaias de eis. Populus hic labijs me honorat. Judeoꝝ nanq̄z ppl'us labijs ⁊ ore deo appropinquabat. quare ⁊ honorare eū videbat. qꝛ vnius dei cultū se hr̄e gloriabatur. sz corde longe a deo recessit. qꝛ visis signis atq̄z miraculis nec diuinitatem eius cognoscere nec eū suscipe voluerūt Sine causa. id est sine mercede futura colūt me docentes doctrinas et mandata hominum. Non enim habebant mercedem cum veris cultoribus docentes doctrinas et mandata hominū contemptis diuinis p̄ceptis. Christus igitur ſm agnitam accusatōem phariseorū a testimonio prophete et illis nō emēdatis iam eis non loquit sed turbis. Unde dixit eis. Audite et intelligite. Attendite q̄modo christꝰ cōuocans populū. de sacerdotibus loquit: quod est contra illos qui dicūt nō debere p̄dicare coraz ppl'o de eis. Bn̄ etiā populus deuictis inimicꝫ instruit postq̄z potestas diaboli superat. tūc enim potestas data diuinitꝰ exercetur. Sicut etiā Mat. xxi. dicitur: ꝙ postq̄z vendentes ⁊ emētes dominus eiecit de templo: tūc cecos illūinauit et claudos sanauit. Quid ergo doceat audiamus. Non qd̄ intrat in os coinq̄nat hoiem sed qd̄ ꝓcedit de ore hꝰ coinquinat hominez. Huic scripture ꝯsonat apl's ad Roma. xiij

Feria q̃rta post Oculi

Omnia sunt munda. scz creata. ⁊ omis crea
tura dei bona ē. sz malū est homini q̄ p offen
diculū manducat. Q, autē in veteri testa. q̄
dam aimali a comedi ꝓhibebant ⁊ diceban
tur īmunda. hoc debet sic intelligi ꝑm Aug.
contra Faustū: ꝙ quo ad naturā erant mun
da: sed q̄ ad figurā ⁊ significatōem diceban
tur īmūda: qz immūd⁹ actus p ea significat
ideo nō licebat ea manducare. Sic ergo ex
creatione et indigētia carnes comedere ⁊ vi
num bibere ⁊ alia q̄cunq; nō est pctm. sed ꝯ
obedientiā. vel cōtra ꝓpriuz votū sine dispē
satione comedere pctm est. Unde hiero. Cibi
et oīs creatura dei p se mūda sunt. sz idoloꝝ
et demonū inuocatio ea facit īmūda. No
ta ꝑm Remigiū qui h̄ loquit ex apl'o aliqua
requirūtur vt cibꝰ nō noceat cōedenti. Pri
mo vt sanctificet cibus ꝑ verbū dei ⁊ orōem
et deinceps comedat q̄sq; quidq̄d vult. Se
cundo ne ꝓximus scandalizet. qz dr Mat.
xviij. Ue illi p quē scā. ve. Ideo. i. Coꝝ. viij
Si esca scandalizat frēm meū nō mandu/
cabo carnes in eternū ne frēm meū scandali
sem. Et romāoꝝ. xiiij. Malū est si q̄s p offē
diculū manducat. Tercio ne sit ꝯ mandatū
dei Et sic manducauit adam de pomo vetito
Quarto ne sit ꝯ institutōem eccl'ie. xi. dis. c.
Quis nesciat: ab hominibꝰ debet seruari qd
sancta romana ꝑuat eccl'a Quia dr mathei
xvi. Quodcūq; ligauerꝭ sup terrā erit ligatū
et in celis ⁊c. Quinto ne sit ꝯ consuetudinē
bonam fideliū: vt feria quarta nō comedere
carnes: quia ꝯsuetudo bona arguit legez: vt
habet. xi. di. c. Consuetudis Longeua cōsue
tudo q̄ canonibus nō est ꝯria inconcusse ē
seruanda. Sexto ne cibus sumat cū ꝯcupi
scentia inordinata ⁊ delicata: sicut iudei desi
derantes carnē in deserto ex ꝯcupiscentia fir
ma q̄bus dn̄s pluebat de celo manna. di. xli
c. Non cibꝰ: sed libido in culpa est. Septi/
mo ne cibus sumat ex gula: vt Esau Genes
xxv. qui vēdidit p̄mogenita nō ꝓpter galli/
nam sed ꝓpter lenticulā Et iō aliq̄n pōt hō
peccare in cibo simplici ⁊ exili: vt Esau q̄ le
git lenticule cōcupiscētia decept⁹ Et dauid
per aq̄ desiderium a seipo reprehensus ē. Et
christū legim⁹ nō de carne sz de pane tempta
tum In hijs omnibꝰ nō vsus ciboꝝ sz inor
dinata cōcupiscentia rep̄hendit Dixi ter/
cio tangit indeoꝝ exprobratio. ibi Tūc acce
dentes discipuli eius dixerūt ei. Scis quia
pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt
Christus nō curauit scandalū phariseoꝝ: qz
nō erat actiuū sz passiuum. ⁊ tale qd ꝓcessit
ex inuidia: qz volebant impedire doctrinam
in qua fuit sal⁹ populi Et tale scandaluz est
contēnendū Unde Greg. sup Ezechielez Si
de veritate scandaluz oritur: meli⁹ est vt per/
mittat: q̄z ꝙ veritas reliquat Iō magis eos
increpauit dicēs Omnis plantatio quā nō
plantauit pr̄ me⁹ celestis eradicabit. i. omis
doctrina noua legi dei nō ꝯsona sz falsa ⁊ su
persticiosa irradicabit: qz n̄ hz firmū funda
mentū ⁊ radicē. Iō sbdit. Sinite illos ceci
sunt ⁊ duces cecoꝝ ꝑm Rabanū. Ceci sunt:
quia luce mādatoꝝ dei p̄uati Et sunt duces
cecoꝝ qz alios in p̄cipitiū ducūt errātes. et
suo errore excecant Unde sbdit. Cecus aūt
si ceco ducatū prestet ābo in foueā cadunt.
Scdm hiero. hoc etiā est quod apl's p̄cepe
rat. Hereticū hominē post p̄mā et secundaz
increpatōem deuitare: sciens ꝙ ꝑuersus est
huiuscemodi. In hūc sensum precipit xp̄s
doctores pessimos arbitrio suo relinq̄ndos
sciens eos difficulter ad veritatē posse trahe
re Consueuerat aūt dn̄s ꝑm Remi. parabo
lice loqui Et iō petr⁹ cū christ⁹ dixisset: qd
intrat in os nō coinq̄nat hoīem putauit il/
lum ꝑabolice fuisse locutū. Et ideo interro
gauit vt seq̄t. Rn̄dens aūt petr⁹ dixit. Edisse
re nobis ꝑabolā istā. i. occultā sniam. Et qz
ex ꝑsona ceteroꝝ h̄ dixerat. iō simul cū alijs
reprehēsus ē a dn̄o. Unde seq̄tur. Et ille dixit
Adhuc ⁊ vos sine intellectu estꝭ: nō intelli/
gitis. qz om̄e qd in os intrat in ventrē vadit
et in secessuz emittit. Hoc est ꝑm hiero. Nō
statim in ventrē vadit ⁊ in secessum dirigit.
sed infusa esca p venas et artus ⁊ medullas
infundit. in quibus per interiores humores
cocta per occultos meat⁹ ⁊ poros ad inferio
ra delabitur Et ergo h̄ qd naturale est nō co
inquinat hominē. Notandum autem ꝑm
Aug⁹. in libro. xv. de trini. ꝙ hic dn̄s innuit
duo ora hominis. vnum corpis: alteruz cor
dis. Nam cū dixit Om̄e quod in os intrat
in ventrē vadit. apertissime demōstrauit os
corporis. Per os aūt quod sequit ondit os
cordis dicens Que aūt procedunt de ore de
corde exeūt. videlicet cogitatōis male signi
ficatiua. Hieronim⁹. Arguendi sunt ex hac
sententia qui cogitationes a diabolo īmitti
putant ⁊ nō ex ꝓpria nasci voluntate. Dia
bol⁹ eni adiutor est ⁊ insertor malaꝝ cogita
tionum. auctor v̄o esse non potest: qz secreta
cordis non pōt rimari. sed ex corpis habitu
et gestibus estimare et cōiecturari p̄t quid

versetur intrinsecus. Uerbi grā. Si pulcrā mulierem viderit nos crebro inspicere itel/ligit ab oculis hoīem int⁹ vlneratū. Sed qz fm glosam ex cogitatōnibꝫ pueniunt mala facta ⁊ mala verba q̄ in lege phibent. Jdeo subdit Homicidia. adulteria. fornicatiōes furta. falsa testimonia. blasphemie. Hec sūt que coīnq̄nāt hoīem. i. immundū ⁊ impurꝫ reddunt. Et fm Aug⁹. hec pcedūt de ore nō corpis sed cordis. Nam qñ hō cogitat ma/la: licet nō loquat: imūd⁹ est. Naz ls fur surgit in nocte ⁊ nihil dic̄ de ore. imo premit facinus toto silentio. ⁊ timet vocē suaz audiri nec vestigia sua velit sonare. Nunq̄d ergo quia tacet mōs est. Plus aūt dico Ecce ad huc in stratu suo iacet. nondū surrexit: cogitat vt furtū faciat: vigilat ⁊ expectat vt hō/mines dormiant. iam corā deo cla mat. iā fur est. iam imūdus ē. iam facinus de ore interio ri pcessit qñ volūtas faciendi decernitur de/creuisse facere Dixisti: ille nihil pdidit et tu de furto dānaberis. vt hz. xuij. q. vi. Fur. vbi dicat. Non res q̄ furat: sz mens furātis attē ditur. Decreuisti occidere hoiez. in corde di xisti. sonuit de ore interiori homicidium: ad huc homo viuit et tu hōicida puniers. Dec Aug. Et hec sunt q̄ coīnq̄nant hoīem. Nō lotis aūt manibꝫ mā ducare nō coinquinat hominē sz illota pscia. Jō hiere. iij. Laua a malicia cor tuū hierl'm. Honora p̄m et matrē. Nota ad honorandū pntes dēmus induci per quattuor. Primo p pceptū. Secūdo per exemplū. Tercio p rebutū. Quarto per nature instinctū Primo per pceptum quia de⁹ precepit ergo est faciendū. Leuit. xix. Ego dñs custodite leges meas. Et in su per preceptū suaꝫnbꝫ addidit remuneratōez Exo. xx. Honora patrē ⁊ ma. vt sis longeu⁹ sup terrā. Nō suaꝫnbꝫ addidit penā. i. eter ne dānatōis. Leui. xx. Qui maledixerit p̄i suo vl' matri morte moriat Et tñ in nil'o pre cepto iuenit ista pmissio vl' cōminatō. Per quod dat intelligi q̄tum placet deo qñ pa/rentes honorāt. ⁊ quātū displicet sibi qñ in honorant. Et sic hanc penā incurrebat Ab salon. ij. Re. xviij. qui psecut⁹ est p̄m suuz dauid ⁊ mala morte interijt. Jdeo Ecci. iij. Qui timet deū honorat pntes ⁊ quasi dñis seruiet hijs qui se genuerūt. Secōo indu cimur p exemplū. i. xpi. De quo dz Luce. ij. Uenit in nazareth ⁊ erat subdit⁹ illis. Au/gust. Erubescat homo fieri superbꝫ. qz humi lis factus est deus. Honorauit eni matrem suam in morte: qz in cruce pendēs eam com mendauit Johāni. Honorauit eā post mor tē. qz sicut dic̄ Seduli⁹: resurgens p̄mo sibi apparuit. Jtē honorauit eā viuentē qz mrēz dei eam fecit. Honorauit eā morientē: qz pso naliter cū tota celesti curia ad eius obitum venit. Honorauit eā de h̄ seculo recedentem quia ipsā in corpe ⁊ aīma ad suā dexterā col locauit. Tercio inducimur p rebitū. nos enim a parentibꝫ recepim⁹ esse nutrimentū et documētū. qz sic ab eis recepim⁹ eē. sic ex/hibere dēm⁹ eis magnā reuerentiā. Ecci. vij. Honora pr̄z tuū ⁊ genitus matris tue ne obliuiscaris. Memento qñ nisi p illos na tus non fuisses. Et qz ab eis accepimus nu trimentū: tenemur eis magnā diligētiaz. vt sicut nos diligēter nutrierūt in iuuētute sic et nos cū diligentia nutriam⁹ eos in senectu te. Ecci. iij. Fili susci pe senectā p̄is tui ⁊ nō p̄tristes illū in vita illi⁹. Et qz ab eis recepi mus documentū. dēmus eis magnaz obedi entiam Eph̄. vi. Fili obedite pntibꝫ vestris in dño. Doc eni iustū est. Honora p̄m ⁊ matrē tuam: h̄ est mandatū primū in pmis/sione: vt sis longeu⁹ sup terram. Quarto inducimur p nature instinctū. Natura eni docet nos oēs q̄ rebeam⁹ pentibꝫ subuenire. qñ scz sunt in necitate positi: ⁊ qñ sunt sene/crute pfecti. ⁊ qñ sūt mortui. Et ad ista tria oñenda ponit Ualeri⁹ tria exempla. Naz ad oñendū q̄ rebeam⁹ parentibꝫ subuenire quādo sunt in necitate positi. Recitat in ge stis romanoꝝ. q̄ cū quedā mulier nobil' ob quoddaz flagitiū fuisset morti adiudicata. voluit eaz iudex cōburere: vl' alia morte pu blica eam punire: sz ppter honorē parentuz inclusa est i carcere vt ibi fame periret. Filia vero eius q̄ erat nupta d̄ licentia iudic̄ eam quotidie visitauit i carcere. ꝑus tñ eā diligē ter pscrutabat: ne aliq̄d comestibile sibi de/ferret. Illa ꝯo extracto vbere singul'dieb⁹ de lacte ppio matrē alebat. Cum ꝯo iudex mi raret q̄ tanto tpe supuiueret repertuz est qd̄ fiebat. Tunc iudex pietate mot⁹ mrēm d̄do nauit filie. Ad oñendū aūt q̄ rebem⁹ paren tibus sbuenire qñ sunt senectute cōfecti ostē dit exemplū ciconiarū q̄ quādo ciconie sene scunt filij parentes circa pectus suū collocāt fouent ⁊ nutriūt. Soli vultures parētes su os fame mori permittūt. Jdeo Job. xij. In/terroga iumēta ⁊ docebūt te. volatilia celi et indicabūt tibi. Sed heu ml'ti sunt qui ad modicū tempus nutriunt: sed cū incipiunt

Feria q̃nta post Oculi

habere tedium optãt eis mortẽ. Exemplũ quidã hõ desponsauit duos filios ⁊ vnam filiaz: ⁊ tedit eis totũ quod habuit Quodã tempe prexit ad domũ seniorꝭ filij q̃ benigne recepit eũ. sed post mẽsam cepit hẽre tedium sui dicens. Pater qñ vltrs visitare aliũ filiũ Ipse aũt aduertens q̃ sui tediũ hẽret: uit ad alium filiũ: ⁊ ille fecit sicut p̃mus. Postea uit ad filiam ⁊ cõtigit sibi sile sicut antea. Ille aũt multũ volens redijt domũ ⁊ cõparuit pulcram cistã cũ tribus sens ⁊ eaz reple uit terra ⁊ lapidibz: et vocatis illis tribz dixit eis. Nouerntis me hẽre vnaz cistam quaz nescitis. Accipite claues ⁊ post mortẽ meaz aperite ⁊ diuidite inter vos q̃dquid i ea inueneritis. Illi gauisi miserunt p̃i quidq̃d volebat. sed eo mortuo cõuocatis amicꝭ suis aperuerũt cistam ⁊ inuenerũt in ea terrã ⁊ lapides ⁊ litteram in qua erat scriptũ. Fatu⁹ ẽ qui tãtum dat filijs suis q̃ ipsum mẽdicare oportebit. h̃ cõperi in filijs meis. Q̃ audiẽtes illi confusi recesserũt. Non sic est faciendum ꝭz pntibz est subueniendũ. et nõ soluz in hac vita: sed in futura qñ ad statum talẽ puenerunt q̃ seipsos iuuare non p̃nt. Eccl. iij. Elemosina p̃is nõ erit in obliuiõe. Nã p̃o peccato matris restituetur tibi bonum. Et in iusticia edificabĩ tibi: et in die tribulatiõis cõmẽorabĩ tui. P̃o pctis matrꝭ vocatur elemosina que datur p̃ reletiõe pctõz matrꝭ. quasi diceret. Non ẽbes obliuisci patris tui ⁊ matris post mortẽ: ꝭz ẽbes p̃ pctis eoz elemosinã dare. Si ei hõ diligut pntes in vita: ẽbet etiam diligere post mortem. Quantũ aũt eo displiceat q̃ filij pentibus nõ subueniũt ptz p̃ exemplũ. Uir q̃dam dedit filio suo vxorẽ tradens ei oĩa bona sua tali cõditione q̃ eum q̃diu viueret nutrire deberet. Cunq; p aliq̃t dies eũ tenuisset cepit ei de die in diem expensas ⁊ cibaria subtrahere. Et ad vltimũ dedit sibi cibũ seruoruz Quadam die cũ p̃ veniret fessus de agro: filius ⁊ vxor eũ videntes pullũ quẽ assauerant i capsa absconderũt quousq; recederet. Cunq; recessisset ⁊ filiꝰ de capsa pullũ accipere vellet rana magꝝ exiliuit et i faciẽ eiꝰ vngulas p circũitũ validissime fixit. Cunq; eam remouere nõ possꝭ vocatus ẽ faber vt cũ forpice eam extraheret. Ille rana fabrũ ita horribiliter inspexit q̃ pre timore i terrã cecidit: dicens nõ est rana sed dyabolus. Ergo non accedam. Et sic ille miserabilr exspirauit.

Fena quinta. Sermo XLIIII

Mnes qui ha

o bebant infirmos varijs lãguoribz ducebant eos ad hesum Luc. iiij. Seneca in li. de clemẽtia ad Neronem dicit: q̃ pius ac benignus rex ac dñs multiplicat sibi populũ. ita q̃ quilibz nitit sub eius dominio habitare. Spũalr sic ꝑps rex regum est mitissimꝰ. De q̃ introit⁹. Salus populi ego sum. Iste dñs vult habere mundũ populũ bonũ ⁊ obedientẽ. Illã mũdiciam petit eccl'ia in collẽa dicens. Concede q̃sumꝰ ops deus vt ieiunioz sancta deuotio purificatõem nobis tribuat. ⁊ maiestati tue nos reddat acceptos. Et ã vult habere pplm bonum ⁊ obedientẽ. Jõ ipse misit seruum suũ Hieremiã. c. vij. dicẽs. Sta i porta dom⁹ dñi ⁊ dic. audite ꝛbũ dñi oĩs iuda q̃ ingredimini p portas has vt adoretꝭ dñm. Bonas facite vias vras ⁊ studia vestra ⁊ inhabitabo vobiscũ in loco isto ait dominꝰ ⁊c. Ideo oẽs debemꝰ ꝓparare nos ad sui obedientiam: quia ipse ꝑm psal. cij. sanat oẽs infirmitates nras. De quo thema. Omes qui habebant infirmos ⁊c. In summa euangelij duo innuũtur. Primo infirmitatis curatio singularis ibi. Socrus aũt symõis Scõo subditur imbecillitatis sanatio generalr. ibi. Cum sol occidisset. De p̃mo dicit In illo tempe. sez cum ihus docebat sabbato in capharnaũ ⁊ stupebant in doctrina eius ⁊ mirabant in eius ptãte. non tñ credebãt. Tũc surgens ihs de sinagoga introiuit in domuz symonis. Infideles deseruit ⁊ad fideles accessit: ad designdũ q̃ sinagogã ꝓpter pfidiã reprobauit. et ecclesiã ꝓpter obedientia elegit. Symon enĩ interp̃tatur obediens. cuius domus est vniuersal'ecclia quã ei dñs gubernandã cõmisit dicẽs Mat. xvi. Tu es petr⁹ et sup hanc petrã edificabo ecclesiaz meã. Cuius obedientiã dñs cõmendat p ꝓphetam dauid dicentẽ psal. xvij. Populꝰ quez non cognouit seruiuit mihi: in auditu auris obediuit mihi. Ideo iudei ꝓpter inobedientiam repulsi sunt Et si nolumꝰ abijci sz assumi obedientiã studeamꝰ assumere. Tũc sequit Socrus aũt petri tenebat magnis febribz. Ecce quã prꝰ sinagogã. iam socꝛ petri appellat. Socrus aũt est mater vxoris. Mater aũt ecclie q̃ est vxor symonis sacramẽtalr sub cõiugio copulata intelligit synagoga.

Nam de synagoga nati sunt primi fideles de quibus sm carnē et ipse christus traxit originē, propter quod et ipse dicebat Joh. iij. Salus ex iudeis est. Postq̄ ergo christ⁹ de synagoga recessit deserens eam propter pfidiam: cepit magnis febribꝫ detineri. Nō dixit febre singulariter: sed febribus plural'r. vt intelligatur nō vna tm̄ sed multis febribus laborasse. Synagoga quippe duabꝫ febribꝫ detinebat sc̄z erroris et inuidie. De p̄ma psalm̄. Errauerunt ab vtero locuti sunt falsa De secundo Math. xxvij. Sciebat pilatus q̄ per inuidiā tradidissent eū. Febris erroris de frigido pcedit humore. iuxta illud qđ legitur Joh. r. Facta sunt encenia in hierosolimis et hyems erat sc̄z erroris et inuidie. Febris autem inuidie de tali pcessit h̄ūore. de q̄ Psal. lvij. Supcecidit ignis sc̄z inuidie et nō viderūt solē. i. christū. Jō spal. cv. Exarsit ignis in synagoga eoꝝ: flāma cōbussit peccatores O q̄ graui torquet inuidia synagoga qñ vi det eccl'am regnū et sacerdotū templū et altare legem et pphetiam q̄ ablatū est regnū dei: et datum est genti facienti fructū eius. Taz grandi etiā detinet errore vt nec itelligat veritatem: cum tm̄ bos cognouerit possessorem suum et asin⁹ p̄sepe dn̄i sui. Jsr'l aūt eū nō cognouit et popul⁹ insipiens non intellexit. Hūs q̄z febribus socrus symōis petri. id̄ē synagoga detinetur. Sz qui sunt in domo fideles erant p ipsa petēres. vt auferet velamen a cordibꝫ eoꝝ. vt ih̄m christū qui ē veritas. cognoscat. Un̄ seq̄tur. Et rogauerunt illū sc̄z discipuli p illa: et stans sup eam manum imposuit et febris dimisit illam Stās sup illam sc̄z ad dexteram patris exaltatus ad Philip̄. ij. Propter qđ exaltauit illū dns qui dedit ei nomē qđ est sup oē no. vt in nomine ih̄u tē. Non q̄ febris tanq̄z res sensibilis vl' rōnal' intellexerit. sz xps de ipsa suū beneplacitū impleuit. qz dixit et facta sūt: ipse mandauit et creata sunt. Nam q̄cunq̄z dom⁹ voluit fecit in celo et i terra. Nihil potētius q̄z q̄ eius imperio insensibilia q̄z sentiant et obediūt iperanti. Un̄ et cōtinuo surgens ministrauit illis Licet eni sit naturale febricitantibꝫ incipiente sanitate lassescere et egritudinis molestiā resentire: tm̄ miraculū vicit naturam. qz sanitas q̄ dn̄i dat imperio tota simul et integra redit. Et ideo cōtinuo surgens ministrabat illis. Miraculū q̄uis in h̄ allu dat mysterio: quia sanitas aīme tota sil' et integra restituit. Scriptū est eni qz totū hominē saluum fecit in sabbato. Doc aūt implebit quādo plenitudo gentiū intrabit ad fidem. tunc eniz omis isr'l saluus fiet.

Nota p febrem signat pctm̄ mortale. Naz sicut febricitās modo patit frigus mō estuz sic peccator mō patit timorē qui ē frig⁹ anie modo cupiditatē que ē calor aie. Unde dic̄ Aug⁹. sup illud psal. Incēsa igni et suffossa. Q, omnia pcta due res faciūt. sc̄z timor et cupiditas. Timor facit fugere omnia q̄ sunt carni molestia Cupiditas fac̄ appetere oīa que sunt carni suauia. Sic aūt sunt diuerse species febriū. sic etiā sunt diuersa genera peccatoꝝ Prima ē febris q̄tidiana: et significat peccata venialia q̄ quotidie agim⁹. que sm Aug. in omel'. assimilant guttis aq̄ arene et scabiei. guttis aque assilant: qz feruorez charitatis amittūt. Arene quia sepe a bonis opibus aīam subtilez faciūt. Scabiei: qz de corē anime diminuūt Et dic̄ ibidem Aug⁹. q̄ sicut multe gutte nauī faciunt naufragiū multa grana arene faciunt on⁹ ponderosuz multitudo scabiei corpus reddit corruptuz Sic peccata venialia qñ nō ptemnunt sepe sua multitudine grauitate et deformitate dispo nunt aīam ad mortale. Uel febris q̄tidiana potest esse gula ppter quotidianā exactiōez Jsa. lvi. Uenite sumam⁹ vinū et impleamur ebrietate. et erit sicut hodie sic et cras. et multo ampliuſ. Bulosus enim si bn̄ comedit: cras meli⁹ comedere appetit Jdeo assimilat sanguisuge. Prouer. xxx. Sanguisuge due sūt filie dicentes. Affer affer. qz gulosus p⁹ vnū ferculū dicit affer aliud Secunda febris est effimera: que dr ab effimero pisce qui eo die quo nascit morit. Et significat subitum ire motū. q̄ debet finiri añ solis occasum. Ad eph̄e. iij. Sol non occidat sup iracundiam vestraz. Talis mor⁹ subitus fere omnes inuadit. qz sicut dic̄ Hieron̄. Qui nulla ptur batione mouet aut deus aut lapis ē. Dic̄ tm̄ Grego. nazanzen⁹ q̄ sunt tres q̄ non pñt cō moueri. duo in celo. s. deus et angel⁹. tercio⁹ in terra. s. christianus ph̄s. Quāuis eniz deus dicatur irasci: tm̄ sm Aug. non dr irasci pertur bulentū mentis affectū. Angeli etiā q̄uis de p̄dition pctoꝝ dicant dolere: tm̄ nullum sentiūt dolorē aut passionē. Sz dicunt dolere qz ad modū dolentū se hn̄r. Christianus aūt ph̄s appellat ille q̄ in dei amore est perfectus. talis est: si aliqñ pturbatiōem patiatur. tm̄ ex hoc eius rōem nō obumbrat: qz turbationē talem tenet sub dominio rōnis.

l

Feria q̃nta post Oculi

Tercia febris est erratica q̃ nō accidit certis horis. Et significat inuidiā que q̃n aliq̃s laudaꝝ accedit: q̃n ꝙ vitupaꝝ recedit. et sic inuidia nō hz horā determinatā. Sz q̃tiēscunq; renouanꝫ laudatōes totiēs renouantꝫ accessiones. i. Re. xviij. de saul ꝫ pz qui inuidebat dauid. Luz enī dicerēt. Saul percussit mille. z dauid decē milia: passus ē magnā accessionē. z q̃tiens audiebat de sua ꝓbitate totiens laborabat ista accessione. Q̃n autez dauid canē mortuū z pulicē se nominabat. tūc ista accessio recedebat. Jō inuidꝰ significatꝫ per hely. de quo dz. i. Re. iij. q̃ non poterat videre lucernā dñi anteq̃z extingueret. Lucerna accēsa lucet: extincta fetet. Lucerna ergo accēsa sunt viri sancti siue virtuosi Extincta peccatores fetidi. inuidꝰ ergo nō pōt sine magn̄ afflictione sustiere vt videret viros ꝟtuosos et sibi ipsis abiectos. Jō dicē Socrates. Utinam inuidi in oībus ciuitatibꝫ oc̃los hrēnt vt de cūctoꝝ felicitatibꝫ torq̃rent. Quarta febris est terciana qua laborāt illi q̃ de pctis satisfacere nolūt. hnt enī contritōz z ꝓfessionem: sed nolūt hre satisfatiōem. Un̄ legit exemplū Cum q̃dam demoniacus ad q̃ndā sanctum virū fuisset deductꝰ z demonē adiuraret vt recederet z nomē suū ei diceret. Rn̄dit. Nos sumꝰ tres frēs q̃ hēmus nostra officia determinata. Ego enī vocor claudēs coz Alius ꝟo claudens os. Tercꝰ claudēs marsupium. Officium enī meū est coz pctōris indurare ne possit cōtritionē hre. Et si forte conteritur cito tn̄ relabit. Sc̄ds scz claudēs os vt confessio impediat. et si forte ꝓfessus fuerit iterꝫ labitur in pctā. Tercꝰ frater meꝰ scz claudens marsupiū ne satisfaciat: nec male ablata restituat. Quinta febr̄s est continua. ista laborant auari z maxie vsurarij Leteri enī pctōres aliq̃n dilatōnem faciunt in peccatis. vsurarius ꝟo continue peccat scilz die z nocte qualibet hora. quolibz momēto et q̃libet festo. Jō videt esse peior iuda scharioth. ille enī vendidit xp̃m tantum. iste autem vendit xp̃um btām virginem z omnes sanctos z scās dei. qz ipsoz festiuitates cōplet in vsuris. Et qz vsurarꝰ silis est iuda i culpa. ideo simil ei erit in pena. Judas enīz in aere interijt qui est habitatio demonum. Ad innuendū q̃ nō debebat stare in celo cū angelis nec in terra cū homibꝫ. sz in aere cū demonibꝫ. Eodez mō vsurarꝰ nō habitabit in celo: quia deū z btām virginē z oēs scōs offendit. nec in mundo: qz homies cōturbauit. sed in inferno cū demonibꝫ q̃s per auariciam adorauit. iuxta illd̄ Col. iij. Auaricia que est idoloꝝ seruitus Jsta febris cōtinua scz auaricia rite extinguit: quia tollit tria q̃ sunt vite necessaria. s. cibum. somnū z q̃etem. Auarꝰ enī nō audet cōedere Ecci. xviij. Nō satiatur pane indigens z in tristicia erit sup mēsam suaz. Nec pōt dormire Ecci. ij. Cūcti dies eius doloribus et erūnis pleni sunt Nec per noctez mente requiescit. nec potest quietē habere Hiere. xlix. Pze solicitudine quiescere nō potuit Sexta febris ē quartana z significat supbiam: ꝓpter quattuoz species supbie de q̃bꝫ dicit Grego. Quattuor sunt spēs tumorꝫ. scz cū quis bonū q̃d hz existimat a se hre. vel p suis meritꝫ datū sibi putat. vel dispectis ceteris appetit singulariter videri habere q̃d nō hz ꝛc. Uel pōt significare luxuriaz q̃ per cozpꝰ impletur q̃d quattuoz elementis componit. Uel febris quartana dicit cuiꝰ ꝑma dies ē sicut mala suggestio. scda malꝰ consensus. tercia malū opus. quarta mala cōsuetudo. Jsta triplex spēs quartane difficulter curat. qz superbia sp est in ascensu. Psal. lxxiij. Supbia eoz q̃ te oderunt ascendit semp. Luxuria curat difficulter q̃n in carne radicat. qz totū cozpꝰ inflammat. Job. xxxi. Hoc enī nephas ē z iniq̃tas maxima: ignis vsq; ad consūmatiōem deuorans. et omia eradicans genimia. Job. xvi. Conuulnerauit lumbos meos. Jpm cozrūpit z fedat. Joel. i. Cōputruerunt iumēta in stercore suo. Mala ꝓsuetudo difficulter curatur. Hoc significatū est Joh. xi. in lazaro quadriduano quē dñs cū difficultate suscitare voluit. s. cū ozōne. cū clamoze. cum sui perturbatōe: z cuz lacrimaꝝ effusiōe. Septima febris est ethica que radicata ē in mēbris z naturalē humiditatē consumit. et significat tristiciā illam de qua dz. ij. Loz. vij Seculi tristicia mortē opat. Prouer. xvij. Spūs tristis exiccat ossa. i. robur virtutuz Sunt tn̄ ossa q̃ non tm̄ sunt exiccanda: sed etiam incinerāda. Amos. ij. Incēderūt ossa regis idumee vsq; ad cinerē. Idumea interpretatur sanguinea z significat diabolū q̃ sanguinē nostrū sitit. eius ossa sunt nostra pcta ꝑ q̃ diabolꝰ nos robur assumit. Sūt ergo q̃dam q̃ ista ossa hnt integra. q̃ scz de peccatis nō cōterūtur. Alij ista ossa i grossas partes frangūt. q̃ scz superficialr conteruntur Alij sunt q̃ ea incinerāt. qui. s. precordialr conterunt. et istā incinerationem facē salubris

tristicia. De qua dr. ij. ad Corint. vij. Que enim fm deū tristicia est pniam ⁊ salutez stabilem operat. Item pctm mortale cōpatur febri Nam sic febricitans habet palatū inordinatū. ppter qđ dulcia sibi vident amara: et econuerso Sic pctōr eodē mō habet inordinatū palatū aīe: qr omia vident sibi insipida. Et ad hoc oñdenduz ponit Crisō. super Math. tria exempla Primū est si leonipra tum virudeus oñdit nō excitat eius appetit⁹ qr de natura sua nō appetit comedere herbas virentes sz carnes. Scōm exemplū est: qr si pluuia cadit sup lapidē: lapis quidē a foris balneatur: int⁹ aūt siccus existit. Tercū exēplum ē: qr si ī aliquo vase pleno aceto guttamellis infundat: ⁊ mel pditur et acetū dulcorat Primū exemplū ptinet ad luxuriosos quibus si oñdāt herbe virētes. i. predicāt eis celestes amenitates: nō excitat ei⁹ voluntas ad desiderandū. qr ñ est in natura sua deside rare celestes amēitates sz carnales voluptates Quia dr ꝓma Cor. ij. Animalis hō ñ pcipit ea q̄ spūs dei sunt. Ecci. xxi. Audiet luxuriosus verbū. s. castitatis ⁊ displicebit ei ⁊ pūci/et illud post tergum suū Scōm exemplum ptinet ad superbos qui hñt cor lapideuz. ita ꝙ si deus pluuiā sue gtie vl' inspiratōis eterne eis emiserit cor eor exteri⁹ pōt tāgere: sed interius nihil pōt intrare. ⁊ iō remanēt ari di ⁊ sicci ab oī humore gratie. De talibus dicit Job. xli. Cor eius indurabit̄ quasi lapz ⁊c. Magna misericordia dei qñ tale cor durum mollificat vt gratia dei intrare valeat. Ezech. xxxvi. Auferā cor lapideū ⁊ dabo vobis cor carneū: ⁊ spm meū ponam in medio vestri. Terciū exemplū ptinz ad auaros q̄ hñt cor acetosum. i. multis amaritudinib⁹ plenū ⁊ repletum. hñt enim amaritudinē labozis i acquirendo: timoris in custodiēdo: ⁊ dolorz in amittendo. Et iō diuitie vocant spine vt dr Math. xiij. Ex eo ꝙ cor total'r pungūt Si ergo mel. i. verbū celeste vel inspiratō diuina in talū corda imittit ⁊ verbū pditur vt cor eoz non amittat Et ideo faciendū est quod dicit Aug. Discas nō diligere mūdū vt discas diligere deū funde vt ipleaz: auerte vt auertaris. Scdo ponit curandi modus: cum dr Et rogauerunt illū p ea ⁊ stans super illam imperauit febri ⁊ dimisit illā. Ex quo hētur ꝙ dñs ad precē discipulor eaz sanauit. Per qđ dat intelligi ꝙ aliqñ deus ad preces sanctor viror aliqui peccatoꝝ salutē anime concedit: pctōr enī immūdus est dei inimicus ⁊ claud⁹ qr īmund⁹ nō audet cor deo apparere. qr deus tales abominat. psal. v Uiz sanguinū ⁊ dolosum abominabit dñs Quia pctōr est dei inimic⁹ ⁊ nihil pōt a deo impetrare Joh. ix. Scim⁹ qr deus pctōres ñ exaudit. Et iō deus talib⁹ pot⁹ indignat̄ q̄z placat. Isa. lxvi. Cognoscet man⁹ dñi seruis eius ⁊ indignabit inimicis suis. Grego. Cū is qui displicet ad intercedēdū mittitur irati animus iudicis ad exteriora puocat Et qr ē claudus non pōt ad deū accedere. q̄z uis enim habeat pedem fidei: tm non habet pedē boni operis. De talib⁹ dr. iij. Re. xviij. Usq; quo claudicatis in duas ptes Jō peccatoꝝ indiget auxilio sanctor virorū: quia ipsi sūt mūdi Psal. c. Ambulans in via ima. hic mihi mistrabit. Ipsi sunt dei amici Sap. vij. In animas sctas se transfert amic⁹ dei et pphas cōstituit. Ipsi sunt recti ⁊ sani Heb. xij. Rectos gressus facite pedibus vestris vt ñ claudicans q̄s erret magis aūt sanetur. Tercō ponitur curatōis effectus: cū dr Et cōtinuo surgens ministrabat illis. Natural'r vt dic̄ glosa: homo febricitans incipiēte sanitate incipit lassescere. sz ista cessante febre continuo surrexit ⁊ christo ministrauit Per qđ datur intelligi ꝙ peccatoꝝ ñ debet diu in pctō iacere sz cōtinuo surgere. Aliqñ aūt de peccato in peccatū cadit. Et h̄ accidit ppter tres causas Prima est ppter peccati ponderositatez quia pctm valde onerosum ē Psalm. xxxvij Iniq̄tates mee sup gresse sunt ca. meū: ⁊ sic onus gra. g. sūt sup me. Et iō suo pondero/sitate ad aliud trahit. Gre. Peccatū qđ per penitentiā non diluit: mox suo pondere ad aliud trahit. Secūda cā est ppter pctōrsce/citatem. Et ponit exēplū Crisost. de Samsone: cui cuz capilli in qbz virtus sua erat detruncati fuissent. philistei ipsum ligauerūt et sibi oculos eruerūt. ⁊ ipsuz mollē fecerūt: quia qñ peccatoz robur suarum virtutū perdit. mox demones funibus peccatoꝝ ipsuz ligant. oculis fidei ipm excecant. de vicio in vicium ipsum currere ꝓcurant. Tercia cā est ppter quandā connexionē. Nam auaricia trahit ad furtū ⁊ rapinam ⁊ ad multa mendacia. Bula trahit ad ebrietatē ⁊ luxuriam. Superbia trahit ad multas iniurias inferendas ⁊ mltas ambitōes. Dicitur enim Isa. xxiij. Qui fugerit a facie formidis cadet in foueaz. et qui se explicuerit de fouea tenebitur laqueo. Per formidinē intelligitur auaricia. qr auarus est semp formidolosus.

Feria sexta post Oculi

Per fouea intelligitur luxuria Proue. xxiij Fouea pfunda est meretrix. Per laqueū intelligit supbia q̄ oīs illaqueat Sepe autē cōtingit q̄ q̄n auar⁹ dimittit auaritiā et dat se inhereticie: cadit in luxuriā. et q̄n luxurios⁹ superat oēm pcupiscentiā cadit i vanā gl'az. vel supbiam. Dixi scdo sb̄ditur imbecilli/tatis sanatio generalis. ibi. Cum aūt sol oc/cidisset. i. christ⁹ De q̄ ppha psal. ciij. Sol co gnouit occasum suū Hic est sol iustitie de q̄ Johis. i. Illuminat oēm hoiem ve. i h. mūz Hic sol occubuit q̄n christ⁹ inclinato capite spm̄ emisit. Subdit. Omnes q̄ hēbant infir mos varijs languoribꝫ ducebāt illos ad eū At ille singulis manus imponens curabat eos: quia cum christ⁹ extendit man⁹ in cruce omnes sanati sumus liuore eius. Genesis. xlvij. Salus nostra in manu tua est. Et figurat Nūeri. xxi. Ad aspectū serpētis enei sanati sunt: qui sunt pcussi ab igneis serpē tibus. Tunc sb̄dit. Exibant enim dēmonia a multis clamātia et dicentia Tu es filius dei Et increpās nō sinebat ea loqui: q̄ sciebāt eum esse christū. Sz d. quare ergo phibe bat dēmonia dicere veritatē. Nōne enim fir mius ē testimoniū q̄d pfertur de aduersario Rūdet tribꝫ de causa phibuit. Prima vt vi/deat nos fugere inanē gl'iam: ne sz hūana uoluntas delectemur applausu. Scdo vt doce/ret nos hereticā prauitatē vitare. quatenus in h̄ exemplo inhibeam⁹ hereticis ne predi/cent etiam veritatē: q̄ fel draconū ppinant in calice babylōis. Deut. xxxij. Fel draconū vinum eoz. Tercio ne dēmones: q̄ sunt spi ritus falsitatis: falsitatē dicere crederem⁹. si aliq̄n dicerent veritatē. In q̄ notabil'r dece/mur q̄ nō laudari velim⁹ a fallacibꝫ et mēda cibus. quoz laudatio magis redundat ad in iuriam q̄ ad honorē. Illud aūt q̄d sb̄ditur Quia sciebant eū esse xp̄m. Sane debet in/telligi ne videat p̄ciū ei q̄d dicit apl's. i. Loz. ij. Si enī cognouissent nunq̄ deū gl'ie cru/cifixissent Q̄d a q̄busdā exponit d̄ dēoīb⁹ Vij si cognouissent xp̄m ec d̄nm gl'ie nunq̄ eum suggestione maligna crucifigi fecissent Nam h̄ mysteriū absc̄ditū ē a seculis et gene rationibꝫ. Ut dicit apl's ad Col'. i. Sapiētia in mysterio absc̄dita quā nemo p̄ncipum huius seculi cognouit. i. Loz. ij. Quaz pde stinauit de⁹ añ secula in gl'iam nr̄am reuela ta est principibꝫ et pe testatibꝫ p ecclīam. q̄ nunc manifestū est sanctis ei⁹ q̄bꝫ voluit de us notas facere diuitias gl'ie sacramti huius Designentur igit̄ tempa et concordabit scri ptura'. Demōes enī vt dicit Beda. quādo q̄ credebāt q̄n q̄ dubitabant. Maz cū vide bant eū hūanos defect⁹ sustinere dubitabāt de eo an xp̄s siue filius dei esset: q̄ vez hoiem i telleꝛerūt. vt legit Q., cum ieiunasset. xl. die bus et xl. noctibꝫ postea esurijt Accedēs tem ptator dixit ei &c. Cum aūt videbant illum opari mirabilia credebāt. vl' fm̄ s. bū Bede intelleꝛerūt vl' suspicati sunt d̄ ipso q̄ filius dei esset: q̄ et dēmones alibi dixisse leguntur Mat. viij. Jhu nazarene quare venisti añ temp⁹ torq̄re nos. nos scim⁹ q̄ sctūs dei es. Non igit̄ in deis dicē Beda ideo eū crucifi/gere psuasit. q̄ xp̄m siue filiū dei nō esse pu/tauit: sz q̄ se morte illi⁹ n̄ vidit eē dānandū. De hoc enī mysterio a secul' absc̄dito dicē apl's q̄ nemo p̄ncipū h⁹ secli cognouit. q̄a si cognouissent d̄nm gl'ie non crucifixissent.

Feria sexta Sermo XLV

Omine da mi

o hi hanc aquā vt n̄ sitiā Joh. iiij Cōsuetudo est hoim abulātiū q̄ hñt appetitū cibi et pot⁹ vt eo melius ad pa/triā ambulēt. Spūal'r Oīs sum⁹ in itine/re constituti et peregrini Psal. xxxviij. Aduena ego sum et pe. Jō bonū est signū sanitatis vt potū lacrimaz et panē celi sepe ederem⁹. hoc signū petit eccl'ia in itroitu Fac mecū dñe si/gnū in bono vt videant q̄ me oderūt. s. diabo li et q̄fundāt. Nā ex h̄ magis orit eis confusio et nob̄ securitas. Figurat. iij. Re. xix. Helias comedit de pane et bibit de aqua et fortifica/tus est. Et sic hanc aquā lacrimaz non ha/buerūt in deo. Hoc figuratū ē in epl'a. Nūe. xx. q̄ filij isr̄l murmuraverūt in deserto ō moy sen et aaron di. Dñe da nob̄ aquā ne moria/mur siti. Moyses et aaron p̄strati in terram clamauerūt ad dñm. Dñe de⁹ audi clamorē ppli h⁹ et aperi eis thesaur⁹ tuū fontē aq̄ viue Et ait dñs moysi. Accipite virgā tu et aaron et loq̄mini ad petrā et dabit vob̄ aquas: et p cussit bis silicē et fluxerūt aq̄ largissime ita vt biberēt homines et iumēta. Spūal'r et sic tu si vis hz aquā lacrimaz ne aīa tua moriat siti Moyses. i. intellect⁹. et aaron. i. deuotio de ret clamare ad dominū vt aperiat tibi the/saur⁹ aq̄ viue. Et bn̄ thesaur⁹ p hanc aquaz emit. s. regnū celi. Mat. v. Bti q̄ lugēt: q̄m ip. ꝓso. Deniq̄ debes petere bis silicē. i. coz duz. s. deū in memoria hz. Prio q̄d p peccata

perdidisti. secundo ꝺ̄ ꝓ ea meruisti. ſ. eternam penam. O si cognosceres diceres cum hac muliere samaritana. Dñe da mihi hāc aquā vt nō sitiam. Aliud thema Si scires donū dei Joh. iiij. Tria sūt signa dilectionis ꝓsonaꝝ. Prīm ē vocatio. Isa. xlviij. Ego dñs vocate vti. Scōm passio pia Isaie. xliij. Seruire me fecisti pec. v. Terciū qñ prestat vna. Hze. Probatō dilectōis exhibitio ē operis. Prīm hī in introitu. scōm i epla. terciū i euāgelio. Si scires donū dei ꝛc. In sūma euāg. duo inuūt. Prio petitio mirabil' obsequij. ibi Mulier da mihi bibere. scdo ībiungitur explicatio laudabil' bñficij. ibi. Si scires ꝛc. In sūma euāg. duo inuūt Prio itineris christi descriptio cū ꝺ̄. Venit i ciuitatem samarie Scdo cuiusdā mulieris obuiatō cum ꝺ̄. Venit mul'r de samaria. De ꝓmo ꝺ̄. In illo tpe scz vt cognouit qz audierūt pharisei ꝙ ihs plures hzēt discipulos q̄z Johes tunc reliquit iudeā ⁊ voluit ire in galileam Oportebat aūt eū ire p samariam: tūc venit hiel' i ciuitatē samarie. i. regiōis q̄ ꝺ̄ sichar Crīs. dicit ꝙ loc' ille erat vbi symeon ⁊ leui grauē occasionē fecerūt ꝓpter women sororē oppressaz. postq̄z filij ifirl' vt dicit Theophilus: ciuitatē desertā fecerūt tpe ꝓcedēte dedit eam iacob filio suo ioseph Ben. xxxiij. Et ergo subdit Jusꝑ ꝓdiū qđ dedit iacob ioseph filio suo. Erat aūt ibi fons iacob quez fodit ibi hitando. Jhs aūt fatigat' ex itinere sedebat sic supra forē: hora aūt erat quasi sexta Ecce de ꝙ cecinit psal. xxiij. Dñs fortis et potēs fatigat' ē. O res mirabil' q̄ infirmos corroborat fatigat' ē. No. christ' discurrebat et laborabat tribꝰ de causs. Prio vt nob quātatē nostre inīqtat' soluēret ꝓ qua dñz maiestatis laborare oporteret. Isa. xliij. Prebuisti mihi laborē iniqtatibꝰ tuis. In opere creationis sel' dixit ⁊ facta sunt oia. Scz in opere redemptōis per triginta ⁊ tres annos vt ait Bern̄. dixit mul'ta. gessit mira: pertulit dura. Scdo vt in amore accēderet Joh. iij. Sic dilexit mūz vt fi. su. vnige. daret ꝛc. Terciō vt exēplū laborꝝ in seipso nob ꝓberet Job v. Nascit hō ad laborē ꝛc. psal. xcij. In labore hoim ñ sunt. Aug. Jhūs fortis: qz in ꝓncipio erat ūbū. Infirmus: qz verbū caro factū est. Hora sexta. Rō litteral': qz calor intensus. Mystice: qz i sexta etate caro factꝰ. Secūdo sexta die passus Tercio sexta hora crucifixus. Dixi scdo innuit cuiusdā mulieris obuiatio cū ꝺ̄. Venit mul'r de samaria hauriens aquā. Aug. Accepit aūt denomiationem a monte somoz sic dicto a q̄dam ei' possessore q̄ dictus fuit somer: vt dicit Crīs. Et. iij. Regū. xvi. Olim non samaritani sed ismaelite dicebāt. ⁊ iudei inhabitabāt regionem. Attamē ꝓpter peccā eoz rex assiriozꝝ captiuos eos duxit in babilonia ⁊ gētes inhabitare fecit in ciuitatibꝰ samarie. Iz deus immisit barbarꝰleones q̄ interficiebant eos: qđ cum nūciatū fuisset regi: misit rex vnū de sacerdotibus isr'l qui doceret eos legē dei. Attn̄ cū hoc idolis dediti q̄nqz libros moysi obseruabāt. iij. Re. xvij. Dicit ei ihs. da mihi bibere. Aug. Sitiebat fidem mulieris. Discipuli enī ei' intrauerunt ciuitatē cibū emere Ecce plimonia. Rndit mulier illa samaritana. Quō tu cū iudeus sis. ſ. ex habitu: qz iudei vtebant pallijs q̄busdā quadratis: in quoꝝ extremitatibꝰ erāt fimbrie. vt ꝺ̄ Nūe. xv bibere a me poscis q̄ suz mulier samaritana. Nō enī coutunt iudei samaritanis. Rndit Si scires donū dei. ⁊ q̄s est qui dicit tibi da mihi bibere. tu forsitā petisses ab eo ⁊ dedissz tibi aquā viuaz. i. grām spūsscti. Illā aquā nō intellexit. Dicit ei mulier. Dñe neqz in q̄ hauries habes ⁊ puteꝰ altus ē. vnde ergo habes aquā viuaz. Numq̄d tu es maioz patre nostro iacob q̄ dedit nobis puteū istū. et ipe ex eo bibit ⁊ filij ei' ⁊ pecora eius. Dec mul'r carnal'r verba christi intelligēs. qz animalis homo ñ ꝑcipit ea q̄ spūs dei sunt. i. Coz. ij. sic voluit argue re. Tu ꝓmittis mihi aquaz viuam. aut ergo de illo puteo aut de alio. sed de isto nō. qz neqz in q̄ haurias habes. ꝺ̄ alio aūt nō vidz credibile ꝙ dare posses mihi miraculose. qz h̄ fieri ñ pōt: nisi esses maior ꝓre nostro iacob. qđ nō vidz. ī dixit ei. Nūq̄d tu maioz es ꝓre nostro iacob q̄ dedit nob puteum istū quē fodit: qđ ñ fecissz si aquā viuā ꝓ sua voluntate aliūde hze potuissz. Quare aūt prēm eoz iacob dixit: innuit Crīs. dicēs Vide qual'r hec mulier seipsaz ingerit i nobilitatē iudaicā ⁊ totam sua gentē. Samaritani enī abzaā ꝓgenitoꝛē suū dicebāt quasi a caldea existentē. Scz ⁊ iacob prem vocabant quasi illi' existentē nepotem. Dec ille. Uel fm Bedam prēm suū iacob vocat. q̄a ipsa sub lege moysi vixerat: et prediū qđ iacob filio suo ioseph dederat possidebat. Respondit ihs ⁊ dixit ei. Omnis qui biberit ex aqua hac sitiet iterꝝ. q̄ aūt biberit ex aq̄ quā ego dabo ei nō sitiet in eternū. Scz ō Ecci. xxiij. Qui bibunt me adhuc sitient. Ubi lo

Feria sexta post Oculi

quit de aqua sapiētie. Dicēdum q̄ sitis vno mō accipit p̄ desiderio alicuius rei. Et sic omnis tempalis res adepta generat magis sitim q̄z tollit: qz cupiditatē augmētat. Sil'r aqua corpalis: qz ñ hz effectū nisi ad tempus. optz q̄ itez alia aqua eodē mō sumat ad sedādaz sitim. Alio mō accipit sitis p̄ desiderio eiusdem rei habite ad p̄sentiam eam p̄fectius. Et sic hñtes deū p̄ grām sitiunt ipm hīe p gl'iam. Et h̄ mō loquit auctoritas Eccl. xxiij. Sed allegata auctoritas cū dr. non sitiet in eternū intelligit de siti illa scdo modo dicta. qz hñs grām nō desiderat aliud qđ nō habet. Iz desiderat deū quē pfectius hīe vult. Rō hui⁹ pōt esse: qz est dr̄ntia inter rem tpalem z spūalē qz res tēpalis anteq̄z habeat estimat magni p̄cij. z est sufficies ad quietādum desideriū. Res aūt spūalis non cognoscit nisi cū habet Apoc. ij. Nēo scit nisi q̄ accipit. Et iō nō habita nō mouet desideriuz. sed cū h̄ z cognoscitur: tunc delectat affectū z mouet desiderium. Non quidē ad aliud habendum. sed qz impfecte p̄cipit p̄pter recipientis impfectionē mouet vt ipsa perfecta hēat. De hac siti dicitur in psal. xli. Sitiuit aīa mea ad d. fō. viuū. Sed aquā quaz ego dabo ei fiet in eo fons aque saliens in vitā eternā. q. d. Aquā quam ego dabo non solū sitim aufert sed vitam prestat. viuo cōiuncta fonti. Unde dic̄ Fiet in eo fons aquā p̄ducens p bōa opa ad vitā eternā. Iō dicit. aq̄ salientis id est salire facientis vitā eternā. Naturale em̄ est: aqua tm̄ ascendere pōt quantū descendit. Et ideo sicut aqua gratie a deo in nos derivat. ita aīa per ipsam ad deū eleuat: qz p ipsam consors diuine gl'e efficitur. Dñi ergo hui⁹modi p̄dicta mulier delectata z tanti muneris op⁹ hīe cupiens: et adhuc p̄udentiā carnis amplectens dicit qđ sequit. In quo tangit dom̄ petitio. Domine da mihi hanc aquam vt non sitiam neq; veniā huc haurire. Ubi sciendum q̄ hec mlr in p̄ncipio locutōis christū nondū nouit. Iz iudeū vocat dicēs. Quomō tu cum iudeus sis dc̄. Modo hui⁹ eū ostendit dñm dicēs. Dñe da mihi. volēs per hoc a duplici corpali necessitate liberari. videlicz a siti z a labore. refugit enī hō natural'r laborem. iuxta illud psal. lxxij. In labore hoīm ñ sunt. Sciendū etiam q̄ per h̄ p̄posuit ipsum iacob patriarche. q. d. Hanc aquam nō potuit habere iacob. Dicit ei ihs. Vade voca virū tuū z veni huc. quia em̄ hec mlier non poterat capere verba christi. iō cōsequenter p̄cedit ad signa instruēs eam p̄mo p̄ revelationē secreti. Secretū autē illud erat q̄ mulier adultera tenebat. qui tū credebatur ab oībus homibus loci illi⁹ esse maritus eius. Et qz christ⁹ dixit h̄ secretū mulieri oñdit se scire secreta z occulta. Dicit ergo Vade z voca virum tuū. scz putatiuū. Non dixit dñs hoc vt vocaret virū: sed vt responsiōe ei⁹ conuenienti⁹ argueret eā secretuz reuelādo. Unde fm Crisosto. dñs volebat dare aquaz spūal' doctrine. nō sibi soli sz spēaliter viro suo. Qz vt dicitur. i. Cor. xi. Caput mulieris vir. Iō voluit vt p̄cepta ad mulierē p virū deuenirent. i. Cor. xiij. dr̄ q̄ si mulier aliq̄d addiscere vult domi virum interroget. ideo dicit Vade voca virū tuū dc̄. Sedm vero Aug. exponit mystice q̄ vir iste sit intellect⁹: mlier vero voluntas: q̄ ad instar mulieris cōcipit et parturit aīam apprehensiuā. Quia ergo hec mulier p̄mpta erat ad recipiendum sed non mouebat ad intellectū z rōem vt spūaliter hoc intelligeret. sed adhuc sub sensu detinebat. Iō dicit dñs. vade tu sensual' voca virum tuū id est rationalem intellectū: quo spūaliter intelligas q̄ modo carnal'r sapis. Rñdit mulier z dixit. Non habeo virū. Dicit ei ihesus. Bene dixisti. quia nō habes virum. Quinq; em̄ viros habuisti z hūc quē nunc habes nō est vir tuus. Ecce quō occulta hunc mulieri dixit vt p hoc oñderet in se aliquod diuinū. Sed mystice fm Crisost. quinq; viros habuisti. id est q̄nq; sensus q̄bus vsq; modo nō vtebaris. Sz hunc virū quez nūc habes. id est errorem nō est vir tu⁹. quia ratio p̄fecta nō cēt erronea. ideo est adulter. Et ideo tolle istuz adulterū errorem qui te corrumpit z voca virū tuum. id est intellectuz vt intelligas me. Mulier ergo ista ex revelatione illius secreti intelligēs christū tanq̄z p̄pham querit ab eo solutōz cuiusdā dubij: per cuius modi solutionē secundario instruiret eam. sicut seq̄tur Dicit ei mulier p modū cuiusdā solutiōis. Dñe video. qz p̄pheta es tu. Patres nostri in mōte h̄ adorauerūt. et vos. scz iudei dicitis qz hierosolimis est locus vbi adorare optz. In quo patz fm Aug. qz cepit ad eam venire vir. sed non plene venit quia non dominuz p̄pheraruin putabat venisse licz enim p̄pheta esset Matt. xiij. Nō est p̄pheta sine honore nisi in patria sua z in domo sua. Cum erat plus q̄z p̄pheta: quia p̄phetas ipsos constituit vt dicitur Sapientie. vij. In animas sanctas per

nationes se transfert amicus dei ⁊c. Ad mi/
randa est hꝰ mulier ſ diligẽtia: qꝛ nõ vt cetere
mlieres curiose de mũdanis interrogabat. ſz
de hijs q̃ dei sunt Mat. vi. Prim q̃rite reg.
dei. Mouet ergo q̃stionẽ de hijs q̃ homies i
terra illa mouere cõsueuerãt. ſ. de loco adora/
tionis de q̃ questio vertebaꝫ inter iudeos et
samaritãos. Et samaritam dixerũt qꝺ i mon
te garizim ibi esset locꝰ orõnis ⁊ ꝓbabant p
rõnẽ dicentes: qꝺ antiq̃ prẽs eoꝝ ibi adora/
bant. Jõ ipſi in eodẽ loco adorare debẽrẽt
Jdeo dic: prẽs nostri in monte hũ adorauẽ/
runt. Prẽs isti fm Crisost. ꝑñ intelligi aliq̃
circa abraam Nã illi aiũt filiũ suũ obtulisse
ibi. Judei ꝛo dicebãt in hierl'm eẽ adoran/
dũ auctoritate dñi q̃ precepit Deute. xij. qꝺ
destruerent aras ⁊ lucos ⁊ nõ adorarent vbi
qꝛ dñm. sed in loco vno determiato quẽ dñs
elegisſz. Qui quidẽ locꝰ adoratõis prio erat
in ſylo. postea ꝛo auctoritate dñi dauid sa/
lomonis ⁊ nathã ꝓphete archa dei est poꝛ
tata de ſylo in hierl'm. ⁊ ibi factũ ẽ tẽplũ fm
illud psal. lxxvij. Repulit tabernackz ſylo ta
bernaculum suũ ⁊c. Et seq̃t. Sz dñs elegit
tribum iuda mõtẽ ſyon quẽ dilexit. Propo
sita ergo questiõe p mulierẽ rñdit ipe salua
toꝛ sic sequit. Dicit ei iheſus. Mulier crede
mihi: quia veniet hora qñ nec in mõte hoc
neqꝫ in hierosolimis adorabit ſ prem. Quia
veniẽte hora publicatõis euangelij cessauit
cultꝰ gentiũ. ⁊ iudeoꝝ cerimonie cessauerũt:
ipſorũqꝫ iudeoꝝ tẽplũ orõnis domꝰ destru/
ctum ẽ ⁊ ppꝰ xpianꝰ creatꝰ est. qui nec super
montẽ garizim nec in hierl'm: ſz in omi loco
bñdicebat dñm. Oportebat q̃dẽ qꝺ adoratõ
christi cuacuaret iudeoꝝ ⁊ gẽtiliũ adoratõ
Nam si aliqs vellz duos ppꝰos i vnũ ꝯ/
gere: opteret ab vtroqꝫ remoueri illud in q̃
ab inuicẽ discordarent. et aliquid eis ꝯmũe
in q̃ ꝯueniãt concedere Christꝰ ergo volens
iudeos ⁊ gẽtiles in vnũ cõiungere remouit
a iudeis cerimonias. a gẽtibꝫ idolatriã: que
duo erant sic paries vnꝰ in q̃ vteroqꝫ ab inui/
cem diuidebãt. Et fecit ex vtroqꝫ ppꝰo vnũ
populũ. fm illũ Eph. ij. Ipſe est pax nostra
qui fecit vtraqꝫ vnũ ⁊ mediũ parietẽ macerie
soluẽs inimicicias in carne sua ⁊c. Sic ergo
cessauit cerimonial' cultꝰ iudeoꝝ ⁊ idolatria
gentium: et introductus est verus dei cultꝰ
a ſchristo. Remigꝰ in hũ q̃ dicit: hora veniet
in hoc designatur tempus gratie quãdo ab
lata vmbra omnium figurarum lux veritã
tis illustrabat mentes fideliuz. My

stice. Quidã participant dei sapientiam ob
nubilatam tenebris erroris. et isti dicuntur
adorare in monte garizim. Quidam sine er/
roꝛe: sed tñ imperfecte. ⁊ illi dicũtur adorare i
hierl'm. i. in ecclia militãte. Quidam sine er/
rore ⁊ perfecte: quia videt deum sic est. Et iõ
dicit Veniet hora qñ neqꝫ in erroribus ne/
qꝫ imperfecte ⁊ in enigmate ꝑticipabitis di
uinã sapientiã. ſz videbitis eũ sicuti ẽ. Vos
adoratis quod nescitis: nos adoramꝰ qꝺ sci
mus: quia salus ex iudeis est. Hoc additũ
est. ideo: quia añ publicationẽ euãgelij cul/
tus iudeoꝝ erat licitꝰ ⁊ bonus. ñ sic aũt cul/
tus gentiliũ. Jõ illꝺ ait de gentilibꝫ. Attri/
buere enĩ illud deo qꝺ sibi nõ cõuenit vt qꝺ
sit corpꝰ vel aliq̃d aliud hmõi est ipm nesci
re. hoc autẽ faciebãt gentiles qui deũ nõ cre
debant esse supa oĩa: ſz equalẽ aliq̃bꝫ creatur
Jdeo sil'r cuz eo adorabant idola. De iude/
is vero ait. Nos adoramꝰ qꝺ scimus. hũ nõ
intelligit de oĩbus: ſz de ꝓphetis ⁊ ꝑtiarchis: qꝛ
vera cognitio dei p legem ⁊ ꝓphas erat con
cessa populo iudaico. iuxta illꝺ Ro. iij. Quid
ergo amplius iudeo ẽ: qꝛ credita sunt illis elo
quia dei. Concessa sunt eis etiã dona spũa/
lia sicut ꝓphetia ⁊ alia hmõi q̃ prius in eis
fuerant vt ad alios deueniret. iuxta illꝺ Ro
mãoꝝ. xi. Tu scz gentilis cũ esses oleaster.
id est sterilis ⁊ amarꝰ insertus es in illis. ſ.
iudeis. Et roma. xv. Nam spiritualiuz eoꝝ
scz iudeoꝝ ꝑticipes facti sunt gentiles. Jõ
cessum est etiã eis christũ ex ipſis nasci fm
carnem. Jdeo hic dicit ẽ. Quia salꝰ ex iude
is est. Subdit: venit hora ⁊ nunc est q̃ ve
ri adoratores adorabunt ꝑem in spũ ⁊ ve
ritate. Ubi sciendũ fm Origenẽ. qꝺ supra
loquens dñs de adoratione nõ dixit Venit
hora et nunc est. sed simpl'r veniet hora ⁊c
quia tunc locutꝰ est de adoratione in patria
fm quam pfectam dei cognitionem partici
pabimus q̃ nondum viuentibꝫ in hac carne
mortali venit. hic vero loquit de ea q̃ est in
vita ista q̃ iam venit p xpm. Jsta autez ado
ratio q̃ nunc est fit in spiritu ⁊ veritate. Re
migius. Deus nullo loco ꝯtinet: nec in tem/
plis manufactis: sed puris mentibꝫ cõpre
hendit ⁊ inhabitat. ꝑbat hoc per hoc. Spi
ritus eñ est deus. Ad cuiꝰ euidentiã sciẽ
dum qꝺ adoratio xpianoꝝ excellit adoratio
nẽ iudeoꝝ in duobꝫ. Primo quia illa ẽ fm
carnales cerimonias Deb. ix. Solũmodo
in cibis ⁊ potibꝫ ⁊ in iustificijs carnis vsqꝫ
ad tps ⁊c. Adoratõ ꝛo xpianoꝝ fit fm spm

Feria sexta post Oculi

Secundo qz iudeoꝝ adoratio fiebat ꝑm figurā. Naz ꝛco victime ꝑm q̄ sūt res quedā non placebant Unī psal. xlix. Nunq̄d manducabo car. thau. aut sāg. hir. potabo. Et alibi psal. l. Si voluisses sacrificiū ꝛdisses: vtiq̄ holo. ñ ꝛlectaberis. i. inquantū sūt res pfectoꝝ. Sz inq̄tū sunt res victime ⁊ veri sacrificij. Debz. ix. Umbram hz lex futurorū bonoꝝ nō imaginē reꝝ. Adoratio aūt xp̄ianoꝝ est in veritate. qz ipsa ꝑm se placet deo. Joh. i. Gra ⁊ veritas p ihm̄ xp̄m. Jō q̄tuz ad primū dicit q̄ veri adoratores adorabūt in spū. nō in cerimonialibꝫ carnalibꝫ. Quātum ad scm̄ dicit. In veritate ñ in figura. Scdo pōt legi q̄ dñs ꝑ hec duo q̄ dicit in spū et ꝟitate. vult oñdere dñtiam hⁱ adoratiōis nō tm̄ ad illā iudeoꝝ: vez etiā ad eam q̄ erat samaritanoꝝ. Ad illaz q̄dē iudeoꝝ p hⁱ q̄ dic in spū. Sic dictū ē stati supra. Jllam ꝟo samaritanoꝝ p hⁱ q̄ dicit. Et i veritate. Nā illa cū erroꝛe erat: qz adorabant q̄ nesciebant. Jsta ꝟo cū ꝛei cognitōe. Tercio pōt legi vt p hⁱ q̄ dz i spū ⁊ ꝟitate oñdat cōditio ꝟe oꝛōis. Ad hⁱ eni q̄ oꝛo bōa fiat ⁊ ꝟa duo req̄runt. vnū q̄ fit spū Et iō dic in spū et i feruoꝛe spūs. i. Loꝛ. xiij. Oꝛabo spū: oꝛabo ⁊ men. Scdm̄ q̄ fiat in ꝟitate. Pmo q̄dē in fide: qz nullⁱ feruoꝛ spūal' ꝛsideriꝫ ē ad me rendū idoneⁱ nisi assistat ꝟitas fidei. Scdo vero i veritate. i. sine fictōe ⁊ simulatōe. Cōtra q̄ dz Mat. vi. Amant i angul' oꝛare vt videant ab hoibꝫ Sic ergo ad oꝛōez feruoꝛ charitatiꝫ ⁊ veritas fidei req̄runt. Jac. i. Postulet aūt i fide ñ hesitans. Et rectitudo intentōis. Seq̄t. Nam pr̄ tales q̄rit q̄ adoret eum. Spūs est ds ⁊ eos q̄ adorāt eū in spū et veritate optz adorare. Ubi sciēdū. q̄ vl't exaudiri a ꝛco ꝛbet ei assimilari vt ꝓpter similitudinē hois ad euz ipm̄ exaudiat. qz oē aīal diligit suū sil'e Ecc. xiij Sz hō ñ assimilatur ꝛco ꝑm carnalia. qz est incorpoꝛeⁱ. Sed ꝑm spūalia. qz dⁱ spūs ē Ephe. iiij. Renouamini aūt spū mē. ve. tē. Est etiaz ꝟitas Joh. xiij. Ego sū via ve. ⁊ vi. Ergo optz in spū ⁊ veritate adorare. Unde Aug. ꝓ samaritanos. qui putabāt ꝛeū corpoꝛeū. ⁊ iō in mōte esse adorandū. Querebas mōtē forte ad oꝛādū vt ꝛco esses ꝓpinq̄oꝝ. Sz ipse q̄ in altis hitat: hūilibꝫ appropiquat. ergo ꝛscende vt ascendas. Ascensiones in ꝛde eiⁱ in cōualle plorationis q̄ hūilitatē hz. in ꝛplo vis adorare in te oꝛare: Sz prius esto ꝛplū ꝛei. Dic ei mulier. Scio qz messias veiet q̄ dz xp̄s Cū ergo venerit ille annūciabit nobis oia. q. d. Ego ista ꝟba ñ capio: Sz qñ veniet messias: tunc sciemⁱ oia ista. Dicit augⁱ. q̄ hec est ꝓma locutio vbi vocat eū christū. vt darz itelligere q̄ post q̄nq̄z sensus corpeos tā incipiet redire ad viz legitimū Jō dñs aquā doctrie spiritualⁱ ei ꝓpinat maifestando se ei. Sciēdū ml'tiplex ē aqua. Pria significat amoꝛē mōi et hec ñ extinguit sitim. q. Re. xiij. Oēs q̄i aqua dila. Uere oēs ꝛlicie ⁊ diuine ⁊ honores significanⁱ p aquā. Hāc aūt aquā nullⁱ ꝛbet appetere: qz turbida ⁊ amara Diere. ij Et nūc quid tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidaz. Supbi eni hz coꝛ turbidū ꝓ ꝓtumatōem: indigtione ⁊ otentiosa emulatōe. puer. xiij. Inter supbos sp̄ iurgia sūt Psal. cxliij. Tange mōtes ⁊ fumiga. Auarus sp̄ habet coꝛ turbidū ꝓ nimia tristicia et solicitudie. Ecci. xiij. In tristicia erit sup mēsam suā. Diere. xlix. Turbati sunt i mari ꝓ solicitudine q̄escere ñ potuerūt. Libidinosus hz coꝛ turbidū ꝓ nimia cōcupia ⁊ feruoꝛe Job. xxi. Jgnis est vsq̄z ad ꝓsumationē ꝛuoꝛans ⁊ omia irradicās genimina. Nō solū aūt ista aqua ē turbida p effectū sz etiā i seipsa. Aqua ꝟo turbida ñ est apta ad bibendū cū sit amara. nec ad speculandū cū sit turbulenta: nec ad lauandū cū sit imūda Eodē mō amoꝛ mōi ñ est aptⁱ ad bibendus qz est amarⁱ. facit eñ amaritudinē in pscia. puer. v. Nouissima illiⁱ amara quasi absinthiū. Et tandē facē amaritudinē in pena. ysa. xxiij. Amara ē potio bibētibꝫ illā. Si vidz amoꝛ mōi nō ē aptⁱ ad speculādū cū sit turbulentⁱ Non eñ possumⁱ speculari ꝛeū per cōtemplatōem mūdanoꝝ: nec etiā peccata nostra nisi p ꝓtritionē. Legit i vita sp̄a. Cū q̄dā frater coꝛ plenū anxietatibꝫ ⁊ tribulatiōibꝫ hⁱet. ⁊ more soluto dū ꝓpleri ñ possz Quidā ꝛsus pr̄ ad q̄n dā fontē eū duxit. et cū aquā cuz q̄daz baclo pturbassz: dixit vt respiceret si faciē suaz videre possz. qui expectauit vsq̄z clarificata fuit. et tūc vidit. Ado ptaō hⁱ ex̄pli plana ē. Sil'r amoꝛ mōi ñ ē aptⁱ ad lauā dū cū sit imūdⁱ Si q̄s ergo hz coꝛ imundū ⁊ vl't lauare illō cū amoꝛe mōis magz se inquinabit. Unde Amb. in li. de ꝟga. pytagoꝛā reꝑhēdit dicēs. Pytagoras postq̄z cubituz iuerat tybicinem iubebat molliora canere vt animia secularibꝫ mulceret coꝛda. Sz ille qui latere nō latuit ecclaria secularibus frustra cupiebat abolere. magis enim se liniebat luto remedium voluptate querebat

Aug. Quiscz es q̃ es in mõdo: ad te veit q̃ fecit mũdum vt eripiat te de mõdo. Q, si forte aliqua delectatõe te retinet mũd⁹ sp vis esse imund⁹. Scõdo dñs dat aquã contritõis. Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquam t oculis meis fontẽ lacrimarũ et plorabo die ac nocte. Aug⁹. Si totus vertar in fletuz vt iam nõ sint gutte lacrimaz: iz abũdãtia fluminis. digne tñ non potero flere mala mea omnia tc. Sic tu faclixiuiũ. psal. l. Lauabme t sup niue dealbabor. Isa. i. Si fuerint pcata vza vt coccinũ quasi nix dealbabũtur. Und Bern. Uinũ angeloz sunt lacrime pnitentiũ. vt ptz in exẽplo de muliere. Tercio dñs dat aquaz de crine. Ecci. xv. Aqua sapiẽtie salutaris potabit eũ. s. hoiem videlicet xps. De ista aqua dr Apoc. xxii. Ostendit mihi fluuiũ aq̃ viue pcedentẽ de sede dei et agni. Per fluuiuz intelligit sacra scripta que pcedit de sede agni. i. a regno dei. Psal. lxvii. De⁹ dabit verbũ euãgelizantibz. O q̃z dulcis aqua Psal. cxviii. Quã dulcia faucibus meis elo. t. Deu aliqbus amara ẽ Joh. vi. Durus ẽ hic sm. Et petrus. verba vite eterne habes. Hec aqua mũdat Joh. xv. Jã mundi estis ppter sm onẽ quẽ lo. suz vobis.

Quarto dñs dat aquã gtie. Joh. iii. Si scires donũ dei tc. tu forsitan petisses ab eo: et dedisset tibi aquã viuã. i. grãm vinificãtẽ Psal. xxxv. Apd te est fons vite. Hãc petiuit hec mlier dicẽs. Dñe da mihi hãc aquã vt non sitiam. Apoc. xxi. Sitienti dabo fontem aque viue gratis. Primo gratia spũsci cõparat aque: qz abluit Ezech. xxxvi. Effũdam sup vos aquã mundaz t mũdabimini ab omnibz inãmentis vestris Psal. l. Lauabis me t tc. Scõdo extinguit Ecci. iii. Ignem ardentez extinguit aqua. Et sic gratia spũssancti extinguit peccata Tercio aqua ẽ cõmunis Et sic gtia spũssancti Isa. lv. Oẽs sitientes venite ad aquas tc. Anshel. Non ideo nõ habes quia deus nõ dat: sed qz te nõ preparas accipe. Apocali. iii. Ego sto ad ostium t pulso. Quarto manet in imis. Et sic gratia spũsci in hũilibz. Psal. ciii. Qui emittis fontes in conuallibz tc. i. Petri. iii. Humilibus dat grãm. Nota hec aqua sciliz gratie est dulcis ad bibendum Eccli. xxiii. Qui me bibunt adhuc sitient. Clara ad speculandũ. scda ad Lozint. iii. Nos autem reuelata facie grãm dñi speculantes tc

Sabbato

Ade et iam amplius noli peccare. Joh. viii.

Consuetudo ẽ vbi hõ exit domũ suam t relinquit ostiũ aptũ t fenestras. tũc freqnter pdit thesauz suũ. post pdtõez aũt tũc inuocat iudicẽ vt puideat de restitutiõe Spũal'r. vbi hõ aperit ostiũ oris inordiate et fenestras sensuũ exterioz. s. visũ: auditum tc. ille pdit thesauz xp̃tutũ Ecci. ix. Auerte faciẽ tuã a mliere cõpta: t ne circũspicias spẽciem alienã. Ibidẽ. xviii. Sepi aures tuas spinis t liguã nequã noli audire. Claude ostium dom⁹. i. os tuũ. Et hõ petit ecclia in introitu. Uerba mea auribz pcipe dñe tc. q. dice. Ego perdidi thesauz anie: ergo adiuua vt restituat mihi. Et hõ petit in coll'. Presta qs omps deus. Simil'r sic petiuit Susanna q̃ perdidit thesaurũ bone fame. vt ptz in epla que erat exaudita. Sil'r hec mulier in euangelio perdidit thesauz cõiugal' castitatẽ: ipsa spauit in dño t ñ est derelicta. Sz meruit audire Vade t amplius noli peccare. In summa euãg. tria innuũt. Primo iudeoruz fallax interrogatio cũ dr Magister. Scõdo subdit iusta sentẽtie diffinitio. ibi Qui sine pcõ ẽ tc. Tercio magẽ xp̃i miseratio. ibi. vade t amplius noli peccare. De p̃mo dicit In illo tempe scz cũ in vltimo diei scenophegie tota die in templo predicasset. Tũc vespe perrexit in montẽ oliueti. Alchuin⁹. Christi cõsuetudo erat matie circa passiõez q̃ tota die in templo pdicauit hierlimis t miracla fecisse reuertebat in bethaniã. Augus. Iuit in montẽ oliueti ad orandũ: ad designandũ q̃ in oratione deuota oleũ misdie acquirit sm alchuinũ. Nam sic oleũ volentibz mẽbris solet ferre medicamen vl'leuamen: t sic oratio diuinã pietatem. Item sic oleum supfertur omnibz liquoribus. Et sic misericordia. psal. Miserationes ei⁹ super omia opera ei⁹. Et diluculo iterũ veniebat in templũ ad orandum zelum animarũ. Et omis ppls veniebat ad euz. simplices vt discant. scribe t pharisei vt laqueos tactent. Et sedens docebat eos. scz viam salutis eterne. Adducũt autez scribe t pharisei mulierẽ deprehensam in adulterio. Sz d. quare nõ adduxerũt adulteram cum sm legem eadem pena est puniendus. Rñdetur q̃ adulter erat diues t vnus de scribis. et ideo pro precio euz liberauerũt. Sed ipsa paupercla: ideo eam adduxerũt

Sabbato post Oculi

Nota adulteriū tripl̄ punit̄ a deo. Pri
mo pena tpali gen̄. xij. Flagellauit dñs pha
raonē plag̃ maximis: z domū eius ꝓpter sa
ray vxorē abraam. Item Gen̄. xx. Cōmina
tus est dñs mortē abymelech ꝓpter vxorez
abrae quā tulerat nesciens ipsaz ei⁹ esse vxo
rem: sz eā sororem ei⁹ putabat. vbi Joseph⁹
dicit q̄ dñs pcussit eum graui infirmitate.
ita q̄ medici desperabant de eo. Item dñs cō
clusit oēm vuluam dom⁹ abymelech ꝓpter
saram vxorē abrae. Item de dauid. ij. Re. xij.
cui dixit nathan. Non recedet gladi⁹ de do
mo tua. Scdo pena legali. q̄ oēs leges taz
diuine q̄z hūane phibēt z puniūt adulteria
Nam ſm hūanas leges aliq̄ exheredit̄atur
aliq̄ nudi fugant̄ Sed ſm legē diuinā adul
teri manifesti dñt lapidari. sz occulti z suspē
si debebant saparari. Et statuerūt eā i medio
scz vt magis ꝓfunderet. et dixerūt: magister
Eriso. Magistrꝝ vocant vt quasi honorat⁹
secr etū sui cordis manifestet. Et nō vt disci
puli Joh. xiij. Uocatꝝ me magister z dñe et
bene dicitis: q̄z illi causa discendi. isti cā dee
cipiendi. pharisei enī z adulatores faciunt vt
scorpio q̄ applaudit facie sed pūgit cauda.
Sed caue a talibꝫ psal. cxl. Oleū peccatoris
non ipinguet caput meū. Latho. Luz te q̄s
laudat iudex tuus ee memēto. Naz nullus
in hoc mūdo debet vel le laudari. Nā omis
vita nostra vl̄ est pñs vel ꝑterita vel futura.
Si ꝑterita inueniet se mlta cōmisisse. de
quibꝫ debet erubescere Rom. vi. Quē fructuz
habuistis tūc in illis in q̄bꝫ nunc erubescitꝫ
Si pſens: sic est in loco periculoso. de q̄ debet
dolere Psal. cxix. Deu mihi q̄z inco. me⁹ p
longat⁹ est. Si futura: z sic inueniet dei iudi
cia de quibꝫ debet timere. psal. cxviij. A iudi
cijs eni tuis timui. Sz q̄ sunt in futura pa
tria sunt laudādi q̄; de ꝑterito non hñt eru
bescere. de pñti non dolere sed gaudere: quia
sunt securi. Subdit. Hec mulier deprehēsa
est modo in adulterio Jn lege aūt mādauit
moyses hmōi lapidari: tu ergo quid dicis.
Scdm Aug. in christo pharisei ꝓgnouerūt
tria. s. ꝓitatē doctrine: māsuetudinē miscdie.
et rectitudinē iusticie. Et iudei volētes euz
decipere cogitabant intra se. Jpse vl̄ dicet q̄
mulier debet lapidari aut ñ aut tacebit. Si
iubet eam lapidare tūc dicem⁹ eū imisericor
dem quā tñ predicabat Si nō iubet lapida
re. tunc accusabim⁹ eū q̄ est hostis legꝫ z ꝓri
us moysi Si tacebit. tūc dicem⁹ q̄ nō habz
veritatē doctrine: sed ꝓpter timorē hūanum
veritatem predicare formidat. Ergo subdit
Hoc dicebāt tēptantes eū vt possent eū ac
cusare. Sz dñs in rīdendo iusticiā suam tu
rus z a māsuetudine nō erat recessur⁹. Unī
sequit Jhs aūt inclinans se deorsum scribe
bat in terraz. Amb. dicit q̄ scribebat. Terra
terram accusat. Aug⁹. Scripsit illud quod
postmodū voce exꝑessit. s. Qui sine pctō ē
ꝛc. Blo. Scripsit eoꝝ pctā vt eos oñderet
ineptos ad hui⁹ sentētie executōem. q̄ illi le
gentes pre verecundia exierūt. Bed. Digi
to scripsit in terra vt illū se forte dēmōstret: q̄
quondā legē in lapide scripsit. Cum autem
pseuerarēt iterrogātes eū erexit se z ait Qui
sine pctō est vestrꝝ prim⁹ i illā lapidē mittat
q. d. puniat peccatricē: sz non a pctōribꝫ. im
pleat lex quā allegatis sed ñ a prevaricatori
bus legꝫ Et sic euasit iusticiā. misdiā et ve
ritatem: ex eo q̄ non venerat ꝓdere sed q̄rere
que perierat. Et iterꝝ se inclinās scribebat i ter
ra. Aug. vt daret eis liberā facultatez exeun
di quos citius exituros q̄z plura interroga
turos previdebat. Scdm aliq̄s hic scripsit
quasdam figuras in q̄bꝫ ex divina pmissio
ne quilibet sua pctā cognoscebat z ñ mulie
ris q̄ fuerant p contritionē deleta. In hꝫ doce
mur q̄ prius q̄z peccantē frēm corripim⁹ di
ligenter perpendam⁹ vtrꝫ ipsis peccatꝫ de qui
bus alium castigam⁹: etiam obnoxiꝫ sum⁹:
ne nobis contingat taliter vt sequit Audiē
tes aūt hec vnus post alium exibāt. incipien
tes a senioribus. Blo. quia forte magis rei
erant interrogantes eoꝝ ꝓsciam. Et qui iu
dicare venerāt iudicio dei digni erant Et re
mansit ibꝫ solus a calūniantibꝫ. Et mulier
in medio stās. s. discipulorꝝ z alioꝝ bono
rum. Blosa. mulier illa ab illo puniendā se
sperabat in q̄ pctm̄ inuenire non poterat. sz
ille qui aduersarios eius repulerat lingua
iusticie. leuans in illā oculos mansuetudis
interrogauit eam vt seqtur. Erigens autez
se ihus aut illi. s. cōfutatis calūniatoribus.
Mulier vbi sunt qui te accusabant. nemo
te condēnauit. Que aut. Nemo dñe. Dixit
ei ihs. Nec ego te cōdemnabo. q. d: Ego ꝓ
pter peccatores veni. vade z ampli⁹ noli pec
care. O pium verbum z māsuetum Serui
erant crudeles. domin⁹ pius. homines erant
immisericordes. deus misericors. Sed illā
pen itentiā a christo iniūctam nō debent tra
here in conseqns ipsi sacerdotes. q̄z non no
scunt cor neq̄z ꝓsciam homis vt xpus. Naz
ad q̄libet pctm̄ req̄ritur satisfactio. Aug⁹.

Nullum malū impunitū ꝛc. Qđ grego. in pastorali ꝑ tria exempla probat. Primū vt si lrās aliqs vl' figuras scribit ñ sufficit ꝙ vl terius nō scribat: sꝫ ꝙ male scriptū deleatur. Et sic pctā nostra scripta sunt corā deo Hieremie.xvi. Peccatū iuda scriptū est stilo ferreo in vngue adamātino. Non autē sufficit nō peccare sꝫ preterita pctā ꝯtritiōe delere. Secūduꝫ exemplū qñ quis aliquē blasphemat nō sufficit dimittere sed satisfacere. Et sic ꝑ pctm̄ blasphemam⁹ deū. ad Ro.ij. Nomen dei ꝑ vos blasphemat̄. ergo optꝫ vt satisfaciam⁹ pnīa. Job.xli. Idcirco meip̄m reprehendo ꝛ ago pnīam in fauilla ꝛ cinere. Terciū exemplū ꝙ debitor nō absoluit̄ a debitis: eo ꝙ alia nō multiplicat sꝫ optꝫ ꝙ ea q̄ tenetur exoluet. Et sic ꝑ peccatū ꝯhim⁹. iō nō sufficit ꝙ oram⁹ Dimitte nob̄ debita nostra: sed oportet ꝙ nos satisfaciam⁹ ꝑ satisfactionē. Math.iij. Facite dignos fruc. pnīe.

Dominica Letare.

Sermo XLVII De euāgelio

Accepit hiesus panem ꝛ g̅tias agens distribuit discumbētib⁹ Joh.vi. Mathei xiiij. Marci.vi. Lu.ix. Tenēs agꝫ alicui⁹ dñi semꝑ tenet̄ dño illi rn̄dere đ nascentib⁹ primitijs in agro. Spūal'r. sic nos tenemur aīam nrām in feudū dño. Gen.ij. Inspirauit in faciē eius spiracl'm vite ꝛ fact⁹ est hō in aīam viuentē. Et vltra possessionē anime etiā ab ipso recipim⁹ semina verbi dei ꝛ etiaꝫ doctrine. Que si in agro aīe semīata essent et colerent̄ bonis opibus nascerent̄ virtutū fructus speciosi ꝛ decori. quibus obtinet̄ eterna gl'ia. Jō de hijs dñs vult hr̄e ptem. s. grāruꝫ actiones. Nota hec bona nascūtur a bōis opibus q̄ a dño donātur in aīa sācta scꝫ adeptio venie. acq̄sitio gl'ie ꝛ grāꝫ actio. Dominus de oib⁹ hijs solo vltimo contētat̄. Figurat̄ Gen.xlvij. Tēpe famis ioseph terras ꝛ possessiōes oēs regni egypti obligauit. ꝓuidendo om̄ib⁹ de cibo ne periclitarent̄. Verū tamen possessiōes predictas illis relinq̄bat in feudū tali pacto vt accepto semine redderent regi quintā partē nascentiū Gen.xlvij. Spūal'r. tempe q̄ in egypto peccati ꝑmorū parentū om̄s piclitabamur fame. veniēs ioseph .i. christus pane angeloꝝ refecit nos et nobis tradidit semen purissimū qđ fructuꝫ attulit mlt̄iplicē in terra nostra. i. in aīa nr̄a quam redemit de pauptate mortis: reddens illam nobis vt partem quintā scꝫ grāꝫ actōnes de hijs supradictis a nobis tm̄ recipiat quia s̄m Bern. Ingtitudo vent⁹ est vrens ꝛ exiccans fontē pietatis. rorem miscdie. ꝛ fluenta gratie. Dñs in exemplū se nobis hodie ꝓponit qui gratias patri egit. De quo thema. Accepit ergo ihesus panes: ꝛ cū gratias egisset distribuit discūbentib⁹ ꝛc. Aliud thema. Auicenna in ꝑmo canone dicit ꝛ experimēto certificatū est ꝙ mammille matris in os infantis posite valde cōferūt remediū quidq̄d ei obest. Spūal'r. sic in ꝓposito mater nostra eccl'ia. ij Re.i. Sicut mater vnicū amat filiū. ita te diligebam. Ista mater oñdit nob̄ duo vbera. i. duplicē ꝯsolatōem. scꝫ gratie ꝛ gl'ie. psal.lxxxiij. Grām ꝛ gl'iam dabit dñs Sꝫ cū filio oñderit vbera letatur: ꝛ sic nos. Uñ in introitu Letare hierl'm ꝛ cōuentū facite oēs q̄ diligitꝫ deū: gaudete cū leticia qui in tristiicia fuistis vt exultetis ꝛ satiemini ab vberib⁹ cōsolatōis ei⁹. ps. Letat⁹ sum in hijs q̄ dicta sunt mihi ꝛc. psal.cxxi. Nycolaus đ lyra exponit hūc psalmū ad litteram ꝙ sit exultatio ip̄ius dauid de hoc ꝙ nathan ꝓpha fibi dixit de futuro templo per salomonē edificando. vt habet̄. ij. Re.vij Et ꝑmi Paral'.xvij. Sic nobis dr̄ de futuro. In domū dñi letantes ibimus. De qua domo Baruch.iij. O israel q̄ꝫ magna est dom⁹ domini ꝛ ingēs locus possessionis ei⁹. In illa domo q̄ dā hītant affectu ꝛ effectu vt sancti. Psal.cxviij. Qui habitat i celis ꝛc. Secundi affectu ꝛ nō effectu. vt boni viatores Ad philippē.iij. Nostra cōuersatio in cel'ē Psal.cxix. Heu mihi qꝛ īcolatus m. ꝓlō.ē. Alij neutro mō: sed poti⁹ habitare eligūt in domo ruinosa. Aug. Si architectus dicerꝫ ruiturā domum nōne prius migrares q̄ꝫ interimeres. Sic auctor mundi dixit ruiturū mundū ꝛ ei non credis. Audi vocem eius Lu.xxi. Celuꝫ ꝛ terra transibūt ꝛc. Dicit eī Solin⁹. Irundines in ruitura domo edificium non petūt. Sic electi dei q̄ yrundinibus comparant̄. Hiere.viij. Irundo ꝛ cyconia cognoscūt tp̄s aduēt⁹ sui: p̄sciunt futura Scim⁹ v̄o ꝙ mđs est edificiū ruinosum domus v̄o dei sꝑ stabit psal.xcij. Domū tuam dñe decꝫ scitu. i lō. dieꝝ Hanc petiuit dauid psal.xxvi. Unā petij a dño hāc req̄ram vt i habitem in domo dñi omnibus diebus vite mee. Notanter dicit vnam et non duas sicut filij seculi scđm carnem viuentes.

Aug. sup Beñ. In archa non admittebant animalia q̄ generabant ex putrefactōe z corruptione: sz in diluuio perierūt. Sic in domo dei nō admittūtur q̄ ex sanguib: ex voluntate carnis generant. 1. ad Cor. xv. Caro et sanguis regnū dei possidere nō possunt: Eccl. xvij. Nihil nequi⁹ q̄z qđ excogitauit caro z sanguis. Rom. viij. Qui sm carnē sunt deo placere neq̄unt. Jō in epla ad Gal. iiij. Abraam duos habebat filios vnū de ancilla et vnū de libera. Qui de ancilla nat⁹ ē sm carnem: q̄ de libera p repmissionē z sm spiritū qualis nō erat filius ancille. Beñ. xxv. Dimisit iacob filijs suis hereditatē, filijs cōcubinaz dedit munera. Ergo de filijs in patria dicit in euang. Saturati sunt tc. In sūma euang. tria innuūt. Primo cōstantie cō uenies equalitas. ibi Abijt ihs. Secundo miraculi expediens opportunitas. ibi Cum sublenasset Tercio bñficij sufficiēs largitas ibi Facite hoies discumbere. De primo dicit In illo tpe. scz cū iudei q̄rebant xpm interficere z ñ erat adhuc temp⁹ passionis sue. iō abijt ihs trans mare galilee qđ ē tyberiadis Iste locus sic appellat iuxta morē iudeorū qui oēm congregationē aquaz appellabāt maria. Et aliqñ dr mare galilee ppter galileā p uinciā in qua fluit. Aliqñ dr mare tyberiadis ppter famosaz ciuitatē ibidem situatā quā herodes edificauit in honore tyberij cesaris. Aliqñ dicit stagnū genezareth ppter auraz que ibi regnat. vl ppter regionē quādā paruam. Et sequebatur eū multitudo mag̃. q̄z videbant signa que faciebat super hijs q̄ infirmabant. Chrisо. Mouebat enim turba magis signis q̄z doctrinis. Nota Hiero. ponit q̄nq̄z rones quare eū turbe sequebātur Primo quidē ppter comestionē. de qbꝫ dr Joh. vi. Queritis me nō q̄z vidistis signa. sed qa saturati estis de panib. Et fuerūt gulosi q̄rum deus venter ē. Et figurant illos q̄ fuiūt deo vt habeāt victum z amictū. qbꝫ dr Mathei. vi. Querite primū reg. dei z iusticiā ei⁹ et hec oīa adijcient vobis Item alij vt discerent: vt ptz de illo Math. viij. Magister sequar te quocūq̄z ieris. Cui rndit ihs Vulpes foueas hñt z volucres celi nidos. filius aūt homis nō hz vbi caput suū reclinet. Et significat auaros q̄ pl⁹ rogant deuz p diuitijs tpalib⁹ q̄z eternis. De hijs math. vi. dr. Non potestis deo fuire z mā. Mathei. xix. Impossibile est diuitē intrare regnum dei. Dauid psal. lxi. Diuitie si affluāt no. c. ap.

Quidam ꝓo vt miracla viderent vt curiosi Math. xij. Magister volum⁹ a te signū videre. Et figurāt illos qui tm audiūt ꝓbū dei vt sciant z nō vt faciant. De qbꝫ dr ad Ro. ij. Non auditores legis iusti sunt apd deuz sed factores legis iustificabunt. Jacobi pmo. Estote factores verbi dei z nō auditores tm Lu. xi. Beati q̄ audiūt ꝓbū dei z custo. illd. Quidā ppter eoz infirmos Lu. vi. Omnis turba q̄rebat eum tangere: q̄z virtus de illo exibat et sanabat omnes. Et sigt illos q̄ deū et sanctos inuocāt dum infirmant. De qbꝫ psal. xv. Multiplicate sunt infirmitates eoz: postea accelerauerūt. Sz cū sanantur mali efficunt vt prius. Hij quiter deū offendūt: quib⁹ dicit Joh. v. Ecce san⁹ fact⁹ es iam noli peccare: ne deterius tibi ꝓtingat. Luce. xi. Fiunt nouissima hois illius peiora prioꝫ. Quidā ppter reprehensionē vt pharisei Mathei. xxij. Abrūtes pharisei inierūt ꝓsiliū vt capent ihm i sm̄one. Quidā ppter sctām doctrinā z vitā vt discipuli. et hij psistūt alijs recedentib⁹. Joh. vi. Dñe q̄ ibim⁹ ꝓba vite eterne habes. No. xpm sequi dēm⁹ Prio vt viatoz ductorē puer. iiij. Viam sapie mōstrabo tibi z ducā te p semitas eqtatis. Michee. ij. Ascendet iter pandēs añ eos. Scdo vt oues pastorez Joh. x. Cum pprias oues emiserit vadit añ eas. Tercio vt discipli doctorem Isa. ij. Venite ascendā⁹ ad mōtē dñi et ad domū dei iacob. z docebit nos vias suas z ambulabim⁹ in semitis eius. Psal. lxx. Deus docuisti me a iuuētute mea. Quarto vt filij prēm cū amore Hiere. iij. Patrez vocabis me sup terrā. Beñ. Sequamur te bone hiesu: quia sine te null⁹ ascendit. Naz tu es via veritas z vita. Subijt ergo in montē hiesus z sedebat ibi cū discipulis suis. Erat festo. Ad vacandū contēplationi fugiēda ē mltitudo z eligend⁹ est locus solitari⁹. Erat aūt primū pasca. Beda. Circa hꝫ festuz pasce Johānes bap. fuit decollatus. Et postea anno seqnti festo pasce xps erat crucifix⁹ Dies festus iudeoz. hec aute festiuitas erat celeberrima: q̄z tūc liberati fuerāt a seruitute egyptiaca Exo. xij. Habebitis hūc diem in monumentū et celebrabuz eū solennē dño in generatōib⁹ vr̄is cultu sempiterno. Et bñ dicē q̄ erat dies festus iudeoz: q̄z iudei tempe illo celebrabant festiuitates. nō ad dei honorem sz mag̃ ppter vanitates z comessatiōes Propter hꝫ dicit eis deus Isa. i. Iniqui sunt cetus vestri kalendas vestras z solēnitates

vestras odiuit anima mea. Dixi scd̄o tan
gitur miraculi expediēs oportunitas. De q̄
sb̄dit. Cum sb̄leuasset oculos ih̄s. Scien
dum duplex est ocul⁹ dei. scz sapientie ⁊ g̃tie
Primū oculū non aperuit añ legē: sz tempe
moysi cū legem dedit. Scd̄m oculū. scz g̃tie
aperuit tpe natiuitatꝫ ⁊ passionis sue. De q̄
psal. x. Oculi ei⁹ in paupem respiciūt. Sed
pōt esse terci⁹ ocl'us dei. s. iusticie quē adhuc
habet clausum: aperiet aūt tpe iudicij. psal.
xxxiij. Uultus dñi supfa. ma. vt pdat de ter
ra mēoriā eoꝝ. Et tali oculo Math. xxij. vi
dit hoīem nō vestitū veste nuptiali ⁊c. Jō
subdit Et cū vidissz quia mlt̄itudo magna
venit ad eū. Lyra. Qui intantū desiderabāt
audire christū ꝙ etiam sine alimēto seqban
tur eum. Et di. Mat. xiiij. ꝙ turba expecta
uit tota die vsq̄ ad vespam. ꝓpter quod ne
cessariū fuit fieri h̄ miraculū. Jdeo subdit.
Dixit ad philippū: vñ emem⁹ panes vt mā
ducent hij. Non querit ignorās. sz q̄rit sic
Beñ. iij. c. Adam vbi es. ⁊ Beñ. iiij. Ubi ē
abel. Jbi q̄siuit vt illi cognoscerēt reatū suū
Hic ꝟo vt ex rñsione philippi eo certi⁹ ap/
pareat miraculū. Jō seq̄t. Hoc aūt dicebat
temptās eum nō quasi ignorās. sed vt defe
ct⁹ alijs ostēderet. sicut Beñ. xxij. Tempta
uit deus abraam. s. vt eius obedientia alijs
māifestaret. ꝓpter qd̄ sequit Jpse enīsciebat
quid esset facturus. quia inq̄tum deus om
nia cognouit ab eterno Heb. iiij. Omīa nu
da ⁊ aperta sunt oculis eius. Respondit ei
philippus. Ducentoꝝ denarioꝝ panes non
sufficiunt eis. q. d. Pauperes sum⁹ tantam
pecuniam h̄re non possum⁹. ⁊ si haberemus
nō sufficeret ꝓ eoꝝ refectōe. Jdeo sb̄dit. Ut
vnusquisq̄ modicū quid acciperet. Alchui
nus. Considera imperfectōem philippi nō
aspiciebat ad virtutē eius qui de aqua vinū
fecerat nec alia signa. Dicit ei vnus ex disci
pulis ei⁹ Andreas frater simonis petri. hic
videt̄ habuisse respectū ad mlt̄iplicationē
panum factā per heliseum. iiij. Regum. iiij
Ubi quidā detulerat ad heliseū viginti pa/
nes ordeaceos q̄s precepit apponi centū vi
ris dicēs. Hec dicit dñs comedent ⁊ supere
rit. quod ⁊ factū est. Jō sb̄dit. Est puer vn⁹
hic Jste dicit̄ fuisse sanct⁹ marcialis q̄ habet
quinq̄ panes ordeaceos ⁊ duos pisces. Cri
sostom⁹. Considera eoꝝ persymoniā ꝙ vte/
bantur cibo iumentoꝝ. et non dixit eos ha/
buisse carnes sed pisces. Nec eoꝝ copiā: sed
duos tantū. Jdeo spūali cibo inheserunt in
tantuz ꝙ corpalem ꝯtempserunt. Et sb̄dit.
Sz hec q̄d sunt inter tātos. q. d. Si multi
plicarent̄ etiā eo mō quo per heliseū adhuc
esset valde modicū in hac multiplicatōe.
Dixi tercio tangit̄ sufficiens largitas diui
ni beneficij dicens. Facite homies discūbere
id est ordinate sedere ad manducadū. q. d.
Consiliū humanū subuenire nō potuit: nec
adiutoriū prestabat. vos confessi estis ino/
piam: sed modo cognoscetis dei virtutem.
Erat aūt fenum mlt̄um in loco. Theophil⁹
Fenum d̄r herba viridis. Erat enim pasca:
qd̄ quartadecima luna mensis aprilis cele/
brat̄ vbi terra germinat ⁊ arbores florent. et
sic erat loc⁹ apt⁹ ad sedendū. Discubuerūt
ergo viri numero quasi q̄nq̄ milia. sed i mo
dum hebraicū soli hic nūerant̄ viri a vigin
ti annis ⁊ supra. vt h̄r Nūe. i. Sz mlt̄ieres
et pueri tacent̄. Hoc aūt dicit euāgelista vt
appareat mai⁹ miraculū. Cōsidera hic obe
dientiā aplōꝝ. Non dixerunt ad q̄d debent
sedere ⁊ vnde dñt refici: sz mandatū humilt̄
impleuerūt sperātes ꝙ qui parauerat olim
mēsam in deserto: nūc etiaz in solitudine tur
bas reficeret. Accepit ergo hiesus panes.
Sz d. Quare non creauit nouos panes
Rñdetur ꝙ p̄ma causa hui⁹ s̄m Theophilū
est vt confundat errorez manichei dicentes
corpalem subiam esse malā: qr a malo deo. i.
dyabolo sit creata. Si creatura illa eēt ma/
la: nequaq̄ christ⁹ qui est bon⁹ mala mlt̄ipli
casset. Quinq̄ alias causas assigt̄ Crisosto.
Prima ē qr ideo creatur⁹ vtitur ad miracu/
lum ne viderent̄ esse aliene ab eius sapiētia.
Secundo vt oñdat se victualiū largitorez.
Psal. cxxxv. Qui dat escam om̄i carni. Ter
cio ideo panes multiplicat vt oñdat se esse
eum qui in principio dixit. Germiet terra
herbam virentē ⁊ facientē semen Beñ. i. Pi
sces vero multiplicat vt ꝓbet se esse illū qui
in principio om̄e animal aquatile produxit
Quarta ratō est vt ꝑ hoc oñdat se esse dñm
terre ⁊ maris. Quinta rō est in exempluz ꝙ
si etiam pauca hēmus ea libenter indigenti
bus tribuam⁹. Thob. iiij. Si multū tibi fu
erit abundāter tribue. si exiguū tibi fuerit li
benter illd̄ impartiri stude Considerandū
est vt dicit Crisosto. ꝙ iussi apl'i dare q̄nq̄
panes non murmurāt dicentes. Uñ mitiga
bimus famem nostrā sed statim obediunt.
Deinde oñdit quid egerit christus Cū gra
tias egisset. Gratias egit deo patri s̄m natu
ram assumptā qui virtute deitatis est omis

gratie distributor. In hac aũt gr̃iaꝝ actiõe primo christꝰ suã hũanitatẽ ꝛ paternã reuerentiã innuit. Secundo inde vt dic̃ Crisõ. erudit nos nõ prꝰ tãgere mẽsam donec gratias egerimꝰ ei qui dat nob̃ cibũ in tpe oportuno. Sciendũ est ꝙ alij tres euangeliste omissa grãrum actione dicunt ꝙ christꝰ tria fecit quia respexit in celum. Deinde bñdixit panes et postea eos fregit. Que tria Johes breuiter cõplectens dixit. Cum grãs egisset distribuit. respexit in celũ vt dic̃ Crisõ. Et qꝛ credendũ erat xpm venisse a pẽ factur⁹ miraculum aspexit in celũ. nõ ppter indigẽtiaꝝ quasi auxilio indigeret. qꝛ patri in diuinitate equal' erat ad opandũ miracla. Bñdixit panes. Benedictio aũt dei ꝑm Aug. nihil aliud est q̃ diuersoꝝ bonoꝝ collatio: ꝛ eorundẽ multiplicatio. Sic igit in principio mũdi oĩa creaturas bñdicens ꝓtulit illis naturalem virtutẽ vt ex se inuicẽ natural' ml'tiplicarent. Ita nũc qꝛ multitudo panis erat mirabilis necessaria fuit singularis benedictõ Et istam bñdictionẽ christꝰ aliq̃bus verbis expressit quibꝫ ꝛ sanctificauit ꝛ multiplicauit creaturã. Sꝫ euangeliste tacent illa verba. quia forte secrete christꝰ ea ꝓtulit. Hoc etiam vt dicit Cyrillus dispensatiue ꝑ nob̃ fecit vt discamus ꝙ in ꝓncipio mense cũ frãgere debemꝰ panẽ. debemꝰ deo offerre et elucere sup ipsum bñdictionẽ supnam: vt creatura sanctificet prꝰ ꝑ verbũ dei ꝛ signo crucis Nã ppter hoc in homies dyabolus sibi vsurpauit prãtem i rebus istis corpalibus ordinatis ad necessitatẽ homis. vt ꝑ eas ipsi homi noceat. Vñ Crisõ. sup math. Causa inquit sanctificandaꝝ escarum hec est: qm̃ totꝰ mũdus in maligno positꝰ est. Vñ etiam res corporales q̃ sunt magꝝ pars mundi i maligno sunt posite. Consequnter etiã infantes qñ nascunt quantũ ad carnez in maligno sunt positi. Et ideo optꝫ res corpales benedicere vt expellatur nocumẽtuz qđ venenũ peccati p̃stitit. Qꝫ ꝑmo bñdixerat ad ꝗ fac̃ exemplũ sancti benedicti qui bñdicẽs vas in quo erat venenũ mixtum vino ipsa benedictõe facta vas confractũ est Itez exemplũ sanctimonialis quã obsedit dyabolus lactucaz comedentis ꝓtermissa benedictõe. Dicitur etiã ꝙ dñs panes benedictos fregit vt frustatim primo diuiderent distribuit discũbentibus Hec aũt distributio p apl'os facta est. vnde in Matheo dicit. Dedit discipulis panes discipuli aũt turbis. Simil'r ex piscibꝫ q̃tũ volebat. Ubi attendẽda est abũdantia celestis beneficij. Quer̃t quõ ista multiplicatio panum et piscium facta fuerit. Ad ꝗ rñdet Hylari⁹. iij. de trini. di. q nec sensus nec visus ꝑfectum tam conspicabilis operationis assequit. Est qđ non erat. videtur qđ non intelligit. vnde solum superest vt deus omia posse credat. Sꝫ tunc vt dic̃ Hieroñ. Frangente dño panem facta est ml'tiplicatio partium. Item ꝑm Crisostomũ: etiam ipsi panes augebant in manibus discipulorum ministrantiũ. Item ꝑm Hylarium. In manibꝫ sumentiũ ꝛ in mensa crescebat panis ꝗstantia. Sꝫ hoc videt ml'tũ mirabile ꝑm Hylarium ꝙ in manibꝫ frangentiũ nõ minueret sed dato vno fragmento alterum succederꝫ Et dicẽdũ ꝙ ñ est dubiũ q̃n ꝗ fuit mirable sꝫ tñ deo ñ ipossibile qꝛ ñ ẽ ipossible apd deũ omne ꝟbum Sꝫ si adhuc diceres vnde veniebãt partes illius panis q̃ succedebãt frangẽti ꝛ distribuenti. Rñdet aug. dicens ꝙ eadem virtute qua deꝰ ml'tiplicat ex pauc̃is granis segetes. eadem ptãte multiplicauit hos q̃nq̃ panes ꝛ duos pisces. Naꝫ illi quinq̃ panes erant quasi semina: nõ quidẽ terre nascentia sed ab eo q̃ terram fecit ml'tiplicata. Sed diceres. Bene habeo cuius virtute hoc factũ est. Sꝫ ego quero vñ pdu cte sunt partes ille huiusmodi ml'tiplicationis. Si dicat ꝙ deus preexistentẽ materiaꝝ conuertit in substantiã panis sic̃ humor terrestris ꝓuertit in substantiam carnis. tũc certe deus non satiauit illã multitudinẽ ex solis q̃nq̃ panibꝫ substantial'r: sed magis ex altera substantia: quod vidꝫ ꝓtrarium euangelio. Et ideo dic̃ magister i sentẽtijs. li. ij. dist. xvij. ꝙ illa substantia panis dina ꝟtute in se ml'tiplicata est sine alicuꝰ alterius additamẽto. qđ quõ fieri potuerit excedit inuestigatonem hũani intellectꝰ vt dic̃ Hylariꝰ. Tercio ꝛ recollectõe mense Ut aũt impleti sunt psal. lxxvij. Manducauerũt ꝛ saturati sunt nimis ꝛ desideriuz coꝝ attulit eis. Dixit discipulis suis Colligite q̃ superauerãt fragmẽta ne pereant. Qđ iõ precepit vt dic̃ Crisõ. ne fantasia crederet qđ factuz est: qꝛ ex collectiõe fragmẽtoꝝ magis apparet certitudo miraculi. Ne pereant. Non enĩ sunt abijciẽda que supfluũt mẽse sꝫ paupibꝫ erogãda Collegerũt ergo ꝛ impleuerũt. xij. cophinos fragmentoꝝ. Est aũt cophinꝰ corbis factꝰ de iuncis vl' foliis palmaꝝ ꝓtextus ad seruilia opa. Cophinis enĩ vt dic̃ Alchuinꝰ: frulia

implentur officia. Ex quinq; panib; ⁊ duo bus piscib; q̄ supfuerant hijs q̄ mādūcaue rant. Un̄ ſm Theophilum. Addiscamus non esse tenaces in dādis elemosinis: q̄z de us abundātius tribuit. Quarto inde tā gitur laus subsecuta diuinū beneficium.

Sz sciendū ꝙ nihil dignuz deo possumus tribuere ꝑ bn̄ficijs acceptis Prio quidē q̄z omnia nostra ipsi⁹ sunt. i. Paral. xxix. Tua dn̄e sunt oīa ⁊ q̄ de manu tua accepim⁹ dedi mus tibi. Scd̄o quia dic̄ psal. xv. Bonoꝝ meoꝝ non eges. Tercio q̄z eius beneficia ex cedūt nr̄ām facultatē Psal. Quid retribuā dn̄o ꝑ oīb; q̄ retribuit mihi. Sz tn̄ vult de us a creatura laudari in q̄ nō ipsi sz creatu re proficit. Un̄ attēdit̄ quales reddere dn̄t deo grās homīes refecti. Illi ergo homines cū vidissent qd̄ fecerat signū vn̄ ipi⁹ declara bat̄ oīpotētia dicebāt laudādo ⁊ gl̄ificādo. q̄z hic est vere ꝓpha. Scd̄m Aug. d̄r ꝓphe ta qui dn̄s ꝓphetarū est propter quattuor. Primo q̄dem q̄z oēs ꝓphete acceperunt de spū ei⁹ vt preuiderēt futa. Ipse v̄o in seipso omniū habet cognitōem Joh. xvi. Nūc sci mus quia scis omīa. Scd̄o q̄z christi cogni tio est eterna. ꝓphete v̄o cognouerūt in tem pore. Tercio q̄z omnis ꝓphetia terminatur ad christuz. Act. iiij. Huic oēs ꝓphete testi moniū ꝑhibent de ipso qui ventur⁹ ē in md̄z scz ad redemptōem hūani generis: ⁊ vt nos ad celestia regna ꝑducat. qd̄ nob̄ p̄stare di gnetur ⁊c̄. De eodem

Sermo XLVIII

Accepit ihesus panes ⁊c̄. Joh. vi. Ista dn̄ica vocatur dn̄ica de rosa triplici ra tione. Prima est litteralis quam ponit In nocentius li. iij. Est enim quoddā consola toriū ⁊ recreatoriū populis ꝯtinuo ieiunijs fatigatis Dicit enim Catho. Interpone tu is interduz gaudia curis. Qd̄ caret alterna requie durabile nō est. Jō dicit dict⁹ Inno cen. Ne ppl's ꝓpter aspitatē quadragesima lis obseruantie sub cōtinuo labore deficeret. in hac mediana dn̄ica rose solatiuz interpo nit̄ vt anxietas tēperata meli⁹ sufferat̄. Se cunda rō ē spūalis. in ipsa enī rosa sunt tria Est enī facta de auro. intus vero ponit̄ mu scus ⁊ balsamū. Et iō significat christū in q̄ sunt tres substātie. s. caro incorrupta que si gnificat̄ ꝑ auꝝ. Anima odore oīm virtutuz plena, que significat̄ per muscū. ⁊ diuinitas preciosissima q̄ significatur per balsamum. Qui ergo vult pniam quadragesimalē leui ter ferre debet hanc rosam in corde suo por tare. Tercia rō est moralis. per h̄ enī datur intelligi q̄z per ieiuniū ⁊ ꝑ pniam viciorum spine cōuertunt̄ in rosam virtutū. ita ꝙ qui prius erat libidinosus efficit̄ castus. qui pri us erat supbus efficitur hūilis ⁊ mansuet⁹. Qui prius erat gulosus efficit̄ sobrius Isa. xxxv. In cubilib; in q̄bus pri⁹ dracones ha bitabant orietur viror calami ⁊ iunci ⁊c̄. q̄z in cordibus peccatoꝝ in quib; p̄us hītabāt demones ꝑ pn̄tiam vicioꝝ orie t̄ ꝑ penitētiā viror virtutū. Scd̄o hec dn̄ica vocat̄ do minica de panib;: ex eo ꝙ christus q̄nq; mi lia hominū de q̄nq; panibus satiauit. Sic autē tunc satiauit illos de quinq; panibus corporal'r. sic quotidie reficit fideles de q̄nq; panibus spiritual'r. Primus est panis pe nitential'. et iste conficit̄ de trib; farinis qua rum vna tota est amara. alia est tota dulcis tercia est dulcz ⁊ amara. Uerus enī penitēs debet habere timorē: amorem ⁊ spem. Timo rem quidē debet h̄re de consideratōne pene eterne. et ista farina ē amara. Ezech. xij. Fili homīs panem tuū in cōturbatōne comede Multū enī penitēs debet timere ⁊ ꝯturbari qn̄ considerat horribiles penas inferni Job xxi. Qn̄ recordatus fuero ꝑtimesco ⁊ concu tit carnem meā tremor. Scd̄o penitēs de bet habere amorē de consideratiōe celestz glo rie. et ista farina tota est dulcis Nihil enim dulcius q̄z dei gl'iam mente conspicere ⁊ ip sam considerare Psal. xxx. Quaz mag̃ ml'ti tudo dulcedinis tue dn̄e ⁊c̄. De isto pāe d̄r Lu. xiiij. Beatus q̄ manducabit panē in re gno dei. Tercio penitens debet h̄re spez de ꝯsideratōe pctōꝝ ⁊ venie. Et ista farina dul cis ⁊ amara est. Amara qn̄ considerat pctō rum ml'titudinē. Isa. xxxviij. Recogitabo ti bi om̄s annos in amaritudine anime mee. Dulcis qn̄ habet spem de venia obtinēda. ꝓ uerb. xiiij Cor quod nouit amaritudinē aīe sue. Ecce amaritudo culpe. in gaudio ei⁹ nō miscet̄ extraneus. Ecce gaudiū ꝑ venia.

Secund⁹ est panis sacramētalis quē in festo pasce recepturi sumus Et iste panis fu it format⁹ in archa virginali. s. de farina eter na. id est de deitate sempiterna. De farina an tiqua. s. de carne ab adam tracta. ⁊ de farina noua. i. aīa de nouo creata Iste panis sic for matus triplici igne fuit excoct⁹. s. igne amo ris. de quo d̄r Lu. xij. Ignē veni mittere in terram: ⁊ quid volo nisi vt ardeat. Et isto

igne amoris ipse fuit inflāmatus .qꝛ ꝓpter amorē nostꝝ fuit passus Joh.xv. Maiorez hac dilectōz nēo hz.ꝛc. Silr igne dolorꝫ fuit inflāmatꝰ Treñ.i. O vos oms q̄ trāsi.ꝑ viā attēdite ꝛ videte si est dolor sicut dolor meꝰ Et igne passiōis psal.xvi. Igne me examiasti ꝛ nō est inuēta in me iniq̄tas . Idē psal. ci. Ossa mea sic̄ cremiū aruerunt . Iste pāis fuit formatꝰ.ꝛ sic decoctus d̄ q̄nqꝫ ptibꝫ vulnerum.et fuit incisus vt ꝑmū vulnꝰ nos patri reconciliaret. Scd̄m celestē ianuam aperiret. Terciū ruinā āgeloꝝ repararet. Quartum sanctos patres de limbo reducerz. Quītum demones sbiugaret. Tercius panis est materialis: quē quotidie petimꝰ in orōne dicentes. Panē nostꝝ q̄tidianū da no.ho. Istum panē cū paupibꝫ dēmꝰ cōmunicare si volumꝰ ꝙ nostra ieiūia deo sint g̃ta. Unde postq̄ dixit dñs Isa.lviij. Nōne h̄ est ieiunium qd̄ elegi. Subdit. Frange esurienti panem tuū ꝛc. Dicit enī Petrus rauenen. ꝙ elēosina est i ieiunio sicut oleū in lucerna Sicut enī lucerna extinguit̄ qñ oleū deficit sic ieiunij meritū ꝑditur cū elemosina sbtrahit̄. Greg. Talia sunt sine charitate nostra ieiunia qualis ē sine oleo lucerna accēsa. fumigare quidē ꝛ fetere potest ꝛ lucere nō pōt Et etiaz sic̄ sol diei. Sicut enī sol nubes excellit ꝛ glaciem dissoluit.sic elemosina pctā extinguit. Eccl'i.iij. Elemosina enī p̄ris nō erit in obliuione. Et sic̄ in sereno glacies soluitur.sic in elēosina soluentur pctā nostra. Est etiā elemosina ieiunio sicut aīma corpi Sic̄ enī anima corpus viuificat:sic elemosina ieiuniū g̃tificat. Et sicut corpus moritur cū aīma recedit. sic ieiunij meritū perditur cū elēosina deficit. Quartus est panis infernalis q̄ conficit̄ ex pctis. De q̄ pane d̄r ꝓuerb.xiij. Comedūt panē impietatis ꝛ vinū iniquitatis bibunt. Nihil enī ꝑderit abstīere a cibo ꝛ pāe materiali cuz nō abstineat̄ ab ipso pane peccati. Unde d̄r ysa.lviij. Nōne hoc est ieiuniū quod elegi solue fasciclos deprimentes. Quidam libri h̄nt impietates colligantes.qꝛ q̄dam ex mala cogitatōne cadunt in delectatōem.de delectatione in consensum.de ꝯsensu in opus.de ope in consuetudinē.de consuetudie in nec̄itatē peccandi. Hij h̄nt etiā fasciculos pctōꝝ dep̄mētes. qꝛ cum deberent de isto fasce pctōꝝ diminuere semꝑ volūt pctā pctis addere. Legit̄ em̄ in vitaspa.ꝙ sanctus Arsenius ostendente sibi angelo vidit tres viros.vnū qui fascem lignoꝝ in nemore faciebat:ꝛ sup̄ sarcinā tanta ligna addebat donec ferre nō poterat. Alius infundebat aquā in cisternam perforatā que tota effluebat. Tercius q̄dem trabem n̄ per longū:sz in transuersuz in quādā ecclesiam ducere volebat. Exposuit aūt ei angelus hanc visionē ꝙ ꝑmi sunt q̄ pctā peccatis addūt cum deberent diminuere. Eccl'i. xvij. Precare corā dño ꝛ minue offendicl'a. Secundi sunt qui h̄nt cor suū ꝑ diuersa crimina perforatū:ita ꝙ quecqꝫ opera de genere bonoꝝ faciūt omīa ꝑdunt. Aggei.i. Qui merces ꝯgregauit misit eas in saccū perforatum Tercij sunt sup̄bi q̄ nolūt ire recte sed transuersi nec volunt se inclinare sed eleuare. Et ideo cū porta sit angusta in domū celestem intrare nō p̄nt. Mar.vij. Quaz angusta ē via q̄ ducit ad vitā. Quintꝰ panis ē celestꝫ quē sancti māducabunt in mēsa celesti. Luce.xxij. Et ego dispono vob̄ sic̄ p̄r celestꝫ disposuit mihi regnū vt edatꝫ ꝛ bibatꝫ sup̄ mēsam meam in regno meo. Ex q̄bꝫ h̄r ꝙ illud conuiuiū hēbit ministrātis nobilitatē cum dicit. Ego nō alius nō angelꝰ nō petrꝰ apl's non alius sctūs sed ipse xp̄us Eiusdem.xij. Amen dico vob̄ ꝙ precinget se ꝛ faciet illos discūbere ꝛ trāsiēs mīstrabit illis. Habebit conuiuātium ordinabilitatē:cū dicit.dispono.i.in diuersis mensis pono . Nam i vna mensa erūt patriarche.in alia ꝓphete.i alia apl'i.in alia martires.in alia confessores.in alia virgines. Btā aūt virgo hēbit vnā mēsam per se a dextris filij collocatā. Joh.xiiij. In domo patris mei mansiones multe sunt Habebit etiam in illo conuiuio plenam satietatem.ideo d̄r vt edatis ꝛ bibatꝫ Cañ.v. Comedite amici mei ꝛ bibite et inebriamī charissimi. Habebit mense nobilitatē. quia in eadē mēsa sedebunt cū deo Ideo dic̄. sup̄ mensam meā psal.cxxvij. Filij tui sic̄ nouelle oliuaꝝ in cir.mē.tue. Hēbit loci amenitatem. Ideo dic̄: i regno meo Nū.xxiiij. Quā pulcra tabernacl'a tua iacob et tentoria tua isrl' vt valles nemorose vt orti iuxta fluuios irrigui.

De eodem.

Sermo XLIX

Est puer hic vnus h̄ns quinqꝫ panes ordeaceos ꝛc. Joh.vi. Puer est christus a quo quinqꝫ panes habemꝰ.vi delicz nature.doctrine.penitētie.eucharistie

et gratie. Primus est corpalis. scds ē vocti
nalis. tercius est penitential'. quart⁹ ē sacra
mentalis. quintus est spūalis. De primo
Ben. iij. In sudore vultus tui vesceris pa
ne tuo. Pro isto pane parū sudant vsurarij
et alij qui adulatōibus ⁊ detractōibꝫ ⁊ piu
rijs. imo ⁊ emptōibus ⁊ ml'tis mēdacijs vi
ctum acquirūt. Prouer. xx. Suauis est ho
mini panis mēdacij: et postea implebit os
eius calculo. i. lapide ignito: dicit glosa. De
isto pane. s. corpali colligunt fragmēta elco
sinarū Isa. lvij. Frange esurienti panē tuum
⁊c. Frange. s. esurienti nb in mdo ⁊ Job. iij.
Panē tuum cū esurientibꝫ ⁊ egenis comede
⁊c. Et in purgatorio Neemie. viij. Mittite
partes eis q̄ nō preparauerūt sibi. Et i celo
Esurijunt em̄ sancti elemosinaꝫ ⁊ alia bona
opera nostra. Et maxime christ⁹ Mat. xxv
Esurijui ⁊ dedist̄ mihi mādūcare ⁊c. Greg.
Ad tribuendū pigri nō sitis. qz hoc quod i
terra iacenti porrigit̄ sedenti i celo dat̄ Sic
habes quasi trū sportaꝫ fragmenta. De
secundo Eccl. xv. Libauit illū pane vite et i
tellectus ⁊c. Sicut aūt pīfamilias ejcit eū
de familia q̄ ociose comedit panē suum. sic ⁊
christ⁹. Ociose aūt comedit panē qui doctri
nam intelligit ⁊ nō facit. Contra q̄s puerb.
xxxi. Panē ociosa non comedit. Vide quō
ordeaceus est q̄ nō ociose sꝫ cū labore come
dens est. Jstius panis quasi trū cophinoꝫ
fragmenta sunt credendoꝫ fugiendoꝫ agē
doꝫ documēta. Un aliq̄n dēm est Tren. iij
Paruuli petierunt panē ⁊ nō erat q̄ frange
ret eis. Modo aūt iste panis frangit̄ puis ⁊
magnis plus q̄z velint. De tercio dic̄ ps.
Libabis nos pane lacrimaꝫ et potū dabis
nobis in lacrimis in mēsura. Sed qz pnia
et austera vita sepe corrūpitur p fermentuꝫ
vane laudis vl' admixte carnalitatis vel ser
uilis timoris: q̄n solū timore gehēne fit pnia
Unde dr Deut. xvi. Septē diebꝫ comedes
absq̄ fermento afflictōis panē. Septē die
bus. i. semp. ome enī tempꝰ septez voluit die
bus. De isto pane fiūt fragmenta p̄ritiōis
confessiōis ⁊ latisfactionis quasi trū sporta
rum. Hunc panē dat dns p̄latos peniten
tibus: inducēdos eos ad contritōem ⁊ timū
gendo pniam. Pauci vo sciunt frangere vl'
nolūt hūc panē Hiere. xvi. Non frangēt in
ter eos lugenti panē ad p̄solandū sup mor
tuo. De quarto dr. i. Corꝫ. xi. Quicunq̄z
mādūcauerit panē ⁊ biberit calicē dñi indi
gne reus erit corpis ⁊ sang. dñi. Timendū
est valde verbū hoc. vide ergo quō panis or
deaceus nō solū in dolore d mēoria passiōis
christi: sed etiaz in dolore de peccatis quasi
agnus cū lactuc̄ comedend⁹ est. Qui hunc
panē nō indigne vult comedere: debz sic oui
cula mālluete ⁊ innocēter viuere. Un de oui
cula paupis quā dines sibi abstulit dr. ij.
Re. xij. q̄ erat de pane illi⁹ comedēs ⁊ de cali
ce bibens. Paup enī ips ē qui paucas oues
habet. dines est diabol⁹ qui habet oues et bo
ues vniuersas insup ⁊ pecora campi. Jstius
panis fragmēta sunt tres partes hostie fra
cte. i. Corꝫ. x. Panis quē frangim⁹ nōne pti
cipatio corpis est. Dns etiā hūc panē bene
dixit ⁊ fregit. Quid aūt sign̄t ille tres ptes
dicit in sentēcijs. Possum⁹ etiā dicere q̄ tres
partes fiūt: qz hoc sacrificiū offert ad hono
rem sctoꝝ in celo. ad salutē viuoꝝ in mūdo.
vnde sacerdos dicat vt illis pficiat ad hono
rem: nobis aūt ad salutē sempiternā. Et ad
absolutōem em̄ penaꝫ in purgatorio. iō dr no
tanter. et sanctoꝝ ⁊ viuoꝝ ⁊ mortuorum.
De q̄nto dr psal. cij. Panis cor hominis cōfir
mat. Jstū panē timoꝝ ⁊ solicitudo fac ordea
ceū. Ben. Time cū assit gr̄ia. time cū abie
rit. time cū denuo redierit. Sz q̄s vidit vn
q̄z tormentē cōedere. sic tu nisi d somno sur
rexeris pctōꝝ: panē gr̄tie nō pascer̄ Un bñ
dicit. iij. Re. xix. q̄ angelus helie bis de som
no excitauit vt comederet panē in cui⁹ fortī
tudie q̄draginta diebus ābulauit. Excitat
hō bis: pmo p timorē gehēne. scdo p amorē
glorie. Jsti⁹ panis fragmēta sunt varia gr̄ia
rum dona Lu. xxiij. Cognouerūt eū in fra
ctione panis ⁊c. Que fragmenta p duodecī
cophinos diuidunt vt plena sint opa nrā.
Sine enī gr̄ia dei nō sunt plena. Apoc. iij.
Non inuenio opa tua plena coram deo meo.

De eodem Sermo L.

Et puer unus hic hñs q̄nq̄z panes ordeaceos
Joh. vi. Ordeacei panes sigre
possunt austeras refectōes quas hz aia fide
lis de doctrina legali. vl' de pnia medicinali.
vel de disciplina siue cōtinētia sensuali. vel
de pena dnicali. Jsta enī licz ordeacea habe
ant aspiratē. reficiūt tn̄ aiam ⁊ fortant. De
pmo Deut. viij. Nō in solo pane viuit hō sꝫ
in omni verbo q̄d egredit de ore dei. Legit da
melis. x. q̄ Abacuc intriuerat panes i alueo
lo et ibat in campū vt ferret messoribꝫ q̄s tn̄

portauit Danieli ductu angelico in lacum septem leonū. Panuz intritio est scriptura rum expositio in cordis alueolo. Malū autem est signū cum infirm⁹ abominat̄ panem Job.xxxiij. Abominabil' fit ei in vita sua panis. Lacus est mdꝰ. leones sunt demōes.i. Petri.v. Tanq̄ leo rugiens circūit querēs quē deuoret. Septē leōes sunt viciorꝫ capitalium p̄ncipes. Quicūq̄ ergo in mūdo est ip̄e in lacu leonū est. Sz nota q̄ hic q̄nq̄ panes doctrine legalis sunt q̄nq̄ verba q̄bꝫ tota comp̄hendit̄ scriptura. Que sunt hec Crede.fuge.age.time.appete. Crede in deū fuge vicia.age bona.time suppliciū. appete premium.i. Coꝝ.xiiij. In eccl̄ia volo quiq̄ verba sensu meo loqui vt ꝛ alios instruā q̄ decem milia verboꝝ in lingua. De secundo psal.xli. Fuerunt mihi la.mee pa.die ac no. Augusti⁹. Da mihi dn̄e in h̄ exilio panē doloris ꝛ lacrimaꝝ quē esurio sup oēm copiaz deliciaꝝ. Hic est panis q̄ p coruū ministrat̄ helie in torrente carith. sicut legit̄.iij. Regū xvij. Torrēs ꝯtritōem sig̃t Treñ.ij. Deduc quasi torrentē lacrimas p diē ꝛ noctez. Per coruum aūt nigꝝ ꝛ clamorosum: sig̃tur confessio pctōꝝ. Hic coru⁹ figuratus Geñ.viij aperta oris fenestra emittit̄ de archa cōstrata. et hic ministrat tibi panē refectiōis pnie sedente te in torrente plorat⁹. Plora ergo o peccator. Aug. Qui eni se ꝯgnoscūt sic sem per peccant: ita sp plorant. vitam em̄ suaz q̄ tota est temptatō sup terrā plorant Sz hic quinq̄ panes sunt q̄nq̄ partes penitentie: videlz contritō. ꝯfessio. oratio. ieiuniū: ꝛ elemosina. De tercio sig̃tum est Judic̄.vij. vbi legit̄ q̄ pāis succinerici⁹ castra madian sb̄uertere p somniū videbat̄. Castra madiā sunt sensus nostri qui vtiq̄ madianite sunt qd̄ interpretat̄ cōtradicentes. ꝯdicunt eniz freq̄nter rōni Psal.liiij Vidi iniq̄tatē ꝛ ꝯdictionem in ciuitate. Vn̄ in castr̄ inimicoꝝ habitant anime nostre in sensibꝫ cōstitute. Panis ex ordeo factus ē rigor disciplinē et cōtinentie. sensus contradicentes cohibens Eccl'i.xxxij. Panis ꝛ disciplina ꝛ op⁹ seruo id est sensui vl' corpori. Qui panis etiā succinericius dicit̄: qꝛ per iugem recordatiōem nostre incineratōis future sensus ab illicit̄ cohibem⁹. Sz hic nota q̄ quinq̄ pāes sunt quinq̄ sensuū discipline siue cōtinētie. August. Continēdus est anime appetitus a voluptate auriū ꝛ oculoꝝ ꝛa voluptate olfaciēdi: tangēdi ꝛ gustandi. Tali cōtinentia anima pascitur ꝛ tanq̄ panibꝫ cōfortat̄. De quarto dicit̄. mulieri colligenti duo lig̃.iij. Reg.xvij. Fac de ipsa farinula succinericiuz panē paruulū. Duo ligna crucē sig̃nt Hiere.xi. Mittam⁹ lignū in panē eius et eradamus eū de terra viuentiū. Farina est granuz contritū. Granū aūt christ⁹ Joh.xij. Nisi granū frumenti cadens in terrā mortuū fuerit ip̄m solum manet. si aūt mortuum fuerit multū fructum affert. Qui cōtritus est per passionē Isa.liij. Attrit⁹ ē ꝓpter scelera nrā. Mulier ergo id est eccl̄ia vel aīma colligēs per fidem ꝛ deuotōnem duo ligna crucis. de farinula panē facit qn̄ de passione christi se reficit. Panis iste puul⁹ est quia p passionē christus minut⁹ ꝛ hūiliatus est. ad Phil'.ij Humiliauit semetip̄m factus obediēs vsq̄ ad mortem Succinericius est q̄z: quia sub cinere amare passiōis christi memoriter coctus est. Psal.ci. Cinerē tanq̄ panez mādu cabam. Sz no. q̄ q̄nq̄ panes q̄nq̄ vl'nera christi sunt q̄ multū reficiunt aīam deuotam: qui nō solum sunt anime ordeacei per passionē sz etiā oleati et mellici p deuotōem Bern̄. Foderunt man⁹ eius ꝛ pedes ei⁹ et latus lancea perforauerūt. Per has rimas licet mihi sugere mel d̄ petra oleumq̄ de saxo durissimo. De oībus hijs varijs panibꝫ intelligi pōt qd̄ Dauid ad abymelech dixit.i. Reg.xvi. Si q̄d habes ad manducandum vel q̄nq̄ panes da mihi aut quidq̄d inueneris ꝛc.

De eodem.

Sermo LI de epistola

Illa autē hie

i rusalem q̄ sursum est libera ē que ē mater nrā. ad Gal.iiij

Quando aliq̄s crucē transmarinā assumpsit. ꝛ ꝓponit in terra sancta remanere: valde libenter audit bona de terra illa ꝛ magnū solatium in talibꝫ v̄bis recipit. Sic multi nostꝝ crucem penitentie assumpserūt i hac quadragesima ꝓponentes ire in illā celestē hierl'm. Tales em̄ sunt vere pegrini. singul' eni diebꝫ post assumptōem pnie dietā vnā fecerunt pegrinatōis sue. Hec peregrinatō in hoc est excellētior alijs: qꝛ ꝓpter hāc fiūt alie. Et si hec nō fiat alie paꝝ valent. Beati sunt illi qui iam assumpserūt si pseuerant. ve autē illis q̄ nondū assumpserūt: cū tn̄ rex celi hoc ip̄e crucē assumpsit Joh.xix. Baiu

lans sibi crucem eripuit in eum qui dicit cal
pharie locū. Et nullū reputat ꝺ familia sua
nisi qui illā crucē assumit Mat.x. Qui nō
accipit crucē suā ⁊ sequit me nō ē me dign⁹
Eccl'ia aūt ad solaciū coꝛ q̄ iam pñie crucē
ceperūt ⁊ ad puocandū eos q̄ nōdū assum/
pserunt vt assumant cōmendat celestē hie/
rusalem dicens: Illa aūt q̄ sursum ē hierl'm
ꝛc. Hodie appꝛopinquat nuncius ꝛe celesti
hierl'm.s. apl's ⁊ nunciat bona.s.q̄ hierusalē
libera ē ⁊ mater nostra.i.regio ⁊ patria. Qꝛ
naturalr quilibet diligit ⁊ desiderat patriaꝫ
suā Et sic nos celestem patriā. Aug. Fecisti
nos dñe a te inquietū est coꝛ nostꝛm donec re
quiescat in te, Heb.xiij. Nō hēmus hic ma
nentē ciuitatē sed futuram quaꝫ inquirim⁹
Ideo nō ꝛesideremus diu viuere in h⁹ mōdo
quod figuratur Ben̄.xxviij. Isaac ait ad ia
cob. Noli accipere ꝓiugē ꝛe filiabꝫ chanaā
sed vade in domū bathuelis patris matr'sue
et accipe tibi inde vxoꝛē ꝛe filiabus laban.
Spūaliter. laban interꝑtat candidatio ⁊ sī
gnificat ꝛeum. hic habet duas filias Rachel
et lyam. id est gratiam ⁊ gl'iam. Psal.lxxxiij
Gratiam ⁊ gl'iam dabit dñs. gl'iam videlꝫ
per contēplationē Fortunatus in omel'. Ne
quaq̄ deus se animе applicaret nisi se in cō
templatōe erigeret. ideo sume crucē ꝑnuten
tie. In summa ꝓꝓoꝛ epl'e hui⁹ duo in nuū
tur. Primo ponit sensum hist'oriacū ⁊ litte
ralez. ibi Fratres scriptū est. Secūdo sb'dit
sensū allegoricū mysticū seu spūalē ibi. q̄ sūt
per allegoriam dicta. De primo dicit. Frēs
scriptum est scz Ben̄.xvi. ⁊ xxi. Quoniam
abraam duos filios hūit. s. ysmahelē ⁊ ysaac

Sꝫ diceres tñ habuit plēs q̄ duos. vt pꝫ
Ben̄.xxv. ergo hoc est insufficienter dictuꝫ
Rñdet. verꝫ est plures hūit q̄ duos. sed illi
duo fuerunt ꝓncipales q̄s scriptura cōme/
morat ꝓpter figuram sequentē scz electoꝝ
et ꝛeprobоꝝ qui per illos figurant. Jō sb'dit
Unum scz ysmahelē ꝛe ancilla. scilꝫ. ꝛe agar
que fuit ancilla sare. Ben̄.xv. Et vnum de
libera. id est ꝛe sara. s. ysaac. Nam sara erat li
bera: qꝛ neptis abrae ⁊ filia fratris sui. Sꝫ
diceres: quare abraam hūit duas vxoꝛes cū
hoc sit ɔ legem nature ⁊ ꝓtra primam insti
tutionem coniugū. Rñdet magister in. iiij.
dist.xxxij. ꝓo varietate tempoꝝ varia inue
nitur dispositio conditoris. Primo frēs so/
roribus iuncti. post hoc nō sed cognatꝫ
iuncti. Sed post hec pene omēs falsis dijs
adheserunt ⁊ paucis ꝑmanentibꝫ in vera fi
de: consultū est a ꝛeo pl'es vni coniūgere ne
cultus ꝛei ꝛeficeret. Aug. Antiquis patribꝫ
illud non erat peccatū. quia nō gratia lasci
uiendi sed gignendi fecerunt. Sed dice
res. Hoc etiam faciam. Respondeꝛ. non: qꝛ
tunc nō erat contra ꝓceptū vt modo Etiā
respondeꝛ q̄ ꝛeus ex rationali causa dispen
sauit cum antiquis patribus ante legem et
post legem. et hoc ꝓpter multiplicatōem
ꝓlis ad cultum ꝛei edificande. erant enim
tunc pauci fideles. Sed qui ꝛe ancilla. id ē
ysmahel fm carnē natus est. i. fm legem ꝓ
pagationis sine vlla ꝓmissione ꝛe ipso facta
et absq̄ vllo miraculo. Sic ꝓꝓ Bene.xvi.
Poterat enī agar iuuencula naturalr conci
pere ꝛe abraam sene. Qui aūt ꝛe libera supple
uatus est. s. ysaac ꝑ ꝛepromissionē. s. diuinā
a ꝛeo factam ⁊ cū diuino miraculo. qꝛ pater
centū annoꝝ erat ⁊ mater nonaginta vt pꝫ
Ben̄.xviij. Sꝫ d. quare apostolus dicit
tantum ysaac ꝑ ꝛepromissionē natum cum
etiam legimus ꝓmissionem esse factam de
ysmahele. quia in Geneſi.xvi. dicitur cum
agar esset in ꝛeserto sur: tunc apparuit ei an
gelus domini dicēs. Agar ancilla saraꝝ vn
de venis aut quo vadis. Que respondit. A
facie saraꝝ domine mee ego fugio. Cui ange
lus. Reuertere inquit ad dñaꝫ tuam: ⁊ hu/
miliare sub manu illius. Et rursum multi/
plicans inquit mlt'iplicabo semē tuum. Ec
ce paries filium ⁊ vocabis nomē eius ysma
hel. hic erit homo ferus. manus eius ɔ om
nes ⁊ man⁹ omniū contra eum. Rñdetur q̄
ista ꝓmissio quādo facta est. tunc iam ys/
mahel erat conceptus. ꝓmissio veroysaac
facta est anteq̄ conciperetur: vt pꝫ ex verb̄
angeli posit'ꝫ in Ben̄.xviij.c. Et sic apparet
ysaac non fm consuetudinē humāe nature
esse natum: sed per ꝛepromissionē ex lō geno
parte ⁊ vetula matre nonagenaria. Dixi
secundo sb'dit sensum allegoricū seu spūalē
dicens. Que sunt per allegoriā dicta. i. ꝑ sen
sum alterum q̄z verba sonare videnť. Unde
allegoria est qñ ex vno aliud intelligitur

Ubi nota q̄ quadruplex est sensus sacre
scripture. Prim⁹ hist'oriacus quādo factuꝫ
narratur sicut est: vt dicit Jsiō. in lib. ethi/
molo. Hist'oria est narratō rei geste. Tropo
logicus sensus est cum per hec que facta sūt
aliqua facienda monstrāt. Allegoricus est
cum per id quod factum est aliquod futuꝝ
intelligitur. Sed anagogicus fm Augustt.
est per quē ꝛe sū permis ⁊ eternis tractatur.

Dominica Letare

Uerbi ḡtia: hiſtoriace hierl'm eſt ciuitas terrena. Tropoloice eſt anima ſcta. Allegorice militans eccleſia. Anagorice eterna patria. Hec enī. ſ. libera ⁊ ācilla ſūt. i. ſignificāt duo teſtamēta. Abraā ei q̄ interptat pr̄ multarū gentū ſignificat dm̄. qui de duobꝫ teſtamētis quaſi de duab vroribus duos pplos. ſ. iudaicum ⁊ gentilē: quaſi duos filios generauit. Unū q̄dē in monte ſyna ſupple dedit ſcz vetus vt ptz Exo. xix. ⁊. xx. In ſuitutem generans. ſcz populū iudaicū qui timore pene deo ſuierat ⁊ pmiſſione tpalium p occaſionem. Que id eſt cuius teſtamti veteris ſigura eſt agar. id ē ſignificat p agar. Syna enīz mōs id eſt vetus teſtm̄ datū in monte ſyna eſt in arabia. ſ. minori. i. in hūilitate et afflictione: qz hūiliabat ⁊ affligebat homies Nam arabia interpretat hūilitas ⁊ afflictō Qui mons .i. teſtamētū datū ꝓiunct⁹ ē. i. p omia ſimil eſt ei q̄ nunc eſt hierl'm. i. ſinagoge vel iudaico populo. Nam ſic⁹ vet⁹ teſtm̄ pēas minabat ⁊ tpalia pmittebat. ita ppls iudaicus timore pene ⁊ amore tpaliū ſuiebat. Et ſeruit cū filijs ſuis. i. proſelitis. qui timore pene ſeruiūt legi. Ex hijs ptz q⁹ lex vetus nō eſt ſuanda. Tum qz in ſuitute generat. tum qz timore pene homies hūiliat. tum qz a regno dei alienat ⁊ ꝓpter tempalia ſeruire faciebat. tū quia carnalibꝫ obſeruātijs affligebat. Tunc ſbdit. Illa aūt hieruſalem. i. eccl'ia de gentibꝫ congregata q̄ ſurſum eſt. ſ. p affectō em vel ſpem celeſtū. ad Phi/lippenſes. iij. Conuerſatio noſtra in cel' eſt. Nam eccl'ia partim regnat cū chriſto: ⁊ partim adhuc pegrinatur in terris. ſcz corpore deorſum: mente ſurſum. Dec libera eſt: qz ñ ex timore ſed ex amore ſeruit: non ꝓpter temporalia ſz ꝓpter celeſtia bōa. Que eſt mater noſtra. i. oim credentū. Et eccl'ia ſignificat per ſaram. Nam ſara interpretat carbo. In carbone aūt eſt calor ⁊ ſplendor. et ſic in eccleſia feruor charitatis ⁊ ſplendor hōeſtatis. Tropoloice hieruſalē eſt anima. Primo qz ſurſum debet eſſe p affectōem ⁊ amorez non deorſum ſz ſurſum eleuata in ſpūalibꝫ ⁊ celeſtibus. Colo. iij. Que ſurſum ſunt q̄rite ⁊c. Et hoc oñdit ſtatura homis: quia erectus ē Auguſt. Non diſcreper cor tuū a facie tua vt facies tua ſurſum. cor aūt deorſuz Sciendū tria alleuiant aīam ſurſū. Primuz penitentia: quia natural'r leue aſcendit. et hoc facit penitentia. Euſeb⁹. Unuſquiſq; fideliū confeſſione facta ſentit ſe natural'r leuiatuz. Ratio: qz peccatū grauat. Pſal. xxxvij. Iniq̄tates mee ſup. ſunt ca. ⁊c. Secundum eſt elemoſina. Ratio: quia ea que ſunt puriora ſurſum ſituantur: impura deorſum. Prouerb. xv. Leuz ſurſum terra deorſum. Sed elemoſina purificat Lu. xi. Date elēoſinā ⁊ omīa munda ſunt vob. In ſcipo mūdat a culpa Eccli. xxx. Miſerere anime tue placens deo. Iſid. Quid pdeſt aliū paſcere. ſi tamē ꝓpria aīa pereat fame. In ꝓrio delet a pena. Tercium eſt oronis inſtantia. Damaſce. Oratio eſt mentis in deū eleuatio. ſ. q̄ñ eſt feruens. pſal. cxl. Dirigat⁹ oro mea ſic incenſum in ꝓſpcu tuo. Scdo hieruſalē interpretatur pacifica. ⁊ ſic anima debet eſſe pacifica. Primo cū deo. ſed nō ſic peccatores ſunt pacifici. Iſa. xlviij. Nō eſt pax impijs dicit dñs. Quia vbi odiū ibi nō eſt pax. Ecleſiaſtici. xij. Altiſſim⁹ odio hz peccatores Secundo in ſcipo: ⁊ ſic nō ſunt pacifici peccatores Pſal. xxxvij. Non eſt pax oſſibꝫ meis a facie pcorum meoz. ſ. in conſcientia. p uerb. xxv. Tecta pſtillantia in die frigoris ⁊ litigioſa mulier compant Sz boni. pſalm. Pax multa diligentibꝫ legem tuaz. Tercio cum proximo. Roz. xij. Si fieri pōt cū omnibus homibꝫ pacem hītes: quia aliq̄n nō poteſt pax fieri cum malis ſz bellū ꝓpter deū Math. x. Non veni mittere pacē ſz gladiū Pacem ſcz cum malis. Aug. ad Bonifacū Belluz excitatur aduerſus malos vt pax acquiratur. Iō dicit apl'us. Quantum ex vobis eſt ad oſtendendū q⁹ debet eſſe in preparatione animi vt homo ſit paratus ex parte ſua habere pacē cū proximo ſi expedit. Uel dicit quātum ex vobis eſt ad oſtendenduz q⁹ debet eſſe ſpontanea ⁊ non coacta. vt quis coactus vel timore alicui⁹ mali eminētis pacem ſeruet. Aug. in libro d̄ ciuitate dei. Pax eſt hominū ordinata concordia. Tercio dicitur libera. et ſic anima. Primo a peccati infirmitate. Ad romāos. vi. Liberati a peccato ſerui facti eſtis iuſticie. Peccatū eſt ſic infirmitas grauiſſima que tollit ſenſum guſtum ⁊ ſpiritū. Unde aliq̄n etiā infirmitas facit aliquē fatuum: ⁊ ſic pctm̄. vnde peccatores fatuis pueris comparant. Gregorius Quid inſanius q̄z pro modica delectatōne carnis ſe obligare eternis ſupplicijs. Pro uerbioz. i. Uſquequo paruuli diligitis infantiam ⁊ ſtulti ea que ſibi ſunt noxia cupient. Quarto debet eſſe fructifera quia mater noſtra eſt. Ad modum enī matris debet

concipere bonum ꝓpositum ⁊ parere op⁹ bonum. Anagogice per hierusalem q̄ sursuz est intelligitur eterna patria. Jn hoc q̄ dic̄ sursum est: commendat eam a situ. Et vere est sursum: quia in celo empirreo. Jn hoc q̄ vocat eam hierusalem cōmendat eam a pace. Interpretatur enim hierusalem pacifica vel visio pacis. Jn hoc q̄ vocat eam liberaz notat eius nobilitatem. Jn hoc q̄ dicit eaz esse matrē nostram ostendit eius charitatē ad nos. eo q̄ multum debemus de ea sperare et eam amare. Circa primū nota circa h̄ q̄ aliqua ciuitas in alto est sita solent tria bona sequi. Primum est mundicia quā constat esse in ea. Unde apocal'. xxi. Nihil coinquinatū intrabit in eam. Zacha. ix. Replebuntur electi quasi fiale in domo domini. Secundū est sanitas quam constat esse in ciuitate illa. nullus enim ibi infirmatur vel morit̄. Apoc. xxi. Mors enim vltra non erit neq̄ luct⁹. n. cla. neq̄ do. erit vltra. Terciū est securitas. non enī patet accessus hostium quādo ciuitas est sita ī loco alto. Securissima est ciuitas ista. Maz ī mūdo isto non est securitas. Boni enim timēt ne bonitatem suam perdant. Job. ix. Uerebar omnia opera mea sciens q̄ non parceres delinquenti. Mali trepidant vbi nō est timor. Augustin⁹. Timent illud quod nō oportz amant qđ non decet: vane volent ⁊ vanius gaudent. Jdeo ad Colocen. iij. Que sursuz sunt querite vbi christus est in dextera dei sedens. que sursuz sunt sapite nō que sup̄ terrā.

Circa secundū. Eterna patria dicit̄ hierusalem. id est visio pacis. Juxta illud Isa. xxxij. Sedebit enim populus me⁹ in pulcritudie pacis ⁊ in tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulenta. Jn mōdo isto nō est perfecta pax de malis. hoc patz Isa. lxvij. Non est pax impijs dicit dñs. Jn bonis vidz pax cē Psal. Pax multa diligentibꝫ legem tuam. Sed ꝑm veritatē nō est illis perfecta pax. Quomō enīz aliqs habet pacē in domo sua qui malā habet vxorē ⁊ quinqz filios querulosos qui nunqz sanant̄. Mala vxor caro est q̄ litem ⁊ bellū habet cuz spiritu. Ro. vij. Video aliā legem in mēbris meis repugnantem legi mentis mee. et ad Gal. v. Caro cō cupiscit aduersus spm̄. Quinqz filij q̄rulosi sunt quiqz sensus. Eccl's. i. Non satiat̄ oculus visu nec auris auditu impleť. Sic ergo in nob̄ pacem nō hēm⁹. Ad ꝓmos enim nō habem⁹ pacē ꝑfecte cū ml'ta ī eis videm⁹ vnde perturbamur. Cum deo etiā nō hēm⁹ ꝑfecte pacem: qz cum frequenter offendim⁹: ⁊ quia ml'ta fiunt ab eo que nobis non placent Sed in supna hierusalem erit pax hec triplex ꝑfecte: qz volūtati dei in nllo discordabim⁹. ⁊ nihil displicebit nob̄ in illa sācta societate. Et corpib⁹ nostris dñabimur ꝑfecte Psal. xxxvi. Et delectabūtur in ml'titudine pacis Circa terciū nota eius nobilitatem. cum dic̄ Libera est. Nota in supna hierl'm multiplex est libertas. Prima a seruitute tyrānica. Xp̄s enī qui vere de⁹ est ibi se habet vt sponsus ⁊ amic⁹ Joh. xv. Jā non dicam vos seruos sz amicos. Secūda libertas erit a seruitute peccati: qz ibi erit ann⁹ iubileꝰ ꝑpetuus: quātū ad electos. Jn anno enim iubileo oīa libere dimittebant̄: vt habetur Leuitici. xxv. Tercia libertas erit a carcere corporis. qui carcer adeo sordidus est vt ꝑ fenestras lutū exeat. De quo carcere Roz. vij. Quis me liberabit de corpe mortis huius. psalm̄. Educ de carcere animaz meam. Quarta libertas erit a miseria huius exilij. Apocalipſ. xxi. Absterget deus omnem lacrimam ab oculis sanctorum Circa quartum in hoc q̄ dicit Mater nostra est. ostendit nobis q̄ ciues huius ciuitatis hierl'm nos ideo amant vt a nobis amari debeant Mater enim amat et amatur. amat enim filios suos: quia chare comparauit eos. Filij etiam amāt matrem ea de causa qz multa passa est pro eis. Thob. iij. Honorē habebis matri tue omnib⁹ diebus vite eius. Memor enī esse debet que ⁊ quāta passa est pro te in vtero suo. Sic sancti q̄ sunt in supna hierl'm multa passa sunt ꝓ peccatoribus Non tm̄ dolorem passa est mater tua pro te quantū christ⁹ in cruce. Multū enī passus est paul⁹ ⁊ petrus ⁊ alij sancti ꝓ pctoribus. Zelus enī quē hēbant circa circūcisionē peccatoz eos occidit Jō multū sunt diligendi ab hijs qui sunt in eccl'ia militāte. Et festa eoz debēt in mag̃ reuerentia laudari. Et magnā fiduciaz hāe debent ad eos sicut filia in matre. Qz apli et sancti martires atz pdicatores q̄ nos ꝓcesserūt: ipsi ꝓgenuerūt nos in fide xp̄i sua doctria et suis scriptis atz exemplis. De qua generatōe dic̄ aplus ipis corinthijs. i. Cor. iij. Per euāgeliū vos genui Jō sb̄dit. Letare sterilis q̄ nō paris. i. pctoz q̄ nō pariebas filios bonoz opez. si diceret. Quia nūc est temp⁹ gr̄ie ⁊ penitentie. Erūpe ⁊ clama. s. in gaudiū ꝓ nimia iocūditate.

Pro quo sciendū hec dñica vocatur dominica leticie. Ideo totum officium misse incitat ad leticiam :qđ ptz primo per introitum Letare hierl'm ꝛc. Isa.vlti. Sicut enī pater ducens filios ꝑ desertū veniens in medium mōtis:dicit. Letamini :qꝛ sum⁹ i medio. Et sic deus pater hodie in toto officio. Reuera letandum. Isido.de summo bono. Qui future vite premia diligenter cogitat. omnia mala equanimiter tolerat. Nota ml'ta genera hominū letant' Primo captiui in carcere de liberatione Et sic nos Isaie.lv. In leticia egrediemini ꝛ cū pace deducemi scilicz de captiuitate babylonica. Et hoc figurat' in tribꝫ dñicis precedentibꝫ vbi agit' de inuexatiōe diabolica. Et sic nūc sum⁹ liberati. Nam vitul⁹ ligatus salit cum soluitur Psal. cvi. Eduxit eos de tenebris ꝛ vmbra mortis ꝛ vincula eorum dirupit. Secundo letantur errantes de cognitione vie et ceci de illuminatiōe.et sic nos Sapien.v. Erraui mus a via veritatis ꝛc.prima Petri.ij. Erratis sic oues errātes: sed conuersi nunc estꝫ ad pastorem ꝛ episcopum animaꝝ vestraꝝ. Et ceci illuminati sunt Psal.xcvi. Lux orta est iusto ꝛ rectis corde leticia. Tercio paupes letant' de inuentōe pecūie ꝛ burse.ꝛ sic de alijs. Et sic nos inuenim⁹ thesauꝝ sciētie ꝛ sapientie. Psal. Uideant paupes et letent'. Querite dñm ꝛ viuet anima vr̄a. Uere pctōres sunt paupes Eccs.ix. Qui i vno peccat multa bona ꝑdit. Math.xij. Simile est regnum celoꝝ thesauro abscondito in agro.id est filio dei in carne abscondito ꝛc.

Quarto quando sterilitas cessauit .et sic nos in epistola ad Gala.iiij .Letare filia q̄ non paris. Luce.i. Amici gaudebant cum elyzabeth quia sustulit opprobrium in isrl'.

Quinto quando pestilētia cessauit Hieremie.ix .Mors intrauit per fenestras. scz sensuum. Lu.xv. Epulari ꝛ gaudere oportet:quia frater tuus hic mortuus erat ꝛc. Ideo hodie mors expellitur. Sexto qñ seruus a malo seruitio ad bonū veniet letat'. et sic nos Johan.viij. Qui facit peccatū seruus est peccati.ij. Pe.ij. A quo quis supat' huius ꝛ seruus est. Sz nunc habem⁹ bonū seruitiū Psal. Jubilate deo omīs terra ꝑuite dño in leticia. Figuratur Math.ij. Reges gauisi sunt de inuentione stelle perdite.

De eodem.

Sermo LII de euangelio.

Icē vere propheta Joh.vi. Isti hoīes q̄nqꝫ panū miracl'o illūinati veritatez cognoscunt ꝛ dicunt. Hic est v̄e ꝓpha. Attende ꝙ dicunt vere. Et iuxta h̄ attendēduz est ꝙ sacra scriptura sb̄ attestatione v̄itatis nobis insinuat humanā fragilitatem. angelicam charitatē.diuinā auctoritatē.dyabolicam importunitatē. De p̄mo Isaie.xl. Uere fenum est ppl'us:exiccatū est fenū:ꝛ cecidit flos.i.pulcritudo carnis vel gl'ia mundana O q̄ꝫ miserabile est hodie.hō ꝑ transitoriā vitaꝫ virescit.cras ꝑ mortē vl' adhuc hodie sicut fenū arescit Mat.vi. Si fenū agri qđ hodie est ꝛ cras in clibanū mittit' deus sic vestit ꝛc. Ubi ergo est flos īpioꝝ tempal' quādo quasi fenū aridum mittent' in clibanū ignis. Aug. Florent in seculo arescunt in iudicio.ꝛ post ariditatem in ignē mittent'. O domine de⁹ si fenū est hō:ergo cibꝫ ē iumentoꝝ Certe sic. Pctōr enī cibꝫ demonū spūal'r est Job.xl. Ecce behemoth quē feci tecū fenum quasi bos comedet. Behemoth est diabol⁹: qꝛ interp̄tat' aīmal aut bestia.psal.lxxiij. Ne tradas bestijs aīas ꝯfitentiū tibi. De scđo Act.xij. Nunc scio v̄e qꝛ misit dñs angeluz suum ꝛ eripuit me de mānu herodis. Herodes est diabol⁹ de cuius manu frequēter nos eripit angelus. Psal.xxxiij. Immittet angelus dñi in circūitu timentiū eū ꝛ eripiet eos Uere autem eripit nos in morte dū ꝑ angelum de carcere hui⁹ mundi educimur. Luce xvi. Factū est aūt vt moreret' mēdic⁹ ꝛ portabatur ab angel' in sinū abrae. Tunc ꝑ āgelū primā ꝛ scđam custodiā demonū euadim⁹. Primam quā hn̄t ꝯtra venientes. Scđaꝫ quā habent ꝯ̄ decedentes.psal.cxli. Educ de custodia aīam meam ꝛc. Hijs transitis porta ferrea.id ē aditus celi vltro aperit'. Ferrea dicit' ꝓpter firmitatē Psal.cxlvij. Qm̄ cōfortauit seras portaꝝ tu. Aug. Hierl'm secura esto secure lauda sine fine lauda:fortit' clause sunt porte tue :non exit amicus:nō intrat inimicus. De tercio đr. Hic est vere propheta. Mirabant' đ potestate quā faciebat in q̄nqꝫ panibꝫ:ꝛ nō mirāt' homies de ptāte quā adhuc hodie dñs oñdit in oībꝫ panibꝫ mđi:q̄s de paucꝫ g̃nis ml'tiplicat. Possunt etiam quinqꝫ panes ordeacei q̄nqꝫ partes pnīe sig̃re.que sunt ꝯtritio.cōfessio.ieiuniū orō.elemosina.q̄bꝫ aīe nostre optīe ꝯfortāt'.

Figuratur.iij. Regū.xix. vbi dicitur. Angelus oñdit helie succinericiū panem ⁊ vas aque: de quo comedens ⁊ bibēs ambulauit in fortitudine cibi illi⁹ quadraginta diebus et quadraginta noctib⁹ vsq; ad montem dei oreb. Panis subcinericius penitentiā significat. Penitentes enī in cinere penitere solēt. Luce.x. Olim in cinere ⁊ cilicio sedentes peniterent. Et q̄ penitētia cū lacrimis fieri debet. Jō vas aq̄ ad caput ostendit Hiere.ix. Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oculis meis fontē lacrimaꝝ ⁊ plorabo die ac nocte. Quadraginta sunt quater decez. quadraginta ergo dies significant totū temp⁹ quo ſm legē quattuor euangelistaꝝ ⁊ decem mādatoruz bene viuendo ambulare dēm⁹ vsq; ad mōtē celestis patrie. Oreb enī mensa interpretat Luc.xxij. Ego dispono vob sicut disposuit mihi pater me⁹ regnū vt edatis ⁊ bibatis super mensam ⁊c. De quarto Isa.xxxvij. Vere enim dñe deſtas fecerūt reges assirioꝝ terras ⁊ deos eaꝝ dederūt igni. Reges iniquoꝝ sunt demones. Job.xli. Ipse est rex sup omnes filios supbie. Terra sig̃t eccl'ias christique sunt plures particl'ares: licz vna sit vniuersalis. Sz qui sunt dij: deus bonus est potens est: sapiens ē. Boni ergo ⁊ potētes ⁊ sapientes per deos figurātur Psal.lxxxi. Ego dixi dij estis ⁊c. Exo.vij. Ecce cōstitui te deum pharaonis. Dyabolus q̄z ait Gene.iij. Eritis sicut dij ⁊c. Bern̄. O maligne: o maliuole ad quid eis similitudo hui⁹ vite ⁊ scientie ꝓsunt. Certe sunt sicut dij recti iusti et veraces. Tales deos sepe demōes igne iniq̄tatis succendunt. Legit ꝙ caldei ignē ꝓ deo colentes ꝑ hoc deum suū potentissimū pro/baueruut ꝙ om̄es alios deos ꝯsumeret. De/inde alia gens ydolū suū aqua impleuit: et foramina parua in ipo faciēs cera obstruxit et sic aqua erūpens ignez extinxit. Sic nos aqua gratie ⁊ cōtritionis impleti extingue/re dēm⁹ ignē vicioꝝ per foramina lacriman/tium oculoꝝ. Grego. Extinguamus fletib⁹ peccata ⁊ dignis penitētie fructib⁹ vt ꝑ cul/pas tempa indulta nō pereant.

Feria secunda.

Sermo LIII

Olite facere

n domum patris mei domū ne/gociatiōis. Joh.ij. Mat.xxi. Marci.xi. ⁊ Lu.xix. Peregrini ⁊ mendici solent petere elemosinam in honore illo/rum sanctorum quoꝝ limina frequentāt. et in quibus nomnib⁹ sperant exaudiri. Spiritualiter. Et sic nos mendici Psal.lxxxv. Quoniā inops ⁊ paup sum ego. Et psalm̄. xxxviij. Peregrin⁹ sum apd̄ te sicut om̄s patres mei. Ergo quidq̄d debem⁹ habere debemus petere a deo. ꝓma ad Corīt.iiij. Quid habes quod nō accepisti a deo. quasi dicerz. nihil. Ergo dēm⁹ petere in nomie illius in q̄ speramus exaudiri. scz in noīe Jhu. Johis xvi. Quidq̄d pe. ī noīe meo fiet vob. ⁊ Act. iiij. Non est nomē sub celo datū homib⁹: in quo oporteat nos saluos fieri ⁊c. Qd̄ consi/derauit Dauid dicens. Propter nomē tuū domine ꝓpiciaberis peccato meo: multū est enim Psal.xxiiij. Et sic petit ecclesia hodie Deus in nomie tuo saluū me fac ⁊ in virtute tua iudica me: exaudi deus oratōnem meam. psal.liij. Nota hunc psalmū fec̄ Dauid cum fugit a facie saul. ꝓmi Reguz.xxiij Et in desertum Ziph. Tunc ziphei venerūt ad saul dicentes. Dauid ecce latitat apud nos in colle achile. Ecce nunc veni et sicut desiderauit anima tua vt descenderes descende. nostrum autē erit tradamus eum in manus tuas. Dixitq; saul. Benedicti vos a domino: quia doluistis vicem meam. Abite ergo oro et diligentius preparate ⁊ curiosius agite et considerate locuz vbi sit pes eius velociter vel quis viderit eum ibi vbi dixist⁹. et reuertimini ad me vt vadam ad rem certam vobiscum. ꝙ etiā si in terrā se obstruxerit perscrutabor eū in cunctis milibus iuda At illi surgentes abierunt in ziphante saul. et saul post eos: ⁊ nunciatum est dauid ⁊ fugit in desertū maon. et fecit psalmū istum in fuga. Item peregrini etiam solent accedere talia loca vbi inueniunt personas eis elemonas prestātes. Et sic nos debem⁹ petere in loco. scz vbi deus sit. scz in templo. Psalm̄. x. Dn̄s in templo sctō suo. Et sic inuenit euz mater eius Luc.ij. Ibi debem⁹ eū petere. Et sic salomō Prouer.xxx. Mendicitatez ⁊ diuitias ne dederꝫ mihi: tribue tm̄ victui meo necc̄aria. Et sic facit eccl'ia in collc̄a. scz Presta q̄sumus omp̄s deus vt obseruatōnes sacras annua deuotione recolentes ⁊ corpore tibi placeam⁹ ⁊ mente. Licet deus vbiq; sit tamen special'r ꝓmisit nos exaudire in templo. et sic Salomon petijt sapientiā ⁊ exauditus est. vt ptz in epistola.iij. Regū.iij. ita

Feria scḋa post Letare

ꝙ audiuit omīs isrl'iudicium iustū qđ iudicasset ⁊ timuerūt regē videtes sapiam dei eē in eo. Et ħ acq̄siuit ex eo ꝙ recozauit domū dñi. Et sic nos dēm⁹ honozare domū dei vt eo citius exaudiamur Psal. xcij. Domū tuam dñe decet scitudo ⁊c. Et ħ docet dñs in euangelio Nolite facere domū p̄is mei ⁊c.

In summa euang. tria innuit Primo paterne hitationis mūdicia affectata qđ ventiū ꝓbat electio. ibi. prope erat pasca ⁊c. Scḋo tangit interne aduertētie expressio: ibi. Rñderunt ergo ⁊c. Tercō tangit supne ꝓuisionis euidētia demōstratā. ibi. cum aūt esset hierl'imis. De primo dr Et ꝓpe erat pasca iudeoz ⁊ ascendit ihs hierl'imaz

Ubi sciendū ꝙ euangelista volēs oñdere quō saluator domū sui p̄is mūdauit p̄mittit quō mūdandi causa hierosolimā ascēdit vt visitum ē. qz christ⁹ vsqz ad passionē suam legem voluit obseruare Math. v. Nō veni soluere legē: sz adimplere. In lege aūt Exo. xxiij. hī ꝙ in tribꝰ solennitatibꝰ in anno iudei videbant cōuenire in hierl'm. scz ī pasca: penthecostes ⁊ in festo tabernacloz. De vltimis duabꝰ dispensabat cū illis q̄ a remotis erant. sz ꝓma nequaqz. Hāc legē obſuās venit in hierl'm xp̄us. Ad exēplū ergo ei⁹ debem⁹ solicite diuina p̄cepta obſuare. Scḋm Alchu inū vidr ꝙ hoies non ascēdunt ad festiuitates dei nec celebrāt pasca siue festa: cū ħ dei filius deū p̄em in hīs honozauit. hec ille. Sz fm euangelistā non simpl'r dixit. ꝙ erat pasca: sz addit iudeoz. ħ duplici de causa. Prima qñ aliqui festū aliqđ sancte ⁊ pure celebrant dicūtur dño celebrare. alias vero non dño sed sibi. Isa. i. kalendas vras et solēnitates odiuit anima mea. Judei ergo quia nō fructū animaz q̄rebant sed suū lucrum tm. iō dixit. pasca iudeoz Uel ħ dixit ad dñm nostri pascatis: qz iudeozū fuit figurale. nostz vero vez. i. Loz. v. Pasca nostrum imolat⁹ ē xp̄c. Et inuenit in tēplo ventes oues ⁊ boues ⁊ colūbas ⁊ numularios sedentes. In q̄ notat vicia sacerdotū domū dei polluentiū. Primo sciēdū ꝙ quia animalia predicta nō poterāt de longinquo adduci. Jō sacerdotes cupiditate ducti statuerunt ea in templo: vbi erat altare timiamatis. et candelabz vbi hoies orabāt et doctores docebant. sz nō in atrio sacerdotū vbi erat altare holocaustoz. Et ħ fecerunt vt de longinq̄ venientes nō hrēnt excusatōem de oblatōibꝰ obmittēdis. sed ꝓpter eos q̄ non habebant pecunias posuerūt ibi campsores qui ſb cautiōe tradebāt pecunias. capiētes aliqua munuscula pua: nō pecunias ne vi rent facere ō legem. Deut. xxiij. Non fenerabis fratri tuo ad vsurā pecuniā. qđ tm̄ p̄hibuit dñs Ezech. xxij. Usurā ⁊ oēm superabūdantiā nō accipietz Uñ ō isto vicio auaricie sacerdotū dixit ꝓpha Isa. lvi. c. Pastores eius nescierūt intelligentiā: oīs in viaz suā declinauerūt: vnusquisqz ad auaricia suam a summo vsqz ad nouissimū. Mistice boues vēdunt q̄ scripturā sacrā ꝓpter honorem p̄dicant. A bobus sacra scriptura venit: id est a sanctis p̄bis qui portauerūt iugum domini. Oues vendūt q̄ opa pietatz ꝓpter vanitatē mundanā faciūt. Columbas qui dona spūsancti vēdunt ⁊ sacramēta. Act. viij. Pecunia tua tecū sit in pditiōez. Numularij sunt q̄ dant bñficia ꝓpter retributionē tē porale. Heu q̄t sunt vendentes et emētes in eccl'ia: qđ conqritur Hiere. vi. c. A maiore vsqz ad minorē oīs auaricie studēt. Amos ix. Auaricia in capite oīm ⁊ nouissimū eoz in gladio interficia. Glo. sicut oēs sensus in capite. ⁊ sic in omnibꝰ sensibꝰ est cupiditas rez tpalium. vt ptz intuēti. Jō nunc sequit duplex remediū ꝓtra vicia sacerdotū. s. operis ⁊ oris vt doceret eos q̄ curaz hñt ecclesie. subditos ꝛbo ⁊ facto tenere corrigere. Primo remediū operis ponitur: cū fecisz quasi flagellum de funiculis omnes eiecit d templo. Oues quoqz et boues ⁊ numulariozuz effudit ⁊ mensas subuertit. Ubi sciendum ꝙ nō solum animalia: sed etiam homines eiecit. Sed diceres. quare non resistebant ei. Dicendum ꝙ diuina virtus in illo facto operabatur: que operabatur in effectu quando volebat. sicut ptz Johis. xviij. vbi ꝓstrasse dicit eos qui eū capere volebant. sic ⁊ hic. Ex oculis eni eius quidam fulgur exibat qui eos terrebat ꝙ ei resistere non audebant. Sciendū mystice fm Aug. ꝙ de peccatis nostris sumit materiā vnde nos puniat. Ipsa enim ꝓtelatio peccatoz fm ꝙ peccata peccatis addunt quidā funiculi dicuntur Prouer. v. Funibꝰ pctōrum suoruz constringit. Et ysaie. ij. Ue qui trahitis iniquitatē in funiculis vanitatis. Sed dicerem. quare fecit flagellū de resticulis cuz solo verbo eos potuisset eiecisse. Rñdetur fm Augustinū. vt doceret ꝙ abipsis erat flagellandus. ideo ꝓpter eos flagellauit. Secūdo ad designandum m'tiplex flagellum pctōz.

Primum est flagellū correctōis leuiter verberans quo flagellat̄ iust⁹ sic̄ vestis flagellat̄ vt de ea puluis excutiat̄. Psal. xxxvij. Ego ī fla. pa. sum. Nā dn̄s leuiter flagellat bonos sic̄ puer flagellat̄ vt efficiat̄ doctus. Ecci. xxx. Qui diligit filiū assiduat ei flagella. Heb. xij. Flagellat dn̄s oēm filiū quē recipit. Secundo repitur flagellū punitōis vulnerans grauiter. Et format̄ de restib⁹ pctōꝝ. Et sic pharao flagellat⁹ ē psal. xxxi. Multa flagella pctōris. Reuera hic et alibi pctōr flagellatur. Et dicunt̄ multa mltiplici de cā. Primo qꝛ omnia cedūt eis in malū. Aug. in meditatōnib⁹. O misera sors flagiciosi homis siue bonū siue malū: pariter oīa sunt illi tormenta. Scdo quia singul' peccatis ⁊ singulis membris q̄b⁹ hō peccat correspondēt pene singule. Bern̄. in q̄dam sermōe q̄ incipit Regio australies. Jhennalis angustie nō hn̄t meritū. non recipiūt intersticiū. nesciūt remedium. singulis excessib⁹: singulis membris q̄ fuerunt arma iniq̄tatis debetur pena Attende aūt ꝙ si illa q̄ videbant̄ aliq̄ mō licita ⁊ quasi ad cultū dei ordinata de templo eiecit. quāto magꝭ si inuenissꝫ illicita. Unde Beda. Quid ergo frēs mei quid putamus dn̄s faceret. si rixis desidentes. si fabulis vacantes. si risu dissolutos vl' alio q̄libet scelere reperierit irretitos. Hec ille. Unde apl'us tales reprehēdens. i. Coꝝ. xi. dicit Nūquid domos nō habetis. s. ad agenda vl' loquēda secularia aut eccl'iam dei contēnitis. Et hic remie. xi. Quid est ꝙ dilectus me⁹ in domo mea facit scelera multa. Et ysa. xxvi. In terra sanctoꝝ iniqua gessit ⁊ nō videbit gl'iam domini. Et quia templum dei ciuitas dicit̄ Psal. lxxxvi. Fundamēta eius in montibus sanctis. Ideo metuēda est sentētia apostoli p̄ma Coꝝ. iij. dicentis. Si quis templum dn̄i violauerit disperdet illū deus Et sentētia iudicis dicentꝭ Disperdet de ciuitate dn̄i omnes qui operātur iniquitatē. Remediū oris ponit̄ cum sb̄ditur. Et hijs qui columbas vēdebant dixit. Auferte ista hinc ⁊ nolite facere domū p̄ris mei domū negociatōis Zach. xiiij. Non erit vltra mercator in domo dn̄i. Et dicit in textu. domū patris ⁊ nō mei. ad denotandū honorē patris. Joh. viij Ego honorifico p̄rem meum ⁊c. Augustī⁹. In oratorio nemo aliud agat nisi id ad qd̄ factum est. Principaliter tamē negociatōes non debent fieri in domo dei: vt habetur. vi. decretalium de immunitate eccl'iaꝝ ⁊ religiosorū locoꝝ. c. decet domū domini vbi dicitur Cessent ī ecclesijs earumq̄ cimiterijs negociatiōes precipue nundinarū ac fori cuiuscunq̄ tumultus ⁊c. Nota negociatio prohibetur: primo quantū ad statū. ⁊ sic clericꝭ prohibetur saltem quātum ad lucrum ⁊ ad cupiditatem. Primo propter frequētia vicia inde prouenientia. Prouer. xx. Maluꝫ est malum ē: dicit omīs emptor. ⁊ cū recesserit tunc gloriabit̄. Secundo retrahit a curꝭ spūalibus. ij. Thimo. ij. Nemo militās dō implicat se negocijs secularib⁹ ⁊c. Secūdo quo ad locum vt in templo. ⁊ hoc propter fraudulentiam. Unde Leo papa. Difficile est inter vendentis ⁊ emētis commertiū nō interuenire peccatuꝫ. Apoca. xiij. Et ne q̄s posset emere nisi qui habeat caracterem aut nomen bestie. id est fallaciam verboꝝ vl' reꝝ

Ubi sciendum ꝙ solo verbo istos amouit quia symoniaci primo fugandi sunt de ecclesia per excommunicatōem. ⁊ quia, q̄ꝫdiu viuunt possunt se ꝯuertere non sunt despiciendi. Si v̄o non conuertātur. tunc non soluꝫ sunt fugandi sed ⁊ ligandi cum illis Mat. xxi. Ligatis manib⁹ ⁊ pedibus ⁊c. Attēde autē Math. xxi. dicit. Nolite facere domuꝫ meam speluncā latronum. Hic vero dicit: domum negociatōnis. In hoc facit sicut bonus medicus qui primo a leuioribꝫ incipiens postea dura proponit. Unde christus qui h̄ factū egit s̄m Bedam qd̄ hic enarrat̄ de expulsione. ideo p̄mo eos nō latrones vocat: sed negociatores. Sed quia ex eoꝝ duricia a tali negociatiōe non cessabant. iō dominꝰ alia vice vocat eos latrones. Sciendum ꝙ licet iudei christū p̄sequebant̄ ex eo quia dicebat deum p̄rem suum. vt h̄ Joh. q̄nto. tamen in hoc loco de hoc non sunt turbati ꝙ deum dicebat p̄rem suum. quia ibi ītellexerunt ꝙ diceret se filiū dei naturalem. hic vero ꝙ solum se diceret filium adoptionis. Recordati v̄o sunt discipuli eius quia scriptum est. Zelus domus tue comedit me Zelus dicit quandā intensionē amoris: qua intense deū diligens nihil sustinet qd̄ amori suo repugnet. Et inde est ꝙ viri intense diligentes vxores suas qui nec in eis sustinent aliorum consortiū vtpote amori ꝯrium zelo tipi dicuntur. Ille igitur zelum dei habet q̄ nihil patienter contra honorē dei quē maxime diligit sustinet. iij. Re. xix. Zelo zelatus sum pro domino exercituum. Sic et nos pro decore domus dei zelus comedit dū si

Feria scḋa post Letare

quid ꝺ̄nium fieri videmus. studemus etiaꝫ quantūcūqꝫ chari nostri sunt ꝙ hec faciūt remouere nō timētes ꝓpter hꝰ aliqua mala ꝓpeti. Uñ glo. Bonus zelꝰ est feruor animi ꝙ mens abiecto timore ꝓ ꝛefensiōe ꝺ̄itatis accenditur. Ab eo comeꝺit qui ꝙlibet praua que viderit corrigere satagit: si neꝺt tolerat ⁊ gemit. Uñ bern. sup Cant. ser. xij. Etenim si amares ꝺ̄nm ih̄m toto corꝛe tota aīa tua et tota virtute. nunq̄ꝺ si videres ei iniurias contēptumqꝫ inferre nullatenꝰ equo animo posses sustinere. Sꝫ moꝛ recepto spiritu iuꝺicij ⁊ spūs ardoꝛis ⁊ tanqꝫ potens crapulatus a vino repletꝰ zelo phinees: ꝺiceres cuꝫ Dauiꝺ. Tabescere me fecit zelus meus: ꝙa obliti sunt verba tua inimici mei. Et cuꝫ ꝺomino. Zelus ꝺomꝰ tue comeꝺit me. Hec ille. Unde augꝰ. in ꝑsona christi ꝺicit. Qm̄ zelꝰ ꝺomus tue comeꝺit me. i. ꝙ ꝑsecutus sum in illis uniq̄tanꝫ ipsoꝝ illos nō patēter tulit quos sic corripuit. ꝙ ꝙsiui gloꝛiam tuā in ꝺomo tua: ꝙ flagellauit in tēplo male versantes. Ubi zelꝰ ꝺomꝰ tue comeꝺit me. ꝺixerunt enī hic alienus hic hoſpes hūc neſciꝰ vnde sit. quod nō ꝺicerent si agnoſcerēt vīm. ⁊ si agnoſcerent ea ꝙ mandasti. Si em̄ inuenirē illos seruātes mandata tua: zelꝰ ꝺomus tue comederet me. Hec ille. Dixi secundo tangit interne aduertētie exꝓſſio: quod interrogantiū ꝓbat ꝓſumptio cum ſb̄dit. Reſponderūt ergo iuꝺei ⁊ ꝺixerūt ei: quod signū ostenꝺis nobis ꝙ hec facis. ꝙ iuꝺei viꝺentes christū eos cuꝫ ptāte ejjcere mirabant: vnde ſibi hec poteſtas ꝺata eſſet. Ideo poteſtatiſue ⁊ auctoꝛitatis signū ꝙrūt ꝺicentes. Qꝺ signū oñꝺis nobis. quaſi ꝺicerent. Non viꝺr̄ hꝰ eſſe tui officij: nec creꝺimus hoc tibi licere ꝙ tanta ptāte ⁊ auctoꝛitate nos expellis. iuꝺeis nanqꝫ familiare fuit signa querere. Juxta illuꝺ. i. Loꝛ. i. Juꝺei signa querūt. Et ꝑsal. lxxiij. Signa nostra non viꝺimꝰ ꝛc. quia per ea vocati fuerūt ad fiꝺem ⁊ ad legem Deute. vlt. Non surrexit vltra prophetā in isrl̄ vt moyses ꝛc. Et non querebant signa a christo vt crederent. ſcd quaſi ꝺeſperantes ꝙ signū facere non poſſ. et sic eum reprimerēt ⁊ impeꝺirent. Quia ergo praue q̄rebant non ꝺat eis signū apertū ſed occultū ſicut ſequit. Rñdit ih̄us ⁊ ꝺixit eis. Soluite templū hoc ⁊ in tribus ꝺiebus ſ̄ excitabo illuꝺ. Ubi ꝺominus prenūciat primo moꝛtem ſuam ꝺicens. Soluite ⁊ nō ſolue tur. ne intelligas moꝛtē eius naturalē. nec ꝺicit Solue ne intelligas ſeipſuꝫ occiꝺiſſe ſed ſoluite qꝺ̄ non est imperātis: ſed prenūciantis. i. ſoluetis vel permittetis: vt ſit ſenſus. Soluite. i. facite ꝛe corꝛe meo ꝙꝺ̄ vultis: illuꝺ vobis exꝓno. Ꝺicit etiā notanter ſoluite ꝙ in moꝛte christi aīma a corꝛoꝛe ſoluta est. aliter tamen illa ſolutio facta est ꝙꝫ illoꝝ qui ꝓ incineratōem ⁊ putrefactōnem ſoluunt quā christus nō ſenſit ꝑsal. xv. Nō ꝺabis ſcm̄ tuū viꝺere corꝛuptōem. Fuit tñ anima eius a corꝛe ſeparata Scḋo prenunciat ſuam reſurrectiōem ꝺicens. Et in tribꝰ ꝺiebus excitabo illuꝺ Non ꝺic̄: excitabitur vel excitabit illuꝺ pater. ſed ego excitabo. ꝙ ꝓpria ꝺ̄itate a moꝛtuis surrexit Nec tamen negat quin ꝓ̄ eum ſuſcitauit. ad Bal. i. Qui ſuſcitauit ih̄m a moꝛtuis. Et in ꝑsal. xl. Tu autem ꝺ̄ne miſerere mei ⁊ reſuſcita me. Nec est in hoc ꝺ̄rietas: ꝙ est eaꝺem ꝺ̄tas vtriuſqꝫ

Sciendum aūt est ꝙ ideo ꝺicit ꝛe ſua reſurrectione: quia in ea maxime apparet virtus et potentia ꝺiuitatis: quia puri hominis non est reſuſcitare. ſed ſolius christi ꝙ est inter moꝛtuos liber. Ꝺixerūt ergo iuꝺei. Quaꝺraginta ⁊ ſex annis est eꝺificatū. i. reeꝺificatum hoc templū. ⁊ in tribꝰ ꝺiebus ſ̄ excitabis illuꝺ. Hoc ꝺixerūt iuꝺei: ꝙ putauerūt christum ꝛe corꝛali tēplo hoc ꝺixiſſe ꝙꝺ̄ i tot annis fuit reeꝺificatū ſub Zoꝛobabel poſtq̄ꝫ reuerſi fuerunt iuꝺei ꝛe captiuitate. Uel templum ꝙꝺ̄ Salomon eꝺificauit. ⁊ ſeptimo anno ꝓpleuit. fuit eꝺificatum. xlvi. annis vt ꝺic̄ Oriḡ. vt numeꝛet tempꝰ ab eo ꝺie quo Dauiꝺ mentionē fecit ꝛe eꝺificatione templi conſulans ſup̄ hoc nathan ꝓpheta. ij. Regū vij. vſqꝫ ad ꝓſummatōem ꝑfectam per Salomon. Nā ex illo ꝺie Dauiꝺ cepit ꝑparare materiā ⁊ neceſſaria ad eꝺificatōem templi Et ſic hoc ꝺictuꝫ conſiꝺeret ꝙꝺ̄ extenꝺit ſe ad numeꝛꝫ. xlvi. annoꝝ. Ille aūt ꝺicebat ꝛe templo corꝛoꝛis ſui. Loꝛpus enī christi templū est. Cui⁹ rō est: ꝙ illuꝺ templū ꝺei ꝺicāt in quo ꝛe⁹ habitat. Pſal. x. Dñs in templo ſancto ſuo. Ideo anima ſancta ꝺ̄ templuꝫ. ꝓma ad Loꝛ. iij. Templū enī ꝺei ſanctuꝫ est quod estis vos. Quia igit̄ in corꝛe x̄pi ꝺiuinitas inhabitat. ideo templū vocāt corpus in quo habitat plenituꝺo ꝺiuinitatis nō ſolum ſm̄ animā ſed etiam ſm̄ corpus. Cum ergo reſurreꝛiſſet a moꝛtuis: recoꝛdati ſunt diſcipuli eius: ꝙ hoc ꝺicebat ꝛe corꝛe ſuo. ⁊ crediderunt ſcripture ⁊ ſermoni quem ꝺixit ihc̄us ante reſurrectiōem ſuam ⁊ paſſionē.

Hoc ꝙ nō intellexerunt ꝓpter duo. Prīo quia per hoc oñdebatur in ꝓpo diuinitas. Aliter enī cozp⁹ eius nō fuisset dictū tēpluz et hoc tunc tpis intelligere hūanam capacitatem excedebat. Scō qz in hoc fecit mentionem de passione ⁊ resurrectōne q̄ null⁹ discipulox adhuc audierat. Jō petrus alia vice audiens de eius passiōe scandalizat⁹ est: vt dr Math. xvi. Sz post resurrectōez q̄ñ sperunt eis sensum vt intelligerent scripturas. tūc plene cognouerūt eū esse dñm ⁊ hoiez et tunc recordati sunt: qz dicebat ō tēplo corporis sui. Et sic crediderūt scripture ꝓphar. Osee. vi. Uiuificabit nos post duos dies i die tercia suscitabit nos. Dixi tercio tāgit supne cōuersatiōis euidētia demōstrata qō credentiū ꝓbat ostensio cū sb̄dit. Cum aūt hierosolimis essz ihs i pasca in die festo ml/ti crediderūt in nomīe eius videtes signa q̄ faciebat. Sz d. cuiusmōi signa fuerūt hec cum hic de nullo legit. Dicendū ꝙ ml'ta fēcit ihesus tunc: licet euāgelista ñ scripserit ista. Nam euangeliste ml'ta scienter ptermiserunt de miracul' christi cū tot fecerit ꝙ non possent scribi ō facili. Ul' dicēdū ꝙ inter oia alia miracula maxim̄ fuit ꝙ vnus hō tāta ml'titudinē hoim solo flagello eiecit. Uisis hūjs signis vel h̄ signo multi crediderūt i eū

Ubi sciendū alij credunt ꝓpter signa vt isti. Et tales sunt grossiores q̄ qui ꝓpter solam doctrinā credūt sic discipuli xpi. Jō dr. i. Loz. xiij. Prophetie date sunt fidelibus et non infidelibz. Ipse aūt ihs non credebat seipm eis: id est sua secreta mysteria eis non reuelauit. sicut nec aplis Joh. xvi. Multa habeo vobis dicere: sed nō potestis portare modo. i. Loz. iij Nō potui vobis loq̄ quasi spūalibus sed quasi carnalibz. Et ī euāgelista signāter dicit In nomīe eius. in q̄ ostendit imꝑfecte eos credere. Et ideo non dic̄ ꝙ crediderūt in eum. quia nō dum credebant in eius diuinitatē. sed dicit in noīe eius. q. d. Illud qō de eo nominetenus dicebat. scilicz ꝙ sit iustus ⁊ hmōi. Et isti ſm Aug. gerunt typum cathecuminoz. quibz licet credant. tñ corpus christi eis nō datur. Qō sic nēo conficit nisi sacerdos ꝓsecratus. ita nēo recipere illud debet nisi fuerit baptisatus. Subdit. Eo ꝙ ipse nosset omēs. et quia opus ei non erat vtqs testimoniū phiberet ō homīe ipse enim sciebat quid essz in homīe. Ubi sciendum ꝙ rō quare se eis nō credebat est: quia ipse perfecte cognouit eos. Jō dictuz ē Eo ꝙ ipse nosset eos. ⁊ h̄ p potentiā dīnitatz Ecc. xxiij Oculi dñi sunt lucidiores sup solem circūspicientes oēs vias hoim ⁊ pfūdū abissi ⁊ hoim corda intuētes in absconditas partes. Licz enī homies cognoscāt: aliqs tñ nō certā cognitōem habere potest de eis: qz homo nō videt nisi ea q̄ apparent. deus aūt intuetur cor. i. Reg. xvi. Ideo non opus est christo testimonio alioz cum certissime cognoscat p cordis intuitōem. Ideo dictum ē Et opus ei non erat vt testimoniū quis perhiberet de hoīe. imo ipsemet est test' Job. xvi Ecce in celo testis meus et conscius me⁹ in excelsis. Christus etiam cognitōem ñ solum ad exteriora ostendit. ideo addidit: eo ꝙ ipse sciret quid esset in homine. i. occulta cordis. Prouer. xv. Infernus ⁊ pditio coram dño. quanto magis corda filioz hominū. Scire enim ea que sunt in corde homis est soli⁹ dei qui solus corda plasmauit: non enīz indigebat testibus vt ꝓpriozum plasmatū mentes addiscat. Plus etiam artifex nouerat quid esset in opere suo q̄ ipsum opus quid eēt in semetipso. Nam petrus nō nouerat q̄d in ipso erat q̄ñ dixit. Tecum ero vsq̄z ad mortem Sed dñs nouerat q̄d esset in homīe dicens Prius q̄z gallus cantet: ter me negab. Qua ꝓpter ſm Bedam monemur vt nunq̄z de conscientia nostra securi simus: sed semp solliciti formidemus. quia quod nos latet eternum arbitriū latere nō valet. Confiteamur ergo plura ⁊ maiora peccata habere q̄z nosse putamus. vt maiorem q̄z credimus gloriam consequamur. Nota dicit in textu. Eiecit de templo oues ⁊ boues ⁊ numulariozuz effudit es. Pro quo sciendū multa genera hominum ejicientur de templo dei et de regno celi Primo ejicient superbi q̄ intelligūt per boues qui cornibz potentie alios feriunt Psal. c. Non habitabit in medio dom⁹ mee qui facit superbiam. Dan. iij. Nec est interpratio sententie altissimi que peruenit sup dominū meum regē. ejicient te ab hominibus et cum bestijs erit habitatio tua. id est cū de monibz. Psal. lxxij. Ne tradas bestijs aias confitentiū tibi. Et sic lucifer ejectus ē de celo Ezech. xxviij. Ejeci te de mōte sancto dei et perdidi o cherub. Isa. xiij. Quō ceciditi de celo lucifer qui mane oriebaz. Et luc. x. Uidi sathanā quasi fulgur cadentē de celo. Scō ejicient auari q̄ intelligunt p numularios Dicre. viij. A minimo vsq̄ ad maximum oēs studēt auaricie. Et tales ejiciunt

Feria tercia post Letare

prima ad Corinth. vi. Auari regnū dei possi
dere non pñt. Jō ait hiesus discipulis suis
Lu. xiiij. Nisi q̄s renunciauerit oibus que
possidet non pōt me⁹ esse discipul⁹ Et math.
xix. Quā difficile q̄ pecuniā amat regnū dei
possidet. Jdeo luc. xij. Cauete ab omni aua
ricia. quia nō in abūdantia cuiusq̄ vita ei⁹
est ex hijs q̄ possidet. Tercio luxuriosi q̄ in/
telliguntur p colūbas q̄ est auis libidinosa
Quod figurat̄ Nūe. v. Omis leprosus eij/
cietur de castris: ⁊ q̄ semine fluit pollutusq̄
est sup mortuo. Et. i. Cor. vi. Fornicatores
adulteri ⁊ auari regnū dei possidere nō pñt
Jō math. xxij. Jn resurrectōe neq̄ nubēt ne
q̄ nubent̄. sz erūt sic̄ angeli dei i celo Quarto
hypocrite q̄ p oues intelligūtur q̄ exteri⁹ ap
parent in pellib⁹ ouiū Mat. vij. Jntrinsec⁹
aūt sunt lupi rapaces. Jbidem. xxiij. Ue vo
bis scribe ⁊ pharisei hypocrite. qz sil'es estis
sepulcris dealbat̄ ⁊c. Jdeo Apoc. xxi. Nihil
coinquinatum intrabit ⁊c. Et ibidem. xxij.
Foras canes venefici impudici. homicide: ⁊
idolis ꝟuientes. Oms tales excōicati extra
palatiū regni dei eijciunt̄. O btūs qui ibi n̄
eijcitur. Psal. lxxiij. Beati q̄ hitant in do. t.
dñe. Ratio Thob. xiij. per omnes vicos ei⁹
cantat̄ all'a. Sz dānati erunt excōmūicati
Nam sicut excōmunicatis nō pticipamus
in locutōe in diuīo officio nec in salutatōne
nec in comestiōe. Sic boni nō pticipabunt
malis in quattuor. Prīo in locutōe: qz faci
es eoꝝ auerse erunt ab eis Psal. xliij. Auer/
tisti nos retrorsum post inimicos nr̄os. Et
Lu. xvi. Magnū chaos firmatū ē iter nos
et vos. Scdo nō in diuino officio. Jsa. lxv.
Serui mei laudabūt me pre exultatiōe cor
dis: ⁊ vos clamabitis p̄ dolore cordis et pre
contritione spūs vlulabitis. Tercō nō in sa
lutatione. qz salutē nō optabunt eis Psal.
lvij. Letabit̄ iustus cum viderit vindictaz.
Quarto nō in mēsa Jsa. lxv. Serui mei co
medent: vos aūt esurietis. et ꝟui mei bibent
et vos sitietis.

Feria tercia Sermo LIIII

Scendit ihe

sus in templū Joh. vij. Cō
suetudo est boni serui si offen/
dit dominum placat eū precib⁹. Spūaliter
nos offendim⁹ deū pctis nostr̄ Jō dēm⁹ cur
rere ad dñm placādo eū precib⁹ nostr̄ Hoc
agit eccl'ia in introitu Exaudi deus orōnem
meam ⁊ ne despexer̄ depcationē meā intende
in me ⁊ exaudi me. Sil'r i collc̄a. Sacre no
bis q̄sumus dñe obꝟuatōnis ieiunia pie cō
uersationis augmentū ⁊ tue ꝓpiciatiōis cō
tinuū prestent auxiliū. Sz q̄ sacerdos tene
tur orare pro ppl'o notū est ⁊ figurat̄ Exodi
xxxij. Moyses orauit p ppl'o q̄ peccauit in
adoratōe vituli. vt ptz in epl'a. Et christus
ver⁹ sacerdos ꝟm ordinē melchisedech ascen
dit in templū materiale ad docendū. et in tē
plum eternale p nob̄ interpellandū. vt ptz i
hodierno euāg. cū d̄r Ascēdit ihs i tēplū ⁊c.

Jn summa euangelij tria innuunt̄. Prīo
doctrine christi origo de supernis. qd̄ missio
probat paternal'. ibi. Jam die festo ⁊c. Se/
cundo tangit̄ turbe abiectio de internis. qd̄
solutio ꝓbat saluatoris. ibi Nonne moyses
dedit vob̄ legem ⁊c. Tercio ponit̄ eēntie xp̄i
origo de occultis qd̄ transmissio ꝓbat super
nalis. ibi. Dicebant ergo q̄dam ex hieroso/
limis. De p̄mo dicit. Jam die festo median
te ihesus ascendit in templū. Ubi sciendū
q̄ christus volens sue doctrine originē oñde
re. Primo ponit eiusdē doctrine tps ⁊ locū
et admirationē turbaꝝ. Temp⁹ q̄dem dum
ait Jam die festo mediāte: i. cū illi⁹ festi tot
dies remāsissent quot effluxerant. Unde cū
per septem dies illd̄ festū agebat̄: d̄r hoc fu/
isse quarto die. Jdeo aūt in medio festi ascē
debat: qz in p̄ncipio omēs magis intēti sunt
hijs q̄ festi sunt. Boni quidē ad cultum dei
alij vero ad vanitates ⁊ lucra. Sz circa me/
dium tps christus ascēdebat: vt hij q̄ in p̄n
cipio festi ea q̄ festi erāt expediebant: magis
parati essent ad doctrinā audiendā. Locus
aūt doctrine tangit̄ cū d̄r in templū: quod ē
locus aptus ad sanam doctrinā ⁊ ꝯueniens
doctrine xp̄i sanctissime. Jsa. ij. Uenite ascē
damus ad montē dñi ⁊ ad domū dei iacob.
Jtem vt oñderet se docere veritatē que calū
niari nō pōt. iō ascendit in tēplū. Joh. xviij
Ego in occulto lo. sū nihil. Admiratōez v̄o
turbaꝝ ponit cum d̄r. Et mirabantur iudei
dicentes. Quō hic lr̄ās scit cū non didicerit
Sciebant enim ihm esse filiū paupis mlie
ris: ⁊ vt putabāt filiū fabri qui de labore suo
viuebat. Un̄ probabile videt̄ quia ihs etiā
de labore suo viuens nō insisteret studio lit
terarum sed potius operi manuali. ꝟm illud
psal. lxxxvij. Paup ego sum ⁊ in laboribus
a iuuentute mea. Et ideo cū audierunt euz
docere ⁊ disputare mirabant̄ dicentes Quō
hic lr̄ās scit. q̄si dicerēt. miramur quomodo

scit legem cum nemo scire eam valeat nisi q̄ legem legat. Nemo autem legem legere valet nisi litteras sciat. Dic autem lr̄as nō dicit. ideo mirandū est vnde nouerit legem. Hac tn̄ & cā mirabant fm Glo. qz nemo intelligebat eū esse legis auctorē & dominuz. Qui si credere voluissent nequaq̄ mirarentur si ille legē nosset qui legem dedisset. Origo spūalis doctrine ponit cum sbiungit. Respondit eis Jh̄us & dixit. Mea doctrina nō est mea: sed eius q̄ misit me. q. d. Ista doctrina que est mea approbatiue & sbiective nō est mea. scz p exercitiū acq̄sitionis humane sed eius qui misit me. id est data est mihi a patre. quia licz filius fm naturā diuinā habeat eandē sciam cū patre. tn̄ habet eam ab ipo patre. Scōm ho naturā hūanā hz aliā scientiā. s. creatam nō tamē habz eam p exercitium acquisitōis hūane sed ab infusōne cōceptionis infusam. sic & soluta est q̄stio qua querebant. Quomō hic lr̄as scit. Vl aliter si dixisset. doctrinam quā ego doceo non est mea: nulla essz questio. Sed q dicit: doctrina mea nō est mea videt contradictō em implicare. Sed h̄ soluit sic: qz hoc esse dicitur multipl'r. Ratō: quia sua doctrina aliq̄ mō dicitur sua. aliquo modo nō sua: Si enī intelligatur de christo filio dei: sic cuz doctrina vnius cuiusq̄z nihil aliud sit q̄z verbum eius filius aūt dei cum sit verbū patris. sequitur ergo q doctrina pr̄is sit ipse filius. Istud autē verbū est suū ipsius per identitatem scientie. est aūt non suū p originē. Uel qz nō est verbum nullius: sz alicui⁹. Unde Aug⁹. dicit hic q breuiter vidz dixisse. mea doctrina nō est mea Ac si diceret. Ego nō sum a meipso In quo heresis sabelliana confundit qui dicere nisi sunt ipsum esse filiū q̄ est & pater. Vl mea doctrina quā ego pnuncō verbo creato non est mea sed ei⁹ qui misit me patris. id ē non est mihi data a meipo: sed a patre meo quia etiam cognitiōem filius p eternam generationē habz a patre. Mat. xi. Omia tradita sunt mihi a patre meo. Si vero intelligatur de christo filio homis. Tunc dic mea doctrina quā ego habeo fm animā creatam et pfero ore corpis nō est mea. id est nō est mihi a meipso sed a deo: qz ome verū a quocunq̄z dicatur a spūsancto est. Sic ergo fm Augustinū de trini. fm illud qd dixit: doctrinam suā. & fm aliud quod dixit eam nō suā dixit eam fm formam dei suaz: et fm formā serui non suam. Ex quo patet exemplum q

omnem modū cognitionis cū gratiaz actiōne recognoscamus esse a deo. i. ad Corit. iiij. Quid habes quod nō accepisti. Si autem accepisti quid gloriaris quasi nō acceperis Subdit. Si quis voluerit voluntatez ei⁹ facere cognoscet de doctrina vtrum ex deo sit an ego a meipo loquar. Ubi probat doctrinam suā esse a deo. primo ex iudicō recte sentie. Ubi sciendū iudicio illius standū est an aliquis bene operet in arte aliqua qui est expertus in arte illa. sicut an aliquis bñ loquatur gallicum est standū iudicio eius qui est peritus in lingua gallica. Scōm h̄ ergo dicit dns illius iudicio standū esse an doctrina mea sit ex deo qui est expertus in rebus diuinis. Talis enīz recte potest de hijs iudicare. i. Cor. ij. Animalis homo nō percipit ea que sunt spūs dei &c. Spūalis autez iudicat omnia & ipse a nemie iudicat. Et qz vos alienati estis a deo. ideo nō cognoscatis de doctrina vtrz ex deo sit Sz si ds voluerit voluntatē eius. i. dei facere. iste pōt cognoscere vtrz doctrina hec sit a deo an ego a meipo loquar. Iste quidē a seipso loquit qui falsū dicit. Qz sicut dr Joh. viij. Qui loquit mēdacium ex pprijs loquit Ideo sequit. Qui a seipso loquit: gliam ppriam querit. q aūt querit gliaz eius qui misit illū hic verax est et iniusticia nō est in illo. Probat id ex sua intentione. & ponit duplicē intentionez per quam intelligit duplex origo doctrine. dcm est enī aliquos loqui nō a se Loquit autez non a se quicūq̄z studet loqui veritatē. Omnis enī cognitio veritatis ab aliquo est. per modū quidem discipline a magistro. p modum vō reuelatōis a deo: sed p intentionez a rebus. ad Ro. i. Inuisibilia enī dei a creatura mūdi p ea que facta sunt intellecta cōspiciuntur. Quocūq̄z ergo istoz modoz cognitio aliqua habeat non est hominum a se Ac se aūt loquit qui ea que dicit nec ex rebus nec ex reuelatōe: nec ex doctrina hūana accepit: sed de corde suo. Hiere. xxiij. Visionem cordis sue loquūtur nō de ore dñi. Et Ezechiel. xiij. Ue pphetis insipientibus q̄ sequūtur spiritū suū & nihil vident. Sic ergo confingere aliq̄d ex se sit ppter hūanam gliam Quia dicit Crisost. Qui aliquā ppheticaz vult instruere doctrinā ppter nihil aliud h̄ vult q̄z vt gliaz acquirat Et hoc est qd dns dicit pbans doctrinā suam a deo qui a seipso loquitur de certa cognitiōe veritatis q̄ est ab alio. Iste querit gliam pphanam ppter

quam et ꝓpter ſuꝑbiam hereſes et falſe opiniones introducũtur: ⁊ cõpetit antıχpo ij. Thes. ij. Qui aduerſat ⁊ extollitur ſupra omne qđ dicit̃ deus. Qui aũt querit gl'iam eius qui miſit illũ ſic ego quero Joh'is. viij Ego gl'iam meam nõ quero ⁊c. hic verax est quia doctrina mea cõtinet ⁊ritatem. ⁊ iniu ſticia in me non ẽ. qz alteri⁹ gl'am nõ vſurpo Et vt dic̃ Aug. Magnũ nobis prebuit hu militat̃ exemplũ: dum habitu inuẽt⁹ vt hõ Querit gl'iam patr̃ ſui: nõ ſuam. qđ ⁊ tu hõ facere debes. qñ aliquid boni facis gloriam tuam q̃ris. qñ aliquid mali reo calumniam inferre meditaris. Patz aũt ꝙ gl'iam ſuaz ñ querebat: qz ſi fuiſſz adulat⁹ ꝓncipibꝫ ſacer/ dotum: nõ fuiſſent ipſum ꝑſecuti. Sic er/ go chriſt⁹ ⁊ q̃cunqz gl'iam dei q̃rit: hz quãdã intra ſe dei cognitiõem Math. xxij. Magi ſter ſcim⁹ qz verax es. Et ideo dic̃ hic: verax est. In affectu aũt hũit rectaz intẽtionẽ Uñ dicit. Et iniuſticia nõ est in illo. Iniuſticia enim est ꝙ vn⁹ vſurpat ſibi honorẽ alienũz. Gl'ia aũt ꝓprie ſoli⁹ dei est. qui ergo q̃rit ſibi gl'iam exhiberi iniuſt⁹ est. Dixi ſcđo tangi tur turbe abiectio de internis: qđ ſolutõ pro bat ſaluator̃. Nonne moyses dedit vob legẽ et nemo ex vobis facit legẽ qui me q̃ritis in terficere. q. d. Qui vult aliũ ſine cã ſiue ſine iuſſu dei interficere ille facit ꝫ legem moyſi. Exo. xx. Non occides. Potuiſſent enĩ chri ſto dixiſſe. Jõ doctrina tua nõ est a deo: quia ſabbatũ ſoluis. ſm illud Joh. ix. Non ẽ iſte homo a deo qui ſabbatũ non cuſtodit. Hoc volens excludere ꝑmo excuſat ſe ex parte ac cuſantium. q. d. Dico vt vos dicitis: ꝙ do/ ctrina mea non ſit ex deo: quia legẽ nõ ſeruo ſabbatũ ſoluens. tñ vos nõ habetis ptãtem me accuſandi cuz ſitis in ſimili delicto. Uñ dicit. Nonne moyses dedit vob legẽ: et nẽo ex vobis facit legem. Act. vij. Accepiſt̃ legẽ in diſpoſitõe angelor̃ ⁊ non cuſtodiſt̃ Act. xv. Ut quid temptatis deũ imponere iugũ ſuper ceruices diſcipulor̃: qđ neqz nos neqz pres noſtri portare potuimuſ Si ergo vos nõ ſeruat̃ legem. quare ꝓpter tranſgreſſiõez ei⁹ vultis me interficere. Non eniz ꝓpter hoc feciſtis: ſed ꝓpter odiuz. Aliqñ ſi pro pter zelum legis feceritis ipſi vos ſeruaret̃ eam Sap. ij. Turbũ eniam⁹ iuſtũ qm̃ inuti lis est nobis ⁊ contrari⁹ est opibus noſtr̃: et morte turpiſſima condemnem⁹ eũ. Seq̃tur iniqua reſponſio turbe. Rñdit turba ⁊ dix/ it: demoniũ habes quis te querit interficere. quaſi diceret. Nos nõ ꝓueniem⁹. ⁊ in hꝭ mẽ ciuntur. qz q̃rebãt morte ei⁹ ſic̃ poſtea effectu oñderunt. Gloſa Remigij. O ſcel⁹ inexpia/ bile o blaſphemia neqz in hoc ſeculo: neqz in futuro dimittenda. Nam peius fuit hoc dicere q̃z chriſtũ occidere. Et nanqz di/ cebant demoniũ hẽs cuz tñ ſolo imperio de monia expellebat. Obdurande eſſent aures ad tam ſceleſtã ꝓtumeliã niſi ipſi⁹ dñi addi ſcerem⁹ hꝛe patiam. neqz enim a furioſis tur bat̃ ipſe hec audiens turbat⁹ est. ſz in ſua ve ritate tranquill⁹ ꝑmanẽs nõ reddidit malũ ꝓ malo nec maledictõem ꝓ maledictione Quibꝫ ſic rñdere potuiſſet ⁊ dixiſſe. vos po tius demoniũ habetis. quia niſi pleni demo/ nio fuiſſet̃ tam ꝑuerſe deo loqui ñ potuiſſetz Idcirco rñdit eis ꝓ rõnem dicẽs. Unũ op⁹ feci ⁊ oẽs miramini. q. d. ſm Remigiũ Si tantũ miramini in ſanatõe vni⁹ hois: quan tum mirare mini ſi omĩa opa mea videret̃. an non legiſt̃ dictuz patr̃ mei. omĩa in ſapi entia feciſti: que est ſapientia patr̃ niſi fili⁹. Bonã eniz rem fecerat qñ ſanauerat in ſab/ bato paraliticũ qui. xxxviij. ãnis decũbebat. Et turbati ſunt: qz nõ intelligebãt eum au ctorem et dñm eſſe ſabbati. nec deſtruxerat ſabbatũ hoiem in eo ſanando. qz ꝓpter ſalu tem omniũ hominũ ſabbati cuſtodia data ẽ Propterea moyſes dedit vobis circũciſiõez non qz ex moyſe est ſed ex patribꝫ. ⁊ ſabba/ to circũcidit̃ hoiem. Si circũciſionez acci pit homo in ſabbato vt nõ ſoluatur lex moy ſi. vt quid mihi indignamini. quia totũ ho minẽ ſanũ feci i ſabbato. In q̃bus ꝙbis du pliciter eos arguit. Primo licz in humanis legibꝫ poſteriora preiudicent prioribꝫ. tam̃ in diuinis ꝓra ſunt maioris autoritat̃. Et ideo preceptũ factũ abrae de circũciſione nõ preiudicat ꝓcepto moyſi ꝺ obſeruatõe Mul to ergo min⁹ preiudicat mihi qui facio qđ diſpoſitũ est a deo añ mundi conſtitutõem de ſalute omniũ in ſabbato. Secundo quia iudei mandatũ hẽbant vt nihil operent̃ in ſabbato. ⁊ tñ opabant̃ ea q̃ ad ſalutẽ ptice/ lares erãt. Dicit ergo. ſi vos licz mãdatũ ha betis nihil operari in ſabbato circũciſionez accipit̃ ipſo die. que est q̃dam ptic̃ular̃ ſal⁹ quia in particulari mẽbro fit. et hoc facitis. et vt ſic ſeruet̃ lex moyſi. ex quo ptz ea q̃ ad ſalutẽ ptinent i ſabbato ꝑmittenda non eſſe. Ergo multo mag⁹ debet hõ facere ipſo die ea q̃ ſunt ad vniuerſalẽ ſalutẽ. non ergo debetis mihi indignari. qz totũ hoiem ſaluũ

feci in sabbato. quia vt dicit glo. curatus est vt sanus esset in corpe et crediderint vt sanꝰ esset in aia Et q̄ ōz: propterea moyses dedit vobis circūcisionē ⁊c. hoc exp̄esse non legit nisi Exo. xij. vbi hz. Omis seruꝰ empticius circūcidetur. non tñ ea dixit quasi aliud instituens: qz nō ipse p̄mꝰ accepit circūcisiōis mandatū. sed abraam vt hētur Gene. xvij. vbi ei dictū ē a dño. Circūcidetur ex vobis omne masculinū: ⁊ circuncidetis carnē p̄e putij vestri vt sit in signū federis inter me ⁊ vos Jō ōz: non quia ex moyse ē sed ex p̄ib⁹ Et sequit Nolite iudicare fm faciem sz fm iustū iudiciū iudicate. Ubi dicit eos ad iustum iudiciū sui ⁊ doctrine sue si q̄ sit a deo recte ꝓsiderēt. q. d. Nolite attendere ad illō quod non ptinet ad rem. q̄ fit q̄si amoz vl odiū attendit. ꝓpter que aliq̄n plꝰ q̄z ꝓpter veritatem iudicatis. sed iustū iudiciū iudicare. i. ⁊ doctrina mea et factis meis iudicate fm naturā rei in se. Et tunc inuenietꝭ q̄ doctrina mea est a deo fm veritatem. Ubi sciendū q̄ iudicare fm faciē intelligit dupl'r Nam iudex iudicat fm allegata ⁊ pbata. i. Re. xvi. Homines vident ea q̄ parent: deus aūt intuet cor. sed in hoc p̄t esse deceptio. Jdeo dicit Nolite iudicare fm faciē. i. fm illud quod statim apparet. sz diligenter inq̄rite rei veritatez. Job. xxix. Causam quam ignorabā diligenter inuestigabā. Uel aliter Nolite iudicare fm faciez. i. nolite accipe p̄sonam in iudicio. Doc enī pḥibitū est Leuit. xix. Non consideres p̄sonaz paupis in iudicio. iuste iudica ꝓximo tuo. Accipe aūt p̄sonam in iudicio ē p̄etermittere iustū iudiciuz ꝓpter amoꝛē seu reuerentiā seu timorem aut conditōnem p̄sone q̄ non faciūt ad cām. Dicit ergo. Nolite iudicare ⁊c. Nam quia moyses apō vos hūit maioꝛē gl'iam q̄z ego. nō ergo ex p̄sonaꝛ dignitate ferat⁹ sententiā. sz a reꝛ natura: qz ea q̄ ego facio maioꝛa sunt q̄z ea q̄ fecit moyses. Sz notandum fm Aug. q̄ ille nō iudicat p̄sonal'r qui equaliter diligit. Nā enī cuz homies diuerso mō cū suis ḡdibꝫ honoꝛam⁹: timenduz ē ne p̄sonā accipiā⁹. Dixi tercio ponit esse nte christi origo ō occultis: qđ transmissio p bat supnalis di. Dicebat ergo quidā ex hierosolimis. Nōne hic est quē querūt interficere. Ecce palā loquit ⁊ nihil ei dicūt Nunquid vere cognouerūt p̄ncipes qz hic ē christus. sed hūc scim⁹ vnde sit. christꝰ aūt cū venerit nēo scit vñ sit Ubi circa originē christi vocent⁹ p̄mo ponit dubiū. Circa q̄ō sciendū q̄ ml'ti de ppl'o sciebāt p̄ncipes q̄rere mortez christi. Et iō cū vidissent eum palā vocētez et p̄ncipes arguentē. ⁊ ipsos ei nō cōtradicere: crediderūt fortius ipsum esse christum trahentes argumentū ex facto p̄ncipū qui non capiebāt eū cum tñ primo ad mortē q̄rerent eū: quasi ipsi p̄ vero ⁊ de nouo hēnt: q̄ ipse esset vere christꝰ eis p̄missus. ⁊ iō ab eius p̄secutōe cessassent. Jdeo dicebā t q̄dā ex hierl'umis Jsti enī meliꝰ sciebant malicias p̄ncipū q̄z aliq̄ qz manebant cū eis in eadē ciuitate. Nōne hic ē quē querūt interficere toto conatu suo Joh. v. propterea p̄sequebā tur cū iudei. i. p̄ncipes. qz hec faciebat i sabbato. Dañ. xiij. Egressa est iniq̄tas a senioribus ppli. Ecce nūc palam loquit cōtra eos vt patz. Nemo ex vob legez facit. ⁊ tñ nihil ei dicunt ⁊ ipsum nō capiunt. qz repressi fuerunt diuina virtute. Dec est enim p̄pria dei virtus q̄ maloꝛ corda ab impetu sue malicie reprimit Prouer. xvi. Cum placuerint dño vie homis inimicos q̄z ei⁹ cōuertit ad pacem. Et alibi. Cor regū in manu dei. Apparet etiam in h̄ veritas fmonū christi ⁊ falsitas principū. Cum em̄ deus diceret. quid me queritꝭ interficere. Negauerūt dicentes: demonū habes. quis q̄rit te interficere. Sz quod p̄ncipes negabāt isti confitētur. ⁊ sb diderunt. Nunq̄d ve cognouerūt p̄ncipes quia hic est christꝰ. quasi dicerent. videtur q̄ sic: eo q̄ desistunt ab ei⁹ p̄secutōe. Uerūtamen qz non hēbant certitudinē: sed tantum opinionē. iō etiā arguebant ad contrarium dicentes. Sed hūc scim⁹ vñ sit. qz patriā ei⁹ scim⁹ ⁊ gen⁹. quasi h̄ mō arguentes. Xp̄s ōz hze occultā originē sz iste hz originē mānifestam. igit non ē christꝰ Jn quo apparet eoꝛ amentia. quia supposito etiaz q̄ p̄ncipes crederent christo. non tñ coꝛ sententiaz ferūt sed aliā corruptaz p̄tulerunt. Sed cū dicat tñ ōz Michee. v. Et te bethleem mihi egredietur qui sit dñator in isrl'. Herodes aūt nesciuit locū natiuitat⁹ ei⁹ ⁊ iudeis sibi dicētibus: quare tūc dicūt. Cū christus venerit vnde sit nemo scit. Dicenduz q̄ hoc hūit ex verbo Jsa. liij. Generatōez ei⁹ q̄s enarrabit. Sic ergo ex ꝓphetis hūit vnde sit fm hūanam originez. ⁊ ex eis hūit q̄ eum nesciāt vñ sit fm diuinā generatōez. Consequenter ponitur secundo ipsi⁹ vocentis origo cuz sb ditur Clamabat ergo ihs vocens in templo ⁊ dicēs. Et me scitis ⁊ vñ sum scitis. id ē me

Feria tercia post Letare

noscitis ꝑm faciem. vnde sim. s. patriam me
am scitis. Etiam hoc dixit quantum ad eiꝰ
originem. Et nota ꝙ clamor quādoqꝫ im
portat turbulentiā animi interius concita/
ti. et talis clamor non competit christo. De
quo Isa. xlij. Non clamabit neqꝫ accipiet ꝑ
sonam neqꝫ audiet̄ vox eius foris. Eccl's. xij
Uerba sapientū sicut stimuli. Qñqꝫ impor
tat magnitudinē deuotionis. ꝑm illud psal.
Ad dñm cum tribularer clamaui ⁊c. Quā
doqꝫ ꝟo magnitudinē dicēdoꝝ. ꝑm illd̄ ysa.
vi. Seraphi clamabāt alter ad alteꝝ. Pro
uerbioꝝ. viij. Nunquid nō sapientia foris
clamitat ⁊ prudentia dat vocem suam. Et
sic p̄dicatores clamare monētur Isaie. lviij.
Clama ne cesses quasi tuba exalta vocē tuā
Subiungit̄ etiam quātum ad diuinam
eius generatiōem ꝑm quam erat eis ignotꝰ
Et a meipso nō veni sed est verus q̄ me mi/
sit quem vos nescitꝫ. quasi diceret. Ante fui
ꝑm diuinitatē q̄ꝫ in mundū veni ꝑm huma
nitatem Joh. viij. Anteqꝫ esset mūdus ego
sum. Alias non ꝯueniret ei venire nisi ante
fuisset. Et cum hocipso ꝙ venit non venit a
seipso sed a patre qui eum ꝓmisit mittere.
Exod. iiij. Obsecro domīe mitte quē missu
rus es. Isaie. xix. Clamabunt ad dominū a
facie tribulantis: et mittet eis saluatorem et
propugnatorē qui liberet eos. Ideo seq̄tur.
Sed est verus qui misit me. quasi diceret.
Non ab alio sed ab eo q̄ ꝓmisit ⁊ ꝓmissum
impleuit. quia verus est ad Ro. iij. Est aūt
deus verax. et ideo docet me veritatē loqui:
quia a vero missus sum quē vos nescitis qꝛ
deum animo vero nemo vidit. Joh. i. Deū
nemo vidit vnq̄ꝫ. Et per consequēs me non
cognoscitis cum sim filiꝰ eius natural' equa
lis ei in natura diuinitatis. Ego scio eum
quia ab ipso sum ⁊ ipse me misit. ⁊ si dixero
quia nescio eum: ero similis vobis mendax.
Uñ sciendū ꝙ omnes homīes vident eū
vt dicitur Job xxxvi. sed tamē diuersimode
quia homīes in vita ista vident eū per crea
turas Ro. i. Inuisibilia dei a creatura mun
di per ea que facta sunt intellecta cōspiciūt̄
p̄ma ad Cor. xiij. Uidemꝰ nunc per specl'm
et in enigmate tunc aūt facie ad faciem. An
geli vero ⁊ beati in patria vident euꝫ imme
diate per essentiā. Math. xviij. Angeli eo/
rum in celis semp̄ vident faciem patrꝫ mei
⁊c. p̄ma Johis. iij. Uidebimꝰ eum sicuti est
Math. xi. Nemo nouit patrem nisi filius
Filius enim dei videt eum excellētius om/
nibus. s. visione comprehēsionis. Johis. i.
Deū nemo vidit vnq̄ꝫ. sic scꝫ comprehēden
do velut vnigenitꝰ filius ⁊c. Et de hac visio
ne loquitur hic dicēs. Ego scio eum. scꝫ no
ticia comp̄hensionis. Item nota ꝙ omīs
cognitio est ꝑ aliquā similitudinē cū nihil
cognoscatur: nisi ꝓut similitudo cogniti est
in cognoscente. Omne aūt quod ꝓcedit ab
aliquo habet eius similitudinez a q̄ ꝓcedit
Unde omnes deū cognoscētes ꝑm diuersuꝫ
gradum processionis eoꝝ: hñt diuersimode
cognitōem eius. Anima ergo rationalis dei
cognitōem habꝫ ꝑm quod sil'itudiez eiꝰ par
ticipat. imperfectiori quidē modo ab alijs
creaturis intellectualibus. Angelus autem
quia expressiorem dei similitudinē habꝫ: cū
sit signacl'm sil'itudinis eius manifestiꝰ deuꝫ
cognoscit. Filius ꝑfectissimā dei sil'itudinez
habet cū eiusdem sit essentie ⁊ virtutis cum
ipso. ⁊ iō ꝑfectissime eū cognoscit. Jō dicit.
Sed ego scio eum inq̄ꝫtum. s. cognoscibil' ē
Cuiꝰ ratio est: qꝛ ab ipo sum. quasi diceret.
Habeo eandē nature essentiā cū ipso ꝑ con
naturalitatē. Unde sic ipse perfecte se nouit
per essentiā suam. ita ⁊ ꝑ eandem essentiam
ego scio eū perfecte. Sꝫ vt ne referatur hoc
ad missionem qua venit in mūdum. Igitur
continuo sbiecit ⁊ ipse me misit. ita ꝙ p̄mū
scilicꝫ ego scio eum: quia ab ipso sum. refera
tur ad christi diuinitatem. sed scd̄m scꝫ. Et
ipse me misit: ad eius hūanitatē. Sꝫ ꝙ ait.
Si dixero nescio eum: illud introduxit pro
pter duo Nam creature intellectuales sciūt
eum: sꝫ de lōge ⁊ imꝑfecte. quia vnusquisqꝫ
intuetur euꝫ ꝓcul. Job. xxxvi. Ueritas em̄
diuīa excedit omnē cogn itōem nrām. Qui
cunqꝫ ergo deū cognoscit potest absqꝫ mēda
cio dicere quia nō cognoscit eum inquātuꝫ
perfecte cognoscibilis est. Filius autē deum
patrem perfectissime cognoscit: sicut perfe/
ctissime se nouit. vnde non potest dicere:
nescio eum. Secundo quia cognitio dei: et
maxime que est per grām potest perdi. sicut
dicit illud Psal. cv. Obliti sunt deum qui
redemit eos Unde possum dicere: nescio q̄ꝫ
diu sum in vita ista: quia nemo scit vtrum
amore vel odio dei dignꝰ sit Eccs. ix. Filius
autem inamissibilē noticiam habet de patre
Uñ non pōt dicere: nescio eum. In h̄ autez
ꝙ dicit: ero similis vobis mendax. debet ibi
accipi similitudo per ꝯrium. non enī mēda
ces essent si dicerēt se nescire deū: sed potius
si se dicerent deū cognoscere cum eū ignorēt

Si aũt chriſt⁹ ſe eũ non noſſe diceret cũ eũ noſcat eſſ3 mẽdax. Eſt ergo ſenſus ꝙbi. Si dixero neſcio. id eſt non ſcia: ero ſil'is vobis mendax q̃ dicatis vos cognoſcere eũ cum tñ ipm ignoratis. Querebant ergo eu3 apprehendere ⁊ nẽo miſit in illũ man⁹: qz nondũ venerat hora ei⁹. Propter hẽ enĩ q̃ dixit eis ihs quẽ vos neſcit⁹: irritati ſunt iudei cu3 ſi mularẽt eũ ſcire. ⁊ iõ q̃rebãt eũ apprehẽdere ad occidendũ. Sic hodie ꝓtingit qñ mali de ignorantia notãtur ſiue accuſant tã gui ter ferũt. ⁊ tanto magꝭ irritãtur q̃to grauiꝰ indignãt. Sz tñ ecõtra alĩq xp̃m i ſe hñtes querũt pie ipſuz adhuc apprehẽdere. Lañ. vij. Aſcendã in palmã ⁊ apprehẽdã fructuſ eius. Uñ apl's ait. Sequor autẽ ſi quo mõ apprehendã. Et ſciendũ q̃ nõ miſerũt manus in illuz ad occidendũ. Primo qz ꝑtute diuina ſunt repreſſi. qñ volũtas nocendi eſt vnicuiq3 a ſe ſed nocendi ptãs eſt a deo. Uñ Job. i. ⁊ ij. dr q̃ ſathan non potuit iob affligere niſi q̃tũ ꝓmiſſuz ẽ ſibi a do. ſcdo qz nondũ hora venerat. ſcz hora captionis eiꝰ a deo ordinata. Nã vt dic̃ glo. Sic añ ſecla preordinauit mrẽm virginẽ de qua naſceret ſic etiã preſciuit mortẽ ⁊ elegit quã pateret: et tps qñ pateret. Uniꝰ hodie reminiſcens cũ in cruce pendẽs dixit. Cõſummatuz ẽ: ⁊ inclinato capite tradidit ſpm̃. De turba autẽ mlti crediderũt in eũ et dicebãt Chriſtꝰ cuz venerit: nunq̃d plã ſigna faciet q̃z q̃ hic facit q. d. Non eſt aliꝰ exꝑectandus q̃ plã faciet. ideo firmiter tenendũ eſt q̃ hic ẽ chriſtꝰ ⁊c.

De eodem Sermo LV

Otũ hominẽ

t ſanũ feci in ſabbato Joh. vij.

Magnũ eſt ſanare hoiem corꝓraliter: maiꝰ ſanare ſpũal'r. maxim ſanare vtroq3 mõ. tal'r chriſtꝰ ſanauit. Ideo dicit. Totũ hoiem ſanũ ⁊c. Fuit enĩ verꝰ medicuſ ad nos de celo tranſmiſſus. vt oẽs nrãs infirmitates curaret Pſal. cij. Qui ſanat oẽs infirmitates tuas. Aug. Magnꝰ de celo veĩt medicꝰ: qz ꝑ totũ mũdũ vndiq3 iacebat egrotꝰ De iſto egroto ⁊ medico q̃ totũ hoiez ſanũ fecĩ in ſabbato tria ſũt videnda. ſ. q̃ ſunt cauſe infirmitatis. ſecundo q̃ ſint remedia contra infirmitates. tercio q̃ ſint ſigna ſanitatis.

Circa primũ notãdũ q̃ quedã infirmitas cauſat in homĩe ex nimia comeſtiõe. ⁊ ſic infirmatꝰ ẽ adam de pomo vetito q̃ poſtq3 comedit infirmitatẽ mẽtis ⁊ corꝑis incurrit. Iſtud etiã viciũ gule in multis oñdit. ⁊ iõ hõ ſepe infirmat. Ecci. xxxvij. In mltis eſcꝭ non tetigit infirmitas. imo tales guloſi ſepe moriũtur. Ibidẽ. Propter crapulã mlti pe rierũt. Corꝑa enĩ pinguia diu viuere ñ pñt Tum qz ſunt modici ſanguis q̃ eſt cã vitetum qz calor naturaľ ſepe ꝑ nimiã pinguedinem ſuffocat. tũ qz via ſpũs ſepe ad mẽbra prẽ nimia pinguedie impedit. ⁊ ſic mors ſequitur. Scdo cauſat infirmitas ex nimia infrigidatõe. Sic pctm̃ mortale eſt frigide nature. ita q̃ ignem diuini amoꝛ extinguit. Peccatũ enĩ eſt aqua frigidiſſima q̃ extinguit diuinũ amoꝛẽ. Hiere. vi. Sicĩ ciſterna frigidã facit aquã ſuã: ſic frigidã facit malicia aĩam ſuã. Iſtud etiã frigꝰ pcti facit homĩnẽ in bono opere pigꝝ. puerb. xx. Propter frigus piger arare noluit. Pctm̃ enĩ ꝓhibet hoiem arare. i. coꝛ ſuũ ꝑ contritiõez ſcindere et ipſum ſerere ꝑ bonã opatiõem. Non ſoluz aũt pctm̃ facit aĩam frigidã ſz etiã ꝯgelatã ita q̃ reſolui poſt mortẽ nõ põt. ſed calefieri põt ꝑ amoꝛẽ. Ecci. xliij. Frigidꝰ ventuſ aq̃lonis flauit ⁊ gelauit criſtallũ ab aqua. Tercio cauſat infirmitas ex nimietate corꝛuptiõnis ſanguis. Sanguis nimiꝰ eſt abũdãtia terreneꝛ q̃ eſt ſepe cã pcti Pſal. lxxij. Prodixit quaſi ex adipe iiq̃tas eoꝝ. Sãguis putridus eſt ipſa carnaľ ꝯcupia q̃ aĩam maculat ⁊ totã corã deo putridã facĩ. De q̃ ſanguine dr Iſa. i. Cuz mltiplicaueritiſ oꝛões vras nõ exaudiã. manꝰ enĩ vre ſanguĩe plene ſunt. Oſee. iiij. Sãguis ſanguinẽ tetigit Hoc fit qñ vnũ pctm̃ adducit ad aliud. Quarto cauſat infirmitas ex humoꝛ. i. viciꝛ corruptione. pſal. xiij. Corrupti ⁊ abominabiles facti ſunt in iniq̃tatibꝫ ſuis. non eſt q̃ faciat bonũ: nõ eſt vſq3 ad vnũ. i. chriſtuz. Beata enĩ virgo non fuit ab illa corruptiõe immunis. qz ex hũore corrupto fuit generata. ſed tñ ſancta fuit nata. Chriſtꝰ aũt dr ſctõ ſãguine fuit generatus. nos aũt ex corruptõe vicioſa ſumꝰ conceptĩ: nati ⁊ educti. Scdo videndũ eſt q̃ ſint remedia ꝯ ipas infirmitates. Circa qd̃ notandũ q̃ chriſtꝰ quattuoꝛ remedia dedit ꝑ que iſtas infirmitates ſanauit. Primã enĩ ſanauit ꝑ dietam qñ. xl. diebꝫ ⁊ xl. noctibꝫ ieiunauit. Nos etiã iſtã infirmitatẽ gule ieiunãdo ⁊ abſtinẽdo ſanare debemꝰ Ecci. xxxvij. Qui abſtinens ẽ adq̃ciet vitã. Ut vo noſtra abſtinẽtia ſit noſtra victoria ⁊ poſſit volare ad cẽũ debz hẽ duaſ

Feria tercia post Letare

alas. scilicz orōnem z elemosinam. Qñ em̄ auis nō hz alas in terra remanet. qñ et iā hz tm̄ vnā alam velociter volare nō pt. qñ ꝺo hz duas alas velociꝰ volat Sic etiā qñ ꝺs habet abstinentiā z nullā elemosinā facē nec aliquā orōez: tūc sua abstinētia manet i terra. qñ ꝺo hz vnū illoꝝ paꝝ volare pōt Sz si ieunat z orat z elemosinā dat tūc ieiunium in celū volat. Scōam infirmitatē christ⁹ sanauit p sudorē qñ. s. fact⁹ est sudor eius ꝺsi gutte sanguis decurrēs in terrā. vt ꝺr Lu. xxij. Ipse enī totus inflāmat⁹ erat igne amoris nostri q ipsū sudare fecē. z nrām frigiditatem calefecit. Sic z nos etiā sudare ꝺemus lacrimas emittēdo. tūc enim ocul⁹ sudat qñ plorat. In isto aūt sudore lacrimaꝝ hō frigidus inflāmat. Uñ ꝺicit Bre. ꝺe Magdalena: q frigida erat sz inflāmata recessit. In isto etiā sudore lacriaꝝ spūssēcs litēt mozat Beñ. i. Spūs ꝺñi ferebat sup aquas. Isto etiam sudore lacrimaꝝ diabol⁹ tribulatur et sb mergit Psal. lxxiij. Contribulasti capita ꝺraconū in aq̄s. Exo. xv. Submersi sūt quasi plūbū in aq̄s vehemētib⁹. Terciam infirmitatē xp̄s sanauit p minutiōem qñ in manib⁹ z pedibus suis et latere minutiōez fecit. Istam aūt minutiōem z nos facim⁹ qñ venam oris nostri in confessione aperimus. De qua vena ꝺr puer. x. Uena vite os iusti os autē impioꝝ operit iniq̄tatē. Aliquando autem in minutiōe sanguis ē putrid⁹. aliqñ supfluus. aliqñ necessari⁹. Tūc autē est laꝺabilis minutio qñ sāguis putridus extrahitur. supflu⁹ diminuitur. z necessarius seruat Sanguis putrid⁹ est amor peccati. iste totus est ab homie ejciend⁹. Sanguis supfluus ē amor mundi qñ ꝺs amat diuitias et supfluitatem. Iste enim p elemosinaz est diminuēd⁹ Sanguis necessari⁹ est amor ꝺi qui est cā vite aie. z iste est fuand⁹. Quartam infirmitatē christus sanauit per amare medicane sumptiōez. Psal. lxviij. Dederūt in escā meā fel zc. Istaz medicinā amarā. s. dolorē cordis nos recipe ꝺēm⁹. q quāto erit amarior: tanto ad expressandū malos hūores erit virtuosior. Isa. xxiij. Amara erit potio bibentib⁹ illam Iste dolor assimilat dolori torsionum: z dolori parturientiū: z doloribus flentiū vnigenitū. Isti enī tres dolores sunt maiores q̄s inueniri pōt. z ideo scriptura ꝺat nobis per hec intelligere q dolor pcti nō debet esse paruus sed maxim⁹ De duob⁹ p̄mis ꝺicit Isa. xxij. Torsiones et dolores tenebūt quasi parturiens volebūt. De tercio Hiere. vi. Luctum vnigeniti fac tibi planctū amarum. Tercio videndū est q̄ sunt signa sanitatis. Circa qꝺ sciendū q quattuor sunt sig̃ sanitatis perfecte. Primū est appetit⁹ ordinatus. Tria enī sunt q̄ appeti pñt. s. nociua supflua z vtilia siue necessaria. Si post ifirmitatē ꝺs appetit nociua vl nimis supflua manifestū est q non ē pfecte sanatus. Si ꝺo appetit vtilia vel necessaria pfecte est sanat⁹ Sic spūal'r nociua sunt male societates vel peccati occasiones q̄ sunt sepe cā peccati. p/ uerb. xxij. Qui cū sapientib⁹ gradit sapiens erit amicus stultoꝝ efficiet similis. Superflua sunt diuitie mundane q nimis supflue abundant. Illi igit qui hñt appetitū caninum terrena z supflua appetendo: perfecte sanati nō sunt. De quib⁹ ꝺr in Psalm. lvij. Famem patient vt canes. Necessaria z vtilia sunt spūalia ad que apl's nos hortat ꝺi. ad Col. iij. Que sursuz sunt sapite non que super terram. Secundū signū est totius corpis et cordis fortificatio. Debent enī esse fortes in faciendo opa fortia. Phil. iiij. Omia possum in eo qui me cōfortat. In pficiendo de bonis ad melioza. psal. lxxxij. Ibūt de virtute in virtutē. Patienter z pseuerāter sustinendo aduersa. Heb. xij. In disciplina pseuerate. quis est enī fil⁹ quē nō corripit pater Tercium signū est colozis venustas. Illi ei qui hñt viuidum colorez perfecte sanati sūt Debet aūt pfecte sanat⁹ tres hz colores. iuxta illud Can. v. Dilectus me⁹ candid⁹ et rubicundus elect⁹ ex milib⁹. Debet enī spūaliter sanatus candidū hz colorē p puritatē. rubicundū p charitatē. et lucidū p lucidam conuersationē. Et iste est color electi⁹ ex milib⁹ ille ex milib⁹ eligit q̄ iter malos sctē z bene ste conuersat. Quartū signū membroꝝ leuitas z agilitas. Ueni enim penitētes ad omia dei mādata sunt valde agiles. Isa. xl. Qui sperāt in ꝺño mutabūt fortitudinē. assumēt pennas vt aq̄le. current z nō laboꝝabūt. ābulabunt z nō deficient. Peccatores aūt sunt valde ponderosi z gnes. ita q nec de⁹ pōt eos portare. Hiere. xxiij. Uos estis on⁹: pjciam quippe vos dic ꝺns. Isa. i. Laboꝝauit sustinens. Nec etiam celū potuit eos sustinere. sicut patz in lucifero Lu. x. Uidebā sathanā quasi fulgur de celo cadentē. Nec tandē terra poterit eos sustinere. Isa. xvij. Ecce dies ꝺñi veiet crudel' z indignatōis plen⁹. z ire furoris q̄z ad ponendū terram in solitudinē

et pecatores eius conterendos & ea ⁊c.

Feria quarta Sermo LVI

Sde ad nata

Vtoria syloe ⁊ laua te Joh. ix.

Consuetudo est homies volē tes ire ad magnū dñm secuz in mēsa sedere ornant ⁊ lauāt se ne videanť aliqua in eis q̄ offendant oculos dñi. Spūalr. Et sic nos si dēm⁹ ire ad mēsaz dñi. indigem⁹ ornatu ⁊ lotione. Figurať Leui. xi. Qui tetigerit mortuciniā imūd⁹ erit vsq̄ ad vespam ⁊ lauet vestimēta sua. et sic nos. Et h̄ doz sctā mater ecclia in introitu. Cū sanctificať⁹ fuero i vobis congregabo vos & vniuerā terr̄ ⁊ effundā sup vos aquā mundā ⁊c. Tunc scrificamus dñm q̄n eū cū vera deuotōe laudam⁹. Et h̄ patet in collēa. Presta q̄s omps deus vt q̄s ieiunia votiua castigāt. ipsa q̄z deuotio sancta letificet vt terrenis affectib⁹ mitigať⁹ facili⁹ celestia capiam⁹. Sil'r in pphetia Eze chiel. xxxvi. Effundā sup vos aquā mūdā ⁊c. Et ab vniuersis idol'is mūdabo vos. ⁊ dabo vobis coz nouū. ⁊ spm̄ nouū ponā in medio vr̄i. ⁊ auferā coz lapideū de carne vestra. Et dabo vobis coz carneū ⁊ habitabiť⁹ in terra quā dedi p̄ib⁹ vestr̄is: ⁊ eritis mihi in populū ⁊ ego vobis in deū. Sil'r in epla Jsa. i. Lauami ⁊ mūdi estote. auferte malū cogitationuz vestraz ab oculis meis. Quiescite peruerse agere: discite bñfacere. Querite iudicium et sbuenite oppresso. iudicate pupillo ⁊ defendite viduā ⁊c. Si fuerint pcā vīa vt coccinū quasi nix dealbabūť ⁊c. Sil'r i euāgelio Vade ad natatoria ⁊c. In sūma euāgelij tria innuūť. Primo discipuloz interrogatio: cum dr̄ Rabbi ⁊c. Scdo ceci illūinatio. ibi Vade ad natato. ⁊c. Tercio pharisēorum murmuratio. ibi Non est hic hō ⁊c. De pmo dic̄ In illo tpe. s. cū iudei xp̄m voluerūt lapidare. tūc exiuit de templo ⁊ pteriēs vidit hoiem cecū a natuitate. Glo. Nō potuit curari p̄ naturā. Et interrogauerūt eum discipuli eius. Rabbi quis peccauit hic aut parētes ei⁹ vt cecus nasceret. Illā interrogationē habuer̄t ex h̄ q̄ audiuerūt q̄n dñs sanauit paliticuz Joh. v. sic ait. Vade ⁊ āpli⁹ noli peccare. Sic ergo estimabāt ⁊ hic accidisse. Nota infirmitas pmittit̄ a deo mlt̄is rationibus. Primo p̄opter meritū augendum. Et sic in Job. xvij. qui ait. Nō p̄ccaui ⁊ in amaritu dimbo moratur oculus me⁹. Secundo ne homo exaltetur. Et sic in beato Paulo. ij. Coz. xij. ne magnitudo reuelationū extollat me dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis mee ⁊c. Tercō vt pniaz suscipiat peccator. psal. xv. Multiplicate sunt infirmitates eoz: postea acceleraverūt Reuera multi nō cognoscūt se nisi in infirmitate. Psal. lxxxij Imple facies eoz ignominia ⁊ q̄rāt nomen tuū dñe. Figurať in filijs isr̄l psal. lxxvij. dū occideret eos q̄rebāt eū ⁊ reuertebant. ⁊ diluculo veniebāt ad eū. Quarto p̄pter pctūm vt q̄ se non velit meliorare in infirmitatibz q̄ sua pena incipiet h̄ ⁊ durabit ibi eternal'r. sicut ptz in pharaone in Exo. Et sic in herode ⁊ in anthiocho ⁊c. Quito vt infirmitas mirabil'r saneť. et ex h̄ ondať dei virtus ⁊ potēcia Et sic thobias sanať⁹ ē Thob. ij. et sic̄ ceco. Ergo xp̄c mdit. Neq̄ h̄ peccauit neq̄ parentes ei⁹. Sz d. tamen scribit̄. i. Joh. i. Si dixerim⁹: q̄z pctm̄ non hēm⁹: ipsi nos seducim⁹ ⁊ v̄itas in nob nō est. Rndeť vez est sed nō ita grauiter ille peccauit: vt cecus nasceretur. sed vt opera dei manifestarentur in illo. id est. diuinitas christi manifestaret. Sequitur. Me oportz operari opa eius q̄ misit me. s. patris. Gal. iij. Cum venit plenitudo temp̄is misit deus filium suum factum ex muliere vt eos qui sb lege erant redimeret ⁊c. hoc fuit op⁹ redemptōis. Abac. scdo. Cōsideraui opa tua ⁊ expaui. scz te penitentē in patibulo in medio duū animaliuz id est latronū. Secundū op⁹ fuit recōciliationis hominū cum deo. ad Ephe. ij. Veniens nunciauit pacem hijs qui longe sunt: salutez a deo Roz. v. Cum inimici essem⁹ reconciliati sumus deo per mortem filij eius. Sequitur. Donec dies est. Nota xp̄s nomiat se diez. Nam sicut dies habet duodecim horas. sic christus habet duodecim horas. id est. apostolos. Dic dies defecit et inclinatus est in cruce. quere supra in sermōe Nox p̄cessit dies aūt appropinquabit Veniet nox. i. tpus mortis p̄pter incertitudinem. Eccs. ix. Nescit hō an amore vl odio dei dign⁹ sit. Job. xxxij Nescio q̄diu sbsistā et si post modicū tollat me factor me⁹: psal. xxxi. In via hac qua gradieris ⁊c. Secundo mors dr̄ nox. quia sicut in nocte labor̄is recipit premium ⁊ vadit domuz. sic quilis in nocte sue mortis recipiet p̄miū fm opa eius. Et sic nos Athanasi⁹ Ibunt boni in vitam eternā. mali vero in supplicū eternū Tercio in nocte recipiūtur inimici ⁊ exclu-

Feria q̃rta post Letare

dunk amici. ꝛ sic ī morte Mat. xxv. Nescio vos. ꝛ clausa ē ianua. ergo Eccs. ix. dicitur Qd̃cūq; põt manꝰ tua opari instãter fac: qz nec opꝰ nec rõ nec scia nec sapia erũt apd̃ inferos q̃ tu pperas. ad Hal. vi. Luz tps habemꝰ opemur bonũ ad oẽs. qz homi nõ vestito veste nuptiali dr Mat. xxij. Ligatis manibus ꝛ pedib; mittite e. ī te. ex. Dixi scdo i. nuĩ ceci illũinatio. cũ sb dit. Hec cũ dixisz expuit in terrã ꝛ fecit lutũ ex sputo ꝛ linuit oculos eiꝰ. hoc fecit iõ vt daret intelligere q̃ hũanitas esset instrumẽtũ diuitatis. Et etiã ideo vt oñderet se illũ q̃ primũ hoiem plasmauit de terra. Et ait. vade ꝛ laua ad natatoria syloe. Glo. Hec aqua oriẽt ad radicem mõtis sion: ꝛ nõ sp sz in certis horis ob memoriã facti ebullit p cõcaua terraꝝ. Nã cũ sennacherib obsideret hierlim piscina ista cõmunis erat assirijs et hierlimitis. ita q̃ vtergz poterãt inde haurire. Sz ad oratoz Isaie factũ ē cũ egrediebãt hierosolimite, erat ibi aqua Qñ ꝙo veniebãt assirij: tũc erat sicca/ta. Seq̃tur. Qd̃ iterpretat missus: Magister in historia. Et h̃ iõ cũ manasses rex hierusalẽ inꝛ piscinã syloe ysaiã serra lignea per mediũ secare fecisset. ꝛ ille angusti aret in sectione: petijt sibi dari aquã vt biberet. q̃ cuz negauerãt ei misit dñs aquã d̃ sblimi in os eius ꝛ exspirauit. Ob hanc aque missionem syloe interptat missus Tũc innuit ceci obedientia cũ sequit. Abijt ꝛ lauit se ꝛ venit videns. Licz eni chriſtꝰ solo verbo potuisset sanare hũc cecũ. tñ noluit h̃ facere. sz multa fecit circa eius sanationẽ. que litteralẽ habent cãm ꝛ etiaz spũalem. Primo eni expuit ad oñendũ q̃ virtꝰ sanatiua q̃ dammõ erat ab eius hũanitate inq̃tum ē organũ diuitatis Lu. vi. Virtus de isto exibat et sanauit oẽs Scdo fecit lutũ vt oñderet q̃ fecit primum hominẽ de luto. Tercio liniuit oclos ceci vt ostenderet se reformatorẽ corpoz qz nobilia membra reformauit: mlto magis ignobiliora potest reformare. Quarto dixit ei. vade ad natatoria ꝛc. ne videret terra sup oculos linita virtutẽ sanatiuã ocli hẽ. Vñ q̃diu lutuz sup oculos hũit nõ vidit: sz postq̃ lauit Milit aũt lõge eũ ad aquã. Prio vt trãseũdo per ciuitatez linitꝰ a mlt̃is videret vt esset miracl̃m magnotoriũ. Secundo vt cõmẽdaret ceci obedientia ꝛ fides. Freq̃nter ei forte lutũ habuit sup oculos et frequẽter forte lauabãt in syloe. ꝛ tñ ex hoc ñ videbat Et potuit dicere freq̃nter me laui ꝛ nihil pfeci. hoc tñ iam ñ dixit sz simplr obediuit ꝛ credidit verbis hiesu. Sz q̃ euãgelista addit qd̃ interpretatur missus. hoc fecit ad ꝛsignãdũ mysterium christi missi ad salutez hominũ. Quinto ponit effectus visionis. qz venit videns: sicut pdictũ fuit Isa. xxxv. Tũc aperiẽtur oculi cecoz ꝛc. Cãm ꝙo spũalem assigt Aug. qui dicit q̃ p sputũ de capite descẽdes dsignatꝰ bũ xri qd̃ a do capite oĩm rex pcedit. Eccl. xxiiij. Ego ex ore altissimi prodij. Tunc ergo de sputo ꝛ terra lutũ fecit quando verbum caro factũ est. Linuit autez seu vnxit oculos cordis ipsius ceci. i. humãi generis per fidem incarnatõis christi. sed nondum videbat. sed quãdo inunxit forte catheciminũ fecit qui interpretatur instructꝰ qui fidem habet sed nondũ baptizatus. Et ideo mittit eum ad piscinã que vocat syloe: vt lauetur ꝛ illũinetur. id est baptizet. vt in baptismo plenaz illuminationem recipiat. Unde sm Dyonisiũ: baptismus dicit illuminatio. Ezechiel. xxxvi. Effundã sup vos aquam mundã ꝛ mundabimini ab omnib; inquinamẽtis vestris. Interptatur autem syloe missus: quia quicũq; baptizãt oportz vt baptizent in christo qui est missus a pze. Ad galatas. iij. Quicunq; in christo baptizati estis christũ induistis. Nisi eni ille fuisset missus nemo nostr̃ esset ab iniquitate dimissus. Gregoriꝰ aũt dicit q̃ p saliuam sapz intime contẽplatiõis accipit que ad os de capite conditorꝭ defluit. qz de claritate cõditoris adhuc in hac vita positos gustu revelatõis tãgit. Vñ dominꝰ saliuaz luto miscuit ꝛ ceci nati oculos aperuit. quia superna gratia carnalem cogitatõem nostraz per admixtionez sue contẽplationis irradiat. ꝛ ab originali cecitate homines ad intellectũ reformat. Tunc sb dit. Itaq; vicini ꝛ qui viderant eum prius quia mendicus erat dicebant. Nonne hic est qui sedebat et mendicabat. alij dicebant hic est. alij aũt nequaq; sed similis ei est. Scẽdũ q̃ queritur hic de persona illuminati: quia mirabãtur iudei de miraculi magnitudine: quod videbatur eis incredibile. Et ideo dicebatur infra. A seculo autem nõ est audituz. quia quis aperuit oculos cecinati. Et implebãt illd̃ Abacuc. i. Opus factũ est in diebꝰ nostr̃ qd̃ nemo credet cum narrabit. Item mirabantur q̃ iste curatꝰ fuit qui videbatur ignobilis et curatõe indignus. Dominꝰ tñ quia ꝓpter paupertatẽ nullum repulit qui ꝓpter salutez

Sermo LVI

hominū venit. Jac. ij. Nōne deus elegit in hoc mdo paupes. diuites in fide. Ondit suam clementiā curādo illū mendicū cum in magna erat deuotione. Opiniones aūt fuerunt inter eos. qui enim dicebāt hic est: mouebant ex eo qz sepe euz viderūt ⁊ similr discurrentē p ciuitatē ad natatoria syloe viderunt Qui aūt dixerūt. non est: mouebantur ex eo ꝙ sm Aug⁹. oculi restituti mutauerūt vultū ei⁹. Nihil em̄ ita cognoscibile reddit hoīem sic̄ visus Ecci. xix. Ex visu cognoscit vir. Ille aūt dicebat qz ego sum. vox ḡtitudinis est illa. Glo. Confitebat se esse. etiam laudat eū qui tā bn̄ fecerat ip̄m esse. Thob. xij. Bn̄dicite deū celi ⁊ corā oibus viuentibus cōfitebimur illi. qz fecit nobiscū misericordiam suam. Dicebant ergo iudei. Quō aperti sunt tibi oculi. Rn̄dit Ille hō qui dr hiesus fecit lutū ⁊ vnxit oculos meos et dixit mihi. Uade ad natatoria syloe ⁊ laua. et abij ⁊ laui ⁊ video. Hic q̄rūt de ipsa illūinatione. et rn̄dit eis. Ubi sciendū ꝙ illa q̄stio ex curiositate ꝓcedit: quia hūc moduz neqz ipse qui curat⁹ est: neqz nos nouim⁹ nec comprehēdim⁹. Ecci. iij. In pl'ibus opibꝫ ei⁹ nō fueris curiosi⁹. Cecus rn̄dit ad q̄stionē sm quod nouit. vnde dic̄ illūinatorē suū hoīez quē nō nouit adhuc deū: ⁊ hō erat Phil'. ij. In sil'itudinē hominū factus. et habitu inuentus vt hō. Item dixit christū ih̄m. vnd licet eum nō viderat cū cec⁹ erat. iuerat tam̄ ad natatoria siloe. auditu tn̄ ꝯgnouit ꝙ hiesus fuerat. Sz qz non viderat quō ex luto sputū fecit. i. Johā. i. Quod audiuim⁹ ⁊ vidimus oculis nostr⁹ ꝑspexim⁹ ⁊ man⁹ nostre ⁊c. Abibat etiam cecus. abij ⁊ laui ⁊ video Et recte post obedientiā illuminat qz dicit Act. v. Dabit spūm sanctū obedientibꝫ sibi Uide ceci constantiā sm glo. que dicit Bn̄ iam videbat qui sic grām sibi prestitam annunciabat. iam euangelisat: christum predicat illūinatorē suum. Dixerūt ergo ei. vbi ē ille. Ille ait: nescio. quia āteqz essz reuersus de natatoria christ⁹ recessit de loco. Per illā nescientiam intelligit nostra. De qua. i. ad Cor. xiij. Ex parte cognoscim⁹ ⁊ ex pte prophetamus. Item illā qua nescim⁹ an odio vl' amore di digni sum⁹ Eccl's. ix. Item istā qua nescim⁹ pn̄tiam vel absentiaz sponsi. et illa est valde periculosa. Nescire enim vnde veniat aut quo vadit nullū est miraculum Sed nescire quādo veniat aut qn̄ recedat periculosissimū ē: quia tūc nescit qual'r presens ꝓ sua dignitate reuereratur: ⁊ qual'r absens solicite reuocet dicendo illd Canti. vi. Reuertere reuertere ⁊c. Adducūt eū ad phariseos qui cecus fuerat. Erat aūt sabbatuz qn̄ lutum fecit ih̄s: ⁊ aperuit ocl'os ei⁹. Uolens eni euāgelista hic on̄dere quō christuz querebant pharisei a ceco: p̄mittit quō cec⁹ phariseis pn̄tabat Et hoc lō: qz volebāt ihesum adducere ꝙ dānaret ꝓ solutōe sabbati quē minime inueniētes adducūt cecū vt cogatur importunitate vel timore aliq̄d ꝯtra christū cōfingere Hiere. v. Ibo ergo ad optimates ⁊ loquar eis. Ecce hij mag⁹ siml' cōfregerunt iugū: ruperūt vincula. Iterꝫ interrogabant euz pharisei quō vidisset. O ceci pharisei: quid interrogatis de gratia q̄ ignoratis de natura. quid queritis illūinatorem qui non creditis redemptorē. Ille aūt dixit eis. Lutū posuit mihi sup oculos ⁊ laui ⁊ video. Ammirāda ceci constātia: qz ꝙ corā populo de christo ꝟitatē confitebat nō fuit magnū: sed in magno piculo constitut⁹ coram phariseis. neqz negat neqz ꝯria dicit. Psal'. Loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum ⁊ non cōfundebar. Ammiranda est etiam ipsi⁹ industria. quia narrantiū mores seruat qui qd pri⁹ diffuse referūt. postea succinctim loquūtur. Sic ille hic fecit vt patz intuenti Dicebant ergo ex phariseis quidā Non est hic homo ex deo qui sabbatum nō custodit. Alij dicunt. Quomodo potest homo peccator hec signa facere. et scisma erat inter eos. Ubi sciendū ꝙ si maliciosi aliquid boni vident sp illud ad malum referūt sm illud Ecclesiastici. xi. Bona in mala cōuertens insidiat: et in electis imponet maculam. Sic isti tacent ꝙ cecum illumīauit et referūt ꝙ videbatur sabbatū violasse. qd tamen nō fecit. Domin⁹ enim ꝓhibens opari in sabbato intēdit de opere seruili qn̄ dixit Omne opus seruile nō facietis in eo. Op⁹ autem seruile est peccatū. Johan. viij. Qui facit peccatū seruus est peccati. Ergo qui facit opera peccati in sabbato soluit sabbatuz qui aūt sine peccato erat potius sabbatū custodiebat. Ergo dixerunt. Quō potest homo peccator signa facere. Sed Joh. xi. dr ꝙ multi ex iudeis crediderūt in euz: sed ꝓpter phariseos veritatē dicere nō audebāt. Discidium ⁊ scisma qd erat inter eos fuit signū interitus eoꝝ. Osee. x. Diuisum est cor eoꝝ nunc interibūt. Et math. xij. Omne regnū in se diuisum desolabitur. Dicunt ergo ceco

Feria q̃rta post Letare

Tu quid dicis de eo q̃ aperuit oc̃los tuos. Ille aũt dixit Qz ꝓpha est Interrogat̃ snia a ceco de ꝑsona illũinantis. hic em̃ erat abil̃ qui de christo bñ sentiebat ꝑm Criso. Et h̃ apparet ex mõ interrogandi. qz cõmemorat ceco bñficiũ acceptũ dicentes. Qui aperuit oculos tuos: qui al's dicebãt q̃ soluit sabba tuz. Cecus aũt ad h̃ nõdit ut̃ez qđ nouit dicens eum ꝓpham qué filiũ dei nõdũ nouit. Et vere ꝓpha fuit Deut. xviij Prophetam de gente tua t de fratrib tuis suscitabit tibi dñs. Ipse etiam de se ait Lu. xiij. Nõ capit ꝓphetam ꝑire extra hierl'm. Et nemo ꝓphet̃ accept⁹ ẽ in patria sua. Lu. iiij. Ille ꝓ pheta ꝓphetisat bonis. Matt. xxv. Uenite benedicti tc. et mal' Ite maledicti in ig. eter.

Nota ꝓz doctrina ꝑ istũ cecũ intelligitur petõr. Uñ Soph. i. Ambulabũt vt ceci. qz dño peccauerũt. Nam cecitas corpalis causat a tribꝰ Prio a puluere. scdo ab igne. tercio a tumore Primo causat a puluere terrene cupiditatis. Figurat Thob. ij. vbi dicit q̃ Thobias ex stercore yrundinis fuit excecatus. Ista stercora sunt tpalia. de qbꝰ Philippẽ. iij. Omia arbitrat⁹ sum vt stercora vt christũ lucrifaciam. Est aũt piculuz q̃n ista stercora siue illi pulueres adherent oculis anime nimis. Jo math. x. Excutite pulverem de pedib vr̃is. quia ista tẽpalia excecãt oculos aĩme vt hõ non cognoscat deũ creatorem suũ. Jo exod. xxiij. Non accipies munera q̃ excecãt etiã prudẽtes Et exod. xviij. Dixit yetro ad moysen. Elige tibi viros timentes deũ in qbꝰ sit veritas: t qui oderint auariciã Et eccli. xx. Xenia t dona excecant oculos iudicũ. Contra illã cecitatẽ habetur collirium amaz. qđ conficitur ex felle piscis quo oculi thobie sunt sanati: vt hĩ Thobie xi. Et repñtauit christũ ꝑ put fuit i patibulo crucis tanq̃z piscis assat⁹ t felle potatus. ps. xxi. Aruit tanq̃z testa virt⁹ mea Et denudat⁹ Math. ix. Uulpes foueas hñt. filiꝰ aũt hominis non hz vbi caput suuz reclinet. Ista pauptas passionis debz nos inducere ad sustinendũ pauptatem ꝓ christo. Secundo causat cecitas spũalis ab igne carnalis ꝓcupiscentie. Psal. lvij. Supcecidit ignis et nõ viderũt solẽ. Sicut enĩ vsus excecatur ad peluim candentẽ. sic libidinosus ad ꝓcupiscẽtiam ardentẽ. Bern. Carnis delectatio mentẽ quã inficit obscurat. Et sic fuerũt excecati duo senes sacerdotes Dan. xiij. Declinauerunt oculos ne viderent celum. neq; recordarentur iudicioz iustorum. Et figurat Judicũ. xvi. in dalida que excecauit Samsonem. Spiritualr. Dalida significat luxuriam siue carnis concupiscentiã per quã homo excecatur t tradit in manꝰ inimicoz suorum. i. demonũ. Sed h̃ phibetur Ecci. xviij Post ꝓcupiscentias tuas ne eas t a voluntate tua auertere. Nam si vadis post concupiscentias aĩe tue. i. vite trader⁹ inimicis tuis Et sic fuerũt excecati sodomite Ben. xix.

Sciẽdũ tñ q̃n vas cordis ꝑ ignẽ male cõcupiscẽtie bulliat. tũc triplex debet hz̃e remedium. Primũ est q̃ vas debet ab igne remoueri. i. a colloquijs t aspectib mulier⁹ se absentare. Ecc̃i. ix. Auerte faciem tuã a mulierem compta: t ne circumspicies speciez alienã ꝓpter speciem enim mulieris multi perierunt Et ex hoc cõcupiscentia quasi ignis ardescit. Secundũ est q̃ ligna siue prunas id est cogitatiões ignitas a corde suo abjicere dñt. quia dr Prouer. vi. Nunq̃d abscõdere potest hõ ignẽ in sinu suo: vt nõ comburantur vestimẽta eius: aut ambulare super prunas vt nõ plante comburanꝰ eius. Tercium est q̃ aquã frigidam. id est penitentiã asperaz corpori suo imponãt. Ecc̃i. xi. Malicia vni⁹ horze obliuionẽ facit luxurie magne. Nam dicit apl's. i. ad Cor. ix. Castigo corpus meũ t in seruitutẽ redigo tc. Contra illam cecitatẽ habetur collirium totum dulce quod conficit ex fauo mellis quo illumiati sunt ocli Jonate: vt hz̃. i. Re. xiij. Et significat xp̃m ꝓput est in regno vbi erit tot⁹ dulcis Ecc̃i. xxiij. Spũs me⁹ sup mel dulcis t hereditas mea sup mel t fauũ. Psalm. Quã magna mltitudo dulcedis tue dñe. Et hec dulcedo expellit ignẽ cecitatis luxurie. Nã omẽs delicie carnales debẽt contẽni vt saltem vna hora facies dei possz videri. Tercio causat cecitas ex tumore supbie. qz sicut dicit Greg. Tumor mentis ẽ obstaculũ veritatis. Zach. xij. Omnẽ superbũ pcutiã cecitate. Figurat in Sedechia. iiij. Regũ. xxv. qui in regali dignitate superbiuit. et ideo a rege babylonie excecat⁹ fuit. Sic omnes superbi excecanꝰ. Apoc. iij. Tu dicis diues es et nulli⁹ egeo: t nescis quia miser es pauper nudus t cecus. Bosa. miser es in vita cum peregrinantiã pereas. paup in bõis. nud⁹ i virtutib t cecus. qz deceptus es. t vicia nõ recognoscis. Ista cecitas a natiuitate est inducta. Nam superbia in affectu ortum habuit in cele. supbia i intellectu in paradiso

terrestri. superbia in actu ortū hūit in mdo quādo cayn occidit abel. Contra illā cecitatē collirū hr̄ qd̄ fecit xp̄s qñ fec̄ lutū ex sputo ⁊ liniuit sup oculos ceci ⁊ illūinat⁹ ē vtz i hoc euāgelio. Sic pctōr debet lutuz ponere sup oc̄los cordis ꝯsiderādo se de luto factuz Job. xxx. Cōparat⁹ sum luto ⁊ assimilatus sum fauille ⁊ cineri. Bern̄. Stude teip̄m cognoscere: qr meli⁹ est scire teipsuz q̄z si te negligendo cursum astroꝝ inuestigares. Gre. Quanto q̄sq̄z seipsuz min⁹ videt: tāto min⁹ sibi displicet Et quāto maior gratie lumen recipit: tanto ampli⁹ q̄d de se pandere debeat cognoscit. Legit̄ de alexandro magno. Cū alexander om̄s regiones terre ⁊ insulas maris peragrasset ⁊ sibi sbiugasset: presumpsit ire ad paradisum ⁊ p̄misit nuncios suos. q̄bus occurrit q̄dam senex dicēs. Dicite dño vr̄o q̄ nō pōt huc venire nisi p hūilitatē. Et dedit eis lapidem ad sil'itudinē oculi vt portarent eū dño suo. Quē cum accepisset alexander oñdit eum viro sapienti cuidā vt diceret sibi ei⁹ v̄tutē. Qui ponderauit eū. Cunq̄z lapis positus nud⁹ essz in lance vna adeo grauis erat: ⁊ pl⁹ q̄z omnia alia q̄cunq̄z poni poterant in alia lance ponderauit Deinde operuit lapidem terra: ⁊ tunc adeo leuis erat q̄ penna vna puula pl⁹ eo ponderauit Et dixit sapiens. Per lapidē istū tu es designatus qr q̄z diu viuis es maior oībus ⁊ omnia tibi sbiugas. Postq̄z aūt cooptus fueris terra. s. post mortē vilior eris vna penna: qr supbi q̄ mō magni apparēt p⁹ mortē nihil erūt.

Feria quinta

Sermo LVII

Cum audissent

c quidā de turba hos s̄mōes dicebant Hic ē vere ꝓpha. Joh. vij.

Sicut v̄itas ⁊ falsitas sunt duo verissima contraria. ita boni ⁊ mali ab euo ꝯria fuerūt quia dr̄. ij. Coꝝ. vi. Que pticipatio iusticie ad iniq̄tatem aut societas luci ad tenebras: et q̄ cōuentio xp̄i ad belial. q. d. nulla. Et nō est miꝝ q̄ bōi ⁊ mali ad iuicē ꝯriant̄. qr hn̄t duos dn̄os ꝯrios. vicz. deū ⁊ diabolū Boni enī deo seruiūt ⁊ mali dyabolo. Sz cū v̄itas sit dei: imo de⁹ ē met veritas. ⁊ falsitas sit ip̄i⁹ diaboli. Jdo boni sp veritatē defendūt ꝯ malos: ⁊ econtrario mali falsitatē ⁊ maliciā suā defendūt ꝯtra bonos. Qd̄ manifeste apparz in euāgelio pñti vbi dissenssio facta ē ꝓpter christum in turba ⁊ inter phariseos Frequēter enī ꝯtigit q̄ in cordib⁹ maloꝝ ex manifestatiōe v̄tut⁹ oritur dissensio ⁊ turbatō. Uñ in p̄sona xp̄i dr̄ Hierem̄. xv. Ue mihi mater mea: ve vt q̄d me genuisti viꝝ rixe viruz discordie in vniuersa terra. Propterea saluator dicebat Mat. x. Non veni mittere pacē in terrā sz gladiū ⁊c. Scd̄m h̄ igit̄ in h̄ euāgelio duo tangūtur. Prīo maloꝝ in turbis dissensio: qd̄ diuersitas ꝓbat opinionū. ibi: Cū audissent q̄dā de turba ⁊c. Scd̄o tāgit̄ in v̄bis phariseoꝝ discordatio: qd̄ cōmēdabilitas ꝓbat mīstroꝝ. ibi Uenerūt ergo ministri ⁊c. De p̄mo dic̄. Cū audissent q̄dam de turba hos s̄mōes de ih̄u dicebāt. Hic ē v̄e ꝓpha. Hec ē prima opinio de christo quam boni ꝯceperūt ex v̄bis christi cū in magno festiuitat⁹ die vltimo. s. scenophegie clamasset stando. Si q̄s sitit veniat ad me ⁊ bibat aquā. s. sapientie ⁊ g̃tie. vicz amor⁹ dei De tali inquā aqua iam sitim suā sp̄ūal'r ceperūt extinguere ⁊ dicunt eū ꝓpham verū. De quo Deut. xviij. Propham suscitabit vob̄ dn̄s de medio fratꝝ suoꝝ sil'em tui. Pro q̄ sciendum q̄ ꝓpha s̄m nomīs interpretatōem dr̄ quasi ꝓcul fans inquātū annunciat aliqua quo ad eius cognitōnem longinquā ꝓpter obscuritatem sue cognitionis. ⁊ hoc non pertinet ad pfectōem ꝓphetie: sz magis ad effectum. Qd̄ pz Nūe. xiij. vbi moyses dr̄ excellentior ꝓpha: eo q̄ diuersa palā et nō p enigmata videbat que alij cognoscebāt in somno ⁊ visione atq̄z p figuras. Alio mō intelligitur illa lōginq̄tas respectu alioꝝ hominū cum quib⁹ propheta conuersat̄ quibus annunciat occulta Et hoc ē de ratione prophetie. Jdo Aug. contra Faustū dicit: q̄ ex hoc aliquis dr̄ propheta: qr annūciat ea que sūt longīqua a cōmuni cognitōe hoīm cū q̄b⁹ cōuersat̄. Christ⁹ aūt in via añ passionē suā quantū ad partē sensitiuā erat viator: ⁊ cuz alijs homībus cōuersabat̄. ⁊ iō licz clare videbat diuina secreta: erat tamen v̄e ꝓpheta inquātum cognouerat longinqua a cognitione alioꝝ hoīm q̄b⁹ annūciabat ista. Angeli autē in nullo sunt viatores: qr eoꝝ ꝯuersatio non est cū hoībus: vt habet̄ Dan. ij Et ideo nō possunt dici prophete ex h̄ q̄ nō annunciant hoīb⁹ occulta. Eadē rōe christus post passionē suā desinit esse propheta ⁊ prophetia in ipso euacuata fuit: qr ampli⁹ non erat in via. Seq̄t̄ Alij dicebāt Hic ē christ⁹ Quidam autē dicebant Nūquid a galilea

Feria q̃nta post Letare

christus venit. Nõne scriptura dicit. quia ex semine Dauid & de bethleem castello vbi erat dauid venit christ⁹. Hic tangit duplex opinio de christo. vna est credentiũ & dicentium. hic est christus. Isti magis accedebãt ad potus. & situm infidelitatis magis deposuerunt. & hoc etiã petrus confessus ẽ Mat. xvi. Tu es christ⁹ filius dei viui. Alia erat opinio infideliũ & õ dicentiũ dicens. Nunq̃d a galilea ẽ. quasi dicẽ. Non. qz videbat eis q̃ christ⁹ essz in nazareth galilee nat⁹ sic ibi fuit nutrit⁹. Et isti nouerãt. pphas xpm̃ i galilea vẽturũ nõ predixisse qõ p firmãt auctoritate dicẽtes. Nõne scriptura dic ẽ. Naz qui de semie dauid venit christ⁹. dicit Iere. xxiij. Suscitabo dauid ger. iustũ ẽ. Et hoc est nomen qõ vocabũt eũ dñs iust⁹ nr̃. Q3 autez de castello bethleem oriund⁹ erat dicitur Michee. v. Et tu bethleem effrata puul⁹ es in milib⁹ iuda. ex te mi exiet dux et egrediet q̃ sit dñator isr̃l. Dissensio itaq3 fca est i turba ꝓpter eũ Vñ hec dissensio vsq3 hodie pmanet in eccl'ia: & nõ ppter eũ tanq3 ppter christũ inquãtũ est filius di. tñ ppter eũ id est ppter eius veritatẽ & iusticiã. Oẽs em̃ credim⁹ q̃ christ⁹ est filius dei: sed nõ oẽs credim⁹ veritati eius. dũ scripture sancte in multis modis õdicim⁹ & iusticie eius dum iusticie dei nõ sum⁹ p omia sbiecti. Quidaz aũt ex ipsis volebant apprehẽdere eũ sz nẽo misit in eũ man⁹. Volentes aũt apprehẽdere eum fuerũt de illis. qui dixerũt. Nũquid a galilea venit christ⁹. Psal. vij. Persequat inimic⁹ aiam meã & cõprehendat. Et Exo. xv. Dixit inimicus psequar & cõprehendaz Et nemo misit in eũ man⁹ Quia ipse nõ p̃misit Joh. x. Nemo tollit a me aiam meam sed ego pono eã a meipso. Unde postea q̃ñ pati voluit nõ tm̃ eos expectauit: sz seipsuz eis obtulit dicens Joh. xviij. Quẽ q̃rit3 ego sum. Consequnter p scdo p̃cipali tangit in verbis phariseoz discordatio qõ cõmendabilitas pbat ministroz Venerũt ergo ministri ad pontifices & ad phariseos: & dixerunt eis illi. Quare nõ adduxist3 illũ. Ecce hic dissensio pontificũ & phariseoz õ ministros in quo apparet eoz iniq̃tas. Adeo em̃ mali erãt q̃ eis nõ poterant ministri satisfacere nisi christo nocumentũ inferret. pverb. iij. Rapitur somn⁹ ab oculis eoz nisi supplãtauerit. Et glo. hic dicit. O seui & immiseri cordes quare nõ intelligit3 potentiã ei⁹ quez apprehendere vult3. vobis p̃ntib⁹ sepe locutus est: Cum em̃ eum lapidare velletis ille sus iter ictus vestros euasit & templũ exiuit et teneri a vobis nõ potuit. Quare mõ ministros arguitis cur eũ non adduxerũt cum vosipsi dũ cum eo essetis ipso volente nihil agere possetis: sed sic illi attoniti stupentes3 redientes. Hec glo. Rñderũt ministri Nũq3 sic locut⁹ est hõ sicut ille hõ loquit. Ubi reddunt eũ cõmendabilẽ ex tribus. Primo ex admiratõis cã: qz non ꝓpter miracula sz ꝓpter doctrinã christũ mirabant. ex qua p pinquiores efficiũtur veritati et recedunt a ꝓsuetudine iudeoz qui signa q̃runt: vt dicitur. i. Coz. i. Secundo ex puersionis facultate: qz de paucis ꝓbis christi capti sunt: et allecti ad eius amorẽ. Tercio ex aimi securitate: quia ipsis phariseis q̃ christo aduersabantur talia dicũt de christo. Nunq3 sic locutus ẽ homo. Et hoc rõnabil'r: quia nõ solum hõ erat: sed etiam dei verbũ. Et iõ ꝓba sua erant virtuosa ad mouendũ. Iere. xxiij. Nunq̃d nõ ꝓba mea quasi ignis & quasi malle⁹ cõterẽs petrã. Jõ dr Matt. vij. q̃ erat docens eos sicut ptãtem hñs & nõ sicut scribe & pharisei. Erant etiaz sapida ad dulcorandũ Cantic. ij. Sonat vox tua in auribus meis: vox eni tua dulcis Psal. Quam dulcia faucib⁹ meis elo. tua dñe. Erãt etiã vtilia ad retinendũ: quia ꝓmittebant bona eterna Joh. vi. Domine ad quẽ ibim⁹ verba vite eterne. Dabes. Rñderũt ergo eis pharisei. Nunquid & vos seducti estis. nunquid aliquis ex pncipibus credidit in eum: aut ex phariseis. sed turba hec que ñ nouit legẽ maledicti sunt. Ubi sciendũ q̃ primo arguunt ministros dicentes. Nũquid & vos seducti estis. quasi d. Uidemus vos allectos esse in sermone illius Et reuera laudabiliter seducti erant qui dimisso malo infidelitatis ad veritatez fidei sunt adducti. Hiemie. xx. Seduxisti me domine & seduct⁹ sum fortior me fuisti & inualuisti. Unde Glosa Seductorem christũ vocabant. Et idcirco ministros suos seductos esse ab eo dicebãt Et reuera & laudabiliter seducti erãt: qz declinantes a malo in heserunt bono. dimiserunt infidelitatez. transierunt ad fidem. abnegantes dyabolum. cõfessi sunt christum. Hec glosa. Secundo exemplũ principum ꝓponunt vt magnates eos auertãt. Unde dicunt. Nunq̃d aliquis ex principibus credidit in eum. Ex duob⁹ enĩ aliqui ad fidez et ad bonã vitam reducũtur. s. ex autoritate

et religiõe. Unde auctoritas fuit in ꝓncipibus. religio aũt in phariseis: sed tñ illi xp̃m non receperũt. Ergo vidꝛ ꝙ non fuit accipiendus a nobis. Magꝭ quip̃e sunt imitandi a vob̃ ꝓncipes ꝓpter auctoritatẽ. t phariseꝰ ꝓpter religionẽ q̃z ille ihesus. Tercõ ex eludũt turbe testimoniũ dicẽtes. Sꝫ turba hec que nõ nouit legẽ maledicti sunt. ergo nõ est standũ cũ eis. Hoc aũt sumptuꝫ est Deut. xxvij. Maledict⁹ qui nõ pmanet in sermonib⁹ legis hui⁹ Sed hoc male intelligebant: qꝛ etiam illi qui hñt sciam t cum h̃ opera legis faciunt. magꝭ pmanẽt in lege q̃z qui solam legis sciam hñt. Math. xv. Populus hic labijs me honorat coꝛ aũt eoꝝ longe est a me. Jac. i. Estote factores verbi et nõ auditores tm̃. Et glo. Implebatur verissime in istis qõd dixerat dñs. In iudiciũ ego veni in mundũ. vt q̃ nõ vidẽt videant. et qui vident ceci fiant. Ceci etiã facti sunt legis doctores t videre ceperant simplices nescientes legem. Et in eũ qui legis auctoꝛ erat: credentes agnoscebãt christũ qui legẽ ignorabãt. t qui se scire putabãt: ꝯtenebãt. Hec glosa. Dicebat nicodem⁹ ad eos. ille q̃ venit ad eũ nocte qui vn⁹ erat ex ipsis. Nũ quid iudicat lex nostra hoiem nisi audierit ab ipso ꝓius t cognouerit quid faciat. Incipit euãgelista ponere dissensionẽ inter ꝓncipes ꝛ christo t p̃mittit tria. ꝛ nicodemo duo t vnũ ꝛ principib⁹ Primũ qõ ptinet ad fidem ei⁹. ibi Qui venerat ad eũ. i. credidꝛat. Scõm ad fidei imperfectiõem. ibi. In nocte ꝓpter timorẽ. si enim pfecte credidissent non timuissent. Terciũ ptinet ad falsitatem principũ. ibi Qui vn⁹ erat ex ipsis. Ecce qꝛ falsum loquebãtur principes dicentes. Nũ quid aliq̃s ex principib⁹ credidit ĩ eũ. Hiere. xvi. Uere mendaciũ possederũt pꝛes nostri. Exhortat aũt eos nicodem⁹ dicẽs. Nũ quid lex tẽ. Erat aũt fidelis t volebat eos auctoritate legis ad christũ cõuertere. t quia timid⁹ erat: hoc occulte faciebat. Credebat enim qꝛ si tantũmodo christũ vellẽt audire ꝙ verbũ eius esset tante efficacie ꝙ forte similes fierent illis q̃ missi fuerãt ad tenẽdũ eum in eo facto ad qõd missi fuerãt t crederẽt sicut illi crediderũt. Et notandũ ꝙ ꝓm leges debet precedere diligens inq̃sitio sententie Act. xxv. Non est romanis ꝓsuetudo donare aliquẽ hominẽ: priusq̃z is qui accusat ꝓsentes habeat accusatores tc. Unde Job xxix. Causam quã ignorabã diligenter inuestigabam. In exodo dꝛ Innocentẽ t iustum non condẽnabis. Sꝫ ex amore vl odio prece vl precio ml'ti faciũt contrariũ. Rñderũt autem t dixerũt ei. Nunq̃d t tu galile⁹ es scrutare scripturas: t vide qꝛ ꝓpheta a galilea non surgit. Un̄ comphenderũt eũ quasi seductorẽ dicentes. Nunq̃d t tu galile⁹ es. id est a galileo seduct⁹ es. Arbitrant enim christum galileũ ex cõuersatõe in galilea. Et iõ omnes qui christũ cõfitebant: quasi in opprobriũ galileos vocant. Un̄ math. xxvi. dixit ancilla petro. Et tu galile⁹ es. Sic q̃ nũc confitent christũ christiani dicunt Et ꝓmo ceperunt christiani appellari apud antrhiochiam q̃ est metropolis syrie: ꝛm Blosam. Scõo comprehẽderunt eũ quasi ignarum Un̄ dicunt. Scrutare. quasi diceret: Licet tu sis doctor: tñ hec ignoras. Un̄ Joh. iij. eodem modo sibi fuit dcm a ꝓpõ. Tu es magister in isrl' t hec ignoras. Et sciendum ꝙ hoc eoꝝ verbũ falsum est simpl'r. qꝛ si intelligatur ꝛ ꝓphetis general'r. sic aliq̃ fuerũt nati ꝛ galilea. vicz. helizeus. thobias t reliqua prophetissa. et forte pl'es alij. Si aũt intelligat ꝺ ꝓpheta singulariter ꝓmisso ad salutẽ populi qui est messias. sic etiã est falsum verbũ eoꝝ. qꝛ ꝛ ipso dicit Isa. xi. c. Q, vocab⁹ nazareus t p cõseq̃ns galile⁹. Et hoc scuit nicodem⁹: sed ñ fuit aulus dicere. nec mirum. apostoli enim adhuc illo tpe fuerunt timidi Et reuersi sunt vnusquisq̃z i domũ suã. i. in propria. vacui fide t fraudati a ꝛsiderio suo Job. v. Cõsiliũ prauoꝝ dissipat Uel in domũ suam. i. in malicia infidelitatis t impietat⁹ siue. Apoc. ij. Scio vbi habitas vbi est sedes sathane.

Feria sexta.

Sermo LVIII

Azarus moꝛ

l tuus est Joh. xi. Cõmune est puerbiũ. Amicus in necessitate probat Ecci. vi. Si possides amicũ in temptatõe posside illũ. Spũal'r. sic nos habemus amicũ sꝫ christũ. Joh. xv. Amici mei estis si feceritis ea q̃ precipio vobis. Iste amic⁹ probat tpe necessitat⁹ psal. xc. Cũ ipo sũ in tribulatõ. tc. Jõ illi⁹ amici dñm hꝛe memoriã. Qõ facit eccliã in introitu. Meditatio coꝛdis mei in ꝓspectu tuo semp. ꝓlus Deli enarrat gl'iaꝫ di t opa ei⁹ annũciat firmamentũ. Hunc psal. xviij. fecit dauid de

Feria sexta post Letare

Gratiarum actione. q̄ deus dederat filijs isr̄l legem. Sz fm Hiero. Dauid fecit hūc psalmū p̄ mortē absalonis z sybe cū in pace venit i hierl'm. vt hz. ij. Re. xvij. xix. z. xx. cap. et tunc ait. Celi enarrāt glo. dei zc. Od̄ sil'r figurat i epl'a hodierna. iij. Re. xvij. vbi dr q̄ egrotauit filius mulier̄ matrisfamilias q̄ cibauit heliā z mortu⁹ē. z helias expādit se atq; mēsus est trib⁹ vicib⁹ sup puer̄: et exclamauit ad dn̄m dicēs. Dñe deus reuertat obsecro anima pueri hui⁹ in viscera eius Et exaudiuit dn̄s vocē helie. et reuersa ē aīa pueri intra eū z reuixit. Et sil'r in euāgelio egrotauit lazar⁹ z mortu⁹ ē. Aliud thema Lazarus amic⁹ noster dormit: vado vt a sōno excitem eū. Joh. xi. Cōsuetudo diuoscit vt q̄ bona recipit ab alijs: etiā debet meditari vt ecōtra bōa sibi ipendat. Si arbor a qua hz vmbra debet humiditas. Spūal'r. Et sic nos bona accepim⁹ a deo Jac. i. Om̄e datuz optimū z doē donū descendens a patre luminū. Jō meditemur bona ppter eius paternalē dilectōem agere. Od̄ inuit eccl'ia in introitu di. Meditatio cordis mei in conspectu tuo sp: dñe adiutor me⁹ z redēptor meus. Psal. Celi enar. glo. dei zc. Et sil'r in collecta eccl'ia petit h̄ dicens Deus q̄ ineffabilib⁹ mōz renouas sacramēta: ps̄ta q̄s vt ecclesia tua eternis pficiat institutis: z tpalib⁹ non destituat auxilijs. Et figurat i epistola Mulier materfamilias ml'ta bōa exhibuit helie quor⁹ bonor⁹ ipe nō oblit⁹ ei donū reimpendit: resuscitās filiū eius. Sil'r in euāgelio. Martha z maria fecerūt ml'ta bōa ih̄u in bethania. Nui⁹ beneficij nō immemor⁹ visitauit eos in tribulatiōe. De q̄ thema. Lazarus amic⁹ noster dormit: sz vado vt a somno excitē illū. In sūma euāg. tria innuunt Prio infirmitat̄ lazari nunciatio. ibi. Ecce quē amas infirmat. Scdo christi passio. ibi vt vidit ih̄s eā plorantē infremuit spiritu. Tercio lazari resuscitatio. ibi Lazare vēi foras. De p̄mo dicit In illo tpe. s. cū christ⁹ ait. Ego z p̄i vnū sum⁹. z iudei voluerūt euz lapidare. abiit trans iordanē a bethania p vnā dieā z mānsit ibi Interim aūt lazarus infirmabat. Ergo dicit Erat q̄dam lāguēs nomie Lazar⁹. Aug. de ẽbis dñi. huic languori nō amici: nō consilia: nō fomēta: non artis peritia succurrūt. omīa enim q̄ p salute data fuerūt in ꝛrium vertunt. ergo iste languor non remedio sz sola morte erit finiendus. Et dic notāter: quidā particlariter Quia fuit famosus z nobilis. ergo describit euz ex nomie z loco: cū sb̄dit. A bethania distante. xv. stadia a hierl'm de castello marie et marthe sororū ei⁹ vbi xp̄s multotiēs hospitabatur. Maria aūt erat q̄ vnxit dn̄m vngento z extersit pedes ei⁹ capillis suis. Ecce ponit signū amoris: quia idē factuz bis fecē Primū ex ꝓtritione Lu. vij. scdm ex deuotione Joh. xij. Cui⁹ frater Lazarus infirmabatur. Miserūt ergo sorores ei⁹ ad eū dicētes Dñe ecce quez amas infirmat. q. d. Si amasti eū in spūalitate dilige eū in tribulatione. Si in vita tūc z in morte. ecce q̄ amatores dei patiunt q̄nq; q̄d innuit hic cum dr: quia quē amas infirmat zc. Prouerb. iij. Quē diligit dn̄s corripit Nota infirmitas corpal'. Prio est reprehēsiua malicie. Eccl. xxxi. Infirmitas ḡuis sobriam facit aīam. Exemplū d quodā milite q̄ inuidiabat cuidam religioso valde. post h̄ infirmat⁹ miles vocari fecit hūc religiosum q̄ visitauit eum Cui miles dixit. Dñe orate p me. Qui rñdit. In q̄ statu estis melior z deuotior et cognoscatis deū. Rñdit In infirmitate. Cui ille Consuet vos in isto statu de in q̄ ei melius valetis seruire. Exēplū de petronella filia pe tri q̄ infirmata ē. z dū petr⁹ rogaret p illā sanitate. Rñdit. ei ita expedit. Hugo de sancto vic. Deus multos flagellat ne peccēt. vtil⁹ enim est frangi doloribus ad salutē q̄z vti infolumitate ad dānatōz. Scdo infirmitas est excitatiua boni Psal. xv. Multiplicate sunt infirmitates eor: postea accele. Et sic ut beato Hiero. cui nō sapiebat dīna scriptura. Post flagellatiōem aūt diligenter legit eam. Tercio est ꝓfuatiua. ij. Cor. xij. Libēter gl'iabor in infirmitatib⁹ meis vt in me inhabitet virt⁹ christi. Quarto est gl'ificatiua dei vt hic. Sz d. quare nō iuerūt p̄sonal'r Rñdet Chrys. Primo quia vehemēter cōfidebant de xp̄o. iō spabant q̄ p nunciū nō recusaret. Scdo q̄a luctu detinebātur et circa seruitiū infirmi occupabant. Augus. de verbis dn̄i. Iste due sorores iuuenes egrotantis lectulo inherebāt: iugiter fouebant: eloquijs cōsolant̄: patiēter inquiūt sustine et noli desperatiōe cōtinere. q̄ veniet xp̄us et sanaberis. Tercō fm Theophilū: q̄ erāt mulieres q̄b⁹ nō erat licitū exire domum et currere p vias. Querit Aug⁹. quare nō dicebant veni z sana eū vt regul⁹ Joh. iiij. vl' dic verbo vt Centurio Math. viij. Rñdet Aug. q̄ insinuatio necessitatis sufficit amanti

absq; alicuius petitiõis additamẽto spẽali Uel iõ qz cõmiserũt volũtati christi. qz ne scierunt q̃d magr̃ saluti fratr̃ expediret: an. s. sanitas vl infirmitas. Rñdit ihs Nec infirmitas non est ad mortẽ scz finalr. Nota aliqua infirmitas ẽ ad mortẽ corpis tantũ: et est sanctoz. Alia est ad mortẽ aime tm̃. et est pctõz. Tercia corpis z aie. z est dãnatorum. z sic nll'o mõ infirmitas lazari fuit ad mortẽ. non corpis: qz ñ est xrẽtus sz suscitatus. nec aie qz fuit in grã. nec in hȳs siml qz non fuit in inferno: sz in libũ xrẽscendit. Sz pro gl'ia dei vt filꝰ dei glorificẽt p illam. s. vt ppls videns miracl'm cõuertat ad fidem. Tunc sbdit Diligebat aũt ihesus marthã et mariã sororẽ eius z lazarũ: qz sibi multa bona operati sunt. Mystice ad xrẽsignũ q̃ triplices hoies diligit deus. s. actiuos qui sunt intellecti p marthã. contẽplatiuos p mariam. z penitẽtes p lazaz. Iste sunt tres vie eundi ad celũ. Prima ẽ ire p vitã contẽplatiuã. ista vita significat p mariã que ad christi pedes Lu. x. sedebat. Et eiꝰ visione z locutõe pascebat. Et ista vita ẽ diuturnior q̃z actiua. qz illa finit: ista non auferẽ. Iõ dr Lu. x. Maria optimã ptem elegit q̃ nõ auferetur ab ea. Actiua vita tm̃ est in pñti nõ in futo. Ibi em̃ ñ est necesse q̃ aliq̃s aliquẽ induat: quia ibi veste imortalitat̃ oẽs sunt induti. nec aliquẽ potet vel pascat. qz oms sunt satietate pleni. Nec q̃ hospitio recipiat: quia oms sunt in ppria patria. nec q̃ aliquẽ infirmũ visitet. qz nullꝰ ibi infirmat. nec q̃ aliquẽ ad sepulcz portet z sepeliat. qz nullus ibi morit. Nota q̃ iste due sorores erant ex eadẽ stirpe. Ita etiã vtraq; vita p/cedit ex eadem radice. s. charitate dei z pximi. Sed martha erat antiquior. sic actiua prior ẽ q̃z ctẽplatiua. qz ex bono ope tendit ad contẽplatiõem. Sz licz essent sorores tm̃ vna contra aliã murmurabat. Uñ martha conq̃sta est Lu. x. dicens Soror mea reliq̃t me. solã ministrare. Sic vita actia impedit contẽplationẽ. Nota vita ctemplatiua bñ significat p mariã Prio qz maria interpretatur dña. z sic actiua fuit contẽplatiue tã q̃z ancilla dñe. Uñ Eze. sup Ezech. Actia vita seruitus. ctẽplatiua libras vocatur. qz non occupat tpalibꝰ Iõ maria sedebat Lu. x. Secunda via qua itur ad celũ est actiua vita: z ista significat p martham q̃ paupes et peregrinos recipiebat. et ista vita est vtilior et fructuosior q̃z prima. Est enī vtilior primo quia inde sustẽtatur. Est vtilior faciẽti quia in remunerat. Bona em̃ tpalia nõ sũt nostra ppria: sed sunt concessa nobis. Non sunt mansura sz sunt transitoria. Non sunt preciosa sed vilia. Item actiua p marthã significatur z bñ Prio martha fuit larga Luce. x. Satagebat. i. satisagebat. Et sic actia vno mõ fm̃ facultatẽ sbuenietis. Thob. iiij Quõ potueris ita esto misericors. Si nõ in cibis tũc impartire i seruitijs. Si fuerit copia tũc abundãter tribue. Aug. In affectu cordis pensanda ẽ elẽosina facienti. Sc̃do martha fuit freq̃ns in ministerio. et sic opꝰ pietatis xbet fieri assidue. Primo iõ qz liberat a culpa Ecci. iij. Sicut aqua extinguit ignem: sic elemosina resistit pctis. Secudo redimit a pẽa Thob. xij Elemosina ab omi pccato z a morte liberat z nõ patiet animã ire ad tenebras. Amb. Pietatẽ freq̃nter faciens q̃uis lubrici carnis patiatur: vapulabit quidẽ sed nõ peribit. i. disponit hoiez ad grãm z nõ sinit facile perire. Tercõ vitã dat. i. Thi. iiij. Pietas ad oia valz promissionem h̃ns vite que nunc est et future. Item elemosina facit vt accõmodata sint propria quia illa q̃ paupibꝰ damus ppria habemꝰ. Petrus rauenn. Da pauperi vt xbet tibi: qz quidq̃d pauperi xderis tu habebis. quod pauperi non dederis alter hẽbit. Idẽ si hic mãsurꝰ es q̃ tua sunt: hic repone. si aũt illuc iturus es: hec q̃ tua sunt cur hic relinquis. Qui relinquẽda seruat alioz custos ẽ: non suorum. Facit etiã elemosina vt ea que sũt transitoria fiant ppetua z secura. Amb. In turo ponitur qõ xo custodi seruat. Petrus rauenn. Quidquid paup accipit pater celestis suscipit z in celo recondit. Dicit Augꝰ. q̃ quasi q̃ndaz contractũ hic facis cum xo tuo: hic das ibi recipis. hic das res peritu/ras: ibi recipis res sine fine mansuras. Facit etiã elemosina vt vilia sint pciosa: qz terraz mutant in celũ. Augꝰ. Da numũ vt accipias regnum. da ptem vt accipias totũ. Et sbdit. Deus vnũ accipit et dat centũ. et tamẽ nolunt cũ xo homies h̃ze contractũ. Quãtum aũt xus vitam actiuã diligat: ondit p hoc q̃ nõ xe rachel per quã significatur vita contẽplatiua. sed xe lya p quã significat vita actiua nasci voluit. Tercia via eundi ad celũ est p pniam. Si em̃ aliq̃s p mortle peccatum a vita contẽplatiua vel actiua recessisset: vnũ sibi restat. s. q̃ recurrat ad pẽni tentie remediũ vel suffragium. Et tunc qui

erat mortuus p culpam: resurget p pniam. Isti significātur p Lazaꝝ q̄ fuit mortuꝰ et postea resuscitatus. Diligebat igit̄ dn̄s martham mariā ⁊ lazarum. Qꝛ christus diligit frequenter contēplantes vtil'r opantes ⁊ a pctō resurgentes. Jō qui nō sunt in nūero istoꝝ triū a deo nō diligunt̄ sz odiūtur. Isti sunt illi tres viri de q̄bꝫ dr̄ Ezech. xiij. Isti tres viri noe: daniel ⁊ iob in sua iusticia liberabunt anias suas. Per noe qui archā fabricauit ⁊ in fluctibꝫ rexit: significātur actiui qui sepe multis fluctuationibꝫ exponūt̄ Per danielē qui celestes visiōes aspexit: intelligunt̄ ꝯtemplatiui. Per iob q̄ interp̄tat̄ dolens intelligūtur penitētes: qui d̄ peccatꝫ suis dolere dn̄t. Subdit̄ curationis declaratio. Ut ergo audiuit qꝛ infirmabat̄ tūc q̄dem duobꝫ diebꝫ mā sit in eo dē loco. in tercio die iuit in iudeaz. in quarta die qn̄ iam quadriduauꝰ fuit suscitauit lazaꝝ. In quo patet ꝙ eo die mortuꝰ fuit qn̄ christꝰ recepit nunciū sororum. Dedit aūt locū mortuo p tot dies. Primo ideo quia ex presentia eiꝰ mors lazari fuisset impedita. qꝛ vbi vita p̄sens est ibi mors hr̄e locū non pōt. Scd̄o vt miraculū credibiliꝰ redderet̄ ⁊ nullꝰ possz dicere ꝙ mors illa fuisset tm̄ s̄m apparētiā ꝙ scz p sensuuz illusionē facta essz a christo et p artē magicā. Deinde post hec dicit discipulis suis. Eamꝰ in iudeā iterū. Dicūt ei discipuli. Rabbi nūc querebāt te iudei lapidare ⁊ iteꝝ vadis illuc. Nup volebāt euz lapidare iudei. ideo preter cōsuetudinē predicit eis. Eamus in iudeam. qꝛ sciebat eos ante terreri vt minꝰ iacula feriant q̄ preuidētur. vt Greg: dicit. Rn̄dit ih̄s. Nōne duodecim hore sunt diei. Si q̄s ambulauerit ī die non offendit. qꝛ lucem huiꝰ mūdi videt Si aūt ābulauerit in nocte offendit. qꝛ lux non est in eo. Qd̄ duobꝫ modis exponitur Primo s̄m Cris. quasi diceret. Uos dubitatis ascendere in iudeaz. qꝛ nup voluerūt me lapidare. sed dies habet duodecim horas: et quod ꝯtingit vna nō contīgit altera Un̄ si voluissent me lapidare in vna hora hoc forte iam nolūt. quia mutato tempore pōt ⁊ voluntas mutari. Erat enī ꝓuerbiū apud iudeos. ⁊ est adhuc apd̄ nos ꝙ loq̄ndo de mutatione ꝓpositi dicit̄ duodecī sunt hore diei Et iō saluator vsus est tali modo loquendi. Et on̄dit vlteriꝰ ꝙ secun dn̄t esse dicens. Si q̄s ambulauerit in die. i. honeste ⁊ absqz consciētia alicuiꝰ mali. Roꝝ. xiij

Sic vt in die honeste ābulemꝰ. non offendit. i. nō inuenit qd̄ ei noceat. Et h̄ ideo: qꝛ lucem huiꝰ mundi videt et lux iusticie ī eo est. psal. xcvi. Lux orta est iusto ⁊ rectꝫ corde leticia. quasi diceret dn̄s. Nos secure possumus ire cū in die ambulemꝰ. Si aūt ambularemꝰ in nocte iniquitatū: de facili ml'ta pericl'a nob̄ euenirēt De qua nocte. i. Thessalo. v. Qui dormiūt nocte dormiūt. Et tal' offendit. i. impingit. qꝛ lux scz iusticie non ē in eo. Alio mō exponit Grego. in illo loco Si quis ambulat in die ⁊c. dicens. ꝙ dies est pn̄tia christi ī mūdo. Nox v̄o est tempꝰ post passionē eius. vt sit sensus. Non est timendū de iudeis qꝛ q̄zdiu ego sum in mdo vobis nō imminet periculū. Un̄ qn̄ iudei eum cape voluerūt. Joh. xviij. dixit turbis Si ergo me q̄ritis sinite illos abire Sz in nocte id est in tempe post passionē: tunc timendū est vobis ire in iudeā qꝛ patiemini a iudeis ꝑsecutōem Zacha. xiij Percutiaz pastorē ⁊ dispergent̄ oues gregis. Alio mō exponit Augꝰ. Dies est ipse christus. hore duodeciz apl'i. Joh. ix. Nōne duodecī vos elegi. sed timendū est qd̄ sequit̄. Et vnus ex vobis diabolus ē. Judas ergo non erat hora huiꝰ diei quia nō lucebat. Sz dicēdū ꝙ dn̄s hoc mō dixit nō habito respectu ad iudam: sed ad successorem suū. scz Mathiā Est ergo sensus. Nōne duodecī hore. q. d. Uos estis hore: ego suz dies. Sic̄ ergo hore ꝯsequūtur diem: ita ⁊ vos debetꝫ me seq̄. Si ego volo ire in iudeā vos n̄ debetis me preire: nec voluntatē meā mutare. sed debetis me sequi. Simile dic̄ petro Mat. xvi. Uade post me sathana. i. me seq̄ris: nec precedas meā voluntatē. Nec debetꝫ timere periculū. q̄a vos itis mecū qui suz dies. Un̄ sicut q̄ in die vadit n̄ impingit. i. non offendit. ita nec vos qui mecuz itis. ad Ro. viij. Si deus ꝓ nobis quis ꝯ nos. Et h̄ ideo qꝛ lucem huiꝰ mundi. i. me videt. Si aūt ambulauerit in nocte. i. in tenebris ignorantie et peccati tunc offendit. Et hoc iō: quia lucem huiꝰ mūdi non videt. Lux scz spūalis non ē in eo. non quidē ex defectu lucꝫ: sed ex eoꝝ rebellione. Job. xxiij. Ipi fuerunt rebelles lumini. Nota ml'tiplex est dies. Primus natural'. et hic habet. xxiiij. horas. Genesis. i. Factū est vespe ⁊ mane dies vnus. Isto modo dicit̄. Memento vt diez sabbati sanctifices. Exo. xx. Scd̄s dies est artificial' qui causat̄ ex ascensiōe solis sup nostꝝ

emisperium. Et ille qñq; habet pl'es horas: quandoq; pauciores: sm q̄ sol vno tpe pl⁹ apud terrā manet q̄ alio. Nā in nostro clima te breuissim⁹ dies ē octo horaꝝ sz lōgissimus sedecim. Et diuidit contra noctē. Tercius dies est eternitatis. de q̄ Mich. v. Egressus ei⁹ ab initio a diebꝫ eternitatꝫ. quia iste dies lucet sine diminutōe sui z sine corruptione: qz ibi est eternitas sine variatiōe psal. ci. Tu aūt idē ipse es z anni tui ñ defi/cient. Quart⁹ ē dies supne iocūditatis psal. lxxxiij. Melior est dies vna i atrijs tuis sup milia Jsti dici ñ succedit nox. Apoc. xxij. Et nox vltra nō erit z ñ egebit lumie lucerne. Quint⁹ ē dies gtie salubritatis. De quo Joh. ix. Me oportz operari opa e⁹ qui misit me donec dies est. Et ille dies diuidit ꝫ noctez culpe z gehenne q̄n nemo pōt operari. Subdit Post hoc dixit illis. lazar⁹ amicus noster, ppter multa bñficia z obsequia sez q̄ nobis exhibuit: dormit. sed vado vt a somno excitem illū Nota mortē lazari vocat hic somnū Prio ppter spem resurrectōis p̄ma Thes. iiij. Nolo vos ignorare de dormientibꝫ neq; contristemi sic ceteri q̄ spem non hñt. Secundo ppter facilitatē resurrectionis. Uñ Aug. Tanta facilitate excitabat eū de sepl'cro quāta aliq̄s excitat aliquē de lecto. Nec mirz: qz ipse ē qui suscitat mortuos z viuificat Joh. v. Veniet hora q̄ hij qui in monūtis sunt audiēt vocē filij dei ꝛc. Tercio ppter meliorationis mutabilitatē p̄ma Lor. xv. Surgēt mortui incorrupti. Tunc dixerūt discipli ei⁹ Dñe si dormit salnus erit. qz somn⁹ egrotoꝝ signū est sanitatꝫ Dixerat ihs de morte ei⁹. illi aūt putauerūt quia de dormitiōe somni diceret. Et iō putauerūt inutile esse vt iret illuc ad excitādū illum. Et non mirz qz aiales fuerūt. i. Lo. ij Animal' hō nō pcipit ea q̄ spūs dei sunt.

Nota licz dñs sbito posset discipulos facere pfectos in fide z in omni scia. tñ ppter nos instruēdos voluit eos paulatim ꝓfice/re vt nō miremur si z nos paulatim in virtutibus ꝓficim⁹ z in religione z in sācritate Et hoc facit ppter tria. Primo ppter h̄ vt null⁹ gloriet de suis meritis: aut de sua bonitate vel ingenio q̄libꝫ puenerit ad summū. et h̄ nō est de lege cōmuni. Secdo vt hō cognoscēs infirmitatē suā non cesset corde ore et ope petere a deo vt ipsuz ad pfectā sanctitatem p̄ducat. Tercio vt hō intelligens se dei adiutorio indigere q̄tidie de futuro in virtutem: de bono in meli⁹ pficiat sp bñ opādo q̄diu enim viuit sp pōt grā dei augeri in eo meritūq; ipsius multiplicari z melior fieri. Tunc dixit eis ihs manifeste. lazar⁹ mortuus est. z gaudeo ppter vos vt credatis: quia ibi non erā sz eam⁹ ad eū. q. d. Nos audiui mus infirmitatē lazari sz ego absens ānunciauim⁹ mortē z gaudeo ppter vos. i. ppterve strā vtilitatē vt ex h̄ sumatis experimētū diuinitatꝫ mee. qz inquātū absens tā video Deū. uij. O mia nuda z apta sunt oculi ei⁹. Nec mirz qz ipse est oibus pñs Dicre. xxiij Celum z terrā ego impleo. Et dicit notanter credatis nō vt mō inciperēt: sz vt ap̄li⁹ robustius q̄ crederent. ad instar illi⁹ Mar. ix. Credo dñe adiuua incredulitatē meam semp eni fides eoz miracul' augebat Ex eo vero q̄ gauder ex morte lazari. dat intelligi q̄ aliq̄n malū sit ratio gaudij inquātū ordinatur ad bonū. Roz. viij. Diligentibꝫ deuz omnia coopant in bonū. Et eo aūt q̄ dicit: eamus. datur intelligi dei clemētia q̄ hoies in petis existentes quasi sursum preuenien do attrahit. sm illud Dicre. xxxi. In charitate ppetua dilexi te z iō attraxi te miserās Dixit ergo Thomas q̄ dr didim⁹ ad cōdiscipulos. Eam⁹ z nos vt moriamur cuz illo Scōm Crisō. Thomas erat magnanimi⁹ q̄ alij. iō ait: eam⁹. q. d. Exponemur piculo qz ipse nō timet mortē. pon⁹ nanq; vult tre se z nos morti tradere Alio modo sm Aug. hoc dicebat ex magna dilectōe. q. d. Melius ē nobis cum illo mori q̄ sine illo viuere. Unde glo. Amabant nanq; incōparabil' ap̄li dñm eorumq; vita ex illi⁹ pñtia pendebat. adeo vt aut cum eo viuere aut cū eo certe mori iocundū h̄rent. Eam⁹ inq̄t z moriamur cum illo quia videm⁹ euz ad inimicos z ad mortem pperare. Nec enim a tali consilio valemus eū reuocare. Eam⁹ z nos ꝛc. ne post ei⁹ necem tefti z incōsolati ibi maneam⁹. Dec glo. Nondū enim intellexit thomas q̄ post mortē resurrectionē z ascensionē suam esset alium cōsolatorem missur⁹ Joh. xvi. Si ñ abiero paclit⁹ nō veiet ad vos. Uenit itaq; ihesus z inuenit eū quattuor dies iaz in monumento h̄ntem. Ubi sciendū q̄ añ resuscitationem a mortuis ipsi⁹ Lazari possunt multa considerari. s. quoz vnuz erat mortis: qđ tangit cum dr Uenit itaq; z inuenit eū quattuor dies ꝛc. Per hos quattuor dies intelliguntq̄ quattuor dies quadruplicis mortis Prima mors original'. ad Ro. v. Per

Feria sexta post Letare

vnum homiem pctm̃ in hũc mundũ intra
nit. et p pctm̃ mors. ecce p̃m⁹ dies. Et mors
transgressionis leg⁹ nate. Isa. xxvij. Trans/
gressi sunt leges mutauerũt ius dissipauerũt
fedus sempiternũ. Ecce scõs dies. Et transgressionis leg⁹ scripte q̃ phibet etiam mala.
et ipsa p̃tenit. Ecce dies terci⁹ mortis Et est
mors trãsgressionis leg⁹ cuãgelice qua p̃dicat christ⁹ eterna vita. ecõtra gehẽna. sed et
hoc cõtemnũt hoies. Ecce quart⁹ dies mortis in qua putret hõ. Et illa est periculosior
alĩs Ad Heb. x. Irritam q̃s facies legẽ tc̃.
Scõm Aug. hec quadruplex mors ẽ pctõrum que est pessima. p̃m illud Psal. xxxiij.
Mors pctõr pessima. Tũc sb̃dit. Erat be/
thania iux̃ hierl̃m quasi stadijs. xv. Multi
aũt ex iudeis venerũt ad mariã z martham
vt consolarent eas de fratre suo Hoc est contra alios christianos qui negligũt cõsolari
tribulatos. Cũ tñ scribit Ro. xij. Gaudete
cũ gau. flete cũ flen. Quidã venerũt ex sincera cõpassione vt amici. Alij ex ficta simulatiõe. qz erãt nobiles z diuites dñe volentes eis placere Quidã ex dati affectione vt
paupes. Quidã ex maligna insultatiõe vt
pharisei q̃ postea dixerũt. nõ poterat hic facere vt nõ moreret q̃ apuit ocłos ceci nati.
Martha aũt vt audiuit qz ihs venit occurrit ei. Maria aũt domi sedebat quia christi
p̃ntiam ignorabat. Nã martha hẽbat curã
dom⁹. z iõ prio nũciat⁹ ẽ ei xp̃i aduẽt⁹ Sz
diceres quare martha ñ reuelauit statim sorori aduẽtũ ei⁹ Rñdet Prio voluit experiri fiduciam si q̃d possz hẽre de suo fratre vt p̃spa
sorori nũciarz. Scõo celauit ppter iudeoz
p̃ntiam. qz ospirauerãt in morte ei⁹. Tercio
ppter desiderij sui vehemẽtiã: Ita enĩ vehementer desiderauit loq̃ cũ xp̃o vt nõ aliũde
cogitabat. Et dixit ad ihm Dñe si fuisses h̃
frater me⁹ ñ fuisset mortu⁹. Credebat enĩ q̃
p̃nte xp̃o mors locũ hẽre nõ potuisset. qz vidit mlierẽ ad solũ tactũ fimbrie fuisse sanatam. Et in h̃ imperfecte credidit. qz christus
equal⁹ hz se ad p̃ntia z absentia. qz oia sũt
sibi p̃ntia. Hiere. xxiij. Putas ne e vicino
deus ego sum z ñ de⁹ de longe. Sb̃dit. Sed
nunc scio: qz q̃cunqz popposcerz a deo dabit ti
bi de⁹. Arbitrabat q̃ christ⁹ orando possit p̃
teritam mortẽ excludere. Sic helizeus orãdo
puerz suscitauit Ergo adhuc fuit ipfecta in
fide. Iõ dicit ei ihs Resurget frater tu⁹. Qz
aũt martha ipfecte cognoscebat. iõ dñs ad
altiora instruẽdo ꝓuehit: pnũciãdo lazari
resuscitationẽ. Sz ipa ait Scio qz resurgz
in resurrectõe in nouissimo die. q. d. Non ẽ
auditũ a seclo q̃ qs quadriduanũ mortuũ
et fetentẽ in monumẽto resuscitaret. Ideo i
cor meũ cadere nõ p̃t. q̃ stati resuscites eum
nisi in fuko. Dic̃ ei ihs Ego sum resurrectõ
et vita. i. resurrectõis cã. qz resurrectio x̃pi ẽ
causa resurrectõis nrẽ. z resurrectio generalis
fiet ꝑ tute christi vocãtis mortuos ad iudicium. i. Cor. xv. Quoniãquidẽ p hominẽ
mors z p hoiem resurrectõ mortuor. Et vita scz p essentiã ppter qõ sũ cã vite omnibus viuentibus. Qui credit in me. scz p fidez formatã. Etiam si mortu⁹ fuerit. supple corporaliter: viuet supple spũal̃r. Abacuc. ij. Justus in fide sua viuet. Et omis q̃ viuit z credit in me nõ morie⁹ i eternũ. i. morte eterna
Marci. vl. Qui crediderit z baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. Credis hoc. Ait illi. Utiqz dñe
Ego credidi quia tu es christ⁹ filꝰ dei viui q̃
in hunc mdz venisti. Glo. Sciebat christ⁹
hoc quẽ nihil latere p̃t q̃ crederet. sed confessionem qua saluarer querebat Ro. x. Corde creditur ad iusticiam. ore autẽ confit ad
salu. Item interrogat qz dicit scrũs Tho. i
secunda scde. q. xl. ar. ij. Fides non suffic̃ in
mente nisi oris confessiõe exprimat. Ro. x.
alꝰ petrus nõ peccasz negãdo xp̃m Jõ dic̃
Ego credidi. q. d. ꝑm Aug. Quidquid dicis de potestate tua. i. effectu salutz credo totum. z quod ego credo plus ẽ radix omnũ
sclicz q̃ tu es christus filꝰ dei viui q̃ in hũc
mundũ venisti p salute generis hũani. Joh.
xvi. Exiui a pre z vẽi i hũc mdz. Et cũ hec
dixisset abijt z vocauit sororẽ suam silentio
dicens Magister adest. dicit silentio propter iudeos p̃ntes: quoz quidam ꝺ christũ
machinabãtur. Itez dic̃ Et vocat te: quia
presentiaz christi putabat absentatõnem
Illa aũt vt audiuit surrexit cito z venit ad
eum. Nondũ enim venerat Jhesus in castellum: sed erat adhuc i illo loco vbi occurrit ei martha. Non distulit ppter luctũ: nõ
tardauit ppter assistentes. sed statim vt audiuit surrexit cito. Etiam p̃uenisset martha
si sibi aduent⁹ christi fuisset prius nũciat⁹
Judei igitur qui erant cũ illa in domo z cõsolabnãt eam. cũ vidissent mariam: qz cito
surrexit z exiuit secuti sunt eam dicentes.
quia vadit ad monumẽtũ vt ploret ibi Isti
in dei non audierũt verbum marthe. iõ credebant eam sb̃ito motam ex compassione
fratris sui. Etiam diuina ꝓuidentia factũ

est vt iudei sequerent mariam vt dum plures essent ibi quādo Lazarus resuscitatur erat tam grande miraculū q̄driduani mortui resurgent testes plimos iueniret. Maria ergo cū veniret vbi ihesus erat vidēs cū cecidit ad pedes ei⁹ z dixit ei. Dñe si fuisses hic frater me⁹ n̄ fuisset mortuus. quasi diceret fm Augu. Dum nobiscū p̄s fuisti non moriebr: non infirmitas. nec mors aliqua nobis appropinquare ausa est. Unde etiā marie firmitatē: licet esset mandatū principiuz q⁹ nullus confiteret christū. tñ hoc nō vereī sed secure eū confitet. Jhesus aūt vidēs eū plorantem z iudeos qui venerāt cū ea plorantes. infremuit spū. scz ex indignatiōe ei⁹ contra diabolū. p cui⁹ suggestionē mors venit in mundū quē erat cito rebellaturus Et turbauit seipm. s. ex compassione Lazari et sororz eius. Et dixit Ubi posuistis eū. Nō ex ignorantia interrogat. sed vt populi sibi sepulcz indicātes cōfiterēt lazaz mortuū z sepultum. et sic miraculū ab omīb⁹ videret Ul'vt mystice demonstraret se hmōi peccatorem nescire cuiusmodi p lazaz significat Dicūt ei. Dñe veni et vide. Et lacrimatus est ihs ꝓpter mlta. Prio ꝓpter compassionem z pietatem. Scdo vt oñdat nō esse cō prehensibile: si quis plorat ex pietate Ecc. xxxviij. Fili sup mortuū produc lacrimas. Tercio fm Hiero. non fleuit lazaz mortuū sed rediuiuum. Quarto fm Crisō. vt ostēderet humanā naturam vere assumptam.

Nota christus fleuit quater. Primo in natiuitate. Un canit eccl'ia Uagit ifans inter arta positus p̄sepia. vbi angeli letabātur Et in hoc fleuit q⁹ perdidim⁹ gaudiū angelorum. Secundo sup ciuitatez hierusalem Luce. xix. dicens. Si cognouisses z tu. Ibi fleuit nostrā ignorātiā Jac. v. Plorate vlulantes in miseriis vestris que aduenient vobis. Tercio fleuit ad sepulcz lazari vt hic. z ibi refleuit nrām p̄item miseriā quā z nos deflere debem⁹ Thob. iij. Memento fili q̄m pauperē vitaz gerim⁹. Eccl's. ij. Lūcti dies eius doloribz z crūnis pleni sunt. Quarto fleuit in cruce Ad Hebreos. v. Lū clamore valido z lacrimis zc. Et ibi fleuit nrāz ingratitudinē. Figurat. ij. Re. xv. dauid ascendit cluū oliuaz z fleuit q⁹ fili⁹ ei⁹ Absalon erat sibi ingratus. Spūal'r. sic christus ascēdit crucem flens pctōz ingratitudinē. Doctrina. Mystice. p lazaz intelligit quilibz peccatoz in mortli. Talis primo infirmat. scdo moritur. tercio quadriduan⁹ in monumēto iacet. quarto fetet. Et sic pctōr primo infirmatur q̄n homo nō habet deu orōez nec dei dilectionē dicens illud Psal. vi. Miserere mei dñe q̄m infir. sum. Infirmitas homis cognoscit q̄n non habet debitū saporē cibi et potus. Et sic infirmitas spūal'r cognoscit q̄n homini nō sapit vbū dei. qz verbū dei ē cibz anime. Deut. viij. Non in solopa. vi. hō: sz in oī vbo qd egredit de ore dei. Figuratur in filio mulier⁹ in ep'la. iij. Reg. xvij. in quo non remāsit alitus. Scdo hanc infirmitatem sequitur mors. i. pctm mortale. Naz sicut homo mortu⁹ frigidus ē. sic peccatoz qz sine igne diuini amoris. De quo Luce. xij. Ignem veni mittere in terrā zc. Et iō dñs hortatur nos Mat. xxiij. Orate aūt vt nō fiat fuga vestra in hieme. i. mors: vel sabbato. id est in ocio. Tercio erat quadriduan⁹ quattuor. s. dies hīs in monumēto peccati. Primus dies est mal⁹ cōsensus in corde p quē anima morit Sap. i. Peruerse cogitationes separant nos a deo. Et figurat Mathei. ix. in puella mortua in domo. iō Mathei. v. dicitur. Qui viderit mulierē ad cupiscendū eam iam mechat⁹ est in corde suo Et econtra. vbi consensus nō est ibi pctm abest saltem mortale. Augusti. Non sentit qui nō cōsentit. Secūs dies est mal⁹ cōsensus in ore quando. s. ille cōsensus verbis exprimitur alios scandalizādo. Mat. xij. Ex verbis tuis damnaber⁹. Ut heu multi sunt Jsaie. iij. Pctm suū quasi sodoma predicauerunt nec absconderūt. ideo Math. xviij. Ue illi per quē scandalū venit. Et hec dies mortis figurat per adolescentē Luc. vij. qui efferebatur extra portā ciuitatis. Tercius dies est malum opus Jaco. i. Peccatū cū consummatū fuerit generat mortē. Quartus dies est peccandi consuetudo. q̄n sz homies difficulter dimittūt pctā dicentes se n̄ posse dimittere. qd tñ est pessimū. Hiere. xiij. Si cut ethiops nō pōt mutare pellē suam aut pardus varietates suas. et vos poteritis bñ facere cum didiceritis malum. Et puer. xxij. Adolescēs iuxta viā suaz gdit cū senuerit n̄ declinat ab ea. Et ex illa cōsuetudine peccādi sequtur fetor Joel. i. Cōputruerūt iumenta in stercore suo. s. ferentes Mathei. xxiij. Ue vob scribe z pharisei hypocrite. qz sile⁹ est⁹ sepulcr⁹ dealbat⁹ q̄ a foris apparēt hoibz speciosa: int⁹ aūt sunt plēa ossibz mortuoz et omni spurcicia. et tales difficulter resusci

tantur. De quo Greg. Difficile surgit quē moles male cōsuetudinis premit. Nā multa requirunt ad talem resuscitatōem lazari id est peccatoꝝ. Primo christꝰ turbauit se et fleuit. Et sic pctōr debz flere ⁊ conturbari in vera contritiōe. Hiere. vi. Luctū vnige. fac ti. planctū amaꝝ. Sicut mater inconsolabiliter flet ꝓ vnigenito filio suo. sic peccator flere debet ꝓ aīa mortua. Eccī. xxij Sup mortuū plora qm̄ deficit lux eius. Sz heu aliqui totalr indurati sunt. qđ conqrit Bernardꝰ d. Cadet asinꝰ est q̄ sbleuat. cadet aīa nō est q̄ recogitat. Cum tn̄ requirit ad talē resuscitatōez vera contritio. Ideo ps. cxviij Exitus aquarū deduxerūt oculi mei. Sic fleuit Ezechias Isa. xxxviij. audiēs sibi ysaiam prenūciare mortē suam. Scđo xpus interrogat vbi positus sit ad denotandum ꝙ non vult scire pctōres ꝑ approbatōnem Mat. vij. Non noui vos: discite a me oms qui operamī iniquitatē. Tercio oñdūt ei sepulcꝝ. Sic nos dēmꝰ ei ostendere ꝓfunditatem ⁊ deformitatez peccati in confessione. Boetius. Si opꝰ medicātis expectas oportet ꝙ vulnꝰ detegas. Quarto iubet auferre lapidē. Spūalr. i. obstinationē. Hic lapis tollitur qn̄ cordis duricia emollit. Ezech. xxxvi. Auferam cor lapideū de carne vestra et dabo vobis cor carneū et spm̄ meū ponaz in medio vestri. Et hoc ꝑ discipulos. i. per predicatores Psal. xc. Ne offendas ad lapidē pedē tuū. ideo Angelis suis mādauit de te vt custodiūt te ⁊c. Quīto xps orauit. Et sic nos Iacobi. v. Multū valet deprecatio iusti assidua. Sexto clamauit clamore magno: ad innuendū ꝙ multū clamare oportz in predicatiōe vt peccator cesset a pcti consuetudine. Isa. lviij. Clama ne cesses ⁊ quasi tuba exalta vocē tuam. Etiam vt clamet in orōne Psal. xc. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiam eū. Et clamore magno. de q̄ Bern̄. In dei auribꝫ desiderū vehemēs est clamor magnꝰ Intentio ꝟo remissa vox est sbmissa Septimo vocauit euz noīe dicens Lazare veni foras. Lazarus interpretat adiutus vl auxiliatus. scz gratia dei. Psal. cxx. Auxiliū meū a dño. Nam sine dei adiutorio pctōr non pōt surgere. Anshel. ponit exemplum dicens. ꝙ homo per se potest in foueā precipitari: sed ꝑ se nō pōt exire. Et istud exēplū pertinet ad auaros qui sunt in fouea ꝓfunde cupiditatis. qz nunqz pn̄t satiari Eccs. v Auarus nō implebit pecunia. Scđm exēplum ponit Criso. Sicut nauis fracto gubernaculo illuc ducit vbi tempestas voluit sic homo perdito auxilio gtie dei nō facit qđ vult. sed quod diabolus. Terciū exempluz est eiusdē Criso. Sic ppl'us facit regem cū factꝰ fuerit repellere eū non pōt. sic supbi faciunt diabolū regē suum ponētes thronum diaboli in cordibꝫ suis. Et nullꝰ pōt eū inde eripere nisi deꝰ Job. xli. Ipe est rex sup oēs filios supbie. Quartū exēpluz: piscis intrat per se hamū ⁊ exire ꝑ se non potest. sic ⁊ nos Osee. xiij. Perditio tua ex te: saluatio autez ex me Psal. xciij. Nisi dñs adiuuit me paulominus hītasset ī inferno aīa mea. Octauo manꝰ ⁊ pedes erant ligati scz funibꝫ peccatoꝝ Prouer. v. Funibꝫ pctōꝝ q̄sqz ꝯstringetur. Simil'r ⁊ facies erat ligata: qz nōdū plena erat visio gratie. Nono iubet eū soluere ꝑ discipulos. i. sacerdotes Mat. xvi. Qđcunqz solueris sup terraz erit solutū ⁊ in cel' Ecce q̄z difficulter lazarus. id est peccator de consuetudine peccati reuocat.

Sabbato
Sermo LIX

Ego sum lux mundi. Joh. viij. Galienꝰ ī anthidoto veteri. Serpēs si manū ferit si ī instāti hō manū alterā fonti algenti īmerserit sbito cōualebit. Spiritualiter. Sic ⁊ nos si lesi sumꝰ a serpente infernali in manu praue opationis alterā manum bone opatōis īmergamꝰ in fontē. id ē christum. psal. xli. Sitiuit aīa mea ad deuz fontē viuū. Ut ex illo bibamꝰ hortat nos introitus di. Sitientes venite ad aq̄s dic dominꝰ ⁊ q̄ nō hētis preciū venite bibite cum leticia. s. fontē grē. Et hūc fontē petit eccl'ia ī collecta. Fiat q̄s dñe ꝑ grāz tuā fructuosus nostre deuotōis affectꝰ. qz tunc nob ꝓderūt suscepta ieiūia si tue sint placita pietati. Et si fontē gratie appetamꝰ ipse n̄ negabit nob Et h̄ ꝓmisit ī epl'a Isa. xlix. In tēpe bn̄placito exaudiui te ⁊ in die salutꝭ auxiliatꝰ sum tui. Et seq̄tur. Nunq̄d pōt obliuisci mater infantē suū vt n̄ miseat filio vteri sui. ⁊ si illa oblita fuerit ego non obliuiscar tui. Ecce q̄z bonꝰ dñs qui omībꝫ vult misereri ⁊ lumine sapie illūinare. Jō dic in hodierno euā. Ego sum lux mđi. In sum. euang. tria innuunt Primo quō se xps luci assimilat: ibi

Ego sum lux mundi. Scdo quō errantes dirigit. ibi. qui me seqt̄ ꝛc. Tercio quō lip/ pientes oculos excecat. ibi. tu ꝛe teipo testimo nium ꝛc. De ꝓmo dicit̄ In illo tpe. scz cum absoluit adultrā. post ꝫ in pntā phariseo rum ait. Ego sū lux mūdi. Nota xps dicit̄ lux mlt̄is rōnibꝫ Prio qz lux ē pura. ꝛ sic xps .i. Pe. ij. Pctm non fec nec inuēt̄ est dolus in ore eius. Sap̄. vij. Candor est luc̄ eter/ ne ꝛ spec'm sine macula Dec lux seqtur cā/ delabꝝ. Et sic in penitētibꝫ dꝫ esse puritas. Ecci. xxxvij. Qui baptizat a mortuo ꝛ iteꝝ tangit qd pdest lauatio illi⁹. Scdo xpus dicit̄ luxqz lux est cōis. s. bonis ꝛ malꝫ. et sic eius gtia ꝛ bñficia Mat. v. Facit solē suuꝫ oriri sup bo. ꝛ ma. Psal. xxxij. Miscdia dñi ple. ē ter. Job. xxv. Sup quē ñ fulget lumē eius. qsi diceret. sup omes. Joh. i. Erat lux vera q̄ il. oēm ho. ve. i hūc mdꝫ. Sil'r in pe nitentibꝫ debet esse cōmunitas. s. in affectu pietat̄ ꝛ cōitas in sbuentōne ꝓximoꝝ Lu. vi. Oīi petenti te tribue. Thob. iij Noli auertere faciē tuā ab vllo paupe. Bala. vi. Opemur bonū ad oēs Et ꝫ intelligēduꝫ ē quantū est ꝛe se xps oēs illūinat nō tm oēs illūināt. Et hoc pōt cōtingere tribꝫ dupl̄. Primo qñ homo i domo tenebrosa se inclu dit. Scdo quādo oculos claudit. Tercio qñ obstaculū interponit. Sic spūal'r in do/ mo obscura se includit q̄ affectat ignorātā Job. xxxij. Ipsi fuerūt rebelles luminis: ne/ scierūt vias ei⁹ nec reuersi sūt p semitas illi⁹ ꝑma ad Coꝝ. xij. Oīis ignorans ignora bit. Et. xxxviij. dist. qui ea. vbi dꝫ Qui ea q̄ dei sunt sapiūt a dño sapiunt. Qui ea que dei sunt nesciūt a dño nesciunt. Itē oculos claudit qui nō adhibet volūtatē suā. Dan. xiij. Declinauerūt oculos vt nō viderēt celū nec recordarent iudicioꝝ iustoꝝ. psal. Oculos suos statuerūt declinare in terrā. Item obstaculū ponit q̄ habꝫ mortalem culpam Isa. lix. Iniquitates vre diuiserūt int vos et deum vestꝝ. Tercio lux habet absconditā reuelare. Et sic xps reuelabit secreta cor/ dium in extremo iudicō. i. Coꝝ. iij. Nolite ante tps iudicare q̄usq; veniat dñs qui et illūinabit abscondita tenebraꝝ ꝛ mānifesta/ bit consilia cordiū. Jaz em luxuriosi absco dunt adulterū sꝫ ibi mānifestabit. Nau. iij. Reuelabo pudenda tua in facie tua ꝛ gentibus oīdam nuditatē tuā ꝛ regnis ignomi niam tuā. Nūc abscondita ē pena reprobo rum. Lu. xix. Si cognouisses ꝛ tu ꝛc. que nunc abscondita sunt ab oc'lis tuis Sꝫ ibi reuelabit Apoc. xvij. Quantū glificauit se in delicijs tm̄ date illi tormētum ꝛ luctum. Nunc ustū effectū luc̄ dēm⁹ ꝫe. s. nos pe ni/ tentes. vt scz pctā nō abscondam⁹ ꝫ reuele mus. Psal. xxxvi. Reuela dño viam tuam. Amb. sup psal. Nō ꝫ tegit ꝛe⁹ detegit.

Quarto lux facit vigilare psal. lxij. Ad te de luce vigilo. Sic chr̄ist⁹ ad vigilādū nos solicitat. Mat. xxvi. Vigilate ꝛ orate ne in tretis in temptatiōem. Et sic penitētes dñt vigilare. ij. Thimo. iij. Tu ꝛo vigila in oi bus ꝛ labora. Quīto xps dꝫ lux qz lux est materia gaudij. Thob. v. Quale mihi gau dium ꝛc. lumen celi nō video. Aug. Mal lem esse in inferno ꝛ videre faciē dei q̄ in ce/ lo ꝛ ea carere. Eccs. xi. Dulce lumē ꝛ delecta bile est ocul' videre solem. Reuera si habes hanc lucē. i. xpm. tūc hēs vitā eternaz. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te so/ lum deū verꝫ ꝛ quē misisti ihm chr̄istum.

Sexto chr̄ist⁹ dꝫ lux qz ābulantes illūi/ nat ne tenebras incurrāt Quapter dixi secundo tangit quō chr̄ist⁹ errantes dirigat cum sbdit. Qui seqtur me nō ambulat in tenebris. Aug. Tenebre metuēde sunt sz moꝝ non oculoꝝ. Et si oculoꝝ nō exterioꝝ sed interioꝝ oculoꝝ. Non illoꝝ vnde discer nitur album ꝛ nigꝝ. sed iustum ꝛ iniustum Non autem pñt errare q̄ sequūtur hāc lucē sz chr̄istū. Quia ipse est via Joh. xiij Ego sū via vita ꝛ vita. Nota triplici ꝛe causa non erratur in via Primo vbi est impressio fragmētoꝝ id est vulneꝝ. Secūdo vbi est crucis erectio Joh. xix. Baiulās sibi crucē ꝛc. Tercio vbi est plantatōis reflexio. i. spi/ naꝝ coronatio. Heb. Recogitate qui talez sustinuit aduersus semetipm contradictōz vt non fatigemini animis vestris Septi mo chr̄istus dꝫ lux vt dixi p tercio ꝓncipa/ li. qz malos oculos hñtes excecat. Et sic iu/ dei excecati sunt vt noctue. Johis. iij. Qui male agit odit lucē. ꝛ non venit ad lucē. vt non arguātur opera eius Joh. i. Lux venit in mundū et tenebre eam non ꝓhendēt Dilexerūt homines magꝫ tenebras q̄s lucē. Et sic phariseī qui illuminari debuissent: fuerunt excecati dicentes. Tu ꝛe teipso te/ stimoniū phibes testimoniū tuū non est ve rum. falsum loquuntur. Actuū. x. Cui om nes prophete testimoniū phibēt. s. xpm na scituꝝ. ideo rndit. Et si ego testimoniū phi bo ꝛe meipso testimoniū meū verū est. q. d.

Qui non ꝑt fallere nec falli recipi potest ī testimoniū tam in causa ꝓpria q̄ aliena. Iꝫ ego sum ꝑhmōi Joh. xviij. Ego sum ꝑitas et vita. Deus em̄ non ꝑt fallere. Psal. cxluij. Fidel' dñs i oib⁹ ꝑb⁹ suis ⁊ san. i. o. opi. suis. Et sb̄dit. Quia ego scio vñ veni aut q̄ va/ do. id est ex deo p̄z: ⁊ deus sum. vos aūt ne/ scatis vnde venio aut q̄ vado. Scōz Aug. Jsti iudei videbant hoiem nec credebāt de um. q. d. vos imposuistis mihi mendaciuz et hoc ideo: qz nescitis me fore deū. Nota multa mala imposuerūt christo. Prīo men dacium vt hic. secundo peccatū Johann. ix. Scim⁹ quia hō hic pecōz est. Tercio dixe/ runt eū transgressorē in ope Joh. ix. Non ē hic hō a deo q̄ sabbatū nō custodit. O magē nequicia imponere mēdaciū veritati. Joh. xvij. Sermo tu⁹ veritas est. Item imposue runt peccatū sanctitati Daniel. ix. Ungatur sanctus sanctoꝝ. Item imposuerunt transi/ gressionem ꝛitati Matt. xij. Dñs filj⁹ ho minis est et sabbati. Octauo dñs dz lux nam absentia vere lucis facit hoiem errare in iudicijs. Et sic iudei errauerunt in iudi cijs. Jdeo sb̄dit Vos ſm carnez iudicatis. Aug. q. d. hominē me videtis ⁊ deū non in telligitis. Ego nō iudico q̄nq̄. scz ſm carnē sed ſm veritatem. Psal. Omia iudicia tua veritas. Uel sic scdo mō Joh. xij. Nō veni vt iudicē mundū. q. d. Si nunc ꝛberē iudi care tunc ꝛberē vos condēnare. Et si ego iu dico iudiciū meū vez est. Reuera primo ꝓ pter multiplices testes. Prim⁹ quilibz predi cator Act. i. Eritis mihi testes in iudea ꝛc. Scdo opa singuloꝝ Joh. v. Opera que fa cio testimoniū phi. de me. Tercio oīs crea ture Psal. xlix. Aduocauit celū ꝛsursum et terrā discernere ppl'm suum. Nono chri stus dz lux que lux manifestat se ⁊ p̄m di cens. In lege vīa scriptū est. duoꝝ hominū testimoniū vez est. Deut. xvij. scriptum est hoc. In ore duoꝝ vl' trium stat oīe verbū.

Sz d. Quomō testimoniū duoꝝ hoim sit vez cū ꝓtigit q̄nq̄ eos mētiri. Sic duo testes ō susanna ⁊ tot⁹ ppl's ō xp̄m mētit⁹ē. Rndetur ſm Aug. q̄ vez est. id est ꝛberi re/ putari vez. qz magꝭ phabile est q̄ vn⁹ mētia tur q̄ q̄ mlti. Eccs. iiij. Funicul⁹ triplex dif ficile rūpit. Jō sb̄dit. Ego testimoniū phi/ beo de meipso. ⁊ testimoniū phibz de me qui misit me p̄z. q. di. ſm Aug. Si duoꝝ hoim testimoniū vez est. i. ꝛberi reputari vez cuz habeant quā cognitōem ⁊ interdū diſtorā affectōem. Multo fortius testimoniū p̄is et filij in diuis. vbi nō ꝑt esse tal' ꝛfect⁹ de bet firmū reputari. Dicebant ergo ei. Ubi ē pater tuus. q. d. Tu nō es sol⁹ Et audiuerāt a dño. vos ſm carnē iudicatis. Jō ſm Aug. de carnali patre interrogauerūt. q. d. Pater tuus nō est talis nec tant⁹ q̄ eius testimoio sit credendus. Ignot⁹ em̄ est ⁊ ignobil'. Ad quod rndet Neq̄ me scitis neq̄ p̄m meū scitis. ſ. ſm ꝓitatē seu diuinitatē. qz cognito vno correlatiuoꝝ cognoscit ⁊ reliquū. Jō sb̄dit. Si me sciretis forsitan ⁊ p̄m meum sciretis. q. d. quia p̄z me⁹ ideo occult⁹ ē vob vt per me tanq̄ p viaz veniatis in cognitio nem eius. Joh. xvij. Si me cognouissetis et p̄m meū vtiq̄ cognouissetis. Sz dicē res. Tamen dic̄ Psal. lxxv. Notus i iudea deus. Rndet q̄ iudei dicunt p̄m ignorare sub rone patris. sed licz sciebant eū vt deum omnipotentē. non tñ sciebant eum vt p̄m filio consbstantialē. Et dic̄ forsitan ſm Au gustinū: non dubitatiue sed increpatiue vt si indignemur ſuis nostris: ⁊ dicam⁹ forsitan contēnitis nos. Et sic christ⁹ ipsos dubitan tes ⁊ incredulos arguebat. Nota tria in/ cognita erant nobis de patre añ aduētū xp̄i scz gloria. gr̄ia. veritas ⁊ sapiētia. Prīo glo ria: quia nullū ad gl'iam suscepit. Secūdo gratia qz nullū sibi reconciliauit. Tercō ve ritas ⁊ sapientia. quia nulli viam ad celuz reuelauit. Sz hec tria nob manifestauit ꝓ aduentū filij sui. De q̄b Joh. i. Uidimus gl'iam ei⁹ quasi vnigeniti a p̄z. quo ad p̄i mum. plenū gratia. q̄ ad scōm. et veritate q̄ ad tercīū. Sequit. Hec ꝓba locut⁹ est ih̄s in gazophilatio. Et est loc⁹ vbi ponūt obla tiones templi ꝓ edificijs. Docēs in templo et nemo apprehēdit eū. qz ſmō es fortiores erant hūs q̄ eum cape volebāt. ⁊ qz ipse nō dum voluit. qñ ꝛo voluit crucifigi tacuit. Jō sb̄dit Nondū venerat hora ei⁹. scz quā elegit ad passionem.

Dominica in passione.

Sermo. LX De euangelio

Iveritatem

ſ dico quare nō credit⁹ mihi. Joh. viij. Adhuc dñs hoc verbum multis dicere ꝑt quoꝝ opa osten dunt eos ꝛbiliter credere. Jac. ij. Fides si/ ne opib⁹ mortua est. Cum g⁹ hoies soleant credere iuramēto sigillo ꝓmisso testimonio

quare vos non creditis iuramēto paterne veritatis. sigillo materne virginitatis p̄o/ misso mee fidelitatis. testimonio ꝓphetice auctoritatis. De primo Heb. vi. Omis cō/ troversie eoꝝ finis ad cōfirmatōnem ē iura mentū. Glo. Si homi q̄ mendax est credit̄ per iuramentū. q̄nto magis credendū est deo q̄ mentiri nō p̄t. Iurauit aūt tria credenda. Credendū est deū esse bonoꝝ remuneratorē Baruth. ij. Reuocabo eos in terrā quā iura ui patribꝫ eoꝝ. Et impioꝝ vltorē. psal. xcuij Ipsi ꝙo non cognouerūt vias m. q̄bꝫ iu. in ira mea. et Amos. vi. Iurauit dñs deus in ania sua: detestor ego superbiā iacob t domos eius odi t tradā ciuitatē cū habitatoribꝰ suis. Et penitentiū reconciliatorē Psal. cix. Ju/ rauit dñs t nō penitebit eū: tu es sacerdos i eternum tc. Sacerdotis enim ē reconcilia re deo penitentes Magnꝰ sacerdos est xp̄us et magnas consueuit dare indulgētias. ma xime illis qui crucē penitentie recipiunt ad terram sctām. s. ad hierusalem celestē. Alio quin crucē penitentie nō accipientibꝫ dicit Math. x. Qui non accipit crucē suā t seq̄t me: non est me dignꝰ. Un̄ dicit p̄m ordinē melchisedech. Sicut em̄ melchisedech ob tulit panē t vinū. vt dꝛ Ben. xuij. ita t chri stus in sacramento. De secundo Joh. vi. Hunc pater signauit deus tc. Hoc est opꝰ dei vt credatis in eum quem misit ille Ecce filius a p̄e signatꝰ est vt credat ei. Sigtus est aūt septē sigillis Apoca. v. Si ergo vno sigillo credit: q̄nto magis septē. Que q̄dem si gilla declarant ibidē ca. vi. Sꝫ de p̄mo ad p̄ns dicendū est. Per primū ergo sigillum virginitas Marie significari p̄t. Origen. Maria mater christi facta ē t castitatis si/ gillum nō amisit. De hꝫ sigillo exiuit vincēs vt vinceret in equo albo. i. filius dei in carne munda. Sub hoc sigillo p christū t euan/ gelium suū tanqꝫ p litteras regales sentētia mortis eterne reuocata est. Q̄d bn̄ figura/ tur p lr̄as quas misit assuerus rex ad reuo/ candā sniam mortis datam ꝯ iudeos: vt di citur Hester. viij. Hec enī ꝓsuetudo erat vt epistolis q̄ ex nomīe regis mittebant̄: t ulli anulo signate erāt nemo auderet contradi cere. Digitus dei sꝫ spūsctūs dꝛ anulus. er go huius digiti donū est spūssancti quo im p̄ssa est ꝑginitas marie. Sicut enim non p̄t haberi regale sigillū sine regis anulo. i. a virginitas haberi non potest sine dei dono. Sapie. viij. Scio quoniā aliter nō possuꝫ esse continens nisi deus dederit. De tertiō Isaie. lxv. Expandi manꝰ meas tota die ad ppl'm incredulū qui gditur in via nō bona post cogitationes suas. Incredulo manꝰ ex pandit vt manuali p̄missiōe credulus fiat Sic christus manꝰ in cruce expandit. sꝫ q̄d p̄omisit nihil aliud nisi venia grām t glaz Glosa. Expandi manꝰ in cruce orās p eis. Pater ignosce illis q̄ nesciunt q̄d faciūt. vl' vt eos recipere t collocarem in sinu meo. vl' beneficia operē largiendo: exquo eduxi eos ab egypto. Incarnatus q̄ꝫ infirmos eoꝝ curaui: mortuos suscitaui. pauc' pambꝫ eos paui. Ipsi tamē semp exiterunt incredeli. De p̄missione glie dicitur Jaco. i. Beatus vir qui suffert temptatōem q̄m cum probatꝰ fuerit accipiet coronaz vite quā repromisit deus diligentibꝫ se. Sed heu timenduz est q̄ non solū pijs t grat̄s coronā glorie sꝫ etiaz impijs t de sua passione ingratis p̄misit ge/ hennā. Unde bn̄ vtranqꝫ manū expandit i cruce: ita q̄ p dextram gliam eternā p̄mitte bat: p sinistrā penā eternam. Un̄ etiā latro ad dexteram pendēs saluat. ad sinistrā pe/ nens damnat. Olim ista deus p cyrographuz scripture p̄misit sed mūdus non credidit. Et ideo p fidelissimū fideiussorem. sꝫ filiū suum repromissiōes suas firmauit. imo psol/ uit. Augꝰ. Quia incredibile videbat̄ homi bus quod promittebat̄. deus non solū scri/ pturam fecit vt crederent. sed etiaz fidei sue posuit mediatorē. non quemlibet p̄ncipē seu angeluz sed vnicū filium. De quarto Jo hannis. v. Si crederetis moysi crederetis fo/ sitan t mihi. Joh. i. Dic venit in testimoni um vt testimoniū perhiberet de lumine: vt omnes crederent p illum. Uere magna ma/ gnorū et multa multoꝝ testimonia habuit christus Crede ergo p̄pheris. Ambrosiꝰ. Uides pastores angelo credidisse. t tu pa/ tri filio spūsancto: angelis p̄phetis t ap'lis crede. Sed certe dominꝰ non solū dedit no/ bis testimoniū magnaꝝ psonarum. sed etiā magnoꝝ operum Johis. x. Opera que ego facio testimoniū perhibent de me. Ouie hiesu ecce testimonia tua credibilia facta sunt nimis. sꝫ heu miser peccator adhuc mi nime credit. Bernardus. Putas ne filium dei reputat hiesum quisqꝫ ille homo est qui ipsius nec terretur cōminatiōibꝫ. nec attra hitur p̄missionibꝫ nec p̄ceptis obtempat: nec consilijs acquiescit. Nōne is est qui fa tetur nosse deū: factis autem negat tc.

De eodem
Sermo LXI

Vlerũt ergo lapides vt iacerent in eũ: Jo. viij. Adhuc lapides in hiesum iaciunt qui in mẽbra sua scandala mittunt. Lapides autem spũal'r scandala sunt. Sagitte autez sunt verba dei. Semina nostra sunt merita. Solent autẽ homines iacere lapides. sagittas. semina. onera temporalium. Jaciunt ergo sagittas predicando. semina bona operando. onera temporalibus renũciando: ⁊ lapides scandalizando.

De p̃mo nota ꝙ helizeus ad Joas regez dixit. uij. Reguz. xiij. Jace sagittam ⁊ iecit et iterum dixit. percute iaculo terrã. qui percussit sic ter. Et iratus helizeus ait. Si percussisses quinquies vel sexies vl' septies ꝑcussisses syriam vsqꝫ ad consummatiõem. Sagitta est verbũ dei quod de arcu scripture iacitur contra hostes domini scz peccatores Psal. cxliij. Emitte sagittam tuã et conturbabis eos. August. Uulnerat charitas christi cor meum ⁊ gestabam verba eius in visceribus meis quasi sagittas acutas. Sz heu multi clipeum obduratiõis a dyabolo receperunt: ita ꝙ sagitta verbi dei vulnerare eos per contritõez nõ potest. Naum. ij. Clipeus fortiuz ignitus est. viri exercitus ĩ coccineis. Bene autez videbitur in iudicio q̃s clipeum dyaboli vel christi portat. Per terram significantur terreni peccatores: qui iaculo predicatõis percutiũtur ter: dum fidẽ trinitatis recipiunt. quinquies dum quinqꝫ sensuũ refrenationẽ. sexies dum sex opera misericordie faciunt. septies dum septiformis gratia ⁊ septem viciorꝫ victoria eis per doctrinã inculcat. Sed tantũ tres ictus recipiunt qui fidem sine opibus hñt. De secundo Deutero. xxviij. Sementẽ mltam iacies in terram ⁊ modicũ cõgregabis. quia locuste deuorabũt omĩa. Tot semina iacis quot opera bona facis. Bernard⁹ Nunc pereunt opera nostra: que videlicet quasi semina in terram iaciũtur. quia mlta opera bõa facis vel in statu peccati mortalis. vl' causa timoris seruilis. vel intentiõe cõmodi temporalis. de q̃bꝫ heu nullũ eterne vite fructũ recipies. Jdeo de mlto semine parũ congregas. Jactis aũt seminibꝫ necessaria est g̃tie irrigatio. Unde Deute. xi. dicitur ꝙ in terra egypti iacto semĩe in ortoꝝ morez aq̃ ducunt irrigue Terra vero isrl' de celo expectat pluuias. Multi heu aquã ꝯpũctionis vl' lacrimaꝝ vl' cõpunctõis hñt ex solo timore gehẽne Uñ ex ipsis q̃si ex inferioribꝫ aq̃ ducunt Quidã aũt amore celestꝫ partie ⁊ ĩ hijs terra cordis quasi de celo irrigat. Hoc bñ figuratũ est Josue. xv. vbi dr. ꝙ cũ axa. i. fidel' aĩa sedens ĩ asino. i. in corpe suspirassz dedit pr̃ celestꝫ irriguũ supi⁹ ⁊ irriguũ inferius. De tercio Act. xxvij. Ualida aũt tẽpestate nob iactatis. seqnti die iactũ fecerũt et tercia die suis mãibꝫ armamẽta nauis ꝓiecerũt Quicũqꝫ g° mergi ñ vl't. iaciat. s. iiusta bõa restituẽdo. al's sbmerget. ⁊ iaciat elẽosinas erogãdo. de vtroqꝫ dr Lu. xix. Ecce dimidiũ bonoꝝ meoꝝ dñe do pau. et si q̃d aliquẽ defraudaui red. q̃dru. Jaciat ergo oĩa relinq̃n do Mat. xix. Ecce nos reliq̃m⁹ oĩa ⁊ se. su. te ⁊c. Jone. i. Miserũt vasa q̃ erãt in naui in mare vt alleuiaret ab eis. Aug. Abijce a te diuitiaꝝ onera. abijce vincl'a volũtaria. abijce anxietates ⁊ tedia q̃ te pl'ibꝫ annis inq̃etauerunt. De quarto dr hic Tulerũt lapides iudei vt iacerẽt in eũ. Lapides sunt scãdala. i. ꝟba vl' facta. q̃bꝫ dũ alij ad irã vl' ad luxuriã vel ad aliud viciũ. s. auariciã ⁊ huiusmõi. ꝓuocãt quasi iactibꝫ lapidũ ledũt. Et qꝛ fideles membra sunt christi. lapides in hiesum iaciunt qui mẽbra sua scandalis percutiunt. Sed nota ꝙ quattuor modis peruersi temptauerũt occidere christuz videlicet gladio Mathei. ij. Futurũ est vt Herodes querat puerum ad perdẽdum eũ Et precipitio Lu. uij. Duxerunt illum vsqꝫ ad supercilium montis vt precipitarent eum. Uel lapidatiõe vt hic. Et vltimo crucifixione. Sic heu adhuc hodie christum in membris suis percutere temptant iudicis gladio. qui iure mũdano vel ecclesiastico male vtuntur contra alios. Et hypocrite vel traditores precipitio qui ad aliquod bonum simulando deum quasi in montem ducunt: sed quia malis intendunt euz precipitare querũt. Et scandalizatores ⁊ blasphemi lapidatõe. Quot em̃ scandala quot blasphemias faciũt: tot lapides in deũ mittunt. Et impenitentes crucifixione: quia fructum crucis in se euacuant. Ad Hebre. vi. Rursum crucifigentes sibimetipsis filium dei ⁊c. Glosa. In se filium dei crucifigunt qui gratiam dei vilipendentes in peccatis iacent. Unde Bernard⁹. Nõne satis

pro te sum vl'neratus: nõne satis afflictus. Noli me pl' affligere: me enim plus affligit compassio vulneris tui q̃ vulneris mei.

De eodem Sermo. LXII

Vis ex vobis

arguet me de pctõ Joh. viij. Oñ studentes solẽt ꝓgere de studio: tunc solent se offerre vnicuiq; ad rñdendũ: ad oñendũ scientie sue vtilitatẽ. Spũal'r Sic christ' ꝑ passionẽ volens recedere de hõ mõdo oibus voluit rñdere vt irreprehensibil' oñderet. Figurat. i. Re. xij. Samuel dixit filijs isrl'. Conuersat' apd̃ vos ab adolescentia ↄ filij mei Loq̃mini de me coꝝ dño ↄ coꝝ christo eius. vtr̃ bouẽ vel asinu; cuius q̃ tulerim: si q̃q; calũniatus suz ꝛc. Itẽ figurat Deut. xxxiij. Moyses recedens a filijs isrl' ꝑ mortẽ null' potuit sibi aliqd malũ impingere. sz omis ppl's flebat eũ oñdens verum ꝓpham. Spũal'r. Et sic de christo nullus pctm sibi imponere potuit cũ interrogauit. Quis ex vob arguet me de pctõ. Aliud thema. Ubi q̃s aggr̃at in iudicio illicite põt appellare ad iudicẽ superiorẽ. Sic xpc iniuriã recepit a iudeis ↄ grauamẽ Joh. ix. Scim' q̃z hic hõ pctõr ẽ. In vita Mar. xi. Ecce hõ vorax ↄ potator vini: publicanorũ et pctõr amic'. In doctrina Joh. vij. Seducit turbas. Joh. viij. Testimoniũ tuũ ñ est verũ. In miraculi' Lu. xi. In beelzebub ꝓncipe demoniorũ eiecit demonia. Sz xps appellauit ad sũmũ iudicẽ deũ prẽm. De q̃ introitus Judica me de' ↄ discerne cãm meã de gente nõ sctã ꝛc. Emitte lucẽ tuã ↄ veritatẽ tuã ipsa me deduxerũt ↄ adduxerũt in montẽ sanctum tuũ ↄ in tabernacla tua. Hũc psalmũ fecerunt filij chore cum pr̃ eor a terra absorptus est ↄ dathã ↄ abyron. q̃n sz ipsi pniaz egerunt. Sz christ' põt hec verba dicere ex futura vindicta suor inimicor. Sz q̃ xps innocẽs in oĩb factis suis fuit oñdit apl'us ad Heb. ix. Christ' assistẽs põtifex futurorũ bonor ꝛc. Et Heb. vij. Talis decebat vt nobis esset pontifex sctus innocẽs impollutus segregat' a pctõribus. Si enĩ pctõr fuisz in diguisset alio mediatore q̃ eũ ad deũ reduxisset. Item si pctõr fuisz quõ nos a peccatis liberasset. Grego. Manus q̃ tenẽt lutũ nõ lauãt sz coinq̃nant. Sz christ' lauit nos in sanguie suo. vt ptz in epl'a hodierna Semetipsũ obtulit imaculatũ deo ↄ emũdauit ꝛscias nr̃as ab op̃ibus mortuis Si ei sanguis hircor ↄ vitulor ꝛc. Dic̃ historia Leui. xvi. d̃ hirco emissario in figura. q̃z sic ille hircus non hũit pctã ↄ tulit pctã. ↄ sic christ' Joh. i. Ecce agn' dei q̃ tollit pec mũdi. ꝛc. Ergo merito appellat ad iudiciũ pr̃is: dicẽs Est pater q̃ iudicet ꝛc. In sũma euãg. innuũt tria. Primo christi puritas: cũ dr Quis ex vobis ꝛc. Scdo iudeor malignitas. ibi. samaritan' es ↄ demoniũ hẽs. Tercio christi benignitas. ibi. demoniũ nõ habeo. De primo dicit In illo tpe. s. cũ iudei noluerũt audire christi fmonẽ: rũc voluit oñdere q̃ h̃ ñ ꝓueniret rõne sue doctrie sz rõe eor malicie Nã aliqua doctria ñ audit ꝓpter tria. Primo ꝓpter malã vitã docentis. Bre. Cui' vita despicit restat vt ei' doctria ꝓtẽnat. Et sic non xps. Ergo ait. Quis ex vob arguet me d̃ p. quasi diceret. Si essem pctõr: nõ miꝛ q̃ ñ audiretis me. Greg. Pensanda ẽ christi mansuetudo q̃ venerat pctã relaxare ↄ qui ꝛtute veritatis poterat pctõrem iustificare. nõ dedignatur ex rõe se oñdere ñ pctõrẽ esse. Reuera fuit sine oi pctõ originali venali ↄ actuali. Qd primo ꝓbat ꝓphetia dauid ps. xiij. Oẽs declinauerũt ñ est q̃ faciat bonũ vsq; ad vnũ. i. xpum Item excipit eũ turba simil'r Mar. vij. Omĩa bñ fecit surdos fecit audire Eiusdẽ. xxi. O sanua filio dauid. Apl'i testimoniũ dãt ei' innocẽtie. vicz. petr'. i. Pe. ij. Pctm nõ fecit. Sil'r opa ei' Joh. x. Opa que ego facio in no. pr̃is mei testimoniũ ꝑhibent de me. Hierem. xxiij. Hoc est nomen q̃d vocabũt eum dñs nr̃ iust'. Nõ peccauit cogitatõe Apoc. i. Capilli ei' cãdidi erãt tã q̃ lana. Nec locutõe. i. Pe. ij. Nõ ẽinuẽt' dolus in ore eius. Non obmissione Isa. v. Quid est quod vltra debui facere q̃d nõ feci. Nec origine Lu. i. Qd nascet ex te scm̃ vocabitur filius dei Is potuit dicere Quis ex vob arguet me de peccato. q. d. Quid mali feci q̃ cogitatis me interficere. oñdite peccatum quo meruerim mortem. quod si nõ poteritis manifestum erit q̃ me innocenter occidit'. Et hoc ptz magna christi iusticia Crisostomus. Magna iusticie fiducia vbi etiam causa aduersarijs cõmunit. Et sic xpc non interrogauit amicos petr̃ vel iohannẽ sed iudeos q̃ tractauerũt de sua morte. Idoꝛ dicit Deut. xxxij. Inimici nostri sũt iudices. Nõ interrogauit simplices qui timuissent dominũ sed principes. nõ ideotas sz legisperitos. ↄ tñ null' potuit ↄ eum aliqd rñdere.

Dominica in passione

Origenes. Quis hominum potest hoc dicere. certe nullus. ꝓma Johis. i. Si dixerimus quia peccatū non habem⁹ ipsi nos seducimus ⁊ veritas in nobis nō est. Iere. ij. Arguet te malicia tua ⁊ auersio tua increpabit te. Sic non in christo quia peccare nō potuit. Primo propter diffinitionē peccati. Nam peccatū ꝑm Augustinū est recessus a deo. sed ipse fuit deus per gratiam vnionis. Et sic non potuit recedere a seipso: ⁊ sic nec peccare. Secundo ꝓpter gratie plenitudinem ⁊ immensitatē. qz peccatū est defectus gratie. Sz de eo dr Joh. i. Plenū gr̄ia ⁊ veritatis. de plenitudine eⁱ⁹ omnes accepim⁹. Tercio ꝓbatur ꝑ Damascenū q⁹ christ⁹ nō peccauit. Quidqd ꝓuenit ad vltimū finez: hoc oportet illi fini firmiter inherere. Finis autem oīm bonoꝝ est deus: sicut finis malorū infernal' status. Et iō sancti q̄ sunt i celo inseparabil'r inherent vltimo fini. scz deo. ergo vlteri⁹ peccare nō p̄nt mereri nec demereri. Simil'r damnati in inferno nō possunt demereri. hic aūt vtrunqz possum⁹ Sz christus fuit viator simil' ⁊ cōprehensor. qz vltimo fini cōiunct⁹: semp eni aīa ei⁹ ⁊ caro fuit diuinitati ꝓiuncta. igitur ꝛc. Scdo doctor non audit ꝓpter errorez veritat' doctrine Subdit Si id est quia: veritatē dico quare nō credit' mihi. Reuera dixit veritatē: qa ipse ē veritas Joh. xviij. In h̄ nat⁹ sum ⁊ ad hoc veni in mdz vt testimoniū phibeaz veritati. omnis q̄ est ex ꝓitate audit meā vocē Sed tm incredibil' fuit iudeoꝝ inueterata consuetudo Psal. cv. Non crediderūt ꝙbo eius ⁊ murmurauerūt in tabernaculis suis non exaudierūt vocem dñi. Tercō q⁹ doctor non audit: hoc facit malicia populi Et sic de iudeis. Et h̄ oñdit cum subdit. Qui ex deo est verba dei audit. quasi diceret. q⁹ vos nō auditis nō est defect⁹ ex pte vite mee vel doctrine sed vre malicie. Jō subdit Propterea vos me non auditis' qz ex deo n̄ est'. Aug. Non attende naturā sed vicia. Ex deo q̄dē sunt ꝑm naturam sed ex deo nō sunt vicio ⁊ prava affectiōe. Nota mlta signa sunt ex quibꝫ cognoscit vtz quis sit de deo. Primū signū est amor dei ⁊ ꝓximi. i. Joh. iij. Omnis qui diligit ꝓximū ex deo nat⁹ est scz per virtutē: ⁊ cognoscit deum Joh. xvij. In h̄ cognoscent oēs quia mei est' discipuli si dilectionē habuerit' ad inuicē. Econtra q̄ nō diligit frem suum ex deo non ē. Scdm signū est victoria tribulationū. ꝓma Joh. v. Omne quod natū est ex deo vincit mdz. et hec ē victoria que vincit mundū ꝛc. Si aūt vis placere mundo tūc non es ex deo. ad Gal. i. Si adhuc placerē hominibꝫ christi ꝑuus nō essem. Tercium signū est castitas puer. xxij Qui diligit cordis mundicīā amicū habit regem. scz celestem. Nam amici sunt d̄ vna stirpe. ⁊ sic casti cū christo Joh. i. Qui non ex sanguinibꝫ nec ex vo. car. neqz ex vo. viri: sz ex deo nati sunt. Quartū est audit⁹ verbꝝ dei: vt hic. Greg. Unusquisqz seipm interroget an ex deo sit si verba dei aure cordis percipit ⁊ intelligit ⁊ custodit: qz nō sufficit audire aure corpis nisi etiā assit impletio operis. Roz. ij. Nō auditores legis iusti sunt apud deū sed factores iustificabūt. Dixi secūdo innuit iudeoꝝ malignitas cū dr. Rñderūt iudei ⁊ dixerūt: nō considerātes q̄d sed solū vt dicerēt ⁊ blasphemarēt Nōne bñ dicim⁹ nos qz samaritan⁹es tu Et hoc iō: qz hr̄. viij Re. xvij. Tempe ezechie regis iuda salmanasar posuit in terrā isr̄l' gentes q̄ dicebātur samaritani a principali ciuitate Samaria. Et isti partim tenuerūt legem ⁊ sic dicebāt christum esse ac si nō teneret totam legem. Secundo ꝓpter odiū: quia oderūt eum vt samaritanos. Tercio ꝓpter contrarietatē quia samaritani fuerunt eis contrarij. Et sic christus eorū vicijs. Item subdūt Demonium habes. Nota primo ꝑm Theophilum: quia frequēter reuelauit cogitatōes eorum quod demoni attribuebāt. cui tm cordium occulta sūt abscōdita. Scdo ꝑm Crys. ꝓpter sermonē ipsi⁹ transcēdentē sermonē eorum. ⁊ aliqn̄ ꝓpter suū dicebat deus. Uel quia aliqn̄ q̄da alta ⁊ subtilia loqbat dicens Ego sum pais viu⁹. Jō dixerūt Credimus quia samaritan⁹es ⁊ demoniū habes. Greg. Pensanda ē saluatoris clementia nō ꝓrupit in imꝓperia q̄s tm̄ poterat mergere in profunda inferni. Brego. Duo quippe ei illata fuerant: vnū negauit altez tacendo ꝓsensit scz se esse samaritanū. Quare aūt se nō excusauit de samaritano: oñditur. Prio qz samaritan⁹ interp̄tat custos: ⁊ ipse ꝑcipue custos noster ē Psal. cxxi. Nisi dñs custo. ciui. ꝛc. Scdo quia euidēter falsum dixerūt. qz sciebant eū circa eos natū. Tercio qz illd̄ non erat suuz virtutū. sz illud de demonio erat sua blasphemia. Ideo per quattuor rōes se oñdit nō h̄re demonū dicēs Ego honorifico ꝓtez meū. q. d. hoc demon nō fac. diabol⁹ em̄ honori dei resistit. vos aūt honorastis me.

Primo quo ad eius diuinitatē. ibi Demonium habes. Item inhonorauerūt originē eius. Joh. ix. Nescimus vnde sit. Itē eius dignitatē Mat. xij. Nōne hic est filius fabri Item eius veritatem Joh. viij. Testimonium tuum nō est verū. Item eius potentiaz dicentes. In beelzebub principe demoniorū ejicit demonia. Mat. xij. Itē eius sctitatez Mat. xi. Homo vorax et potator vini. Tādem morte ignominiosa eū inhonorauerūt Secunda ratio est. Ego gl'iam meā n̄ q̄ro. quasi diceret. diabol⁹ ppriā gl'iam q̄rit. Dicro. Qui nō querit gl'iam n̄ sentit ꝓtumeliā Tercia rō tangit cū sb̄dit. Est qui q̄rat. scz gl'iaz meā et iudicet. q.d. Quē deus gl'ificat demoniū nō hz. sed ego sum hmōi. igit tē. ij. Pe. i. Accipiēs a deo p̄e honorē voce lapsa de celo. Dic est filius me⁹ dilect⁹ tē. Quarta est: cui⁹ iniuriā de⁹ iudicat dmoniū nō hz sed ego sum hmōi. igitur tē. hoc tangit cuz dicitur. et iudicet. q.d. Non eritis sine vindicta. Nota hic docemur cū q̄s falsē vl' iniuste infamat vel calūniat: tūc laudabile est q̄ se excusat. et tūc patienter crimiatores releuet. Nam ex h̄ sequunt tria bona. Primum bonū innocētis fama cōseruat. qđ est maximū bonū inter res tpales. vt dicit sctus Tho. i. scda scde. q. lxij. Et. i. Loz. ix. Meli⁹ ē mihi mori q̄m vt gliam meā q̄s euacuet. Secūm detrahentis lingua refrenat q̄ est nociua. i. Joh. iij. Omis q̄ detrahit fratri suo homicida est. Terciū bonū audientis scandalum removet. Mat. xviij. Ue illi p quē scan. veit Nec hēnt. xi. q. iij. Inter verba. Tūc oñdit efficaciam sue doctrine. Amē amē dico vob Si q̄s sermonē meū suauerit mortē non gustabit in eternū. i. nō expiet. Nota triplex ē mors. Prima ē nature. psal. lxxxviij. Quis est hō qui viuet et nō videbit mortē. Scda culpe. Ab hac ꝙbū dei liberat. Ad Heb. iiij Viu⁹ est enī sermo dei et efficax. Tercia eterne miserie. Ab hac etiā verbū dei liberat. ps vi. Non est in morte q̄ memor sit tui tē. Et in littera. nō gustabit mortē in eternū. s. eterne dānationis. Non de ꝑma ē intelligendum sed de alijs duab. Itē nota triplicē sermonem dei⁹ seruare. Primus est fidei. scz credere in deū. Heb. xi. Impossibile est sine fide placere deo. Scdo de dilectōe dei et ꝓxi. Deut. vi. Diliges dn̄m deū tuū tē. Terci⁹ agedi pniam. Mat. iij. Pniam agite tē. Respōderūt iudei Nūc cognouim⁹ q̄z demoniū habes. Sze. Ex bñficio predicatōis xp̄i semper peiores fiebant. Abraam mortu⁹ ē et ꝓphete mortui sunt. q.d. Non ē maior efficacie sermo tu⁹ q̄m dei. Sz abraā et ꝓphe locuti sunt cū deo et mortui sunt: et tu dicis: q̄ sermonez meū seruabit non gustabit. morietur. Nunq̄d tu maior es p̄e nr̄o abraam. q.d. nullo mō. Quē teipsum facis q.d. teipm laudas et extollis cū nihil sis. q.z hō abiectus et vilis cōditionis: q.z fili⁹ carpentarij de galilea. Sz ipsi decepti in ppria malicia intelligebāt de morte corpis: qui tm intelligebat dē morte eterna Jō excusat se de vana gl'ia dicens. Si ego glorifico meipsum gl'ia mea nihil est. i. gloriaz meā vanaz reputabit. Est p̄ qui glorificat me Joh. i. Uidim⁹ gl'iam ei⁹ quasi vnigēiti a patre. Quē vos dicitis. q.z de⁹ noster est. q.d. Non ē a vob alien⁹. Et n̄ cognouistis eū. s. per fidē et charitatē. Theophilus. Si prēm noscerēt. filiū venerarent Sed ego noui eū hoc dico rōe veritatis et nō arrogantie. Si dixero q.z nō scio eū vobis ero silis mēdax. Criso. Sic vos dicitis eū scire et mentimini sic ego si dico eū nescire mentiar: sz ego scio eum. et sermonē ei⁹ seruo. et hoc est vere nosse deum. i. Joh. ij. Qui dicit se nosse deū et mādata eius nō custodit mendax est Tūc probat se maiorē abraam dicēs. Abraam p̄e vester exultauit vt videret diē meū. s. natuitatis vidit et gauisus ē. Aug. Uidit. i. cognouit christū i spū ex suo semie nascitur. quia abraam desiderauit noscere tps aduent⁹. s. quādo dictū est ei. In semine tuo bñdicent omēs gentes terre Gen. xxij. Et q̄n in figura triū angelor sibi apparētiū cognouit trinitatis mysteriū. Bene. xviij. quia dn̄s fecit videre abraam occultū christi mysteriū propter qđ ille locus dic⁹ est: dn̄s videt. Sed cōtra dictū verissimū arguunt in littera q̄z dicunt q̄nquagīta tē. Et gauisus ē. s. dūmo tres vidit et vnū adorauit. Ul' die passiōis vidit. s. in imolatōe ysaac. Rñderunt iudei Quinquaginta ānos nōdū habes: et abraā vidisti. q̄si dicerent. Hoc est impossibile. q.z mlta curricla ānoz sunt elapsa. s. duo milia annoz. Sz d. tamē christ⁹ tm̄ triginta trium annoz erat: quare dicit: quinquaginta tē. Theophil⁹. propter labōris mltitudinē maioris etatis erat in apparētia. Secundo propter reuerentiā anni iubilei. q.d. Nō vidisti vnum annū iubileū et dicis te vidisse abraam. Falsē aūt ipi rñderūt. Ipse ei dixit Abraā vidit diē meū. Et ipsi puertunt ꝙba et sensum. Jō dat eis intelligere deitatē di.

Anteꝙ abraam fieret ego sum. id est anteꝙ fieret creatꝰ. ego sum. scꝫ creator. Sum est verbū ꝟbstantiuū significās purā ēntiā rei sine ꝓnotatōe actionis vel passiōis. Et nō dicit fui: qz deitas nō hz ꝓteritū nec futurū: sed pñs tm. Exo. iij. Ego sum qui sum. Tulerunt lapides iudei vt iacerēt in eum. Aug. Defecerūt eis ꝟba t habuerūt corda lapidea. ideo currūt ad lapides. Ecce eoꝝma licia nō mori amoze iusticie: sed zelo iuidie Nam ad blasphemū puniendū reꝙrūt ꝛbi tus modꝰ t ꝓcessus. vt scꝫ coꝝā iudice t testibus sit cōuictus t sentetiatꝰ. vt ptz Leuiti. xxiiij. et extra ciuitatē. Ipi aūt sine iusticia et in loco sacro qđ erat illicitū. iij. Regū. xi: Joiada pontifex fecit athaliā trahi extra septa templi anteꝙ occideret. Jhesus aūt abscondit se. Aug. Nō in angulo quasi timēs vel in womuncula quasi fugiēs vl retro mutum quasi diuertens. sed celica ptāte inuisibilem se ꝓstituēs. Et exiuit ꝛ templo ꝓpter tria. Primo qz nō venit hoza eius. secundo quia tale genꝰ mortꝭ nō elegerat. tercō ꝓpter exemplū vbi nō est resistētia: ibi dz eē fuga Math. x. Si ꝓsecuti fuerint vos in ciuitate ista fugite in aliā. Pro doctria sciendū qꝺ dñica hodierna vocat dñica in passione. Et ꝯ ideo. qz sctā mater ecclia hodie incipit innocentissimā t crudelissimā mortē xpi celebrare. t eius āniuersariū recolere qui nos redemit ꝛ dyabolica ptāte. Et merito sabbato incipit mēoriā: qz ſm magistꝝ i historia scolastica: ꝓxima feria sexta precedēte cōcluserūt iudei christū mortificare. vt ꝓz Johan. xi. igit ꝛc. Uñ vocatur a vulgo nigra womunica. quia cū morik pz vel frater alicui: ille in signū luctꝰ ꝛponit vestez leticie t assumit nigram vestem tristicie Et sic facit sctā mater eccl'ia In hesternis enī vesꝑis icepit colere mēoriā passiōis t mortꝭ christi: cātando Uexilla regis ꝓdeūt. vt si forte aliq̄ sint lapsi veniāt ad vexillū quod oīs amaritu dines facit dulces. Ut figuratū est ꝑ lignū plectum in aq̄s marath. Nota tm qꝺ duabus hebdomadis passio dñi recolit. Prio quia a duob ꝛ ꝓ duob ꝑplis passus ē. s. iudeis t gentib. Scđo qz duo testamenta ꝑ duas hebdomadas exprimim. vet qđ predixit eū passuꝝ. t nouū qđ ostendit eum passum. Tercio ꝓpter dignitatē patientis Jn hoc eccl'ia fuat mozē antiquoꝝ q̄ longo tempe flebant ꝓ morte venerande persone vt ioseph. lxx. diebꝫ fleuit mortē patrꝭ sui iacob Beñ. vlt. Et filij isrl. xxx. diebꝫ moysen Deut. vl. Sz ecclie nō expedit diu tristari ꝓpter gaudiū resurrectōis cōsequentis. igitur ꝛc. Quarto qz ꝓꝑ magnitudinē t multitudinē passionis nō valz pauco tpe meditari. Trenoꝝ. i. O vos oīs q̄ transitꝭ ꝑ viā ꝛc. In quib diebꝫ obmittit Elia patri: in signū sui planctꝰ: qz versus iste ad laudē ꝑtinet trinitatꝭ. Christꝰ enī q̄ est secūda ꝑsona in trinitate: fuit ꝛhonestatꝰ istis diebꝫ Sz in resurrectōe Gloria p̄ri resumit. qz per resurrectōem christꝰ fuit glia immortalitatis glorificatus. Notabil'r aūt tacet i introitu misse t responsoriꝭ. Et in venite exultem quia illa sunt ꝛ passione. Jn psalmis vero et in hymnis nō tacet. qz psalmi significant opatōem. ipsuz ꝯ nō ꝓsequbant in opibus eius hijs diebꝫ. qz tm liquis eoꝝ tractauerunt ꝛ nece ipsius. Sed qz ipse bonū nō ꝛ sinit operari. ergo nō tacet in totum. Et nō statim post habitū consiliū traditꝰ est agnꝰ in manꝰ carnificū. sed in triduo ante palca. ergo tunc oīno tacetur. qz tunc neq̄ cantat neq̄ legit: eo qꝺ tunc maxie ꝛhonestata est trinitas in christi captiuitate. conſputione. crucifixione ꝛc. Tunc enim vidimꝰ eum nō hñtem spēm neq̄ ꝛcoꝝem. Et hanc mēoriā passionis ꝛbet quilibet recolere dicēdo illō Lañ. i. Fasciculus mirre dilectus meꝰ mihi inter vbera mea cōmozabit. Quia nihil ꝛo acceptius q̄ memoria passionis. vt patz in miraculo: vbi quidā frater in clauſtro. q̄re i sermonibꝫ ꝛ rpe in ſmone ꝓmo huꝰ dñice Sz heu aliqui ingrati sunt hodie qui magis se sociant iudeis ipsum lapidādo q̄ crucem eiꝰ portando ꝛc. vt ꝓz supra. Uñ Beda. Quot malas cogitatōes quis assumit: tot lapides in deum mittit. ꝛc.

De eodem Sermo LXIII

Tulerunt lapides iudei vt iacerent in eum. ihesus aūt abscondit se t exiuit de templo Joh. viij.

In verb istis notātur duo. Primū est iudeoꝝ malignitas ꝯ xpm. Scōm est christi cōtra iudeos benignitas Malignitas ipsoꝝ patz q̄ christū hiesum lapidare volebāt q̄ eis tanta bona fecerat. infirmos eoꝝ curauerat. cecos illūinauerat claudos ambulare fecit. leprosos mūdauerat. cos suo pane satiauerat. viam salutꝭ predicauerat eis. et tm volebant eum lapidare.

Quod conqueritur dicens Joh. x. Multa bona opa operat⁹ sum vob ꝓpter qd op⁹ vultis me lapidare. Per istos iudeos significant mali christiani quib⁹ christ⁹ mlta bōa contulit. quia aīam ⁊ corp⁹ dedit ⁊ bona tpalia naturalia: sacramentalia. ⁊ eos suo sanguine redemit. ꝓ istis mortē sustinuit. et eū lapidant in peccatis suis Quot enim pctā pctōr cōmittit tot lapides contra deum ꝓijcit. Ezech. xvi. lapidabūt te lapidib⁹. Glo. Renouant passionē peccat⁹ suis. Hebre. vi. Rursum crucifigentes filiū dei. Quotiens pctōr reiterat pctm̄ ꝓ quo xp̄s mortuus est totiens renouat eius passionē ⁊ mittit ꝯ eū lapides. Compatur aūt pctm̄ lapidi. Primo ꝓpter grauitatē. lapis em̄ ḡuis est ⁊ semper deorsum tendit. sic pctm̄ graue est ⁊ trahit hoīem ad aliud pctm̄. Greg. Peccatuz quod ꝑ pnīam n̄ diluit mox suo pōdere ad aliud trahit. Psal. xxxvij. Sicut on⁹ ḡue ḡuate sunt sup me ⁊c. Cum em̄ dauid cōmiserat pctm̄ cum vxore vrie. statim illd trahit eū ad aliud. s. ad hōicidiū. ij. Re. xi. Et tandē trahit hoīem ad īfernū. Exo. xv. Descenderunt in ꝓfundū quasi lapis. Om̄s autez lapides hui⁹ mundi nō possent vnā animā demergere. sz vnū peccatū mortale demergit hominē in infernū. Exemplū de heremita q̄ in omni vita sua deo seruierat. sed in fine vite sue voluit latro fieri. ⁊ capt⁹ ē ⁊ occisus et damnatus. Scdo peccatū compat lapidi ꝓpter infructuositatē. quia semē qd seminatur sup lapidē nō potest facere fructū perfectum. quia licet aliquo mō virere videat. tamen nō facit fructū Luc. viij. Aliud cecidit sup lapidez ⁊ natū aruit. qz non habuit humorem. Sic omne bonū factum in pctō mortali n̄ fac fructū perpetuū. licet hic bonū videat. et est aliquo mō. tn̄ in futuro seculo non facit fructū qui est meritorius. qz non habet humorē gratie. Greg. Qui charitatē non habet om̄e bonū perdet. Ideo improperat apl'us conuersis dicens. Quem fructuz habuistis: tunc in illis in quib⁹ nunc erubescitis. quasi dicerz. nullū fructū. Ad Ro. vi. Exempluz in Saul qui mlta bella bellauit pro populo dei. sed quia in peccatis suis: domino nō placuit Nec elemosine faciūt fructum ꝑfectum in peccato. Eccl'i. xxxiij. Dona iniquoꝝ non approbat altissim⁹: nec respicit in oblatōem iniquoꝝ. Exemplū. Petrus damiani dicit: ꝙ quidam ep̄s vidit beatum Benedictū papam post mortem in nigro equo sedentē. Et dum quereret quomō sibi esset. respondit. Grauiter torqueor. sz de misericordia dei non despero: si mihi adiutorium p̄beatur. Uade ad successorē meū Johannem ⁊ dic ei vt in tali apotheca sūmā pecunie recipiat ⁊ paupib⁹ distribuat. multa data sunt ꝓ me sed nō ꝓfuerunt. quia de rapina fuerūt. ⁊ amici mei qui e a dederūt in peccatis fuerunt. Et ido elemosine eoꝝ nō fuerūt mihi adiutorium. Tercio pctūm comparat lapidi ꝓpter duriciaz. quia sicut lapis durus est. sic homo indurat ꝑ pctm̄. Hiere. v. Indurauerūt facies suas sup̄ petram ⁊ noluerunt reuerti ad dn̄z. Job. xli. Indurabitur cor eius quasi lapis ⁊ stringetur quasi malleatoris incus Sed quidam peccatores quāto magis corripiuntur ⁊ flagellantur a dn̄o. tanto mag⁹ indurant. Sicut pharao de quo d̄r Exo. vij. Induratum est cor pharaonis. Et cum dn̄s multotiens eum flagellasset et emolliri nollet: sb̄mersit euz in mari. Exemplū Burchardus rex frysonum indurat⁹ in peccatis cū baptizari deberet ⁊ vnū pedem in lauacro intinxisset: alterum retrahens interrogauit. vbi nam plures socioꝝ suoruz essent: in inferno an in paradiso Et audiens pl'es in inferno: alterum pedem retraxit dicens. Melius est plures sequi q̄z pauciores. Et accedens diabol⁹ dixit ei. Bene fecisti: quarto die ego incompabilia dona tibi dabo. Et ecce quarta die sb̄itanea morte interijt Quarto comparat pctm̄ lapidi ꝓpter sep̄ādi ꝯsuetudinē. Solet eniz de lapidib⁹ fieri mur⁹ qui sep̄at vnā rem ab alia. sic peccatū facit murū inter deū et hominem. Et quot peccata homo cōmittit tot lapides in muro ponit qui eum a deo diuidit. Isa. lix. Peccata vestra diuiserunt inter vos et deum vestrū. Sed iste murus in hac vita destrui potest per pnīam et confessionem. Sed post istam vitam ita firmabitur ꝙ nunquā destruetur. Unde dixit abraam ad diuitē iacentez in inferno. Chaos magnū firmatū est inter nos ⁊ vos. Lu. xvi. In inferno ei nulla erit redemptō Augustinus. Cum inferni puteus infelices recipit claudetur sursum: aperieturqz deorsuz ac dilatabit in ꝓfundū. nullumqz ibi respiramen nec liber anhelitus erit. Et claustris insup inferni intricentur illi maledicētes rerum nature. ⁊ vltra nesciuntur a deo q̄ deuz scire noluerunt. Exemplum. Quidam erat pater malus hn̄s duos filios. Unus vero

videns peccata patris noluit secum conuer
sari: ⁊ heremū intrauit. Alius autem seq̄ba
tur patrem. ⁊ in peccatis ambo mortui sunt
Quod cum audiuit heremita rogauit dn̄m
vt de statu eoꝝ ei reuelaret. Rapitur ergo et
ad infernū ducitur. vbi vidit diuersa gene/
ra tormentorū. sed penas eorum non vidit
Tūc duxit eū angel⁹ ad puteū clausū lapide
magno. Cūq; deponeret lapidē exibat fum⁹
et ignis. ⁊ clamores validissimi ⁊ lamenta/
biles audiebant. sed pater ⁊ filius exibāt ig
nem: inuicē tanq̄ canes mordētes. Et dixit
pater. Maledict⁹ tu fili quia propter te in/
iusta bona cōgregaui ꝓpter que eternaliter
condemnatus sum. Econtra dixit fili⁹ Ma
ledicte pater quia tu me ꝓcreasti et ad talia
bona hereditasti ꝓ quibꝫ eternal'r sum dam
natus. Et sic se mordētes ⁊ maledicentes in
puteum recederunt. et lapide supposito: ait
angelus Nunq̄ in perpetuum exibunt inde
Et ille reuersus ad se vitam in bono termi/
nauit.

De eodem
Sermo LXIIII De epistola

I sanguis hir
corum ⁊ thauroꝝ ⁊ cinis vitule
aspersus inquinatos sanctificat
ad emundationē carnis. quanto magis san
guis christi qui ꝑ spūmsctm̄ semetipm̄ ob/
tulit: emūdauit ꝯsciam nrām ab opibꝫ mor
tuis. ad Heb. ix. Bartholome⁹ ī prima pra
ctica sua dicit. Cū membꝝ aliq̄d igne lesuꝫ
fuerit: mox igni denuo applicet et dolor lesio
q; cessabit. Spūal'r. et sic q̄ lesus fuerit igne
praue concupiscētie peccati. talis debet acce
dere ad ignē passiōis dn̄i per g̃titudinē. ⁊ su
scipiet mentis sanitatē. Qd̄ figuratur ꝑ fili/
os isrl'. Nūe. xxi. Quicūq; em̄ ex illis fuerat
lesus a serpente venenoso ⁊ ignito cū intui/
tus erat serpentē eneum sanat⁹ est. Spūal'r.
Per serpentē venenosum intelligitur diabo
lus. De quo Genes. iij. ait eua. Serpens de
cepit me. Qui igit̄ a tali leditur intueri debꝫ
serpentē eneum. id est xp̄m posituꝫ in cruce
et sanatur in aīma. Un̄ hugo de sacramentꝫ.
Cuncta quidē corpa tam animata q̄ inani
mata virtute passionis xp̄i credim⁹ restaura
ta. Et grego. in registro. Nulla mihi salus:
nulla virtus corporis ⁊ aime nisi in christi
felicissima passione. De quo thema. Si san
guis hircoꝝ ⁊ thaurorum ⁊c. multo magis
sanguis christi. In summa epl'e duo innu
untur. Primo apl's on̄dit passionis christi
dolorem acerbissimū. ibi Christus assistens
Scd̄o subdit passionis dn̄ice valorem vti/
lissimum. De primo dicit. Frēs xp̄s assistēs
pontifex futuroꝝ In hijs verbis innuit que
nos ad introeundum in tabernacl'm celi di
sponunt. Primū est vnctio g̃tie. Jō a chri/
sto dicimur christiani. Hec vnctio g̃tie dat
in baptismo in signū spūalis vnctiōis. Se
cundum disponēs nos ē christi oratio. ibi.
Assistens. scꝫ deo patri ad interpellandum
pro nobis. Nota christ⁹ orauit verbis Jo
hann. xvij. Non ꝓ eis rogo tm̄ sꝫ ⁊ ꝓ hijs q̄
credituri sunt ꝑ verbū eoꝝ in me. Itē orauit
lacrimis Heb. v. Cū clamore valido ⁊ lacri
mis offerens est exaudit⁹ ꝓ sua reuerētia Itē
orat quotidie cicatricū on̄sione. ad Heb. ix.
Intrauit ih̄us in celū vt ꝓ nobis appareat
vultui dei. Terciū disponens est oblatio cū
dicitur: pontifex. Heb. v. Omīs nanq; pon
tifex ex homibꝫ assumpt⁹ ꝓ hoībꝫ constitui
tur in hijs q̄ sunt ad deum vt offerat sacrifi
cia ⁊ dona. Tūc sb̄iungit̄ fut̄e remuneratō/
nis expectatio cū sb̄dit. Futuroꝝ bonorum
p̄ma Cori. xv. Si in hac vita tantū in xp̄o
sperantes sum⁹ miserabiliores sum⁹ oībꝫ hoī/
bus. Ideo Heb. xiij. Non hēm⁹ h̄ manētez
ciuitatē ⁊c. Item post hec q̄ nos abijciūt in/
nuit cum sb̄dit. perampli⁹. Tercio sb̄dit q̄
impediūt. Primū ē luxuria. ibi. nō hircoꝝ
Isido. Hircus est aīmal lasciuū feruens ad
coitum. et sic luxuriosi merito ꝯpant̄ hirco.
Hiere. i. Ollam succensā ego video ⁊ faciē
eius a facie aquilonis. Item rōne petulan/
tie ⁊ oculi. Et sic dicit Aug. Impudic⁹ ocu
lus impudice mētis est nūcius. Item rōne
feditatis. Jō sup sodomam pluit sulphur
Nam dicit Democritus: q̄ est tante calidi
tatis vt cruor eius adamantem diuidit:
quē nec ignis nec ferruꝫ diuidere pōt Et sic
luxuriosi. Scd̄o non sanguine thauroꝝ. id
est supbia. primo rōne ferocitatis. ꝓuer. xiij
Inter supbos sp iurgia sunt. Scd̄o thaur⁹
pascitur solus nisi tempe amorꝫ Et sic supbi
volunt esse singulares in homibꝫ: non ꝑmit
tentes alios cum eis morari dicentes illud
Sap̄. ij. Sit fortitudo lex iusticie nrē. Ec/
clesiastici. x. Initiū omīs pcti supbia: ⁊ qui
tenuerit illā implebit̄ maledictis. Grego.
Euidentissimū signuꝫ reproboꝝ est supbia
Psal. c. Non habitabit in medio dom⁹ mee
q̄ facit supbiā. Aristoteles. In corde thauri

os durum reperit. Et sic in homīe superbo Ecci.iij. Cor duruz male habebit in die nouissimo. In summa epl'e apl's oñdit quattuor dr̄ñtias christi ad pontificē veteris testamēti. Prima est quia ille intrauit tabernaculū manu factū sed christus introiuit ī tabernaculū nō manu factū. Secunda est quia ille cū sanguine alieno. sed christ⁹ cum proprio. Tercia qz ille pluries sz xp̄s semel. Quarta qz ingressio illius erat tm̄ remissio peccatoꝝ illius anni. sed ingressus xp̄i oīm annoꝝ etiam p̄teritoꝝ. Et cōmendat euz a multis. Primo a gratie plenitudine cū dic̄ Christus. quod interp̄tatur vnct⁹. Ip̄e enī vnctus est oleo plenitudinis g̃tie. Psal.xl/iiij. Unxit te deus de⁹ tuus oleo leticie p̄ cōsortibus tuis. Joh.i. De plenitudīe ei⁹ oēs accepimus. Scd̄o cōmendatur ab officio cum d̄r pontifex. id est pontez faciens. qz se ipsum fecit nobis pontē eūdo ad prēz attingens a ripa nostre miserie vsqz ad ripam felicitatis eterne. Per hunc transeūtes nō sb̄mergimur ī flumīe culpe vbi trahimur ad mare pene eterne. Joh.xiij. Nemo veit ad patrem nisi p me. Ideo in euāgelio hodierno agitur de pila. Tunc enim iudei pilam fecerunt quādo lapides in christū miserūt Sed in parasceue crux posita est sup pilaz et tūc p̄ōs nobis fact⁹ est. Mundus enī iste erat tanq̄z mare periculosum ⁊ tanq̄z fluui⁹ rapidus in quo om̄es periclitabamur. Sz contra naufragiū dedit nobis christus adiutorium triplex. nauem. tabulā ⁊ pontem Nauis enī est innocentia in qua posit⁹ fuit adam. sed ista nauis fracta fuit qñ ip̄e peccauit. In hac naui fuit beata v̄go que gratijs integra ⁊ saluis mercib⁹ plena ad portum paradisi p̄uenit. In hac naui sunt oēs pueri baptizati q̄dīu fuant innocentiam baptismalem. Sz quia fere om̄s homīes frangunt nauē baptismalis innocentie. iō deus parauit nobis tabulā penitentie. Nam s̄m Hieroñ. Penitentia est p̄ma tabula post naufragiū. In hac tabula pnīe fuit Maria magdalena: que cū ista tabula ad portum paradisi p̄uenit. Immo etiā alias virgines multas que erāt ī naui innocentie transcendit tam ad meritum q̄z ad premiuz. Bern̄. Sicut de⁹ non priuabit eos bonis q̄ ambulāt in inocētia. ita nō p̄uabit bōis eos q̄ ambulāt in pnīa. Quia v̄o sunt mlti qui frangunt nauē innocētie: ⁊ q̄ pdunt tabulā penitentie. Id̄o deus p̄parauit terciū adiutoriū scilicz pontem sue passionis. Iste pons inchoatus est hodie in pile fundatiōe. sz ī parasceue est cōsummat⁹ in trabiū ⁊ tabularū sup̄positione. Tunc igitur quattuor trabes superducte sunt. quaꝝ vna fuit de palmo. secunda de oliua. tercia de cedro. quarta de cypresso De hijs quattuor lignis crux christi facta fuit. De inde super has trabes posita ē tabula. id est caro xp̄i purissima: q̄ quatuor clauis in eam fuit cōfixa. Et sic fact⁹ ē pons Ideo xp̄s d̄r pontifex. i. pontē faciens. Primo p̄pter habitū. Habuit enim amictū qñ fuit velatus. Habuit albam qñ ab herode alba veste fuit indut⁹. Habuit blatam qñ a militib⁹ purpura fuit circundatus. Habuit cingulū ⁊ stolam qñ ad statuam fuit ligatus. Habuit manipulū: quādo in manibus fuit clauis confixus. Habuit mitram: quando spinis fuit coronat⁹. Habuit baculum pastoralem qñ arundo sibi in manib⁹ data fuit. Habuit sandalia qñ hūit claues in pedibus. Scd̄o d̄r pontifex p̄pter vnctionis mysteriū. ipse enī fuit vnct⁹. iux̄ illd̄ psal.xluij. Unxit te deus de⁹ tuus oleo le. ⁊c. Olim q̄dem deus erat homī durus. sed mō christus est vnct⁹. ⁊ iō factus ē mansuetus Ideo dicit vnxit te de⁹ deus tu⁹ ⁊c. Olī erat iratus. sed fact⁹ est letus. Jō d̄r oleo leticie. Olim deus in g̃tia sua erat auar⁹. sz xp̄s factus est largus. Jō d̄r pre cōsortibus tuis. Dedit enim deus pater sibi sp̄m̄ gratie ⁊ misericordie sine mensura. De cui⁹ plenitudīe nos om̄s accepimus. Tercio d̄r pontifex propter officiū. qd̄ quidē officiū triplex est. Primū est p̄ ppl'o orare Et sic xp̄us orauit pro nob multipl'r. Nam orauit verbis Johannis.xvij. Non p eis rogo tm̄: sz p eis q̄ credituri sunt p verba eoꝝ ī me. Orauit lacrimis Hebre.v. Cum clamore valido ⁊ lacrimis offerens exauditus est p sua reuerentia. Orauit sanguīe Heb.xij. Accessistis p sanguinis asp̄sionē melius loq̄ntem q̄z abel Orat quotidie cicatricū rep̄ñtatione. qz eas patri quotidie rep̄sentat Ad hebr.ix. Intrauit ih̄s in ip̄m celū vt appareat nūc vultui dei p nobis. Scd̄m officium pontificis est sacrificium offerre. Et istud christ⁹ hūit. qz pro nobis se in sacrificiū obtulit Ad heb.ix Per sp̄ūm sctm̄ semetipsuz obtulit deo imaculatuz. Qñ aūt sacrificiū offerebat igne accendebat. Et sic ipse fuit accēsus igne amoris quo ad aīam. De q̄ igne dicit Luce.xij. Ignem veni mittere in terrā ⁊c. Johis.xv.

Maiorem hac dilectionē nemo habet q̄z vt animā suam ꝛc̄ Fuit accensus igne doloris quo ad carnē ꝛ aīam. Treñ. i. O vos oēs q̄ transitꝭ p viā. at. ꝛ vi. si ē do. si. do. m. Fuit accensus igne passiōis quo ad carnē suā. psal. xvi. Igne me examīasti. Terciū officiū pontificis est p̄bendas distribuere. Et sic ipe p̄bendas distribuit. sicut dicit Amb. in hec verba. Auctor humani generis in cruce existens pietatis officia diuidebat. psecutōez apostolis. pacez discipulis. corpus iudeis. patri spiritum. virgini paranymphū. latroni paradisum. pctōribus infernū. penitentibus pniam delegauit. Tercio cōmendat̄ a largitate cum sb̄dit Futurorum bonoruz supple dator. Dicitur Hester. ij. Dona largitus est iuxta magnificentiā principalem. In creatiōe dedit nobis bona tempalia. In redemptōe bōa spūalia. In glorificatōne bona eternalia. Prouer. iij. Dabit capiti suo augmenta gratiaꝝ spiritualium in presenti et corona inclita. id est eterna gl'ia ꝓteget te scilicz in futuro. Uñ ait Joh. x. Ego veni vt vitam habeant. s. in pñti p grām. et abūdantius habeant. scz. in futuro per gloriam.

Quarto cōmendatur a ducatu. ibi. peramplius ꝛ perfectius: supple intrauit tabernaculum. i. celum vt patefaceret nobis aditū.

Nota cum dñs fuit cū Moyse in monte tunc dñs precepit fieri tabernaculū ꝛ ostendit ei formam. Qd̄ postea fecit beseleel ex p̄cepto moysi cuz dixit ei dominus. Fac s̄m exemplar quod tibi monstratū est in mōte Exo. xxv. Quod etiā bene figuratur p Josue cui dictū est Deute. xxxi. Confortare et esto robustus: introduces populū in terraz ꝓmissiōis. quasi diceret. Confortare ad patiendum. et esto robustus ad dyabolū conterendum. introduces populū meū in terram promissionis. id est in celum. Hoc tabernaculum qd̄ christus intrauit. precellit tabernaculū veteris testamenti in tribꝰ. Est enim peramplius. i. multo ampliꝰ q̄z tabernaculū aliud. qꝛ plurimos capit ꝓpter continentiā diuinitatis Joh. xiij. In domo patris mei mansiōes multe sunt. Et baruth. iij. capl'o de amplitudine huiꝰ tabernacl'i dicit. O isrl' q̄z magna est domꝰ dñi ꝛ ingens locus possessionis eius. Item est pfectiꝰ. i. magis pfectum q̄tum ad excellentiā sanctitatꝭ. qꝛ ibi ē eterna beatitudo. In veteri autem tabernaculo apparebat tantū gl'ia dñi ad horam i quadā nubecula. hic v̄o pfecta. Unde psal. xxvi. Unā petij a dño hanc requiram. Ubi dicit Augꝰ. Cur per ml'ta vagaris homūcio habes vnum bonū. ꝛ illud inquire in quo sunt omīa bona ꝛ suffic̄. Itē est nō manu factū sic̄ illud qd̄ fuit i heremo Sic nō sufficiūt nostra merita Quis eni ē tam dignꝰ vt mereri valeat regnū oīm seculorum. Roꝝ. viij. Non sunt cōdigne passiones hꝰ tpis ad futurā gl'iam q̄ reuelabitur i nobis. Quinto ꝯmēdat cū a p̄paratōe vie de quo sb̄dit. Neqz p sanguinē hircorū aut vituloꝝ sz p ꝓprium sanguinē introiuit sel' in sancta eterna redemptōe inuenta. Unde Cant. iij. Ascensum fecit purpureum. Hoc factum fuit qñ assumpsit viā sanguine suo vt nos sequamur eū. i. Pe. ij. Christus passus est ꝓ nobis vob̄ relinq̄ns exemplū vt sequami vestigia eius. Et. ij. Thimo. ij. Si compatimur conregnabimus. Nam sacerdos veteris test. intrabat in sancta sanctoꝝ cum sanguīe hircorum aut vituloꝝ. i. hirci et vitule ruffe. x. die septimi mens̄. Hircus ille figurat xp̄m p peccati similitudinē. Uitula quoqz ꝓpter carnis infrimitatē. De vitula legit̄ Nūe. xix. q̄ erat ruffa. qꝛ caro christi fuit tota passiōis sanguīe rubricata Uñ Isaie. lxiij. Quare rubꝛ est indumētuz tuū et vestimenta tua sic̄ calcantiū in torculari Item erat etatis integre. qꝛ xp̄s passus est in pfecta etate. Item fuit sine macula. s. peccati original': nec portauit iugū iniquitatis Unde psal. xiij. Qui īgredit̄ sine macl'a et opatur iusticiā. Itez tradebat̄ sacerdoti. sic christus a iuda tradit' est sacerdotibꝰ. Itez immolabat̄ extra castra. Sic xp̄s Heb. vl. extra portā passus est xp̄s. Aspergebatur q̄z septies domus cū sanguine ꝯ tabernaculuz quia sanguis xp̄i effusꝰ ē in remissionē plenā omniū peccatoꝝ. Unde. i. iohis. ij. Ipse est propiciatio ꝓ peccatis nostris: non ꝓ nostris tantū: sed etiam pro totius mūdi. Combu rebatur tamē fimo: qꝛ christus passus ē opprobria. Uñ psal. lxviij. Opprobria exprobrantiū tibi cecidert̄ sup me. Et accipiebat sacerdos lignū cedrinū ꝛ ysopū ꝛ coccum ꝛ mittebat in flammā Quia fides nrā spes et charitas ī dei passionē mittūtur. In cedro nanqz notat̄ spes ꝓpter altitudinē. In ysopo fides ꝓpter humilitatē. In cocco intelligitur charitas ꝓpter colorem. Uir mūdus colligebat et ferebat cineres extra castra. Cinis aūt memoria passionis quā p p̄dicationes apostoli detulerunt ad gentes: quibus

dominus ait Joh. xv. Jam vos mūdi estis ꝓpter sermonē quē locut⁹ sum vob. Ex hoc cinere fiebat aqua lustratiōis ꝑ quā significat sacramentū baptismatis qꝛ effectum hꝫ a passione vt renatis pateat regnuꝫ celeste.

Ultimo cōmendat eū a redemptione. ibi Eterna redemptōe inuēta: vt redēpti. s. sint eternal'r. Uñ Jsaie. li. Et nunc q̄ redempti sunt a dño reuertent̄ supple a ꝑegrinatōne ad patriā. de miseria ad gl'iam. de labore ad requiē. d̄ dolore ad iocunditatē. Et venient in sion laudātes glorificationē suam de obtenta victoria. de collata leticia sempiterna sup capita eoꝝ. Quia incogitabilis ineffabilis incōprehēsibil' erit. Gaudiū ⁊ leticiaꝫ obtinebūt de stola aīme ⁊ stola corpis. Fugiet dolor ⁊ gemitus: qꝛ iam nō est ampli⁹ timor de culpa siue de pena: qm̄ gl'a erit eterna.

De eodem.

Sermo LXV

J sanguis hircorum aut thauroꝝ ⁊c. Heb. ix.

Commendat̄ in hac epl'a preciosus sanguis xp̄i. Per quē ipse pōtifex noster christ⁹ celū tanqꝫ sanctasctōꝝ intrauit. et inquinatū sanctificauit. Considerādū ergo est ꝙ pontifex noster ꝑ sanguinē suum opatus ē mdi purgatōem. inferni spoliationem. celi reseratione. iudicij euasionē. De primo d̄r hic. Si ei sanguis hircoꝝ: vsqꝫ. quanto magꝫ sanguis xp̄i ⁊c. Heb. ix. Oia pene in sanguine mūdant̄ ꝟm legeꝫ. Miser mundus leprosus fuit. vnde ꝑ sanguinem mūdari debuit. Sacerdos aūt ip̄m mūdās est xp̄s. de quo Leui. xuij. Asperget domum septies. purificabitqꝫ eam tā in sanguīe passeris q̄ꝫ in aq̄s viuentibꝫ. Dom⁹ leprosa mūdū significat. passer carnē christi: aq̄ viuentes baptismū. Septem aspsiones septē sanguis effusiones xp̄i significare pñt. Prima effusio fuit i circūcisione. Scd̄a fuit i mōte oliueti in orōne Luc. xxij. Factus ē sudor ei⁹ sicut gutte sanguis decurrētis i terrā Tercia in flagellatōe. Quarta in coronatōe. Quīta in manuū ꝑforatione. Sexta in pedum crucifixione. Septima in laterꝫ aptione. Ecce quō christ⁹ in terra ⁊ in aere sanguīeꝫ suū aspsit vt mdꝫ imundū mūdaret. Uñ Crisꝰ. Non sub tecto sed sb̄ celo xp̄s imolabat̄: vt vniuersus aer in excelꝰ: imolato ei⁹ odore a tetro mūdaret̄. Sꝫ ⁊ terra sil'e bñficiuꝫ sentiebat cū de eius latere sanguis stillatō emanabat ꝑ quā mundata ē. De scdo Zach. ix. Tu quoqꝫ i sanguīe testamēti emisti vinctos tuos de lacu in q̄ nō erat aqua. Glo. i. nulla refrigerans miscdia quā diues petijt cum dixit. Mitte lazaꝝ vt intigat extremū digiti sui in aquā vt re. lin. m. Quere g⁹ misericordiā dei nō in inferno: sed dū viuis in mundo Jbi em̄ aquā negauit: sꝫ sanguineꝫ suum hic dat. Jbi vnā guttam aq̄ negauit. hic pl'imas guttas īmo fluuios sanguis ministrauit. Bern̄. Apud dñm miscdia ⁊ copiosa apd̄ eū redemptio. qꝛ nō gutta sꝫ vnda sanguis largit̄. ꝑ q̄nqꝫ eni ꝑtes corporis emanauit. Hoc ergo sanguīe vncti de lacu liberant̄ inferni. Sic legit̄ ꝙ strucio cui⁹ pullum salomō incluserat tulit vermiculū cui⁹ sanguine vitꝝ liniuit: ⁊ fractuꝫ est ⁊ pullus liberat⁹. Sic xp̄s electos suos liberauit fracto inferno ꝑ sanguinē vermicl'i carnis sue. Psal. xxi. Ego sum ꝟmis ⁊ ñ hō. Infernus eni christo frangenti fuit quasi vitreus. sed damnatꝫ ferre⁹. De tercio Apoca. xxij. Beati qui lauāt stolas suas in sang. agni: vt sit potestas eoꝝ i ligno vite. Et ꝑ portas intrēt ciuitatē. foris āt canes venefici. Lignū vite christ⁹ est ꝑ qd̄ spūal'r ⁊ eternal'r anie nostre viuunt q̄ mortue erant pctis. Uñ xp̄s bene ait in psal. ci. Sil'is suꝫ pellicano solitu. ⁊c. Pellican⁹ em̄ sic dicit glo. dicit̄ pullos suos rostro occidere ⁊ triduo lugere. ⁊ tūc rostro suo sanguinē suuꝫ sup eos fundere. ⁊ sic illi reuiuiscunt: Jta xp̄s sanguine suo nos viuificauit. Sꝫ ecce ad portas ciuitatꝫ superne null⁹ pōt intrare nisi lotus christi sanguine Sol⁹ eni sanguis agni apire potuit portas Bern̄. Sāguis christi ē clauis ꝑadisi. Uñ clauiger christ⁹ noster p̄m⁹ ꝑ ꝓpriū sanguinē intrauit semel in sancta. De quarto ad Ro. v. Cōmēdat suā charitatē de⁹ i nob ⁊c. vsqꝫ. iustificati in sanguīe ipsi⁹. salui erimus ab ira ꝑ ipsuꝫ Sic aūt electi ꝑ sanguinē xp̄i iram iudicij euadūt. ita reprobi ꝑ sanguinē ipsius g̃ui⁹ habebūt iudiciū. qꝛ sanguis xp̄i clamat ꝯ eos Job. xvi. Terra ne operias sanguinē iusti: neqꝫ inueniat in te locū latendi clamor me⁹. Tunc q̄dem ꝯ pctōres clamat sed nūc ꝑ pctōribꝫ christi sanguis clamat. Hebr. xij. Accessistis ad sanguis aspsionem melius loq̄ntem q̄ꝫ abel. qꝛ sanguis abel vindictam fratricidij petijt. Sāguis dñi vitā ꝑsecutoribꝫ suis impetrauit. Quia igit̄ sanguis christi in iudicio saluat electos ⁊ ꝯfun

dit reprobos. Jō bene dr Apōc. xix. q' ioh'es
viderit vestitū veste aspsa sanguie hūtē dia
demata mlra in capite ⁊ gladiū ex vtraq; p
te acutū in ore. dyademata ad coronandu
electos gladiū ad ferendū reprobos Caput
xpi diuitat' Jn capite ergo dyademata hūit
qr in cōtemplatōe ⁊ fruitiōe diuinitat' coro
na erit. Feria secunda.

Sermo LXVI

Weretis me

q et nō inuenietʒ Joh. vij. Jo
hannes mesue in p̄ma practi
ca sua dic. Cuncta quidē vulnera q̄ vergūt
ad mortē solis virginibꝫ manebūt alligada
Nā tactꝰ ipudicoꝝ mortuus ē ⁊ pluri mū
infectuꝰ ⁊ q̄uat' sz pudicoꝝ salubrioꝝ ⁊ leui
oꝝ. Spūal'r. Et sic vulnera felicissime passi
onis xpi. Crisᵏ. Sic etenim conuenit facere
dñice passiōi vt incorrupti simꝰ mēte ⁊ coꝝ
pore. Et p tali mūdicia orat eccl'ia in introi
tu misse. Miserere mihi dñe q̄m cōcul. me
hō tota die bellās cōtribula. me. Jn collca.
Sanctifica qs dñe nrā ieūia ⁊ cūctaꝝ nob
indulgentiā ppiaꝰ largire culpaꝝ. Et sic fe
cerūt niniuite De q̄ ait epl'a Jone. iij. Cum
voluerūt mūdari ⁊ dño placere egerūt p̄niaz
ad p̄dicationē ione. Et sic nos si immūdi su
mus agamꝰ p̄niam: tūc mūdabimur vt pos
semꝰ dño ligare vl'nera Et sic iudei ñ feceūt.
ergo ñ inuenerūt grām in eiꝰ passiōe ppter
maculā operꝝ suoꝝ. ergo ait eis. Queretʒ me
et ñ inuenietʒ Aliud thema. Coꝝnica vl' coꝝ
nix morsa a serpēte q̄rit herbā i remedium.
Spūal'r. et sic pctōr veneno pcti circūdatꝰ
querat p̄niam. Naturale ē fugere piculum
Mat. viij. Timētes picl'm sbmersionis ac
cesserūt ad xpm dicētes. Dñe salua nos pi
mus. Dester. xuij. Paucs picl'm confugit
ad dñm Et si illud coꝝpale picl'm fugiendū
est. ml'to magʒ piculum eternale. psal. cxuij.
Pericula ifernī inuenerūt me. Lu. xiij. Nisi
p̄niam egeritʒ oēs sil' pibitis. Jō recurramꝰ
ad remediū anie. s. ad dei misericōiā. De qua i
trolt. Miserere mihi ⁊c. Et in collca. ⁊ nini
uite in epl'a. Jn sūma euāg. duo innuūtur
Primo iudeoꝝ puersio cū dr. Miserūt mi
nistros Scdo sapiens xpi rnsio: cū dr. Ad
huc modicū tps vobiscū suz ⁊c. De p̄mo dic
Jn illo tpe. s. cū christꝰ p̄dicaret in templo. ⁊
multi crediderūt in eū ⁊ turbis dicētes. Cū
venerit christꝰ nūq̄d maiora signa faciet q̄z
que hic facit. Et audictes h̄ pharisei ⁊ p̄nci
pes: miserūt ministros quasi incognitos vt ap
prehēderent ih̄m. Crisᵏ. Non p se mordebat
hoc eos qr turbe xpm glificabāt. Jō volebāt
eū p ministros apphendere. Aliqñ in sm̄one
Math. xxij. Alcūtes pharisei: cōsiliū inie
runt vt capent eum in sermōe. Sz ipe eua
sit p sapiam dicēs. Reddite q̄ sunt cesarʒce
sari: ⁊ q̄ sunt dei deo. Aliqñ in opere Lu. vi.
Erat hō manū aridā hñs. obſuabant autē
eū si lz in sabbato curare. Sz euasit p increa
tionē dicēs eis. Si licz sabbato bn facere
an male ⁊c. Aliqñ i iudicio Joh. viij Addu
cunt mulierē in adulterio ꝛprehēsam dicē
tes. Magister: moyses iussit hmōi lapida
re. Et h̄ dixerūt iō volētes eū accusare. Sz
xps euasit vincēs eos p sapiaz ⁊ iusticiā di.
Qui sine pctō est vestz in illā primꝰ mittat
lapidem. Et p misericōiā cuz dixit. nec ego te
condēnabo. O misera insania: voluerūt illū
cape quē celi ⁊ terra cape ñ poterant. q̄ solo
verbo creauit oia ⁊ nutu suo creauit vniuer
sa. Sz puer. i. dr Frustra iacit rethe añ ocu
los pennatoꝝ. Job. xij. Ipse nouit ꝛcipien
tem ⁊ eū q̄ ꝛcipit. Nam dr Joh. ij. Ipse no
uit q̄d essz in homie. Aliqñ temptabāt euz
in psona vt hic. Mittentes ministros. nō in
ppria psona quia timuerūt turbas. sz eua
sit p potentiā: cum sbdit. Dixit eis ih̄s. Ad
huc modicū tps vobiscū sum. s. septē mēsiū
a mēse septembri a q̄ntodecimo die inapīe
do ad tps passionis cōputando. Et vado
ad p̄m q̄ me misit. Crisᵏ. q. d. Quare vl'tis
me interficere: puū expectate tps: qr nō ē po
sitū in ptāte vestra sz mea. qr adhuc oportz
me predicare ⁊ signa facere: p que venio ad
passionē. Vado ad eū qui me misit. i. ad pa
trem. Sz d. quare christꝰ modico tēpe vo
luit predicare. Rñdeᵏ Primo ad ꝛmōstrā
dam suaz virtutē. q̄ scz in tam modico tpe
totū mundū immutaret. Psal. lxxxiij. Me
lior est dies vna in atriis tuis super milia.
Scdo ad excitandū ꝛsideriū discipulorꝝ
vt scz magʒ euz ꝛsiderarēt quē modico tpe
habituri erant Lu. xvij Veniēt dies in qui
bus ꝛsiderabitis videre vnū diez filij hois
et non videbitis ⁊c. Tercio ad augmētādū
discipuloꝝ spūalem pfectum. Cum enī xpi
hūanitas sit via tendendi in xpm. Sic hēt
Joh. xuij. Ego sum via ꝟitas ⁊ vita. Non
ꝛbem in ea q̄escere vt in termino. sed p eam
ꝛbem in ꝛnm tendere. Ne ergo corda di
scipuloꝝ carnali affectu vt in homie quie

scerent. Ideo christus corporalē suam p̄sen
tiam eis sb̄traxit. Ideo dixit Joh̄ā. xvi. Ex
pedit vobis vt ego vadam. Quereris me ⁊
nō inuenies. hoc fuit fm Aug. post christi
ascensionē qñ multi in dei cōpuncti ad p̄e
dicatōem ap̄lōz crediderūt. Un̄ dic̄ Aug.
Uiderūt xp̄m suo scelere morientē ⁊ credide/
runt in xp̄m suis sceleribz ignoscentē Scōz
aūt Crisp. hoc fuit factū tpe thyti ⁊ vespasia
ni qñ hierl'm capiebat ⁊ destruebat. tunc co
gnouerūt hoc eis euenisse ꝓpter mortē xp̄i:
quē eo tpe libenter habuissent p liberatore.
Et ideo dixit. Quereris me ⁊ nō inuenies
Istud aūt quotidie accidit. qz mlti christū
querūt ⁊ non inuenūt. ex eo ꝙ nō q̄runt eū
ibi vbi est: Iz vbi nō est. christ⁹ em̄ nō est in
delicijs. Cañ. iij. Per noctē quesiui in lectu
lo meo ⁊ nō inueni. Et nō est in diuitijs nec
in honoribz. ⁊ iō ibi nō inuenit Job. xxviij.
Non inuenit in terra suauiter viuentium.
hoc est q̄tum ad delicios̄os. Abissus nō est
in me. hoc est quātum ad auaros quoz cu/
piditas non hz fundū. Et mare loquit non
est mecū. hoc est q̄tum ad sup̄bos q̄ semper
sunt tumidi ⁊ inflati. Inuenit aūt in humi
litate: pauptate: ⁊ aspitate. quia ibi est Jsta
enim tria christ⁹ veniēs in hūc mundū secū
portauit: ⁊ cū ist̄is nasci voluit Lu. ij. Inue
nietis infantē. ecce quāta humilitas. pānis
inuolutū. ecce pauptas. ⁊ positū in p̄sepio.
ecce aspitas. In talibz dēm⁹ querere christū

Nota inquisit⁹ nō inuenit. Primo cū q̄ri
tur in loco vbi non est. Si em̄ quis q̄reret
pisces in silua. vl' apros in aqua vl' vuas in
spina nō inueniret. qz ibi nō ē loc⁹ inueniē/
di. Cañ. iij. In lectulo meo p noctē quesiui
quē diligit aīma mea: q̄siui illū ⁊ nō inuēi.

Sed diceres. tñ deus est vbiq̄z: vt dicit
magist̄er in sententijs. Rñdet. est vbiq̄z per
essentiā. nō aūt p grām. Sic in aīma q̄ fm
subiam est tota in qualibz pte corpis. Iz fm
potēcias sensitiuas ē in determinatis mēbr̄
puta fm visum in ocul'solū. fm auditū i au
ribus. Et sic de alijs sensibz: p̄terq̄z in tactu
Sic de⁹ licz p suā essentiā nō lōge ē ab vno
quoq̄z nostr̄z. p grām suā tñ longe est ab im
pijs. Scōo cū nō querit in tpe debito. Pu
ta si q̄s q̄reret rosas in decēbre nō inueniret
Ecci. v. Ne tardas cōuerti ad dñm. ⁊ Isa.
lv. Querite dñm dū inueniri pōt. inuocate
eū dū ꝓpe est. s. in sanitate. Nō in morte. q̄a
talis pnia nō vid̄ volūtaria. Aug. Opera
nō sunt meritoria nisi volūtaria. Aug. Ne
mo inuitus bñ facit etiā si bonū est qđ facit.
Sz q̄squis ꝓponit penitere soluz in morte
nō volūtarie vid̄ penitere. qz si mors nō ve
niret non peniteret. Ecci. xviij. Confitebe/
ris viuēs: viu⁹ ⁊ san⁹ cōfitebers̄ Tercō qñ nō
querit debito mō. Nota grend⁹ est pede
manu oc'o ⁊ ore. Pede. i. affectu. ij. Paral'.
xv. In tota volūtate q̄sierūt dñz ⁊ inuenēt.
Psal. cxviij. In toto corde m. exq̄. te. Ma/
nu. i. ope. ps. lxxvi. Deū exq̄siui manib⁹ me
is ⁊ n̄ fum decept⁹. oculo. s. scripture: vitam
sanctoz inspiciēdo Cañ. iij. Surgā ⁊ circui
bo ciuitatē p vicos ⁊ plateas q̄rens quē dili
git aīa mea. Ore. i. oroōne. Uidem⁹ cū q̄s co
mitē amittit: clamat vt eū inueniat. psal. cx
viij. Clamauit ⁊ ego exaudiā eū. Tuc sb̄dit
Ubi sum ego n̄ potestis venire. Aug⁹. Ubi
sum immutabil' sum. Et nō dic̄. nō poteri
tis. Iz n̄ potest̄. i. indispositi est̄. qz immūdi.
Psal. Quis ascendet in mōtē dñi aut quis
stabit i loco sctō ei⁹. Rñdet Innocēs manī/
bus ⁊ mōdo corde. Sic nō fuerūt in dei quia
voluerūt xp̄m occidere. Sicut h̄ exposuit
petro. Quo ego vado n̄ potes me seq̄ mō: se
q̄r̄s aūt postea. Quānis aūt xp̄s dicat. Ubi
ego sū vos nō potest̄ venire. Tamē de mini
stris suis dic̄ Joh. xij. Ubi ego sū illic ⁊ mi
nister meus erit. Xp̄us aūt est in dextera dei
Mathei. vlt. Et dñs qdez ih̄s postq̄z locu
tus est eis assumpt⁹ ē in celū ⁊ sedz a dextr̄z
dei. Et est i gl'ia dei patr̄z Ad philip. ij. Om
nis lingua confiteatur. quia dñs Jhesus
christus in gloria dei patris ē. Et in lumi/
ne dei. p̄ma ad Thimotheū. vi. Lucem in/
habitat inaccessibilem ⁊c. Ministri ergo
christi erunt in dextera dei patris. quia pa/
ter dextera sue potentie eos in eternum con
seruabit. Erunt in lumine dei: quia fili⁹ lu/
mine sue sapientie eos illūinabit. Erunt in
gl'ia dei: quia spūsctus sua dulcedine t sua/
uitate eos gl'ificabit. Peccatores aūt n̄ erūt
in dextera dei sed sb̄ pedibus dei. Tres enī
tenebūt pedes suos ad p̄nam dānatoz. scz
deus. Psal. Ponā inimi. tu. scabellū pedu
tuorum. Mors p̄petua Job. xviij. Lalcet
super eos quasi rex interitus. Et tota cōgre
gatio sanctorum Malach. iij. Lalcabitis
impios cū fuerit canis sb̄ planta pedum ve
strorum: Non erūt etiā in lumie dei Iz in te
nebris inferni Mat. xxij. Ligatis manib⁹
et pedib⁹ mittite eos in tenebras exteriores
Non aūt in gloria sed in pena eterna Ma
thei. xxv. Jbunt h̄ij in supplicū eternum,

Feria scḋa post Judica

Dixerũt ergo iudei. Quo hic iturus ẽ. qz ñ inueniem⁹ eũ: nunqḋ in dispsionẽ gentium itur⁹ est z doctur⁹ gẽtes. Per ḣ expbrabãt gẽtes q̃ vbiqz dispse sunt. Sz stulti. nunquid potuisset iuisse ad gentes. Aug. Ignoãtes vez dixerũt: eo q̃ nũc laudant dñm oẽs gẽtes. qz nunc muscḋia dñi plena ẽ terra. Olim vero tm̃ not⁹ in iudea dc⁹ erat. Jn nouissimo aũt die magne festiuitat⁹. s. tabernaculoz. qz hoc festũ septẽ diebꝫ celebrabaḳ cui⁹ pmus z vltim⁹ dies magnerant solẽnes. Stabat ihs et clamabat dicẽs. Si q̃s sitit veniat ad me et bibat. s. aquam grẽ. Et dicit notãter: si q̃s q. d. quicũqz est ille. Ecci. xxuij. Trãsite ad me oes q̃ cupiscit⁹ me z a generatiõibꝫ meis adimplemi. Et. i. Thi. ij. Qui vult oĩs homies sal. fieri. Nota sitiũt mali z boni. Prio mali sitiũt diuitias z facultates. Sicẽ niz draco vl aliud aial sitibundũ sanguez elephantz sitit quẽ cognoscit eẽ frigidũ. qua ꝓpter pugnat ꝫ eũ. sic auari sitiũt sanguinẽ pauꝑz. i. ꝑstãtiã tpalẽ. ipsoqz imꝓperãt z ad terrã. i. ad miseriã trahũt vtvsurꝫ z rapinis appꝛoperẽt. Job. v. Bibũt sitiẽtes diuitias eius. Aug. Si sitim⁹ veniam⁹ ñ pdibꝫ coꝛpis sz affectibꝫ. nõ migrãdo sz dẽũ amando: z ab amoze mũdi recedẽdo. Ad istas aq̃s gratiaꝫ vocat nos dc⁹ ꝑ Jsa. lv. dicẽs. Oĩs sitientes venite ad aquas z q̃ nõ hẽtis argẽtũ ꝓperate emite z cõedite. venite emite absqz argẽto z absqz vlla cõmutatõe vinũ z lac. Quare appenditis argentũ nõ in panibus et laboꝛẽ vestꝛ ñ in saturitate. Dñs vocat sitientes illos q̃ sunt vacui ab amoze mundi. Ad aquas vocat amatoꝛes dei. Tales enim dñt venire ad aq̃s gratiaꝫ. Jõ dicit. Oẽs sitientes veĩte ad aq̃s. Aug. Si hĩtat ĩ te amoꝛ mundi nõ est quo intret in te amoꝛ dei. vases sed plen⁹es. funde qđ habes: vt recipias qđ non hẽs. funde amoꝛe seculi vt implear⁹ amoꝛe dei. Seq̃tur Et q̃ nõ hẽtis argentuz ꝓperate emite z comedite. Per argentũ intelligit terrena subia seu eloq̃ntia seu ꝑstl intelligentia. Si ergo sunt aliq̃ qui nõ hñt argentũ tpalis ꝑstantie vel hũane facũdie. nec ꝓfunde intelligẽtie saltẽ ꝓperent z emãt z comedant. emãt ꝑ feruentẽ oꝛõem: z comedant ꝑ ꝛeuotã meditatõem. Seq̃t Venite emite absqz argẽto. i. mũdane eloq̃ntie. vl ꝑ funde intelligentie. z absqz vlla cõmutatõe tempal⁹ ꝑstantie vinũ z lac. Per vinũ intelligitur iocũditas mẽtis. per lac puritas coꝛpoꝛis. Emite g⁹ vob ꝑ opa misẽdie z ꝛesideria spũalem iocunditatẽ z mẽtis puritatez i carne. Uel ꝑ vinũ z lac intelligũtur nature in christo. Nã ꝑ vinũ intelligit ei⁹ diuitas iocũdissimas. psal. cuj Uinũ letifi. coꝛ hoĩs. Per lac intelligit eius purissima hũanitas. Debem⁹ igit emere ꝑ oꝛões z ꝛesideria vinũ z lac. vt sz i celesti gl̃ia possim⁹ templari ei⁹ diuitatẽ. z videre ei⁹ hũanitatẽ. qz i ista contẽplatiõe z visione ꝑsistit btitudo scõꝝ tota. Et tũc verificabit illud qđ dicit spõsa Cañ. v. Bibi vinũ meũ cũ lacte meo. Seq̃t Quare appenditis argentũ nõ in panibꝫ z laboꝛez vestꝛ nõ in saturitate. Multi sunt q̃ argentũ. i. eloq̃ntiã vl ingenũ appendũt. et ponũt in pãibꝫ z nõ in ꝺa scientia q̃ habet aiam reficere. unꝺe illud Mat. uij. Nõ in solo pãe vivit hõ ꝛẽ. Et laboꝛẽ etiã suũ nõ ponunt in saturitate: quia addiscũt scientias lucratiuas. nõ q̃ satiant sz euacuãt. Et ñ addiscunt saturitatẽ sed vanitatem.

De eodem Sermo LXVII

Si quis sitit ve

niat ad me z bibat. qui credit in me sic dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aq̃ viue. Joh. vij. Jsta aqua viua quã ꝑs vult dare sitientibꝫ nõ ẽ mortalis: sed spũal⁹: sicut immediate ꝑdit. Hoc aũt dicebat de spũ quẽ accepturi erant credentes in eũ. Magnũ igit est hẽ potentiam receptiuã gratie. maiuꝫ habere aliquẽ gustum gratie. maximũ habere plenitudinem gtie. permaximũ habere continuationem z perseuerantiam gratie. Jstarũ quatuoꝛ differentias dominus ostendit in verbis premissis. Primo eni ostendit q̃ quilibet homo habeat potentiã gratie receptiuã: qz in potestate cuiuslibet est venire ad fontem gtie. Jdeo dicit. Si quis sitit veĩat ad me. Secundo ꝓmittit dare gustũ gratie cum subdit. Et bibat. Tercio ꝓmittit dare plenitudinẽ gratie: cum dicit. Flumia de vẽtre eius. id est de coꝛde eius fluent. Quarto ꝓmittit dare continuatõez z ꝑseuerantiã gratie. cũ subdit. Fluent aque viue. Circa primum notãdum est q̃ oĩes tam boni q̃z mali habent potentiã z receptiuam gratie. soli autem damnati ista potentia carẽt. Non enim ipi ad istum fontẽ possunt venire: nec de ipso fonte minimã guttam haurire. Ad fontem quidẽ venire nõ possunt. q̃a hñt ligatos pedes z man⁹ z sunt in tenebꝛis

Math. xxij. Ligatis manibꝫ ⁊ pedibꝫ mitti/
te eū in tenebras exteriores. Non igit̄ pñt
venire q̄ hñt ligatos pedes ⁊ man⁹. nec etiā
sciunt venire qz sunt in tenebrꝭ Dānati enī
hñt ligatas man⁹ qz nullū bonū pñt facere.
Habent ligatos pedes: qz nullꝫ bonū pñt
velle nec desiderare. Sūt enī in tenebrꝭ: qz
nullū bonū pñt intelligere. Et sunt in tene
bris exterioribꝫ: qz nullū bonū pñt sperare.
sed sunt extra oēm spem salutꝭ. Dato etiam
q̄ ad fontē possent venire tñ de illo fonte nō
modicā guttaz gratie possent haurire. Sic
patz de illo diuite q̄ modicā guttā grē refri
gerantis petijt. ⁊ tñ obtinere nō potuit Si
igit̄ dānati vel demões hrēnt istā potentiā
receptiuā grē ad momentū vn⁹ hore taliter
se disponerēt q̄ ad istū fontē venirēt ⁊ aquā
gratie obtinerēt. Miseri aūt pctōres q̄ncū
qz volunt pñt venire ad istū fontē: ⁊ tñ ve/
nire contēnunt. Iste igit̄ fons oībus ptz tā
bonis q̄ malis. De q̄ fonte dr Zacharie. xiij
Erit fons patens domui dauid ⁊ hītantibꝫ
hierl'm in ablutionē pctōris et mēstruate.
Per dauid q̄ intelligunt manu fortis intelli
gunt actiui. Sz p hierl'm q̄ visio pacis in/
terpretatur. intelligunt contēplatiui. Noie
aūt pctōrꝭ intelligunt oēs illi q̄ hñt pctā mi
nora. nomie menstruate intelliguntur qui
habent pctā maiora. Oēs isti de isto fonte
bibere dñt. scz actiui vt ampli⁹ robrent. cō/
templatiui vt dulci⁹ contēplentur. ⁊ omnes
peccatores vt a suis sordibꝫ emūdent Cir
ca sedm notādū q̄ dñs suis suis dat gustū
grie sue Et ille gust⁹ est tante ⁹tutis q̄ extin
guit sitim oim mūdanoz. Et est tante dul/
cedinis q̄ in dulcedinē vertit supplicia tor/
mentoz. Est tante suauitatis q̄ aiam excitat
ad desideria supnoz. Q, enī virt⁹ ei⁹ extin
guat sitim mūdanoz. ptz qz in Magdale/
na extinxit siti estuantꝭ dcipie. In matheo
sitim auaricie. In paulo siti superbie ⁊ glorie
mundane In iacobo ⁊ iohanne extinxit amo
rem terrenū ⁊ amorē domesticū ⁊ amorē pro
priū. Nam sic dr Mat. viij. Vidit dns iacō
bum ⁊ iohem in naui cū zebedeo ptre eoruz
et vocauit eos. Illi aūt mox vt senserūt gu/
stū diuine grē retia reliq̄runt ⁊ sic amorem
terrenū. ⁊ dimiserūt prēm in naui. et sic reli/
querūt amorē domesticū: ⁊ secuti sunt ꝑm
nō seipsos. s. ꝓpriam voluntatē. Et sic reliq̄
runt amorē ꝓpriū. Aug. Qui biberit de flu
uio paradisi cui⁹ vna gutta maior est occa
no: restat vt in eo omnis sitis mundi huius
penitus extincta sit. Q, aūt iste gust⁹ e tā te
dulcedinis vt supplicia ⁊ tormēta vertat in
dulcedinē ptz in Stephano: iuxta illd La
pides torrētes illi dulces fuerūt. In andrea
crucis supplicia ⁊ tormēta in dulcedinē ver
tit ⁊ i gaudiū. Et in Laurētio q̄ dixit decio
Discede miser qz carbones tui mihi refrige
riū ꝓstāt: vbi aūt parāt eternū incendiuz.
In aplis oēs cōtumelias vertebat in gl'iaz
Act. v. Ibāt apli gaudētes a ꝓspcu ꝯcilij:
qm̄ digni hiti sūt ꝑ noie ihu cōtumeliā pa
ti. Q, ꝙ est tante suauitatis q̄ fac̄ celestia de
siderare dr Mat. xvij. vbi petr⁹ aqua spūs
sancti potat⁹ ⁊ q̄dāmodo ebri⁹ effect⁹ qualis
est dicere. Dñe bonū est nos h̄ esse: faciam⁹
tria tab̄nacula. Dicit aūt tabernaculū a ta/
berna. Volebat enī petrus q̄ ibi essent tres
taberne in q̄bꝫ grā spūssācti venderet. ita q̄
pater hrēt suā tabernā. filius suā. spūssanct⁹
suam. In taberna aūt p̄is vendit vinū for
te. i. gtia corroborans: q̄ hz aiam in bono cō/
firmare. In taberna filij vendit vinū clarū
id est grata illūinans q̄ hz animā in agen/
dis dingere ⁊ illūinare. In tab̄na aūt spūs
sancti vendit vinū dulce. i. gtia dulcoras q̄
hz aiam celesti dulcedine adimplere. Cir
ca tertiū nota q̄ xp̄us dat virtis pfectis spm̄
sanctū in mag̃ plenitudie. Jō seq̄tur Et flu
mina de ventre eius fluēt ⁊c. Vocat aūt spi
rituscūs flumē ꝑm Ezech. Quia sic flumē nō
reuertit neq̄ stat sz semp̄ currit. Sic illi q̄
hñt spm̄sctm nō reuertunt ad pctā nec stāt
per ocia: sed sp̄ currūt ad fortia. De isto flu
mine dr Ezech. xlvij. Mensus ē mille cubi
tus ⁊ traduxit me per aquam vsq̄ ad talos.
rursumq̄ mēsus est mille ⁊ traduxit me per
aquā vsq̄ ad genua. et mēsus est mille ⁊ tra
duxit me p aquā vsq̄ ad renes: ⁊ mēsus est
mille: ⁊ traduxit me vsq̄ ad colluz. De hoc
etiam flumine dr Isa. xxx. Spiritus domi
velunt torrens inundans vsq̄ ad medium
colli. Quidā ergo in h̄ flumine introducun
tur vsq̄ ad talos. quidam ad genua. q̄dam
vsq̄ ad renes. quidā vsq̄ ad collū. In talis
autem corporis supportatō. in genubus de
ambulatio. in renibꝫ viget concupiscentia.
et in collo ꝓcedit eloquetia. Illi igit̄ in flu/
mine spūssancti introducunt vsq̄ ad talos q̄
fortes sunt ad supportandū aduersa. Psal.
xxvij. Spiritu or̄is ei⁹ oīs virt⁹ eoz. Illi intro/
ducunt vsq̄ ad genua qui fortes sunt ad ag
grediendum opera virtuosa. Ezechielis. i.
Ubi erat spūs impet⁹ illuc gdiebant: nec re

uertebant cum ambularēt. Illi introducūt vsq; ad renes in q̄bꝫ extinguunt omīa desi/deria carnalia. Gre. Gustato spū desipit oīs caro. Illi introducunt vsq; ad colluz: q̄ hn̄t vtilia verba. Mat. x. Non enī vos estꝫ qui loquimini sed spūs p̄ris vestri q̄ loquitur ī vobis. Circa quartū notandū ꝙ spūssctꝰ dicitur aqua viua qn̄. s. quis hꝫ gratie cōti nuationē ⁊ pseuerantiā. Sine enī pseueran tia nihil valerēt oīa precedētia. Bern̄. Tol/le pseuerantiā nec obsequiū mercedē habet nec bn̄ficiuꝫ g̅tia: nec laudē fortitudo: Iste aūt fluuiꝰ aque viue spēal'r fluit in celo De q̄ dicitur Apoc. vlt. Ostendit mihi fluuiū aq̄ viue splendidū tanq̄ cristallū ꝓcedentē de sede dei ⁊ agni: ⁊ in medio platee hierl'm ⁊c. Ex quibꝫ verbis hꝫ ꝙ ille fluuiꝰ spūssctī da bitur ad satietatē reficientē. iō vocat flumē In p̄senti enī vita sancti viri bibunt aquā spūssancti ad mensurā Ezech. uij. Aquā in mensura bibes. In futuro aūt in isto flumīe erunt ⁊ sine mēsura potant. Cant. v. Bibite amici mei ⁊ inebriamī charissimi Serui dī in p̄nti sunt amici. in futo erunt charissimi. Ergo amici bibūt: qꝛ spm̄sctm̄ hn̄t ad men surā Sed charissimi erunt ebrij: qꝛ hēbunt ipsuꝫ sine mēsura. Scdo ille fluuius hēbit emanatōem indeficientē. iō dicit aq̄ viue. Fluuiꝰ aūt aq̄ mūdi deficit. sꝫ fluuiꝰ spūssctī deficere nō valebit. Hiere. ij. Me dereliquerunt fontē aq̄ viue. ⁊ foderūt sibi cisternas dissipatas q̄ cōtinere nō valēt aquas. Mūdus aūt est sic̄ cisterna pforata: qꝛ amor eiꝰ cito deficit Spūs aūt sanctus ē aqua viua quia eiꝰ amor nunq̄ deficit. Q, enim amor mundi cito deficiat: dicit. i. Joh. ij. Mūdꝰ transit ⁊ ꝯcupla eius. Q, aūt amor spūssancti nō deficiat ptꝫ. i. Cor. xiij. Charitas nūq̄ excidit. Tercio habebit charitatē refulgentē. Et ideo dr̄ splendidū tanq̄ cristallū. Fluuiꝰ amorꝫ mundi est turbidꝰ ⁊ facit aīam turbidam ⁊ fedā. Hiere. ij. Et nunc q̄d tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidam. Fluuiꝰ ꝟo amorꝫ dei est clarꝰ ⁊ facit animam pulcrā. Sap̄. vi. Clara est ⁊ q̄ nunq̄ marcescit sapientia. Isa. lviij. Implebit dn̄s splēdoribꝫ aīam tuam. Quarto habebit suauitatem efficientez. Jō dr̄: procedentē de sede dei ⁊ agni. hoc est de cōtemplatōe diuinitatꝫ et visione hūanitatis Ex qua visione ⁊ contemplatione causatur tota dulcedo ⁊ suauitas sanctorum. Fluuius aque mundi habet aquas amaras Isaie. xxuij. Amara erit potio bibentibus illam. Exodi. xv. dicitur: ꝙ filij israel non poterant bibere aquas de marath: eo ꝙ essent amare. Marath interp̄tatur amaritudo peccati: ⁊ significat mundum in quo sunt multe amaritudines peccatorum. Fluuius aūt spiritussancti habet aquas dulces. Eccl. xxiij. Spiritus meꝰ super mel dulcis ⁊ hereditas mea super mel ⁊ fauum. qui edunt me adhuc esurient. ⁊ qui bibunt me adhuc sitient. ⁊ qui operātur in me non peccabunt ⁊c. Quīto habebit p̄sentiam assistentē: quia fluit in medio platee hierusalem. Mundus dat suas consolationes cū magno labore: quia cor terrenū semp cogitat vt homo vltra mare vadat et labores multos sustineat vt diuitias ⁊ consolationes acquirat. Sed fluuiꝰ spiritussancti in presenti vita fluit ad ostiū voluntatis ⁊ in futuro fluet in medio ciuitatis celestis ⁊ quilibet sine labore pōt inde haurire. Deuteronomij. xxx. Mandatū qd̄ ego precipio tibi non supra te est neq; procul positū neq; trans mare positū vt causerꝫ et dicas. Quis ex vobis transfretare poterit mare. ⁊ illd̄ ad nos vsq; deferre. Sed iuxta te est sermo valde in ore tuo ⁊ in corde tuo vt facias illum Fluit etiam ad ostiū nostre voluntatꝫ Apocalipꝰ. iij. Ego sto ad ostium ⁊ pulso ⁊c

Feria tercia

Sermo LXVIII

Werebāt iudei eū in die festo ⁊ murmur multus erat de eo in turba.

Johis. vij. Theophilus in breuiloquio diuersarū artium dicit. Sal in sua coctione nō coagulatur nisi sibi aliquantulum sanguinis supfundat. Spiritual'r Sic in via salutis non firmatur ipa mens homīs nisi sibi infundat sanguis beatissime passionis De quo Remigiꝰ sup Johā. Absq; christi passionis auxilio nunq̄ aliquis hominum in viam salutꝫ puenire poterit in eternū. Et Gregorius sup Ezech. Nulla ē fortitudo hominū nisi procedat ex amore refrigerioq; diuino. Ideo vt viriliter firmemur ī dei seruitio hortat nos ītroitus misse dicēs. Expecta dominū: viriliter age ⁊ confortet cor tuum et sustine dn̄m. Sic confortatꝰ fuit daniel vt legit in epl'a hodierna Dan̄. vltimo Q, beel destruxit ⁊ draconē interfecit ꝟtute

diuina. Ideo positus est in lacum leonum. et virtute diuina confuatus in vita. Et eadem ꝛrute xps resistebat inimicis suis eũ que rentibꝫ ꝛ pseqntibꝫ. De q̃ thema. Judei qrebant eum ꝛc. In sũma euãg. duo innuunt Prio vane glorie inq̃sitio: qđ pbat psuasio ascendẽdi. ibi Post hec ꝛc. Scđo sb dit mũdane glie conculcatio: qđ pbãt cõsilia occulta pmanendi. ibi Ipse mãsit in galilea De pmo dicit In illo tpe. s. cũ inter iudeos q̃dã erant malicioſi volẽtes xpm interficere Tũc ambulabat ihs in galilea. s. in ciuitatem capharnaũ. Non enim volebat in iudeam ambulare qr eũ iudei interficere qrebant. quia christꝰ ñ semp obijciebat se iudeis. ſz aliqñ recedebat ab eis Prio ſm Aug. vt ostẽderet fidelibꝫ p crimine nõ esse obijciendum. si se aliqñ a psecutoribꝫ absconderẽt. Nam ꝛ ipe fugit non solũ ꝛe ciuitate in ciuitatẽ: sed etiã ꝛe regione in regionẽ quãdo. s. relatus fuit a pentibꝫ in egyptũ. Et dicit Aug. Non tñ in hoc suam amisit ptãtem: ſz nrãm cõsolabat infirmitatẽ. Nam si voluiſſz potuiſſz tutus inter iudeos ambulasse. qr ipaz mortẽ in potestate sua habere testabat Joh. x. Potestatẽ habeo ponendi animã meã ꝛ iterꝫ sumẽdi eã Hanc ptãtem oñdit tpe passionis dum ad vnicã vocem inimici eius abierũt retrorsuz et ceciderunt in terrã. Secundo iõ vt ꝛemõstraret verã hũanitatẽ ei⁹. iõ noluit ire in iudeam. Quia erat de⁹ ꝛ hõ. ꝛ virtute diuinitatis poterat non ledi a psecutoribꝫ. ſz hoc noluit cõtinue facere ne ꝛclarata eius diuinitate hũanitas eius veniret ĩ dubiũ. Tercio noluit ire in iudeam. qr tps passionis eius nondũ venerat. s. pasca: vñ eodez tpe imolabatur vt victima victime ſuccederet. De q̃ tempe Joh. xiij. Sciens ihs qr venit hora eius ꝛc. Tunc sb dit Erat aũt ĩ primo dies festus iudeoz scenophegia. Scđm Augu. Scenophegia erat festiuitas tabernaculoz qñ mense septimo omnes iudei in tabnaculis habitabãt. in mẽoriã illi⁹ tpis in q̃ pzes eoz xl. annis pᵒ eductoem ꝛe egypto absq̃ vllis domibꝫ cõmorati sunt in ꝛerto. Naz sceno phegia đr a scenon qđ ẽ vmbra: ꝛ fagin qđ ẽ comedere. inde scenophegia q̃si comestio in vmbra ꝛe arboz ramis facta. Dixerũt autez ad eum frẽs eius. i. consanguinei ꝛ cognati christi. Transi hinc ꝛ vade in iudeã vt ꝛ discipuli tui videãt opa tua que tu facis. Tales fozsitan dicebant, frẽs etiã genuri qui ad huc in christũ non credebant. nec đ numero discipulorꝫ suoz̃ erant. Et cupidi munda/ne glie volentes q̃ xps ad istđ festum ascenderet ꝛ ibi gliam suã manifestaret. iõ dicunt ei. Nemo quippe in occulto quid facit. q. dicerent. Tu dicis te facere miracula sed facis ea in occulto. et hoc ex timore. alioquin ires in hierlm ꝛ ea ibi cozaz mlitudine oñderes Et quent ipe in palã eẽ. q. d. Tu q̃ris glĩaz ꝛe hys que facis ꝛ tñ ppter timorẽ absco dite. Ecce h̃ est ppriũ maloz vt credant alios similes eis animi passiones hãe. Tunc ostẽdunt se incredulos cũ dicunt. Si hec facis manifesta teipz mõdo. quasi sb dubio ponũt christi miracula an sint xa. Ideo sb dit euã gelista. Neq̃ frẽs eius credebant in eum. i. consanguinei eius. Nam ſm Aug. Audientes eum frẽs cogitabãt consanguinitatẽ nõ parientis ppaginem. Sic enim in sepulcro vbi positũ est corpus dñi nec antea nec postea corpus iacuit. sic vterus marie ꝟginis nec antea nec postea aliqđ mortale cõcepit Ideo frẽs isti erant carnales consanguinei: Contingit em̃ q̃ tales maxime aduersantur suis ꝛ eos contenũt. Mat. x. Inimici hois domestici eius. Et Job. xix. Noti mei quasi alieni recesserunt a me. Dicit ergo eis ihũs: Tempus meũ nondũ aduenit. ſcz tradendi me iudeis. Tempꝰ aũt vestꝝ. ſcz standi cum iudeis semp est paratũ. Habuit enim christꝰ triplex tempꝰ. s. pñs pteritum ꝛ futurũ. Tẽpus preteritũ fuit tps sue natiuitatis. De q̃ dicit ad Gal. iij. At vbi venit plenitudo tẽporis misit deus filiũ suũ ꝛc. Et illđ tempꝰ fuit ad gliam dei: ꝛ ad pacẽ mundi. Vñ tũc angeli cantauerũt glia in excelsis deo ꝛc. Tẽpus pñs fuit tempꝰ vite sue. ꝛ illud expẽdit et consumpsit ad nrãm eruditionẽ ꝛ instructionem. Tempus futuꝝ erat sue passionis et illud expendit ad redẽptionẽ generis hũani. Ecce qz vtiliter xps totũ suũ tps expẽdit Sz mlti sunt q̃ tps suũ preteritũ in vanitatibꝫ ꝛsumpserũt. Tempꝰ pñs simil̃r in vanitatibꝫ expendũt. Tps vero futuꝝ volunt deo dare dicẽtes. Adhuc ero bonꝰ homo. ad huc pniam faciã. Sz dicit Aug. Qui pmittit veniã penitẽti nõ ſpopondit diẽ crastinũ differenti. Dicit tñ Beda q̃ vere penitẽtes ꝛe tempe nihil perdunt. Quia ꝛ preteritꝝ restaurant p ꝓtritionẽ. Et presens tenent per bonã opationẽ. Et futuꝝ tenent p bonã prõpositi constantiaz et firmitatẽ. De quo Sapientie. xij. Tanq̃ auꝝ in fornace pbauit electos dñs. ꝛ in tempe erit respectus eoz̃m,

Feria tercia post Judica

Jdeo Sap̄.ij. Non pretereat nos flos tpis Ratio ſm Bern̄. Quia om̄e temp⁹ impēdiū tibi quereť a te qualī ſit expēſum. Nota futuꝝ tēp⁹ chriſti adhuc erat triplex.ſ.tēpus paſſionis.reſurrectōis.aſcenſionis.ꝛ iſtō expectabat. Et ſic boni cū deſiderio expectant temp⁹ futuꝝ. Primo tps mortis quo a corpore abſoluūtur tangꝫ a graui iugo. Beneꝫ xxvij. Tempus veniet cū excutias et ſoluas iugum eius de ceruicibus tuis. Jugum ſm Auguſt. dicit a cōiungendo. qz coniūgit bi nos in vnū. id eſt vnionē corpis et aīme. O graue iugum qz cōtinuū bellum. Sapiē.ix. Corpus quod corrūpitur aggrauat aiam Ad romāos.vij. Infeliꝛ ego quis me liberabit d corpe mortis huius. Philip.i. Cupio diſſolui ꝛ eſſe cū chriſto. Nota licet iugū corpis ſit graue tñ eſt vtile. Primo ad meritorum cumulatōem. Gregorius nazanzen⁹. In carne anima mereť: ſine corpe mereri nō poteſt. vt ieiunare. peregrinari ꝛc. Secdo ad glie augmentatōem: qz auget duplicē gliaz ſcz anime ꝛ corpis. Item nota viri boni deſiderant mortē ꝓpter tediuꝫ. qz reputāt eos quaſi in carcere poſitos ſic piſcis aut auis. Pſal. Educ de carcere aīam meaꝫ. Attamē ſi aliquis in corpe exiſtēs ſciret q̄ ſtatim deberet damnari poſt mortē potius in corpore manere deſideraret. ſicut pctōres. Secdo p̄pter gaudiū quod hñt de hui⁹ miſerie exemptione. Eccl̄s.ij. Cuncti dies doloꝝ ꝛ erūnis pleni ſunt. Jſa.li. Leticia ſempiterna ſuper capita eoꝝ: gaudiū ꝛ leticiam tenebunt fugiet doloꝝ ꝛ gemit⁹. Secundo boni expectant temp⁹ reſurrectōis: et eſt tps premiationis Eccl̄i.li. O peraminī opus veſtꝝ ante tempus et recipietꝫ mercedē in tpe ſuo. qz ñ otioſis datur merces: ſed operantib⁹ Math. xx. Voca operarios ꝛ redde illī mercedem.

Tercio ſancti nō ſolū illi in mūdo ſz etiā illi in celo expectāt tps reſurrectōis: in quo expectant tēp⁹ retributōis in q̄ recipient corpora ꝛ perficietur gl̄a.i. Petri.v. Humiliamini ſb potenti manu dei vt exaltet vos in tempe viſitatōis. Tunc ſbdit ratio diuerſitatis predictoꝝ temporꝝ cuꝫ dicit. Non pōt mund⁹ odiſſe vos: me autē odit. qz ego teſtimoniū phibeo de illo. quia opa illi⁹ mala ſūt quaſi diceret. Vos qui mundanā gl̄am q̄ritis homines mūdanos aduerſarios nō hētis Me aūt odit. qz quero gloriā dei arguendo peccata mūdanoꝝ que ſunt eis ꝓtraria. ꝛ per hibeo teſtimoniū de opibus eoꝝ qz mala ſūt licet ſciam ex hoc odiū ꝓuenire ꝛ mihi mortem incumbere. Amos.v. Odio habuerunt corripientē in porta ꝛ loquentē pfecte abominati ſunt. Sz d. nunq̄d nō mūdani aliq̄ odio habeñt a mūdo. Rñdeť. verē eſt in particulari inq̄ntum vn⁹ ea hz q̄ alter vellet hre: vel vbi vnus impedit aliū in hijs q̄ ſunt de gloria mundi. ſz inq̄tū mundan⁹ nullo⁹ odiūt a mūdo: qz ignorant ei. Et ſi aliquis de mūdo eum diligat: h̄ nō eſt inquātū eſt de mundo ſed inq̄tum ē in eo aliq̄d ſpūale. Tunc recūſat dñs aſcendere dicēs. Vos aſcendite ad diem feſtū hūc. Ego aūt nō aſcendā: qz tps meuꝫ nondū impleťū eſt. Sic eni ſunt due glorie: ita diuerſa feſta. Mundani eni hñt feſta tpalia. ſcz gaudere. epulari in delicijs exterioribus. Jſa.xxij. Vocabit dñs exercituum in die illa ad fletū ꝛ ad planctuꝫ ad caluicium ꝛ ad cingulū ſacci. Et ecce gaudiū et leticia occidere vitulos ꝛ iugulare arietes comedere carnes ꝛ bibere vinū. Comedam⁹ et bibamus: cras eñ moriemur. Et reuelata eſt in auribus meis vox dñi exercituū. Si dimitteť vobis iniquitas hec donec moriamini dicit dñs exercituum. Jſa.i. Solennitates veſtras odiuit aīa mea. Sancti vero hñt feſta ſpūalia q̄ in delectatōib⁹ conſiſtūt ſpūalibus. Jſaie.xxxij. Reſpice ſion ciuitatem ſolēnitatis nrē. Et iō dicit. vos.ſ.q̄ gl̄az mundi q̄ritis aſcendite ad die feſtū.ſ. leticie tempalis vbi laus hūana et voluptas q̄rit: vbi carnalia gaudia extendūtur. Ego autez nō aſcendā: qz talib⁹ nō delectoꝝ: ſz ad diem feſtū ſolennitatis eterne. Et h̄ iō. qz meū tēp⁹ ſeliciꝫ glone mee qđ erit ꝑmanens in eternū ꝛ vbi erit gaudiū ſine meroꝝ: ꝛ eternitas ſiñ laboꝝ. nondū impleťū eſt. Dixi ſcdo tangitur glorie mundane conculcatio: qđ probant conſilia occulta ꝑmanendi dicēs. Hec cum dixiſſet ipſe manſit in galilea. Ut autē aſcenderūt fratres ei⁹ tunc ꝛ ipe aſcendit ad diem feſtū non manifeſte: ſed quaſi in occulto non cauſa timoriſ. Uñ dñs vt oñderet ſe mundanā gl̄iam non q̄rere nō aſcendit cuꝫ fratribus ſuis qui aſcenderūt ad primā diem feſtiuitatis illi⁹ vt verificaret illd qđ dixerat Ego nō aſcendā: poſtea tñ quarta die illuc venit. Sicut eni noluit eſſe in ꝓncipio feſtiuitatis ne fratrib⁹ ſuis malū pſuadentibus videreť fauere. Sic non debuit ſe oīno ſbtrahere ne ppl̄o doctrinā ſalutiſ ſbtraheret quā venit docere. Quaſi ſm Criſoſtomū diceret

Non ascendam passurus ⁊ moriturus: sed
uocturus populū. Uel vt dicit Aug⁹. Isti
volebant ꝙ christus ascenderet in iudeam
quesitur⁹ gl'iam tempalē. ⁊ sic dixit eis. Nō
ascendā sicut vos vultis: sed ascendā uoctu
rus turbas. Et ad hꝫ venit nō manifeste. id
est. cū magna ml'titudine ⁊ comitatu ne da
ret iudeis occasionē maior⁹ iniuidie. sz qua si
in occulto. Hui⁹ triplex est rō. Una fm Cri
sost. ne suā diuitatē xenudās incarnatio ei⁹
esset nimis certa. Isa. xlv. Uere tu es dē ab
scondit⁹. ⁊ vt oīdat multis hominib⁹ in exem
plum qui non pñt psecutores suos publice
detinere. Alia est fm Aug. vt dareť intelligi
ꝙ christ⁹ occultatus ē in figurā veteris testa
menti qui mō est manifest⁹ nobis. Isa. viij.
Expectabo dñm q̄ abscondit faciē suaz. id ē
manifestā noticiā a domo iacob. Uñ ⁊ vsqz
in hodiernū diē in dei velamē hñt positū su
per faciem suaz. sic moyses ponebat velamē
sup faciē suam: vt nō intēderent filij isr'l i fa
ciem eius. vt dicit. ij. Cor. iij. Et iō omia q̄
dicta sunt antiquo pp'lo isr'l umbrā hēbant
futuroꝝ bonoꝝ. vt dr Hebr. x. Ut ergo ascē
deret eo ꝙ etiā ipm festū essz figura. iō ascen
dit in occulto. Scenophegia enī erat cele
bratio tabernaculoꝝ. Iste g⁹ hoc festuz cele
brat qui se in mūdo isto intelligit pegrinū
Tercia rō est vt doceat nos bona nostra oc
cultare xere Mat. vi. Attēdite ne iusticiā
vestraz xc. vt videamī ab eis aliō q̄n merce
dem nō habebitis xc. Judei ergo q̄rebāt eū
in die festo ⁊ dicebant. Ubi est ille. et mur
mur mult⁹ erat de eo in turba. Quidam em̄
dicebant bon⁹ est. Alij aūt dicebant nō. sed
seducit turbas. Ponit hic vnū in q̄ oēs cō
ueniebāt. s. q̄rebāt eū. differenter tñ Quidā
enim q̄rebant eū ꝺsiderio addiscendi vt ei⁹
doctrinam deuote audirent fm illud Psal.
lxviij. Querite dñm ⁊ viuet aīma vra. Alij
querebāt eum xsiderio malignādi. fm illd
psal. xxxviij. Querent aīam meam vt ause
rant eam. Item ponit vnū in q̄ discōueniē
bant: cū dicit Et murmur mult⁹ erat de eo i
turba. q̄ quidā de turba illi. s. qui habebant
rectam ⁊ verā intentōem dicebāt de christo
Quia bon⁹ est psal. lxxij. Quā bon⁹ isr'l deus
hijs q̄ recto sunt corde. Treñ. iij. Bonus ē
dñs sp̄antibꝰ in eū anime q̄renti illum. Alij
sez qui male erant dispositi ⁊ mala intentōe
querebant eū: dicebant nō. s. est bon⁹. Dat
autē p hꝫ intelligi ꝙ multitudo turbe opina
batur eū bonū. sz principes sacerdotū opina
bantur eū malū. Et iō dicunt: seducit tur
bas. Lu. xxiij. Hunc invenim⁹ subvertentez
gēm nrām xc. Mat. xxvij. Recordati sum⁹
qa seductor ille dixit xc. Sz qō tūc fm Au
gust. ⁊ heri ō dño ab impijs dicebať hocip
sum hodie etiā de fidelibꝰ eius fuis dicitur
Nam quicūqz religiosus xo in simplicita
te cordis seruit: ab irreligiosis vituperať. ⁊ ab
alijs bonis seductor vocaťur. hoc valet ad con
solationē nrām. Quare em̄ exhorrescāt mē
bra christi qō xpo illatū est capiti suo. nō re
fugiant fui xpi ante dei amatoribꝰ a seculo.
quod dictū est de christo iudeis murmura
toribus: Dec ille. Sciendū ꝙ etiā sedu
cere est seorsum ducere. Potest aūt hō seor
sum duci vel a veritate vl'a falsitate: ⁊ vtro
qz modo pōt dici aliqs seductor. Uel qz in
quantū seorsum ducit a veritate. ⁊ hꝫ modo
non cōpetit xpo qui ꝟitas ē. Joh. xvij. Uel
a falsitate. et hoc mō xps seductor dicit Die
re. xx. Seduxisti me dñe ⁊ seduct⁹ sum. Uti
nam sic nos homies seductores vocaremur
et essem⁹. vt dicit Aug. Magis tñ seductor
dicit qui a veritate seducit ⁊ decipit. qz ille
dicit seorsū duci qui trahit a via q̄ est veri
tas sicut heretici qui in diuersas hereses et
in vias diuersas maloꝝ ducunt. Inter il
las aūt duas opiniōes maloꝝ p̄ualz Uñ
ꝺditur. Nemo aūt palam loquebať de illo
propter metū iudeoꝝ. s. illoꝝ qui erāt de tri
bu iuda qui grau⁹ mouebātur ō xp̄m: eo ꝙ
in scripturis xp̄s erat p̄missus de tribu eoꝝ
Ipsi aūt reputabant eū galileū ⁊ ab eis ex
traneū. Et qui metuebāt iudeos fm Aug.
silentio ⁊ voce munima ⁊ sono p̄ssioni loq̄
bant. Illi vo qui dicebāt seducit turbas cla
rius resonabāt vt eoꝝ sonit⁹ clari⁹ audiebať
tanqz arentiū filioꝝ. sed dei gētes p̄mutate
sunt in maledictōes. Nunc ei ⁊ fideles' lau
dent nomē christi in choro. ⁊ psallent ei cuz
tympano ⁊ psalterio qui exaltatus in cruce
ad se traxit omnia. Hereticoꝝ vero ⁊ loquē
tium iniqua os obstructū est.

De eodem Sermo LXIX

Os ascendite

Ad diem festū hnncxc. Beatus
Johannes euāgelista xscribit
nobis tria festa. Unū est qō nunqz est cele
brandū. qz xps illud noluit celebrare. Et hꝫ
oīdit xps cū dicit Uos ascendite ad diē fe
stū hūc. ego aūt nō ascēdā. Scīm est quod

Feria tercia post Judica

celebrandum est. sed quasi occulte nō vane neq; pompacitate. De q̄ sb dīt Ut aūt ascenderent frēs ei⁹: q̄ scz volebāt q̄ ascēderet pompacitate. tūc ꝛ ipe ascēdit ad diē festū nō manifeste sz quasi i occulto. Terciū est qđ ē celebrandū māifeste ꝛ cū mag̃ solennitate. sic festū qđ viget i tēplo celesti. Jstđ significat p̄ h̄ qđ imediate sb dit di. Jā aūt die festo mediāte ascēdit ih̄s in tēplū ꝛc. Circa primū notandū q̄ festū illud qđ nō est celebrā dū est festū hoim vanoꝝ qui totū tps suuꝫ ponūt in comesatōibꝫ ꝛ delectatōibꝫ ꝛ alijs vanitatibꝫ. de q̄ dr Exo. xxxij. Cras solennitas dñi est. Et sb dit Et sedit ppl's māducare ꝛ bibere ꝛ surrexēt ludere. Jstđ aūt festū dyabolicū non ē faciendū triplici de cā. Primo qz hec vita tota ē vigilia. Jdeo dēm⁹ ie iunare ꝛ pctā nostra deplangere vt possim⁹ ad festum celest̄ patrie peruenire. Joelis. ij. Conuertimi ad me in toto coꝛ vro in ieiunio fletu ꝛ planctu. Mat. v. Beati q̄ lugēt. ecce vigilia. qm̄ ipsi ꝛ solabunt. ecce festum Sed vani hoies volūt hic facere festū. iō venient ad vigiliā Lu. vi. Ue vob qui saturati estis. ecce festū. Quia esurietꝫ. ecce vigilia Scđo istud festū non est fiendū: qz ista vita est exilium. Stult⁹ eni essꝫ ille peregrin⁹ qui in exilio posit⁹ vellet facere festū. sz debꝫ expectare q̄usq; ad patrīā suā reuertat. Jsta enim vita est quoddā exilium psal. xxxviij. Aduena ego sum ꝛ pegrin⁹ ap̄ō te. Patria aūt nostra est regio celest̄ que nos expectat Heb. xiij. Non hēm⁹ em̄ h̄ manentē ciui. sz fu. inq̄. Quia igit̄ pctores de exilio fecerunt patriā. iđo a patria celesti sp erunt exules et banniti. Apoc. xxij. Foris canes venefici et impudici. Tercio istđ festū nō est fiendum qz ista vita est loc⁹ labor̄ Job. v. Hō ad laborez nascit: ꝛ auis ad volandū. Jō fui dei sint in ɔtinuo labore. Bal. vi. Dū tps habemus operemur bonū ad oēs. Et ideo de labore veniēt ad requiē. Apoc. xuij Ammodo iam dic spūs vt req̄escāt a laboribꝫ suis. vani autem hoies volūt esse i ocio. ꝛ iō de ocio veniēt ad laborē. Psal. Laborabit in eternū sz in penis: ꝛ viuet adhuc in finē. Scđo ē quoddā festū: vt dēm ē qđ est celebrandum sed quasi occulte. ꝛ terciū est qđ ē celebrāđū soleniter ꝛ māifeste. Et ad ista intelligēdū notandū q̄ anie sctoꝝ viroꝝ tres h̄nt stat⁹. Prim⁹ est in ꝛtum ipe aīme in vita pnti cū suo corpe sunt coniūcte. ꝛ tali mō sunt i manu dei. Sap. iij. Justoꝝ anime in ma. d. sūt Scđs status est in quātū ipse anime a suis coꝛpibus sunt exute. Et ꝛtum ad hoc sunt in sinu dei. Olim quidē erāt in sinu Abrae sed mō sunt in sinu dei. Jsa. xl. Jn brachio suo ɔgregabit agnos. ꝛ i sinu suo leuabit fetas. Ipse portabit ꝛ cōgregabit agnos. i. innocentes: ne ab innocēcia cadāt. leuat ꝛ portat fetas. i. penitentes in sinu: vt sp in opibꝫ penitentie fecundi p̄maneāt Terci⁹ ē in ꝛtū anime ad sua coꝛpa reuertenť: et in suis coꝛporibꝫ beatificabunť: ꝛ in ꝛtuꝫ sunt i thalamo dei. Deut. xxxiij. Amantissim⁹ dñi habitabit ɔfidenter in eo quasi in thalamo tota die morabit: ꝛ inter hūeros illi⁹ requiescꝫ Jn quātum g̃ anie adhuc in p̄nti vita cuꝫ suo coꝛpe coniūcte sunt ꝛ in mānu dei sunt: nō debet de ipsis fieri aliq̄ festū triplici de causa. Primo ꝓpter periclm: quia ille q̄ ē mō sanctus: cras poterit esse malus. i. Coꝛ. x. Qui i stat videat ne cadat. Scđo ꝓpter dubium quia nescim⁹ q̄ sunt in dextera dei vl in sinistra. Multi em̄ videnť esse in ei⁹ dextra qui sunt i sinistra. ꝛ econuerso. Judas em̄ q̄ erat discipul⁹ xp̄i videbat in dextera. ꝛ tm̄ quātuꝫ ad p̄sciētiaꝫ erat i sinistra. ꝛ ecōuerso. Latro in cruce videbat esse i sinistra dei: ꝛ tm̄ in dei p̄destinatōe erat i dextera. Tercō ꝓpter statū. qz multꝫ tribulatōnibꝫ sancti sūt expositi Hō aūt qui est in tribulatiōe nō indiget celebratione festi sz ɔpassiōe animi. Propter istam cām nec de christo nec de btā virgine q̄diu fuerunt in hac vita nō fuit factū aliquod festū. qz tota vita coꝛ fuit in labore et afflictione Et iō nō erat eis neccaria celebratio sed compassio. Scđs stat⁹ est in ꝛtuꝫ considerātur aīme put sunt exute a coꝛpore Et quātuꝫ ad h̄ sunt in sinu dei. Sicut enī illud qđ est in sinu: est secuꝫ ꝛ chaꝫ ꝛ homini quodāmodo ɔiūctum. sic ꝛ aīme sanctoꝝ dicunť esse in sinu dei: qz ibi sunt valde secure Joh. x. Non rapiet eas quis q̄ de manu patr̄ mei. Et sunt deo valde chare. i. ad Coꝛ. vi. Empti est̄ pcio magno. Sūt deo coniuncte ꝛ vnite Joh. xvij. Oēs vnū sint sicut tu p̄ in me et ego in te ꝛc. Sicut em̄ filius vnū est cū patre per naturā. sic ꝛ sancti erunt vnū cum p̄e ꝛ filio p̄ grām. Quātuꝫ ad istū statum de sctis in p̄nti vita facimus festum trib̄ de causis. vt dicit Aug. contra faustū. Primo ꝓpter imitatōem. vt scz ex h̄ sanctoꝝ exemplis imitemur. Jaco. v. Exemplū accipite frēs mei exitus mali ꝛ lōganimitatis ꝛ laboꝝ ꝛ patientie ꝓphetas q̄ locuꝫ

ti sunt vobis in noīe dñi. Scdo ꝓpter meritorum associationem vt. s. eorum meritis associemur ⁊ participes simus Sancti em̄ ꝑticipāt merita sua hijs q̄ illis honorē dant Tercio ꝓpter eoꝝ orōnem: vt scꝫ ipsi apud deū ꝓ nobis intercedant. Ideo dicit Job. v. Ad aliquē sctōꝝ cōuertere. Illd aūt festum debet fieri quasi occulte. i. non pompacitate nec cū aliqua vaītate. Et in h̄ maxie peccāt mulieres. Contra quas dr Amos. viij. Cōuertam festiuitates vrās in luctū. et oīa cantica vestra in planctū: et inducam sup oīe dorsuꝫ vestꝝ saccū: et sup oē caput caluiciū. Mulieres consueuerūt in festiuitatibꝫ ducere choreas ⁊ vanas dicere cātilenas. Sꝫ illa cantica cōuertūtur in luctū infernalem Et iō dicit. Conuertā festiuitates vestras ī luctuꝫ. Consueuerūt ⁊ varia ⁊ vana ornamēta deferre. Sed illa ornam̄ta in saccū commutabūtur. quia cū sacco ⁊ cilicio sepeliētur Et ideo dicit Inducā sup oīe dorsum saccum. Consueuerūt etiam capillos alienos deferre et caput suū vane ornare. sꝫ iste ornatus in caluicium cōuertet. qꝛ sicut patet capita eoꝝ ī monumētꝫ total'r sunt decaluata. Et iō sb̄ditur. Et sup oē caput caluicium.

Tercius est stat⁹ qn̄ post resurrectōem beatam aīme ad sua corpa reuertent. et tunc facient festū non semel in anno vl' in mēse vel in hebdomada: sed semp. qꝛ ibi non erit nec mens nec hebdomada: sꝫ tm̄ vna dies. Un̄ Aug. exponens illud verbū Tempus meū non dū aduenit. exponit illud d̄ tempe glie dicens in ꝑsona christi. Ipe est dies festus meus: non diebꝫ istis ꝑcurrens ⁊ ꝑtrāsiens sed ꝑmanēs in eternū. In ipsa festiuitate ē gaudiū sine fine: ⁊ veritas sine labe: ⁊ serenitas sine nube. Istud festum nō fiet occulte: sed cū magna celebritate. quia oīes angeli ⁊ omnes beati insimul deū laudabūt. August. de ciuita. dei. In hac vacabim⁹ ⁊ videbimus amabim⁹ ⁊ laudabimus. ⁊ quisquis erit in ea sine fine. Ad vacare igitur sequitur videre qꝛ nisi homo vacet nō videt. iux̄ illd psal. xlv. Vacate ⁊ videte: qm̄ ego sum deus Et ideo dicit. Vacabimus et videbimus. Ad videre seq̄t amare. qꝛ nll'a res pōt amari nisi videatur vel nisi aliq̄ mō cognoscat. Ideo dic̄ videbim⁹ ⁊ amabimus. Ad amare sequit laudare ⁊ cōmendare. Illam eniꝫ rem quā odio habui sp̄ vitupero. Illā aūt rem quā diligo semp commēdo laudo ⁊ extollo Et ideo dixit. amabim⁹ ⁊ laudabimus Sancti igitur in patria vacabunt. vacādo videbunt. videndo amabunt. amando laudabunt. Et hoc sine fine ⁊c.

Feria quarta Sermo LXX

Oves mee vocem meā audiunt. Johis. x. Ubi capitaneus bon⁹ ē in campo: ille nititur ppl'm suum sibi cōmissuꝫ liberare de inimicꝫ Et hoc ē primū. Secundo ponit eis traditiones dicendo. Tu debes h̄ facere tu hoc ⁊ tu hoc dimittere. Tercio tales sibi cōmissi tenent sibi obedire. Spūaliter. Et sic christ⁹ ē capitane⁹ noster q̄ ideo a deo patre ē ꝯstitut⁹ vt nos liberaret de inimicis. Un̄ Isa. xix. Clamabūt ad dn̄m a facie tribulantis ⁊ mittet eis saluatorē ⁊ ꝓpugnatorem qui liberet eos. Et hoc recogitat ecclesia in introitu dicens. Liberator meus de gentibꝫ iracundis ⁊ ab insurgētibꝫ ī me exaltabis me: a viro iniq̄ eripies me domīe. Secundo ponit capitane⁹ traditiones. Et sic xp̄us in epl'a Leuit. xix. Ego dn̄s de⁹ vr̄. Et ponit decem traditiones Primo non facietis furtum. Rō s̄m Aug. quia pctm̄ non dimittit nisi ablatū restituat. Contra h̄ peccauit achan Josue. vij. quem dn̄s iussit lapidari. Scdo non mētiemini. Ratio qꝛ os quod mentitur necat aīaꝫ. Sap. i. Psal. v. Perdes omēs q̄ loquūt mendaciū. Tercio nec decipiet vnusquisqꝫ ꝓximū suū. Ratio: quia dicit Mat. xix. Dilige ꝓxim tuū sicut teipm̄. Et idem. vij. Quecunqꝫ vultꝫ vt faciant vobis homīes ⁊ vos facite illis. Quarto non ꝑiurabis in nomīe meo: nec pollues nomen dei tui Rō: qꝛ non ē aliud nomen sb̄ celo datum homībus in quo oporteat nos saluos fieri. Act. iiij. Contra hoc fecit Sennacherib q̄ blasphemauit nomē dn̄i dicēs: q̄ non posset liberare filios isrl' de manu sua ꝓpter qd̄ occidit dn̄s vna nocte. lxxxv. milia. et post hoc proprij filij sui Sarasar Adramelech occiderūt euꝫ. vt hr̄. ij. Paralip. xxxij. Quinto nō morabit op⁹ mercennarij tui apud te vsqꝫ mane. Ratio Mat. x. Dignus ē mercēnari⁹ mercede sua. Sexto non maledices surdo. nec corā ceco pones offendiculū: sed time dn̄m deū tuum. Septimo non iniuste iudicabis. Rō: quia dr Lu. vi. Qua mensura mensi fueritꝫ remetiet vobis Octauo nō facies qd̄ iniquuꝫ ē nec iniuste iudicabis. nec consideres ꝑsonam pauperꝫ

Feria q̃rta post Judica

nec honores vultū potentis. Ratio Act.x. Non est p̃sonaꝝ acceptio apud deū. No no:non eris criminatoꝛ nec susurro in pp̃lis. Ratio Deute.xxiij. Mihi vindictā et ego retribuā. Decimo nō oderꝭ frēm tuū in coꝛ de tuo:nec q̃ras vltōem nec memoꝛ eris iniurie ciuiū tuoꝝ. Ratio. Si nō remiseritis vnusquisq; fratri suo nō remittet vob̄ pater meus tc̄. Mat.xviij. Concludit. Ego dñs leges meas custodite. Ergo in h̄ concordat ep̄la cum euāgelio in themate. Oues mee vocem meā audiūt tc̄. Aliud thema. Natural'r mutatio non fit in instanti sed p aliq̄ mediū. Spūaliter. Et sic nos translati sum⁹ d̄ morte ad vitā:sed p mediū.i.christū ꝓma ad Thy.ij. Mediatoꝛ dei ꝛ hominuꝫ homo xp̃s ihs.qui dedit redemptōez semet ipsum p omib̄. De q̃ introitus. Liberatoꝛ me⁹ tc̄.ps.xvij. Dunc psalmū fecit Dauid in grāꝝ actione post obitū saul absalonis ꝛ syre inimicoꝝ suoꝝ. Sed p nūc exponitur de christo. Diligam te dñe tc̄. Et liberatoꝛ meus tc̄.de inimicis. Sic nos originalē liberationē a peccatꝭ asciscabam⁹ dño deo Joh. viij. Si filius vos liberauerit vere liberi eritis. Adhuc requirit secundū mediū.s.obedientia mandatoꝝ Mat.xix. Si vis advitam ingredi ꝛua mā. dei. De quo ep̄la vt supra patuit. Et in euangelio. Oues mee vocem meā audiūt tc̄. Sz q̃ iudei noluerūt audire vocem eius.ergo nec crediderūt. ad Ro.x. Fides ex auditu:auditꝰ aūt p verbuꝫ christi. Exquo nō crediderūt.tunc nō sunt oues xp̃i sed diaboli.ergo dixit in themate. Vos nō creditis:q̃ nō estꝭ de ouibꝫ meis.

In summa euangelij tria innuit. Primo iudeoꝝ fallax interrogatō.ibi Si tu es xp̃c Secundo xp̃i efficax rñsio.ibi. Loquar vobis. Tercio iudeoꝝ ptinax obstinatio.ibi. Sustulerūt lapides. De ꝓmo dicit In illo tempe Facta sunt encenia hierosolimis id est festū ꝛ memoria dedicationis templi. Dieroñ. Tres fuerunt dedicatōes templi. Prima a salomone in autumno decima die septembꝛ Scōa a zorobabel et iesu sacerdote tempe veris in marcio cū redierunt de captiuitate babilonis. Tercia a iuda machabeo qui templū prophanatū a gentib̄ mūdauit in hieme i mense decembꝛi. Et hec dedicatio rpe christi celebrabat vnde hic agit Jdeo sb̄dit. Et hyems erat. Greg. Docīō exprimit vt innuat in coꝛdibꝫ iudeoꝝ frigꝰ malicie esse. per hoc etiā iudeoꝝ prauitas designatur. Et primo hyems est tempꝰ nubilosum ꝛ nebulosū. sic iudei erant tenebꝛ erroꝛis inuoluti. Psal.lxxxi. Nescierunt neq̃ intellexerūt:in tenebris ābulant Math. v. Si nite eos cecꝰ sunt ꝛ duces cecoꝝ. Secundo est tempꝰ pluuiosum. et sic iudei lo/quacitate superflui ꝛ murmuratoꝛes Act.v. Semp spūisancto restitistis. Tercio frigidum. ꝛ sic iudei i amoꝛe dei Hiere.vi. Sicē cisterna facit frigidā aquā suā.sic frigidā fecit malicia suam. Quarto lutosum. ꝛ sic luto peccati sunt pleni. Mat.xxiij. Ue vobis scribe ꝛ pharisei tc̄.qui pleni estꝭ omni spurcicia. Quinto tediosum Et sic iudei fuerūt tediosi in operando opa bona Mat.xxiij. dicūt ꝛ ñ faciūt. alligāt onera grauia ꝛ ipoꝛtabilia ꝛ ponūt i hūeros hoiꝝ digito aūt suo nolunt ea mouere tc̄. Vel iō ꝑm Theophi. vt in ꝓmo designet tps passionis. Jraq; i vere sequenti passus est dñs Jō versat in tēplo. Et ābulabat ihs in porticu salomōis. Alchuinus. Erat locus vbi salomon staret ad oꝛandū. Sicut dr.iij. Re.viij. Et talis locus fuit reparatus post destructōem a iuda machabeo ad similitudinē prioris. Circuꝫ dederūt euꝫ iudei. Glo. Nō ex amicicia sed odio. et non vt milites ad regem custodiendū sed ad comꝑmendū. Psal.xxxix. Circundederūt me mala quoꝝ ñ est nūer⁹ Nō vt discipuli ad magistꝝ audiendum. sed ad decipiendū. Psal. Circunderūt me sic apes et exarserunt sicut ignis in spinis:et in noīe dñi quia vult⁹ sum in eos. Non vt infirmi ad medicū seq̃ndum sed inuidendū. Psal. cviij. Sermonib̄ odij circunde.me ꝛ expugnauerūt me gratis. Et psal.xxi. Circūdederūt me canes m'ltꝰ:conciliū maligꝝtiū obsē.me Dicentes q̃lꝝ aiam nrām tollis.i.crucias Si tu es christus dic nobis palā. Non veritatem desiderabāt sz decepōem. ideo adulatorie loquūtur volentes p h̄ ondere se desiderare scire veritatē de ipo. q̃si diceret. Anima nostra est in suspēso desideriꝭ:q̃diu vincetos nos derelinq̃s. Quia spes q̃ differt affligit animā Prouer.xiij. Jō dicit August. Premittunt adulationē vt quenuant ad deceptionem. Et Crisо. In hoc oñditur puer stras iudeoꝝ:q̃ q̃ñ christus eos erudiebat per verba:petebant signa dicentes Joh.ij. Quod signū oñdis nob:quia hec facis Cū autē faciebat signa petebant verba. sic q̃ñ dixerunt hic. Si tu es christꝰ dic nob palā Quem sez patriache tam diu expectauerūt

quem omes prophete predixerunt. angeli designauerit qui redemptur⁹ est israel Aug. Judei de christo sm hoiem sapiebant: sz di uinitatē mīme intelligebant. Et hoc figura ut velamen moysi in facie sua Exo. xxxuij. quando facies eius videbatur eis cornuta Quanto min⁹ poterant videre vez deū carne velatū. Roz. xi. Cecitas contingit ex parte in isrl. Cnf. Opera eius nō valebant incusare. ideo cupiunt in ꝓbis eū capere. Simulabant se solo verbo suadere qui tot opibus noluerūt credere. Jdeo Alchuin⁹. O pfidi udei cruz nihil loquit in occulto: sed omia in publico. cur dicitis: dic nobis palā Aug. Cogitabāt eū iudei recipere taliter: si resp̄ disset nō: habuissent ꝓpositu. si sic vt accusarēt eū sibi usurpare regnū. qz sciebāt xpm de semine dauid regali nasciturū. Si mdisset dubie dixissent q̄ sit homo duplex. quia aliud habet in corde z aliud pfert ore. Di pi secundo tangit verax mīsio d. Loquor vobis z nō creditis mihi. Mira res. q. d. Cū sim sapia q̄ ex ore altissimi. pdū Ecci. xxuij. Cum sim nunci⁹ salutis a deo patre missus Thob. x. Et sicut imber cadit de celo et fructificat terram. Jsa. lv. Jta deus pater misit verbum z nō reuertet vacuū Cur ergo non creditis: cuz eloquia mea sup mel dulciora Sed verba sine operibz non faciūt fidem. ergo videte opa que ego facio dc. Videte testes quoz p̄m⁹ est Petrus. Math. xvi. di. Tu es xps fi. dei viui. Discipuli i nauis fluctu Mat. xuij. Vere filius dei es. Martha Joh. xi. Ego credidi qz tu es christ⁹ fi. di qui in hūc mdz venisti. Demon. Quid mihi z tibi ihesu fili dei altissimi. Mar. v. Centurio. Marci. xv. Vere hic hō fili⁹ dei erat. Pater celest Lu. iij. z math. xvij. Hic est filius me⁹ dilect⁹. Item loquor vobis z non creditis mihi. q. d. Ex hoc probat falsitas vestra. Opera q̄ ego facio in nomie patris mei hec testimoniū phibent de me. Xps enim habebat q̄da op a hūanitatis vt sitire esurire lassus fieri. q̄dā diuinitat⁹ vt dare spm sanctū Joh. xx. Et dimittere peccata. Luce vij. Et infirmos solo verbo curare. Jsta opera prebebant christo testimoniū q̄ ipse erat verus hō z deus. Un ptz p exemplū q̄ diuinitas ipsius cognoscebat sic arbor ex fructu cognoscitur. math. vij. Attamē z omnibus fructibus nō crediderūt ideo inexcusabiles fuerunt. Joh. xv. Si opera nō fecissem i eis que nemo alius fecit peccatū nō hzēnt Tūc ostendit cām quare non crediderūt dicens. Vos nō creditis: qz nō estis ex ouibz meis id est. non estis p̄ordinati ad vitam eternā. sed prescīti ad eternū interitū. q. d. Vos estis hedi fedi lupis infernalibz exposīti qui i iudicio non eritis ad dexterā: sed ad sinistraz audientes illud Ite maledicti dc. Sz d. per hoc videt q̄ saluator coegit eos despare. Rndetur q̄ i turba illa aliq̄ erant q̄ nō erāt preordinati ad tūc credendū sz in posterū. Un in Actibz apl'oz dr q̄ crediderūt ex iudeis vna die q̄nq̄ milia. Aliqui aūt q̄ non erant adhuc pordinati: sed in posterz ad credendū. Non g⁹ repugnabat spei hoc dicere in turba cum non dixit vni special'r. Oues mee vocē meā audiunt. i. precepts meis obediunt. Psal. xcuij. Si vocē ei⁹ audierit⁹ dc. Et ego cognosco eas. i. approbo eoz facta. ij. Thi. ij. Novit dñs q̄ sunt ei⁹. s. in vitam eternā predestinati. Et seq̄tur me. s. in via hūilitatis z patientie. i. Pe. ij. Xps passus est p nobis dc. vt sequamī vestigia eius Et Job. xxiij. Vestigia eius secut⁹ ē pes meus viam eius custodiui z nō declinaui ex ea.

Nota predestinatio sm scm Tho. pte. i. q. xxiij. est ratio ordinis aliquoz in salutez eternā in mente diuia existēs. Et p̄destinatio certissime et infallibil'r ꝛ sequit⁹ suū esse etū. Nec tñ imponit necessitatē. qz n necessitas sed libez arbitriū opat⁹ ad dānationē vt saluatōem. Unde Greg. z hz in Ca. xxiij. q. iij. obtineri. Obtineri nequaq̄z pnt q̄ predestinata nō fuerūt. Sz ea q̄ viri sancti orando impetrāt ita predestiata sunt vt precibz obtineant. Nam ipsa q̄z phennis regni vestigatio: ita est ab omipotenti deo dispōsita vt ad hoc electi ex labore pueniant. quatenꝰ postulando mereant accipe qd eis omipotēs deus añ secula disposuit donare. Hec Gre.

Exemplū. Fuit quidā frater in mō asterio qui habuit mltas reuelatōes Qd quidam alter frater sciens petiuit eū vt oraret deum quatenꝰ dignaret sibi reuelare an essz de nūero saluandoz. Et dū ille precibz instaret reuelatū ē sibi q̄ eēt de nūero dānandoz. et timēs frēm illū turbare p aliq̄t dies sibi celauit. Post hꝫ illo volente scire: inuit⁹ dixit sibi. Tūc ille hꝫ audiēs z intelligēs scripturas statim rndit. Bndict⁹ dñs deus: nec tñ sic de spado: sed pniam quā p ingressuz religionis assumpsi duplicabo z triplicabo donec inueniam grām z miscdiam apud altissimū. Et post in breui revelatū est eidem q̄ iste frater

Feria q̃rta post Judica

esset de numero saluandoꝝ. Ergo noli dicere. Siue ago bonum siue malũ veniaꝫ quo deus vult. Nam deus nõ est causa mali et damnationis tue. Boetius. Ego video facientem rotam visus nõ est causa rotet̃. Subdit Et vitam eternã do eis ⁊ non peribunt in eternuꝫ. Ecce bona pascua vita eterna vbi nulla herba arescit sed totũ viret. Et nemo rapiet eas de manu mea. id est de potestate mea per violentiã. hic trahendo ad culpam vel in futuro ad penã. Sapien. iij. Justoꝝ anime in manu dei sunt: ⁊ non tanget illos tormentum mortis. Et vt Augus. dicit. Ibi nec lupus rapit nec fur tollit nec latro interficit. Pater me⁹ quod dedit mihi maius est omnibus. quasi diceret. Ego cõseruo eos in potestate patris. quia habeo eãdem potestatẽ cum eo ⁊ eandẽ essentiã. qꝛ sum eius verbũ. eius vnigenitus et candoꝝ lucis eterne. Et nemo potest rapere de manu patris mei. scz cum sit infinite potentie. ideo nihil potest ab eo auferri per violentiã Hieronimus Manus dei patris est filius Psal. xliij. Emitte manũ tuam de alto ⁊ eripe me ⁊c. quia per ipsum facta sunt omnia. Joh. i. Et ysa. xlviij. Manus mea creauit celos ⁊ fundauit terraꝫ. Jsta manus ẽ oim bonoꝝ largitiua. psal. cxlvij. Aperis tu manum tuam ⁊c. Item est omniũ conseruatiua Jsa. xlix. Sub vmbra manus sue protexit me: Item est omnũ in viam celi directiua Sapien. vij. In manu illius nos ⁊ sermones nostri ⁊ omnis sapiẽtia ⁊ operum scientie disciplina. Item ẽ omniũ saluatiua. ps. cxvij. Fiet manus tua vt saluet me. Beñ. xlvij. Salus nostra in mãu tua est. Quia ego et pater sumus vnũ. Primo in natura sicut dicitur Joh̃is. v. Sicut pater habet vitam i semetipo: sic dedit ⁊ filio ⁊c. Secundo in potestate Joh̃. v. Dedit ei potestatem iudicium facere quia filius homis est. Tercio in reuerentia ⁊ honore. Ad philippẽ. ij. Dedit illi nomẽ quod est sup omne nomẽ. Et q̃ nullus potest rapere de manu patris per violentiã: quia fortissimus est. nec p ignorantiam quia sapientissim⁹ Job. ix. Sapiens corde est ⁊ fortis roboꝛe. Sciendũ in hoc q̃ dicit. Ego ⁊ pater vnũ sumus. excludit duos errores circa articulũ sanctissime trinitatis. Sabellius enim in deo ponit vnitatẽ psone sicut ⁊ essentie. Et hoc removetur cum dicit. sumus Si enim pater ⁊ filius essent vna persona dixisset in singulari sum ⁊ nõ sumus. Arrius autem econuerso posuit pluralitatẽ essentiarũ sicut et psonarum. Et hoc excludit in eo q̃ dicitur: vnuꝫ. Si enim pater ⁊ filius haberent diuersas essentias nõ diceretur vnum neutraliter: sꝫ plura. igitur per ego ⁊ pater sumus: discretio ⁊ equalitas personarũ exprimit. p vnuꝫ vnitas diuine substãtie intelligit. In theologia enim p neutrũ genus dicitur substantia diuia. per masculinũ pson̄e. p femininũ notio. Unde Augustin⁹. Utrunq; audi et vnum sum⁹. q̃ dixit vnũ liberat te ab arrio. q̃ sumus liberat te a sebellio Dixi tercio tãgitur iudeoꝝ pertinax obstiatio. ibi. Sustulerunt lapides iudei. Quia dicit Aug. Judei erant duri vt lapides cum pfunda dei verba intelligere nõ possent: lapidibus similes ad lapides currunt. Psal. cxix. Dũ loquebar illis impugnabãt me gratis. Respondit eis hiesus. Multa bona opa ostendi vobis ex patre meo scilz mortuos suscitaui. infirmos curaui ⁊c. propter quod opus me lapidatis. q. d. Nullus debz lapidari p bono opere sed p malo. Nota sunt ali qui qui reddunt mala p malis. et hoc est prohibitum ad Roma. xij. Non reddẽtes malum p malo: quia dei sibi hoc retinuit Deut. xxxij. Mihi vindicta ⁊ ego retribuam. Alij sunt qui reddunt bona p bonis. Et istud est quoddam naturale debitum. Mathei. v. Si diligitis eos qui vos diligunt quam mercedẽ habebitis. q̃si diceret. nullam. Alij sunt qui retribuunt bona p malis. Et istud est pfecte charitatis indicium. Talis erat christus qui a iudeis recipiebat conuicia. ⁊ tamẽ non cessauit eis dare beneficia. Et hoc docz nos Math. q̃nto. Benefacite hijs qui vos oderũt. Alij sunt qui retribuunt mala p bonis. et illud est valde iniquũ. Tales erant iudei qui a christo recipiebãt multa beneficia. Et tamẽ ei multa inferebãt opprobria. psal. xxxv. Retribuebãt mihi mala p bonis. Ideo christus charitatiue arguit eos dicẽs. Multa bona opera ostendi vobis ⁊c. Et dicit. Ex patre meo vt indicaret se per omnia gloriaꝫ patris querere. Joh̃is. viij. Gloriam meaꝫ non quero. Responderunt ei iudei. de opere bono nõ lapidamus te. sed de blasphemia. quia cum homo tu sis facis teipsum deum Tunc respondit illis iheſus Nõne scriptũ est in lege vestra. Augu. Hic lex recipitur p toto veteri testamto. Ego dixi dij estis

quasi dicat christus. nō habetis me lapida re si deum me vocaui. quia scriptura vestra puros homīes deos vocat Si ergo illos dixit deos ad quos sermo dei factus est et non potest solui scriptura. id est dici ꝙ cōtineat aliquid falsum. Quē pater sanctificauit. id est sanctū genuit. et misit in mūdum. quasi diceret. Multo fortius deus potest ille vocari. Et quare vos dicit; quia blasphemas. quia dixi. Filius dei sum. q̄i diceret. irrationabiliter hoc facitis: quia scriptura hoc dic̄ Sicut Hiere. xxiij. Ecce dies veniunt dicit domin⁹: ⁊ suscitabit dauid germē iustū. Et sequitur. Et hoc est nomē qd̄ vocabūt eum domin⁹ iustus noster. Et vbi nos habemus dominus ibi ponitur nomē domini. Thetragmathon ī hebreo quod nll'i alicui attribuitur nisi soli deo. Item nota blasphemia est aliquod falsuz dicere de deo. ⁊ qꝛ christus tantū homo videbatur eis. ideo dicunt eū blasphemare: quia dixit se et deum vnum esse. ⁊ pena blasphemantiū erat lapidatio in veteri testamento. Scienduz ꝙ deus dicitur tribus modis. scz natura Et h̄ modo christ⁹ erat deus: adoptiōe et gratia. Et hoc mō sancti viri dicūtur dij. Et falsa opinione ⁊ nuncupatōe. Et hoc modo idola ⁊ demones dij appellantur. Sancti ergo viri dicunt̄ dij nō per naturā sed ꝑ gratiaz. Aug. Talis est vnusquisqz qual' est dilectō sua. si deum diligis deus es. si terram diligꝫ terra es. Diligamus ergo deū vt dij appellemur. cōtemnem⁹ terrena ne terra vocemur.

Sed posset aliq̄s dicere: volo vtrunqz facere ⁊ deum diligere. et sic ero deus: ⁊ terram amare ⁊ sic ero terra Sz hoc fieri non potest. quia dicit̄ Math. vi. Nemo potest duobus dn̄is seruire. s. deo ⁊ mūdo. Et istud potest ostēdi ꝑ tria exempla. s. vasis. man⁹. et oculorum. Augu. in libro q̄nqz omeliaꝝ hoc ostendit exemplo vasis. quia si vas aliquod debet impleri melle ⁊ est plenū aceto: optz ꝙ acetū effundat̄ et sic mel infundat̄. Unde dicit. Est amor vtilis ⁊ est amor noxius. Amor amore impedit̄. amor noxius recedat. et amor vtilis succedat. si pleni sūt homines amore huius seculi effundāt illū vt capiāt amorē dei. vis vt intret vinū oportet vt acetum nō infundas. Scd̄o hoc ostēdit Augustinus sup Joh. exemplo manus dicens. Amorē homīs sic putare debes quasi manū anīe. Si aliquod tenet vere aliud non pōt tenere. quod datur teneat: dimittat quod tenetur. Qui autē amat seculū dicit illi deus: deū amare nō potes. occupatū habes manum. dicit illi deus. Tene quod do: si nō vult dimittere qd̄ tenebat: non potest accipe quod offertur. Tercō hoc ondit Cyprianus in tractatu de. xij. abusiōibꝫ seculi: exemplo oculoꝝ dicēs. amor mūdi et amor dei pariter ī vno corde habitare nō possunt Quēadmodum oculi celum ⁊ terrā nunqꝫ pariter aspiciunt. Dicit aūt Aristo. in libro de animalibꝫ. ꝙ aues claudunt oculos cum palpebra inferiori. Animalia ꝟo gressibilia cū palpebra supiori. Per aues intelligūtur viri spūales q̄ ad inferiora ⁊ terrena oculos claudūt ⁊ celestibꝫ ītendūt. Per anīalia intelliguntur viri hūani ⁊ mūdani q̄ hn̄t oculos clausos ad celestia ⁊ aptos ad terrena. Tunc sb̄dit ꝓbans hoc ex opibꝫ qd̄ probat ex scripturis dicēs Si nō facio opa patris mei nolite credere mihi. Si autē facio ⁊ si mihi nō vult; credere opibus credite vt cognoscat; ⁊ credatis: qꝛ pater in me est ⁊ ego in patre. q. d. Ex opibꝫ cognoscite me eē verum deū. ⁊ me in pr̄e ⁊ pr̄ēm in me qd̄ ocl'is vestris videre non potestis Querebant g̊ eum app̄hendere ⁊ exiuit de manibꝫ eorum scilicz virtute diuina transiens per illos.

De eodem

Sermo LXXI

Oues mee vocem meam audiunt. Joh. x.

Scienduz in hoc euangelio dominus noster Jhesus xp̄s q̄ est pastor ver⁹ ponit hic duas differentias ouium. Sunt enim quedā oues que nō sunt sue: sed sunt oues dyaboli. De quibꝫ dixit. Sed vos nō creditis qꝛ non est; ex ouibꝫ meis. Alie sunt oues sue de quibꝫ sb̄dit. Oues mee vocē meam audiunt. Prime oues. scz oues dyaboli faciūt duos greges. Prim⁹ grex est in hoc mundo. Oues enī diaboli qui sunt in h̄ mūdo sunt hypocrite. De q̄bꝫ d̄r Mat. vij. Attendite a falsis ꝓph̄is q̄ veniūt ad vos in vestimēt; ouiū ⁊c. Dicit tn̄ Crisꝰ. sup math. ꝙ lupus si tegat̄ pelle ouina: pōt tn̄ cognosci ꝙ sit lupus ꝑ tria Prīo ꝑ actū qꝛ lup⁹ dentibꝫ mordet. ouis aūt nō hz dentes cū q̄bꝫ mordeat. Secundo ꝑ vlulatū. qꝛ lup⁹ versus celum vlulat. ouis aūt versus terram semper balat. Tercio ꝑ cibū: qꝛ lupus carnibꝫ delectatur. ouis ꝟo herbis pascit̄. Eodem etiaz

Feria q̃rta post Judica

modo hypocrite cognoscuntur. Primo vi/
delicet p actum: quia fui dei non mordent:
id est nō detrahunt: nec de aliquo obloquū/
tur. hypocrite aūt mordent et detrahūt. De
quibus dicitur Gal. v. Si inuicē mordet
et comeditis videte ne ab inuicē cōsumamī
Ex hoc habetur q̃ quidā mordent: quidam
comedunt: quidā cōsumunt. Jllevero mor
det qui partem accipit t partem relinquit.
sic detractor sepe in parte laudat t in pte vi/
tupat. Jlle vero qui comedit. cibum masti
cat t sibi incorporat. Sic etiam multi con/
tra alios vicia murmurāt. et tunc eadem fa
ciendo sibi incorpant. Jlle aūt qui cōsumit
nec de pelle nec de carne nec de osse aliq̃d di/
mittit. Sic t multi sunt qui cōdemnant vi
tam. vituperant famam t iudicant cōscien
tiam. Secundo cognoscūtur p vocē. Ser
ui dei balant versus terrā. t seipos recogno
scunt esse terram: t multos defectus habere.
Hypocrite vero versus celum vlulant: quia
contra homies celestes sepe loquūtur et ip/
sos infamant. Psal. lxxij. Posuerūt in celū
os suum. i. in celestes. iterum. Jniquitatem
in excelso. id est cōtra viros in excelso locuti
sunt. Tercio cognoscūtur p cibum: q̃ oues
id est boni homies vescūtur herbis virenti/
bus. id est celestib⁹ amenitatibus. Ezech.
xxxvij. Requiescunt in herbis virentibus.
Mali autē pascuntur carnib⁹. id ē carnali/
bus voluptatib⁹ Roma. viij. Qui enim sm
carnem sunt: que carnis sunt sapiunt. Qui
vero sm spūm: que sunt spiritus sentiunt.

Secundus grex ouiū diaboli est in infer
no. quia dicit in psal. xlviij. Sicut oues in
inferno positi sunt. Quod quidē verbum
quattuor modis exponitur. Primo sic quā
do oues in simil sunt consueuerūt stare com
presse t vna sup aliā iacere. Sic etiaz dam
nati adinuicez in inferno sic erunt compssi
q̃ vnus sup alium iacebit. Jstud innuitur
Mat. xiij. vbi dicitur. Colligite primū zi/
zania t alligate ea in fasciculos ad cōburen
dum. Sicut enī ligna in fasciculis sunt cō
pressa: sic damnati adinuicem pmunt. No
tabile enim est q̃ oues in magno caloze stāt
compsse. in magno aūt frigore stant sepate.
quia damnati stant in igne compressi vt ad
inuicem sic magis comburētur. Quādo ve
ro sunt in frigore stant separati vt quilibet
per se tremat t dentib⁹ stridcat. Secūdo in/
telligitur sic. Greges consueuerunt ad inui
cem separari. sic in inferno erunt diuersi gre
ges. id est diuerse damnatoz ordines. Naz
ibi erit grex superbozum t grex auarozum:
et grex luxuriosoz. Hoc innuitur Zacharie
xij. Planget terra. scilicz infernalis familie
et familie seorsum. quia per se planget famu/
lia superbozum. per se planget familia aua/
rorum. per se planget familia luxuriosozuz.
Tercio modo intelligitur sic Consueuit pa
stor oues tondere et lanam ab eis auferre. t
sic attonsas ad pascua eas trāsmittere. Sic
etiam oues dyaboli dimittūt hic lanam. id
est res tempales. et sic attonse ad pascua in/
fernalia dirigūtur: de bonis suis nihil inde
secum portantes Job. xxvij. Diues cuz mo/
rmerit nihil secum afferet. Quarto mō pōt
sic intelligi. Consueuerūt oues tanq̃ d̃, vno
prato ire ad pascendum ad aliud pratum.
Sic in inferno sunt duo prata. vnū est pra
tum calozis. aliud pratum frigozis. Post/
q̃ igitur oues diaboli fuerunt adustę. tran
sibunt ad pratum frigozis. Postq̃ in pra/
to frigozis fuerunt congelate transibunt ad
pratum calozis. Job. xxiij. Ad calozem nu/
mium transiet ab aquis niuiū. Secūde
sunt oues dei. et ille cognoscūtur p quattu/
or signa. Primo per opera bona que faciūt
Jstud signum dominus ponit etiam de se
qui est pastor. cum dicit Johan. v. Opera
que facio phibent testimoniū de me. Eodez
modo fideles in suis opibus cognoscuntur

Notandū q̃ sunt quedam opera que ho
minem sanctū ostendunt: sed non faciunt.
sicut sunt opera miraclorz que etiā aliquan
do mali virtute fidei faciunt Jlli dicent in
iudicio Mathei. vij. Domine dñe nonne
in nomine tuo pphetauimus: et in nomine
tuo dęmonia eiecimus. t in nomine tuo vir/
tutes multas fecimus tē. Alia sunt opera
que faciunt sanctū sed non ostendunt. sicut
simplicitas t humilitas sanctozū virorum
et cetere virtutes eozum que faciunt homi/
nem sanctū coram deo. sed sepe reddūt eum
despectabilem cozā mundo. De quibus dz
Job. xij. Deridet iusti simplicitas. lampas
contempta apud cogitatōes diuitū. Ubi
dicit Gregorius: q̃ sancti viri lampas sunt
quia in tenebris lucent. interius sunt con/
tempta q̃ exterius non lucent. lampas sunt
quia interius virtutibus splendēt. sed con/
tempta que exterius irrisionibus patent.
Alia opera sunt que hominē sanctum faci/
unt t ostendunt sic opera pietatis. que qui
dm hominē faciunt sanctū t peccata omia

dimittunt. Eccli.iij. Ignem ardẽtem extinguit aqua ⁊ elemosina resistit peccatis. Hominem etiã coraz hominibus ostendũt sanctum. Eccli.xxxi. Elemosinas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum. Secundũ signum q̃ aliqui sunt oues christi est quando oues vocez eius audiũt. Unde subdit. Oues mee vocem meam audiunt. Quattuor em̃ sunt voces quas ille pastor dat ouibꝫ suis. Prima est exterior exhortatio. De qua dicitur Prouerbiorꝫ.i. Sapientia foris p̃dicat in plateis dat vocem suam. Secunda ẽ interior inspiratio. De qua dicit in Psal.lxxxiij. Audiam quid loquat̃ in me dominꝰ deus Job.xxxiij. Inspiratio omnipotẽtis dat intelligentiam. Tercia est beneficiorum largitio Isaie.i. Si volueritis ⁊ audieritis me bona terre comedetis. Quarta est carnal̃ flagellatio. per quã homines sepe ad deuz currunt. Psal.xv. Multiplicate sunt infirmitates eorum postea acceleraverunt. Sed quoniam multi sunt qui istas voces nõ audiunt. Ideo dominus cõqueritur. Prouerbiorꝫ.i. Vocaui. s. p exteriorẽ exhortationẽ et renuistis. Extendi manum meam. scilicz multa bñficia largiendo: et nõ fuit q̃ aspiceret. despexistis omẽ cõsilium meum quo vobis bona ꝓposita inspirabam. ⁊ increpationes meas neglexistis per quas vos aliquã do arguebam ⁊ flagellabaz. Ideo subditur magna cõminatio. Ego autem in interitu vestro ridebo. Tercium signum q̃ aliqui sunt oues christi est quãdo ipse christus q̃ est pastor eas cognoscit. Unde sequit. Ego cognosco eas. Cognoscit aũt fideles suos p imaginem quaz eis impressit. Juxta illud Psal. Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Per arma virtutum quibus eos armauit. Ad romãos.xiij. Induamur arma lucis. Per signa bonoꝝ operum quibus eos decoravit. Canticoꝝ.viij. Pone me dñe vt signaculũ super brachium tuum ⁊c. Per doctrinã charitatis qua eos instruxit Johis.xiij. In hoc cognoscent omẽs q̃ mei estis discipuli si dilectiõem habueritis adinuicem. Quia vero reprobi ista nõ habent. ideo a christo in iudicio non cognoscuntur: sed dicet eis Mathei.xxv. Amen dico vobis: nescio vos. Quod verbuz exponens Crisost. dic. Pater cognoscit filios suos per imaginẽ ⁊ similitudinẽ suaz. Rex cognoscit milites suos p vexilla et arma sua. pastor cognoscit oues suas per signa. magister cognoscit discipulos suos p doctrinam suam. Ego autẽ non cognosco vos tanq̃ pater filios suos: qz imaginẽ meã non habetis Nec tanq̃ rex milites suos. quia arma mea et vexilla nõ portatis Nec tanq̃ pastor oues meas. quia mea signa abiecistis. Nec tanq̃ magister discipulos meos quia meã doctrinam nõ seruastis. Quartum signum q̃ sunt oues christi est quando ipm verum pastorem sequũtur. Unde subditur. Et sequunt me mee. Mali autem nolũt christũ sequi sed eũ fugiunt ⁊ ab eo se auertũt. Unde dñs de talibꝫ queritꝫ Math.xxiij. dicens: Quotiens volui cõgregare filios tuos quẽ admodũ gallina congregat pullos suos sb alis ⁊ noluisti. Exemplũ legitur de proprietatibus auiũ: q̃ gallina simul ⁊ semel fouet ouа propria: ⁊ ouа anetaz ⁊ ouа pauonum Cum aũt pulli creuerint: veri pulli matrez sequũtur. Anete vo in aquã se mergunt. pauones de sua pulcritudie gloriantes mrem relinquũt. Sic et deus tanq̃ pastor ⁊ bona gallina congregat bonos ⁊ malos in vna fide. ⁊ fouet eos per multa beneficia que eis confert. Sed tandẽ quidam eorum sequũtur ipm p imitatiõem bonoꝝ operꝝ sicut humiles ⁊ mãsueti. Alij vero ipm deserunt ⁊ in aquis deliciaz se mergũt. sic sunt voluptuosi. Alij de suis diuitijs ⁊ honoribus gloriantes christũ deserunt sicut sunt superbi ⁊ auari Sed qui vere sunt oues christi et pulli ipsum sequuntur. Et ideo dixit sequuntur me ⁊c.

Sermonẽ feria quinta require in die manie magdalene que est postillaris.

De eodem

Sermo LXXII.

Emittũtur tibi

r peccata multa Lu. vij. Nota q̃ sunt quattuor genera hominum quibꝫ pcã dimittũtur. Primo dimittunt corde contritis. scõo ore cõfessis. tercio in penitentia satisfacientibꝫ. quarto deũ veraciter diligentibꝫ. Primo dimittunt corde contrits ⁊ tribulatis. Thob.iij. Intribulatiõis pcã dimittis hijs q̃ invocant te. Bern. dicit. Sic deus pius est ⁊ iustus. sic em̃ apis habz mellis dulcedinẽ ⁊ aculei punctionẽ. sic deus hz pietatis dulcedinẽ ad penitentes. ⁊ aculeũ cõpunctiõem ad peccãtes

Secundo dimittuntur peccata ore con/
fessis. p̃ma Johis. i. Si confiteamur pecca
ta nostra fidelis ⁊ iustus est vt remittat no
bis peccata nostra. imo prius q̃ confitean/
tur posito q̃ quis habeat iam propositū cō
fitendi. ſm q̃ dicitur in psal. xxxi. Dixi con/
fitebor aduersum me iniusticiā meam domi
no: ⁊ tu remisisti impietatē peccati mei. Au
gustinus dicit q̃ verecundia est magna pe
na. ideo qui erubescit pro christo fit dignus
misericordia. Unde quāto plus quis confi
tetur sub spe venie turpitudinem criminis
tanto facilius consequitur grām remissio/
nis. Tercio remittūtur p opera penitentie
satisfacientibus. ij. Paralip. vi. Si peccaue
rint tibi neq; em̄ est homo qui nō peccet: et
iratus fuerꝫ eis ⁊c. Et sequit. Et cōuersi in
corde suo in terra ꝫ ad quā captiui ducti fue
rant egerint penitentiā. et deprecati te fue/
rint dicentes Peccauimus iniuste egimus
et iniquitatē fecimus ⁊c: Et postea vt exau
dias de celo: hoc est de firmo habitaculo tuo
preces eoꝝ. ⁊ facias iudiciuꝫ ⁊ dimittas po
pulo peccata eius. De hac penitentia dicit
Jsidorus. Penitentia ē medicamentū vul
neris. spes salutis per quā peccatores saluā
tur per quam dominus ad misericordiam
prouocatur. que non pensat̃ in tempore pro
speritatis et leticie. sed luctus ⁊ in lacrima/
rum ꝓfunditate. Quarto peccata dimit
tuntur deū veraciter diligentibus Luc. vij.
Dimittūtur ei peccata multa: quoniam di
lexit multum. quod dicit̃ de maria magda/
lena. Intellige ardor charitatis rubiginem
in ea peccati consumpsit. A simili dico q̃ si
quis veraciter est in dilectione et charitate
circa deum vt maria magdalena. certum est
q̃ tunc pater celestis omīa peccata eius sic
eum diligētis diuina pietate que ⁊ ipa cha
ritas est que ⁊ ante mūdi constitutiōem ele
git nos tegit ⁊ delet. Bernard⁹. Predestina
tos ego aduerti et vidi q̃ mira dei dispensa
tio in exordijs suis quosdā deserens scaturi
entibus vicijs cadere p abrupta permittit.
Plerunq; tamē eos tandem oculo miseri/
cordie respiciēs ad sequēdum se sancti amo
ris sic igne succendit vt ex nimia charitate
purgentur eorū peccata ⁊ operiātur sic nun
q̃ peccassent. et si quid deliquisse vident̃ in
tempore nō apparet i eternitate. Quia cha
ritas patris eorum operit mlt̃itudinem pec
catorum. Operit inq̃ ne deus videat ad pu
niendum. homo ad erubescendū. ⁊ dyabol⁹
ad accusandum. Item nota alia quattu
or per que peccata dimittūtur. videlicꝫ per
veram ad deum cōuersionem. p iniuriarum
dimissionē. per deuotam supplicationem. et
per sanguinis christi effusionem. Primo
dimittūtur peccata per veram ad deū con/
uersionez. Hinc est q̃ dominus dixit Pau
lo Actuū. xxvi: Mittam te aperire oculos
eorum vt conuertentur a tenebris ad lucez
et accipient remissionē peccatorum. Bern.
O quanta ⁊ qualis est misericordia domini
dilecti mei ihesu christi qui nō minus con
uersum peccatorem diligit q̃ eum qui nun
q̃ peccati maculā contraxit. Secūdo di
mittūtur peccata per iniuriarū dimissionez
Math. vi. Si dimiseritis hominibus pec
cata eoꝝ dimittet vobis pater meus celestis
peccata vestra. Et hoc est qd̃ quotidie peti
mus dicentes. Dimitte nobis debita nostra
sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitoribꝫ nostris. ve
niam. scꝫ petentibus. Propter qd̃ dicit do/
minus Luc. vi. Diligite inimicos vrōs bn̄
facite hijs qui oderūt vos. De hac dilectōe
dicit Grego. Dilectio inimici tunc vere cu/
stoditur cum nō de prosperitate eius affli/
gimur: nec de eius ruina letamur. Et qui
hanc charitatem habet non solum meretur
peccati remissionē. verum etiam quod am/
plius est: deus manet in eo ⁊ ipe in deo. Un̄
Bernard⁹. Deus charitas est: ⁊ quid p̃cio/
sius. et qui manet in charitate in deo manꝫ
et quid securi⁹. ⁊ deus in eo. ⁊ q̃d iocundi⁹.
Tercio dimittūtur peccata p deuotā ora
tionem. Eccl̃i. xxi. Fili peccasti nō adijcias
iterum: sed de p̃teritis precare vt tibi dimit
tantur. Sic deuote ⁊ humiliter remissionē
peccatorū petebat manasses qui dicebat. ij.
Paralip. vltimo. Flecto genua cordis mei
dep̃cans a te bonitatē domīe: peccaui. ⁊ ini/
quitatem meam ego cognosco: remitte mi/
hi. Et ideo dicit Bernardus. O q̃ breue ⁊
salubre verbum peccaui. Nam tres sillabe
portas aperiunt paradisi. Dauid enim di/
centi ad nathan. ij. Regum. xij. peccaui. sta
tim ꝓpter h̃ ꝓpheta qui a dn̄o vt vltionem
indiceret missus erat. intulit: domin⁹ trāstu
lit peccatū tuum. Et ideo non solū dimitti/
tur peccatum p oratōnes. sed etiam p deuo
tas sanctorū intercessiōes. quod figuratur
Nūeri. xuij. quādo dixit Moyses ad dn̄m
Dimitte dn̄e dep̃cor peccata populi huius
ſm magnitudinē misericordie tue. Dixitq;
dn̄s ad Moysen: dimisi eis ſm verbū tuū

Leuit.xij. Orabit p eis sacerdos et dimittet eis. Sed cor p alio deprecātis debz esse deuotum. Bernard⁹. Non deprecantis os deus inspicit sed orantis cor attēdit. Quarto dimittūtur peccata per sanguinis christi effusionem. Math.xxvi. Hic est sanguis meus noui testamēti qui pro multis effundetur in remissionē peccatorum. Ad ephe. v. apostolus de christo inquit. In quo habemus remissionē peccatorum in sanguine ipsius. Unde Gregorius. Oblatio absoluit viuos a peccatis. Est enim cautela z custodia tutorū z mitigatio tēptationū. de hijs duobus dicit Bern̄. Sacramentum dominici corporis duo operatur in nobis vt sensum nostrum z animū a noxijs muniat: et in grauioribus peccatis consensum maluz omnino tollat. Est etiam ad repressionem demonuz. Crisostom⁹. Hic sanguis abigit demones et a longe ire facit ꝛc.

Feria sexta.

Sermo LXXIII.

Expedit vobis

e vt vn⁹ moriat hō p pplo. Joh. xi. Ubi aliquis rector ciuitatis audit aliquod negociū graue z periculosum conuocat concilium et proponit negocium z audit consiliatores. Et tunc illa sententia approbatur in quam plures consentiunt. Spiritualiter. Sic pōtifices z pharisei fecerunt. Audierunt em de resuscitatōne Lazari: et quomō omnes in christū credere videbant. vnde timuerunt eis euenire periculum quod tamē omnibus fuisset in salutem: z collegerunt conciliū. De quo spiritussanctus dixerat per Psalm. xxx. Accipere animā meam consiliati sunt. Unde figuratur hoc cōciliū .ij. Regum. xvij. Absalon iniuit concilium quomō patrem expelleret z interficeret quod consilium dederat achitofel. vnde idcirco se suspendit. Spiritualiter. Absalon id est cōmunitas phariseozum iniuit conciliū super patrem id est christum qui est pater noster fm diuinitatē Sed achitofel. id est Cayphas dedit consilium iudeis vt interficerēt christum. Psal. cv. Ipsi exacerbauerunt eū in concilio suo. Et psalmo. xxi. Concilium malignātium obsedit me. scz. Expedit vobis vt vn⁹ moriatur homo pro pplo ꝛc. Aliud thema. Philosophus in libro metheoz. dic. Aurz in fundo cyphi potum reddit dulciozem. Ratio: quia aurū in se est dulcissime qualitatis: probāt hoc aque quaz fundus est aureus. quia tales dulciozes sunt. Spiritualiter. Sic auruz passionis dū in cypho cordis reconditur facit dulcescere aquas tribulationis. Bernard⁹. Nil dulcius in tribulatione q̄z meditari christi passionem. Figuratur Exod. xv. vbi aque marath dulcozate sunt per lignū. Et sic p lignum crucis et per misericordiam in cruce acquisitam omnes nostre tribulationes dulcozātur. Unde in introitu misse di. Miserere mei dñe quoniam tribuloz libera me z eripe me de manibz inimicoz meozū z a psequentibz me nō confundar quoniā inuocaui te. ps. In te domine speraui ꝛc. In collecta. Cordibus nostris quesum⁹ domine grām tuam benign⁹ infunde. vt peccata nostra castigatione volūtaria cohibentes tempaliter potius maceremur: q̄z supplicijs deputemur eternis. Nā omnes carentes auro passiōis confundētur in eterna egestate. Un̄ in epistola Hieremie. xvij. dixit Hieremias. Domine deus omnes qui te derelinquūt confundētur: recedentes a te in terra scribent. quasi diceret. Et nō in celo Item quz confortat cor infirmoz. z sic ps Ideo sb dit in lectione. Sana me dñe et sanabor: saluū me fac z saluus ero. Richard⁹. Nulla salus corpis z anime nisi in felicissima christi passione. De quo thema. Expedit vobis vt vn⁹ hō. ꝛc. In summa euangelij tria innuūtur. Primo satuitas inani concilij. ibi. Collegerunt ꝛc. Scōo vtilitas mortis christi. ibi. Expedit vobis ꝛc. Uel sic. In summa euangelij tria innunt. Primo ponitur concilij congregatio. ibi Collegerunt. Secundo vnius d conciliarijs prelocutio. ibi. Unus autem ex ipsis ꝛc. Tercio ipsius sententie ab omnibz confirmatio ibi. Ab illo ergo die ꝛc. De primo dicitur In illo tempore scz post resuscitatō em Lazari cuz aliqui de ipsis pontificibz credebāt in Jhesum: tunc pontifices z pharisei mortui sunt ex inuidia et ira ad tractandū de morte christi. Et igitur tunc collegerunt, conciliū

Nota illud conciliū fuit improuide congregatum ex tribus. quia scilicet cum festinatione z ira z inuidia z insipientia. Nam dicit Socrates. Consilium debet fieri cum deliberatione. i. betrachtunge: z maturitate. Un̄ poeta. Quidquid agas prudēter agas

Feria sexta post Judica

et respice finem. Ipsi aũt statim post resusci tationẽ Lazari nõ considerãtes quid magꝫ expediret inierũt concilĩũ ꝓ uouer. xix. Qui festinꝰ est pedib⁹ offendet. Et sic ipsi. So crates. Uelox consiliũ sequit pnia. Uarro phus. Imperitie signũ est cito fieri qđ diffi cillimũ est. Uñ legit de Augusto cesare di xisse. festinatio ⁊ temeritas male cõueniunt duci. Satis celeriter fit quidq̃d bñ fit. Se cundo cũ ira: quia audiũt ꝙ pplus iret post illum. Uñ Boetius. O mis enĩ subita mu tatio rez nõ sine conflictu ꝓtinget animoz. De concilio tali dr Beñ. xlix. Symeon ⁊ le ui frẽs vasa iniquitatis bellantia in cõciliũ eoz nõ veniet ania mea. Piero. De symeõe pharisei: de leui pontifices ozti sunt. O qꝫ periculosum fuit ꝓsiliũ cum feruoze ⁊ ira ce lebratum. Greg. Ira si semel mentẽ posse derit: putat iuste fieri qđ crudeliter fit. Item Beñ. uij. Iratus cayn vehemẽter ꝑ abel in terfecit eũ. Nota hystoriã. Crisost. Non po test pacifice loqui qui hz coz turbatũ. nec se ipsum cognoscere põt. qđ ptz in aqua turbi da. Latho. Ira impedit aĩm ne possit cer nere vez. Tercio cũ insipientia qz sapiens attendit ꝓncipiũ mediũ ⁊ finẽ. vt scz sapien ter incipiat ⁊ ꝓstanter ꝓsequat ⁊ vtil'r finiat Inceperũt pharisei cũ fatuitate mãdantes ꝙ christus capetur. Uñ dicit parum infra: dederant aũt põtifices mandatũ vt si qs co gnouerit vbi sit indicet vt appꝛehẽdant eũ Persecuti sunt eũ cũ crudelitate. qz senten tiam firmauerũt: ⁊ qrentes cõsiliũ aperte de morte eius tractauerunt. Uñ dicitur. Ab illo ergo die cogitauerũt interficere eũ. Finie runt aũt cum sua destructõe. qz illud quod timebant. s. ne ꝓderẽt locũ ⁊ gentez eis eue nit. quia qđ timet impl⁹ sup eũ euenit: vt dr Job. iij. Tunc ponit negociũ sup quo debz haberi diligens inq̃sitio: cum dicunt Quid facimus. i. cur pigritamur. cur nob nõ pui dem⁹. quia hic hõ multa signa facit. Cui in dei credere debuissent pl⁹ qꝫ moysi q̃ nõ tot signa fecit scz paucioza. vtz Exo. xiij. Et pl⁹ qꝫ iohanni ad quẽ miserũt sacerdotes ⁊ leuitas vt interrogarẽt eũ an eẽt ipe xps Joh. i. Scz tñ ipsi indurati dixerũt. Si dimittim⁹ eum sic. scz viuentẽ ⁊ sigñ talia facientẽ: omes cre dent in eũ. et venient romani ⁊ tollent nostꝛ locũ ⁊ gentem. Romani enĩ ⁊ multi alij ꝓnci pes gentiũ in magñ reuerẽtia dei templũ ha bebant. Uñ etiam Alexander cũ hierl'imaz festinaret ⁊ iudei impetũ eius timerẽt: pon tifex indutis põtificalib⁹ ⁊ in capite suo ha bens cidarim i qua scriptũ erat nomẽ dei thẽ tragrãmathon. i. quattuoz lrãz qđ dr leue obuiã sibi ꝓcessit. Statimqꝫ alexander de equo descendẽs nomẽ dei adozauit: ⁊ ponti fex veneratus fuit. Et cũ sup hẽ a suis' mili tib⁹ argueret: rñdit. Nõ istũ scz deuz in ipso adozaui. deus enĩ celi in isto hitu mihi ap paruit ⁊ ꝓncipatũ mihi ꝓmisit persaz. Ro mani igitur ⁊ ꝓncipes gentiũ in magñ reue rentia hẽbant templũ. Ebyustus aũt ꝓdica bat ꝺ iudaica ⁊ cerimonialia ista eẽ delẽda. Et sic cogitauerũt iudei si romani ista au dierint: templũ cõtemnẽt: opes templi au ferent ⁊ nos ⁊ nostꝛ locũ tollent. Uel aliter ꝑm Aug. Judei intẽdebãt romanis rebella re ⁊ tributa eis nõ soluere. xp̃s aũt ꝓdicabat nõ esse alicui resistẽduz dicẽs math. v. Ego aũt dico vob nõ resistere malo. sed si q̃s te ꝓ cusserit in vnã maxillã: pbe ei ⁊ al. tc. Ideo timebant ne venientibꝰ ꝺ se romanis null⁹ remaneret q̃ cuitatẽ vel tẽplũ defenderz. vl' aliter ꝑm Crisk. Romãi ordinauerũt vt nul lus rex constitueret ⁊ rex deberet nomiari ni si ipsi mandarẽt. multa autez turba xp̃m se quebat q̃ etiã regẽ ⁊ xp̃m ipm cõfitebat. Et nõ timuerũt q̃ si romãi audirẽt q̃ turba euz sequeret crederent q̃ vellẽt eis rebellare. ⁊ si audirent q̃ euz regem cõfiterent crederẽt q̃ vellent ipm regẽ facere: ⁊ sic venirẽt vt locũ et gentẽ tollerent. Ista aũt sic dicit Crisost. pharisei q̃tum ad veritatẽ nõ credebãt cũ turba que xp̃m seq̃bat non essent milites ar mati nec armigeri scz inermes. sed tm vt po pulũ excitarent ꝺ xp̃m. Dixi secdo ponitur vni⁹ ꝓsiliarij prelocutio malicioſa: cum dic. Unus aũt ex eis cayphas noie cũ eẽt pon tifex anni illius. Sed diceres. quare di citur anni illi⁹ cũ tm dñs cõstituit vnũ sum mũ sacerdotẽ: q̃ mortuo alter succederz Re spondet ꝑm Aug. Per ambitões ⁊ cõtentio nes cõstituerẽt p se ples eẽ ⁊ p singl'os ãnos suis vicib⁹ ministrare. Expedit. Theophi lus. Prauа locut⁹ ẽ intẽtiõe. scz spũssti grã vsa est eius oze ad futurũ prefagiũ. Bre. sup Ezech. Quibusdã datur spũssanctus in corde tantum vt contemplatiuis. ij. ad Corinthios. xij. Audiui archana ẽbã que non licent hominibus loqui. Quibusdam in oze tantum: vt asine balaam. Numeri xxij. Et cayphe. Et sic dantur quibusdam bona verba ad deuotionem aliozum. Qui busdam vero cozde ⁊ oze. vt Isaie ⁊ Piere

mie ⁊ alijs pphet⁹. Uos nescitis quicq̄ ne
q̄ cogitatis. q⁊ expedit vobis vt vn⁹ moriat
homo ꝓ ppl'o vt nō tota gens pereat. In h̄
aūt verbo aliā intentiōem hūit cayphas. et
aliam spūssctūs. Intendebat autē cayphas
q̄ expediret q̄ xp̄s occideret ꝑ⁹ q̄ a roma-
nis captiuaret Spūs aūt sanct⁹ q̄ p os suū
pphetauit intellexit q̄ xp̄s ꝓ hūano genere
moreret. Ubi dicit Aug. Nic etiā vocemur
homies malos spū pphetie futura p̄dicere.
qō tn̄ eua̅gelista diuio tribuit sacramēto. i.
virturi ipsius sacramēti. s. summi sacerdotij
cum. s. ipse cayphas pontifex erat. Quāuis
aūt pphetauit ipse tn̄ ppha non fuit Nam
sicut dicit Aug. sup Gen. ad lit̄z. Tria sunt
que faciūt aliquē pfectū pphām. Unum ē
q̄ ipse aliquas visiones habeat Scōo q̄ ipe
istas visiones ⁊ reuelatōes itelligat. Terciū
est q̄ etiā ipas visiōes alijs māifestare sciat
Primū habuit nabuchodonosor: q⁊ statuā
vidit. duo ꝫo seq̄ntia nō hūit. q⁊ nec signifi
catione intellexit nec visionē danieli narra-
re sciuit. ⁊ ideo pphet⁹ nō fuit. Duo autē ex
hijs habuit pharao: habuit enī visionē q̄n
septem bues pingues ⁊ septez macilentos
vidit: ⁊ ipam etiam visionē Joseph narrare
sciuit. Sz nō hūit scdm. q̄a ei⁹ significatōz
nō intellexit. iō pphā n̄ fuit. vnū aūt ex hijs
habuit cayphas. Ipe ei de morte xp̄i nullā
reuelatiōez hūit. ipse enī intellectū quē hūit
spūssctūs nō intellexit. habuit tn̄ vnū: quia
morte christi necessariā foze p̄nūciauit. ⁊ iō
simil⁹ pphā nō fuit. Sz spūssctūs q̄ os asi
ne apuit: p istuz etiam modū istā pphetā
predixit q̄ ihs erat moriturꝰ q̄n dixit. Expe
dit vobis vt vn⁹ moriat hō ꝓ po. ⁊c. Dixi
tercio ponit ipsi⁹ sententie ab oibus ꝓfirma
tio ⁊ approbatio: cū d̄r Ab illo ergo die co-
gitauer̄t interficere eū. Prius quidez ipm
interficere cogitauerunt: sz mō diffininuaz
sniam ptulerunt. Ista aūt sententia fuit ini-
qua ⁊ iniusta: ex animo: ex causa: ex ordine.
Tunc snia ē iniusta ex aīmo q̄n ex ira vl' in-
uidia pferetur. Tūc est iniusta ex cā q̄n suffi
ciens cā non suffragat. Tunc est iniusta ex
ordine q̄n ordo iuris obmittit. Sententia
igitur quā principes ⁊ pharisei sup morte
christi ptulerūt fuit iniusta ex animo: q⁊ ex
inuidia ipm tradiderunt. Unde dicit Mat.
xxvij. Sciebat em̄. s. pylatus q̄ per inuidiā
tradidissent eū. Item Marc. xv. Sciebat
enim q̄ p inuidiā tradidissent eū summi sa
cerdotes. Scōo fuit iniusta ex causa quia
nulla causa suberat mortis sue. Unde d⁹ Lu.
xxiij. Nihil inuenio cause in hoc homie Et
infra. Ecce ego cora̅ vob̄ interrogās nullaz
cām inuenio in homie isto ex hijs in quib⁹
eū accusatis: Sz neq̄ herodes. Unde d⁹ Job
xxxvi. Causa tua quasi impij iudicata est,
causam iudiciumq̄ recipies. Et illō potest
esse verbū patris ad filiū. q⁊ eius cā impie iu-
dicata fuit. Ipse enim cām ⁊ iudiciū a deo
patre accepit Joh. v. Neq̄ ei pater iudicat
quenq̄, sed omne iudicium dedit filio. Ter
cio fuit iniusta ex ordine: quia nō fuit seruā
tus debit⁹ ordo iuris. q⁊ ipsuz cōdemnauer̄t
nec sponte confessuz nec testibꝰ conuictum.
Unde dicit Mar. xvij. Multi ei testimoniū
falsum dicebant aduersus eū. Et cōuenien
tia testimonia nō erant. Quia igit̄ ista snia
qua iudicat⁹ ē christ⁹ sic: fuit iniusta ex aīo
ex causa: ex ordine. ergo ipse iustus iudex ꝺ
eos pferet sententiā iustā cuz dicet Mat.
xxv. Discedite a me maledicti ⁊c. Illa enīz
sententia erit iusta ex aīo. q⁊ non ex ira p vi-
cium. sed ex ira p zelum pferetur. Sap. v.
Accipiet armaturā zel⁹ ist⁹ ⁊ armabit crea-
turā ad vlc̄ōem inimicoz. Erit iusta ex cau
sa: q⁊ opa misc̄die non habuer̄t. Unde dicit
Esurini et non dedist⁹ mihi manducare ⁊c.
Erit iusta ex iuris ordine. q⁊ nō pfertur nisi
contra spōte cōfessos ⁊ testibꝰ ꝺuictos. Ipi
enī peccata sua sponte ꝺfitebunt. Sap. v.
Ergo errauim⁹ a via veritatis ⁊ iusticie lu-
men nō luxit nob̄ ⁊c. Conscientia eoz ꝺtra
ipsos testificabit. Ad Ro. ij. Testimoniuz
illis reddente cōscientia ipsoz. ⁊ inter sein-
uicem cogitationū accusantiū aut etiam de
fendentiū in die cū iudicabit dns occulta
hominū. Tunc sb̄dit. Jhesus iam nō palā
ambulabat apd iudeos: sz abijt in regionē
iuxta deserū ⁊ ibi morabat cū discipulis suis.
Hoc fecit nō ppter defectū potentie: sed vt
alijs exemplū demonstraret. In q̄ nō appa
ret esse pcm̄ si fideles eius ocul' pseqntiū se
sbtraherent ⁊ furoꝛ sceleratoz laniando po
tius euitarent q̄ se oñendo magis accende
rent. Mat. x. Si vos psecuti fuerint i vna
ciuitate fugite in aliam ⁊c. Dicit Orige. q⁊
nullus debet se periclis ingerere. Tum pro
pter inexperientiā ꝓprie virtutis q̄ q̄nq̄ fra
gilis inuenit. Tum etiā ppter futuri euen
tus incertitudinem. i. Loz. x. Qui se existi
mat stare videat ne cadat. Tuz etiā ne nos
ingerentes pseutoribꝰ occasionē p̄stem⁹
eis vt magis impij ⁊ noxij fiant. i. Lozin. x.

Sine offensione estote iudeis ⁊ gētibus et ecclesie dei cc. Attamē valde laudabile ⁊ honestum ē imminēte iam periculo et agone confitendi hiesum: nequaq̄ confessionē eius tare nec recusare sbire morte gratia veritat̄

De eodem Sermo LXXIIII

Expedit vobis

vt vn⁹ moriatur hō pro ppl'o ꝛc. Joh. xi. Verba ꝓposita loq̄bat̄ spūssanctus. s. per os cayphe. In quib⁹ verbis exp̄mit vtilitas passionis ⁊ mortis xp̄i Et nota q⁹ mors xp̄i expediens siue vtil'fuit angelis in celo: quia p xp̄i mortē angelor⁹ ruina reparata ē. Eph̄. i. Proposuit de⁹ i dispensatōe plenitudis temporū instaurare in christo. i. p xp̄m q̄ in celis sūt. Glo. i. numerum angelor⁹ adimplere Et h̄ tangit dns i illa pabola Luc̄. xv. Quis ex vobis hō q̄ hz centū oues. ⁊ si pdiderit vnā ex eis: nōne dimittit. xcix. in deserto ⁊ vadit ad illaz q̄ perierat ⁊ querit donec inueniat Cum aūt inuenerit ponit sup hūeros suos ⁊ veniēs domū conuocat amicos ⁊ vicinos dicēs ill'. Congratulamini mihi oīs qz inueni ouē meam q̄ perierat. Homo iste ē deus q̄ p nobis homo fieri voluit: qui h̄uit. c. oues. i. nouē chozos angelor⁹. ⁊ ex istis ouibus vna pdita fuit. i. homo qui peccauit. Jō dimisit. xcix. id est nouē chozos angelor⁹ i deserto. i. in celo: qō ideo dr̄tum dicebat̄ qz hō in eo nō erat Et venit in hūc mundū querere ouē pditam. i. hominē quez plus q̄. xxxij. annis q̄siuit cū magno labore. ⁊ cū inuenisset eam posuit su per hūeros sei⁹ q̄n crucē suā accepit ⁊ ad locū passionis portauit. vbi p peccat̄ nostr̄ mortem sustinuit Et in die ascensiōis cū leticia magna ouē suam. i. hoiem in domum suam reportauit. i. in celum. Et tūc ait ad ā̄gelos Congratulami mihi inueni ouem meā q̄ perierat. Et factū est tūc gaudiū magnū angelis qz restaurata ē eor⁹ ruina. Scdo expediens fuit patribus in limbo: qz per ei⁹ mortez de captiuitate inferni sunt libati. Zacha. ix. Tu aūt dñe in sanguine testamēti tui. i. per sanguinē filij eduxisti vinctos d̄ lacu in q̄ nō erat aqua. i. gr̄ia. Istud figuratuz est Josue xx. vbi dr̄ q⁹ post mortē summi pōtificis homicida qui expulsus erat de terra sua reuertebat̄ in terrā suam. Ita adam homicida fuit quia p pctūm occidit seip̄m ⁊ totū genus humanum. ⁊ expulsus fuit de terra. s. viuentium in exilium huius mūdi. Et postea cū posteritate sua descendit in limbū. ⁊ p nullū poterat eripi inde ⁊ in terrā suā reuerti nisi per mortē summi pontificis. Item officiū pōtificis in veteri lege fuit orare p pctis ppl'i. Et h̄ fecit xp̄s Lu. xxiij. Pater dimitte illis quia nesciunt q̄d faciūt. Et q̄s fidel'r orauit oñdit apl's di. ad Heb. v. Cū clamore valido ⁊ lacrimis offerēs exaudit⁹ ē p sua reuerentia. Jtē officiū ep̄i fuit victimas p peccatis populi offerre. ⁊ h̄ fecit pontifex noster qui se p pctō nrō obtulit. Heb. ix. filius dei ingrediēs mundū dicit. Holocaustomata pro pctō tibi non placuerūt. Tūc dixi: ecce venio. Glo. Omnia holocausta antiquor⁹ patr⁹ que obtulit summ⁹ pontifex p peccato primi homis d̄o nō placuerūt. Tunc filius dei mist⁹ nostri patri ait. Ecce ego venio ad me ip̄m offerēdum p pctō hominis Per mortē ergo hui⁹ summi pontificis libati fuerunt sācti pres in limbo. Expediens g⁹ fuit eis xp̄i passio. Tercio mors xp̄i expediēs fuit hominib⁹ in mō. et hoc in mltis. Primo vt cirographum ꝯ hoiem diabolo datū p sanguinē christi deleret. Col. ij. Deles qd̄ aduersuz nos erat cirogr̄phū decreti qd̄ erat aduersariū nobis. Aug. Eua a diabolo peccatum mutuauit: cyrographū scripsit: vendit fideiussorem. ⁊ vsq̄ ad posteritatem creuit. Tunc em̄ a diabolo pctm̄ mutuauit qñ cōtra preceptū dei sue praue suggestioni ꝯsensit. Cyrographum scripsit qñ manū ad pomum porrexit. fideiussorē vendit qñ adaz pcc cato ꝯsentire fecit Et sic vsq̄ ad posteritatē creuit: quia tota posteritas potestati dyaboli est v̄dita. Et merito. nam pentes nostri adam ⁊ eua fecerūt emptionē cū dyabolo et vendiderūt totum gen⁹ humanū p vno pomo quasi p nihilo. Qd̄ conqrit̄ ppha Isa. lij. c. Gratis venundati estis: ⁊ sine argento redimemini. Silr̄ hmōi emptioni erat scriptum cyrogr̄phum ⁊ priuilegiū eterne damnationis ⁊ nō poterat deleri nisi p sanguiez Jhesu christi. Und̄ miser⁹ damnatōis nostre venit in hunc mūdū delens cirogr̄phuz quod aduersuz nos erat. sicut dicit̄ ad Col. ij. Glo. Pctm̄ ade qd̄ diabol⁹ tenebat quasi cautionē decreti mortis eterne deletum est sanguine xp̄i fuso in cruce. Isaie. xliij. Ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me et peccator⁹ tuor⁹ non recordabor. Bernar. Agnosce homo q̄s grauia sunt ⁊ fuerūt aīe tue vulnera pro quibus necesse fuit christū

dominū morī ⁊ vulnerari. Si hoc nō fuisset ad mortē sempiternā nūq̄ p eorū remedio moreret. Sic ergo ptz quō p sanguinē xpi deletū est cyrographū. Cū ergo deletū esset p sanguinē christi ē scriptū aliud cirographum scz nostre redemptōis. Est aūt scriptū cyrographū nostre saluatōis i omno pgameno et cū ferreis pēnis ⁊ cū rubeo incausto. Ouina pellis fuit corp⁹ xpi q̄ ouis empta fuit p xxx. denarijs a iuda traditore: ⁊ ad mortem ducta fuit vt inde pgamenū fieret. De cui⁹ ductu dr Isa. liij. Sic ouis ad occisiōz ductus ē. ⁊ sic agn⁹ coram tondente se obmutuit et ñ aperuit os suū. Joh. xviij. Cohors aūt ⁊ tribun⁹ ⁊ ministri iudeoz apprehenderunt ihm ⁊ ligauerūt eū ⁊ adduxerūt eū ad annaz primū. i. primo: vbi est data sinia ⁊ alapa. deinde duct⁹ est ligat⁹ ad caypham. Ubi sicut dicit Lu. xxij. Velauerūt faciē eius ⁊ percutiebant eū dicentes. Prophetiza q̄s est qui te percussit: ⁊ expuerūt in faciē eius. Deinde duct⁹ est ad pylatū: vbi accusat⁹ est in multis criminib⁹ quoz erat innocēs. Deinde duct⁹ est ad herodem qui spreuit eū ⁊ induit eum alba veste ⁊ illusit eū tanq̄ fatuum. Deinde itez duct⁹ est ad mortē. Sic patz quō ouis ista empta est ⁊ ducta ad mortē vt pergamenum inde fieret. Postea solz ouis excoriari. Sic christ⁹ excoriatus est q̄n pylatus verberibus exuit eū fecit: ⁊ nudū ad statuā ligari et ita virgis ⁊ flagellis verberari q̄ a planta pedis vsq̄ ad verticem ñ erat in eo sanitas. Sicut dicit ppha Isa. i. c. Et bern. Volue et revolue pellez corpis ihu a planta pedis vsq̄ ad verticē capitis ⁊ nihil inuenies nisi volorem: nihil nisi merorē. Et ne caput eius remaneret inexcoriatum imposuerūt sibi spineam coronā: quā arundine incusserunt capiti ei⁹ intantū q̄ spinaz aculei bñdictuz caput ei⁹ penetrauerāt vt sangs in faciē ei⁹ decurreret. Sic ptz quō ouis ista ē excoriata Postea solet pellis extendi quātuz. s. extendi pōt sup lignū. Sic ista benedicta pellis ihesu xpi. i. corp⁹ ei⁹ extensum fuit sup ligno crucis. De quo pōt exponi illud Psal. ciij. Extendēs celū sicut pellē. Celū. i. corp⁹ celeste ihu christi. Certe bene sic pellē q̄ intātū extensuz fuit q̄ omia ossa eius numerari poterant. Aug. dicit q̄ foramina manuū et pedū adeo nimis distabant: ita q̄ affixa vna mānu alia nō poterat attingere foramē. Un cum funiculis intātū distenderūt q̄ iunctura membroz manifeste apparuerūt Hoc est quod dicit dns in Psal. xxi. Dinumeraverunt omnia ossa mea. q. d. Intantum extenderunt me q̄ omia ossa mea numerari potuerunt. Sic patz quomō cutis ista est extēsa Postea solet erigi in acrem ⁊ ad solez. vt sic detract⁹ humoribus exiccetur Sic cutis huius. i. caro christi cum cruce erecta fuit in monte caluarie ꝫ solem. ⁊ intātuz extractis humoribus exiccatus q̄ de seipo dicit in ps. Omia ossa mea sic cremiū aruerūt. Percussus sum vt fenū ⁊ aruit cor meū. Job ex magna siccitate potum petebat dicēs. Sitio. Et non potuit habere guttam aque. sed dabant ei acetum bibere felle mixtū ⁊ mirratum. quod cū gustasset noluit bibere. quia pre amaritudine nō potuit. Et cum homines non comparerent eius siccitati aquam sibi ministrādo. sol sibi compatiebat radios suos sbtrahendo. Bern. Dum sol celest⁹ moreretur in terris. sol terrenus horebat in celis. Sic patz quomō exiccata est pellis: ita vt pergamenū fieret in quo cyrographū nostre saluatōis scriberet. Facto aūt pgameno scriptum ē cyrographum. Sed quomodo certe penna ferrea. Sicut Job. xix. predixerat dicens. Quis mihi det vt exarent. i. scribentur in libro stilo ferreo. Ferreus stilus fuit lancea que lat⁹ eius penetrauit. Et clavi ferrei qui man⁹ eius ⁊ pedes trāsfixerunt Et tam grosse fuerunt littere istius scripture q̄ in latere eius man⁹ poni poterat. Und bene dixit dominus Thome Joh. xx. ostendens ei vlnera sua in manib⁹ Infer digitū tuum huc ⁊ vide man⁹ meas. ⁊ affer manū tuā ⁊ mitte i latus meū. O q̄z magā erat hec scriptura: quā ideo magnā esse voluit ne per oblionē de cordib⁹ hoim deleretur Malachie. iij. Scriptus est liber monimēti. id ē littera vel cyrographū eterne recordatōnis coram eo timentib⁹ dnm ⁊ cogitantib⁹ nomē eius Ideo in eccl'ijs ante oculos nros crux christi depingit ne obliviscamur ei⁹ Deute. xxviij. Erit vita tua quasi pendens añ te. vt legas in eo hodie ⁊ in omi tpe. Et q̄d dem⁹ in eo legere: certe tria q̄ erant in eo scripta. de quib⁹ Ezech. ij. Expandit libz coram me qui erat script⁹ intus ⁊ extra. Et erant in eo scripte lamentatōes: carmē ⁊ ve. Liber expansus est corp⁹ xpi expansum i cruce. qui liber scriptus erat intus ⁊ foris. Quia non solus habuit volorem exterius in corpe sed etiam in anima ex ꝓpassione matris dulcissime quā turbatissimam vidit circa crucem stantem.

Bern. O bone ihu q̄z grauiter foderis extra sed multo graui⁹ foderis intra ex cōpassiōe matris tecū omīa ꝑticipantꝫ. Et erant in eo scripte lamentatōes quas faciebat in cruce pro pctis nostris et ꝓ redemptōe nostra: qn̄ cum lacrimis ⁊ clamore valido orauit prēz pro nobis. Sicut hr̄ Heb. v. Cum clamore valido ⁊ lacrimis offerens supple preces ad patrem pro nobis: exauditus est ꝓ sua reuerentia. Lamentabat etiā ꝓpter h̄ ꝙ sua amara passio in multis peccatoribꝫ essꝫ ꝑdita: qui nollēt eam sibi facere vtilē ⁊ fructuosam. Ber. Fleuit xp̄s i cruce: eo ꝙ passio sua sufficeret ad redēptionē cunctoꝝ: cū tn̄ ꝓfuit ad salutē paucoꝝ. Scd̄o erat i eo scriptū carmen. id est canticū leticie omniū eorum: qui ꝑ eius passionē salui facti sunt Luce. x. Gaudete ⁊ exul. qm̄ noīa ve. scripta sunt in libro vite. Item gaudium oīm pctōꝝ erat scriptum in eo: qd̄ sumi pōt ex h̄ ꝙ ꝓ crucifixoribus exorauit: ⁊ ꝙ latronē sero penitentem sine pena secū ad ꝑadisum introduxit. Hoc potest esse magnū solatiū omnibꝫ peccatoribus hic pniam agentibꝫ. Bern. O bone hiesu nō abhorruisti latronē penitentez non lacrimantē peccatricē. nō discipulū negantē: nec ipsos crucifixores tuos spreuisti: Tercio erat scriptū i eo ve eterne damnationis omnibꝫ illis qui ꝓpter pctā sua de libro isto delebunt. qui. s. sanguīe xp̄i sunt redempti. et iteꝝ diabolo peccando se sb̄diderunt De quibꝫ dr̄ psal. lxviij. Deleant de libro viuentium ⁊ cū iustꝫ nō scribant. Et de talibꝫ dicitur Apoc. xx. ꝙ Joh̄es vidit dn̄m sedentem in throno ⁊ iudicantē magnos ⁊ pusillos: ⁊ aptus est liber vite ⁊ q̄ non est inuent⁹ in libro vite scriptus missus est in stagnum ignis. Hoc erit in die iudicij qn̄ mali mittentur in ꝓfundū inferni. tunc erit eis eternaliter ve. Un̄ dicit anima dānata illd̄ hieremie. xv. Ue mihi mater mea quare me genuisti ⁊c. Et hiere. xlv. Ue mihi misero qr̄ addidit dn̄s dolorem dolori meo: laboraui i gemitu meo ⁊ requiē non inueni. Hoc merito dicent pctōres. quia hij in pctis laborant ⁊ dolorē ꝯscientie in ista vita habent: et post hanc vitā dolorē habebunt eternū.

Sabbato Sermo LXXV

Ubleuatis oculis in celum dixit ⁊c. Joh. xvij.

Uidemus qn̄ aliquis recessur⁹ est ab amicis suis quos veraciter dilexit si cōsiderat eos aliq̄bus rebꝫ indigere sine dilatōe dat eis quas eis absq̄z suo incōmodo dare potest. Et nō petit ab alio vl' ab alijs quod suis amicis necessariū fore conspicit. Et cōfortat eos consolādo si viderit eis aliq̄d aduersitatis obuiare. qr̄ iacula q̄ preuident minus ledunt. Sic xp̄s ihs recessur⁹ ꝑ passionem suā de hoc mdo: ⁊ relinq̄ns post se amicos vicz dilectos discipl'os suos sciuit eos i digere multis. Ideo donauit eis corp⁹ suū in cibū: ⁊ sanguinē in potū. Itez docuit eos dilectionē et hūilitatem habere adinuicē: et confortauit eos exemplo: exhortatiōe ⁊ oratione. Un̄ orauit ꝓ seipo: ꝓ discipulis: et ꝓ omnibꝫ fidelibꝫ. Sicut patet in hodierno euangelio. Ubi tria tangi vident. Primū est christi ꝓ seipo oratio. qd̄ postulatio probat clarificandi. ibi. Subleuatꝫ ocl'is in celum: dixit. Pater venit hora clarifica filiuz tuum vt filius tu⁹ clarificet te. Christ⁹ enim orauit non tm̄ ad aliquid impetrandū. sed etiam ad dandn̄ orandi nobis exemplum Jō sua oratio describit hic optimis circūstātijs disposita. Prmo. s. ꝙ verbum p̄dicationis initietur orōnis suffragio. ergo termiari debet ad orōem sicut incipitur ab oratiōe Col. iij. Orantes simul ⁊ ꝓ nobis vt deus aperiat nobis ostiū s̄monis. Ecci. xliij. Cōsummatio s̄monū ipse est. Consūmatō hec innuit hic qr̄ cū locut⁹ fuisset post h̄ orauit Secundo sic nos oculos in oratōe ad celū sb̄leuam⁹: sb̄leuauit ⁊ ipe ocl'os psal. cxxij. Ad te leuaui ocu. m. q̄ ha. in cel'. Dispositō eniz cordis maxīe relucet in oculis. In oratione aūt mens debet leuari ad deū s̄m Damascenū. Oratio est eleuatio mentis in deum. Ad qd̄ significandū eleuant ocl'i Et cū hoc sunt opationes in deū referende. Tren. iij. Leuem⁹ corda nostra cū manibꝫ ad dn̄z in celos. Per man⁹ enī designt opationes. Tercio vt ex filiali dilectione ⁊ affectu oretur. ideo ait pater Hiere. iij. Patrem vocabis me. Quarto vt in tempe tribulationis per orōnem homo recurrat ad deum: sic dominus noster hic ait. Uenit hora. s. passionis ⁊c. Psal. cxix. Ad dn̄m cum tribularer clamaui. Et. ij. paralipo. xx. Cuz ignoram⁹ quid agere debeam⁹: hoc solum habemus residui vt oculos nostros dirigamus ad te. Quinto vt oretur pro re vtili sicut dn̄s qui dixit. Clarifica filium tuū. s. ꝑ miracula in passione ostendēdo ꝙ sim filius tu⁹. Unde

Centurio vi∫is miraclis multis ait. Uere filius dei erat i∫te. Item in re∫urrectione incepit hꝫe gl'am corpis cũ ania. A ꝓncipio enĩ ſue conceptois ex dei cõiunctõe ⁊ vi∫iõe habuit gl'ie claritatẽ. Joh. i. Vidim⁹ gl'iam ei⁹ ⁊c̃. Fructus hui⁹ clarificatois e∫t vt fili⁹ econuerſo clarificet prẽm in noticia hoim. Unꝺ gloria e∫t clara cũ laude. Noticia aũt patr̃ erat clara apud iudeos. pſal. lxxxv. Notus in iudea deus. Sed poſtea notus factus e∫t per filium toti mũdo: vt boni viri per opera bona noticiam dei clarificarent Mathei. v. Sic luceat lux veſtra coram homibꝫ vt videant opa veſtra bona et glorificent patrem veſtrum qui in celis e∫t. Sicut dediſti ei potestatem omnis carnis vt omne quod dediſti ei det eis vitam eternã: vbi ponitur petitionis fructus. Pro quo ſciendũ ꝙ agẽtis cuiuſlibet qꝺ agit ab aliquo intentio e∫t reducere ſuum effectũ in cauſe manifeſtatonem Nam ex actione principij quod e∫t de principio manifeſtatur ipſum principium ſic filius quidquid habet a patre habz. ido oportet ꝙ per ea patrez manifeſtet. Et ergo ſicut dediſti filio ptatem ſup oẽm carnẽ. id e∫t ſup oẽs homies ncariũ e∫t vt p hãc ducas eos ad tui cognitiõz q̃ ẽ vita etna. Dediſti inq̃t ſm Hylariũ. dando ei p eternã generationẽ naturã diuinã p quã habet ptatem omia ꝓtinendi. Mat. xi. Omnia mihi tradita ſunt a patre meo ⁊c̃. Uel dediſti ei xpo homini ꝓpter cõſortiũ ꝑſonale ad filiũ tuũ vt ſic caro haberet ptatem ſup carnẽ Mat thei vltio. Data e∫t mihi omis ptas in celo et in terra. Danie'. vij. Dedit ei poteſtatem et honorẽ ⁊ regnũ ⁊ oẽs ppli trib⁹. et lingue ipſi ſeruiẽt. Ad h̃ inq̃t dediſti vt ſicut tu habes poteſtatẽ non vt ab homie aliq̃d accipias. ſed vt teipm eis conferas. Ita ⁊ xpo homini: vt omne qꝺ dediſti ei p eternã ꝑdeſtinationẽ det eis vitam eternã. Joh. x. Oues mee vocẽ meã audiunt: ⁊ ego vitã eternam do eis ⁊c̃. Etiã hec vita eterna ptinet ad gloriam patris. Ideo ſb̃dit. Hec ẽ vita eterna vt cognoſcãt te ſolũ verꝫ deum ⁊ quẽ miſiſti hieſum chriſtũ. Poſſet enĩ aliqs credere ꝙ iſta vita eterna p eum fidelibus danda ꝓſteret in carnalibꝫ bonis Et ſiẽ dicunt ſarraceni qui expectant in alia vita in voluptatibus carnalibꝫ ⁊ diuitijs ⁊ cõſimilibꝫ ꝓmiſſi. ſm qꝺ dicunt machometi. Que tñ vita ſm philoſophũ dicit vita pcudũ. i. Ethicorum. Propter qꝺ ipſe Auicenna hec conſiderans dixit ꝙ ꝓpheta quẽ vocabãt machometũ ꝓmittit eis felicitatẽ in premiũ quem multi ſapientes nõ attenderũt. Silr iudei reſurrectõem futurã expectantes ad vitam carnalẽ. Et iõ felicitate vite future credunt conſistere in bonoꝫ tpaliũ plenitudie et honore: ⁊ bonoꝫ pacis trãquillitate. Hoc aũt remouet ſaluator dicẽs. Hec e∫t vita eterna ⁊c̃. Uita enĩ eterna conſistit eſſentialr in cõſpectu claro ipſi⁹ diuitatis. Attamẽ hz conjunctã fruitionẽ que e∫t cõpletiua felicitatis. Ex conſequẽti ꝯo conſiſtit in cõſpectu hũanitatis xpi q̃ e∫t inſtrumẽtũ nos inducens ad beatitudinẽ principalẽ. Beatitudo enĩz homis non conſiſtit in cõiunctõe ad aliqꝺ bonũ tempale vl' corporale vt dicunt rudes ſarraceni: ſz conſiſtit in cognitiõe ipſi⁹ ꝑmi et ſummi boni p aptam viſionẽ ⁊ fruitionẽ.

Pro q̃ vlteri⁹ ſciendũ ꝙ viuere ꝓprie dicimus illa q̃ ſeipa mouẽt ad opandũ. Que cunqꝫ aũt nõ nili ab alijs mouent nõ dicũtur viuentia ſed mortua. Et ideo oẽs operationes ad quas operans mouet ſe dicitur opa vite ſicut velle: intelligere: ſentire: moueri: augeri. Dicit autẽ aliq̃d dupl'r viuere Aut qz hz opa vite in potentia. ⁊ ſic dormiens dicit viuere: qz hz ptatem mouendi ſe: licet nõ actu moueat. Aut qz iaz exerceat opera vite in actu. ⁊ tunc perfecte dr aliq̃d viuere. vnde ſomn⁹ dr vite diuiduũ Inter opera aũt vite vlteri⁹ e∫t opus intelligẽtie qꝺ e∫t intelligere. Et iõ opatio intellect⁹ maxime e∫t vita. Sicut aũt idem e∫t ſenſus in actu ⁊ ſenſibile in tactu. ita intelligẽs ⁊ res intellecta in actu. Cum ergo intelligẽtia ſit vita. ⁊ intelligere ſit viuere ſequit ꝙ intelligere p eſſentiam eternã ſit vita eterna. Deus aũt ſic e∫t eternus. Intelligere ergo et viuere eternalr e∫t vita eterna. Et iõ dns dicit ꝙ in viſione conſiſtit vita eterna. ſcz principalr ſm totã ſuã ſb̃ſtantiã Amor aũt e∫t mouens ad hãc et quodãmodo e∫t eius cõplementũ. Nam ex dilectione q̃ e∫t ex diuina fruitõe quã facit charitas e∫t complementũ ⁊ decor beatitudinis. Sz eius ſcientia in viſiõe cõſiſtit eterna. i. Joh. iij. Uidebim⁹ eũ ſicuti e∫t. Et cõſiderandũ vlteri⁹ ꝙ cum dicit Hec ẽ vita eterna vt cognoſcãt te ſolũ ⁊c̃. Per hoc non dicitur ꝙ ſolus pater ſit deꝰ: ⁊ filius ſit creatura: vt dicebat Arrius. quia hec dictio excluſiua ſoluz non determinat ly te. vt ſit ſenſus ꝙ ſolus pater ſit deus ⁊ filiꝰ ſit creatura: ſed determinat ly deum. Et e∫t ſenſus ꝙ illa

r

Sabbato post Judica

est sola diuinitas vera q̄ est in patre. & sic nō excluditur filius a diuinitate. sed magis includitur sic q̄ vna sit diuitas in vtroq; Sz excludit vera diuitas ab alijs dijs q̄ a gentilibus colebant sicut a ioue saturno & alijs Subdit Ego clarificaui te sup terrā: opus consūmaui q̄d dedisti mihi vt faciā. & nunc clarifica me tu pater apud temetipm claritate quam habui anteq; mund⁹ fieret apd te. Dic ponit ratio quare sua oratio debeat exaudiri. quia videlz veritatē fidei docuit inter homies. Ideo ait Ego clarificaui te sup terram. scz te in fide & in innocētia homibz manifestando. Isa. xxxij. In doctrinis clarificate dnm. Item qa pfecte obediuit pri carnem assumēdo vl' morte patiendo. ideo ait: Opus consūmaui & nō psummabo. q̄ iam factū pdestinatōe. & p ia facto ē hndum q̄d certissime est futurū. Et dic notanter q̄d dedisti & nō misisti: q̄ nō sufficit deo & nob⁹ q̄ aliquid mandet: nisi iubemur diuinitus: q̄ quidq̄d fecit fm q̄ hō accepit a deo pze. & sic nos nihil boni facere possum⁹ nisi ex dono di Sap. viij. Non possum esse cōtinēs nisi deus dederit mihi. Et q̄ xps sic clarificauit docendo & cōsummauit moriendo. Jō postulat premū. di. Et nunc clarifica. i. clarū fac me consedere ad dexterā tuā. claritate quaz habui prius q̄ mūd⁹ fieret apud te. i. in tua predestinatōe Marci vlt. Dns qdem iesus postq̄z locut⁹ est eis assumpt⁹ē in celū & sedz a dextris dei. Uel aliter. Nunc clarifica. id ē illius glie quā habeo eternal'r tecū fm diuinitatē fac mihi pē naturā mortalē quā assumpsi ppter hūanā salutē. Cōsequenter p secondo principali tangit p discipulorz collegio oratio q̄d oportuerat cū dic Manifestaui nomen tuū hoibz q̄s dedisti mihi de mūdo. tui erāt & mihi eos dedisti. vbi volens saluator ozare p discipl'is ponit rōnes quare sit p eis ozandū dicēs. Manifestaui q. d. fm Aug. vt filius tuus clarificet te. Que qdem clarificatio iā in tpe impleta ē: q̄ manifestaui nomē tuū &c. Uel fm Crisō. dico q̄ consummaui op⁹ q̄d dedisti mihi vt facerez Quale aūt opus sit nōdet cum dic. Manifestaui nomē tuū &c. q̄d est ppriū opus filij dei qui est verbū. cui est ppriū manifestare Mat. xi. Neq; pz̄z q̄s nouit nisi filius & cui voluerit filius reuelare. Et sciendū q̄ deus pater tripl'r consideraf. Prio inquātuz creator. et sic not⁹ erat gentibz. Ro. i. Inuisibilia dei ipsius a creatura mūdi p ea que facta sunt intellecta conspiciunf. Secdo inq̄tum ei soli debet cult⁹ latrie Sic nō erat not⁹ gentibus qui etiā alijs dijs cultū latrie exhibebant. Tercio inq̄tum ē pater vnigeniti filij sic erat ignotus iudeis & alijs: sz innotuit p filiū q̄n apli credidērūt eū esse filiū dei. Secunda rō ex pte xpi sumit. q̄ erat magister discipulorz & ipi eius discipuli. Bonus aūt magister debet zelare p suis discipulis & eos dirigere. & q̄tum ad hoc dicit. hominibus quos dedisti mihi. s. homi ad obediendum quia apli fuerūt special'r cōiuncti ipsi xpo Joh. vi. Nemo pōt venire ad me nisi pr̄ q̄ misit me traxerit eū. Et h̄ est ex dono & gtia dei q̄ qs vēit ad christū. Eph. ij. Gratia dei saluati estis p fidem. & h̄ nō ex vobis. dei eni donū est nō ex opibz: vt ne qs glietur. Dedisti inq̄t de mūdo. i. amādo electos. Joh. xv. Quia de mūdo nō estis sz elegi vos de mūdo. s. ad deo obediendū. Boni aūt datoris ē q̄ tui erant fm diuitatē vt predestinati ab eterno p grām ad futuram gliam puenirēt. Eph. i. Elegit nos añ mūdi constitutōem &c. Et mihi eos dedisti. q. d. Quod antea d eis mecū preordinasti h̄ ope faciēdi impleri vt mihi adhererent. Et sermonē meum seruauerūt q̄ oia q̄ dedisti mihi abs te sunt q̄ verba q̄ dedisti mihi dedi eis. Ubi ponit tercia ratio q̄ est deuotio discipulorz ad pz̄z q̄ fmonē meū seruauerūt in corde p fidez. in ope p impletōem. Prouer. vij. Serua mādata mea vt viuas. Joh. xv. Si seruaueritis mandata mea manebitz in dilectōe mea sic et ego patris mei precepta seruaui. Sz h̄ q̄d hic seruauerūt videlz sermonē tuū dedūdat ad gloriam tuā pr̄. Naz hic sermo me⁹ & q̄ omnia q̄cunq; habeo a te habeo & ipsi nunc cognouerūt: q̄ omia q̄ dedisti mihi. s. homi filio abs te sunt. Joh. i. Uidim⁹ gliam eius quasi vnigeniti a pa. ple. grā & vitate. Uidimus euz quasi omia a patre hntem. Et p h̄ cognouerūt q̄ acceperūt. & clarificat in mente ipsoz. Ratio aūt h⁹ clarificatōis q̄. s. obedientia discipulorz redūdat ad gliam pr̄is ponit cū addebat. Reba q̄ dedisti mihi. i. plenam cognitiōem vitatis quā hūit aīa mea ab instanti cōceptōis. Joh. i. Plenum gtia et veritat⁹. i. cognitōis. Dedi eis interius et exterius docēdo. Joh. vi. Omnia q̄cunq; audiui a pr̄e meo loquor in mōdo. Et ipsi acceperunt & cognouerūt vere q̄ a te exiui. Et crediderunt q̄ tu me misisti. Acceperūt inquā doctrinā meā non existentes rebelles mihi.

Jsaie.l. Dñs aperuit mihi aurē. ego aūt nō contradico. retrorsuz nō abij. Et accipiētes cognouerūt q̄a te exiui. hoc em̄ cognouerūt per doctrinā christi ꝛ p ei⁹ miracl'a. Cognouerūt aūt nō cognitōe patrie. de qua. i. Lor. xuij. Tunc aūt facie ad faciē. Sz cognitiōe vie ꝛ impfecte. de qua ibidem. Uidem⁹ nūc p specl'm in enigmate. Jō addit Et crediderunt. s. firme ꝛ stabil'r. Quia tu me misisti. Hal'. uij. Misit deus filiū suū factū ex mulíere. factū sb lege ꝛc. Et ꝑm Aug. idem est A te exiui. et tu me misisti. Sz ꝑm Hylarium aliud est. q̄z ꝑm eum exire ptinet ad eternam generatōem. mittere ꝙ ad incarnationem. Sz dicendū si loq̄mur ꝑm diuinitatē sic aliud est exire ꝛ aliud mitti. Si vero ꝑm hūanitatē sic idem ē ꝑm Aug. Ego p eis rogo: non p mundo rogo. Sz p hijs q̄s dedisti mihi q̄z tui sūt. ꝛ oīa mea tua sūt. ꝛ tua mea sunt. Et clarificat⁹ suz in hijs. Ubi ponitur quarta rō ex pte custodie xpi cui erāt apli speciál'r cōmissi. ideo ait Ego p eis rogo: nō p mundo. i. p mūdi dilectorib⁹. Sz p hijs quos dedisti mihi: vt discipulos ꝛ obedientes speciál'r: q̄uis oīa sunt in mea potestate psal. ij. Postula a me ꝛ dabo tibi gentes ꝛc.

Sz d. quare nō p oīb⁹ rogat cū dr. i. Johan. ij. Aduocatū hem⁹ apud ptem hiesuz christū: ꝛ ipse est ppiciatio p pctis nostris. Et non p nostris tm̄: sz etiā p totius mūdi. Et. i. Thi. ij. Qui vlt oēs ho. sal. fieri et ad agnitōem veritatis venire. Dicendū ꝙ q̄tuz ē de se ista oratio efficax ē vt valeat toti mūdo. sed tm̄ non in oīb⁹ sortitur effectū nisi in sanctis ꝛ electis. et hoc ppter impedimentum mundanor. Tui sunt p eternā predestinationē: sz nō erant ita sui vt filius eos nō haberet. nec ita dant filio vt auferent⁹ pr̄i. ō ait Et oīa mea tua sunt. q̄z ppter inseparabilitatem vnionis hūanitatis ꝛ deitatis in xpo fit idearum cōmunicatio attribuēdo ea q̄ sunt homis ipsi deo: ꝛ econuerso. Sic enī demonstrato xpo hec est ppositio vera. iste hō creauit stellas. ita hec est ꝙa deus mortu⁹ est.

Sed notandū ꝙ pr̄ primo q̄dam hz que ptinent ad eēntiā suam sicut ē sapientia: bonitas ꝛ hmōi q̄ nihil aliud sunt q̄z sua essentia. et hec ptestatur filio se hze Joh. xvi. vbi loquens de processiōe spūssancti dicit de meo accipiet ꝛ annūciabit vobis. Et hic. Quecunq̄z habz pater mea sunt. Et dic̄ Omia: quelicet vnū sint re. referūtur tm̄ multa ratione. Secundo hz q̄dā que ptinent ad possessionem sanctitatis q̄ sunt consecrata p fidem. sicut sunt oēs sancti ꝛ electi de q̄bus supra dicit. Tui erant ꝛ mihi eos dedisti. Et etiam ista ptestatur se filius hze: cum dicit de eis loquens. Et tua mea sunt. Tercō hz quedā pater p modū possessiōis sicut oēs res creatas Psal. xxiij. Dñi est terra ꝛ plēitudo ei⁹ orbis terraz ꝛ vniuersi q̄ hitant i eo. Et hec omnia sunt filij. Uñ in pabola de filio pdigo Lu. xv. dicit pr̄ filio seniori. Omia mea tua sunt. Dicit etiā notāter clarificat⁹ suz in eis. q̄z apli eius gl'iam ptim cognoscebant: et in ꝓpinquo plus cognituri erant. ij. Pe. ꝑmo. Non indoctas fabulas secuti notā fecimus vobis dñi nostri ihu christi virtutez et prescientiā: sed speculatores facti illi⁹ magnitudinis. Et iam nō sum in mūdo. et hij in mūdo sunt. ꝛ ego ad te venio. Ubi ponit quinta ratio q̄ sumit ex nccitate immunente aplis. q̄z xps recessur⁹ erat ab eis. cui⁹ psentia corpali erant confortati. Et iō tunc indigebant deo patri speciál'r cōmendari. Et iō dicit. Jam non sum in mūdo. i. in ꝓpinquo recessur⁹ sum ab eis. vl' nō sum in mūdo ad herendo sibi p affectū. Sz hij in mūdo sunt sz remanētes in tribulatōnib⁹ mundanis. Et ego ad te venio ꝑm ꝙ hō ad dexterā tuā Et iō iustū est vt ꝓ eis orem a q̄bus corporaliter recessur⁹ sum. Pater sancte serua eos i nomīe tuo q̄s dedisti mihi vt sint vnū sicut et nos vnū sum⁹. Premisis rōnib⁹ quibus debet p eis rogare iam p seq̄nter petit pro eis Primo confirmatione a malo dicens Pater sancte serua eos in nomīe tuo. i. in fide ac cōfessione veritate ac virtute nomis tui ab oī malo. psal. cxxvi. Nisi dñs custt. ciuitatē ꝛc. Quia bonū nostr̄ nō est solū in h̄ ꝙ hēmus esse a deo. sed oportz vt ꝓfuemur ab ipso. Qz vt dicit Greg. Omnia in nihilū redigerent nisi ea man⁹ oipotentis cōtineret. Debre. i. Portans omia ꝛbo virtutis sue. ꝛ cōserua eos sic vt sint vnū sicut et nos. q̄z q̄libet res conseruat in esse q̄diu est vna. sz desinit esse per diuisionē. Mat. xij. Omne regnū in se diuisum desolabit. Ul' conserua eos ad hoc vt sint vnuz. Nam in vnitate spūs cōsistit nostra tota pfectio. Eph. uij. Sollicti esto te seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. psal. cxxxij. Ecce q̄z bonū ꝛ q̄z iocundū hitare fres in vnum. Addit aūt Sicut ꝛ nos vnum sumus. Sz contra. Ipsi vnū sunt p essentiaz ergo ꝛ nos: qđ est falsum. igit ꝛc. Dicendū ꝙ duplex est vnitas in diuinis psonis. Icuz

vnitas nature Joh.x. Ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹. Et vnitas amoris in p̄re ⁊ filio q̄ est vnitas spūs. ⁊ vtraq; ē in nob non equal' p equipa rantiā sz p silitudinē ⁊ imitationem longin quā. Pater em̄ ⁊ fili⁹ sunt eiusdē nature nu mero. Nos aūt sum⁹ vnū in natura fm spe/ ciem. Itē ipsi sunt vnū p amorē nō pricipa tū ex dono alicui⁹. sz ex eis pcedentē. Nam pater ⁊ fili⁹ diligunt se spūsctō. nos aūt per amorē pticipatū ex aliq̄ superiori. Subdit. Cū essem cū eis fuabam eos in nomīe tuo: quos dedisti mihi custodiui. ⁊ null⁹ ex eis pe rijt nisi fili⁹ pditionis. vt scriptura impleret. Nūc aūt ad te venio. vbi ponit necessitas cō seruatōis diuīe. qz cū essem cū eis p̄sentia cor pali. de qua Baruth. iij. Post hec in terris visus est ⁊ cū homibz cōuersatus ē. seruabā eos. i. custodiebā a malo ⁊ peccato. nō vt/ te hūana sz diuina. ideo dico In nomīe tuo. Bene ergo cū negasset se dñs demoniū hīe non negauit se custodē siue samaritanū esse vt dicit Joh. viij. qz ipe custos est. Isa. xxi. Custos q̄ de nocte ꝛc. Debitū aūt ꝓfuatio nis est qz dedit sibi ipsos. Un̄ ait Quos de disti mihi. Quilis enī teneť custodire sibi reputatos. iij. Re. xx. Custodi virū istum q̄ si lapsus fuerit erit anima tua p aīa eius. Et Abac. ij. Sup custodiā meā stabo ⁊ figam gradum sup munitionē. Sic stare debet p latus sup sibi cōmisso grege. Lu. ij. Pasto res erant i regione eadē vigilātes ⁊ custodi entes vigilias noctis sup gregē suū. Custo dia aūt xpi taz efficax fuit q̄ nēo ex eis perijt nisi fili⁹ pditōnis. s. iudas q̄ ad ꝓpetuā pdi tionē erat pdestinat⁹ ⁊ a p̄re pordinat⁹. Sic em̄ alīq̄ reputati ad mortē dicunť filij mor tis. i. Re. xxvi. Uiuit dñs filij mortis est/ vos Et math. xxiij. Ue vob scribe ⁊ pharisei hy pocrite: q̄ circuitis mare et aridā vt faciatis vnū p̄selitū: ⁊ cū fuerit fact⁹ facitis eū filiuz mortis duplo q̄ vos. Ut scr̄ptura quā. s. p̄e dixit dauid in ps. cviij. Deus laudem meā ne tacueris. s. q̄ essz pdit⁹ me. impleať. Et teneť ly vt cōsecutiue ⁊ nō causatiue. Sed iterum ait. Nūc ad te venio p mortē meam Joh. xvi. Itez relinq̄ mūdz ⁊ vado ad p̄rem Et hec loqr in mūdo vt h̄ant gaudiū meū impletū in semetipis. Ubi sciendū cū su pra dixit Nūc ad te venio. possz aliqs suspi cari q̄ ñ possz eos fuare ab eis recedē. Ut q̄ pater eos an̄ nō seruasz. Un̄ dr. Ego fua/ bam eos in nomīe tuo. Jō rōnē dictoz assign hic d. Hec loquor in mūdo. q. d. locut⁹ sum sicut homo orans. sed hec loquor ꝓpter con solationē discipuloz existimantiū me eē ho minē puz vt saltē consolenť in h̄ q̄ eos tibi patri quē maiorē credūt recōmēdo. gauden tes se eē in ꝓtectiōe patris fm Crisť. Ul' aliter fm Aug. vt referanť hec v̄ba ad h̄ qđ supra dixit. vt sint vnuz sic ⁊ nos. Et sic ponit vt fruct⁹ vnitatis. q. d. Hec loqr i mūdo. s. vt sint vnū. vt h̄eant gaudiū meū impletū i semet ipsis. Qđ quidē consequit ad vnitatē spūs p quā puenerūt ad gaudiū vite eterne qđ ē plenum. Illud aūt gaudiū ad vnitatē seq̄t qz vnitas ⁊ paz faciūt pfecte gaudere. Pro uerb. xij. Qui ineunt pacis consilia. seq̄tur eos gaudiū. Et sb dit. Ego dedi eis sermonez tuū: ⁊ mūd⁹ eos odio h̄uit. qz nō sunt de mū do: sic ⁊ ego nō sum de mūdo. Ubi ponit aliā rationē quare apl's indigebāt a deo special'r confuari: qz erāt iudeis odiosi ꝓpter doctri nam xpi. Et hoc allegat saluator. d. Ego de di eis sermonē tuū. custodiendū ⁊ p̄dicādū Qđ quidē est donū maximū ⁊ bñficiū puer bioz. iij. Donū bonū tribuā vobis legē me am ne derelinquatis. Sz ex h̄ mūdus eos odio habuit Lu. vi. Beati eritis cū vos oderint homies ꝛc. i. Joh. iij. Nolite mirari si odit vos mūdus. Lausam hui⁹ addit. qz nō sunt d mūdo qz spūs facit hoiem de mūdo recedere non. s. adherendo ei p affectum licz sit in eo corpal'r. Sermo enī dei hoiem deo ꝓiungit cui nullus coniūgi pōt nisi a mūdo recedat Qui em̄ diligit mūdū nō est pfecta chari/ tas dei in eo. qz sic omne sile diligit sibi sile. ita odit dissimile. Sap. ij. Grauis est nob ad videndū: qm̄ dissimil' est aliis vita illius et imutate sunt vie eius. Exēplū addidit cū dicebat. Sic ⁊ ego nō sum de mūdo. hoc vez est q̄tum ad affectū ⁊ originē. qz isti habue runt originē de mūdo: xps aūt nō. qz de spū sancto concept⁹ ē. Mat. i. Non rogo vt tol las eos de mūdo p corpale pnias ꝓpter vti litatē fideliū q̄ p eos crediturī erant Mar. vlt. Euntes i mūdz vniuer. pdi. euāg. oi cre. Peto aūt vt ꝓseruenť a malo. s. mūdi. Grā ue em̄ est vt hō inter malos immunis a pec cato existat: cū totus mūdus in maligno posi tus ē. Isa. xliij. Cum transieris p aquas te/ cū ero flumia nō operient te. Cū ambulaue ris in igne flāma non ardebit in te. Rō aūt hui⁹ petitionis addit. de mūdo nō sunt Sz diceres. cum h̄ supra dictū est quare hic re petit: vid' q̄ sit inutilis repetitio. Dicendū q̄ statim supra eadem verba dixit ad ostēd

dendū causam quare habeant odio in mō hic vero dicunt ad assignandū rōnem quare debeantur seruari a malo a deo. Et quo dat intelligi q̄ idem ē ꝓpter qđ sancti odiunt a mundo t diligunt a deo. s. ꝓtemptō mundi. Jaco. ij. Nonne elegit deus pauperes in hoc mundo diuites in fide et heredes regni ꝛc.

De eodem Sermo LXXVI

Ermonē meū

seruauerūt. Jo. xvij. In ist' verbis cōmēdat ipsa veritas. s. filiꝰ dei discipulos suos de hoc q̄ sermonē suum seruauerūt. Hoc aūt discipl'oꝝ imitatores eē dēbēmꝰ vt dñi sermonē t ea q̄ nob' expediūt diligēter seruemꝰ Et ad pñs iter alia quat tuor sunt seruāda. Seruare nanq̄ dēmus aīam a pcti sorde. deū cū ad nos venerit. mādatū dñicū t pacē. Prīo nanq̄ seruāda ē aīma a pcti sorde. Nota si aliq̄s vinū hz in dolio diligenter custodit ipm ne corrūpat. Multo forti⁹ t diligenti⁹ custodiēda ē aīa: ne p pctm̄ inficiat. puer. vij. Omni custodia custodi cor tuum. q̄ ab ipso ꝓcedit vita tua Deut. vij. Custodi temetipm̄ t aīam tuam solicite. Sic mūdā habuerat aīam suā illa que dicebat Thob. iij. Tu scis dñe q̄ mūdam seruaui aīam meam ab oi ꝓcupia. Q, aūt quilibet hō aīam suā custodire debeat beatus Bern. ondit dicēs. Si tēpe passionis xpi in vase vitreo habere de sanguie xpi pax diligēter custodirē ne vas frāgerē t me sanguinē amitterē. Forti⁹ dz quilibet aīam suā ꝓpriā custodire ꝓcioso sanguie christi redēptam in fragili corpe positā. Scdo dēmꝰ diligenter seruare deū in corde: sicut hō hospitem magnū quē hospitio suo suscepit diligenter seruat t honorifice custodit. q̄ magnus hospes nō recipit nisi i magno cōmodo. sic q̄libet christū in pasca suscipiēs diligēter seruare debet. pueri. xxvij. Qui fuat ficū comedet fructū eiꝰ: t q̄ custos ē dñi sui glorificabit. Propter qđ dicit Bern. Nobilem hospitem habes o caro. nobil' est valde. tota eni salus tua in eiꝰ salute ē. Da igit honorē hospiti tuo tanto. q̄ si quid honor ē in te hospitis beneficio tibi euenisse cognoscas. discessus em̄ eius ꝓbat quid pñtia eiꝰ cōferat. Tercio diligēter seruare dēmꝰ mādatū dñicum. Mā dr Joh. xviij Qui hz mādata mea t seruat ea ille ē q̄ dili. me. Et mat. xix. Si vis ad vitā ingre. ser. mā. Er. i. Joh. ij. Qui seruat mādata eiꝰ i illo manet t ipse in eo. Deinde Ecci. xv. Si volueris mandata seruare cōseruabūt te. Diero. Eternā vitā n nisi p diuinoꝝ preceptorū custodiā ꝓmereri possumꝰ. q̄ q̄ vitā n habuerit regni celestis nō pōt eē susceptor vite in q̄ nō mortui sed viui requiescūt Jrē nō pōt a dño mereri qđ petit qui nō vult audire qđ iussit. Quarto debemꝰ seruare pacē. de qua apl's ad Eph. iij Soliciti sitis seruare vnitatē spūs i vinculo pacis. Blo. Soliciti. i. studiosi cauti et attenti fuate. Hec pax ē si bona nostra vnicem diligamꝰ. si pctā q̄ sine dāno tritici aut cum spe salut' corrigendoꝝ eradicari nō pñt vsq̄ ad messez vltimā toleramꝰ. Diligenter aūt mandata huiꝰ pacis seruāda sunt. Sz qualr seruari debēt Jsid. ondit di. Pax cū bonis sp est habenda. et bellū cū vicijs. Mala siq̄dem impioꝝ odienda sūt. Jtez nota alia quattuor q̄ diligenter seruare debemꝰ videlz patientiā in aduersis ne frangamur. timorem dñi in ꝓsperis ne extollamur. verbum dei vt inflāmemur t illūinemur. Fidē catholicā vt coronemur Prīo ergo seruāda est patiētia in aduersis ne frāgamur Apoc. iij. Q̄m seruasti verbū patientie mee t ego tuabo te ab hora temptatōis. Jō dic Aug. Qui fuerit patiētior ad iniuriā tolerandā prestantior constituetur in regno dei. Sz qui pdit paciam pdet coronaz Scdo seruare debemꝰ dñi timorez ne in ꝓsperis eleuemur. Ecci. ij. Serua timorē illiꝰ t i illo veteresce. Sz quid timor dñi in aia operatur Bern. declarat dicēs Timore aia cōcutit: cōscientia discutit: solicitudo incutit: amor di custodit. Qui hz hanc grām oēm odit iniq̄tatez Sine hac gtia gratiaꝝ ꝓmo nullū bonum pullulat: vl manere pōt virtutū edificiū: sz ilico vertit in ꝓcipiciū si hꝰ amiserz ꝓsidiū.

Tercio seruare dēmꝰ ꝛbum diuinū vt inflāmemur t illūinemur. Utrūq̄ em̄ verbuz diuinū parat et idcirco seruandū. ꝓpter ꝓmum dicit in psal. cxviij. Lucerna pedibus meis verbū tuū: t lux. se. meis. De secundo ibidem Eloquiū dñi inflāmauit me. Et de hūs duobus Diere. xx. Factus ē sermo tuꝰ in corde meo quasi ignis exestuās: clausus q̄z i ossibꝰ meis. Q, aūt verbū dñi hoiem bñ faciat testatur dñs Joh. viij. dicēs. Si q̄s sm̄onez meū seruauerit mor. n gust. i eter. Sz q̄ verbum dei nō libēter audiūt nec de ipso curāt: in die iudicij horribilē vocē audiet. Qz dic Bern. Si duz vobis videt audire agite pe-

nitentiam: erratis. quia audituri estis ꝺmonem durissimū. Jte maledicti in ig. eternū. Quaz bonū aūt sit audire verbū ꝺei ꝺr Apocalipsi. iij. Ecce ꝺedi coꝛā te ostiū apꝛtum qꝺ nemo pōt claudere: qꝛ modicā habes ꝟtutē ⁊ seruasti verbū meū. ⁊ nō negasti nomē meum. i. Joh. ij. Qui seruat verbū ei⁹ vere charitas ꝺei pfecta est in illo. Bern. Serua sermonē ꝺei: qm̄ dulcia sunt faucibꝫ tuis eloq̄a ꝺei. Et coꝛ viuificant. psal. cxviij. Eloquiū tuum viuificauit me. Quarto seruare ꝺ bemus fidē catholicā vt cozonemur. ij. Thi. iij. dicit apl⁹. Fidē seruaui ꝺ reliq̄. i. ꝺ futuro repoſita ē mihi cozona iustitie. Quante aūt potestatis et virtutꝫ sit fides ostendit Bern. sup Can. dicēs. Fides inaccessibilia attingit. ꝛephendit ignota. cōpꝛehēdit immensa. apprehendit nouissima. Ipsaq; ꝛeū in eternitate in suo latissimo sinu concludit ⁊c.

De eodem

Sermo LXXVII.

Ro eis rogo

p non p mūdo Jo. xvij. Bon⁹ ⁊ mutꝫ rex solz hꝫe aduocatos ⁊ milites mites sz nō rebelles. Spūal'r. et sic rex glie exaudit obedientes ⁊ fideles. Ergo clamat eccia in introitu Misere mihi ꝺne qm̄ tribuloꝛ liba me ⁊ eripe me ꝺ manibus inimicoꝛ meoꝛ ⁊ a psequntibꝫ me ꝺne nō cōfundar qm̄ inuocaui te. Sz nō rebelles vtz in epla Hiere. xviij. dixerūt impij iudei ad inuicē. Uenite cogitem⁹ p iustuz pcutiam⁹ eū lingua et nō attendam⁹ ad vniuersos sermones eius. Attende ꝺne ad me et exaudi voces aduersarioꝛ meoꝛ. nunq̄d reddetur pro bono malū: qꝛ foderūt fouea aīme mee. Recordare q̄ steterim in cōspcu tuo vt loq̄r p eis bonū ⁊ auerterē indignatiōem tuā ab eis. ꝓpterea da filios eoꝛ in famem ⁊ ꝺduc eos in manus gladij. Fiāt vꝛores eoꝛ absq; liberis ⁊ vidue ⁊ viri eaꝛ interficiant morte. Juuenes eoꝛ pfodiāt gladio in plio Audiat clamoꝛ ꝺ domibꝫ eoꝛ. i. pcm̄. Adꝺuces sup eos latrōes repente ⁊c. ne ꝓpicieris iniquitati eoꝛ ⁊ pcm̄ eoꝛ a facie tua nō ꝺleat Et sic xps rogauit p obedientibꝫ ⁊ nō p malis dicēs. Pro eis rogo nō p mundo

In sum. euāg. duo inuūt Primo petit p se ibi Pater clarifica fi. tuū. scdo petit p fideli collegio. ibi. pr̄. p eis rogo ⁊c. De p̄mo dicit In illo tempe. s. post dñicaz cenā. s. feria q̄nta cum iudas abūsset ad p̄ncipes sacerdotū Tunc ait ihs. Surgite eam⁹ hinc ⁊c. Et vocuit eos mlta inter cetera Et ait stando hec que sequūt Subleuatis oculis in celum. s. cuz xps oꝛare voluit. Nota ꝺnctiam inter oꝛōem xpi ⁊ nrām oꝛōem. Oratio nostra ē ad necessitatē. i. Coꝛ. vij. Quid hēs qꝺ nō accepisti. Et. ij. Coꝛ. iij. Sufficientia nrā ex ꝺo est. Sz oratio xpi est ad nrām instructionē. Hze. Dis xpi actio nrā ē instructio. O si voluerim⁹ exaudiri ꝺm⁹ leuare quat tuoꝛ. Prio oculos ad celestia cōtēplādo. ps cxxij. Ad te leuaui oc̄los meos q̄ ha. i celis. Cōmune est puerbiuz. vbi amoꝛ ibi ocul⁹. Et nihil amare ꝺebem⁹ nisi celestia. ergo ibi eleuem⁹ oculos contēplationis. Philip. iij. Nostra cōuersatio in cel'est. Jte math. vi. Ubi est thesaur⁹ tuus ibi ē ⁊ coꝛ tuū. Et sic in celo. i. Coꝛ. ij. Oculus nō vidit nec auriz audiuit nec in coꝛ hois ascendit q̄ prepauit ꝺeus hijs q̄ diligūt illum. Uñ Aug. Qꝺ ꝺeus p̄pauit diligentibꝫ se fide nō capit: spe nō attingit: charitate nō ꝓprehendit: ꝺesideria et vota transgredit: acquiri pōt. estimari nō potest. Secūdo si volum⁹ exaudiri ꝺm⁹ leuare vocem. s. in oꝛōne Luc. xvij. Decem viri leprosi leuauerūt vocē suā dicētes. Jhesu preceptoꝛ miserere nostri. Et sic nos peccatoꝛes. Et sic susanna Dan. xiij. flens suspexit in celū. Erat enī coꝛ eius fiduciā habens in ꝺno. Et sic psal. iij. Uoce mea ad ꝺm. cla. et exaudiuit me ꝺ monte scō suo. Tercō leuare ꝺem⁹ man⁹ ad celū. i. opa celestia agē ꝺo. psal. lxij. In noie tuo leuabo man⁹ meas Ille leuat man⁹ in nomie ꝺni q̄ agit opa ꝺei fica. Et tal' exaudit Exo. xvij. Cunqz leuaret moyses man⁹ vincebat isr̄l. Sinaūt paululū remisisset: vincebat amalech. Et sic q̄libet fidelis ꝺebet leuare man⁹ ad ꝺeum. Et sic psal. cxviij. Leuaui man⁹ meas ad mādata tua q̄ dilexi: ⁊ exerceboꝛ in iustificatōibꝫ tu.

Quarto ꝺebem⁹ leuare caput spei Luce xxi. Leuate capita vza. i. spem exaudit̄onis Psal. xxxvi. Spera in ꝺno ⁊ fac bonitatem ⁊ habit petitōes coꝛdis tui. Et ꝓpha. Quis spauit in ꝺno ⁊ ꝺerelict⁹ ē. q. ꝺ. null⁹. Tren. iij. Bon⁹ ē ꝺns spantibꝫ in cū. Jac. i. Si q̄s indiget postulet a ꝺeo in fide nō hesitās Sequit. Et ait. Pr̄ venit hoza: nō dicit temp⁹ nec ꝺies. qꝛ statim capiend⁹ erat. nō hoza fatalis sed sue ordinatiōis ⁊ beneplacti. Clarifica filiū tuū. q. ꝺ. Uenit hoza passionis ⁊

120

seminande hūilitatis. ergo nō differas fructum claritat⁹: clarifica fi. tuu⁹. Sz. d. tū filius ē sapia z dr sapia pris. z cū maxima⁹ claritatē habeat: quō dr claritas clarificari: pfectum cū dr splendor glie Heb. i. Rndeꝫ Ihrist⁹ petebat tripl'r clarificari a pre. Primo in passione p mirabilia q̄ tūc ostēsa sunt Unde Centurioviisis tot z tantis miracul' ait. Uere filius dei erat iste. Scdo in resurrectōe. Nam in xpo fuerunt tres subie q̄ añ resurrectiōez videbanꝫ eē obscure. vicz caro anima et diuinitas. Caro videbaꝫ obscura ppter mortalitatē. anima ppter passibilitatem. diuinitas videbaꝫ obscura q⁹ pauc⁹erat manifesta. Sz i resurrectōe clarificata ē caro: q⁹ induit impassibilitatē z felicitatem. z tunc diuitas manifestata ē. q⁹ accepit manifestatōem. Tūc em̄ dr⁹ manifestat⁹ est: ex eo q̄ p diuinitat⁹ siue potentiā resurrexit. Tercio in notitia oim̄ pplor. Sap. viij. Habebo claritatē ad turbas z honorē apud seniores. Clarifica fi. tuū. i. mānifesta toti mōdo me esse filiū tuū ppriū. vt filiꝰ tuus clarificet te. scz in notitia hoim̄. Augꝰ. Resuscita me vt innotescas toti mōdo p me. Filiꝰ em̄ toti mūdo clarificauit prēm Nā priꝰ tm̄ notus erat in iudea dr⁹. nunc aūt oibꝫ gētibꝫ a filio notificatus ē. Joh. i. Deuz nēo vidit vnq̄ nisi vnigenitꝰ filius eiꝰ q̄ enarrauit nob. Prio aūt mānifestauit suā misdiā Luc. vi. Estote misericordes sic z pr v. mi. ē. Scdo eiꝰ liberalitatē Lu. xij. Nolite timere pusillꝰ greꝫ. q̄a complacuit pri vestro vob dare regnum. Idcirco nullꝰ infidel' pōt se excusare q⁹ in deum nō credat. q⁹ toti mōdo mānifestata ē notitia sua. Itē nullꝰ petōr pōt desperare de deo q⁹ toti mōdo manifestata ē misdia sua Itez oīs iusti dñi confidere in deo. q⁹ nota ē eiꝰ liberalitas z doctrina. Quilibz aūt fidel' debet hanc supplicatōem porrigere deo oīpotenti: prius sleuat⁹ocul' voce z manibꝫ. vt patuit. Deiñ dēmꝰ clamare pr. Et bñ dicit pater rōe creatōis: q⁹ creauit nos Deut. xxxij. Nunq̄d non ipe est pr tuꝰ q̄ possedit te z fecit z creauit te. Blo. Fec corpꝰ: creauit animam: possidet totū. ergo merito diligendꝰ. Bern. Si diligis prēm carnalē a q̄ hēs prez corpis. q̄to pꝰ diligere tenerꝫ eū a q̄ hēs corpus z aiam. Sz heu vt dr Deut. xxxij. Oblitus es dñi creatoris tui. Scdo dr pr rōe misationis. psal. cij. Quō miserē pr filiorum⁹ miserꝰ ē dñs timētibꝫ se: qm̄ ipse cognouit figmentū nostr. Figmentū. s. in fragilitate et pronitate ad peccandū. Figurat Luc. xv. in filio p̄digo: quomō pater benigne eū recepit. Bern. O quanta est misdia dī. q⁹ non minꝰ diligit peccatorē ꝑuersum q̄z qui nūq̄z peccati maculā contraxit. Tercio rōne petitionis. Nā procurat filijs necessaria. Mathei. vi. Nolite solliciti esse dicentes q̄d mā ducabim⁹ aut quid bibemus tē. scit enim⁹ pr vester quia omibꝫ hijs indigetis. Nā idez deus q̄ quadraginta annos iudeos pane celi in deserto pauit z vestimēta et calciamēta eorum vetustate nō sunt cōsumpta. Deut. xxix. Nec erat in tribubꝫ eoz infirmꝰ: etiaz hodie nobis puidet de necessarijs. Illis em̄ panem celi: nobis corpus suū Illis aquam de petra: nobis sanguinē de latere. Istis terram promissionis: nobis regnū celoꝝ. i. Pe. v. Omnē vrām solicitudinem proicientes in eum: quoniā ipsi cura est de vobis. Quarto rōne hereditarie promissionis. psal. xxxvi. Justi hereditabūt terraz z inhabitabūt in sec'm seculi sup eā. Hoc petim⁹ cū dicimus Adueniat regnū tuum tē. O pater clarifica filium tuum. scz in presenti in gratia z in futuro in gloria. Primo in pñti clarifica Et hoc nos petere debemus: vt scilicz clarificet nos in tribus. scz corde. ore z ope O q̄z necessaria est clarificatio in corde: quod obscuratū est p malas cogitatōnes. Ezechiel' xvij. Uiri isti posuerūt immūdicias in cordibus suis. Michee. ij. Ue vobis q̄ cogitatis inutile z operamini malū in cubilibꝫ vestris. Nam tales similes sunt sepulcris dealbatis que intꝰ sunt plena ossibꝫ mortuoꝝ z omni spurcicia. Math. xxiij. Ergo opus est clarificatiōe in corde. Nam quis poneret delicatum cibū in vas fetidum z maculatum. q̄si diceret. nullus. Et sic nos si capere volum⁹ cibum vite debemus clamare illō Luc. i. Illuminare hijs qui in tenebris sedent tē. scz cordis. Psalm. Illūina oculos meos. s. in tumore eius: ne vnq̄ obdormiā in morte tē. Secundo in ore opus est clarificatio Isa. vi. Ue mihi quia tacui. q⁹ vir pollutus labijs ego sum tē. Ergo pete clarificationem Psal. l. Dñe labia mea apr. z os meū annūciabit laudē tuam. Tercio in ope Et circūloquitur opus in manibꝫ. sicut habetur Genes. xxxvij. Non occidamus eum melius est vt venundetur ismaelitis. et manus nostre nō polluant. s. ad modū luti. ps lxxx. Manus eiꝰ in cophino seruierūt. id ē in fusili opere. peccata eni seruilia opera sunt

Et cophinus est vas in quo lutū platearū posuerunt filij isrl'. Ergo necaria est clarifi/catio. psal. xvij. Illūina dñe tenebras meas scz in opatione. Ut filiꝰ tuus clarificz te. scz in corde p dilectōem cū psal. xvij. Diligā te dñe: dicendo. Confitebor tibi in toto corde meo rē. psal. ix. In ore p bñdictōz. psal. lxij. Benedicā te in vita mea. Itē psal. lxx. Re/pleat os meū laude vt cantē gl'iam tuā rē. Et ī ope clarificemꝰ eū p bōa opa. Sedo pater clarifica filiū tuū. s. in futuro p glorīā. Hec est vera clarificatio. i. Loz. xiij. Uide/mus nūc p speculū in enigmate: tūc aūt fa/cie ad faciem. De qua visione dic̄ Fulgēti⁹. In speculo tria videmꝰ nosipos: speculum: et quidq̄d circūstat. Et sic in speculo diuīe claritatz tria videmꝰ: nosipos ⁊ eū inquā/tum possibile est nobis. et cetera oia in vera et certa scientia cognoscemꝰ. Hanc clarifica tionē pete dicēs. Pater clarifica filiū tuum vt filius tuꝰ clarificet te. s. in futura patria. De qua clarificatōe dic̄ Aug. in li. xxij. de ci uitate dei. Ipse deꝰ ē finis desideriozꝝ nostro rum qui sine fine videbit: sine fastidio ama bitur: sine fatigatōe laudabit. Naz ab aliq̄/bus sicut dānatis xps abscondit faciē suam Deut. xxxij. Abscondā faciē meā ab eis ⁊ cō siderabo nouissima eoz. Aliq̄bz oñdit splē/dorem faciei sue sic̄ sanctis viris in pñti vita. Uñ ppha nō est ausus petere visionē faciei sed splendorē dicēs. Illustra faciē tuā super seruū tuū. psal. xxx. Beatis vo apte oñdit. i. Joh. iij. Uidebimꝰ eum sicuti est. Itez sine fastidio amabit. sed amoz carnal' qnq̄z habz fastidiū. Ezech. xvi. Facta es quasi meretrix fastidiosa augēs preciū. Aliquādo vertit in odiū: vt ptz. ij Re. xiij. Postq̄z ammon op pressit thamar sororē eius ⁊ cubauit cū ea. exosam eam hūit odio magno nimis: ita ꝙ maius essz odiū quo oderat eā amore quo ante dilexerat. Aliqñ amoz ille vertit in ab/sinthium. puerb. v. Nouissima eoz amara quasi absinthiū. Deus aūt amat cū suauitate ⁊ dilectōe. Ecci. xxxij. Qui edūt me ad huc esurient: ⁊ q̄ bibunt me adhuc sitient. Item sine fatigatōe laudabit. nā laudātes eum nō fatigant. sz erit eis illa laus iocūda Psal. ciij. Jocundū sit eloquiū meū: ego ve ro delectabor in dño. Nam illō erit deo acce ptum sacrificiū. psal. xlix. Nunq̄d māducā bo carnes thaurorū rē. imola deo sacrificiū laudis ⁊ redde altissimo vota tua. Et scī dī non cessant die ac nocte eū laudare. Isaie vi. Clamabant alter ad alterum ⁊ dicebant Sāctus sanctꝰ sctūs dñs ds exercituū: ple/na est omnis terra gloria eius. Nam habēt magnū meritū ex illa laude. De quo Ecci. xxxij. Qui me elucidant habēt vitam eter/nam.

Dominica palmarꝝ

Sermo LXXVIII De euange.

Verba multa

que conuenerat ad diē festuz cū audissent qz xps venit hie/rusalem. acceperunt ramos palmarꝝ ⁊ pro/cesserūt ei obuiam. Joh. xij. Per palmaz si gnificat victoria: palma enim olim victores coronabant. Per palmā quoq̄ significatur pseuerantia. palma eiz diutissime pseuerat vt tandē fructū habeat. Job. xxix. Sic pal/ma multiplicabo dies. Rami aūt opa vl' exem pla sunt. Cū palmarꝝ gō ramis. i. cū victorio sis ⁊ pseuerantibz opibz ⁊ exemplis hono/randus est ihs. Per has em palmas fides nostra cōfirmat in mūdo. mes nostra secu/rat in extremo. vita nostra approbat in iu/dicio. gl'ia nostra augmētat in celo. De pri/mo Exo. xv. Uenerūt aūt in helym filij isrl' vbi erant. xij. fontes aquarū. ⁊. lxx. palme. et castrametati sunt iuxta aquas. Helym in/terptat robusti vl' deficientes. ⁊ significat ec clesiam in qua sunt firmi ⁊ infirmi pfecti et impfecti. Duodecim fōtes ⁊. lxx. palme sūt xij. apli. ⁊. lxxij. discipuli. licet enim duo di/scipuli supabundēt ꝑm scripturā sic ibi dic̄ glosa. hoc tamen non facit vim diuinitati. Uel duodecim fontes sunt duodecim arti culi fidei qui in simbolo continētur. Isa. xij Haurietis aquas in gaudio de fontibz sal uatoris rē. Quia vero fides sine operibus mortua est. Ideo septuaginta palme iuxta fontes esse debent. Septuagita sunt septi/es decem. septuaginta ergo palme sunt om nes victores ⁊ pseuerantes in bonis operi/bus. vel omia victoriosa ⁊ perseuerātia ope ra fiunt p septem dona spiritussancti contra septem vicia i decem mandatoz obſuantia. De palme habent flores virtutū in mūdo. Psal. xci. Justus vt palma florebit rē. Fru ctus vero premioz habent in celo. Cantic. vij. Ascendam in palmā ⁊ apprehendā fru ctus eius. Fructus ex palma christus dici potest. Aug. Ex palmatur qui est vera pal ma victorie Spinis coronatur qui spinas

peccatoꝝ venit ꝓstrigere. De scdo Judic. i. Filij aũt cynei cognati moysi ascẽderũt de ciuitate palmaꝝ cũ filijs iuda ī deserũ sortis eoꝝ. Cyneus luct⁹ interp̃tat. ꝛ significat penitentẽ Mat. v. Bti q̃ lugẽt ꝛc. Juda glorificãs interp̃tat: ꝛ significat illũ q̃ ait. i. Re. ij. Quicũqꝫ glificauerint me glorificabo eũ: q̃ aũt contẽnũt me erũt ignobiles. Uere ignobiles sũt quoꝝ p̃ diabol⁹ ẽ. Filij iuda angeli sunt. deserũ sortis eoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Hoc est deserũ in quo. pcij. oues. i. nouẽ ordines angeloꝝ dimittũtur. sicut dr Lu. xv. Filij cynei. id est lugentes ꝑ peccatis ascendunt in monte cũ filijs iuda. i. cũ angelis ipos deducentes in sortẽ eoꝝ. i. in ordines angelorum. Hiero. Legim⁹ sepe angelos animas electorum vsqꝫ ad celos cuꝫ hymnis atꝫ laudibꝫ deduxisse. Fiducia ergo ascẽdendi cũ angel' in monte hẽbis qñ cũ palma victorie ꝛ pseuerantie veneris. Uñ bene legit. iij. Re. vi. q̃ salomon in ostijs templi sculpsit cherubi id est similitudinẽ angelorũ ꝛ palmas. in quo significat q̃ ꝑ ostiũ tẽpli celestis p angelos et p palmã victorie intrandũ est. O felix victoria ꝑ quã tlis hꝰ in morte fiducia. Bre gor⁹. Initiũ retributõis est in obitu securitas mentis. De tercõ Deut. xxv. Judices quẽ iustũ esse pspexerint illi iustice palmã dabunt: quẽ impiũ condẽnabũt impietatꝭ. Judices sunt illi de q̃bꝫ Math. xix. Sedebitis sup sedes iudicantes duodecī tribus israel. Isti iudicabũt appbatõe. sed summ⁹ iudex auctoritate. Dabit quidez iustis palmam iustice. i. p iustitia honorẽ vl' coronã victorie. ij. Thi. iij. Reposita est mihi corona iustice quã reddet mihi dominus in illa die iustus iudex. Sz quia: nemo coronabitur nisi q̃ legitime certauerit. ideo si vis hꝰe palmam in iudicio vince vicia in mundo. Breg. Sine labor certamine nõ est palma victorie. De quarto Apoc. vij. Uidi turbã magnã quã nemo dinũerare poterat ex omnibus gentibꝫ ꝛ tribubus ꝛ popul' ꝛ liguis stantes añ thronũ ꝛ in conspectu agni amicti stolis albis. ꝛ palme in manibꝫ eoꝝ. Stole albe sunt mũdissime beatoꝝ claritas. palme in mãibꝫ sunt btoꝝ retributiões quas hñt ex pseuerantia in bonis ꝛ virtuosis opibꝫ. ꝓpter hꝰ bñ legit. iij. Re. vi. Omnis parietes templi texit auro. ꝛ fecit in eis cherubin ꝛ palmas ꝛ varias picturas. Hoc est templũ celeste in q̃ oia auro imoztalitatis vl' charitatis tegunt. Cherubin sunt angeli. palme victores. sancti pseuerantes iusti. varie picture sunt varia premioꝝ ornamenta. Perseueret ergo nunc in bono q̃ inter angelos vult hꝰe palmã in celo. Bern. Prorsus absqꝫ pseuerantia nec q̃ pugnat victoriam nec palmã victor consequit.

De eodem

Sermo LXXIX

Ecce rex tuus

Ecce rex tuus venit tibi mãsuet⁹ sedẽs sup pullũ asine ꝛc. mat. xxi. Utinã q̃libet nostꝝ hodie mereat ee asin⁹ dñi. Oportz aũt q̃ vult esse asin⁹ dñi vt vestimẽta ei apostolicoꝝ ꝓceptoꝝ ꝛ exemploꝝ imponat vt sic xp̃s in ipso sedeat donec in hierl'm celestem veniat. Considerãdũ aũt q̃ dñs sit ꝓ tria animalia libenter sedet ꝛ libẽter eq̃tat. videlz sup asinum. sup camelũ. ꝛ super equũ. Per asinũ autẽ dñi intelligere dẽm⁹ quemlibet penitentẽ incipientẽ. Per camelum quẽlibet ꝓficientẽ. Per equũ quẽlibet perfectũ ꝛ proficientẽ intellige. In hꝰe dñs sedet ꝑ grãm. De ꝓmo dr Zach. ix. Ecce rex tuus venit tibi ascendens sup asinã ꝛ sup pullum filiũ asine. Asinus christi est quia onus pnie portat. Ecd. xxxvij Libaria ꝛ virga ꝛ on⁹ asino ꝛc. Malus asin⁹ est q̃ saccuꝫ penitẽtie ꝛ dñm insedentẽ ꝓijcit, q̃ius em peccatoꝝ on⁹ assumit. psal. xxxvij. Sic onus graue q̃uate sunt sup me. ꝛ grauiorem sessorem. scz diabolũ accipit. Sicut signatuꝫ est Nũe. xxij. in asina cui insidebat balaã: quã angelus euaginato gladio astans nec ad dexteram nec ad sinistrã ire ꝓmisit donec asina murmurabat ꝺ sessorẽ cur tercio eam ꝑcuteret. Balaam interp̃tat deuorans ppl'm. ꝛ significat dyabolũ. De quo. i. Pe. v. Dyabol⁹ tanq̃ leo rugiens circuit q̃rens quẽ deuoret ꝛc. Breg. Ore pestifere psuasionis eos q̃tidie deuorat: quib⁹ a ꝓfessione fidei reproba vita discordat. Huius asina est peccatrix anima. angelus predicatorẽ vel cõfessorẽ significat. Malach. ij. Labia sacerdot⁹ custodiunt sciam ꝛ legem requirẽt ex ore eius: q̃ angelus dñi exercituũ est. quia gladio exterminij iudicij terrẽs peccatorẽ ipsum in via iniquitatis procedere nõ ꝓmittit fm̃ volũtatẽ balaam. i. diaboli. Dyabolus ergo sentiens animã trepidare et nolle in via iniquitatis procedere: plus eum stimulat. ꝛ tercio eum percutit q̃n triplici aduersitate. Prio i reb⁹

scdo in amicis. tercio in corpe eū afflixit ꝑ malos vl'p semetipm. sic Job tripl'r ꝓcussit. Tandē asina ꝺ sessorē dyabolū murmurat i confessiōe ⁊ unoꝛōne. Et sic pcō incipit ꝓficere in bis opibꝫ q̄ tunc bñ significatur p camelū. De hijs duobꝫ. s. incipientibꝫ ⁊ ꝓficientibꝫ ꝺꝛ Isa. xxi. Uidit currū duoꝝ equitū ascensoꝝ asini ⁊ cameli. i. incipientes ⁊ ꝓficientes q̄ maxīe trahūt currū ecclie: pauci ei sunt ꝓfecti. Camel⁹ est aīal aptū ad laboꝛandum. ⁊ animal mercatoꝝ ē: ⁊ merces poꝛtare solet. Ita ꝓficientes multū laboꝛāt ⁊ merces meritoꝝ vsqꝫ in celestē hierl'm poꝛtant. Unū. iij. Reg. x. ꝺꝛ q regina saba. i. ecclia ingressa hierl'm cum comitatu saluādoꝝ ⁊ diuitijs meritoꝝ ⁊ camel'. i. ꝓficientibꝫ poꝛtantibus aromata bonoꝝ opeꝝ. Et auꝝ charitatis infinitū ⁊ gēmas ꝑciosas ꝯtuꝫ venit ad regem salomonē. i. ad xp̄m. Beata es aīa que sic ad christū venis Certe bñ veneris si aliq̄d attuleris. Aug. Apō xū plus hz loci qui pl⁹ attulerit nō argēti sz fidei. Caue aūt tibi ꝛe latronibꝫ q̄ talibꝫ mercabꝝ te spoliāt. Greg. Depredari ꝛsiderat q̄ thesaurū publice i via poꝛtat. Ecōtra. Cameli sunt aues onerati inustis tpaliū diuitijs: quas nisi ꝛeponant celestem hierl'm intrare non ꝑnt. Mat. xix. Faciliꝰ est camelū ꝑ foꝛamē acus transire qꝫ diuitē intrare in reg. ce. Qō bene dicāt hierl'm. Porta ei est arta ꝑ quā cameli intrare nō possunt nisi ꝛepositis oneribus Abijce ergo onera vt celestē intres hierl'm.

De tercio Apoc. xix. Ecce equ⁹ albus et q̄ sedebat sup eum vocabāt fidel' ⁊ verax ⁊c. Perfectus quisqꝫ equ⁹ xp̄i ē ꝓpter audaciā in bellis ꝺ diabolū mundū ⁊ carnē. Zach. x. Posuit eos quasi equum glorie sue in bello et ꝓpter fortitudinē i sustinēdo. Job. xxxix. Numq̄d ꝛebebis equo fortitudinē: aut circundabis collo eius hynnitū. Item ꝓpter velocē cursum q̄ ꝛesideriꝭ ⁊ affectibus festinant ad patriā. Ūn ꝛe equis varijs ꝺꝛ Zacharie. vi. Qui aūt erāt robustissimi q̄rebāt ire ⁊ discurrere p oēm terrā. i. Loꝝ. ix. Sic currite vt cō ꝑhēdatis. Unꝰ velociter currerem⁹ si ꝛe patria ad quā currendus ē cogitarem⁹. Aug. Cur nō ꝓperam⁹ ⁊ currimus vt patriā nrām videre: ⁊ pntes salutare possim⁹. magn⁹ ei nos illic charoꝝ numer⁹ exꝑectat. Econtra. equi diaboli sunt q̄ ꝓcipites ad peccatū currunt ad infernuꝫ. Prouer. i. Pedes eoꝝ ad malū currunt ⁊ festinant vt effundant sanguinē. Et certe tales equi cū sessoꝛe suo diabolo cū ipis nūc ꝛe vicio ad vicium cursitante in ꝓfundū penaꝝ mergent Exod. xv. Equum ⁊ ascensoꝝem proiecit in mare

De eodem

Sermo LXXX

Lurima autē

ꝑturba strauerūt vestimēta sua in via. Mat. xxi. Diuersitas opinionum fuit ātiq̄tus cui ꝛebebat honoꝝ et reuerentia exhiben. Aliqui em̄ dixerūt q̄ nobilitati generis: vt quāto aliq̄s eēt maioris ⁊ nobilioꝛis generis: tanto ei pl⁹ honoꝝ ꝛeberet. Alij dixerūt q̄ honoꝝ ꝛeberet diuitijs vt hō quāto esset ditioꝝ ⁊ opulētioꝝ tāto pl⁹ sibi ꝛeberet honoꝝ. Alij dixerunt q̄ sapie vt quāto esꝫ hō sapientioꝝ: tanto magꝫerat dignus honoꝛe. Alij dixerūt q̄ ꝓtuti. vt quanto aliq̄s esꝫ virtuosioꝝ: tanto ceteri ipm honoꝛare ꝛeberent. Huius snie fuit Aristo. ꝺ. ethi. iiij. q̄ honoꝝ est exhibitio reuerentie in testimoniū virtutiꝭ. Inter istas aūt opinones vltima fuit verioꝝ. Cui⁹ rō est. q̄ honoꝝ non est alicui⁹ nisi inq̄ntum bn⁹ ē. Et iō dignū est q̄ ꝑmo honoꝛand⁹ est ipe ꝛe⁹ qui est essentialr summū bonū. Et q̄ hō ꝑ virtutē efficitur bn⁹. idcirco etiam tali ꝛebet honoꝝ Quia vero cū altitudine generiꝭ ⁊ diuitiarū et potētie magnitudie necnō claritate sapie possunt aliqui carere ꝓtutib⁹ et ꝑ conseqns bonitate. idcirco ꝓpter ista honoꝝ ꝓncipalr eis nō ꝛebetur. Sed cum omia simul reperirentur in aliq̄ potente: q̄ sꝫ esset nobilis genitus: diuitijs opulētus: potentia magnus. sapientia clarus. virtute ꝑditus. talis merito esset honoꝛād⁹. ꝑcipue cū eēt tante benignitatis ⁊ misericoꝛdie q̄ tribulatis ⁊ in afflictione positis misericoꝛditer subueniret. Cum igit hec omnia excellenter reperiūtur in christo. Nam ipse est nobilioꝛ nat⁹ quia filius ꝛei patris Mat. xxvij. Uere filius ꝺi erat iste. sꝫ christus. Est etiā diuitijs opulentus. Roꝝ. x. Nam idē dns oim̄ diues in omnes qui inuocāt illū. Est potētia magn⁹ Lu. xxiij. Qui fuit vir potens in ope. i. virtute. ⁊ sermōe coraꝫ omni pplo. Sapientia clarus Col. ij. In quo sunt oms thesauri sapientie ⁊ scie absconditi. Est etiam virtute ꝑditus. Unꝰ ꝛe ipso ꝺꝛ Eccā. xxiij. In me omnis gr̄ia vie ⁊ veritatis. in me omis spes vite ⁊ virtutis. Cum⁹ ipse ꝓpter suā misericoꝛdiam generi hūano captiuato pcō ꝛuꝫ

vinculꝫ ſi uenerit ipm abſoluēdo. idcirco ab om bꝰ cū reuerētia ē honorād⁹ De q̄ honore xpo facto fit mētio i euāgelio: cū dicit. Plurima aūt tur. ꝛc. In ſuma euāgelij tria innuit euāgeliſta. Prio ponit captiuitatē affligentē. ibi Cū appropinqſſz ihs. Scdo ſb dit pietatē liberantē. ibi Soluite ꝛc. Tercō ponit ſocietatē honorantē. ibi Plūa aūt turba ꝛc. De ꝑmo dic Cū appropin. ihūs ꝛc. Poſtilla hui⁹ euāgelij q̄re a ꝑn. ꝑmo. de tpe ſcz dñica ꝑma i aduētu. Pro doctrina ſciēdum mltiplex honor legit hodie xpo eē ꝛmpēſus: Primo honorabāt eū diſcipli aſinā adducentes. Scdo turbe obuiā pcedentes Tercio ramos palmaz portantes. Quarto veſtimēta pſternētes. Quito pueri clamātes et laudātes. Spūalr. ſic hodie diſcipuli. i. ſacerdotes honorare dñm xpm. Nam ipi ſūt diſcipuli miſſi a monte oliueti. i. ex miſcdia dei. in caſtellū. i. in mūdū ad ſoluēdū aſinā: cū pullo. i. pctores q̄ ꝑpter pctā facti ſunt bſtiales Un pſal. xlviij. Dō cū in honore eēt nō intellexit: cōparē iumentis inſipientibus et ſimil facte illis. ſ. aſinis. Et bern. Puto ſi animalia poſſent loq̄ dicerēt. Ecce adam quaſi vn⁹ ex nobis factꝰ ē. Dic aſin⁹ ligatur vinclis pctoz. De q̄ Crih. Anteq̄ peccam⁹ liberi ſumus. ſz poſtq̄ pctō mortali nos obligauerim⁹: ligati ſumus iugo diaboli Pro uerb. v. Funibꝰ pctoz q̄ſq̄ cōſtringit. Iſta ligatio fuit ꝓphetata Ezech. iij. Ecce data ſunt ſup te vincula ꝛ ligabunt te in eis Sz heu pctores etiam rudiores ſunt q̄ aſina. Nam legit Nūeri. xxij. q̄ aſina balaā timore diuine ſeueritatꝭ videns euaginatū gladiū angeli locuta ē. Sz heu mlti ſunt pctores ſciētes ſeueritatē diuine iuſticie quaſi gladiū ex vtraq̄ pte ſcindentē non loq̄ntes in confeſſione ſeu oōne. O ſi illū aſinū mutū homo poſſes adducere vr. ſ. ſic loq̄ret in confeſſione ꝛ oōne. Sz ihs nō ſedet in aſino ligato. Uis ergo eſſe aſinus chriſti ſoluar⁹ pu⁹ a vinclis pctoz. Iſa. lij. Solue vincla colli tui captiua filia ſyon. Scdo honorabant eū turbe obuiā pcedentes. Joh. xij. Turba multa q̄ cōuenerat ad diez feſtū cū audiſſz quia venit ihesus hierlimā acceperunt ramos palmaz ꝛ pceſſerunt obuiaz ei. Et ſic nos Almos. iij. Preparare in occurſuz dñi dei tui. ſcz cum pura conſcientia euellēdo ſordes pctoz. Greg. Tergat ſordes prauī operis qui ꝑpat deo domū mentꝭ. Sz heu q̄dā occurrunt deo ꝛ recipiūt eū ſed n ſuāt. ſicut iudei hodie ei occurrerunt ꝛ eum receperūt ſed non tenuerūt. Nam de ſero circūſpectis omibꝰ a nllo erat in hoſpitio recept⁹: ſz iuit in bethaniā. Et ſic hodie mlti ſunt tles. Et illi occurrēt xpo in iudicō ſz nō recipient regnum ab eo. quibꝰ dicet illud Math. xxv. Neſcio vos. Quidā vo occurrerunt ei ꝛ nō receperūt ſz crucifixerunt eū vt iudei in die paraſceues. Et ſic pctores i mortali adhuc exiſtentes. Heb. vi. Rurſum crucifigētes filium dei. Quidā occurrerūt ꝛ receperūt eum ꝛ cōpulerūt eū manere vt ſamaritani Joh. iij. rogauerunt eū vt ibi maneret ꝛ māſit ibi duos dies. Et ſic boni occurrūt hodie xpo ꝑ cōtritionē. ꝛ recipiunt eū ꝑ deuotōem. ꝛ compellūt eū manere ꝑ oōez ꝛ bonoz opez cōtinuationē. vt duo diſcipli eūtes i emaus Lu. vlt. d. Mane nobiſcū do. ꝛc. Et intrauit cū illis. Tercio honorabāt eū turbe ramos palmaz de arboribꝰ cedentes. Ramus em bonū opus ſignificat. Quot ei bona opa ꝑpter deū facis tot eum ramis honoras. Arbor palme ſignificat victoriā. i. uſtoz vitam pſal. xci. Juſt⁹ vt palma florebit. Et ab illa arbore debem⁹ ramos virtutū carpe. Lañ. viij Aſcendam in palmā ꝛ apprehendā fructus eius. Reſpice abraam ꝛ frange ab eo ramuz fidei. A iob ramū patientie. A dauid ramū miſcdie. Ab aplis ramū charitatꝭ. A martiribus ramū conſtātie. A confeſſoribꝰ auſteritatē vite. A ỹginibꝰ ramū caſtitatis ꝛ puricicie. Si hos ramos habuerꝭ xpo occurrere poteris. ꝛ a noe. i. xpo in archaz miſcdie ſuſcipieris. Dō figuratū eſt in columba ad noe venente cū ramo virente Geneſ. viij. Spūaliter. ſic ꝛ ramus boni opis debet virere in charitate. Un iſti honorāt deū cum ramis aridis q̄ bona opa faciūt viuendo in peccatis. Greg. Nec hz aliquid viriditatis ram⁹ boni opis: ſi non manet in radice charitatis. Et hos ramos non debes portare in ore ſicut bruta. ſ. tantūmō loq̄ndo. ſz in manibꝰ. i. in opibꝰ Apoc. vij. Amicti ſtolis albis ꝛ palme in manibꝰ eoz Et ſic turba hodie honorauit xpm. ſz iſte honor verſus eſt in paſcene in ꝓtumeliā. Nam applicuerūt eū ad crucē: cui⁹ ps vna erat de palma. Sic mlti in hac quadrageſima honorabāt xpm cū ramis palmaz. i. opibꝰ bis ꝛ poſt paſce feſtū unhonorāt eum cū vicijs ꝛ cū cōcupiſcentijs prauis. vt de eis poſſet dici illud Deuteronomij. xxxij. Deum qui te genuit dereliquiſti ꝛ oblitus es dñi creatoris tui.

Dominica palmarum

Quarto honorabāt eū vestimēta ꝓsternē tes. Et sic nos dēm⁹ ꝓsternere vestimēta. i. corpa nostra. Quid enī sunt corpa nisi q̄dā aīmaꝝ vestimēta. Job. xiij. Quasi putredo consumēd⁹ sum et q̄si vestimentū q̄d cōedit a tinea Hoc vestimentū in via ꝓsternit qui corpus suū ꝓ xp̄o exponit. O si pensaremus quō deus vestimentū corpis sui ꝓ nob exposuisset ꝛ sanguinē suū fudisset: tūc facili⁹ nob essꝫ ꝑ ipo vestimētū nostri corpis passionib⁹ exponere: nec illud afflictionib⁹ scindere formidarem⁹. sic figuratū est Beñ. xxxvij. in ia cob qui videns tunicā ioseph sanguinolētā scidit vestimēta sua. Parum aūt est si ꝑ illo scindas tunicā vilissimā qui ꝓ te scidit tunicam ꝓciosissimaꝝ. Quid em aliud est corp⁹ tuū ad corp⁹ illius q̄z vestimētū vile respectu preciosissimi. Bern. Nōne si ꝓficerent oēs dies vite filioꝝ adam in me: ꝛ oēs dies secu li ꝛ labores oim hominū qui fuerūt. ſ. et qui sunt ꝛ q̄ erunt: nihil essent ad cōpatiōem coꝛporis illi⁹ qđ spectabile ꝛ stupendū est ꝓtuti bus etiā supnis. Scindes ergo saccū ꝓ pur pura christi: scindes saccū tristicie vt recipi as stolā iusticie. Psal. xxix. Concidisti meū saccū ꝛ circūdedisti me letitia. Sꝫ iste ho noꝛ versus est in cōtumeliā feria sexta ꝓpia cū diuiserūt vestimēta sua tenudātes eū. et sic aliq̄ nunc ꝓsternūt vestimēta coꝛporum. Post h̄ festū. ſ. pasce in crapulositate viuūt et ebrietate tenudātes xp̄m. Quito honorabāt xp̄m pueri clamātes: osanna. i. saluos nos fac in excelsis. q. d. Salutē in terris nō inuenim⁹. idcirco confer nobis de excelſ. sic nos clamare dēm⁹ deuꝫ honorādo psal. xlix. Sacrificiū laudis honorificabit me. Sed iste honoꝛ feria sexta ꝓfus ē in cōtumeliam cuꝫ clamabāt Crucifige crucifige. Deu sic nunc aliq̄ honorāt deū orando. sꝫ post pasca inhonorāt eū verbis mendosis ꝛ opprobriosis. sed tu non sic. Thob. iij. Omi tpe bñdic deum ꝛ pete ab eo vt vias tuas dirigat ꝛ oia ꝓsilia tua in ipo ꝑmaneāt. Ratio Beñ. xxvij. Qui bñdixerit tibi bñdictōib⁹ replea tur. Et illi accipient bñdictiōem in iudicio cum ꝺn̄o eis Venite benedicti Mat. xxv.

Item sciendū hec laus ꝛ pcessio facta ē a pueris ꝛa paupib⁹ ꝛ ñ a diuitib⁹ ꝛ potētib⁹ et a sapientib⁹. Nam de omib⁹ diuitib⁹ tm̄ vnū habuit. ſ. zacheū. De quo h̄ Luc. xix. Et de potentib⁹ vnū solū. ſ. Centurionē. de quo Mat. viij. Et de sapientib⁹ vnū solus scꝫ nycodemū. ꝺ q̄ Joh. iij. Jō. i. Coꝛ. i. Uidete em̄ vocatiōem vr̄am q̄z nō multi sapientes fm̄ carnē. nō multi potētes ꝛ nobiles. sꝫ que stulta sunt mūdi elegit de⁹ vt cōfundat sapientes Et iō hodie huic pcessioni q̄ erat gaudiosa adiungit passio q̄ erat ignominiosa Nam licꝫ turba ꝛ pueri xp̄o laudabāt ꝛ honorabāt. tm̄ scribe ꝛ pharisei iam in cordib⁹ coꝛ eū crucifigebāt ꝛ his laudib⁹ ꝺicebāt Lu. xix. Magister increpa discipl⁹os tuos. Quib⁹ rn̄dit. Amē dico vobis: q̄z si isti tacebūt: lapides clamabūt. ideo Bern. Quid sibi vult ista mirabil' cōiunctio aut q̄d cogitauerit ꝓtes nostri passionē addēres pcessioni nil aliud nisi q ꝓ illū honorabilē ꝓcursum hodie dño exhibitū in igressu hierl'm in breui esse ſbsecutā passionis ignominiā. Ideo nota q ꝓ in hac pcessione possum⁹ in quattuoꝛ instrui ꝛ doceri. Primo q gl'ia h⁹ mūdi ē instabilis: ꝛ q ꝓ in ea fiducia nō sit habenda. Un̄ Bern. O prime passio est cōiuncta pcessioni vt discam⁹ in nll'a leticia hui⁹ seculi habere fiduciā. i. Thi. vlt. Precipe diuitib⁹ hui⁹ seculi nō ſblime sapere nec spare in incerto diuitiaꝝ. sed in deo viuo qui ꝓstat nobis omnia abūde ad fruendū. Prouer. xvij. Risus doloꝛe miscebit ꝛ extrema gaudij luctus occupat Et iō xp̄s fleuit in tali honoꝛe Lu. xix. Secundo vt doceamur q̄ ꝓspitatem q̄n eam habem⁹ aduersitat⁹ memoꝛia temperemus. Eccl. xi. In die bonoꝛ ne immemoꝛis maloꝛ. Ideo ꝓspitas stultoꝛ pdet eos Prouer. i. Nam gaudiū ꝓspitatis ē quasi sorte vinū: ꝛ ipsi nesciūt illud tēperare. oculos scꝫ coꝛdis habendo circa aduersa q̄ ꝓnt incidere. Eccs. vij. Coꝛ sapiēū vbi tristicia est ꝛ coꝛ stultoꝛ vbi leticia. Hoc tempamē tum vocuit nos xp̄c hodie cū hierl'm tranis prędixit euersionē vrbis futurā. Hoc etiā tē peramentū vocuit nos in h̄ q ꝓ honorē illum suscepit in tāta hūilitate. ſ. sedendo sup asinam. Unde Bern. Sic deus in passione patientiā habuit: sic in pcessione hūilitatē habendo curauit. In illa em̄ tanq̄ ouis ad occisionē ducē⁹: ꝛ quasi agn⁹ coram tondente se obmutescit ꝛ nō aput os suū. In pcessiōe enim pabant se populi vt exirent obuiam ei nec eū latebat q̄d nouerat q̄d esset in homie ꝓpter quod ꝛ ipe paratus ē nō in curribus nec in equis nec in frenis argenteis auro tectis: sꝫ hūilis asselli tergo sedēs suppositi⁹ apostoloꝝ vestib⁹ quas ego de pciosioꝛib⁹ vestibus regiis fuisse nō credo. Item Bernar. De hoc temperamento tal' imitet cogitatio

q natura imitet ⁊ actorem nature. Nonne ille in psona homis vili limo vite spiracl'm colligauit: nōne actor nature in persona sua limū verbumq; cōtemperauit. Salomonē ideo sapientia deseruit. quia iocunditatē suam amaritudine discipline contempare noluit. Tercio oñdit nob in hac cōiunctōe pcessiōis ⁊ passiōis q tl'i fatuitate laborēt q gl'iam ⁊ gaudiū mūdi sectant. quasi laboraret qui cū pcessione ⁊ gaudio ad patibulū suum vel aliud gen⁹ mortis ire vellet. Legitur Joh. vi. q deus fugit qñ voluerūt eū facere regē. tunc aūt honorē illū non fugit qñ ibat ad mortē suam ad significandū qd iaz dixim⁹ q qui gl'iam q̄runt gloriari volūt in via qua ad mortē suam vadunt. Augustī⁹. Nihil aliud est tempus p̄sentis vite q̄z cursus ad mortē in quo nemo: vel paululū vel tardius ire pmittitur. sed omnes pari motu vrgemur. ergo gloria in vita ista est via ad mortē. Greg. Qui pñte suauitate capit quasi ad interitū ducitur per amena prata. Hic ostendēda sunt illa tria homibus que mortuo fiunt: in quib⁹ mundi sapientia attēditur: ⁊ ostendūtur esse fatuitates Mortuus cum solo sudario sepelitur qd ostēdit auariciā esse fatuitatem. Secundo sb terra ponitur ⁊ ab homibus ⁊ iumentis conculcatur in quo supbie oñdit fatuitas q̄ super omnes vult esse. Tercō a vermib⁹ comedit in quo fatuitas voluptatis oñdit q̄ de carne tantā curā hūit. Sz. d. quare ad mortem vadens tm̄ honorē voluit suscipe. Rñdetur primo nobis ī exemplū. vt quiuis existens ī honore mūdano debet recordari mortis. Nam tunc diues fit paup ⁊ regnās sup alios conculcat sub istis. Et ideo fatuū est corpus in delicijs nutrire qd postmodū vermes in cibum dñt habere. ideo Ecci. x. Cū morieť homo hereditabit serpentes bestias et vermes. Scdo ideo sm Cris. voluit sustinere hunc honorē vt oñderet se esse illuz de quo ppha Zacha. dixit. Ecce rex tuus ⁊c.

Tercio vt oñderet nos p eius passionem peruenire ad eternam gl'iam. Unde Bern. Tribulatio pñtis vite est via glorie via ciuitatis: via habitaculi. via regni Jō clamauit latro Lu. xxiij. Memento mei dñe duz veneris ī regnū tuum. Et iō due pcessiōes fiunt hodie vna cū honore facta. alia cū cōtumelia rep̄sentat. Hodie posit⁹ sup asinaz feria sexta sup crucē. Hodie vestimenta sua strauerunt: feria sexta eū denudauerūt. Hodie ramos ⁊ flores obtulerūt: feria sexta spinas capiti infixerunt. Hodie regem appellauerunt: feria sexta eum regē negauerunt. Hodie clamauerūt eū saluatorem dicentes Osanna: feria sexta dixerunt seip̄m non pōt saluum facere. Hodie eum bñdixeruut dicentes Benedictus q̄ venit: feria sexta eum maledixerunt dicētes. Si non esset hic malefactor ⁊c. Ideo hodie admiscit passio processionis gaudio.

De eodem Sermo LXXXI

De epistola

Hoc sentite in vobis quod ⁊ in xp̄o ihu ⁊c. Philip. ij. Uidemus q veri amici solent sibi inuicē in tribulatōib⁹ compati. Juxta illud philosophi in ethic. Amicus debet se habere ad amicuz sicut genu ad tibiam. Spūal'r. Sic nos hēmus amicuz verum. s. christū. Joh. xv. Uos amicos dixi quia oīa q̄ audiui a patre meo nota feci vobis Idcirco debem⁹ compati sibi ī tribulatōnibus suis. de quo. i. Pe. ij. Christ⁹ passus est p nobis vobis relinq̄ns exē. vt sequamī vestigia eius. Figurat. i. Reg. xx. Jonathas firmauit amiciciā cum Dauid et diligebat eum vt aīam suam. Spūaliter. Jonathas interpretat fili⁹ columbe. Et significat xp̄m qui conglutinat⁹ est nobis ī amicicia firma ex eo q dedit aīam suam p nobis. idcirco eo modo debem⁹ diligere eum vt aīam nostraz hoc est vt vitam exponamus pro ipso sicut ipse pro nobis. De quo Ecci. xxix. Gratiaz fideiussoris tui ne obliuiscaris. id est christi. ad quod hortamur in epl'a Hoc sentite in vobis. In summa epl'e tria innuūtur. Primo inducit nos ad xp̄i compassiōez ibi Hoc sentite ⁊c. Scdo describit ei⁹ hūilitatē ibi. Cum in forma dei ⁊c. sed exinaniuit semetip̄m formā serui accipiens. Tercio subdit eius altitudinē. ibi. ppter qd exaltauit.

De p̄mo dicit Hoc sentite in vobis qd et in christo ihu supple fuit. sentite inq̄z nō loquimini tm̄ sicut qui dicūt et non faciūt vl' pretendūt exterius tm̄ vt hypocrite. Pro quo sciendū q tripl'r dēmus sentire illd qd fuit ī christo Primo p ꝯpassionē. scdo p affectus participatōem. tercio p imitationē. Scdm primū modum sciendum q oñdit eccl'ia in verbo pposito quō passiōez dñi audire debeamus. opprobria em̄ ei dicta debēt

nobis cadere sup eos. iuxta illud psal. lxviij
Opprobria exprobrantiū tibi ceciderūt super me. Claui em̄ & lancea q̄ corp⁹ eius ptrā sierūt ptrāsire dn̄t corda nostra. sic̄ et matri eius accidit: sic̄ symeon p̄dixit ei Lu. ij. Et tuam ipsi⁹ aiam ptransibit gladi⁹. Et no tandū q̄ passio interior est quasi cruc cuius brachiū sup ius ē dolor d̄ memoria crucifixi Inferius brachiū de recordatōe ꝓpriorꝫ pec catorꝫ. Sinistrū brachiū est dolor d̄ penali miseria pctōrꝫ ꝓximorū. Dextrꝫ brachiū est dolor de p̄dītione animarꝫ. Aug⁹. Sunt ne in te viscera christiane cōpassionis: q̄ plangis corpus a q̄ recessit aīa & nō plāgis aiam a qua recessit de⁹. Ecc. xxij. Luc⁹ mortui septem dies. fatui aūt & impij oēs dies vite illorꝫ. Specialr cōpassio crucifixi magna dꝫ esse in verb Lañ. i. Fasciculus mirre dilect⁹ me⁹ mihi inter vbera mea cōmorabit. Videmus enī mēbra infirmari cū caput infirmat Unde cū caput egrotat cetera membra dolent. i. Lorꝫ. xij. Si quid patit vnū mēbrū compatiūtur & omia membra. Sic nos cōpati debem⁹ capiti nostro .s. xpo. Prouerb. xvij. Frater in angustijs cōprobat. Et notādū q̄ multa sunt ꝓpter q̄ dēmus alicui cōpati. que omia circa xp̄m occurrūt Primū est dolorꝫ magnitudo. hec causa ꝫe fuit in christo Unde Treñ. i. dr. O vos oēs q̄ trāsitis p viam at. & vi. si ē dolo. sic̄ dolo. me⁹. Secūdus ē amorꝫ magnitudo. hec cā fuit in bta virgine ꝓpter magnū ei⁹ amorē quē hebat ad filiū suū. Gladi⁹ enī dolorꝫ & cōpassionis ptransibat aīam eius. Et de dauid dr. ij. Re. xvij. q̄ dicebat. Fili mi absalon q̄s mihi tribuat: vt ego moriar ꝓ te. i. vita tua. Videbat enim reputare mortē filij sui ḡuiorem sua ꝓpria morte. De tali dono patre dr Isa. xxx. & hic remie. xxxi. qui p aīabꝰ filiorꝫ alligabat vulnera sua. & sup oēm vocez turbabātur viscera ei⁹. Propter hanc cām filij q̄ tenere amāt mrēs suas molesti⁹ suscipiūt cum eas videt percuti q̄s si ipsi pcuterent Sz q̄s dubitarz mrēm christi magꝫ amandā esse a nobis q̄z carnales mrēs. q̄ mater tanta & tot passa est pro filio suo q̄ta xp̄us p nob. Nōne mrēm suā reliquit p nob & synagogā matrē suaz: & insup animā suam morti exposuit p nobis. Diere. xij. Reliqui domū meā dimisi hereditatē meam dedi dilectā aīam meā i manꝰ inimicorꝫ meorꝫ. Tercūs est innocentia: multū enī solem⁹ cōpati ei q̄ innocēter patit Que cā fuit ꝫe in christo qr ipse pctm̄ nō fecit: nec inuētus ē dol⁹ in ore eius. i. Pet. ij. Propter h̄ etiā qui letat in passiōibꝰ aliorꝫ sanctorꝫ in die passiōis christi contristatur

Quartū ē q̄n̄ p cl'pa nrā patit aliq̄s. Tūc enim hō qui hz nobilē aīam dolorē ipsi⁹ suū reputat p ꝓpassionē. Sic̄ etiā pz i dauid. ij Re. vl. Qui cū vidisset angelū ppl'm occidentē qr ipe eū fecerat murmurare dixit ad dn̄m. Ego sum q̄ peccaui & ego iniq̄ egi: isti qui oues sunt q̄d fecerūt: vertat̄ obsecro ira tua contra me & ꝺ domū patris mei. Nec causa bn̄ fuit in christo. iuxta illud Isa. liij. Ipse vl'nerat⁹ est ꝓpt̄ iniq̄tates nrās & attrit⁹ ē propter scelera nrā. Nostra ē passio christi nō solū p occasionē sed etiā q̄tum ad h̄ūilitatē Et ī̄ debet esse nostra q̄tum ad h̄. Quantum ē patiētis nobilitas. q̄ causa bn̄ fuit in christo q̄ nobilissim⁹ fuit tanꝫ altissimi filiꝰ igitur valde alienū erat tale op⁹ ab eo. iuxta illud Isa. xxviij. Alienū est opus ei⁹ vt operet opus suū peregrinū est opus eius ab eo

Septum est patiētis benignitas. hec ma xima causa fuit in eo. Ad Tytum. ij. Apparuit benignitas & hūanitas saluatorꝫ nostri dei nō ex op̄ibꝰ iusticie q̄ fecim⁹ nos sed ꝛē. Cum aūt ipse hō benign⁹ & mitis oibꝰ est. q̄ causa ē eū gladio pforari Item q̄ ꝓueniētia stipitis rigidi & duri ad hoiem benignuz et dulcez. Ideo eccla in illo dulci plāctu quē in dn̄ica de passione incipit cantare. spūal'r plangit hoc q̄ clauis & lancea mite corpus perforat. & plangit q̄ arbor crucis ramos suos flectens & natural'r rigor lentescat ille quē decet natiuitas & supni mēbra regꝫ miti tendāt stipite. Septimū est pietas ipsi⁹ patientis. Magis enī compatit ei aliq̄s quez nouit esse pium & cōpatientem q̄z ei quem nouit esse sine pietate Ipse enim de⁹ nō miseretur hoibꝰ duris sine misēdia existentibus Ideo scriptū est. q̄ iudiciū sine misēdia fiet ei qui non fecerit misēdiam. Jac. ij Et ꝓpter ea tales nō defaciu saluant. Bern. Nemo duri cordis salutē vnq̄ adept⁹ est nisi quā de forte miserans de⁹ abstulerit ab eo cor lapideū & dederit ei cor carneum Et notificat cor duz: dicens quid est cor durum. Ipsuz est qđ nec compūctione scindit nec pierate mollitur: nec mouet precibꝰ: nec minis cedit duratur ad flagella. ad bn̄ficia ingtum. ad consiliū inuidū. ad iudicia seuum. inuere/cūdū ad turpia. impauidū ad picula. inhumanū ad hūana. temerariū ad diuina. preteritorꝫ obliuiscens. presentia negligēs. fu/

tura nō preuidens. Uel vt breuiter cuncta complectar. Ipsuz est qđ nec deū timet nec hominē veretur. Hec causa bñ fuit in xpo. Ex cōpassione em passus ē omia q̄ in mđo isto passus est. Uidet aliquib⁹ magistr⁹ q̄ fuit maioz in eo dolor compassiōis q̄z dolor passionis. qđ ex duobꝫ existimant. Ex magnitudine charitatis ei⁹ z cognitiōe pcloz que videbāt euēturā in mđo isto Cōpassionem suā expressit lacrimis Lu. xix. s. qñ fleuit super ciuitatē hierl'm. Et Joh. xi. vbi fleuit lazarū suscitaturꝰ Et Joh. xviij. vbi cōpatiēs discipul' adhuc infirmis ait hūjs q̄ venerāt vt eū apprehēderēt si q̄rit⁹ me sinite hos abire. Octauū ē exēplū alioz cōpatientiū alicui. Nec ei solēt hoiez excitare ad simil'r cōpatiendū: Que cā bñ inuenit circa xp̄m cui etiaz creature insensibles cōpasse fuerūt. vñ sol radios suos abscōdit quasi traduct⁹ tenebras faciēs. petre scisse sūt quasi ei cōpatiētes. z cōpassioni btē ỹginis vni genitū suū in cruce ꝓsiderant⁹ Ad cōpassionē etiam nos excitare dz q̄ ab indignis pane īmolabat z morti adiudicabat. z a pctoribus morti eterne adiudicat⁹ talia passus ē qui nō hūit etiā aliquē ꝓsolatorē. psal. cxl. Singulariter suz ego donec trāseam Secundū de scdo mō sciēdi q̄ est p effect⁹ ptcipationē. h̄ mō sentiūt ea q̄ in christo fuerūt illi qui ex passiōe xp̄i intelligūt q̄tū cauendū sit pctm. Bern. Uide hō q̄nta illa sint vulnera p q̄bꝫ optuit vl'nerari christū Sic medicine existimatio z doloris z timoris exaggeratio est idem. Ex cōsideratiōe enī remediū piculi mei cōsidero qualitatē. Itē q̄ intelligunt q̄tum sit timendū supplicīū. qz si i viridi ligno h̄ faciūt: in arido q̄d fiet Super quo dic Aug. Sine flagello nō exūt q̄ huc sine pctō venit: quō flagellis digni nō sunt qui huc cū pctō venerūt. Item q̄ ad ignem amoris diuini in cruce nobil' ostensi ad deū amandū sunt accensi: sz nimis coagulata vt dent corda illa q̄ ad ignē istū non calefiunt. Eccl. xliij. Sol i meridiano exurit terrā in conspectu ardoris ei⁹ quis sustinere poterit Dō de sole iusticie in fmō de passionis itelligi pōt. Insensibil' enim vidz qui illū ignem sentire nō pōt. Itē passionez christi tanq̄z p effectū sentiūt q̄ ad vnctōem diuīe pietatis ibi nobis ostense mites z pij efficiūtur. Ibi em petra diuisa fuit i patiēdo sed riuos olei fudit misēdiā suā oñendo z miseratōz suā exhibendo. Nota p omib⁹ mortu⁹ ē xp̄s

pro demonib⁹ subiiciendis Diere. xlvi. Fortis impegit in fortē ꝛc. p vinctis educēdis Zach. ix. Tu aūt in sanguīe testamti emisti vinctos tuos de lacu in q̄ nō ē aqua. Et sic pro impijs iustificandis psal. xxxiij. Redimet dñs animas fuoz suoz ꝛc. Et ad Ro. iiij. Tradit⁹ ē ppter delicta nostra. Et p angelis reparandis Eph. i. Propo. de. i dispēsatione plenitudis temporū instaurare oia in christo q̄ in celis z q̄ in terra sunt in ipso.

Nota christ⁹ resurrexit a mortuis. i. Loz. xv. Christ⁹ mortu⁹ est p pctis nostris ꝫm scripturas ꝛc. Et qz resurrexit tercia die. Surrexit quidē veraciter ℨ volosos Luce. xxiij. permanenter ℨ recidiuos. Roz. vi. Christ⁹ surrexit a mortuis. s. p pctis nrīs. ita et nos in nouitate vite ābulem⁹ Integraliter ꝓtra creaturas psal. lvi. Exurge gl'ia mea ꝛc. Leuiter contra mozosos. Potential'r ℨ tepidos vl' accidiosos Joh. x. Ptātem habeo ponendi aīam meā z iterꝫ sumendi eam. Figuraliter contra hereticos. i. Loz. xv. Si christus resurrexit a mortuis quō quidā dicūt in vobis: q̄m resurrectio mortuoz nō est ꝛc Uoluntarie ℨ coactos. Psal. Nūc exurgaz dicit dñs ꝛc. Circa tercū modū de scienti notandū q̄ in epl'a hodierna monemur ad imitandū christū in quattuoz. s. in hūilitate. de qua ibi. Semetipz exinaniuit. i. maxime hūiliauit. Secdo in charitate ibi. Formā serui accipiēs. Tercio i obedientia. de qua ibi. hūiliauit semetip. fact⁹ obe. ꝛc. Ber. Nō credas aliq̄d bonū placere sine obedientia illi qui mori maluit q̄z non obedire. Idē. Mementote frēs vt xp̄s nō pderet obedientiā p/didit vitam. i. Re. xv. Melior est obedientia q̄z victima. Greg. Obedientia ē virt⁹ sine q̄ infidelis ꝺs conuincit z si fidelis eē videat. In h̄ q̄ dicit: hūiliauit semetip̄m: innuit q̄ volūtarie obedierit ñ coact⁹ Joh. x. Ego pono aīa. me. z iterꝫ su. eā. qđ est ℨ q̄sdaz q̄ nō obediunt nisi coacti sic demones obediebāt christo cū eos eiecit ab obsessis corpibus. Quarto in patientia: de qua ibi: vsq̄z ad mortem: mortē aūt crucis Isa. l. Posui faciē meaz vt petrā duriss̄imā. durā. s. ad verba. durio/rem ad verbera. duriss̄imā ad vulnera ꝛc.

Feria secunda Sermo LXXXII

Ante sex dies

pasce Jo. xij. Consuetudo ē pauperē q̄ sepe illuc cōueniāt

Feria scḋa post palmarum

vbi se benigne receptos ⁊ benigne tractatos memorant Sic ⁊ christus cū discipul' suis qui simul pauper ⁊ inopes fuerūt ad domū marthe marie ⁊ lazari sepe venerūt ⁊ maxīe tempe maioris necessitat', qñ scz ad mortez ꝓperabat. Nam ibi miscḋiter tractabantur ꝑut ptim in hīstoria pñtis euangelij clari⁹ demonstrāt. Ubi plura notari contingit. Primo eloquiū impēsum studiose qḋ vngenti ꝑbat effusio liberalis. ibi Añ sex dies pasce venit ihs bethaniā vbi fuerat lazarus mortuus quē suscitauit ihs Immediate p⁹ suscitationem lazari iudei diffimuerunt occidere christū. ⁊ ido recesserat quousqz appropinquaret pasca in quo imolabat agn⁹ paschalis. Sic xps qui est ver⁹ agnus imolabatur ꝓ nobis. Immediate post imolatōnem agni paschalis figural'. vt veritas figure succederet. Uenit i bethaniā que est ꝓpe hierusalem ad duo miliaria vbi lazar⁹ fuerat mortuus quē suscitauit ihs. illuc eni venit hiesus vt ex memoria miraculi ibidez facti turba ppli moueret ad eu⁹ honorifice recipiendū in hier'm añ suam passionē. sicut p dictum fuerat p Zachariā ppham. ix. cap. Exulta satis filia syon ecce rex tuus venit tibi sanctus ⁊ saluator. Dicit aūt añ sex dies pasce. vt intelligas diem pasce nō. xiiij. die mensis primi in qua ad vesperaz imolabat paschal' agnus. vt figurat Exo. xij. Sz potiꝰ ḋr pasca quintadecima dies q̄ tota erat festiua. Et occurrit illo anno in sexta feria in qua passus est dñs. et ita sexta die añ diem pasce. scz in sabbato venit in bethaniā. qḋ interpretat̄ dom⁹ obedientie. Qḋ bñ congruit mysterio. Primo quidē q̄tum ad cām passionis. ſm illud Phil'. ij. Factꝰ ē obediēs vsz ad mortē. Scḋo q̄tum ad fructū passiōis quē consequūtur solū illi q̄ ei obediunt. ſm illud Heb. v. Factus ē omnib⁹ obtemperantibus sibi causa salutis eterne. Fecerūt aūt ei cenam ibi ⁊ martha mīstrabat. Lazar⁹ autē erat vn⁹ ex discumbēntib⁹ cū eo. Hec cena ḋr facta fuisse in domo symonis leprosi Mat. xxvi. licet Origē. dicat eam factā in domo marthe. qz ḋr hic q ipa ministrabat. Sz nihil hoc ꝑbat. qz symō vicinus fuit marthe. Uel forte ipe symon erat dispensator ꝓpter hoc ministrabat i domo ei⁹. Nota q̄ aliq̄ dicunt q̄ iste simon nō fuit ille leprosus curatus. Iz alter simon q̄ fuit amicus marie et marthe. iō martha ibi ministrabat in domibus amicoꝝ suoꝝ. Sz. ḋ. quare voluit dñs vt comederet lazarus cū eo. Rñdeḋ. Primo vt veritas resuscitatōis ostenderet et ex hoc q̄ post suscitatōem cibū sumeret n̄ sua suscitatio fantastica esse ꝑbaret. Scḋo vt infidelitas iudeoꝝ confunderet. Dec aug. et ſm eu⁹ lazarus dū discumbit in cōuiuio conuiuis interrogantib⁹ eum tristia loca penarumqz sedes alta nocte obscuras indicauit diligenti narratōe p ordinez. ⁊ ita inferi longis temp⁹ ignorati: tandez inuenerūt proditorem. Et notandū q̄ hec cena fuit facta in bethania qḋ conuenit mysterio. q̄a dñs in domo obediente spūal'r reficitur delectatus in obediēcia nr̄ā. ſm illḋ Apoca. iij. Si quis audierit voc̄ meā ⁊ aperuerit mihi ianua introibo ad illū ⁊ cenabo cuz eo. Per marthā significāt̄ ꝓlati qui ad ministrandum in eccl'ijs instituunt. ſm illḋ. i. Cor. iij. Sic nos existimet hō vt mi. xp̄i. Per lazarū resuscitatū significant̄ subditi ministerio ꝓlatoꝝ a pctis ad statū iusticie reducti qui cū alijs iustis spūaliter cū dño merentur epulari. psal. lxxxij. Justi epulēt̄ur et exultent in conspectu dei. Per mariā ẜo significant̄ ꝓfectiui circa c⁹ ministeriū tangitur vngēti effusio. sicut ſḃdit Maria g⁹ accepit libram vngēti nardi pistici pretiosi et vnxit pedes ihu ⁊ extersit capillis suis pedes eius: ⁊ dom⁹ impleta ē ex odore vngenti

Nota bis fec̄ hoc. primo ex cōtritione. secundo ex deuotione. ibi. tantū pedes. hic pedes ⁊ caput. Quantitas vngenti fuit libra. In quo docemur multū dare si ml'tū fuerit Thob. iij. Si ml'tuz tibi fuerit abūdanter tribue. Et nō est verisimile q̄ esset aliquod grosse materie sic̄ sūt vngēta cōiter dicta. qz indecens essz tale apponere sup caput hois sedentis ad mēsam. Et g⁹ sciendū q̄ h̄ vngentū vocat̄ liquor pciosus de re aromatica expressus sic̄ aqua roseacea exp̄mit̄ ex rosis Aliter ḋr q̄ fuit lacrima fluens natural'r de arbore aromatica. Jō hic dicit̄ nardi. Et est nomē herbe nigre aromatice h̄ns spicas. Iz additur pistici. qḋ ſm Aug. est nomen loci vbi crescit talis herba: vnde talis liquor exprimit̄. Sz meli⁹ ḋr pistici. i. fideli. Pistis enim grece fides est latine: quia ille liquor fuit fidelis ver⁹ ⁊ purus non h̄ns aliq̄d aliud admixtū nec sophisticatus. Item addit̄ pretiosi. qz valebat trecentos denarios. Et ille liq̄z erat refrigeratiu⁹ ⁊ ꝓfortatiuus mēbroꝝ ⁊ cōsolidatiu⁹ ⁊ valde odoriferus. Et cū pedes ihu p⁹ lacrimis lauit et capillis

ẽterſit. tunc poſt hoc illo vngento vnxit p̃
ſtrata quaſi ad terrã. iuxta illd̃ Pſal. cxxxi.
Adorabim⁹ in loco vbi ſteterũt pedes ei⁹ Et nõ
ſolũ pedes ſz̃ z caput ihu vnxit vt dr̃ Mat.
xxvi. Docemur aũt in hr̃ facto q̃ ea q̃ p̃cio
ſiſſima ſunt apud nos dẽm⁹ r̃o offerre. fm
pſal. lxv Holocauſta medullata offerã tibi
cũ incenſo arietum. offeram tibi boues cum
hircis. Et malach̃. i. Maledict⁹ doloſus q̃
habet in grege ſuo maſculũ: z votuz faciens
offert deo r̃bile. Per libr̃ã ſignificat op⁹ iu-
ſticie. nam ad iuſticiaz ptinet ſingula libra
re z ponderare. Ezech. xlv. Juxta menſurã
chori erit equa libratio coꝛ. Opus aũt iu-
ſticie debet quattuoꝛ r̃tutib⁹ ee adiunctũ ſi
r̃bet eſſe pfectũ. Primo quidẽ pietate. vnd̃
dicit vngenti: quod qr̃ in̄ztum lene eſt mi
ſericordiam ſignificat. Jac. ij. Judiciũ ſine
miſeꝛia fiet ei qui nõ fecerit miſeꝛiaz. Se
cundo dicat nardi q̃d̃ ſignificat hũilitatem
Ecci. iij. Quãto maioꝛes humilia te in oi-
bus. Tercio fidem in eo q̃ dicit piſtici. i. fi-
delis ſine falſitate. Abac. ij. Juſt⁹ ex fide vi-
uit. Quarto charitatez: vnde dicit p̃cioſi
Sola enĩ charitas p̃ciũ p̃ſtat vite eterne
p̀ma Loꝛ. xiij. Si diſtribuero oĩ cibos pau
perum omnes facultates meas: z ſi tradide
ro coꝛpus meũ ita vt ardeam: charitatẽ aũt
nõ habuero nihil mihi pdeſt. Opere autez
iuſticie vngant pedes ihu et caput. Ubi p
pedes intelligim⁹ myſteriũ hũanitatis. per
caput r̃o diuinitatẽ. fm illud. i. Loꝛ. xi. La
put chriſti deus. Ille intelligit caput xp̃i et
pedes vngere qui diuinitatẽ z hũanitatem
eius venerat. Ul̃ per caput intelligit̃ pſona
chriſti: per pedes fideles eius. De q̃b⁹ Ma
thei. xxv. Q̃d vni feciſtis de hijs fratribꝰ me
is minimis mihi feciſtis. Unde caput chri
ſti vngit qui xp̃m venerat. Pedes r̃o qui fi
delib⁹ obſequit. Quia r̃o capilli ex ſupflui
tatibus generant̃. pedes dñi capillis tergũ
tur q̃n aliquis ex ipſis q̃ ſupfluunt defectui
ſbuenit primoꝛ. Lu. xi. Uerũtamen q̃d ſu
pereſt date elemoſinã: vnde z omĩa munda
ſunt vob̃. Aug⁹. Si habes ſupflua da pau
peribꝰ: z dñi pedes terſiſti. Myſtice. Pe
des chriſti ſunt paupes q̃ ſunt infirmi p re-
iectionẽ cruci affixi p̃ afflictõem. Quos pri
mo debes lauare p cõpaſſionẽ. Job. xxx. Fle
bam quondã ſup eo q̃ afflict⁹ erat z aĩa mea
compatiebat̃ pauperi. Secõ capillis terge
re p̃ tempaliũ cõmunicatiõem. Thob. iij.
Si multũ fuerit tibi multũ tribue ꝛc. Lu.
xi. Date elemoſinã ꝛc. Job. xxxi. Si come-
di buccellam meã ſolus z nõ comedit puſil
lus ex ea. Tercio oſculari p̃ familiare locu-
tionem. Ecci. vij. Congregationi pauperũ
affabilem te facito. Quarto vngere p miſe-
randi hilaritatẽ Ecci. xxxv. In oĩ dato hi
larem fac vultũ tuũz. Deinde caput ihũ de
bes vngere. i. in oĩbꝰ gl̃iam dei querere. apo
ſtolus. i. Loꝛ. x. Omĩa in gl̃iam dei facite.
Et ſic dom⁹ cõſcientie replet odore fame. Nã
odor bonus bona fama ẽ. et ſic btũs Marti
nus. Et dñs apoſtolicus fm Uuil. in ratõ
nali cibat paupes: lauat eoꝛ pedes. qr̃ ſunt
pedes capitis xp̃i in celo regnãtis Sz iudas
ex bono odore inficitur et moꝛit de q̃ alij vi-
uunt vt ſerpentes de odore vinee. Uñ p̃ hr̃
quod dr̃: et dom⁹ eſt impleta ex odore. ſigni
ficatur q̃ ꝓpter opa iuſticie bona fama totã
replet eccl̃iam. ij. Loꝛ. ij. Odorem ſue noti
cie manifeſtat p nos in omni loco. qr̃ chriſti
bonus odor ſumus. Dicit ergo vnus ex diſ
cipul⁹ ei⁹ iudas ſcarioth: q̃ erat eoꝛ traditoꝛ
rus. Quare hoc vngentũ non venũt̃ tricen
tis denarijs z datũ eſt egenis. Traditoꝛ ille
deſcribitur hic ex dignitate. Primo in eo q̃
dicit vnus de diſcipul⁹. et in illo oĩdit̃ q̃ nul
lus in q̃cunq̃z excellenti ſtatu cõſtitut⁹ debz
de ſe preſumere. Quia vt dr̃ Job. xxj In an
gelis ſuis reperit prauitatez. Secõ ex noie
cum ait Judas qui interpretat confitẽs. per
quod ſignificat q̃ nõ ſolũ eſt confeſſio vir-
tuoſa. de qua Roꝛ. x. Oze ãt fit cõfeſſio ad
ſalutẽ. Sz etiam eſt confeſſio vitupabil⁹ et
mercennaria pſal. xlviij. Confitebit tibi cũ
benefeceꝛis ei ꝛc. Tercio ex crimĩe cũ dr̃ Qui
erat traditoꝛ⁹ eũ. pſal. xl. Qui edebat panes
meos magnificauit ſup me ſupplantatõ ex.
Ait autem. Quare hoc vngẽtum ꝛc. Pro
bono tm̃ vngento ſpecialr̃ moꝛtu⁹ fuit. fm il
lud. ij. Loꝛ. ij. Chriſti bon⁹ odor ſumus deo
in hijs q̃ ſalui fiũt z hijs q̃ pereunt. Alijs
quidẽ odor moꝛtis in moꝛtẽ. alijs aũt odor
vite in vitam. Q, autẽ deus tolerauit eũ de
dit nobis exemplũ tolerandi malos z pſecu
toꝛes. de quib⁹ Beda. Ue impio traditoꝛi.
ve complicib⁹ nequicie: etiam eius nũc mẽ
bra chriſti pſequentib⁹ q̃ famaz r̃tutũ quã
ipſi hr̃e nõ merent̃ primis q̃ hanc hñt tnui
tere nõ ceſſant. Dixit aũt hr̃ nõ quia de egę
nis ptinebat ad eum. i. de illis non curabat
licet enim portaret ea q̃ dabant̃ xp̃o ad dan
dum paupib⁹. nõ tñ faciebat ſz retinebat ſi
bi. vñ ſbditur. Sz quia fur erat. z videbat

Feria scḋa post palmarum

sibi occasionē furandi sblatam in effusione vngenti. ideo murmurabat. z ex sua auari/cia ductus est ad pditionē. Sz vñ fur fuit innuit cuz dr. Et loculos hns in qb; absco debat ea q̄ deferebant in alios vsus expēdi. ō sbditur. Et ea q̄ mittebāt. s. in loculis data a fidelib; ad vsum christi z discipulor; z ad vsum paupeꝝ portabat. s. ministerio. Sz tollebat furto. i. exportabat. Exp̄ patz q̄ nō derogat pfectioni si elemosine in loculis seruentur. Un qđ dr Mat. vi. Nolite solliciti esse in crastinū. non intelligitur q̄ nihil deberet obseruari in crastinū cū dns h̄ fecerit qui quasi summū exemplar est pfectionis.

Sz. d. cū dns sciret eum esse furē quare cōmisit sibi loculos. Dicendū ꝓmo ꝑ m Augustinū q̄ hoc fecit q̄ deceret nos malos tolerare. Non em̄ bonus ē qui malos tolerare nō potuit. Aug. de verbis dñi. Et hr. xxiij. q. iij. Tu bonus tolera malos. Nā z christ⁹ iudam cū sciret furem esse tolerauit: ad pdicandū misit. eiq; cū alijs eucharistiā dedit.

Sz diceres. tamē dr Exo. xxij. Maleficos ne sinas viuere sup terrā. Rndet Bartho. brixien. in glosa. quedā sunt crimia occulta q̄dam manifesta. Si occulta. tūc malus ille est tolerand⁹: z fraterne ammonēd⁹ Si manifesta: tūc amore corripiend⁹ est a priuata psona. sed a iudice vindicta est facienda. Sz. d. tñ dicit Jsaie. lij. Recedite exite inde immūdum ne tetigeritis. Rndet q̄ hoc intelligit spūaliter exire z nō corpal'r vt hr. xxiij. q. vij. tolerandi. vbi dr. Tolerandi quidē sunt mali ꝑ pace. Nec corpal'r abeis recedatur sz spūal'r. exire est facere quod ptinet ad correctiōez maloꝝ q̄tum licz pro gradu cuiusq; salua pace. Un dr Canti. ij. Sicut liliū inter spinas sic amica mea inter filias z. Scḋo vt ei occasionē pditiōis auferret cū h̄et ex loculis cōcupiscentie mitigationē. Tercō vt deceret q̄ spūalia maioribus. temporalia ꝯo minoribꝫ essent cōmittenda. Un in primitiua eccl'ia apl'i ordinauerunt septē dyacones qb; tpalia cōmiserēt vt ipsi liberius possent orationi vacare z pdicationi. Et alij discipuli incitati p iudaz etiam murmurauerūt. vt hr Mat. xxvi. et Marc. xvij. Ueruntn̄ illi erant moti pietate. Judas aūt cupiditate. Dicit ergo ih̄us. Sinite illaz vt in diē sepulture mee seruet illud: pauperes em̄ semp habetis vobiscum: me aūt nō sp hēbitis. Sciendū q̄ m'ra bona opa fiunt. de quib; si peteretur cōsiliū anteq̄ fiant. non cōsulerem⁹ q̄ fierent. quia forte possent fieri meliora. postq̄ tñ incipiunt fieri dūmodo bona sint non sunt ꝓhibenda. Et vt Crisō. dicit. Forte ih̄s anteq̄ mulier effudisset vngentū elegisset pori⁹ illud dari pauperibꝫ. nunc vero q̄ pfectū erat prohibentes cōprimit dicens. Sinite illaz Prouerb. iij. Noli phibere benefacere cuz qui potest si vales z ipse bñfac. Sinite inq̄ vt in diem sepulture mee seruet illō. Nō intelligit illō iam effusuz sed aliud i specie. Quasi dicerz Sinite vt faciat viuo dū pōt quod volet facere mortuo sed nō poterit. q̄z preuenta fuit celeri resurrectōe xp̄i. et h̄ magis exp̄mit Mar. xvij. Preuēit em̄ vngere me i sepulturā. Et math. xxvi. Hoc vngētū mittens in corp⁹ meuz ad sepeliendum me fecit. q. d. Non miremini q̄ ipsa fudit vngētum ꝑ qua in ꝓximo fusur⁹ sum sanguinez et narrabitur in vniuerso mūdo q̄ fec̄ in me mortem eius. Theophil⁹. Duo ꝓphetauit christus. Primū q̄ euangeliū p totū mōm predicetur. scōm q̄ mulier ex ope laudatur. Sed nunq̄d p̄sciuit mortē christi Maria Dicendū q̄ nō. Non enī intelligebat quid fecit. sed quodam instinctu interiori mota est ad h̄ faciendū. Freq̄nter enī aliq̄ mouēt ad faciendū qđ nō intelligūt sicut cayphas

Et sciendū ex hoc qđ ait. Naz pauperes semp hētis vobiscū z. In quo innuit primo q̄ interdū est faciendū illō qđ est minus necessariū z pōt preponi magis necessario: si remaneat locus faciendi qđ est magis necessarium pr̄tim si tollatur loc⁹ faciendi id quod est minus necarium z immineat casus: q̄ illud min⁹ necessariū nō posset alias recuperari. z ideo forte dns permisit sic fieri. Voluit igit dns noster potius pedes ipsi⁹ inungi q̄z vngentum in vsus paupeꝝ expēdere. Scḋo innuit ꝑm hoc q̄ diuites familiaritatē dñt h̄re ad pauperes. Eccl'i. vij. Congregationi pauperꝝ affabilem te facito. Sz q̄ ait. Me aūt nō semp habebitis: intelligēdum ē de p̄nia corpali. Nam de p̄nia diuinitatis in sacramēto eucharistie dicitur Math. vlt. Ego vobiscū sum oib; diebus vsq; ad cōsummationē seculi z. Uel aliter Dū qui sunt in eccl'ia numero z nō merito sicut fuit iuda non sp habebunt xp̄m. sed filij sunt eū semp habituri. Joh. viij. Seruus non manet in domo in eternū: filius autem manet in eternū. Dicat ergo iude Me non semp habebis. qz te indignū ad hoc fecisti.

Uel q̄si diceret ꝺm Crisosto. Uideo quia ḡ uaris ꝛe mea ꝓsentia: sed expecta parū et abibo. Consequenter ꝓ secūdo ꝑncipali tangitur ministerū exhibitū gloriose qđ susce/pti ꝓbat acclamatio popularis. Cognouit ergo turba mlta ex iudeis. qz illic essz et venerūt nō ꝓpter ihm̄ tantū sz vt lazaz videret quē suscitauit a mortuis. Ubi sciendum q̄ illi audientes ihm̄ esse in bethania: venerūt ad ipsuz. Sic z nos vbi scim⁹ eum esse festināter venire ꝛeberem⁹ Mat. xi. Uenite ad me oēs q̄ laborat/et onerati estis et ego reficiam vos. Propter duplicē aūt cām illi venerunt. Primo vt fruerētur doctrina et visione xp̄i. scḋo vt viderēt lazaz: qz ꝑ/bant eū aliqđ ꝛe alia vita referre. Sz stulti nō credidērt q̄ aliq̄s sit ab inferis reuersus Deqbꝫ ꝺz Sapi. ij. Non est reuersio finis nostri qm̄ cōsignata ē et nemo reuertit. s. ab inferis cum tm̄ lazar⁹ reuersus ē Cogitauerūt autē z ꝑncipes sacerdotū vt lazaz interfice rent. qz multi ꝓpter illū abibant ex iudeis z crediderunt in ihm̄. Aug. O stulta cogitatio z ceca sentia: dns̄ christus qui suscitare potuit mortuū nunqđ z occisum. Nā vtrū q̄z fec⁹ dns̄ suscitauit lazarū mortuū z semet ipsum occisum. Sz quare magis lazaz volebant interficere q̄z paliticū vel cecuz natū Ad hoc assignat Crisō. quattuor rōes Una quia illud miracl'm erat euidenti⁹ cozā multis. z q̄ inopinabile est videre mortuū qua/drieduanū ambulantē z loq̄ntem. Scḋo qz Lazarus ꝑsona insignis erat. cecus aūt ꝑsona ignobil'. vnde eiecerūt eum ꝛe templo Tercio qz miraculū illđ factū fuit in festiui/tate. z ideo totus ꝑplus iudeoz ad festū cōueniens admirabat. z dimittētes festiuita/tem in bethaniam veniebant. Quarto qz in alijs christi miraculis nitebant eū ꝑsequi violatione sabbati. z ꝓ hoc turbas ab eo ab ducere. sz hic nihil taliū facere poterāt Uñ quia in nullo hēbant occasionē q̄ conq̄rerē tur ꝺ christū aduersus lazarū faciunt conatum tanq̄z ꝓ hꝫ possent miracl'm occultare. In crastinū aūt turba mlta q̄ conuenerat ad diem festū cum audissent qz ihs̄ venit hie/rusalem: acceperūt ramos palmaz z ꝑcesserunt obuiā ei z clamabāt. osanna benedict⁹ qui venit in nomie dn̄i rex isrl'. Et inuenit hesus asellum z sedit sup eū sic̄ scriptū est. Noli timere filia sion: ecce rex tu⁹ venit tibi sedens sup pullū asine. Hec nō cognouerūt discipuli eius primū. sz cū gl'ificatus ē ihs̄: tunc recordati sunt qz hec scripta ꝛe eo erāt et crediderūt ei. Expositio hoꝛ ꝯbꝛ ptz in hijs q̄ habent in postilla euangelij hesterne dici. ꝛō ea hic ꝑtranseo paucis exceptis. Primo enī ꝺz. Turba mlta que cōuenerat ad diem festū: per qđ signat⁹ q̄ ml'titudo populi ad hoc conuertit vt ad diē festū celestz hierl'm conueniat Mat. viij. Item ml'ti venient ab oriente z occidēte et recūbent cum abraam isaac z iacob in reg. ce. Filij aūt regni ejcient⁹ i tenebras exteriores vbi erit fletus ꝛc. Item ꝺz: benedictus q̄ venit in noīe

Ubi sciendū q̄ bn̄dicere est bonū dicere. Aliter aūt ꝺcus benedicit nobis. cū sz nos bonos facit. quia suū dicere est eius facere: Aliter benedicim⁹ nos ꝺco cū. s. eius bonita/tem cōfitemur psal. cxvij. Benedixim⁹ vob⁹ ꝛe domo dn̄i. Ben. xxvij Qui benedixerit tibi sit ille bn̄dict⁹. Itē ꝺz rex isrl'. hoc addūt qz crediderūt eum ꝛpaliter in hierl'm regnaturū: z redemptuꝝ eos ꝛe seruitute romanoꝝ Uñ cum psalmista laudassz eū tanq̄z ꝺcuz dixit. Deus dn̄s z illuxit nobis. Ipsi vero ex coꝛcecitate laudant eū solum tanq̄z regē tempalem. Item sciendū q̄ ꝓ asellū signi/ficat gen⁹ gentiliū. ideo sedit sup asellum vt significaret se redemptuꝝ gentiles Isa. xlix Dedi te in lucē gentiū vt sit salus mea vsq̄z ad extremū terre. Asina ꝺo significat sinagogam q̄ est mater gentiliū. sup quā simil'r sedit eadem rōne vt ꝓius. Matheus igit cum scriptissz euangelū suū iudeis: hebꝛeo qz eloquio recte asinā z pullū refert simil'do mino adductos. Sciebat enim noticiā dei ventura ad iudeos z gentes. Sz alij euangeliste scribentes eccl'ie gentiū greco ſmōe solūmodo mentionem pulli faciunt. qz qđ gentiū saluti ꝑcial'r respicit attendūt Itē dicit. hec non cognouerūt discipli ei⁹ ꝓmū. In q̄ considerare possum⁹ hūilitatē euangeliste. qz non veretur sui z alioꝝ discipulorū ignorantiā. qz iustus in ꝑncipio accusator est sui. vt ꝺz Prouer. xviij. Sed qñ gl'ificatus est: tunc cognouerūt quia plenitudinē spūssancti receperunt ex qua facti sunt omibus sapientib⁹ sapiētiores. Job. xxxij. Inspiratio oipotentz ꝺat intelligētiā. Testimonium g⁹ ꝓhibebat turba q̄ erat cū eo qñ Lazarum vocauit ꝛe monumto z suscitauit eū a mortuis: propterea qz obuiā venit turba Causa obuiatiōis ꝑdicta fuit testimoniuz turbe q̄ erat cum eo qñ suscitauit lazarū. Et illud signum euidentius erat z mirabilius

Feria scḋa post palmarum

Jdeo vltimū ipsum seruauit vt magʒ imꝑ/meretur memorie. Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos. videtʃ qz nihil ꝓficim⁹. ecce totus mḋs post ipsuʒ abijt. Scḋm Aug. est verbū phariseoꝝ inuidentiū. Uñ dicūt. Nihil ꝓficim⁹ in malicia nrā nō valēres eū imꝑdire. Hoc mō accipiēt ꝓsicere. i. Thi. iij Mali aūt hoīes ⁊ seductores ꝓficiūt in peius errantes ⁊ errorē mittentes. Scḋm ꝟo Crisō. est verbū credentiū occulte ꝓpter metum iudeoꝝ. tñ dicūt ꝫ vt retrahāt eos a ꝑsecutione christi. ac si dicerent. quāto magʒ insidiamini. tāto magʒ augebt gl'ia eius. quare ergo nō ꝛesistitis a tantis insidijs Consequenter ꝑ tercio ꝓncipali tangit̄ mysterū ꝛemōstratū fructuose. qḋ fructuositatʃ ꝑbat exposito generalʒ cum ḋr Erāt aūt gentiles quidā ex hijs q̄ ascenderāt vt adorarent in die festo. Volens euāgelista ꝛescribere mysterium dñice passiōis ꝓmittit ꝛeuotōem gentiliū ad xp̄m q̄ ad ꝫ venerunt in hirl'm vt honorarēt xp̄m. Et dicit q̄dem glo. inter lineaʃ q tles fuerūt ꝓseliti ⁊ ꝓuersi ad ritū iudeoꝝ ꝓpter p̄dicationē ipsoꝝ Mat. xxiij Circuitʃ mare ⁊ aridā vt faciatʃ vnū ꝓselitū Sz melⁱ⁹ dicēdū ſm Crisⁿ. q sic hz. ij. Machab. iij. Tēplū dei qḋ erat in hierl'm ita in veneratōe hębat a cūctis ppl'is ⁊ regibꝫ vniuerse terre vt maximis muneribꝫ illustrarēt Et iō contigebat q in diebꝫ festis ml'ti etiā gentiles ex ꝛeuotōe ascendebāt hierl'm Simile hz Act. viij. ꝛe eunucho candacis regine. Hij ergo accesserūt ad philippū q̄ erat a bet̄saida galilee. ⁊ rogabāt eum dicēteſ. Domine volum⁹ ihm̄ videre. In q̄ significatur q gentiles qui christū corꝑal'r nō viderant ministerio apl'oꝝ ad fidē ꝓuersi ꝺsiderabāt eum videre gl'ificatū in patria. iij. Regū. x. Omis terra ꝺsiderabat videre faciē salomonis. Sciendū q ipſs ꝑ se ꝓdicauit iudeis. Ro. xv. Dico christū ministrū fuisse circuncisiōis ꝓpter veritatē dei ad cōfirmādas ꝓmissiōes patrū. ꝑ apl'os aūt gētilibꝫ. Matthei. vl. Gentes vocete oēs gen. tc. Hoc ergo hic bñ figurat: vbi gētiles ñ ad xp̄m sed ad philippū venerūt. Et hz ꝓuenierunt. qz ipse ꝓmus ꝓdicauit hijs q̄ erāt ex ritu iudeoꝝ. scz samaritanis. Act. viij. Philipp⁹ aūt ꝛescēdit in samariā ꝓdicabat illis xp̄um: sḋit Uenit philipp⁹ et dicit andree. Andreas rursum ⁊ philipp⁹ dicūt ilꝫ. In q̄ ḋat nob exemplū q omia ꝛe cōsilio maioꝝ sunt faciēda. Sic etiā paulus ascēdit hierl'mā ⁊ contulit cū apl'is euangeliū qḋ in gētibꝫ ꝓdicabat. vt hz Bal. ij. sḋit. Jhesus aūt rñdit. eis dicēs. Uenit hora vt clarificetur filius homis. vbi ꝓnūciat suā passionē in clarificatione. Et sciendū q tripl'r clarificat⁹ est Primo in sua passiōe Heb. v. Nō semetipsum clarificauit vt pontifex fieret. scz in ara crucis. sz q̄ locut⁹ē ad eū. filius meus es tu: ego hodie genui te. Scḋo in resurrectōe et ascēsione. prius eni oportuit ipsum resurgere et in celū ascendere. Et sic clarificat⁹ mittere spm̄sctm̄ in apl'os ꝑ q̄s gentes cōuertende erant. Tercio ꝑ cōuersionē gentiliū qui ei⁹ diuinitatē vbiqz cōfitent̄. Phil. ij. Omis lingua cōfiteatur. qz dñs ihs christ⁹ in gl'ia est dei ꝑis. Amen amē dico vob nisi grm̄ frumenti. Hoc euangeliū qre in festo sct̄i Laurentij: sed huc etiā ꝓtinet. Consequenter ꝓ quarto ꝓncipali tangit̄ miracl'm ꝛeclaratuz clamoꝛose qḋ tonitrui ꝓbat apparitō ꝛeuelationis: cum sḋit. Nunc aīa mea turbata est. ⁊ q̄d dicā. Pr̄ saluifica me ex hac hora. Turbari voluit ꝓpter duo. Prīo ꝓpter fidei documentū. s. vt veritatē hūane nature cōꝛoboraret. Scḋo ꝓpter exēplū vt cuz turbamur nō recusem⁹ mortē sustinere nec ꝛefugiamus Heb. iij. Non em̄ hem⁹ pontificez q̄ nō possit cōpati infirmitatibꝫ nris. vnḋ ꝓz continuatio ad p̄cedentia: dixerat eni. Qui odit aīam suam tc. In q̄ discipl'os ad passionez exhortat⁹ fuerat. Ne aūt dicāt aliq. O dñe secure potes mortē sbire. qz nihil mali sentis. ideo ꝛium voluit ondere ꝑ talē turbationē. Et ꝑ cōseqns ñ est recedēdum ab ei⁹ imitatione ꝓpter naturalē horꝛorē. Naz si nullā passionē sensisſz i aīa ñ fuisſz sufficies exēplū hoibꝫ ad mortē sustinēdā. Et qz naturale ē hoibꝫ i angustijs cōstitutʃ q turbari ꝛeuerent. Jā statī sḋit. Quid dicā. q. d. Quid faciendū ē p⁹ turbatōem: vñ formatur suā petitionē. d. Pr̄ saluifica me ex hac hora. i. libera me a tribulatiōe q mihi imminet i hora passiōis. ps. lxviij. Saluū me fac de⁹ qm̄ intra. aq̄ vsq ad aiam meā. Sz. d. tñ in hac petitiōe nō videt exaudit⁹: qz passus ē: licz dicat Heb. v. Exaudit⁹ē ꝑ sua ꝛeuerentia. Dicēduz q i illis ē exaudit⁹ q̄ ipsa rō ex pte sua ꝑtebat: ⁊ vt exaudienda. Hoc autē qḋ hic petit ñ ꝓpōit ex pte sua nc vt exaudienda ſz vt exprimēs naturalē affectū qui vult ñ mori. Jō dixit q̄si iterrogatiue vt q̄d dicam; nūc hic. s. Pr̄ saluifica me ex hac hora. q. d. Non dicā hz. ſz ꝓpterea veni in hāc

horam. Pater clarifica nomē tuū. vbi repellit petitionē ex motu naturali apperit ꝓpositam dicēs. Sz ꝓpterea veni ꝛc. q. d. nō est iustum vt liberer ab hac hora passiōis qz iō veni vt paterer: volūtarie vtiqz nō coactus Isa. liij. Oblat⁹ ē qz ipse voluit. Petitionē suā ꝓponit. iō dic̄ Pr clarifica nomē tuum q. d. Affect⁹ natural' petit vt clarificet nomē id est noticia tua p passionē meā. Nam añ passiōez xpi nomē pfal' tm notū erat i iudea psal. lxxv. Not⁹ i iudea de⁹: in isr'l mag. n. e⁹. Sz post passionē christi clarificatū est ī gētibꝫ. Malach. i. Ab ortu sol' vsqz ad occasū magnū est nomē meū in gētibꝫ. Venit ergo vox de celo di. Clarificaui ꝛ iterꝫ clarificabo Ista vox fuit vox ꝓphe: Iz fuerat formata a tota trinitate tm spāl'r formā ad reparādā p sonā pphe. hec vox ait. Clarificaui. i. claruz genui ab eterno Sap. vij. Candor lucis eterne ꝛ speculū sn̄ macla dei maiestatis. Uel clarificaui i natiuitate qn̄ āgeli cecinerūt. Glia in excelsis deo. Lu. ij. Et in miracul' in vita ab eo factis. Et iterꝫ clarificabo p signa deitatis. scz in passiōe i qua triūphabit de dyabolo ꝛ in resurrectōe ꝛ ascēsione ꝛ in tot⁹ mūdi cōuersione. Act. iij. Deus patrꝫ nostroꝝ clarificauit filiū suū ihm ꝛc. Turba ergo q̄ stabat ꝛ audierat dicebat. Tonitruū factū est alij dicebant. Angel⁹ dei locut⁹ ē ei. Quidā eni carnales ꝛ rudes ꝛ illi ñ pceperūt vocez illā. nisi q̄tū ad sonū. ꝛ iō dicebant. Tonitruū factū ē. i. aliq̄d p modū soni cōfusi. sed nō vsqz quaqz decipiebāt. Uox eni dñi tonitruū erat. qz significatōz mirabilē habebat Job. xxxvij. Tonabit de⁹ in voce sua mirabiliter q̄ facit magn̄ ꝛ inscrutabilia. et ps. lxxvi. Uox tonitrui tui in rota. Alij ꝓ rutio/res ꝛ magꝫ pspicaces pceperūt de sua voce q̄ essz son⁹ vocꝫ articulate ꝛ significatiue. vnd̄ dixerūt eā locutō em. Sz credētes xpm esse puꝝ hoiem dixerunt angelū ei loq̄ sic aliqñ in scpturis dr. qz angeli ꝓphetis loqbant. Uñ dicebāt. Angel⁹ locut⁹ ē ei. Rñdit ihs et dixit. Nō ꝓpter me vox hec venit sz ꝓpter vos. Nihil em̄ ei significauit hec vox qđ añ nesciret qz in ipso sūt oēs thesauri sapiēte ꝛ scie dei absc̄diti. iō hec vox nō ꝓpter eū venit. Iz ꝓpter eos q̄ ꝑntes erāt vt i struerent. In q̄ dat̄ intelligi q̄ m'ra dispensatiue ꝓpter nos circa xpm facta sunt nō vt eis christ⁹ indigeret. Roma. xv. Quecunqz scpta sunt ad nr̄am doctrinam scripta sunt ꝛc.

Deodem

Sermo LXXXIII

I exaltatus

I fuero a tra oia trahaz ad me ipsum. Joh. xij. Johes me/sue in ꝓma ꝓactica dic̄. Unū oleo mixtuz vl'neribꝫ infusuz oēm sedat ꝛ sanat tumorē corꝑis ꝛ dolorē. Spūal'r. vinū cōpunctōis et oleū deuotōis intime infusum vulneribꝫ passionis dñice oēm sedat tumorē superbie. Unde Hugo de sacrām̄tis dicit. Passionis christi freqns meditatio tam corꝑale q̄z spirituale dolorez alleuiat ꝛ languorē. Figurat Numeri. xxi. vbi dicit̄ q̄ vulnerati per igneos serpentes sanabātur p aspectū serpentis enei. quē pro signo posuit moyses. Spūal'r Sic vulnerati p serpentē igneū. i. diabolum qui est serpens astutior cūctis animātibus sicut dicit̄ Hen̄. iij. sanant̄ p christū in patibulo crucis suspēsuz. Greg. in registro. Nulla mihi sal⁹: nulla virtus corꝑis et aīe nisi in christi felicissima passione. Cui⁹ memoriaz hodiern tēpe oēs hr̄e dēm⁹ q̄ oēs nos attraxit vt dicit̄ in textu. Si exaltatus fuero a terra ꝛc. In summa ꝙ dixit duo innuit̄ Primo innuit̄ passionis genus. Secō ꝙ ditur eius fructus. De ꝓmo dicit. Si exaltat⁹ fuero a terra. Pro quo sciendū xpus noluit mori in aliqua domo nec ꝙ aliquo tecto sz in aere voluit exaltari multis rōnibꝫ. Pria nam sicut aer est elemētum cōmune ꝛ non alia elementa. Naz hō potest habere ꝓpriā terram vel ꝓpriā aquā vel ꝓpriū ignem. Aerem vo ꝓpriū nemo pōt hr̄e. Est etiā elementū mediū inter celum ꝛ terrā. Et est elementū immūduz ex fumo. scz hostiaꝝ idol' immolataꝝ. Christus igit̄ in aere voluit exaltari. ad inuendū q̄ sic aer est omibꝫ cōis sic passio xpi. Nā passiones alioꝝ sctoꝝ fuerunt ꝓprie q̄ libet passus ē ꝓpter se. q̄ petrus ē passus ꝓpter se. paul⁹ ꝓpter se. ꝛ sic de alijs. Sz xps passus ē nō ꝓpter se sz cōiter ꝓpter omes. Passio eni eius fuit cōis illi qui sunt ī celo. i. angel' q̄ sunt repati. Illis qui sunt i mūdo. i. hoibꝫ q̄ sūt p suā passiōez saluati. Col. i. Pacificans p sanguinē crucis eius siue q̄ in terris. i. homies siue q̄ in celis sunt. i. angelos. Fuit cōmunis illis q̄ sunt sb terra. i. sanctis patribꝫ q̄ fuerunt in limbo: quia inde sunt liberati ꝛ illuminati. Ecci. xxiij. Penetrabo inferiores partes terre ꝛ

Feria secunda post palmarum

inspiciam oēs dormientes et illūinabo oēs spantes in dño. nō aūt fuit cōmunis illis q̄ sunt in pfundo terre. i. demōibꝫ q̄ sunt i malicia indurati. ꝛ iō remāserūt in suis suppliciis desolati. Isa. xlviij. Qui dico pfundo sūt desolare ꝛ flumia tua arefaciā. Scdo xps voluit in aere exaltari: ad inuendū q̄ sicut aer ē mediū iter celū ꝛ terrā, sic xps fuit mediator inter deū ꝛ hoiem. Bal. iij. Mediator vni⁹ nō est. s. nature. sed duplicis diuine ꝛ hūane. Et ideo sic aer ex pte supioꝛ habet puritatē p quā conuenit cū celo. Et ex pte inferioꝛ hz quandā grossiorē ptem p quā cōuenit cū terra. sic xps est medi⁹ inter deum ꝛ hoiem. qz cū deo conuenit rōne nate diuie. cū homie vo rōe nature hūane. Erat g⁹ discordia q̄dam inter deū ꝛ hoiem. Nā de⁹ conqrebatur de hoīe q̄ ei⁹ mādata nō fuaret. hō vo cōquerebat de deo q̄ creaturā suam reliqrat ideo venit xpc ꝛ mediatorē se fecit. Mediator aūt inter deū ꝛ hoiem tria dēbat habere Primo sili'tudinē vt eēt. s. simil' homi in natura ꝛ in defectibꝫ naturalibꝫ. vt sic homi sciret compati. Scdo equalitatē ne hoiem per potentiā fuaret: ꝛ si fuaret posset cozā iudicio dei cōuenire ip'm. Tercio debebat hīe ex vtraq; pte autoritatē arguēdi ꝛ cōpescendi illam ptem q̄ suam sniam nō fuaret. Et qm̄ homo nō poterat inuenire talē mediatorem q̄ ista tria hzēt Jō qrebat dñs Job. ix Neq; em̄ viro q̄ sili's mei est rndebo. Istud refertur ad sili'tudinē: neq; q̄ mecū i iudicio ex equo posset audiri. Istō refert ad equalitatem. Nō est q̄ vtrūq; valeat arguere ꝛ ponere manū suā in ambobꝫ. Istō refertur ad autoritatē. Xps igit vt ver⁹ mediator erat ista tria hīe voluit. Prio sili'tudinē in natura ꝛ naturalibꝫ defectibꝫ: vt sic sciret misericoꝛ deus iudicare. Heb. ij. debuit p omia fratribus similari vt misericoꝛs fieret ꝛ fidel' pontifex ad deuz vt ppiciaret delicta ppli. Scdo habuit equalitatē cū vtraq; pte qz equalis fuit deo inq̄tū de⁹: ꝛ equal' homi inq̄tū hō verus. Et iō nulli parti potuit eē suspectus Unū dixit deus hūano generi. psal. xx. Ponā in salutari ꝛc. Rndit hō. Fiducial'r agaz in eo. qz ipse ē frater me⁹. Tercio hūit autoritatem arguendi ꝛ cōpescendi vtranq; partem Arguisset eni hoiem si voluisset dignam satisfactiōem facere. Isa. xi. Judicabit i iustitia pauperes ꝛ arguet in eq̄tate p māsuetis terre. Arguisset q̄dāmodo etiaz deū sic dato p impossibile: q̄ voluisset satisfactiōem ꝓdignā recipere Unū ipse dixit Isa. i. Uenite ꝛ arguite me dicit dñs. Tercio voluit i aere exaltari vt ipm aerē immūdū sctificaret ꝛ mūdaret. Sactificauerat q̄dem terrā. xxxiij. ānis sup ipsam abulādo. Sactificauerat aquaz in ipsa se baptizari faciēdo. Sactificauerat ignem spm̄sctm̄ in specie ignis mittēdo. nō restabat nisi vt sctificaret aerem: nō sb tecto sed in aere moriēdo. Quarto ē exaltat⁹ vt a cunctis videret vt sic pl'es ei compatereūtur. Treñ. i. O vos oēs q̄ transitis p viā attēdite et vide. si ē do. sil'is si. do. me⁹. Bern. Sic cogitanda est ei⁹ ignominia vt ñ recedat a me moria. Quinto est exaltat⁹ vt dispsos colligeret. Nam corp⁹ suū hūit se vt vexillū eleuatū in q̄ depicta fuit imago dei pris: vt omnes pctores a quattuoꝛ plagis terre colligeret. Sexto exaltat⁹ ē vt victoꝛē se oñderet Joh. xij. Nunc iudiciū est mūdi. nunc pnceps hui⁹ mūdi eijcietur foras Ad figuratū fuit Exo. xvij. Cuz eleuauit moyses manū vincebat isrl' ꝛc. Sic xps eleuans manū in cruce nos roborauit ad pugnā. Septimo est exaltatus vt mōz illūinaret Lu. xij. Nemo accendit lucernā ꝛ in abscondito ponit neq; sb modio sz sup candelabꝝ. Spūalr. Lucerna natura hūana est qua accēdit de⁹ lumine diuinitatis. ꝛ poni pmisit sup candelabrum crucis. ideo Isa. lxij. Propter sion non tacebo ꝛ ppter hierl'm nō quiescā: donec egrediatur vt splendoꝛ iust⁹ eius ꝛ saluatoꝛ eius vt lampas accendat. Propter sion. i. ppter sacerdotes ꝛ pncipes. ꝛ ppter hierl'm id est. ppter populares iudeoꝝ. non tacuit ysaias predicare messiam occidendū a futuris iudeis. Octauo est exaltatus vt mūdum captū ostenderet. Sicut rex cuz cepit aliquam ciuitatē exaltat vexillum suuz super turrim. sic christus voluit seipsum in cruce exaltare: ad designandū q̄ mund⁹ captus erat ab eo. Unde Isa. xij. Sup montem caliginosum leuate signuz exaltate vocem ꝛc. id est o vos doctoꝛes predicate exaltatum per passionē. Dixi secundo sbiungitur passionis fructus: cuz dō. Omia trahā ad me ipm. Reuera xps p suā passionē traxit ad se omia. s. celestia: terrestria ꝛ infernalia. Traxit em̄ celestia pdz recōciliādo. traxit terrestria ppl'm gentilē ad fidem addendo. Traxit infernalia sctos pdes q̄ erant in limbo liberando Jō voluit xpus in cruce exaltari p caput sursum vt deū recōciliaret. per pedes deorsum vt infernū ꝓculcaret. per

dextrã manũ ad aḋlonẽ extẽsam vt gẽtes in frigore infidelitat̃ positas attraheret. p manũ sinistrã ad austr̃ extẽsa: iudeos in q̃b aliq̃n cãdor fidei ingruerat t iã in ei⁹ passione cecitas fuit merito reprobaret. Nihilomi⁹ m̃ quotidie trahit ad se pcõres ad fiduciã t ad spem q̃n cõsiderãt corpis i cruce positi dispositõez. De qua dispositõe sic dic̃ Ber. Quis ñ rapiat ad spẽ ipetrande fiduciaz q̃ eius cõsiderat corpis dispositiõez. Vide caput inclinatũ ad osc̃la brachia extẽsa ad amplexandũ. man⁹ pforatas ad largiendũ. lat⁹ aptũ ad diligẽdũ. pedũ affixione ad nobis/cũ cõmanendũ. corpis extẽsionẽ ad se nob̃ total̃r impendendũ. Ex q̃b nobis hẽtur q̃ xp̃c in cruce exẽs p sex modos pcõres ad se traxit. Prio p capitis inclinatiõnẽ. sic amicus nutu capitis vocat amicũ vt det sibi osculũ Istõ osculũ petebat hũanũ gen⁹. d. Cañt. viij. Quis mihi det te frẽz meũ sugentẽ vbera matris mee vt iueniã te solũ foris t dolcter t iam me nẽo despiciat. Habz aũt deus duo labia: s. grãm et gl̃iam. t hõ simil̃r hz duo labia. s. fidẽ t pacẽ. De q̃b dr Zach. viij. Veritatẽ tm̃ t pacẽ diligite. Nõ igitur debet osculari deũ tm̃ duob⁹ labijs suis. s. cũ veritate t pace. vt sez veritatẽ de se in confessione dicat. Et cũ deo t prio pacẽ hẽat. Et tũc deus ipsius dosculabit̃ duob⁹ labijs suis. s. cum gr̃ia t gl̃ia sua. qz dabit sibi grãm in p̃senti t gl̃am in futuro. psal. lxxxiij. Bnãm t gl̃iam dabit dñs. Notabile est aũt q̃ xp̃s in cruce passionis caput inclinatũ hũit ad dexteram. Siue vt p h̃ significaret q̃ parte batur ꝓpter pctm̃ qd fecerũt p̃mi pntes cũ dextera Siue vt p hoc inueret q̃ ñ vocabat hoiem ad leuã. i. ad vitã tempalẽ. sz dexterã id est ad vitã celestẽ. Siue vt p h̃ oñderz q̃ in hijs q̃ facim⁹ nõ sinistrã. sed rectã intentionez hr̃e dextram⁹. iux̃ illud Mat. v. Nesciat sinistra tua qd faciat dex. tua. Sedo trahit p brachioz extẽsionẽ. sicut mater trahit puer̃ ad se brachia apiẽdo. De⁹ hz duo brachia. s. sinistr̃ q̃ cõgregat ad fidem t sui cognitõem. Et dextr̃ quo dꝺortat ad bñtudinem. vtrũq; aũt brachiũ de⁹ olim clausuz tenebat. qz nlli fitatẽ sue fidei dabat. t nullũ ad bñtudinẽ suã ducebat. Tandẽ aperuit brachiũ sinistr̃ q̃n ad fidem verã duxit populum iudeoz. Dextrã aũt nõ aperiebat: qz nullũ ad gl̃iam recipiebat. Modo autẽ vtrũq; brachiũ aptũ hz. qz fidez t sui cognitionẽ omib⁹ tribuit t ad suã bñtudinem fideles recipit. Uñ quelibet fidelis aia dicere põt illud Cañ. viij. Leua eius sub capite meo t dextera illi⁹ amplexabit̃ me. Leuam suã deus sb capite ponit q̃n in p̃nti vita sui cognitõem t fidez infundit. dextera illi⁹ amplexionẽ tribuit. qz sctos sibi eternal̃r vnit. Uñ etiã quilibet fidel̃ dicere põt illd̃ Psal. lxxij. Tenuisti manũ dexterã meã t in volũtate tua deduxisti me: p viam tue veritatis me ducẽdo. et cũ gl̃ia suscepisti me ad tuaz bñitudinẽ me recipiẽdo. Tercio trahit nos p manuũ pforatiõem. Sicut liberalis trahit egenũ ad se veniendũ. Habuit autẽ christ⁹ man⁹ i cruce aptas ꝓfixas t pforatas Habuit aptas ad innuendũ q̃ dat facilit̃ et liberaliter. qz grãz suã omib⁹ offert Heb. xij. Tanq̃ filijs vobis se offert dñs. Sap. vi. Preoccupat q̃ se cõcupiscũt vt ullis se prior oñdat. Jõ dr de m̃tis Eccl. uij. Non ptra has datũ angustianti. Hũit man⁹ cõfixas: ad innuendũ q̃ dat immutabil̃r t pseuerãter. Eccl. ij. Respicite filij nationes hominũ et scitote q̃m null⁹ spauit in dño t cõfusus ẽ Quis ei pmãsit i mãdat̃ sei⁹ t derelictus est. Pauci aũt sunt q̃ hñt istã immobilẽ volũtatẽ fuiẽdi t bñfaciẽdi. imo dr de m̃tis illd̃ ps. xviij. Cõfitebit tibi cũ bñfeceris ei. Eccl. vi. Est amic⁹ soci⁹ mẽse t ñ pmanebit i die necessitatis. Hũit man⁹ pforatas: qz dat oib⁹ largiter t abũdanter. Sic em̃ vas pforatũ largiter effundit liquorẽ in eo cõtentum. sic christ⁹ largiter tribuit t effundit grãm suã. i. Thi. vi. Qui prestat nob omia abũde ad fruendũ. Jac. i. Qui oib⁹ dat affluẽter. i. abundãter: t ñ improperat Nõ solũ aũt ẽ liberalis. sz q̃dammõ pdig⁹. qz hz man⁹ pforatas Sicut dicit̃ de aliquo prodigo q̃ nihil scit retinere. iste habet pforatas manus. Valdẽ prodigus esset qui p potu patrimoniũ suũ daret. sic christ⁹ pro potu aque frigide dat mercedẽ celestis patrie aut gl̃ie Mathei. x. Quicunq; potũ dederit vni ex mimis istis calicem aq̃ frigide: amen dico vobis nõ perdet mercedem suaz. Christus fuerat in vita sua valde liberalis. quia multa beneficia dedit. in fine aũt sue vite quodãmodo fuit prodigus. qz nihil sibi retinuit: sed omia dedit etiam vsq; ad vestes. Nam petro eccl̃iam dedit. Johanni dedit mrem̃ suã charissimã. patri suo dedit aiam suã preciosam. latroni dedit paradisum. nycodemo t ioseph corp⁹ suũ ꝓprũ. nobis omib⁹ dedit suũ sanguinẽ pciosuz t ipsis crucifixoribꝰ vestimta sua

Feria tercia post palmarum

Quarto trahit p lateris aptionē vt eius amorē p̄recordialē cognoscam⁹: sic amicus amicū trahit vt amorē suū sibi oñdat. amor autē aliq̄n oñdit ex fm̄ōe. iuxta illō Mat. xij. Ex abūdantia cordis os loq̄t. Qñ ei cor abūdat in amore: os abūdat in sermōe. Aliq̄n amor manifestat in ope. z iste ē amor de quo dr. i. Joh. iij. Nō diligam⁹ ⁊bo nec lingua sz ope z veritate. Aliq̄n amor radicat i corde. de q̄ dr Mat. xxij. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo. Prim⁹ amor qui est in sermone nihil est nisi assit scōs amor q̄ est in ope. Nec p̄m⁹ nec scōs aliq̄d valz nisi radicet in corde. Primū amorē nob⁹ xp̄us ostenderat in sua salubri eruditiōe. secūdū ostenderat in m̄ltiplici bñficior largitōne. sed terciū. s. p̄cordialez nob⁹ oñdit in lateris aptione. Bern. Clauus penetrās. clauis reserans fact⁹ ē mihi. Quid em̄ videam p̄ foramen clamat clauus. clamat vulnⁱ⁹ q̄ deus vere sit in christo mundū reconciliās sibi.

Quinto trahit nos p pedū affixiones: sicut amicus positus in carcere trahit amicū ad se visitandū. sic christus ppter amorē nostr̄ incarcerari se fecit qñ in cruce affigi voluit. Debem⁹ aūt ad pedes suos currere. quia sic dicitur Deute. xxxij. Qui appropinquant pedibus eius accipient de doctrina illi⁹. Ad pedes ergo ei⁹ pctores dñt currere z tribulari. Nam vn⁹ pes est tinct⁹ oleo. istud em̄ oleum est misc̄dia viscerosa. Deut. xxxij. Tingat in oleo pedē suum. Secundus pes est tinctus sanguine. iste ē eius passio gloriosa Psal. lxvij. Ut intingat pes tu⁹ in sanguie. Peccatores em̄ accedant ad pedes tinctos oleo misc̄die: et inueniēt medelā z sanatōez Isa. lxi. Spūs dñi sup̄ me eo q̄ vnxerit me ad annunciandū mānsuetis misit me. vt me derer contritos corde. Tribulati accedāt ad pedem intinctū sanguine: z ibi inueniēt cōsolationē. Greg. Si passio christi ad mēoriam reduceret: nihil tam durū qđ nō equo animo toleret. Sexto trahit p̄ sui corpis extensionē. sic amicus trahit amicū extēdendo se total⁹ ad ipz. Postq̄z igitur xp̄s p̄ nob⁹ se total⁹ extendit: dextrem⁹ z nos ad ipm extendi z ab ipso trahi. Nā extendit se p̄ nobis ō celo vsq̄z ad vterum virginis gl̄iose. de vtero in p̄sepiū. de p̄sepio in mūduz. de mūdo in patibulū. de patibulo in sepulc̄r. de sepulcro in limbū. de limbo redit in mundū. de mundo se extendit vsq̄z ad celum. de celo se extendet vsq̄z ad iudicium.

Feria tercia
Sermo LXXXIIII de epl̄a

Go quasi agnus mānsuetus q̄ portat ad victimā. Scribit hiere. xi. et legitur hodierna die p̄ epl̄ari officio. Ambr. in exameron dic̄. Ubi thaur⁹ mactat⁹ eius q̄z sanguis effundit: mox ad illū locuz thauri ceteri siue boues clamādo confluūt z occurrūt. Spūal⁹r. sic xp̄s p̄ nobis occisus ē z ei⁹ sanguis effusus Jō deuotis fletibz ei occurramus z vota nostra lamentabil⁹ offeram⁹. Nam dic̄ sept⁹ pitagoricus: q̄ nulla sal⁹ cernitur vbi xp̄i saluberrima passio a mētis intuitu elōgat. Ne igit̄ ei⁹ passio a nr̄a remoueat memoria. p̄ponit nob⁹ a Hieremia hodie ē epl̄a sue innocētia passiōis dicēs Ego quasi agn⁹ mansuet⁹ ⁊c. Jn̄ybis p̄dict⁹ duo in nuunt̄. Primo xp̄i innocētia. ibi. quasi agn⁹ mansuet⁹. Scdo sb̄dit salutar⁹ victima. ibi Qui portat ad victimā. De prio dicit Ego quasi agn⁹ mansuet⁹. Nota xp̄us in scripturis agnus appellat̄ ppter mānsuetudinē z innocentiā. Nā sic dicit Jsid⁹. Cetera animalia armauit natura solū agnū dimisit sicut inermē. Non em̄ hz cornua ad ventilādum nec dentes ad mordendū nec vngues ad lacerandū. sz mānsuet⁹ z innocēs inuenit̄. Eodem mō xp̄us nunq̄z alicui nocuit sz oībus p̄fuit. Dicit aūt xp̄s in auctoritate p̄missa agn⁹: z agnus mānsuet⁹: z agn⁹ victimat⁹. Agnus aūt fm Jsid⁹. dicit ab agnoscendo. quia inter innumerabiles greges solo balatu mrēz p̄gnoscit. Eodē mō xp̄s dr agn⁹ ab agnoscēdo cū in cruce exp̄ss tria genera p̄donarū agnouit Agnouit p̄ēm z mrēz z suos crucifixores. Nā p̄ēm agnouit aiam suā sibi cōmēdando di. P̄r in man⁹ tu. cō. spūm meū. Dicit etiā et scriptū repit̄ q̄ xp̄s i cruce existens totū illū psalmū Deus de⁹ respice in me silēter dixit. deinde aliū psalmū In te dñe spaui silēter dicere incepit. Et cū peruenit ad illum ⁊sum In man⁹ tuas tc̄. fortiter clamauit dicēs P̄r in ma. tu. cō. spi. me. In hoc dat nob exemplū vt cū ad extrema appropinq̄mus: spm̄ nostr̄ deo cōmendemus. Et h̄ tribz de causis. Prio vt de⁹ ab insidijs demonū spm̄ nostr̄ custodiat. Demones enim sunt in ista vita parati vt rapiāt aiam. Sz aia q̄ est in mānu dei nullū debet timere. q̄z dr Johis. x. Non rapiet eas quis q̄z

de manu mea. Secundo vt animā nrām ꝑ angeloꝝ ministeriū ad celū deducat. Exod. xxiij. Ecce ego mitto angeluz meū q̄ ꝑcedat te ⁊ custodiat in via ⁊ introducat te ī locum quē prepaui. Tercio vt a morte eterna aīaz custodiat. Sapi. iij. Justoꝝ aīe in mānu dei sunt ⁊ n̄ tangz illos tormētū mortꝭ. Scdo agnouit iste agnꝰ mrēm de ea specialē curam habendo. ⁊ iohāni eā cōmendādo: cū dixit. Ecce mater tua. In h̄ dat nobis exempluz vt de pentibꝫ nrīs vsqꝫ ad mortē curā ⁊ diligentiā habeamꝰ. Petro q̄dem commēdauit eccl̄iam. Johāni ꝟo cōmendauit mrēz suā. Si inuenissz aliq̄s digniores: certū ē ꝙ talē thesauꝝ eos fecissz custodire, pecuniā vero iude recōmendauit: ad innuendū ꝙ pecūia tempalis ⁊ vilis res ⁊ indigna esset. et ideo eam custodi indigno ⁊ vilissimo recōmēdauit. Nos igit̄ studeamꝰ vt exemplo iohānis virginē btām accipiamꝰ in mrēz si volumꝰ eam h̄re adiutricē. Cū eni sit triplex status homīs: sicut dicit Aug. s. in vita. in morte ⁊ post mortē. Ipsa in h̄ triplici statu iuuat filios suos q̄ h̄nt eā in matrē. Un̄ canit eccīa Maria, mater grē mater mīe tu nos ab hoste ꝓtege in hora mortꝭ suscipe. Adiuuat em̄ in vita. Sz in vita ista sunt q̄dā iusti. istis impetrat ꝑseuerantē grāz. iō d̄r Maria mater gratie. s. datrix ⁊ cōseruatrix. Alij sunt peccatores et istis īpetrat pctōꝝ remissionem et miscdiā. ⁊ iō dicit̄ mater miscdie. Scds status est ꝓut sunt in morte qui ē statꝰ piculosus. quia hostes. i. demōes ad morientes accedunt. ⁊ si aliq̄d ius h̄eant inquirūt Sz btā virgo hostes. i. demōes expellit ⁊ anīas ꝓtegit. ideo sbdit̄. Tu nos ab hoste ꝓtege. Tercius statꝰ ē pꝰ mortē q̄n aīa de corpe est egressa. Et ille statꝰ sil̄r est piculosus qr ibi demōes sunt rugientes ⁊ aīam deuorare volentes. Sz btā virgo aīas in morte suscipit ⁊ in celū deducit ⁊ a demonibꝫ rugientibus defendit. iō sbdit̄. In hora mortis suscipe. Un̄ quelibet talis ania pōt regtiari btē virgini marie: ⁊ sibi dicere illud Eccl. li. Liberasti me ꝑm mltitudinē miscdie noīs tui a rugientibꝫ prepatis ad escam de manibꝫ q̄rentiū animā meaz. Tercio ille agnus cognouit crucifixores suos ꝓ eis orando dicēs Lu. xxiij. Pr̄ dimitte illis nō em̄ sciunt q̄d faciunt. Aliq̄n pōt iniuria irrogari in cōtumelijs verboꝝ: ⁊ hec est mag̃ iniuria. Aliq̄n in spoliatiōe reꝝ ⁊ hec ē maior. Aliq̄n in irrogatione suppliciorꝝ: ⁊ hec ē maxima. Iste tres iniurie fuerūt christo in passione irrogate. ipse enim fuit cōtumelijs lacessitus. Un̄ d̄r Mat. xxvij. Pretereuntes blasphemabāt eum mouētes capita sua ⁊ dicentes Uach q̄ destruis templū dei ⁊ in triduo illd̄ reedificas. Ipse fuit omnibꝫ rebꝫ suis ⁊ vestibus denudatꝰ. Un̄ sig̃tus ē ꝑ Joseph de quo d̄r Gen̄. xxxvij. Nudauerūt eū tunica talari ⁊ polimita. ista fuit tunica christi inconsutilis ⁊ desup cōtexta ꝑ totū. Psal. xxi. Diuiserūt sibi vestimēta mea. Iste fuit mltis vulneribꝫ sauciatus. Isa. liij. Ipse enim vulneratꝰ est ꝓpter iniquitates nrās attritꝰ ē ꝓpter scelera nrā. In hijs igitur ē magnū habere patientiā. maius h̄re leticiam. maximum dare beneficentiaz. Christus oīa ista habuit. nō enim ea tantū portauit patiēter. Jux̄ illud Isa. xlij. Tacui: semp silui: patiēs fui. Non tm̄ letanter. iuxta illud psal. xxix. Concidisti saccū meum: circūdedisti me leticia. Sed etiam suis occisoribꝫ beneficiuz impendebat: dum ꝓ eis orabat dicens Pater dimitte illis quia nesciūt quid faciunt. Et sic iste agnus in cruce existens ꝯgnouit prēm spiritū suuz sibi recōmendādo. cognouit ⁊ mrēm de ea specialē curā habendo. Cognouit etiā suos crucifixores ꝓ eis orando. Eius oratio de eis multos conuertit: ⁊ deo reconciliauit. Ideo in missa agnus dei ter cantat̄. quasi dicat eccl̄ia. Agne qui cognouisti patrē spūm tuum in suis manibꝫ recōmendando miserere nob̄. Agne qui cognouisti mrēm de ea specialem curā habēdo miserere nobis. Agne qui cognouisti inimicos tuos pro eis orando ⁊ eos deo pacificando: dona nobis pacem. Secundo fuit agnꝰ mansuetus. sicut eni agnus quādo occidit̄ non murmurat nec reclamat. sed tm̄ quasdam voces querulas emittit. Sic etiā xp̄s non remurmurauit nec reclamauit Isa. liij Sicut ouis ad occisionē ducit̄ ⁊ quasi agnus coram tondente se obmutescit ⁊ nō aperuit os suum. scz ad blasphemandū vl̄ murmurandū. Emisit tm̄ quasdā voces pie conquisitionis. Unā emisit ad prēm. d. Mat. xxvij. Deus deus meꝰ vt quid dereliq̄sti me. Aliam emisit ad matrem dicēs Hiere. xv. Ue mihi mater mea quare genuisti me virum rixe viꝝ discordie ī vniuersa terra. Judei eni sepe rixabant̄ cū eo ⁊ sepe īter se ad discordias ꝯueniebāt. sepe eni ipm maledicebant. Un̄ sbdit̄. Omnes maledicunt mihi Terciā emisit ad circūstantes ⁊ ꝑtereuntes

Feria tercia post palmarum

Treñ.i.O vos oēs q̄ transitis p viā attēdite et videte tc̄. Quartā emisit ad terrā Job.x/ lij. Terra ne opias sanguinē meū neq; iue/ niat locū in te latendi clamor me⁹ Quintaz emisit ad celū dicēs Hiere.ij. Obstupescite celi sup̄ hoc.i.sup opprobrijs et iniurijs a iu/ deis mihi illatis. Et seq̄tur. Duo enī mala fecit pp̄l⁹ me⁹. me derelinq̄runt fontē aq̄ viue et foderūt sibi cisternas dissipatas. Ac si di cat. Ista duo mala fecerūt iudei.q; me qui sum fons aq̄ viue deseccauerūt.i.occiderūt: et barraban q̄ erat aqua turbida p̄fuauerūt et bibere dimiserūt. Dixi scōo ꝑ dicit salu/ taris victima: cū dr Qui portat ad victimā Christ⁹ fuit agnus victimat⁹. Est āt dīntia inter hostiā t victimā. qz hostia dr sacrifici um p hostibꝫ vincēdis. victima aūt p hosti bus victis. Caro igit̄ xp̄i in passione fuit ho stia: qz fuit p hostibꝫ vincēdis. post passio/ nē aūt victima. qz fuit p hostibꝫ victꝰ Siue aūt esset hostia siue victima optebat vt ig/ ne accenderet vt sic fum⁹ essz dño odorifer⁹. Tal victima siue hostia fuit chr̄ist⁹ Eph̄.v. Dilexit nos t tradidit semetipm p nob ob lationē t hostiā deo in odorē suauitat̄, Ista aūt hostia vt essz odorifera fuit quadrupli ci igne inflāmata. Primo vicz igne amoris De q̄ dicit Lu.xij. Ignē veī mit.i ter. Ma gnum indiciū amorꝰ ē dare amico suo tēpa lem substiam. maius ē dare īo obsequiū pso/ nā suā. maxim ē dare i mortē vitā suā. Istd maxim signū amorꝰ hūit xp̄s Joh.xv. Ma iorem charitatē nēo hz q̄z vt ani. suā po. q̄s p amicꝰ suis. Scōo ista victima fuit in/ flāmata igne dolorꝰ. Quāto enī caro ē meli⁹ complexionata tāto est maioris dolōris sen sitiua. Caro enīz oculi magꝰ sentit dolorē. q̄z caro calcanei: qz est mel⁹ cōplexionata. Ca/ ro igit̄ chr̄isti fuit manu spūssancti de purissi/ mis sanguibꝫ v̄ginis facta. Et iō fuit optie cōplexionata. et ꝑpter hoc fuit maiorꝰ dolōris sensitiua. Tercō ista victima fuit inflāma ta igne passionis. ō q̄ dr in p̄s.xvi. Igne me examinasti tc̄. Itez psal.ci. Ossa mea sicut cremiū aruerūt. Si ei ossa fuerīt cōcremata: manifestū ē q̄ caro t pellis concremata fuit

Quarto ista victima fuit inflāmata igne cōpassionis Magna quidē compassiōe re plebatur qñ mrēm desolatā t afflictā vide/ bat. qñ ap̄los dispsos t in errore prolapsos cernebat: qñ suos crucifixores i frenesim cō uersos respiciebat Sic em̄ pius p̄ qñ filiū suuz freneticū in ipm insurgentē dolet t plo rat nō ꝑpter suā iniuriā sz filij furiā. sic x̄ps non suos dolores sed pditōem suoꝝ interfe ctoꝝ dolebat. Debz.v. In diebꝫ carnis sue preces supplicatōesz ad deū fudit. Ecce qz orabat. cū clamore valido. ecce qz clamabat et lacrimis offerens. ecce quia plorabat tc̄.

De eodem Sermo LXXXV

Jcest sanguis

Hec⁹ me⁹ noui testamēti q̄ p mlt̄z effū detur. Mar.xuij. Lonstātin⁹ i libro de naturꝭ liq̄dorꝫ dic. Qui naribꝫ suis sanguinē calidū imbiberit: in se ꝑpriū sāgui/ nis ꝓuocat effluxū quē naturali quadā vir tute extrahit t educit. Spūal̄r. sic q̄ int⁹ in mente sorbet passiōis x̄pi fluxū et refluxum sentit in se suauitatē t brūtudinē sempiterne glie. Alan⁹. Dis q̄ x̄pi sanguinē deuota mē/ te cōpassionis ibiberit infinitā mētis dulce dinē eternal̄r degustabit. Sz qz natura hu mana p passionē crucꝭ trāsiuit de ꝓtūelia in gl̄iam Jō gl̄iat̄ mater eccl̄ia i ītroitu miss.d. Nos aūt gl̄iari oz i cruce dñi tc̄. qz in ea ve ra est sal⁹ mētis t corpis. De q̄ Fulgentius Sanitatē mētis t corpis cōsecuti sum⁹ per virtutē felicissime passiōis x̄pi. De q̄ thema Hic ē sanguis tc̄. In ꝓbis premissis duo innuūtur. Prio noui testamti confirmatio ibi. Hic ē sanguis noui testi. Scōo ꝑdit̄ sanguis effusiōis ratio. ibi. q̄ p mlt̄z effūdet De primo dr. hic est sang. me⁹ noui testi.

Pro q̄ sciendū q̄ oīe testamentū sicut dr ad Heb.ix. confirmat̄ morte testatoris. Et ideo de⁹ voluit vtrūq; testamētū. vicz vetus t nouū cōfirmare p sanguinē. De cōfirma/ tione veteris testameti p sanguinē dr Heb. ix. Lecto em̄ omni mādato legis a Moyse vniuerso ppl̄o accipiēs sanguinē vitulox t hircoꝝ cū aqua t lana coccinea t isopo. ipm q̄z libz t oēm ppl̄m aspsit dicēs. Hic ē san guis testamēti qđ ad vos mādauit de⁹ De confirmatiōe noui testi p sanguinē dr in au toritate premissa. hic ē sang. me⁹ noui testi.

Notandū q̄ x̄pus in isto testa. qđ in sua passione cōdidit octo legata diuisit: sic dic Ambr. Auctor hūani generꝭ ex̄ps in cruce pietatꝭ officia diuidebat. ꝑsecutōz ap̄lis. pa cē discipul⁹. corp⁹ iudeis. p̄ii spm. v̄gini pa/ nimphū. latroni padisum. pcōibꝫ infernū crucē penitētibꝫ deleganit. Prio igit̄ lega/ uit ꝑsecutionē ap̄lis t morte. illō enī ipsis le gauit qđ ipse possidet Joh.xv. Si ꝑsecuti

130

sunt me ⁊ vos pſeq̃nť. Et iſtō legatū ꝓfecte fuit ab apl̄is oībus solutū. qz pſecutōez habuerūt ⁊ mortē sustinuerūt. hereditas enim transit ad heredes cuz suo onere et honore. Deus igitur hereditati eterne ꝥatitudinis adiunxit on⁹. i. tolerantiā passiōis. Cū isto enī onere hūit xp̄s eandē brūtudinē Lu. vlt. Oportuit xp̄m pati ⁊ ita intra. i glo. su. Habuerūt eam apl̄i Act. xuq. Per mlt̄as tribulatōes oz nos intrare ī r. c. Habēt eam oīs fideles. ij. Thi. iij. Oīs q̄ volūt pie viuere in christo ihu pſecutōem patient. Qui igit̄ vult assequi eternā brūtudinē ⁊ nullaz pati tribulatōem viđz q̄ velit esse ꝓpo dignior et apl̄is sanctior ⁊ cunctis fidelibus melior. Hiero, Difficile ē imo impossibile vt p̄ntib⁹ quis ⁊ futur⁹ fruatur bonis. et vt de ꝛelicis transeat ad ꝛelicias vt hic ventrē ⁊ ibi men/rem impleat ⁊ in vtroq; sec̄lo sit p̄mus ⁊ in vtroq; appareat gl̄iosus Sc̄do legauit discipulis pacez Joh. xuij. Pacez relinq̃ vob pacē meā do vobis. Habuit em̄ xp̄us. lxxij. discipl̄os q̄ nō erāt ita fortes sicut apl̄i ad sustinendū pſecutōem. ⁊ iō reliq̃t eis pacez nō tm̄ pectoz⁹ vl̄ eternitatis sz etiā tp̄is. Nō enī infirmis ⁊ ꝛebilib⁹ statim sunt ḡuia ipo nenda. Habem⁹ em̄ ex euāgelio Mat. ix. q̄ nō sunt tristia imponēda festiuis. nec fortia infirmis: nec insolita inexpertis. Prio enī nō sunt ꝑponēda tristia festiuis. qđ innuit ex eo qđ dicit dn̄s ibidem. Nunq̃d p̄nt filij sponsi lugere q̄diu cuz illis ē sponsus. illi sz q̄ sp cū ꝛeo illud festū faciunt. De q̄ oz in psal. lxxv Reliquie cogitationū diē festuz agent tibi Talib⁹ nō dnt imponi tristia ne impediant ⁊ turbent in cōtemplatiōe interna. Sc̄do nō sunt ꝑponēda fortia infirmis. Unī sb̄dit Nemo aūt immittit cōmissurā pānī rudis ad vestimētū vet⁹ Uetus vestimētū est ꝓuersatio vet⁹. pann⁹ aūt rudis. i. nou⁹ est doctrina q̄ inducit ad cōtemptū terreno⁹. Sūt aūt tales infirmi q̄ nō sunt statim ad terrenorū cōtemptū inducēdi. Tercio nō sunt imponenda insolita inexpertis. Jō sb̄dit. nec mittunt vinū nouū in vtres veteres. per vtrē veterem itelligit̄ mēs assueta terrenis. p vinū nouū doctrina q̄ inducit ad appetitū celestium. Sed homines assueti diligere terrena nō statim sunt cogendi ad celestia. Tercō legauit corpus suū iudeis. vt sz ipm cruci/figerent: ⁊ sic nrām saluatōem pficerēt. Job ix. Terra. i. caro xp̄i de nrā subia terrena assumpta: data ē in mānib⁹ impij. s. pilati siue iudeoz. Coꝛp⁹ aūt christi erat q̄dā sacc⁹ diuin⁹ in q̄ erant tria p̄ciosa inclusa. s. sanguis anīa ⁊ diuinitas. Christ⁹ igit̄ de carne sua fecē emplastz in q̄ inflatura nrē superbie frangeretur. Aug. Ecce hēs hūilitatis exemplū superbie medicamentū. De sanguie enī suo fecit collirū quo cecitas nrē ignoꝛātie curaretur Apoc. iij. Collirio inunge oc̄los tuos vt videas. Animā ꝛedit in p̄ciū q̄ suos suos redimeret. Mat. xx. Dare aīam suam in redemptionē ꝑ multz Deitas fuit balsamū q̄ fetoꝛ nostre imundicie tolleret. Ecc̄i. xxuij. Sic̄ cynamomū ⁊ balsamū aromatizās odoꝛem ꝛedi. Quarto legauit p̄i spiritū Lu. xxiij. Pr̄i in ma. tu. cō. spi. m. In hoc dat nob exēplum q̄ in man⁹ dei⁹ recōmendare spm nostz. Illō enī q̄d ē in mānu est secuꝛ añ cōspectū ⁊ ē pꝛecios uz. aīe g⁹ q̄ sunt i manu dei sunt secure ita q̄ nunq̃ ꝑdūt Joh. x. Nō rapiet eas quisq̃ ḋ mānu mea. Sūt ꝛeo ꝓmerita vt diuīa visione fruūtur. Isa. xlix. Ecce i manib⁹ meis ꝛescripsi te: muri tui coꝛā oculis meis sp. Sūt pꝛecios a. ita vt i oꝛnamēta dei assumunt Sicut enī anul⁹ oꝛnat manū. sic aīe sc̄tōz quodāmō oꝛnāt deū. Unī dixit dn̄s ḋ q̄dā magno pc̄toꝛe Hiere. xxij. Uiuo ego dixit dn̄s. qz si fuerit iechonias fili⁹ ioachim reg⁹ iuda anul⁹ in manu ꝛextera mea inde euellā eum: ⁊ dabo te in mānu q̄rentiū aīam tuam. Quinto legauit virgini parā nimphū: cū dixit Mulier ecce fi. tu⁹ Qđ q̄ tem facere voluit triplici rōe. Prio rōe sui. ꝛederat enī legem Exo. xx. Honoza pa. tuū ⁊ mrēz tuā. Decebat igit̄ vt conditoꝛ leg⁹ legem suā fuaret. Sc̄do rōe nostri vt nos ꝛoceat q̄ de pentib⁹ nostr⁹ nō tm̄ in vita sz etiā in morte curā hāe ꝛebeam⁹. Tercio rōe virginis. Amittebat enī filiū. ⁊ ideo ꝑ cōsolatōe dimittebat sibi fidele discapulū. sz tm̄ talis consolatō ille sibi esse nō poterat. De q̄ dicit Bern̄. O qual' cōmutatio. iohes ꝑ ihu tradit. fu⁹ ꝑ dn̄o. discipul⁹ ꝑ magistro. fili⁹ ꝛebi dei ꝑ filio dei. pur⁹ hō ꝑ puro do. Sexto legauit latroni padisum. di. Amē dico ti. hodie. e. i pa. Ecce qual' mod⁹ fuit intrandi. qz hodie. ecce q̄ta celeritas. mecū eris. ecce q̄ta btā sotietas. in padiso. ecce q̄ta loci amenitas. Jō aūt xp̄s isti latroni sic fuit liberal' qz in illa societate triū erat vn⁹ total' bonus sz christus. erat alter totaliter mal⁹ sicut latro a sinistris posit⁹. erat terci⁹ mediocriter bonus ⁊ mediocriter mal⁹. sic latro a ꝛextris positus. Jpse em̄ nec oīno erat malus quia

Feria tercia post palmarum

culpabilem se cognoscebat: nec oīno erat bo
nus. qꝛ adhuc grām nō erat assecut⁹ Habu
it igit̄ se laudabil'r ad total'r bonū: qꝛ ipsum
excusauit ad total'r malū: qꝛ ip̄m increpauit
Ad se mediocriter bonū ⁊ mediocriter malū
quia veniā postulauit. Septimo legauit
pctōribus infernū: cū dicet Mat. xxv. Dis
cedite a me maledicti in ig. eter. Qd̄ q̄dem
legatū valde cōpetit eis. quia pulcri⁹ stant
in inferno q̄ꝫ starent in ꝑadiso Qd̄ oñditur
triplici exemplo. Primū est qꝛ potius ma/
net porcus in luto q̄ꝫ in florido prato. Por
cus est luxuriosus q̄ sp̄ in īmūdicijs voluta
tur. ij. Pe. ij. Sus lota in volutabro luti. iō
porcus poti⁹ manꝫ in luto infernalis fedita
tis q̄ꝫ maneret in prato florido celestis ame
nitatis. Scd̄m exemplū est qꝛ potius stat
seruus in cloaca q̄ꝫ in camera picta. Seru⁹
est auar⁹ Col. iij. Auaricia est simulacrorū
seruit⁹ Talis ſuus poti⁹ stat in cloaca infer
nali q̄ꝫ in camera picta celesti. Terciū exem
plum est ꝙ poti⁹ stat latro in patibulo q̄ꝫ in
regali sede aut solio. Latro ē supb̄ q̄ furat̄
deo illud qd̄ est ꝓpriū dei. s. gl'iam. Isa. xlij.
Gl'iam meā alteri ñ dabo. Talis igit̄ latro
potius stat in patibulo infernalis tormēti:
q̄ꝫ staret in solio maiestatꝭ dei. Octauo le/
gauit crucē penitentib̄ volentib̄ peniteri.
Lu. ix. Si quis vl't venire p⁹ me abneget se
metipsuꝫ. Quid aūt sit abnegare semetip̄m
dicit Gre. ī ome. Relinquam⁹ nosmetipsos
quales peccando fecim⁹ nos. et maneamus
quales ꝑ grām facti sumus. Ecce em̄ q̄ sup̄
bus fuit si hūilis factus ē seipsum reliquit.
Si luxurios⁹ vitā mutauit seip̄m negauit ī
hoc qd̄ fuit. Si auar⁹ largiri didicit ⁊ alie/
na rape desistit seip̄m reliq̄t. est quidez ipse
per naturā sed nō ipse ꝑ maliciā. Uñ sb̄dit̄
Tollat crucē suā ⁊ sequat̄ me. vbi dic̄ idem
Greg. Duob̄ modis crux tollitur. cū scꝫ ꝑ
abstinentiā affligit̄ corp⁹. aut ꝑ ꝯpassionez
proximi affligit̄ anim⁹. Dixi scd̄o tangit̄
sanguis effusionis rō: cum subdit̄. qui pro
multis effundet̄ Et h̄ m̄ltiplici rōne ⁊ vtili
tate. Prīo vt esset fedis ⁊ immūdis in ablu
tionem sordiū. Secundo vt essꝫ laborātib̄
in penitentia adiutoriū. Tercio vt esset pu
gnantibus in p̄sidiū. Quarto de mūdo exe/
untibus in salutis signū. Dixi p̄mo effu
sus est sanguis xp̄i vt essꝫ fedis ⁊ īmūdis in
ablutōem sordium. Apoca. i. Dilexit nos ⁊
lauit nos in sang. suo a pctis nris. Heb. ix.
Si sanguis hircoꝝ aut vituloꝝ aut thau/
rorū aut cinis vitule aspersus inq̄natos san
ctificabat ad emūdationē carnis: q̄ꝫto magꝭ
sanguis christi qui ꝑ sp̄m̄sctm̄ semetipsum
obtulit īmaculatū deo ⁊ emundauit ꝯsciam
nrām ab opib̄ mortuis ad ſuiendū deo vi/
uenti. i. Joh. i. Sāguis ih̄u xp̄i filij ei⁹ emū
dauit nos ab oī pctō. Hiero. Nihil taꝫ effi
cax ad curandū cōscientie vulnera nec non
ad purgandū mētis faciem q̄ꝫ sedula passio
nis xp̄i meditatio ⁊ sanguis nobis valde re
uerendi quē christ⁹ in cruce fecit nostꝝ p̄ciū
in altari nostꝝ poculū. in exilio nostꝝ viati
cum: in deſto nostꝝ conductū: in celo aduo
catum. passio eni tua dñe vltimū refrigeriū
singulare remediū. Sꝫ miseri pctōres hoc
sanguine mūdant̄ q̄ꝫtum in seipsis est. ⁊ pol
luuntur cū mortali pctō consentiūt. Quib̄
apl'us dicit illud horribile Heb. x. Irritam
quis faciēs legez moysi sine vlla miseratōe.
duob̄ aut tribus testib̄ supple ꝯuict⁹ mo
ritur. quāto magꝭ putatꝭ maiora ⁊ deteriora
mereri supplicia q̄ filiū dei conculcauerit et
sanguinē testamēti pollutū duxerit in q̄ san
ctificat⁹ ē. Glo. Conculcat xp̄m q̄ libere pec
cat absq̄ timore ⁊ pnia. ⁊ qui eo indigne p/
ticipat sanguinē pollutū duc̄. si ab eo mun
datus ad vomitū redit et penitere negligit
Bern̄. Ue tibi quicūq̄ es q̄ desideras redi
re ad lutum reuerti ad vomitū putas ꝙ pla
cidos habebis in iudicio quos mō tanto de
sperato vis habere aīo. Et nota q̄ꝫuis pec
cator sanguinē christi polluat xp̄us tñ eum
q̄ꝫdiu viuit ad emundatōem vocat ⁊ inui/
tat. Hebr. xij. Accessistis ad sanguīs asper
sionem meli⁹ loq̄ntem q̄ꝫ abel. quia ille vin/
dictam: iste salutē. ille dānationē: iste salua/
tionem clamat. Bern̄. Clamat vulnus. cla
mat clauus. quia misericordie dei nō est nu
merus. Fodiūtur pedes. fodiunt̄ man⁹: vt ꝑ
foramīa mihi liceat sugere mel de petra ole/
um de saxo durissimo. Scd̄o christi san
guis est in adiutoriū in opib̄ pnie laboran
tibus alliciens eoꝝ volūtatez Sicut sangꝭ
datur canib̄ ad lābendū vt allicianť ad se/
quendū cū magno labore p̄dā suam. Psal.
lxvij. Intingat̄ pes tu⁹ sanguīe. s. passionis
vt sic ardenti⁹ ⁊ freq̄nti⁹ predā tuā videas ⁊
christum sequarꝭ. qd̄ apparet in illo Apoc̄.
xix. qui erat vestitus veste aspersa sanguīe.
et exercitus celi. i. celestiū viroꝝ seq̄bantur
eum. Aug⁹. aūt dicit. O homo noli timere
mortē ⁊ contumelias ⁊ crucē. quia si h̄ noce
ret homini nō pateret̄ filius dei. Tercio

est pugnantibus in presidiū. Ipse enī animat homies ad aggrediendū certamē. Qd̄ bene signatū est. i. Mach. vi. vbi d̄r Osten derunt elephantib: qd̄ ē aīmal natural'r timiduz ⁊ frigidū. sanguinē vue ⁊ mori. i. sanctoꝝ martiꝝ. ad acuēdos eos ad preliū. Et hoc naturale exemplū ē. Sāguis em̄ aspectus dat audaciaz pugnādi. ꝓpter qd̄ d̄r. i. Pe. iiij. Christo in carne passo ⁊ vos eadez cogitatione armami. Bern̄. In h̄ mūdo in stadio pugnam⁹ ⁊ in certamīe positi sumus Uerbi gtia. Mortu⁹ ei est dn̄s noster vt q̄ hūc liuorē ⁊ plagas nō suscepit. in futo iudicio gl'iosus miles nō apparebit. Et aug. Ideo mortu⁹ est vt moreret dn̄s pro suo vt seru⁹ nō timeret mori ꝓ dn̄o. Itē sangs xp̄i pugnatur⁹ cōfortat ad sustinendū Heb. xij Recogitate eū qui talē sustinuit aduersus semetipm ꝯdictionē. Et postea d̄r. Nōdū enī vsq̄z ad sanguinez restitistis. Jō aduersus sanguinē repugnātes: indui dēm⁹ tunica christi sicut boni milites ne timeamus si sanguinē ꝓ ipso fundam⁹. sic enī pugiles faciunt. Bern̄. Bonus miles vulnera nō sentit sua dū benigni regis intuet vl'nera. Item sanguis christi pugnantē roborat ad triumphum. Un̄ cū iusti ⁊ probi deficiūt i lite. tn̄ viso regis signo ⁊ ipso rege in pressura exn̄te vires resumūt. Apoc. xij. Uicerūt euz ꝑ sanguinē agni. Propter qd̄ dicit Ber. Respice fidelis anīa in faciē christi tui ⁊ videbis eū dorso flagellato: latere aperto: capite restib coronato. pedib ⁊ manib clauibus pforato. volue ⁊ reuolue a capite vsq̄z ad pedes: a latere in latus ⁊ nihil inuenies nisi dolorez et cruorem. Quarto xp̄i sanguis de mdo exeuntib ē in securitatē ⁊ in signū gl'ie pcipiende. Attēdendū ꝙ in morte q̄ est mediū inter vitam p̄ntem ⁊ futurā hitant demōes infestando ⁊ tēptando. Gen̄. iij. Tu insidiaberis calcaneo eius. Propter qd̄ dicit Gre. Assidua tēptatiōe tēptat vt saltē tedio vincat. Et sic cū ponit signū regis sup aliquaz domū timent hostes eā inuadere. sic ⁊ demones vt d̄r psal. lxuij. Timebūt gentes q̄ habitant termīos a signis tuis. Et propter h̄ etiam nō sine cā ante oculos morientiū ponitur crux. in signū hui⁹ qd̄ d̄r Exo. xij. Cuz dn̄s viderit sanguinem in supliminari ⁊ in vtroq̄z poste transcēdet ostiū dom⁹ ⁊ non sinet ingredi ꝑcussorē domos vrās et ledere. Item glo. Sanguis xp̄i memoria ab exterminatore nos cōseruat. Itē ibidē. Uidebo sanguinē ⁊ transibo vos. i. nō ꝑcutiam. nec erit plaga. s. eterna dispdēs qn̄ ꝑcussero terram egypti. i. ciues hui⁹ seculi. Non solum aūt sanguis xp̄i conseruat hic exn̄tes: sed introducit in gl'iam eternā ibi gaudētes. Est enī signū quo ostenso intrat ad celū. cū August. dicat. Sanguis effusio inebrians angelos: satians sctōs: potans sitibūdos: viuificans mortuos: iustificans pctōres: iferos dissipans: mdz redimēs: celū repans: sanctz omnib cōferens gaudiū sempiternū: Attendendū ꝙ si aliq̄s ingredit curiā regz oēs qui hn̄t sil'es vestes p̄nt intrare qz presumit ꝙ sint de familia eius. Sic certe intrabūt curiam celestē qui vestē christi habuerint sanguine tinctā pari rōe. Apoc. vlt. Beati qui lauant stolas suas i sang. agni: vt hēant potestatē in ligno vite ⁊ ꝑ portas intrēt ciuitatem sic christ⁹ intrauit. Heb. ix. Habentes fiduciā in introitu sctōꝝ i sanguie xp̄i. Propter quod dicit Anshel. O q̄z gl'iosum nrē salutis preciū ꝑ qd̄ de inferni miseria liberamur. ꝑ qd̄ i vita reficimur ⁊ potamur. ꝑ qd̄ in patria gloria ⁊ honore coronamur. Itē nota ꝙ sanguis xp̄i hz alias quattuor v̄tutes. per hunc enī venditus redimit. mortu⁹ viuificat. reus recōciliatur: ⁊ anim⁹ delectabiliter potatur ⁊ inebriat. Primo venditus et captiu⁹ liberat. Isa. lij. Gratis venūdati estis ⁊ sine argento redimemi. Sz q̄ precio ondit petrus. i. Pe. i. dicēs. Non corruptibilib auro vel argento redēpti estz de vana vestra cōuersatiōe paterne traditōis: sz precioso sanguie quasi agni immaculati xp̄i. Attende q̄zti valorz sit qd̄ ꝓ te datū ē qd̄ cogita ⁊ noli vilipendere Scdo ꝑ sanguinē christi mortu⁹ viuificat. Joh. vi. Nisi manducaueritis carnē filij homis ⁊ biberitz eius sanguinē nō habebitz vitā in vob. Nō solū autē dat vitā grē sz spem veniēdi ad vitam glorie. Un̄ sbdit. Qui māducat meā carnē et bibit meū sang. hz vitā eternam. s. nūc in spe ⁊ tandez in resurrectōe. Aug. Uenit xp̄c in carne vt hoīes manducarent ⁊ manebat apud prēm vt angelos pasceret Tercio ꝑ sanguinē christi reus ⁊ discors reconciliat siue pacificatur. Col. i. Pacificās ꝑ sanguinē crucis eius siue que in celis siue q̄ in terris sunt. Pacificauit em̄ deus vno die hominē et angelū: celū ⁊ terrā vt sit vna die gl'ia deo in celis ⁊ in terra pax fieret homini liberato Ad romāos. v. Justificati in sanguie ipsi⁹ salui erim⁹ ab ira ꝑ ip̄m. Bern̄. Ille cibus ē

Feria ꝗta post palmarum

egrotis medicia. pegrinātibꝫ dieta ꝛebiles cōfortat ꝛ ꝛelectat valētes ꝫ lāguozē sanat. seruat sanitatē. cozp⁹ nutrit. cozdiſ palatū sapozosum facit. fit hō inde māsuetioz. ad cozreptionē patientioz. ad labozē sagacioz. ad cautelā humilioz. p ꝺscīam acceptioz. ad obediendū paratioz. ad gtiaꝝ actōes solicitioz ac ꝛeuotioz Quarto anim⁹ hꝫ sanguīe ꝛelecta biliter potaꝝ ꝛ sobrie inebriaꝝ. Matt. xxvi. Accepto calice grās egit: ꝛedit discipuliſ suis. ꝺ. Bibite exhꝫ oēs hic est sanguis me⁹ nouī te stamēti q̄ p mltis effundet. Glosa. O felix ebrietas salutaꝝ satietas qui q̄to copiosius bibitur tāto amplio⁹ sospitatē mētibꝫ dona re dignaꝝ. ps. xxij. Calix me⁹ inebriās q̄ preclarus ē. i. sanguis xpi q̄ sic inebriat vt sobrios reddat. q̄ preclar⁹ē: dat em̄ claritatē vite eterne. Bern. O ihu fons indeficiens hūana cozda refician ad te curro. te solū sitiens: tu mihi sal⁹ sufficies. Nūc potū boni ꝛami ci bibunt ad suā ꝛelectatōem ꝛ salutē. Sed de multis ꝺz illud. i. Coz. xi. Qui māducat et bibit indigne iudiciū sibi māducat et bibit. Bonis aūt ꝺz illꝺ Cañ. v. Bibite ꝛ comedite amici mei ꝛ inebriamini charissimi Vꝰ sunt de q̄bus ꝺz Ezech. xxxix. Comedetis adipem ad saturitatē ꝛ bibetis sanguīez ad ebrietatē de victima quā immolaui vob Vꝰ eni sunt pulli aq̄le de q̄bꝫ ꝺz Job. xxxix Pulli eius lambūt sanguīne. Ipſi ad hꝫ sūt vocati vt cuꝫ medulla tritici gliam cozpis christi ꝛ sanguīnē vue biberēt meracissimū vt ꝺz Deut. xxxij. Glosa. de q̄ scriptū ē. Dic est calix noui testamenti in meo sanguine. Quā mirabil⁹ aūt iste pot⁹ cōficiaꝝ Bern. oñdit dicens. Deus q̄ mirabil⁹ est in oibꝫ sacrdotibꝫ mirabilioz oñditur dū mirabilia p eos opaꝝ qꝺ null⁹ angeloꝝ ordinibꝫ ꝛ nullis terrenis potestatibꝫ ē ꝓcessum. dignificauit dñs facere i eis vt ꝓsecrareꝝ. ꝛ idipsum faciat i altari qꝺ ipe xps pꝓpꝛijs manibꝫ fecē in cena pascali. Feria quarta

Sermo LXXXVI

Vlneratus ē

ꝓpter iniq̄tates nr̄as: attrit⁹ est ꝓpter scelera nr̄a. disciplina pacis nostre sup eū ꝛ liuoze ei⁹ sanati sumus. Isa. liij. Legit q̄ pellican⁹ cū pullos suos excubauerit tūc serpēs mltū pscq̄t pellicanū et dū pellican⁹ nō adest ꝛpens repiēs arborem pullos occidit. Pellican⁹ aūt rediēs et vidēs pullos interfectos tribꝫ diebꝫ plāgit eos mortuos. tercia aūt die cū rostro vlnerat cozꝛ suū ꝛ ꝺ sāguīe suo pullos suos aspgit. ꝛ sic illi reuiuiſcūt. Spūal⁹. p pellicanū intelligit xps q̄ dicit p ps. ci. Sil⁹ is fact⁹ sū pellicano ſolitu. Serpēs ē diabol⁹ q̄ hūanū genus occidit. sz pellican⁹. i. xps in q̄nq; ptibꝫ cozpis vlnerari voluit ꝛ sic hoies mortuos viuificauit Osee. vi. Viuificabit nos p⁹ duos dies in die tercia suscita. nos ꝛ viue. i cōspectu ei⁹ Sum⁹ eniz viuificati in ꝑma die passionis sue ꝛ i scḋa die sepl⁹ture. sz suscitati sum⁹ die tercia resurrectōis sue. Jō Leui. xvij. Alma oīs carīs in sanguīe ē. s. xpi quē sanguīnē effudit p nobis abūde. De q̄ thema. Vulnerat⁹ē. p. ini. no. In hꝫ ꝑmissis duo innuūtur. Primo quō passio xpi fuit penosa. ibi Vl'nerat⁹ est. Scḋo sḋit fuisse fructuosa. ibi. liuoze ei⁹ sanati sum⁹ De primo dic. vulnerat⁹ē. Dicit Hiero. Isaias n̄ tm̄ fuit ꝓpha sz etiā euangelista q⁹ non tm̄ ꝓphetauit i futuro: sz etiā hist oziā passiōis christi scripsit in ꝓterito. Nā ipsā passiōz christi quā p q̄ngentos ānos preuidēs eaz sic apte describit ac si eam presentialr cōspexisset dicēs Vulnerat⁹ē ꝓpter iniq̄tates nostras ē. vbi ponit q⁹ ipsa passio christi fuit penosa. Et pena christi describitur tripl⁹r. Primo fuit vulnerat⁹. et hꝫ ideo vt redemptiōis nrē ꝓtium de cozpe suo emanaret. Cozpus enī xpi erat tanq̄ saccus plen⁹ thesauro. ꝛ tanq̄ alabastꝝ plenū vngēto: tanq̄ apotheca plēa balsamo Hō vero erat captiuus vl'nerat⁹ ꝛ fetidus Voluit g⁹ xps vl'nerari vt saccus scinderet ꝛ thesaurus inde exiret: quo captiuus redimeret De isto thesauro ꝺz. i. Pe. ij. Non corruptibilibꝫ auro vel argento empti est⁹: sz pretioso sang. q̄si agni immaculati christi et incōtamiati. De sacco ꝛo in q̄ erat iste thesaur⁹ ꝺz. puer. vij. Saculū pecunie secū tulit ē. Bern. Saccum plenū miscḋia misit deus pr̄ i terrā. Saccū inq̄ in passione ꝓscindēdū vt effundaꝝ qꝺ in eo latet. s. pretiū nostꝝ. Scḋo cozp⁹ eius erat tanq̄ alabastꝝ plenū vngēto. et iō voluit vt istꝺ alabastꝝ mltis vl'neribꝫ frangeret vt in vngentū pretiosuz exiret q⁹ vl'neratus curareꝝ. Ista vngenta petebat spōsa ꝺ. Cañ. i. Trahe me post te curremus in odore vngentoꝝ tuoꝝ. Ista vngenta sunt suauia: quia ꝛelectāt cozda. ꝛ sūt sanatiua q⁹ curāt pcā. Eccl. xxxviij. Vngentarius faciet pigmēta suauitatis ꝛ vnctiones cōficiet sanitatis

Jstis vngentis est sanatus samaritan⁹ vul
nerat⁹. s. vino et oleo. i. sanguie xpi q̄ fuit tā
q̄z vinū inq̄tum p̄ēm letificauit. ⁊ fuit tan
q̄z oleū inq̄tū ipius ad miscdiā inclinauit.
Tercio corp⁹ christi fuit taq̄z apotheca: ⁊ iō
voluit q̄ ista apotheca plēa balsamo apiret
⁊ inde balsamus efflueret q̄ fetid⁹ sanaretur
Tunc aūt ista apotheca fuit apta qñ vnus
militū lancea latus eius apuit. De odore il
lius balsami dr Eccl. xxiij Sic cinamomū
et balsamū aromatizās odorē dedi. Omia
que sunt i balsamo dicūtur frtuosa. s. corter
folia semen ⁊ liquor. Sic etiā quidq̄d fuit
i christo. primo corter. i. corpus. folia. i. ver
ba. semē. i. aia eius corpe seminata. et liq̄r. i.
sanguis p̄ciosus. Jte vlnera christi sūt hor
rea q̄ apuit Joseph Ben. xli. ad famelicos
pascendos. Un dixerūt egyptij. Sal⁹ nrā i
manu tua dñe Ben. xlvij. Jte sunt cellaria
vinaria apta vt inebriem aie charitate. Lā
ticor. ij. Introduxit me rex in cellā vinariā
Jbidē. v. Bibite ⁊ inebriami charissi. Ber.
Patz archa cordis p fozamē corpis. No
ta p̄ncipalioza vlnera xpi sunt q̄nq̄z q̄ signi
ficant p. v. ciuitates refugij i tra p̄missionis
Deut. xix. Bern. Ubi tanta securitas ⁊ fir
ma sic in vlneribz christi. Scdo christ⁹
fuit attritus. Sic em̄ succus herbe teritr vt
inde fiat emplastr p qd̄ apostema sanetur.
Sic corpus christi fuit attritū vt fiat em
plastr q̄ tumor supbie frangeret. Fit aūt em
plastr de floribz. herbis ⁊ spēbz aromaticis
aliq̄ liquore supfuso. Jn christo fuit caro
tanq̄z herba. iux illud Jsa. xl. Omis caro fenū
Fuit aia tanq̄z flos. qz fuit valde purissima
et amena Can. ij. Ego flos cāpi. Fuit dīni
tas tanq̄z spēs aromatica. fuit sanguis tan
q̄z liquor infusus. Ex istis ergo factū ē em
plastr qd̄ dr frangere tumorē nrē superbie.

Tercio fuit disciplinat⁹. iō dicit: disciplia
pacis nostre ⁊c. Homo em̄ deū offendebat
et iō disciplinari debebat: Christus aūt fla
gellari voluit ⁊ sic deū nobis pacificauit. iō
dicitur. Disciplina pacis nrē sup eū. Olim
pax tribz modis imiebat vl imminebat ⁊ fir
mabat. s. p̄cussione manuū. qz adinuicē ma
nus p̄cutiebant. secundo signi erectōe. qlez
aliquam colūnam vel pylam lapideam erī
gebant. De istis duobz dr Josue vlti. Per
cussit iosue i die illo fedus. ecce p̄cussio. De
inde sbditur. Et tulit lapidē p grandē: po
suitq̄z eū sbter quercū que erat i sanctuario
dñi dicens. En lapis iste erit vobis in testi
moniū q̄ audieritis omia verba dñi q̄ loc
tus est vobis: ne forte postea negare velitis
et mētiri dño deo vestro. Tercio aq̄ effusiōe
De hoc dr i. Re. vij. Dauserūt aquā ⁊ effu
derunt in cōspectu dñi. Per qd̄ volebat in
nuere q̄ sicut de aqua nihil remanet qñ ef
fundit nec sbstantia nec sapor nec color: ne
q̄z odor. Sic si aliq̄s pacem nō seruaret ni
hil de illo nec de hīs q̄ ad ipsum spectant re
maneret. Ut g⁹ christ⁹ firmā pacē cū deo no
bis acq̄reret fuit disciplinat⁹ ⁊ p̄cussus non
tm̄ in manibz sz etiā in pedibz fuit p̄forat⁹:
et in toto corpe flagellatus. Fuit etiā tandē
in signū in cruce eleuatus. Joh. xij. Si ex
altatus fuero a terra oia trahā ad meipsum
Fuit insup sicut aqua effusus: qz nihil sibi
remansit: nec sanguis nec aqua nec vita nr⁹
familia Dixi. scdo ei⁹ passio fuit fructuo
sa: cum sbdit Et liuore eius sanati sumus.

Pro quo sciendū q̄ passio christi multi
plicem fructū nobis attulit. Primus ē ad
iutoriū contra hostes. Habem⁹ enī triplicē
hostem Primus ē caro q̄ impugnat nos p
concupiscētias malas Gala. v. Caro cōcu
piscit contra spm̄ Sed sanguis xpi mortifi
cat oms motus carnales. Jstō est figuratū
Exo. vij. vbi dr q̄ moyses eleuans virgaz p
cussit aquas flumis ⁊ verse sunt in sangui
nem. et pisces qui erant i flumie mortui sūt
Per pisces significant mor⁹ carnales q̄ in
truntur in aquis delicijz. Sz tunc in san
guinem aq̄ conuertūtur ⁊ pisces moriunt qñ
ad memoriā dñice passionis delicie refrenā
tur. Ber. Uisa passione christi q̄s taz luxu
riosus qui se nō cōtineat. quis taz delicios⁹
qui se nō abstineat. quis tam malicios⁹ vt
non poeniteat. Scdus hostis est mōs q̄ im
pugnat bonos p aduersa ⁊ tribulatōes Joh.
xvi. In mūdo p̄ssurā habebitis. in me au
tem pacē. Vas dr hō vincere p sanguinez
christi. Jstud figuratū est Apoc. xix. Johes
vidit vnū cuius nomē erat verbum dei. ⁊ ve
stitus ei⁹ erat aspsus sanguie. p hō significat
corp⁹ eius cruentatū. et seqbat eū milituꝫ do
per quos significant sancti passionē eius in
memoria hntes qui ipm̄ sustinēdo aduersa
imitant. Bern. Ubi benignus dux deuoti
militis vultū ⁊ oculos in sua sustollit vlnera
vt ex hoc animuz illius erigat ⁊ exēplo suo
reddat ad tolerādū fortiorē. Nō enī sentit
sua dū illi⁹ vlnera intuet. gre. Si passio xpi
ad memoriā reuocetur nihil adeo dux ē qd̄
non eā animo toleretur. Bern. Nihil dulci⁹

Feria q̃rta post palmarum

in tribulatiõe q̃ passionẽ xp̃i cogitare. Quã enim aspitatẽ formidabit suus si menti ei⁹ occurrat q̃ filij dei sanguie sit redempt⁹. Si em̃ passionez xp̃i sp recordaremur illa sagitta dilectõis vlneraremur q̃ ꝓpter eũ dulciter oẽm tribulatõem pateremur. Exemplũ in btõ ignacio q̃ nullis poterat vinci pnis ac tribulatõibꝫ. ꝫ cũ quereret ab eo quomõ tam fortis esset. Rñ. Crucẽ ihesu xp̃i in corde meo habeo q̃ oĩa vincere facẽ quecũq; mihi poterint infligi. Tercius hostis ẽ diabol⁹ q̃ impugnat suggestione. Iste etiã vincit per sanguinẽ ihu xp̃i Istud etiã figurat Apoc. xij. vbi dr q̃ iohes vidit draconẽ magnum xp̃i. capita hñtem q̃ signat diabolũ cũ septẽ mortalibꝫ vicijs. Et michael ꝫ angeli cum dracone pugnant ꝫ vicerũt eum p sanguinẽ agni. i. ihu xp̃i. Bern. Ubi firma et tuta requies nisi in vlneribꝫ xp̃i: tanto illic securior habitor: q̃to ille poretior est ad saluãdũ premit corpus p voluptates. fremit mũd⁹ per aduersitates. insidiat dyabol⁹ p suggestiones nõ cado q̃ vlnez dñi recordabor. Quantũ diabol⁹ timet virtutẽ passiõis pz p exemplũ. Apud tholetũ erat q̃dã nigromanticus ad quẽ venit miles de pauperatus vt eũ ditaret. pmittẽs sibi fuitiũ. Qui qua dã nocte duxit eũ ad siluã vocãs ad se diabolũ. Qui cũ diuisset ei. Dñe ille milles vellet vob̃ seruire si vellet seũ ditare. q̃ ait. Voc ego faciã si mihi homagiũ fecerit. Cunq; responderet miles se facturũ: ait diabol⁹. Sic loqris Abnego prem̃ ꝫ filiũ ꝫ spm̃sctm̃. Ac ille obstupuit ꝫ signo crucis se muniuit. quo facto statim euanuit demõ cũ nigromãtico: et ipse p crucẽ liberat⁹ est. Et hũc hostẽ superauit xps prudẽter. s. diaboli astutiã q̃ accipiẽdo. Decepit em̃ eum sm̃ Aug. tanq̃ murez quia tetendit tãq̃ muscipulã crucẽ in qua posuit sanguinẽ tanq̃ escam. Unde dic Aug. Uenit redemptor noster ꝫ vinctus est decptor. Et quid fecit redẽptor captiuatori nostro. tetendit muscipulã. s. crucẽ suã et posuit in ea escam. s. sanguinẽ suũ Ille autẽ effudit sanguinẽ p debitoribꝫ ꝑpt̃ qd diabol⁹ recessit a debitoribꝫ. Scdm autẽ Bre. accepit eum tanq̃ piscẽ. qz posuit exterius escam. i. carnẽ et sanguinẽ. Interi⁹ aũt occultauit ferreum hamu. i. diuinitatẽ. Dyabolus autez voluit cape escã carnis ꝫ capt⁹ est ab hamo diuinitatis. Scdm ꝓo Remigiũ: decepit eũ tanq̃ auem. Unde exponẽs verbum Job. xl. Nunq̃d illudes ei tanq̃ aui. dicit Illusus est dyabolus i morte dñi tanq̃ auis. Nam xp̃c sb carnis mortalitate abscõdit diuinitatẽ vt laqueũ quo eũ velut auẽ improuidã prudenter irretiuit decipula. Refert Ualer⁹. q̃ thozenses ꝫ athenienses dũ adinuicẽ decertarent. Codrus rex athenienses d̃ aduẽtu bellj appollinem req̃siuit. Qui m̃dit. Si te occidi pmitteres gens tua victoriã obtineret. Cum ꝯo hostes istd̃ oraculm audissent pceperunt ne aliq̃ regẽ athenienssem tangerẽt. Ipse igit̃ rex ne cognosceret rusticũ habitũ accipiens ꝫ sarmenta in humeris assumẽs ad hostes pcessit. ibiq̃ q̃ndã militẽ cũ falce ꝓuocans ab ipso occisus est. Quo cognito thozen̄. memores oraculi fugierẽt ꝫ athenienses victoriã obtinuerũt. Iste rex fuit christ⁹ qui ne a demonibꝫ cognosceret habitũ serui accepit sarmẽta. i. crucem in qua fuerit ligna diuersa in hũeris baiulauit. Et sic mortu⁹ fuit. Si enj dem̃oes cognouissent eũ fuisse deum nunq̃ eum occidi pcurassent. i. Cor. ij. Si em̃ cognouissent nunq̃ dñm glorie crucifixissent. Per suam aũt mortẽ dem̃oes fuerunt expoliati ꝫ vincti. Col. ij. Expoliãs principat⁹ ꝫ ptates traduxit cõfidenter palam triumphãs illos in seipso. Scdus fruct⁹ passionis xp̃i est q̃ p passionez hõ ad paradisiuz reduct⁹ est. Erat igit̃ hõ a celo expulsus. iõ sanguis xp̃i fusus ẽ vt hoiem ad celum reduceret. Tria aũt erãt q̃ hominem impediebãt ne ad celũ rediret. Primum q̃ porta paradisi erat clausa. Qd̃ signatuz est Genesis. iij. p cherubin quẽ dñs ad ianuã paradisi posuit vt ipm custodirz. Scdm erat q̃ flamma q̃dam erat interposita q̃ hoiem ab ingressu ꝓhiberet. Unde dr Et flammeũ gladiũ atz versatilẽ ad custodiendũ viaz ligni vite. Per quã flammã significaret reatus ꝫ obligatio ad penã eternam. cui hõ prevari catiõis merito erat obligat⁹. Tercũ erat iusticia dei q̃ multũ erat seuera. q̃ significat p rumpheã bis acutã: quã cherubin in manu tenebat. Justicia aũt dei dicebat bis acuta qz corp⁹ ꝫ aiaz incidebat. Et qz de cõmissis ꝫ obmissis rõnẽ q̃rebat. iõ sanguis xp̃i fuit clauis dei aqua dr ꝫ peius dei. Prio fuit clauis dei: qz ianuã paradisi apuit De ista clauj dr Isa. xxij. Dabo clauez dom⁹ dauid super humerũ ei⁹: aperiet ꝫ nõ erit q̃ claudat. Iste clauis sm̃ glo. fuit crux xp̃i quã ipe sup̃ hũerũ baiulauit. Iõ sanguis xp̃i clauis ẽ paradisi. Scdo fuit aqua dei q̃ ignẽ gehẽne extinxit. qz vlterius in bonis nõ poterat pualere

Ista aqua figurata est in aqua que de latere christi emanauit. De ista aqua pt exp̃i qđ dr Eccl.xlj. Ignē ardentē.s.infernalez extinguit aqua Illa.s.aqua q̃ d latere xp̃i efflu*it Diero. Flāmea illa rūphea t cherubin p foribꝫ padisi p̃sidētia xp̃i extincta t reserata sunt sanguie. Tercio fuit p̃cciū dei q̃ diuīe iusticie satisfecit psal.xvij. Que non rapui tūc exoluebā.q̃si dicat. Ad tā fec̃ furtū et ego exolui debitū. Uñ cantat eccl'ia in bñdictōe cerei paschalis. Qui p nob eterno p̃i debitū exoluit. Scđo hō erat inclusus in inferno siue i libo.t iō xp̃c sanguinē suū fudit: qz portas inferni confregit t sctōs p̃ēs iñ eduxit. Zach.ix. Tu q̃z in sanguie testi tui emisisti vinctos de lacu in q̃ nō erat aqua. Legitur i hist'oria sco.q̃ salomon hēbat structionē habentē pullū: quē pullū salomon in quadam cauea nutriebat vitrea. Cum ẏo p̃ pullꝫ habere ñ possꝫ vermē q̃ndā de deserto portauit. de cui' sanguie caueā ipsam linuit t cōtinue fracta fuit. t sic pullū illū de caueā illa extraxit. Iste vermis est christ' q̃ dicit in ps xxi. Ego sum vermis t ñ hō. Uermis eni ñ nascit p generatōz carnalē.ꝫ de hūoribꝫ terre ẏtute radij solar' p̃ducit. Et sic ẏmis xp̃c prēm hz in celo.s.solē.t mrēz in terra.s.terre humorē. Sic etiā xp̃s in celo hz patrēz sine matre.et in terra mrēz sine p̃re. Pulli inclusi in cauea: erāt sancti p̃ēs iclusi i infernali cauea. Sz venit iste vermicul' t ẏtute sanguinis sui caueā illā fregit t sctōs p̃ēs inde eduxit.psal.cvi. Contruit portas ereas et vectes ferreos confregit. Tertio hō erat inclusus in exilio.i.in mōdo. Iō xp̃s sanguinē suū fudit vt hoiem in exilio cōfortaret. Uō quidē erat mortu' mltis tribulatōibꝫ p̃ssus ad cōuertendū se ad deū multū dur' a diabolo in seruitute detentus. Iō xp̃s sanguinez suū fudit. P̃rio vt hoiem mortuū viuificaret. Leui.xvij. Alia ois carnis in sanguine ē Osee.vi. Uiuificabit nos post duos dies: i die tercia suscitabit nos t viuem' i ꝑspcū e' Sumus em viuificati in p̃ma die passiōis sue t in scđa die sepulture. Sz suscitati sumus in die tercia resurrectōis sue. Terci' fruct' ē q̃ xp̃c sāguinē suū fudit vt corda dura ad pniam frāgeret. Hoc figuratū ē Mathei.xxvij. vbi dr. Terra mota ē petre scisse sunt. monumēta apta sunt: t multa corpora sctōz qui dormierāt surrexerūt. Ex q̃ dat intelligi q̃ ad mēoriā dñice passiōis illi q̃ erāt terra amādo.s.terrena dñt moueri ad amādū celestia. Illi qui erāt duri sic petra: debēt frangi p cōtritionē. Eoz monumēta.i.oza debent apire p cōfessione. Et mortui.i.mortalia pcā dñt exire t exurgere p satisfactōz Repitur quoddā gen' adamātis qđ ñ frangitur mallei p̃cussione nec ignis adustione nec aliqua tpis inueteratōe.frangit aūt sanguis infusiōe. Sic sunt m'ti q̃ ad pniam ñ frāgunt nec p flagellatōz nec p spūs inspirationē interna. nec p etatis vetustatē. Frāgūt aūt p dñici sanguis meditatōz atz virtutē.

Quartus fruct' passiōis christi ē sanitas aiaz nrāz. Uñ Diere.xvij. Sana me dñe t sanabor Prouer.xx. Liuor vl'ner' abstergz mala. t plage i secretioribꝫ ventris. Nā hō infirmabat in oibꝫ mēbr̄. Erat eni infirmus in capite.ꝫ liuore xp̃i sanati sum' Qui p̃ nobis in capite vulnerat' ē vt sanaret caput anime.i.intētio. Nam hō in hijs q̃ faciebat nō sanā habebat intentōem. Erat infirmus in mānibꝫ.i.opatione. qz opa mala faciebat. Erat infirm' in corde. qz hēbat cogitatiōes noxias. Erat infirmus i pedibꝫ. qz habebat affectōes imūdas. Pes eni aie ẏm Aug. est affectus anie t amor aie. Sic eni corpul'va dit pedibꝫ. sic aia vadit affectibꝫ. Erat infirmus in toto corpe: qz hēbat totā vitā mūdam t cōuersatōem vanā. Ut igit xp̃s suis liuoribꝫ t vulneribꝫ nos saluaret voluit p̃ri mo vulnerari in capite vt sanaret nr̄as obliquas intētiones. Uoluit vulnerari i manibus vt sanaret nr̄as malas opatōes. voluit vero vulnerari in corde: vt sanaret nr̄as nocias cogitatōes. voluit vl'nerari in pedibus vt sanaret nr̄as immūdas affectōes. voluit vulnerari in toto corpe p flagellatōem vt sanaret totā nr̄am vitā t cōuersatōez Diere.x. Tabernacl'm ei' vastatū est et oēs funicl'i ei' dirupti sunt. Tabernacl'm.i.corp'. funiculi .i.nerui. Suffecisꝫ vna gutta.ꝫ dicit psal. cxxix. Apd dñz mia t copiosa apd eū redē. Nam ipse erat mediator dei t hoim vt dicit apl's. Idcirco habuit ꝑpietates mediatorz qui.s.iter discordātes solz erigere manū ad seq̃strādū lite t discordiā. Et plerūq̃ euenit ita q̃ mediator maiorē susc̃pit plagā t vl'nera plura q̃z ipse re'. Spūal'r. sic euenit mediatori nrō ihu christo: q̃ manū ꝑtectōnis exeit il cruce p nobis pctōrib ne plagaremur a deo p̃re. Ipse ãt susc̃epit vl'nera t plagas p nob. De q̃ dixit dñs p̃ Isa.xlij Propter scelus ppl'i mei t p̃cussi eū tc.

In cena domini.

Sermo LXXXVII De epla.

Robet aũt se

p ipm hõ ⁊ sic de pa. il. e. ⁊ de cali ce bibat. Scribit. i. Cor. xi. ⁊ le gitur hodierno die p epl'ari offõ. Inter oẽs cibos corpales tũc panis est cib virtuosior Spũal'r. sic loq̃ndo de cibo mẽtis nõ ẽ cib pstans tantã virtutẽ aie sicẽ panis. i. corpus xpi ſb spẽ panis. de q̃ ps. ciij. Panis cor ho. cõfirmat. Figurat Gen. ij. In medio paradisi erat lignũ vite ⁊ fructꝰ in eo. Et si pntes nr̃i fuissent vsi ꝯ cibo vixissent ĩ eternũ. Spũal'r per paradisũ intell'r eccl'ia sctã. in cꝰ medio fuit lignũ situ. s. crucis In ꝯ ligno pepẽdit fructꝰ vite. ⁊ q̃ cõedenti de ꝯ fructu ſb spẽ pãis nob demõstrato hz vitã eternã. De q̃ Joh'is. vi. Qui mãducat hũc pa. vi. ineter. Idcirco vt digne mãducemꝰ eũdez doceat nos apl's pus examiare ỹscias nr̃as. d. Probet aũt seipz hõ

In verbis pmissis duo inuũt. Prio ppter cõscientie discussio. ibi. pbet aute seipm hõ. Scõo ſb dik sumẽtis indigne punitõ. ibi. q̃ mãducat indigne ⁊c. De pmo. d. Probet aũt seipm hõ. Videm' em si aliq̃s dz aliquẽ cibũ recipe optz q̃ videat ⁊ pbet vtr ille cib sit sanꝰ Et si stomachꝰ eius sit bñ dispositꝰ. Si em cib essz bonꝰ ⁊ stomachꝰ eẽt male dispositus vl' ecõuerso. potius essz sibi ad nocumẽtum q̃ ad pfectũ. Cib aũt iste celestis ñ est p bandꝰ: qz bñ est ppatus. Un nõ dixit apls pbet aũt istũ cibũ hõ. Sz pbet aũt seipz hõ Bre. Sic cib carnal's si ventrez inuenerit a diuerſ hũoz ocupatũ amplꝰ ledit magz nocet ⁊ nullũ pstat auxiliũ Ita cib spũal's si aliquẽ inuenerit malignitate pollutũ magz eum pdit: nõ sui nata sz accipiẽtis vicio.

No. q̃ ille q̃ dz hũc cibũ suscipe dz quattuor pbare Prio seipz quãte sit puritatis. ⁊ ista puritas attendit q̃tũ ad manꝰ q̃b mistrat. q̃tum ad os p qđ suscipit. ⁊ q̃tuz ad cor in qđ suscipit Manus q̃dẽ dñt cẽ mũde. psal. xxv. Lauabo iter inno. ma. meas. Jõ sic dic Dyonisiꝰ. Sacerdos accessurus ad consecrandũ lauat digitos p q̃s pcta venialia designant: ad inuendũ q̃ nõ tm a magnis sed etiã a puis pctis dz esse mõs. Debet gꝰ hz manꝰ mõas. i. mõa opa. q̃ em hz̃t opa indigna nõ essz dignꝰ tangere nec recipe illõ sacramtũ. Legit. ij. Re. vi. q̃ Oza a tco pcussꝰ eo q̃ archã dei suis mãib tetigit. Et assignt rõem iudei. qz in nocte p̃cedenti iacuerat cũ vxore sua. Si igit ille pcussus ẽ q̃ iacuerat cũ vxore qua pcussiõe dignꝰ ẽ q̃ iacet cũ meretrice. Si ille qui tetigit archã ligneã qua pcussiõe est dignꝰ qui indigne recipit carnẽ xpi veraz. Si ille qui archã tetigit vt iuuaret ne pateret ruinã qua pcussiõe dignꝰ est q̃ iuuat corpus xpi ad pficiendũ in latriniã. i. in ỹsciam ĩmũdaz. Scõo dz hẽ os mũdũ p qđ suscipit: ⁊ maxie a duobꝰ pctis. s. detractionis ⁊ gulositatis. Un dz. i. Cor. xi. vbi loquit apl's de ꝯ sacramto. Cõuenientibꝰ vob ĩ vnũ. s. ad eccl'iaz audio scissuras eẽ inter vos. i. pctm detractoris. Et infra. Alꝰ q̃dẽ esurit alꝰ aũt ebrius ẽ. ecce pctm gulositatis. Primus. s. detractor est sicut canis. Scõs gulosꝰ est sicut porcꝰ. iõ Mat. vij. dr. Nolite sctm dare canib: neq̃ pficiatis margaritã. añ porcos Tercio dz habere cor mõz in qđ suscipitur. Qz cũ sit splendor. ⁊ spec'm sine macla nõ habitat nisi in mẽte pura. Sap. vij Jn aias sanctas se trãffert Lañ. ij. Qui pascit inter lilia. i. corda pura. Auarꝰ aũt pũcit ipz ĩ terram. qz hz cor terreũ amãdo terrena. Luxuriosus pũcit ipm in lutũ. qz hz cor immũdi cijs plenũ. Superbꝰ pũcit ipm ĩ ventũ. qz hz cor ventosuz. i. superbia ⁊ ambitiõe repletũ.

Scõo dz pbare corꝰ dñicũ q̃te sit male statis: qz in ipo sacramto totus xps cõtinet. s. q̃tũ ad corꝰ sanguinẽ aiam ⁊ spm̃ hũanitatem ⁊ dinitatẽ verã. Recipiẽdo igit corꝰ xpi corpi eius mystico vnimur ⁊ bonoꝝ oim participes efficimur. Un dz. i. Cor. x. Panis quẽ frangim'. nõne participatio corpis dñi ẽ. De hac participatõe dr ĩ ps. cxvij Particeps ego sũ oim timentiũ. ⁊ cu. mã. r. Recipiendo em sanguinẽ eius ab oi impuritate ỹscie mũdamur. Deb. ix. Sanguis xpi emũdabit conscientias nr̃as ab opib mortuis ad seruiendũ deo viuẽti. Recipiẽdo eiꝰ aiam ab oĩ seruitute redimimur. Joh. x. Bonꝰ pastor dat a. su. p oui. suis. s. redimẽdis. Mat. xx. Filius ho. nõ ve. mistrari sz ministrare: ⁊ dare ani. su. in redẽp. p ml'tis. Recipiẽdo spm̃ eiꝰ ab oi morte corpis ⁊ anime vivificamur Joh. vi. Spũs est q̃ vivificat caro ñ pdest quicq̃. Roz. viij. Qui suscitauit xpm a mortuis vivificabit ⁊ mortalia corpa nr̃a ppter inhabitantẽ spm̃ eiꝰ in nob. Recipiẽdo eiꝰ dinitatẽ oĩ dilectione satiamur. Jo. x. Ingrediet. s. ad ꝛplationẽ dinitatis ⁊ egrediet. s. ad visionẽ hũanitatis ⁊ pascua inueniet De hac refectõe dr Mat. xi. Venite ad me oẽs q̃ laboratis ⁊ one. estis ⁊ e. refi. vos. Tercõ dz pbare indigne sumẽtis pticip̃m q̃te sit penalitatis

Sermo LXXXVIII

Incurrit em̃ penã tpalẽ spũalem ⁊ eternaz. De tempali dz. i. Lor. xi. Jõ inter vos ml'ti imbecilles ⁊ infirmi ⁊ dor. ml'ti. Dicit ī libro pascasij q̃ q̃cunq; indigne cõicat nisi dõitas dei gladiũ suspenderit ab angel'ad h̃ positis pimeret Scõo incurrũt tales penã spũalez qz diabol⁹ in eos maiorẽ accipit prãtẽ. Und̃ dz ẽ iuda Jo. xiij. Post buccellã intrauit in eũ sathanas. nõ tũc p̃mor ẽ nono sz amplius q̃ ante. Et tm̃ illa buccella ñ erat corpus xp̃i. q̃to magis illũ intrat q̃ audet indigne recipe corp⁹ xp̃i. Aug⁹. Nullus malign⁹ ad corpus xp̃i accedat. nullus fictus aduenat. nullus suffocato aĩmo p̃mare audeat. ne qõ iudas sustinuit patiat. Nã in illũ p⁹cõ municatõem mẽse introiuit diabol⁹ Nõ qz suscepit corp⁹ xp̃i. sz qz ipudẽtia iude ⁊ maligntas mẽtis aduersarij ibitare fec. vt diseas q̃ indigne mysterioz secreta celebrantibus diabol̃ insidie p̃pant. Tercõ incurrũt penã eternã Un̄ sup illũ Reus erit corpis ⁊ sang. dñi. Dicit Ambr. Mortis xp̃i penas dabit et ac si xp̃m occidisset punit. Quattuor em̃ reputãt occisores xp̃i. vicz iudei ingti. recidiuãtes. ⁊ corpus xp̃i indigne recipiẽtes Et istõ pz p tl'e exemplũ. Sit aliq̃s hõ qui habeat quattuor marcas auri. ⁊ vna sibi auferatur violẽter. alia det ingto. terciam ponat in mercib⁹ q̃ sibi auferũt. quartã in latrinaz p̃iciat. Iste põt dicere se marcas amisisse. Judei igit sunt sil'es illis q̃ marcã violẽter auferũt. qz vitã xp̃i cũ violentia abstulerũt. Ingrati sunt sil'es ill' qui bñficiũ nõ cognoscũt: qz illi tales passiões nõ cognoscũt nec aliq̃d fructũ impẽdũt Recidiuãtes sũt sil'es illis qui merces auferũt. xp̃s em̃ aias nr̃as sanguine suo emit Et iõ ille qui ad pctm̃ reuertit aniam̃ emptã sibi auferre conat. Illi ẽo qui immõda mẽte corp⁹ xp̃i recipiũt ipz ī q̃tũ est in seipsis in latrinã p̃iciũt. Quarto dz p̃bare digne recipiẽtiũ fructũ q̃te sit vtilitaz. q̃ quidẽ vtilitas attẽdit in vita nr̃a ⁊ in morte Jn vita em̃ illũ sacramentũ ẽ nobis dimissuz in mẽoriale dñice passiõis et ī medicamtũ nr̃ curatõis. Est ergo dimissũ in mẽoriale passiõis xp̃i Dẽmus em̃ triplex mẽoriale passiõis dñice. Unũ ẽ in visu passio. s. xp̃i q̃picta: ⁊ istõ affectũ nostr̃ multũ mouere dz. Scõm ẽ in auditu s. passio xp̃i audita seu p̃dicata. ⁊ istud mouere dz magis Terciũ est in gustu. s. passio xp̃i in h̃ sacramento tã veraciť ⁊ tã signter expssa. ⁊ istõ mouere dz maxime. Scõo dimissuz ẽ nob in medicamtũ nr̃ curatõis Est em̃ medicina efficax õ omes infirmitates nr̃as: sic̃ pz in illa ozõne. Purificẽt nos q̃s dñe sacramta q̃ sumpsimus tc̃. Est em̃ medicina curatia: qz sanat oes infirmitates ⁊ morbos vicioz. Un̄ dr Sit ablutio sceleru ⁊. Et ẽ medicina roborativa: qz roborat ⁊ cõfirmat recepta in sanitate. Un̄ dic̃. Sit fortitudo fragilũ Est ⁊ medicina p̃fuatiua: qz p̃fuat hoiem ne iter eat. Un̄ sb dic̃. Sit ẽ mõi p̃cula firmamtum. Est medicina meliorativa: qz vivos ⁊ mortuos ad meliorẽ statũ p̃duc̃. Un̄ sb dic̃ Sit viuoz atq; mortuoz fidelũ remissio pctoz. Scõo attẽdit vtilitas ī morte. via em̃ p quã anima tecedẽs de corpe est itura: est tenebrosa Job. xix. Jn calle meo tenebras posuit. Est ⁊ via pciculosa ps. cxli. Jn via hac qua ãbu. absco. sup hi laq. mihi. Est via longa. iij. Re. xix. Grandis tibi restat via. Est ignota psal. cvi. Uiã ciuitatis habitaci ñ inuenerũt ei corp⁹ xp̃i aĩam tecedẽtem dat: portã secũ lucẽ ad tenebrose vie illuminatiõz. Joh. viij Ego sum lux mũdi. Lux sdẽ xij. Ambulate dũ lucẽ hẽtis vt ñ vos tenebre. pp. Nõ est secũ pugilẽ ad hostiũ defensionẽ. Job. xvij. Pone me dñe iuxt te ⁊ cuis manus pugnet mecum. psal. xxij. Si ãbulauero in medio vmbre mortis. ñ timebo mala: qm̃ tu mecũ es. Nõ est secũ cibũ cõfortatiuũ. ps. ciij. Panis cor hominis cõfirmat. xiij. re. xix. Ambulauit in fortitudine cibi illius vsq; ad montem dei oreb Nõ est secũ dirctorẽ ad vie directioz. Mich. ij. Ascẽdit pandens iter ante eos. Psal. cvi. Deduxit eos ad portũ voluptatis eorum tc̃.

De eodem
Sermo LXXXVIII de euange.

Exemplũ dedi

e vobis vt quẽadmoduz ego feci vobis. ⁊ vos ita faciatis. Scribitur Jo. xiij. ⁊ legitur hodierna die p euãgelico offõ Unde ad expientiã q̃n amica abiuicẽ sepant cõsueuerũt inuicẽ cõferre ⁊ solent alterutz clenodia in signũ dilectõis dimittere ⁊ epulari. Spũal'r Et sic xp̃s discipulos ver'amicus Joh. xv. Jã nõ dicã vos seruos sz amicos: añq; recessit ab h̃ mõdo ad prẽm prius contulit discipulis suis de eius traditõe: ⁊ pbuit eis hũilitatis exẽplũ ī amicabili comestiõe. in pedũ lauatõe: ⁊ in cõicatione corpis ⁊ sanguis eius. vnde dixit Lu. xxij. Desiderio desi. h̃ pasca mãdu. vo. ãteq; patiar. Figuratur Geneseos. xliij. Cum fres

In cena domini.

Ioseph venerūt in egyptū: tūc p⁹ mā ducauit cum eis ātecz recesserūt ab eo. Spūal'r Per ioseph intell'r xp̄s q̄ cū fribꝫ. i. discipul'is suis p̄us cōedit ātecz sepabāt Et frēs ioseph p̄ul' lauerūt pedes ātecz cōedebāt cuz eo. Et sic xp̄s lauit p se pedel' discipulox nob̄ i exēplū vt lauē⁹ pedes. i. affectiōes malas ātecz accedam⁹ ad mēsaz dn̄i. Et sic a mēsa ioseph fuerūt excluſi egyptij. sic de mēsa xp̄i dn̄t esse excluſi mali z indigni. iō dic. Exēplū edi vobis zc. In ꝟbis p̄missis duo inuunt P̄dio dilectois signū. ibi Añ die festū pasce cū dilex. suos zc. Scdo ibi ūgit hūilitatz exēpluz ibi. surgit a ce. zc. misit aquā in pelui zc. De p̄dio dicit. Añ die festū pas. l. die solēne. Intellige q̄ incipiebat ad vesp̄as diei pasceues Aug. Añ die q̄ vicit morte z p̄strauit hostē Añ die q̄ cozonat⁹ est ad ip̄erū celi z mōdi z ſerni. Añ diez q̄ nostre redēptois thesaur⁹ aptus ē militi lācea. Et añ hūc die. l. in p̄nti quita feria fem est qō hic narrat. l. añ diez festū pasceue. No. Bed. dicit. Judei plimas festitates habuerūt. sz apō eos celebrioz z insignioz erat pasce festitas. No. fm aug. primo celebrauit ppl's iudaic⁹ pasca qñ ex egypto fugientes mare rubz trāsierūt. Nūc ꝟo figura illa ꝓphetica ipleta est i veritate cuz agn⁹ immolat⁹ ē xp̄s cui⁹ sanguie linit̄ postibꝫ nostrꝫ. i. cui⁹ signo crucsigti a pditōe h⁹ scli tangz a futuute egyptiaca trāsimus. Jō dz pasca. i. trāsitus: qz cū a diabolo ad xp̄m. de vicō ad ꝟtutes trāsim⁹ pasca facim⁹ No. si volum⁹ trāsire de mōdo ad p̄dz dēm⁹ p̄dio transire de vicio ad ꝟtutē. z ille ē trāsit⁹ p̄nie Et figurat p p̄mū transitū filioz isr̄l de egypto i xp̄tū. i. ō petō ad iusticiā p mediū maris rubri. Mare. i. ꝟtritio. rubz. i. erubescentia cōfessiōis. Isa. li. qui posuit pfūdū marz viā vt trāseant libati. ps. cxxxv. Qui dixit mare. ru. i diu. Qz cōtritio z ꝟfessio dn̄t fieri diuisim z in ptic̄lari de q̄libet petō z nō p̄ū etim tm̄. Scds transit⁹ iudeoz fuit de loco ad locū. z sic nos trāsire dēmus de ꝟtute ad virtutē i xp̄to p̄nie vsqz ad iordanē: sz m⁹ta occurrerūt eis vtz i lib. Nūe. spēal'r. De q̄bz p̄mus fuit edom q̄ curial'r req̄situs fuerat vt transitū cōcederet. Nu. xx. rndit nō trāsibitis. Cōtra quē filij isr̄l'n pugnauerūt: sz declinauerūt z circūeūdo terrā ei⁹ trāsierūt. Jste edō qui iterp̄tat sanguie⁹ sigt carnē q̄ sz transitū renegz pnie. n̄ tn̄ est occidenda: vt dic̄ Ber. Caro ancillet z n̄ dn̄et. Bal. Spū ābuletis et residentia caris ne pficiatz. Ro. viij. Qui i carne sūt deo placere neq̄unt. Scds rex fuit seon rex āmoꝛreoꝛ a q̄ moises transitū hūil'r postulauit. Nu. xxi. Sz qz nolut cōcedere fuit ab eis postea occisus. Seon iterp̄tat semen iutile: z sigt mōz qui transitū negat. sic et caro, Un̄ z affectus ei⁹ occidēdus est Bal. vi. Mihi mōs crucifi. est z ego mōdo. Tercii⁹ fuit Og rex basan: a q̄ moyses trāsitū nō postulabat: qz ille occurrit eis pugtur⁹ ꝯ eos Nu. xxi. quē filij isr̄l' silr occidēt. Og iterp̄tat cōgregās absc̄ditat sigt diabolū. hiero Dū hostis puul⁹ est interfice eū: Tercius transitus fuit de ꝟtute i terrā p̄missiois. et est de mōdo ad p̄dz. z fit p mediū iordanis. i. per mortē. Aug. Spes est data mēbrꝫ ad p̄dz in transitu capitꝫ Seq̄t. Scīes ihs qz veit ho. ei⁹. Non fatalis sz neeitatꝫ. s. illa de qua Joh. ij. Nōdū veit hora mea. s. passiōi congrua. vt transeat ex h̄ mōdo ad pa. s. faciendo nat̄z hūanā p̄ticipem p̄ne glie. Aug. De morte ad imortalitatē d ignominia crucꝫ ad gl'iaz eternitatꝫ transiuit xp̄s: vt illuc transiret xp̄ian⁹. Cū dilexiſz suos q̄ erāt i mōdo in fi. dilex. eos. i. intātū dilexit eos vt p ducerz eos in finē. i. in se vl' i vitā eternā. qō idē est Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te so. ve. deū z quē misisti ih̄m xp̄m. Uel sic: in finē. i. vsqz ad mortē p duxit eū dilēo ip̄o rū. Apoc. i. Dilexit nos z la. nos a pec. nr̄is i sang. suo. Uel sic in finē. i. circa mortez maioza dilectois signa oñdit eis Joh. xvi. Hec ab initio vob̄ nō dixi. q. d. nō vob̄ necc̄arius fuit vt oñderē ꝯtū vos diligerez nisi in recessu vt sic amoꝛ z mēoꝛia mei i cozdibꝫ vestrꝫ imp̄merek. Et hec dilectio magꝫ cōsidet ex mlt̄ꝫ P̄dio in comestiōe. z sic est signū amoꝛis q̄ abzaā rogauit āgelos vt cōederent cū eo. Ben. xviij. Dñe si inueni grāz i oculis: ne transeas fuū tuū. sz afferā panem illū aq̄ vt lauent pedes vr̄i z req̄escite sb arboꝛe. Ponāqz buccellaz panis vt cōfortek coꝛ vestrū et postea trāsibitꝫ Nā hoies solēt cele bzare cōuiuia in tribꝫ. P̄dio in nuptijs ad charitatē acq̄rendā Mat. xxij. Rex quidaz fec̄ nuptias fi. suo z vocauit mltos. Sic deus p̄ filio suo. figurat Hester. i. Assuer⁹ iussit cōuiuiū magnificū ppari tercio āno unp̄ij sui cūctꝫ p̄ncipibꝫ z puerꝫ suis fortissimis. et inuitauit oēm ppl'm q̄ inuen⁹ est susis. z. vij. diebꝫ iussit cōuiuiū p̄pari in vestibulo oꝛti z nemoris qō regio cultu z māu cōstitum erat. Spūal'r. per assuer⁹ intell'r xp̄us q̄ ppauit cōuiuiū. i. eucharistie sacramtū. z hoc est magnificū qz ē cibꝫ celic⁹ Sap. xvi. Panem de celo p̄stitisti eis oē delectamētū in se

hñtem ⁊ oīs saporꝫ su auitatē. Et hoc tercio anno imperij sui. i. in tēpe gtie. nō p̄mo āno id est añ legē. nec i scdo. i. in lege. Iz tercō anno. i. post legē. Cūctis p̄ncipib⁹. i. apl'is. Et inuitauit oēm ppl'm q̄ inuēt⁹ est Susis. i. penitentes. Naz susis interp̄tat reuersio: qz nisi homo reuersus a pcō ad dñm sit. nō p̄sumat accedere ad hꝰ sacramēt̄um. qz re indignus dr Job. xx. Panis eius in vtero illius vertet in fel aspidū intrinsecus. Jō iob. vi. Quis pōt gustare qđ gustatū affert mortē Jō reuocat dñs ad se aiaz peccatricē Lasi. vi. Reuertere reuerte. sunamitꝫ ⁊c. Quater dicit reuertere. s. a pcō cogitatōis locutōis operationis ⁊ male cōsuetudis. Jtē istud continuum durauit septē diebꝫ. i. p totū tempꝰ vite pñtꝫ. Mat. vlt. Vobiscū sū oibꝫ diebꝫ vsqz ad cōsum. scli. Et inuitauit omnē ppl'm in signum q̄ libet xpian⁹ tenet sumere corpus christi tpe suo: ad min⁹ sel'r in anno. al's enim peccat mortl'r. Un Joh. vi. Nisi māducaue. carnē filij ho. rd ē ad manducādu vos p̄epauerit digne. ñ habebitis vitaz in vobis. sic mēbr̄ separatū a corpe nō p̄t viuere Un Nūe. ix. dr. Si q̄s mōs est ⁊ in itinere nō fuerit: ⁊ si nō fecerit phase exterminabit anima illa ⁊ ppl'is. qz sacrificiū nō obtulit tpe suo. Et illo patz q̄ tantum duo genera hoim excludunt a cōione. ⁊ oēs alij peccant mortal'r: si nō cōicant tpe suo. Per imūdos intelligūt infideles q̄ nodū sunt purificati per fidē. Act. xv. Fide purificās corda eorū Per illos q̄ sūt i itinere signt catheccumini Et oīs illi qui abstinēt ⁊ p̄silio sacerdotꝫ sicut solēniter penitentes. Ad hām q̄z ex hꝰ sumit argumētuz q̄ ppter aliquā imūdiciā pōt hō differre cōmunionē: ita tñ q̄ postea nō obmittat eam. Pro q̄ nota. septē sunt cause q̄bꝫ oīdit q̄z grauiter peccent qui nō cōicant tpe ⁊terminato ab eccl'ia. Pria cā est p̄ceptus mādati. qz vocat⁹ ad cenaz dñi venire noluit. Un math. xxij. Perdidit rex homicidas illos. s. qui venire p̄cepserūt vocati ad prandiū. Mandat in p̄cl'. generali ⁊ pe. ⁊ remiss. Oīs vtriusq̄z sexꝰ fidel' postq̄z ad āno discretōis puenerit oīa pcā sua ad min⁹ sel'r in āno cōfiteat ⁊ reuerēter eucharistie sacramētum suscipiat in pasca: nisi forte sacerdotꝫ p̄pri cōsilio ex cā rōnali ad tpus abstineat. Alioqn viuēs ab ingressu eccl'ie arceat: ⁊ mortuꝰ eccl'iastica careat sepultura Aug. xi. q. iij. Nil intantū sic dr formidare christian⁹ sic separari a corpe xpi. Si ē separat a corpe xpi nō est mēbr̄ eius. Si nō ē membrū eius ñ vegetat a spū eiꝰ. Roz. viij. Qui nō habet spm xpi hic nō est eius. Scda cā est iniuria quā ei faciūt illi q̄ salte sel'r in āno nolūt eum recipe in hospitio suo. qđ p̄gratē Matt. xxv. Hospes fui ⁊ nō collegistꝭ me. Uere hospes est ih spēbꝰ quasi ih veste peregrina. Tercia causa ē violatio testamti dñi qui nob⁹ tradidit corp⁹ suū sumendū in eō/mēoz̄ationem siue passionis. Un. i. Coz. xi. Hic calix nouī testi ē in meo sanguine ⁊c. Quarta ē qz tales egtū in ipsis ē vnitatem ecclie scindūt. Hester. i. Nō solū ꝓtristauit vasthi regē sz ⁊ oēs pplos ⁊ p̄ncipes eiꝰ. xp. iij. q. i. alienus. Alienꝰ ē ꝓphanus est hostꝭ est. hīe nō pōt reū p̄em q̄ vl'is eccl'ie nō tenet vnitatē. Un et. i. Coz. x. Unus paīs et vnū corpus ml. su. oīs qui ⁊ vno panē et ⁊ vno calice ptic̄ipam⁹. Quita cā est quia tales a fonte plenitudis grāz se diuidūt. et ideo mirū nō ē si arescūt. Un Job. viij. Nū quid virere pōt scirpus absq̄z hūore aut carectum crescere absq̄z aqua. Sexta ē qz iam p̄iectꝭ armis se interficiendos hostib⁹ tradūt Unde Treñ. i. Abierūt absq̄z fortitudie ante faciē tribulātis. Corpus xpi confortat. ps. Panis confir. cor hoīs. iij. Re. xix. Ambulauit in fortitudie cibi illi⁹ ⁊c. Septima qz q̄dāmō sibupsi man⁹ incutiunt dū a se vitā repellūt Johis. vi. Nisi māducaueritꝭ car. ⁊c. nō habetis vitā in vob̄. Et ibidē. Panis quē ego dabo caro mea ē p mūdi vita. Alma. n. non pōt viuere sine hꝰ cibo. ps. ci. Aruit cor meū quia obli. sus com. pa meū. Item locꝰ celebrationis cōuiuij est vestibulū ozti ⁊ nēoris. i. eccl'ia militās ex quā non salubr̄iter celebratur. Et dr vestibulū: qz p eā est ingressus in domū non manu facta. Un ps. cxvij Hec porta dñi iusti intrabunt ea. Ben. xxviij Non est hic aliud nisi dom⁹ dei et porta celi. Dicitur etiā vestibulū ozti ⁊ nemoꝭ. i. padisi celestis: qui plantat⁹ est cedris ⁊ alijs arboribꝰ pomiferis. i. sctis angel' et vniuers̄ electis. Exo. xv. Introduces eos ⁊ plantabis eos in mōte hereditatꝭ tue firmissimo hitaculo qđ opat⁹ es dñe. Et de hꝰ conuiuio nuptiaz dicit Apoc. xix. Gaudeam⁹ ⁊ exultē⁹ qz venerūt nuptie agni. Jtē scdo celebrat cōuiuiū in pcipuis festiuitatibꝰ ad charitatē cōsumandā. vbi aūt magꝭ cōsumatꝫ cū filio dei. Un ne emie. viij. Comedite pinguia ⁊ bibite mulsū ⁊ mittite p̄tē hijs q̄ sibi nō p̄parauerūt: qz sctūs dies dñi ē. Tercio celebrat

In cena domini.

conuiuia in pacis reformatõe. sic fcm̃ est filio pdigo Luc. xv. Epulari oportz ⁊ gaudere: quia frater tuus h̃ mortuus. ⁊ reuixit. ꝑie. ⁊ inuẽ. é. Sic christus in signũ pacis ꝑauit nobis ꝑuium.

Scõm signũ dilectõis ẽ salutaris ⁊ freqns allocutõ. et sic xps hodie fecit discipul' suos nẽ dilectissimũ vt quilibet eoz potuisset dicere illud Can. ij. En dilect⁹ me⁹ loq̃t mihi Nam vez signũ dilectõis ẽ libẽter loq̃ dilecto. Osee. ij. Ecce ego ducã eã i solitudinẽ ⁊ loq̃r ad cor eius. Tercũ signũ dilectõis est relinqntis correctio. sic dr Apoc. iij. Ego q̃s amo arguo ⁊ castigo. Et sic xps arguebat discipulos hodie i cena cũ fuerat cõtentio fcã inter illos quis eoz esset maior vt hr Luc. xxij. Nam dr Eccli. xxx. Qui diligit filiũ assiduat ei flagella. Quartũ signũ amoris occultoz mãifestatio. Et sic xpus Mat. xxvi. ait Amẽ dico vob̃ q̃ v. ex vo. me tra. Tunc sb dit. Et cena fcã cũ diabol⁹ miserit in cor vt traderet eũ iudas scariotis. Nõ est itelligẽdũ q̃ hec cena totaliter esset completa. qz postea dr. Et cum recubuisset. sed tantũmodo q̃ ad comestionẽ agni paschalis. Magister i historijs. Nunqz legit xpm comedisse carnes nisi i cena. Et tũc pedes discipulorum lauit añ qz tradit eis corp⁹ suũ. Ad designandũ q̃ spuale mũdicia reqrit ad recipiendũ eucharistie sacramẽtũ Nota christ⁹ xpus pastor pascha celebrare voluit. Prio ꝓpter legis duratis ipletionẽ Mat. v. Non veni soluere legẽ sz ad implere. et ne eũ iudei scãdalizarẽt. Nũc. ix. Omis aia q̃ nõ fecerit phase extermiabit. Secundo ꝓpter legis approbatõz ꝑ hereticos q̃ dicebant veterẽ legẽ nõ datã esse. Tercio ꝓpter sacramẽtoz legaliũ extermiatõz Quarto ꝓpter nouoz institutõem: qz figura cessabat adueniẽte ꝟitate. Quinto ꝓpter discipulorum dilectõem ⁊ eius iugẽ recordatõz. Diero. Reliquit nob̃ hanc mẽoriã vt pegre pfi ciscens in signũ amicicie. Sz. d. quõ diabolus põt mittere in cor homis. Rñ. Mittere in cor põt esse dupliciter. Prio directe: ⁊ sic solus de⁹ põt mittere i cor q̃ hz ptãtez mouẽ di interius voluntatẽ. ꝑuer. xxi. Cor regis in manu dei q̃cunqz voluerit iclinabit illũ Secundo indirecte. s. ꝑ suggestionẽ ⁊ suggerendo exterius. ⁊ hoc mõ imittit diabol⁹. Aug. Immissio talis fuit mala suggestio spuali ñ necessaria impssio. Non q̃ mens nõ posset refugere vl̃ repellere. qz tunc hõ necessario peccaret ex diabolica suggestione quod est falsum. Aug. Nihil pctm̃ nisi voluntariũ. Nam vis imaginatiua cũ sit corpalis q̃n deus ꝑmittit ex potestate demõis siue vigilando siue dormiendo. formatin ea aliquas species. Ex quibꝫ apprehensis mouet volũtas homis ad aliqd̃ appetendũ. Sic ergo imittit dyabolus i cor hois nõ directe ꝑ moduz mouẽtis. sz indirecte ꝑ modũ suggerẽtis. de quo ps. Immissiones ꝑ angelos malos ⁊c. Sequit textus. Sciens qz oia ei dedit pr̃ in manus. i. in ptãtem Mat. vlt. Data est mihi ois ptãs i ce. ⁊ i terra. Omia producendi Joh. i. Omia ꝑ ipm fcã sunt. Scdo oia manu tenendi Heb. i. Portans omia ꝟbo virtutis sue. Tertio oia hereditãdi Heb. i. Quẽ cõstituit heredẽ vniuersoz. Quarto oia iudicandi Joh. v. Pr̃ oẽ iudiciũ dedit filio qz a deo exiuit ⁊ ad deũ vadit. Sz d. Si xps a deo pr̃e exiuit quõ cũ eo mãsit. et si cũ eo mãsit quõ ab eo exiuit. Rñ. fm Augustinũ. Exiuit a pr̃e ñ deserendo naturã diuinam in qua cũ patre manet occultus. sz assumendo naturã hũanã in qua de matre nat⁹ est apparet mãifestus. Et sic ad deũ vadit cum hũanã naturã assumptã ⁊ iã glificatã ad dexterã pris gloriose collocauit. Ambro. sup btũ imaculati. Descendit deus vt ascẽdere ret hõ: verbũ caro fcm̃ est vt caro sibi soliũ in dextera dei vendicaret. Eph. iij. Qui descendit ipse est q̃ ascendit. Uerbi gtia. Sicut solis radius a sole ꝓcedit nec tñ solẽ relinq̃t et vnitatẽ conseruat lumis: opaturqz in terris calorem vigorẽ ⁊ splendorẽ. Ita ꝟbuz pris descendẽs a patre ⁊ manẽs i pr̃e: opat̃ in terris splendorem cognitõis angelice ⁊: calorem dilectionis ⁊ vigorem bñdictionis.

De eodem Sermo LXXXIX

Vrgit a cena

s et posuit vestimẽta sua. Jo. xiij

Uidẽ⁹ qñ hõ alic⁹ dignat̃ magnese hũiliat ñ aspicies suã dignitatẽ ⁊ iclinãse ad hũilia illius hũilitas valẽ cõmendat Spuali r. sic xps rex regũ dñs dñantiũ ñ recognoscẽs suã dignitatẽ tãtã assumpsit hũilitatẽ vt etiã exhiberet se tanqz pson̄a ꝑfulez surgendo a cẽa ⁊ deponẽdo vestimẽta sua vt eo expeditiꝰ valeat mistrare. Et iõ eius hũilitas sume cõmẽdabil' qđ figurat. ij. re. vi. Dauid expoliauit se vestimẽtis iudẽs coram archa hũiliando se di. Uilior fiã plusqz fact⁹ sũ ⁊ ero hũil' i ocul' meis. Spuali r. ꝑ dauid intell'r xps q̃ hũiliauit se corã archa dei

id est cotā quolibet discipl'o. quia mā̄na ho die erat locatū in archa hac. i. in corp⁹ cuius libet discipuli fuerat datū corp⁹ christi. ideo dauid. i christ⁹ hūiliauit se vt daret eis hu militatis exemplū. similr̄ t nobis vt docuit Mat. xi. Discite a me qz mit̄ suz t hu. cor. Hanc hūilitatē exp̄mit euāgelista di. Surgit a cena t ponit vestimēta sua. Ista est ecā pa p̄incipal' istius euāgelij in qua dixi tangit hūilitat' exēplū cuz sb̄dit. Surgit a cena t po. vesti. sua. tanqz mīster q̄ nō sedet sed stare dr̄. iō Mat. xx. Uelit fili⁹ ho. mīn strare t nō mīstrari. Et cū accepiss̄ linteū p̄cinxit se. Deīn mīsit aquā in peluī et ce pit lauare pedes discipulor̄. O mira hūili tas. rex celor̄ ad ima veniens ad pedes se p sternit piscator̄. nō ad caput nec ad man⁹: sed ad pedes. Dans nobis exēplū hūilitatis Mystice quando dē patrē p nrā salute t cū residere dicit Sz stare qñ se erigit psal. xliij Exurge dñe adiuua nos t liba nos tc. Ue stimēta posuit qñ maiestatē suā occultauit Isa. xlv. Uere tu es dē⁹ absco. Linteo se p cinxit qñ nrāz mortalitatē assumpsit Phi lippē. ij. Formā fui accipies in similitudinem hoim factus tc. Deīn mīsit aquā in peluim duz mēoriā passiōis fidelibz ip̄ressit p fidē et deuotōez. Treñ. iij. Recordare pauptat̄ mee t transgressiōis mee absinthij t fellis. Et cepit lauare pedes. in signū vicz q̄ q̄tū cūq; sum⁹ p̄fecti. adhuc tñ indigem⁹ lauari Prouer. xx. Quis dicere pōt qz mōm ē cor meū: pur⁹ ium a pcō. Sz tñ hmōi lotio dz fieri in pedib⁹ spūalib⁹. i. affectib⁹. t in toto corpe. Et exterit linteo dū nō soluz macu las nrās lauit sed etiaz penas p eas debitas in seipso assumpsit. i. Pe. ij. Pcām nostra p tulit in corpe suo sup lignū. Tūc sb̄dit. Ue nit ergo ad symonē petr̄ t dic ei petr⁹. Dñe tu mihi lauas pedes. Orige. dicit similr̄ t Crisō. q̄ christ⁹ incepit lauare pedes a iuda et hoc iō. qz medic⁹ p'limoz egrotozū int̄e cure ab his q̄ magis indiget medicina curaz incipit. Sic xp̄s incepit a iuda q̄ erat magis fedus. t inde venit ad petr̄ qui dixit. Dñe tu mihi lauas pedes. q. d. Tu qui es agn⁹ incōtaminat⁹. spēl'm sine macla. candor lu cis eterne mihi lauas pedes: qui sum pctōr et tu qui es fili⁹ dei viui. lauas mihi pedes qui sum symō bariona. Tu q̄ es creator la uas mihi pedes q̄ suz creatura t modice st dei. Hoc dicebat petr⁹ territ⁹ ex cōsideratōe dinitat̄ t maiestatis xp̄i. sm illud Abac. ij. Considerauí opa tua t expauí. Rñdit xp̄s et dix. ei. Qđ ego facio tu nescis mō. i. h̄ my sterīū est t secretū. t signat interiorē munda tionē que nō pōt fieri nisi p me t h̄ tam nō intelligis. sz scies postea. s. qñ recipies s. s. Jo han. xvi. Multa habeo vobis dicere sz nō potestis portare mō. Dicit ei petr⁹. Non la uabis mihi pedes in eternū. Berñ. Quāto feruor charitatis vehemētior tanto dz ee in tellectus vigilātior. vt ordinet charitatez p intellectū: et sic p affectū velit zelū. Hūc zelum hūit petr⁹ sed indiscretū t inordinatuz quia recusauit qđ vtile erat t necc̄riū. Naz sicut dr̄ Roz. viij. Nam q̄d oremꝰ sic optet nescimus. sed ipe spūs postulat p nobis ge mitib⁹ inenarrabilib⁹. Jō idiscrete recusam⁹ accipe qđ deus nobis largit: etiā si ꝛrūi vi deatur. Rñdit ei ihs. Si nō lauero te ñ ha bebis ptē mecū. Null⁹ enī ptic̄eps fieri pōt eterne hereditatis nisi sit mundat⁹. Psal. Dñe quis hitabit in tabr. tc. Rñ. Qui in gredit sine macla. Dic ei symō pe. Dñe nō tantū pedes sz t man⁹ t caput. Supra nō potuit flecti: sed qñ dñs cōminat⁹ ē sepatio nem ab ipso: tunc petrus timore t amore p cussus obtulit pedes lauādos man⁹ t caput Sz christ⁹ eū corripuit asserens q̄ nō indi geret lotioni capitis t manuū: sed tm̄ pedū cum sb̄dit. Dicit ei ihs. qui lotus est nō in diget nisi vt pedes lauet. Per caput intelli gitur intentio t operatio q̄ in petro munda erant. Et ideo lotioni capitis et manuū nō indigebat. Debat em̄ in oibus intentiōem rectam t opatōem mūdā. Affectio aūt i pe tro t in ceter⁹ sctis aliq̄ puluere terrene affe ctionis aspgit. t iō indiget vt lauet. Augu. Ipsi hūani affect⁹ sine q̄bz in hac mortalita te nō viuit quasi pedes sūt. vbi etiā t huma nis rebz afficimur. vt si dixerim⁹ qm̄ pctūm ñ hem⁹: ipsi nos seducim⁹: qz hūani affect⁹ vtriq; sunt corrupti. Scdo lauit pedes in tocumentū. ad ostendendū q̄ prelati dñt la uare sb̄ditos. Tūc em̄ caput t pedes lauāt qñ prelat⁹ exēplo sb̄dit̄oz affect⁹ pur gat t mūdat. Sepe ot̄ingit q̄ pedes non la uent aut qñ man⁹ est inānata. aut qñ aqua est turbida t immūda. aut imundicia in pe dib⁹ est inueterata. hijs tribus de cauſ sepe sb̄diti nō lauant. Primo qñ man⁹ platorū id est opera eorum non sunt munda. Eccl. xxxiij. Ab immundo quis mundabitur. Gregorius nazanzen⁹. Mūdari p̄us oportz et sic alios mūdare. sapientē p̄ius fieri t sic

In cena domini.

alios facere sapientes. lumē effici ⁊ sic alios illūinare. Accedere ad deū ⁊ sic alios adducere. Sanctificari ⁊ sic alios scificare Manus hẽ rectas: ⁊ sic recti esse consiliū ⁊ rectū dare consilium Secundo qñ aqua est imūda. Aqua immūda ē amor mūdi. de qua dr Iere. ij. Quid tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidam. Talis enī aqua nō lauat sed coinq̄nat. Aug. Quisq̄s es qui es in mundo ad te venit q̄ fecit mdz vt emplat te de mdo. Q, si adhuc aliqua delectatōne te retinet mds: habitat in te q̄ mūdat mūdos et eris mūdus. Tercio qñ ipsa macla pdū ex numia freq̄ntatōne efficit tenax ⁊ inuetherata. Un dr Eccl. xxxiij. Qui baptizatur a mortuo. i. q̄ lauat a mortali pctō ⁊ iterū tangit mortuū q̄d pfic lauatio ei⁹. ij. Pe. ij. Facta sunt posteriora deteriora poribꝫ. Lotin gitē illis illō puerbiū. Canis reuersus ad vomitū ⁊ sus lota in volutabro luti. Secundo lauit pedes spūal⁹ aqua sui sanguis De qua lotōe dr Apoc. vij. Lauerūt stolas suas ⁊ dealbauerūt eas in sanguīe agni. Ex quo igit sanguis christi hz dealbare: videt q̄ habet ꝑtutē lactis ⁊ nō sanguis. lac enim est sanguis in vberibꝫ excoctus. Sanguis christi fuit excoctus in corpe suo ⁊ in nostro corde. In corpe suo fuit excoct⁹ igne amor, tam vehemēter enī in corpe suo ebulliuit: q̄ aperto latere suo cuz impetu emanauit. In corde aūt nostro sunt duo vbera. s. intellect⁹ et affectus. Debet aūt excoqui in vbere intellectus p meditatōem. et in vbere affectus p deuotionē. Et sic sanguis xpi excoct⁹ in corpore suo p amorē. ⁊ in corde nrō p meditationem ⁊ affectōem in albedinē vertit ⁊ animas nras dealbat ⁊ mūdat Apoca. i. Lauit nos a pctis no. i sang. suo. Ad lauādas animas nras xp̄us spūale lixiuiū fecit. In quo pro aqua posuit suū sanguinē pcioſum. i. Joh. v. Hic est qui venit p aquā ⁊ sāguinē ihs xp̄us. Pro cinere amaritudinē penarū Psal. ci. Cinerē tanq̄z pa. māducabā. Pro igne calefaciente amorē intensum Joh. xiij. Cum dilexisz suos q̄ erāt i mdo i fi. di. eos Sz qr istud lixiuiū nimis erat forte. Tum propter nimiū amorē. tū ꝓpter nimiā ebullitionē amor, Jō christus illō lixiuiū aqua duplici tēperauit. s. aqua lacrimatiōis quā in cruce effudit. vt hz Heb. v. Et aqua regenerationis q̄ de eius latere emanauit. Sic igit ex tli lixiuio sic facto ex aqua sanguinis sic commixto ex cinere amaritudis. sic calefacto ex igne amor, sic tēpato ex aqua lacrimatiōis ⁊ regeneratōis lauat pedes oim. i. affectus oim animar. Jō sbdit Et vos mūdi estis. Ex hꝫ textu hz vt dicit Aug⁹. q̄ discipuli baptizati fuerūt baptismate xpi. Et si obiciatur illd Joh. uij. q̄ xp̄us nō baptizabat sz discipuli eius. Rndet nō baptizauit turbas sz discipl's. Et si obiciť q̄ baptism⁹ etiam abstergit sordes pedū. g⁹ non indigebāt pedū ablutiōe. Rndet qui p⁹ baptismū statum decedit nō indiget hac ablutōe. Secus de alīs in quib⁹ affect⁹ terreni insurgūt ex sensualitate. Ideo Dicit. Discipuli mdi erant. sed adhuc maiori mundatōne opus erāt. qr semp ratō debz emulari charismata meliora. semp q̄z dz virtutū alta cōscendere Apocal'. xxij. Qui sanctus est sanctificetur adhuc. Sed nō omes. Sciebat enim quis nam essz q̄ traderet eum. pterea dixit Non estis mūdi oēs. loquit de traditore suo iuda

Pro quo sciēdū q̄ duo vniuersal'r hoiem mūdāt. s. elēosina ⁊ miscdia in paupes Lu. xi. Date elemosinā ⁊ oia mūda sunt vob Et amor di puer. x. Uniuersa delicta operit charitas. Lu. vij. Dimissa sunt ei pec. ml'. qm di lexit mul. Miscdia deficiebat in iuda. quia fur erat. paupes ei defraudabat. Itē deficiebat amor ad xp̄m. qr iam dyabol⁹ mīsat in cor eius vt traderet eū principibꝫ sacerdotū ad crucifigendū. Tunc sbdit. Postq̄z ergo lauit pedes eor accepit vestimēta sua et cū recubuisſz iterū dixit eis. Scitis q̄d fecerim vobis. q. d. Facta vidistis sz cām nō intelligitis. vos vocatis me magister Joh. uij. Rabbi manduca. Et dñe Joh. vi. Dñe ad quez ibim⁹ ꝛc. Et bñdicitis Mat. xxij. Un⁹ est enī magister vr. Et ipse sol⁹ dns creans ⁊ recreans Psal. xciv. Scitote qm dns ipe est dns: ipse fecit nos ⁊ n ipsi nos. Si ergo ego lauī pedes vros dns ⁊ magister: ⁊ vos debetis alter alter⁹ lauare pedes, i. officiū pietatis ⁊ hūilitat', primo impēdere. i. Thi. uij. Exerce teipm ad pietatē. qr pietas ad omia vtilis est promissionē hns vite q̄ nunc est ⁊ future. Exemplū enī dedi vobis quēadmodū ego feci vob et vos ita faciatz. q. d. In hꝫ facto illd intendebā q̄ sile debetis facere.

Nota dicit exemplū dedi vobis. Primo dedit nobis exemplū charitatis in eo q̄ officiū pietat, exhibuit inimico. Jup illd Mat thei. v. Diligite inimicos vros ⁊ benefacite hīs q̄ oderūt vos. Nam volens accedere ad cibū vite non dz gerere rancorē in corde

nam dicitur: i. Joh. iij. Qui odit frēm suuz hōicida est. et oīs homicida nō hz vitā eternā in se manentē. iō ad Ro. xij. Si esurit inimicus tuus ciba illū. si sitit potū da illi. Et hoc christus fecit iude: silr ⁊ nobis. Roꝝ. v. Cum inimici essem⁹ reconciliati sumus per sanguinē filij eius. Scdo dedit nobis exemplum hūilitatis: in eo q̄ vnic⁹ dei fili⁹ hūiliauit se corā inimico suo ⁊ discipul': lauando eoꝝ pedes. Ideo Aug. Si se ita diuina maiestas hūiliauit quid faciet humana īfirmitas. quasi diceret. Mlto ampli⁹ deberemus nos humiliare. Sz heu pleriq̄z sunt dicentes. Ego sum tante generositatis sicut ipse non attēdentes illud Bern. Humilitas est mater oīm virtutū. ⁊ necessaria ad vitā eternam sic̄ panis quotidian⁹ ad vitam corpalē Ideo Greg. Qui als virtutes sine hūilitate congregat: est quasi qui pulueres ī ventū spargit. Tercio dedit nobis exemplū puritatis in eo q̄ lauit discipulos. Pro q̄ no. q̄ debem⁹ lauare oīa membra si volumus digne accedere ad sacramentum eucharistie. Primo pedes. id est affectōes cordis: quod figurat Gen. xviij. in Abraam q̄ dixit Afferam pauxillū aque et lauent pedes vestri et requiescite sb arbore. Et ponā buccellaz panis ⁊ confortet cor vestrū. Spūalr. p abraam intelligit xp̄s pr̄ multaꝝ gentiū. qui per passionē attulit pauxillū aq. i. grām salutarem ad lauandū pedes. i. cogitatōes cordis Juxta illud Hiere. uij. Laua a malicia cor tuuz hierlm vt salua fias. Arbor est crux dominica sb qua est quiescendū contra estum carnalis dilectōis. Daniel. uij. Sub ea habitabant aīmalia ⁊c. Buccella panis ē corpus xp̄i qd hn̄tes mundiciaz cordis digni sunt suscipe. Aug. ⁊ hr̄ de cōse. dist. ij. quotidie. Si mens in affectu peccandi est ḡuari magꝫ dico eucharistie pceptōe q̄z purificari Et figurat Exo. xij. p baculū quē hr̄e dēm⁹ in manib⁹ ne cadam⁹. i. bona opa. Sz heu multi in baculo arūdineo. id est in paruis operib⁹ ⁊ vita lubrica. i. cōsuetudine ⁊ occasionib⁹ pctōꝝ accedunt ad illud sacramtū Sed qd pdest pedes lauare si nō fuentur mūdi. Ido dicit Can. v. Laui pedes meos quō inq̄nabo illos. Qui em̄ cū illotꝫ pedib⁹ intrauerit sctāsctōꝝ ad recipiendū corp⁹ xp̄i ipse sibi iudiciū manducat ⁊ bibit. Quod figurat. ij. Re. xix. p myphiboseth qui venit ad dauid illotis pedib⁹ ⁊ intonsa barba. vestesq̄z suas nō lauerat. ⁊ iō incidit ī iudiciū vt partem hereditatis amitteret. Spūalr. Quilibet p̄sumptuosus illotos habz pedes dū in corde gerit iram vl' odiū: vel barbam intonsam qui pctā nō confitet. Confessio ei est sicut rasoriū pctōꝝ. veste illota. i. inhonesta ꝯuersatione. Si talis venerit ad dauid id est ad xp̄m amittit ptem hereditatꝫ De q̄ psal. xv. Pars hereditatꝫ mee dn̄s. ⁊ sic incidit in iudiciū eterne dānatiōis. Scdo debemus lauare man⁹. i. opa ad tractandū diuinū sacramētuz. Ad hanc mūdiciā hortat Jaco. uij. Emundate man⁹ pctōres et purificate corda duplices aīmo. Quid est emūdare man⁹ nisi reddere aliena si iniuste detines. Non rapinā ⁊ vsurā sz opa bona facere Ista ꝟo mundicia maxīe est necessaria volētibus accedere ad sumendū agnū īmaculatum sicut dic̄ Psal xxv. Lauabo inter inno. man⁹ meas. Tercio totū corp⁹ lauare debemus p castitatē vt digni apparere possim⁹ coram deo: sicut dr̄ de cōse. dist. uij. non pōt vbi dicit Crisꝰ. Non pōt quisq̄z grām vite celestis accipe nisi purgat⁹ fuerit ab omī sorde peccati. Figuratū est iudith. x. q̄ lauit corp⁹ suū ⁊ vnxit se mirra optima ⁊ discrimīauit crinē capitis sui. Corpus lauat qui se mundat a peccato luxurie q̄ mundicia ē nccaria volentib⁹ ꝯmunicare ꝑm qd figuratū est. i. Re. xxi Si mundi sunt pueri maxīe a mlieribus māducent. hoc dicit omib⁹ fidelibus Un̄ g° se mirra vngit optima q̄ se affligit ieiunando: vigilijs insistendo. capitis crinē discriminat: qui scit exinanire et excutere cogitationes mētis: Quarto lauare dēm⁹ oculos mentis ad contēplandū celestia: qd fecit ille cecus illūinatus Joh. ix. Abijt ⁊ lauit ⁊ venit videns. Jō Can. v. Oculi ei⁹ sic̄ columbe q̄ lacte lote sunt sup riuos aquarū ⁊c. Dicit ergo xp̄s lauās discipulorū pedes Exemplum dedi vobis ⁊c

De eodem Sermo XC

Vrgit a cena

s et posuit vestimēta sua Joh. xiij

Quia ista pn̄s dies: dies cene vocatur. Jō de cena aīme ē dicendū. Amb. in examerō. Taz grandis via restat homini decedenti: vt ve illi homī qui in suo obitu sacramento eucharistie dign⁹ nō fuerit ⁊ meruit priuari. Et ideo nota. est cena laudāda ⁊ amanda: ⁊ est cena detestabilis ⁊ vituperanda Est em̄ quadruplex cena bona. Fec

In cena domini

enim xps cenā in corde iusti viri spūali qua
dā psolatōe. hodie spēal'r t q̄tidie in altari d̄
suo corpe pprio. die crastia i ligno crucis mor
tē sustinēdo. Ultimā fecit in celo bonis gl'ifi
cando. Prima ergo cenā fec in corde viri
iusti spūali quadā consolatōe. tūc em mētē
viri iusti reficit vespe vesperē. s. sole. i. defi
ciente sol' in corde claritate t caloze. ps. lxxij
Exitus matutini t vespe velectab. Attende
q̄ ortus gr̄tie mane dr̄ pter grām: q̄ oriē ve
spere qñ in corde sumit. Hec cena significat
Judith. vi. vbi dr̄ q̄ Ozias precepit achor
vocari ad conciliū. finitoq̄ cōcilio fecit cenā
magnā. Et de hac cena dr̄ Apoc. iij. Ego sto
ad ostiū t pulso: si q̄s audierit vocē meaz et
aperuerit mihi intrabo ad illū t cenabo cū illo
et ipse mecū. Cenabo cū illo. q̄ fide t ope de
lector t ipse delectabit de ope meo. psal. xcj.
Delectasti me dñe i factura tua: et in hijs q̄
tuipe in me facies. sicut vult glo. Scdam
cenam fecit hodie t q̄tidie in altari de pprio
corpe. De hac cena Lu. xxij. Quidā hō fec
cenā magnaz. que dr̄ magn̄ ppt magn̄ cibaria
que ppat. Et ō cum magna reuerentia est
ad ipsaz accedendū. Apls. i. Cor. xj. Cōue
nientibo vob in vnū iā nō est dñicā cenam
manducare. vnusq̄sq̄z em suā cenaz psumit
zc. No. q̄ pmo instituit quō ad corp' dñi
sit accedendū. s. concorditer. ibi. Conuenientī
bus vob i vnū. Scdo arguit eos q̄ nō mā
ducant reuerēter. Jam nō est dñicā cenam
manducare. Non em vidr̄ q̄ sit pueniēs vt
sic conueniāt ad mānducandu: ac si possent
melius t dulc' mānducare in mēsa dñi. cū di
catur Ecci. xxxij. Qui edunt me adhuc esu
rient. t qui bibūt me adhuc sitient Qr ergo
tal'r veniūt pleni t satiati delectatōe peccati
ideo nō sentūt illi' panis dulcedinē t dele
ctationē in q̄ est omis suauitas. puer. xxvij.
Anima saturata calcabit fauū mell'. Sicut
em fau' mellis ē ꝺ cera. sic mel ꝺ cera xp̄z si
gnificat ꝺ spē pais t vini. Tercīā cenaz fe
cit in die crastina i ligno crucis moriēdo. De
qua cena dic glo. sup illa ꝓba Jo. xiij. Sur
git a cena. Cena xp̄i significat passionē. Si
cut em post cenā nō fit prandiū. sic etiā xps
post q̄z semel passus ē n̄ itez patit. Nec glo.
O q̄z inequal' fuit illa cena cenis voluptuo
soz. Illi nanq̄z in cenis suis vtunt cibo t po
tu delicioso. xps aūt dicit in ps. lxxiij. Dede
rūt in escā meā fel: t i si. m. po. me ace. Dui'
c. bi recordent delicioси t cōfundent. paupes
recordent t sustētent t ad oia sustinēda ani
menť. Amb. Quantūcunq̄z sint gūia q̄ pa
teris leuia tibi videnť si cōsideras eū q̄ p te
fel bibit: t q̄ ad patibulū iuit q̄ te inuitat ad
celum. Jō dicit dñs Treno. iij. Recordare
pauptatis t transgressiōis mee absinthij et
fellis. Mar. xv. Dabāt ei bibere mirratū vi
nū. Ubi dic glo. Hoc aceto succ' letal' pomi
abstergit. Attēde q̄ xps in hac cena mortis
sue nuptias fecit. tūc em feminā formauit. i.
eccl'iaz t eā sibi cōiunxit. vt dic glo. sup illō
Hen. ij. Quāobrē relinq̄t hō prēm t mrēm
. i. sinagoge carnalē obstantia de qua nat' ē
fm carnē. t adhesit vxori sue. i. eccl'ie vt sint
duo in carne vna. est enim caput eccl'ie t ipsa
corp' eius q̄ soporatus ē somno passiōis vt
sibi cōiunxit. i. eccl'ia formaret. Nec gl. Iste
fuerūt mirabiles nuptie: q̄ sunt in ip' spon
si morte celebrate. De hijs intell'r illō qō dr̄
in Apoc. xix. Beati q̄ ad cenā nu. agni vocati sūt.
Hāc vocē scī martires audierūt p passiōis
christi imitatōem. q̄ em ad has nuptias p
uenerūt mltas tribulatiōes sustinēdo. hui'
cene volūt eē ptcipes. Et q̄ fuerūt socij pas
sionis. sic t erūt cōsolatiōis. i. Cor. i. Scien
tes q̄m sic cōsocij passionū est' sic eritis t cōso
lationū. Quartā cenā fec dñs in celo. et h̄
erit qñ congregabit dispsiones isr'l. Hec cena
significat p cenā quā fec Assuerus rex sic le
gif Hest. i. q̄ assuer' fecit cenā magnā maio
ribo t magistratib t potentatibus cōsulib
suis t pfectis. Ad illā cenā quicūq̄z q̄ dño si
deliter fuierūt vocati sunt. Illi inq̄z fui de q̄
bus dr̄ Isa. lxv. Serui mei cōedēt t vos eli
metis: fui mei bibent t vos sitietz. serui mei
honorabūtur t vos cōfundemi. serui mei le
tabūtur p exultatōe cordis t vos clamabitz
pre dolore cordis t p cōtritōe spūs vlulabi
tis. Et hec oia ponunť fm glo. de mal' qui p
munť in iferno t de bonis q̄ letanť in celo.
Itē no. q̄ alia ē cena detestabil' t vitupanda.
et hec ē quadruplex. Est ei cena luxuriosorū
auaroz: superboz: t dānatoz. Pria ē luxurio
soz: t hec significat p cenā illā quā fec holo
fernes Judith. xij. vbi dr̄ q̄ holofernes dixit
ad vagao eunuchū. Uade t suade hebreaz
hanc vt spōte cōsentiat hītare mecū Et sec
postea q̄ mulier recepit eū dū esz ebri'. Se
cunda cena ē auaroz siue cupidoz. hij sūt q̄
inter alios petōres reputanť quasi ifideles
Un t apls vocat eos idoloz fuitores. t ista
fugiēda ē: vt dic glosa Amb. Sic idolatria
vni deo nititť auferre gl'iam ne sol' nomē di
uinitat' hēat. Ita t auar' i dei res se extendit

vt solus vsurpet qđ deus oĩbꝫ fecit. Jō q̄ ve
rā fidē hꝫ nō q̄rit in hys miserijs diues fieri
cū talibꝫ infidelibꝫ. s. auar⁹. Et hinc ē qđ dic
apl's. i. Cor. x. Si q̄s infideliū vos vocat ad
cenā et vultis ire oĩa q̄ vobis apponūtur
māducate nihil interrogātes ꝓpter ꝯsciam
Tercia cena ē supbꝫ ꝛ cū talibꝫ nō ē cenan
dū aut cenare securū. psal. c. Supbꝫ occ'o et
insa. coꝛ. cū h̄ ñ ede. De hac cena dꝛ Matt.
xxij. de pharisei⁹ qui ꝓmos amāt recubit⁹ i
cena Et hec significata est in cena illa quaꝫ
fecit herodes Mar. vi. vbi dꝛ q̄ herodes. i.
glorias fecit cenā magnā principibꝫ ꝛ tribu
nis. In qua cena iohes decollat⁹ ꝛ interimit
ꝓ saltatricē. i. ꝓ imanē mōi gl'am. Quarta ce
na ē dānatoꝛ. Apoc. xix. Uenite ꝛ cōgrega
mini ad cenā dei magnā vt māducet⁹ carnes
regū ꝛ tribūoꝛ ꝛc. In ista cēa pāis q̄tidian⁹
erit moꝛs eterna. psal. Sicut oues i inferno
positi sūt moꝛs depascet eas. Apoc. xvi. Mā
ducaueru nt linguas suas ꝓ dolore De potu
coꝛuꝫ dꝛ in psal. Ignis ꝛ sul. ꝛ spūs ꝓcel. ps
calicis eoꝝ. Deut. xxxij Fel draconū vinū coꝝ
et venenū aspidū insanabile ꝛc. Et ysa. xxxij.
Amara erit potio bibentibus eam.

De eodem Sermo XCI

Omo quidam

h fecit ce. magnā Lu. xuij. Aug.
in li. de moꝛibꝫ eccl'ie dicit q̄ pa
nis material' hoiem alit coꝛpal'r ꝛ necat acci
pitrem. Spūal'r. sic panis sacramental' alit
hoiem spūal'r i aia ꝛ necat accipitrē. i. hoiez
viuentē sine intellectu ꝛ rōne. De q̄ Job. xx.
Panis ei⁹ in vtero vertet in fel aspidū intus
secus. Nā dicūt nakales q̄ de vna ꝛ eadem
herba accipit serpēs venenū ꝛ apis mel. sic
dicit Bern̄. in ser. Sane i mēsa vna de vno
pane in cena dñi cōsecrato petr⁹ ꝛ iudas ac
cepēt. vn⁹ in bñficiū: alter i suppliciū. petr⁹
i salutē. iudas i moꝛtē. Idcirco req̄rit discus
sio cōscie ad volentē accedere ad cenā vite.
De q̄ thema. Nō quidā fe. ce. ma. Pro q̄
sciendū hec cena figurata ē Exo. xij. in agno
pascali quē iudei cōederūt in liberatiōe sua
de terra egypti. Naꝫ sic illi ꝓ agnū pascalē li
berati fuerūt de egypto. sic nos ꝓ xpm de iferno. Nota hystoriā Exo. xij. Cunq̄ vellet
dñs liberare filios isrl' de ptāre pharaonis: p̄
cepit vt tollerēt agnū q̄ essꝫ sine macl'a. ꝛ illū
deberēt cōedere assꝫ igni ñ crudū nec coctū
aqua Et sāguinē ei⁹ debereṫ signare sup limi
naria domoꝝ suaꝝ. Per filios isrl' qui capti
ui fuerūt in egypto sb ptāte pharaonis: nota
totū gen⁹ hūanū qđ erat sb ptāte reg' egypti
id est tenebraꝝ plus q̄. v. milia annoꝝ. et ꝓ
nullū liberari potuit Tādē misit⁹ dñs nostri
misit nob agnū. i. filiū suū. De q̄ Jsaias cla
maverat cū desiderio ad deū ꝓēm d. Emitte
agnū dñe dñatoꝛē terre d petra deserti ad mō
tem filie sīō. Jsa. xvi. Et ꝓ sanguinē h⁹ agni
libati sum⁹ de ptāte diaboli. i. Pe. i. Nō coꝛ
ruptibilibꝫ auro ꝛc. De illo agno dꝛ Piere.
xi. Quasi agn⁹ māsuetus q̄ portaṫ ad victi
mā. i. ad moꝛtē. Sic fuit xps māsuet⁹ in pas
sione ꝛ patienter sustinuit moꝛtem ꝓ nobis
Nā cū male tractaret⁹ verbis ꝛ ꝓberibꝫ nō se
vindicabat nec cōdicebat Jsa. liij. Quasi ag
nus coꝛā tondēte se obmutuit Jstū agnū de
dit nobis pr̄ celest'i cibū. Huc hoꝛtaṫ apl's
nos ad cōedendū cū dicit. Itaq̄ epulemur
Quō aūt dēm⁹ comedere agnū istū ꝓ illo
q̄ filij isrl' cōederūt sine fermto. s. pcti. i. Coꝛ.
v. Modicū fermentū totā massaꝫ coꝛrūpit
ꝛc. De illo etiā q̄ scꝛ dñt esse sine macl'a pcti
dicit. i. Coꝛ. xi. Probet aūt semetipꝫ hō vtꝛ
sit mōs de pcto. et sic de pane illo edat ꝛ de ca
lice bibat. Qui em̄ māducat indigne iudici
um sibi māducat ꝛ bibit. ꝛ reus erit coꝛpis ꝛ
sāguis dñi. ac si ꝓpm occideret. Ambr. Qui
indigne ꝓpm sumit idē est ac si ꝓpꝫ occideꝛ.
Aug. Magis peccat q̄ xpm tradit peccāti
bus mēbris q̄ iudas q̄ tradidit xpm crucifi
xoribꝫ. De iuda dicit dñs Ue illi ꝓ quē tra
det⁹ hois. Ue illi qui ad mēsaꝫ dñi accedit
indigne. Judas tradidit xpm iudeis. ille tra
dit eū demonibꝫ: que in locū demonū sumit
ille vendidit ꝓ argēto. iste vendit ꝓ modico
pcto. De iuda dicit dñs. Qui intingit manū
mecū in parapsidē hic me tradꝫ. Ille manū
cū dño in papsidē mittit q̄ cū pcto ad mēsā
dñi accedit. Et q̄uis dñicū coꝛp⁹ sumat nō
tamē ad vitā eternā: sꝫ ad dānationē. Aug.
De vno pane petr⁹ accepit ꝛ iudas. petr⁹ ad
vitam: iudas ad moꝛtē. Uñ cantat eccl'ia in
quadā seqntia. Sumūt bōi sumūt mali soꝛ
te tñ inequali vite vl' interit⁹ Moꝛs ē mal'
vita bōis vide paris sumptōis q̄ sit dispar
exitus. Bern̄. pōit exēplū in floꝛe. Idē flos
dat mel in apibꝫ. venenū in aranea. sic idem
coꝛp⁹ dñi vita ē bonis ꝛ mal' interit⁹ Job. xx.
Panis ei⁹. i. coꝛp⁹ xpi in vtero ei⁹. i. pctoris
vertet in fel aspidū. Quātū displiceat deo q̄
immūdi accedāt ptz in Oza: q̄ cū tetigissꝫ
archā in qua erat manna stati cecidit ꝛ expi

In cena domini

rauit: eo q̄ illa nocte cū vxore sua dormierat Qđ videns dauid timuit archā inducere ī domū suā .ij. Re. vi. Greg. Intuendū q̄tū delinquat q̄ ad corp⁹ dñi reus accedit. Si il le morte mulctat qui archā dñici corpis figurā gestantē minori q̄m debuit reuerēt ia tetigit. Si dauid tūc timuit figurā dñici corpis inducere ī domū suā qui adeo bon⁹ erat q̄ dñs de eo dixit. Inueni vir̄ sm cor meū. mlto magis dz xp̄ianus in pctis exīs timere corpus xp̄i ī os suū sumere. Si centurio dixit. Dñe n̄ sum dignus vt intres sb tectū̄ meum: quō tu pctor̄ p̄sumis eū sumere ī os tuum. Johes baptista sanctissim⁹ inter natos mlier̄ cōtremuit. et n̄ audebat tangere verticem xp̄i .quō tu pctor̄ scies te esse ī pctis audes corpus xp̄i mād̄icare. Et tñ dz nll's posset se reputare dignū. nec ꝓpter hoc tñ cōmunionē pretermittere dz. Si em̄ dolz de pctis et cōfessus fuerit dñs implebit qđ in nobis deficit. Exēplū. Mō ach⁹ quidā q̄ se ꝑparat unq̄tū poterat ad cōionem. Lunq̄ post agnus dei in orōne iaceret vidit in manibus sacerdot̄ puer̄ ih̄m quasi in cruce pendentes et oīa vlnera eius sāguīe fluebāt Turbatus ergo reputabat se indignū. et nō cōicauit cū alīs. Dicta aūt missa cū essz m orōe appuit ei bt̄a ꝟgo. di. Cur hodie n̄ sumpsisti corp⁹ filij mei. rndit se ee indignū. Virgo ait. Tu cogitas te indignū et ds ꝑ esse dignus: roga eū vt faciat te dignū et vide ne sis le de cetero facias. Scdo nota q̄ agnus ille cōedebat igne assatus. p qđ notat q̄ illi q̄ volūt digne accedere dñi esse igne charitat̄ accēsi ad deū et ad p̄xim. Leui. vi. Ignis in altari meo sp ardebit quē nutriet sacerdos sbtiēs ligna mane et vespe p singl's dies. Bre. Altare dei est cor nostr̄ in q̄ dz sp ardere ignis charitatis. quē mane nutrimus dū xp̄m mane iudicatū et vespe crucifixū recolim⁹. Ber. Sup oīa te mihi reddit amabilē calix quē bibisti in ara crucis. Videat aūt quilibet nostr̄ quō nutriat ignē in altari cordis: sic q̄ nō ponat ignē alienū. i. ignē luxurie: inuidie male cōcupiscētie. ne ei cōtigat sicut nadab et abīu qui ignē alienū obtulerant cor̄a deo in thuribul̄ suis Et egressus ignis de celo extinxit eos. No. historiā Leui. x. Et sicut dz Nu. xvi q̄ chore et sui ꝓlices ducentiq̄nq̄ginta qui inuidebāt moysi et aaron d̄ principatu cū starent cor̄a dño et hr̄ent thuribula ī mānibus egressus ē ignis de thuribul̄ et deuorauit eos Sic cōtingit illis qui h̄nt ignez inuidie in cordibus suis. Jō quilibet ꝑhet seip̄m anteq̄z accedat an habeat charitatē ad deū. qz q̄ nō diligit deū excōicat ab ip̄o. Apl's. i. Cor. xvi Qui nō diligit dñz sit anathema. i. excōicatus. Ūñ talibus cōsulendū ē qui nō h̄nt charitatē duobus q̄ abstineāt q̄usq̄z possint cū charitate accedere. dūmō vicz sine aliq̄ scādalo possint supsedere. Et si n̄ instat necessitas vl scandalū nō dz eū quis cōpellere. vt in mortali cōicet. Dz enī hīe dilectōem ad p̄xim vt p̄us eos recōciliet quibus imꝓperauit si quo mō pōt et dimittat oēm rancorē Mat. v. Si offers munus tuū ad altare et recordatus fuer̄s q̄ frater tuus hz aliq̄d aduersuz te relinq̄ ibi munus tuū añ altare. et vade p̄us reconciliari fratri tuo: et tūc veniens offeres munus tuū. Exēplū de q̄dā epo qui rogauit deū q̄ q̄ digne cōicarent ei reuelaretur tc̄. Tercio p̄ceptū fuit eis vt baculū in mānu tenerēt. Sic qui mād̄icare voluerit de illo agno dz hīe baculū. i. fidē catholicam. Sic em̄ baculus iuuat et tenet hoiem ne cadat: sic fides tenet hoiem ne cadat ī infernū: sz p̄ueniat ad vitā eternā. qz sine fide nemo pōt saluari. Apl's Heb. xi. Credere optz accedentē ad deū. Hlo. s. q̄ sit vnus de⁹ et nō alius ī celo et ī terra. Debemus g⁹ in h̄ sacramēto simpl'r credere q̄ nob̄ dicunt et nihil vltra scrutari qz hūanus intellēs nō pōt apphendere ꝓtutē h⁹ sacramti. Eccl. iij. Altiora te ne q̄sieris et fortiora te ne scrutat⁹ fueris sz q̄ ꝓcepit tibi dñs cogita illa sp. Nā ibi oms sensus decipiūtur. vt patz intuenti dempto sensu audit⁹. vt figurat Ben. xxvij. Jsaac q̄n benedixit iacob fuit deceptus ī oībus sensibus ꝓter sensu auditus qz audiuit vocē iacob. Et sic oēs fideles q̄n audiūt: h⁹ ē corpus meū veraciter credere debēt. Sūt aūt multa q̄ simpl'r credere dēmus Prim est q̄ ille panis quē offert sacerdos post ꝓsecrationē nō est panis sz corpus xp̄i et vinū sanguis xp̄i. Exēplū scūs Bregorius q̄ndā matronā cū cōicaret et in porrigēdo dicerz Corpus dñi nr̄i ihu xp̄i custodiat te ī vitā eternā. illa incepit ridere. Tūc scūs Brego. manū retrahēs in cōicatōe req̄siuit cām sui risus. Dic mlr. Veri hūc panē manibus meis paraui et nunc miror quō potest̄ dicere q̄ sit corp⁹ xp̄i. Tūc flens bt̄s Greg. vna cū ppl'o ceperūt deū rogare vt dignaret suā ꝓsonaz mōstrare. Statim sp̄es panis mutauit se ī sp̄em sanguis et carnis. Qđ videns mlr ꝓuersa cognouit pctm̄ suū Scdo optz credere

q̄ in singulis ptib⁹ hostie totus ⁊ tātus sit: et in vna parte hostie tātus q̄tus i integra Exemplū quidā in die pasce expectauerat donec oēs cōicauerant: tūc sacerdos ꝛfectū videns dubitare ceput vtz x̄ps tātus essz in ptícula q̄tus ē in integra. Et cū accepissz hostiā in ore eius mutata est i carnē: ⁊ extraxit in magnitudinē pollicis. ita q̄ ꝛglutire nequiret. vñ nimiū turbat⁹ flexis genubꝫ flere cepit rogās ꝛfū vt errozi suo pceret. ⁊ sic corpus in formā priozē redegit ⁊ sic ꝛglutiuit.

Tercio optz credere q̄ tm̄ valet corp⁹ x̄pi a malo sacerdote consecratū sic a bono. Un̄ Aug. dic̄ q̄ diffozmitas medici nō ipedit ꝛfectū medicie. Hze. Uim sacrāmti n̄ mutat vita ministri. Sic ei veter⁹ n̄ sit ꝛ veteriore sic n̄ fit melius ꝛ meliore. Quarto ille agnus cōedebaf cū lactucis agrestibꝫ. i. cū cōtritione ⁊ amaritudie aīme nr̄ē ⁊ omnū sceleꝝ Job. iij. Anteq̄z comedā suspiroz quasi iundantes aq̄ sic rugit⁹ me⁹. Et sic fec̄ ezechias Isa. xxxviij. Recogitabo ti. oēs an. me. i amaritu. aīe mee. Et sic ista lactuca dz conteri i mortiolo volozis ⁊ cū succo flet⁹. Hze. i moral'. Carnes agni cū lactucis agrestibꝫ sūt edē ꝛ. vt cū corp⁹ redemptoris accipim⁹ nos p̄ peccatis nr̄is in fletibꝫ affligam⁹ Quito sanguis agni sup vtrūq̄z postē dz poni. i. nō tm̄ sumēdo corpis oze: sz oze mēti. Nā sumptio corpal' sine sūptiōe spūali nihil pdest. vt dicit Aug. q̄ ille ē spūal' cibꝫ. Jō dic̄ Auicēna Libꝫ q̄ irat⁹ corpibꝫ sumit nihil nutrit. Rō Nā est⁹ ire calozē naturalē a sua digestione impedit ⁊ restrīgit. Sic sumere corp⁹ dn̄ici cuz imūdo spū nullū p̄fert anie nutrimētū. Nā videm⁹ q̄ ignis n̄ nutrit ab aqua sz magis corrūpit. et sic aīa peccatrix n̄ nutrit per sumptōez h⁹ cibi. Sexto edebāt caput cū pedibꝫ ⁊ intestinis. Spūal'r. caput ist⁹ agni est diuinitas. i. Loz. xi. Caput x̄pi ꝛ. Pes eius ē caro ipsi⁹ q̄ est infima in ipsa natura. intestia ei⁹ ē aīa. Ista oīa dēm⁹ cōedere p̄ veram fidē ⁊ nob incorpare. Fuerūt aūt q̄daz hereticī q̄ dixerūt eū nō habuisse diuinitatē Illi aūt nō cōedebāt caput. i. fidē diuinitatis sibi nō incorpabāt. Alij dixeīt ipm nō habuisse aīam rōnalē sz diuinitatē loco anie. isti intestina n̄ cōedebāt. Alij dixerūt ipz n̄ habuisse carnē hūanā sz fantasticā vl' ꝛ celo ꝛlatā. isti pedes nō cōedebāt. i. ei⁹ carnē per fidē verā nō incorpabāt. nos ꝫo caput cū intestinis ⁊ pedibꝫ comedem⁹. i. ō ei⁹ diuinitate carne ⁊ aīa fidel'r ⁊ catholice sentiā⁹. Septimo comedebāt succinct⁹ renibꝫ. Spūal'r. sic nos cū cōtinentia carnis ⁊ mēris. iste est cingul⁹ renū. ꝛ q̄ Hze. Lūbos pcingun⁹ cuz carnis luxuriā coartam⁹. Figural'. i. Re. xxi. Cū seruiret dauid voluerūt edere panes ꝓpositionis: ait achimelech sacerdos Si mundi sunt pueri maxīe a mlieribꝫ mādūcēt. Jn q̄ dat̄ intelligi q̄ ad sūptionē illi⁹ cibi hodie nobis ꝓpositi req̄rit̄ castitas. Nā exo. xix. dz cū ppls ꝛeret recipe legē fuit pceptū ei. Esto te pati vsq̄z ad die terciū ne appꝛopiq̄t⁹ vxoribꝫ vris. Quāto magis hodie cū dēm⁹ recipe dn̄m ⁊ datoꝛē legis Octauo hēbant calcia/menta in pedibꝫ. sic nos sm̄ Greg. respicere dēm⁹ vitā patrū antiq̄rū. Can. vij. q̄ pulcri sunt gressus tui filia p̄ncipis in calciamētis. i. in cōsideratōe paterne vite Uel sic. calciamenta i pedibꝫ. i. bonū affectū ⁊ desideriū n̄ peccandi vt calcem⁹ terrena d̄sideria. Jō in figurā illi⁹ añ dationē illi⁹ cibi x̄ps lauit pedes discipulorū. Diceres quare h̄ sacramētū sb̄ spē panis ⁊ vini datur. Rn̄. ꝓpter quat tuor. Prīo ꝓpter meritū. Un̄ Hze. Fides n̄ hz meritū vbi hūana rō p̄bet experimētū. Secundo ꝓpter pcōres. si enī cū in maiestate sua videret oēs q̄ eēnt i malo statu perīet. Tercio ꝓpter nrāz fragilitatē Neo em̄ possz eū videre i sua claritate: ex q̄ vide⁹ q̄ neq̄m⁹ inspicere solē. Et h̄ pz i filijs isr̄l' qui n̄ potuerūt inspicere moysen nisi p velamia. Quarto ꝓpter nauseā: qz nausea essz hoi si videꝝ crudā carnē. ⁊ iudei insultarēt dicētes, x̄pian⁹ comedūt eoz ꝛeū ⁊c. No. m'ta hodie fiunt i die cene ab eccl'ia. Prīm hodie publice penitentes recōciliant. In capite ei ieunij cādele accense publice penitentibꝫ dant. Cilicio ab epo eis tradit: ⁊ sic ab eccl'ia ejciunt. Per qđ significat q̄ cū adā peccassz posit⁹ ē flām⁹ gladi⁹ añ ostiū paradisi qui significat p cādelas accensas: ⁊ tūica pellicea indutus ē. p qđ significat cilicio: ⁊ exclusus ē a paradiso. sic ille q̄ ab eccl'ie ianuis excludit̄. Hac ꝫo die recōciliāt m'tiplici ꝛ cā. Prīo qz hac nocte x̄ps pet̄z publice peccātem sibi recōciliauit q̄ publicā pniam fec̄ cū publice et amare fleuit. Scđa cā qz hodie fuit x̄ps captus ⁊ ligat⁹ vt. s. sua captiuatiōe captiui soluerent Jō publice penitētes d̄nt solui: qz x̄ps p eis hac nocte voluit capi ⁊ ligari. sic ille qui est i carcere dimittit̄ q̄n sufficies obsēdatur. Jō x̄ps ait Joh. xviij. Si me q̄ritis, sinite hos abire. Tercia cā qz x̄pc hodie p̄ peccatorꝫ pniaz facere incepit. i. Pe. ij. Pctā

nostra ipse ptulit sup lignum in corde suo. Isa.liij. Ulnerat⁹ ẽ ppter iniq̃tates nr̃as attritus est ppt̃ scelera nr̃a. Scõm qz hodie institutũ est sacramtũ sacramtoz. scz corpis christi. Jõ cõuenięter hodie conficit crisma qđ est materia mltoz sacramẽtoz. vt vnctionis cõfirmatõis t ordinis sacerdotal'. Tercium qz vn⁹ tm̃ celebrat hodie qđ significat in collegijs et cõuentib⁹. ad significandum pmo q ꝓpium imitemur: q̃ sol⁹ celebrauit qñ corp⁹ t sanguinẽ ꝓsecrauit t oms discipl'os cõicauit. Scđo ad inuendũ q istđ est sacramentũ vnitat⁹ p qđ fideles vniunt'. i. Loz. x Unus pais t vnũ corp⁹ ml'ti sumus: oms q̃ de vno pane t de vno ca. ptici. Tercio ad inuẽdũ q oms dñi obedire vni. s. vicario xpo summo põtifici. Ben. xxvij. Seruiant tibi ppli. i. laici inferiores. adorent te tribꝰ. i. superiores. Esto dñs fratrũ tuoz. i. carnaliũ et alioz. Quartũ hodie altaria denudant' ad significãdũ q xps fuit ml'tiplici veste denudatus Prio naturali. ps. xxi. Diuiserũt sibi vestimẽ. m. t su. ve. m. mi. sor. Scđo corpali scz corpe qđ fec̃ mater. qz aiam ꝺnu dauerãt a corpe. Tercio spũali. s. apl'orũ. Isaie. xlix. Hȳs oibus velut vestimto vestiẽr. Mat. xxvi. Discipuli omes relicto eo fugierũt.

Quintũ qz altaria hodie abluunt' aqua t vino t fundit' in modũ crucis ad ostendũ q xps eccl'iam suã lauit p aquam t sanguinẽ. Apoc. i. Lauit nos in sang. suo a pec. nr̃is. Et lumia q̃nq̃ in modũ crucis in altari cõburũt. ad ostendũ. v. vl'nera q̃ ardere hodie debent in nr̃a meoria. Ber. Sic p oia te mihi reddit amabilẽ bone ihu calix quem bibisti Deꝰ. xij. Recogitate eũ qui talẽ sustinuit p peccatoribꝰ aduersus semetipm̃ ꝺictionez vt nõ fatigemi animis vestris deficientes.

Sextũ tribꝰ diebꝰ moris xpi plangit'. t merito. Prio qz sol mortẽ xpi tribꝰ horis planxit obscurat⁹. Scđo qz tribꝰ diebus et noctibꝰ mortu⁹ erat xps. Tercio qz xps in tali passione ter potuiss3 moz. primo in flagellatõe qz ali⁹ hõ in tali flagellatõe expirasset. scđo in crucifixione. tercio in lanceatiõe. tam enim mortuũ ite occiderunt. Idcirco q̃libet die tres lamentatiões cantant' de libro Trenoz.

Septimũ summ⁹ põtifex hodie large dat elemosinas qz xps hodie nob exhibit valde liberalis. Ber. Dedit nobis carnẽ in cibuz et sanguinẽ. in potũ aquam in lauacz. sudorem sanguinis in medicinam.

Liens ihũs qz

s omnia iam cõsummata sunt vt consũmaret scripta dic̃. Sitio. Illi aũt spongiã plenã aceto ysopo circũponentes obtulerũt oi ei⁹: cum igit' accepisset ihs acetũ dixit. Consũmatũ est. et inclinato capite tradidit spm̃. Jo. xix. Christus in vita sua iudeis ml'ta salutifera documẽta dederat t exhibuerat ml'ta sãctitat⁹ exẽpla. ꝓtulerat ml'ta bñficia t miracl'a. Sz hodie miseri iudei p documẽto dederũt xpo dura verbera. pro bñficijs dederũt sibi durissima crucis tormenta. Non restabat aũt nisi vna pena. s. vt ipm̃ felle t aceto potarent. sic in autoritate ꝓposita dr. In qua quidẽ autoritate tria ponũtur ex pte xpi. Prio ponit' eius fernens charitas: cũ dixit Sitio. Scđo ꝓsummata veritas cũ sbdit Consummatũ ẽ. Tercio magꝝ pietas. cũ dr Et inclinato ca. tradidit spm̃. Quarto ex pte iudeoz magꝝ crudelitas i hȳ q sibi ad bibendũ porrexerũt acetũ

Circa pmũ notandũ q in hȳ qđ xpus dic̃ Sitio: eius feruẽs charitas denotat'. Nõ enim sitiebat aquã sz salutẽ nr̃az. ñ sitiebat vinũ sed pfectũ nostr̃. nõ sitiebat aliquẽ liquorẽ sz nostr̃ amorẽ. Bern. Sitio aut xps nõ voleo. O dñe qđ sitis. Fidẽ vr̃am: salutẽ vr̃az. gaudiũ vestr̃. plus aiaz vestraz q̃z corporis mei cruciat⁹ me tenet. t si nõ mei saltẽ vestri miseremi. Jsta eni charitas tã intẽsa oẽs alios amores supat t excellit. s. amorẽ nałalem matrimoniałẽ socialẽ t aialem. Amor naturalis est q̃ est inter pr̃em t mr̃em filiũ t filiam Et istũ amorẽ excellit amor xpi. nll'a ei mat filiũ tm̃ dilexit: qtũ xps nos hodie amauit Isa. xlix. Nunq̃d obliuisci põt mater infantem suũ vt nõ misereat filio vteri sui. Et si illa oblita fuerit ego tm̃ nõ obliuiscar tui. Ecce in manibꝰ meis descripsi te muri tui corã oculis meis sp. Nunq̃z eni fuit aliqua mater q̃ filiũ suũ intantũ diligeret q nomẽ suũ in manibꝰ pingi vel scribi faceret: vt sic die ac nocte meoriã eius hẽret. Xps aũt in manibus suis nos scriptos die ac nocte portat vt semp meoriã nostri hẽat. Et illa scripta nõ fuit facta cũ calamo vl' attramẽto vel i pergameno. Sz calami fuerunt acutissimi claui. Attramẽtuz ei⁹ sanguis pciosus. scriptores iudei peruersi. pergamenũ caro manuum.

Scđo excellit amorẽ matrimoniałẽ q̃ est

inter virz mulierē. Et hꝫ in duobꝫ. Primo in hꝫ q si vxor fornicat vlteriꝰ a viro nō recipit Sz si anie nostre sponsum xpm reliquerunt et diabolo adultero cōsentiūt. xps eas penitē/tes recipit Et tō in cruce manꝰ extēdas tenet ad innuendū q pctōres ad se reuertētes pri nus amplexat. Hiere.iij. vulgo dr Si dimi serit vir vxorē suā et recedens ab eo duxerit virū alterz nunqd reuertet vltra ad eū. Et infra. Nunqd nō pollura z cōtaminata erit mlier illa. tu aūt fornicata es cū amatoribꝫ multis. Tamen reuertere ad me z ego suscipiam te dicit dns. Scdo amor xpi excellit amorē matrimonialē in hꝫ q si eēt aliqua vxor que maclas i facie vl in corpe suo hꝫet et nō posset ab ist maclis emūdari nisi se vir vlne rari faceret. z in suo sanguie vxor balnearet Non est aliqs vir q vxorē suaz tm diligeret q ista sustinere velz. Anie aūt nostre q erāt christi: macul pctōz erant plene. et tō xps i in qnqz ptibꝫ vlnerari se fec z saguine suo fu dit in q spōsa sua se balneauit: z ab oibꝫ ma culis mūdata fuit. Et hꝫ ē qđ dr Ephꝫ. v. Ui ri dili. vxo. ve. sic xps dil. eccias suā: et tradi dit semetipm p ea vt illā sctificaret mūdās eam lauacro aq in verbo vite vt exhiberet ip se sibi gliosam eccliam nō hntem maculam aut rugam aut aliqđ hmōi. sed vt sit sancta et immaclata. Tercio amor xpi amore so cialē excellit q est inter amicū z amicū. nullꝰ hō inueniret q vellz mori p inimico: vix au tem inueniꝫ q velleꝫ mori p amico suo qtū cūqz iusto. sz p amico bono. i. simplici fideli et inocēter nocēte forsitan aliqs mortē se ex poneret Nos nō eramꝰ iusti. nos nō eramus boni. sz eramꝰ impij z rei inimici. z tm p no bis xps mori voluit. Et hꝫ ē qđ dr Ro. v. Cū adhuc infirmi essemꝰ sm tps: xps p impijs mortuꝰ est. vix eni p iusto aliqs morit Naz p bono qs audeat mori Cōmendat aūt deꝰ suā charitatem i nobꝫ qm cuz pctōres essemꝰ sm tps p nobꝫ mortuꝰ ē. Pōt tm dici q christꝰ hēbat vnū amicū. s. deū pterz. z vnū inimicū scz genꝰ hūanū. vt igit xps inter nos pacem faceret se mediatorē interposuit. i. Thim. ij. Unus mediator dei z hoim hō xps ihus q dedit se in redēptionē p oibꝫ Sepe aūt ꝓtin git q vnꝰ qm se inter duos rixantes interpo nit ab vtroqz vlneratꝰ Sic christꝰ vlneratus fuit a patre. Isa. liij. Propter sceluꝫ ppli mei percussi eū. Ulneratꝰ fuit ab homie Zach. xiij. Unde plagatꝰ sum i domo eoꝝ q diligebant me. Quarto amor xpi excellit alios amorem qui est inter animā z corpus. Anima em intantū diligit corpus q ab eo separari renuit, z omnē lesionē corpis fugit z vitam. Anima christi intārum dilexit aīas nostras q a corpe suo p nostra salute voluit separari. Joh. x. Animā meā pono ꝓ ouibꝫ meis. Intantū dilexit q passus est corpus suum in qnqz partibꝫ cū multa leticia lacerari vt sic preciū nostre redēptiōis abūdanter effunderet. Un in psona sua dicit ppheta psal. xxix. Concidisti saccū meū et circunde disti me leticia. Scdo ponit cōsummata veritas cū dicit Consummatū est. Consummata quidē z ꝓpleta fuerūt oīa q fuerūt scripta de sua natūtate: de sua ꝙuersatōe z de sua passiōe z de sua consūmatōe. Hodie hꝫ consummatū fuit corpꝰ suū. cōsummat fuit sanguis suus. Corpus q̄dem suū sic fuit psummatū z unsimul cōsumptū q oīa ossa sua apparebant z numerari poterāt psal. xxi. Dinūerauerūt oīa ossa mea Nec mirz si corpꝰ eꝰ sic fuit consumptū. qz fuit tribꝫ disciplinis grossis flagellatū. Est em quedā disciplina que fit cū virga: z ista ē fortis: qz carne frangit, Est alia q fit cum spinis z acutis. z ista est fortior: quia vsqz ad ossa ista ꝓfundo pertingit. Est alia q fit ferreis instrumēt. z ista est fortissima: qz animā a corpe excutit. Ista triplici disciplia corpꝰ christi fuit flagellatū et ideo totlr consummatū. Primo em xps fuit flagellatꝰ ꝑ gis siue funibꝫ nodosis qñ scz pilatus ipm ad colūnā fec ligari z flagellari. Et ista flagellatio totū corpꝰ vlnerauit Secundo fuit disciplinatꝰ cū spinis. scz qñ spinis acutissimis fuit coronatus. et illa flagellatio sm Bern. os capit ꝓforauit. z vsqz ad cerebrum puenit. Scdm Crisostomu. Mille pūctis caput eius impleuit. Et si dicatur q nō: videt q spine os capitis tam durum potuerūt perforare. Dicendū q hoc non fuit factum sm naturā: sed sm voluntatem diuinam. nec est contrariū et quod dicitur. Os nō cōminuetis ex eo. Joh. xix. et Exod. xij. quia os capitis eius non fuit cōminutū sed perforatū. Tercio fuit disciplia tus cuz instrumētis ferreis. i. cuz clauis acutis. Et tal disciplina animā a corpe excussit Mathei. xxvij. Ihesus clamans voce magna pre numio doloze clauoz emisit spūm.

Scdo consummatus fuit eius sanguis quia totus a corpe euacuatus Omia enim opera sua fecit deus in numero pondere et mensura. vt habetur Sapie. xi. excepto ope

redemptōis nostre. ibi enim non fuauit nu
merū vt. ſ. vnam vl' duas guttas ſanguis ſui
daret: cū tñ vna ſola ſufficeret. Non fuauit
pond⁹: vt ſcz vnā libram vl' vnā vnciā effūde
ret. Nō fuauit mēſurā: vt. ſ. vnū calicē men
ſurarer: ſz totū effudit ⁊ totū vēdit. ps. cxxix
Copioſa apd eū redēptio. Ber. Prodigus co
pioſa: qz ñ gutta ſanguis: ſz vnda fluminis
p quicq; corpis partes emanauit. Tercio
oñdit magē cōpaſſio: ⁊ magna pietas i eo q
dr. Incliato capite tradidit ſpm. Magē em
pietas qz iudei ſpm xpi ab el⁹ corpe violēter
cū mlt⁹ ſupplicijs expulerūt. ps. xxxvij. Ui
faciebāt qui qre. ani. meā. Exh aūt q dr Et
inclinato capite tra. ſpm. quidā voluerunt
dicere aiam p̄ncipalē ptem ⁊ ſedez hz̄e i cor
pore. ſup h q unter ſapientes quattuor fuerūt
opiniones. Quidā em dixerūt aiam eſſe in
capite. Et hpter illā autoritatez qua dicit
Beñ. ij. Inſpirauit in faciē el⁹ ſpiraclz vite.
Iſta em inſpiratio nihil aliud fuit qz aime
infuſio. Alij dixerūt ipaz eſſe i corde. ⁊ hpp
illam autoritatē qua dr Mat. xv. De corde
exeūt cogitatōes male. Cū igit cogitationes
exeunt ab aia Si cogitatōes in corde ⁊ aia
eſt in corde. Hiero. in epla ad fabiolā. quia
vite p̄ncipiū plato poſuit i cerebro: xps mō
ſtrat i corde. Alij dixerūt ipaz eſſe i ſanguie
Et hoc ppter illd qd dr Leui. xvij. Aia ois
carnis in ſanguie eſt. Alij dixerūt ipſaz eſſe
in toto corpe ⁊ in qualibet pte totā Et hpp
illud. ij. Reg. i. Adhuc tota aia eſt in mei
non dixit in capite meo vel corde meo vel
in ſanguie meo. ſed in meipſo h eſt in corpe
meo Judei igit volentes xpi animā cruciare
vident ſaltem iſtas quattuor opiniōes ipſo
facto ſciuiſſe. Primo em ipſam aiam crucia
uerunt in capite qñ fuit ſpinis cozonatus.
Anfhel. Cozonat⁹ incedit: ſz ipſa ſua cozōa
cruciatus fuit Qz mille pūcti preciosiſſimā
verticem el⁹ vlneraueñt. Scdo ipſaz crucia
uerūt in corde qñ. ſ. fuit iuſē coz in latere vul
neratus vt ſi forte ibi aia remāſiſſz cruciatū
ſecum portaret. Ut cū triplex ſit amor. ſ. ſer
monis cordis ⁊ opis chriſt⁹ oñderat nobis
amorē ſermōis in ſapiente p̄dicatiōe. Amo
rem opis in miracloz exhibitōe. non reſtat
niſi vt oñdat nob amorem cordis quē oſtē
dit in laterſ aptione. Ber. Clauus penetrās
clauis reſerans factē mihi. Quid em videā
p foramia. clamat clau⁹. clamat vuln⁹ q ve
rus ſit in xpo mōz reconciliās ſibi. Tercio
cruciauerūt eius aiam in ſanguie: qñ ſcz cū
clauis acutis el⁹ venas aperūt: ⁊ totuz ſan
guinem cū doloribz extraxerūt: ita q corpus
eius i cruce remāſit aridū ſic lignum. Pſal.
Aruit tanq; teſta ⁊tus mea. Idē. Oſſa mea
ſic cremiū aruerūt. Et aſſimilat xps corpus
ſuū teſte ⁊ cremio. Nam in teſta q p̄ fuit
virida poſtmodū ab igne fit arida. ſimilr cre
miū eſt lardi adustū a q pinguedo omis re
ceſſit. corp⁹ igit xpi i cruce fuit teſta qz ab oi
bus hūoribz ſuis fuit exiccatū. et fuit ſic cre
miū: qz toto ſanguie fuit euacuatū. Quarto
afflixerūt el⁹ aiam i toto corpe: qz a plāta pe
dis vsq; ad vticē nō fuit in eo ſanitas. Cru
ciat⁹ ei fuit in toto corpe. ſ. in pte ſupma me
dia ⁊ infima. Mā in pte ſuprema fuit ſpinis
vlnerat⁹. In media fuit ad colūnā ligatus.
In infima fuit i pedibz pforat⁹: vbi magnū
dolorē ſenſit: qz loc⁹ erat neruoſus. Et quia
vnus ſup aliū poſit⁹. ⁊ qz groſſis clauis pfo
ratus. Et qz innitebat clauatis pedibz totū
corpus Quarto ponit exp̄te iudeoz mag
p̄uerſitas: qz os xpi aceto potauerūt. Due
enim magne ruſticitates hodie ozi xpi facte
fuerūt. Una eſt qñ acetū vēderūt ſibi bibere
Scda qñ iudas oze ſuo turpiſſimo os xpi
ſanctiſſimū oſculari p̄ſumpſit. Iſtas duas
ruſticitates adhuc mlti faciūt ozi xpi. Qui
dam em adhuc ſibi dant acetū. i. opa acer
ba. pſal. ix. Exacerbauit dñm pctoz. Cū em
vēderent dare ozi chriſti vinū ſuaue. i. opera
bona ⁊ dō placita: dant ſibi acetū. i. opa acer
ba. Iſa. v. Expectauit vt faceret vuas ⁊ fec
labruſcas. Scdo ſunt quidā qui adhuc cū
iuda os chriſti oſculant. Quattuor em p̄ſo
ne oſculate fuerunt chriſtū. nam ipm oſcula
ta fuit mater eius. et hoc quādo eū infantez
in ſuis brachijs baiulauit. tūc em ipm oſcu
labat. et h in ſignū amoriſ. Oſculat⁹ etiā eū
fuit ſimeon: qñ ſcz in vlnas ſuas eū accepit.
et illud oſculū fuit in ſignū reuerentie et de
uotionis ſicut qñ quis man⁹ vel pedes ep̄i
oſculatur. Oſculata cū fuit maria magda
lena in ſignū reconciliatōis. ſicut qñ inimici
ad pacē veniūt ſe mutuo oſculant. Oſcula
tus eū fuit iudas. ⁊ h in ſignū. pditōis. ſicut
et ioab oſculat⁹ eſt amaſan: vt hz̄. ij. Re. xx.
Quicunqz igit hodie xpm oſculatur videat
quomō oſculet. Ille enim qui nullū habet
rancorem ⁊ odiū in corde. ſed ad deū et p̄xi
mum ſincerū amorē oſculat cū maria. ille q
ad xpi paſſionē multa reuerentia ⁊ deuotōe
et lacrimaz effuſiōe afficitur oſculatur cuz
ſymeone. Ille qui prius domini inimicus

erat: sz i ista quadragesima ē sibi recōciliat⁹ cum Maria magdalena. Ille q̄ hodie crucifixū osculat⁹ z in pascate in mēsa altar⁹ cuz xpo epulat⁹. z p⁹pasca ad pctā reuertit: oscu/latur cū uida, pditore. Magna enim pditio est hodie xpo oscl'm dare z in pascate i mēsa xpi cōedere. z postea d̄ domo sui cordis xpm expellere. z inimicū capitalē ibi. i. demonem in cor suū introducere. Talib⁹ pōt xps dicere qđ dr in psal. luij. Tu vero ho vnanimis dux me⁹ z notus me⁹ q̄ siml' mecū dulces capiebas cibos. in domo dei ābulauim⁹ cū consensu. veniat mors sup illos z descendāt i infernū viuentes ꝛc.

In vigilia pasche Sermo XCIII

Enit maria ma

v gdalene z altera maria videre sepulcz. Math. vlt. Uidem⁹ vbi homo amittit rē charā valđ tristat⁹ z solicite querit illā. Spūal'r. sic maria magdalēa dilexit xpm Lu. vij. Qm̄ dilexit mltū. Et hūc amisit p mort⁹ amaritudinē. Jō solicita de eius amissiōe volenter ibat videre sepulcrū et eū querere a quo pl'a cepat bñficia. s. septē demonū expulsionē: fratr⁹ resuscitatōez: multoz criminū dimissionē: vt illū quē dilexit i vita posset amare: z in morte vt pbaret eius dilectō fore vera. iurta illud Hze. Probatō dilectionis exhibitio est opus. Et iō op⁹ pietatis exhibere voluit corpori xpi ipm vngendo. ideo dr Uenit maria magd̄. z altera ma. videre sepulcz. Pro q̄ sciendū circa sepulcrum xpi tria sūt videnda. Prio quale fuit. scđo qual'r fuit sepult⁹. Tercō qual'r nos cū eo dēm⁹ sepeliri. Circa pmū notādū q̄ sepulcrum pmo fuit nouū. sicut dr Matt. xxvij. Et h̄ triplici ꝛc ea. Primo ne crederet q̄ nō ipse sz alī⁹ surrexisz Jstā rōnē tangit Amb̄. in li. de x̄gibz dicēs. Bñ monumētū nouū dixit mathe⁹ ne ex monumēto veteri ali⁹ surrexisse crederet. Scđo ppter reuerētiā corpis christi. Jstā rōem assignat Aug. di. Sicut in vtero marie nemo añ eū z nēo post eū cōcept⁹ ē. ita in h̄ monumēto null⁹ sepult⁹ ē añ eū: null⁹ p⁹ eū. Tercio ad dēsignādū q̄ q̄ vult corpus xpi sumere dz hz̄e nouitatē in corde Lozp⁹ q̄dez nostr⁹ pmo est nouū vt i iuuentute. mō putridū vt in morte. spūs aūt noster debet sp variari. i. i melī⁹ renouari. Sūt tñ q̄dam q̄rum spūs est vet⁹ p pcti malicia. Jō monet nos apl's di. i. Lor. v. Expurgate vetus fermentū. vt sitis noua cōspsio. Alij sūt q̄rū spūs ē putridus p longā consuetudinē. Jo hel'. i. Lō putruerūt vt iumēta in stercore suo Alij sunt quoz spūs sp ē pur⁹ atz nou⁹ iteri⁹ per puritatē. Apl's. ij. Lor. vij. Licet is q̄ foris est noster hō corrūpat̄. tñ is qui intus ē renouat̄ de die in diē. tal' qui hz istā nouitatē dignus est recipe corpus xpi. i. ad Lor. v. Epulemur in azimis sinceritat⁹ z veritatis. Scđo sepl'cz xpi ñ fuit suū. ppriū sz alienū et hoc tribz de caus. Primo ad ondendū q̄ nō debeat decinerari z detineri a morte. Jstā rōem ponit Ambr. dicēs in li. de x̄gibz. Bñ fm lrām alienū fuit monumētū christi. hñt tumulos q̄ sb lege sunt mort⁹. victor autem mortis tumulū suū nō habuit. Non enim ille sepulcz mort⁹ residerabat q̄ de morte triumphabat. Idē in libro sermonū. Ut quid illi sepulcz qui triduo tpis spacio nō tang⁹ in sepulcro mortu⁹. sed quasi in lecto valde dormiēs requieuit. Scđo ad ondendū q̄ ñ pro sua sed p aliena salute moriebat. Amb̄. Ideo in aliena sepultura dñs potius q̄z in propria sepeliri voluit. quia p aliena morte batur salute. vt q̄d illi ppria sepultura q̄ in se mortē nō habuit ppriam. Tercio ad ostēdendū suam pauptatē. Sicut enī in aliena domo voluit nasci z in aliena voluit cōuersari: sic in alieno monumēto voluit sepeliri Matt. viij. Vulpes foueas hñt z volucres celi nidos: filius aūt hois nō hz vbi caput suum reclinet. Ac si dicat. In morte mea ñ habui foueam ppriā vt possem sepeliri. nec in vita mea habui nidū. id est domū in qua possem cōmorari. nec in natiuitate mea habui lectū in quo aurē meā possem reclinare

Tercio monumētuz xpi fuit grandi lapide clausum. Cui⁹ triplex est rō: quaz due pme sunt litterales. tercia est mystica. Prima ē ne locus bestijs pateret esz. Scđaz rōez tangit glo. Adduxerunt magnū saxum ad ostium monumēti vt nō posset aperiri sepulcz sine auxilio m'troz. Tercia ratio est mystica. p h̄ em insinuat q̄ illi q̄ corpus xpi suscipe volūt dñt esse clausi ne pctm possz ingredi. vt dicē Bern̄. scilz pudore: doloze: timore z amore. m'ti ei sūt q̄ ppt pudorē hoim dimittūt pcc care. z ppt doloꝛē. Alij sūt q̄ cessant peccare ppter tiorē pene eterne ne ipsā incurrāt. Alij ppt amorē gl'ie ne ipaz amittāt. Jsta sūt q̄tuor saxa incidēta q̄ dñt monumentū corpis claudere ne aliq̄ pctā possent illuc intrare. Dicē tñ idē Ber. q̄ duo pma. s. pudor et dolor ñ sunt m'tū fortia ad resistēdū qz sepe pudoz solatiū capit de peccāt⁹ m'tritudine.

In vigilia pasce

Dolor de aliq̃ hmõi cõsolatõz capit. Ualidissimũ aũt ad resistẽdũ pctis i vir̃ pfect̃ est amor dei. in ipfect̃ãt tioz ſupplicij Quarto monumẽtũ xpi fuit monumẽtũ iusti. ſ. ipi⁹ Joseph q̃ erat vir bon⁹ ⁊ iust⁹ vt dicit Lu. xxiij. Voluit aũt xpc sepeliri ñ in monumẽto ipij ſz iusti: ad ondẽdũ q̃ xp̃s ñ reqescit nisi i cor de iusti. Amb. ſup luc. di. q̃ xp̃s i monumẽto iusti sepeliri voluit: ad inuẽdũ q̃ in alio iusti filiⁿ hois caput ſuũ recliat. Xp̃s ei ñ reqescit in aio auari cũ sit spinosus. nec i aio luxurio si cũ sit lutos⁹. nec i aio superbi cũ sit vcrosus. ſz i aio iusti cũ iste sit floridⁿ. iuxt illõ Can. i. lectul⁹ nr̃ floridⁿ. Scõo ad inuẽdũ q̃ ñ dcat p pctõribꝫ imolari Mat⁹ ei fuit i medio aialiũ qz hoies bestiales factur⁹ erat spũales. vnde inter hoies pctõres vt ipos iustificarꝫ Moztu⁹ ẽ inter hoies latrões vt lucrifaceret vnũ ſz hodie reqeuit i monumẽto iusti. nõ ei ap̃l⁹ voluit interesse ꝓsortijs pctõr̃: qz ap̃l⁹ p ipsis moritur⁹ ñ erat Ro. vi. Xp̃s resur. ex mor. iã ñ mo. ꝛc. Tercõ ad ilinuãdũ q̃ ſz i hac vita sint mixti bõi ⁊ mali: p⁹ mortẽ tñ bõi i celo erũt p se. ⁊ mali i inferno pseuerabũt. medio criter bõi ⁊ mediocrit mali. ſ. pueri erũt i limbo

Scõo videdũ ẽ qualr xp̃s fuit tumulat⁹. nã ipse fuit sindõe inuolut⁹ vt dic Mat. xxv. q. fuit vngẽto ꝓfecto ex murra ⁊ aloe unctus vt a putredie fuaret. vt hz Joh. xix. fuit linthеis cũ aromatibꝫ ligat⁹ vt hz ibidez. Per ista aũt signt illa q̃ dz hẽe ille qui corpus dñi vlt recipe. Lozp⁹ ei xpi dicim⁹ eẽ tanqz cãdo rẽ eternũ. Sap. vij. Cãdor ei ẽ lucẽ eterne ꝛc tãqz panẽ angelicũ. ps. lxxvij. Panẽ ãgelozꝫ man. hõ. Tãqz carbonẽ dinũ. Joh. damasc. Diuinũ carbonẽ assumam⁹ vt ignis ei⁹ qui est in nob̃ scti ꝛsideriũ assumẽtes eã q̃ ex carbone ignitõz inflãmat nrã pctã ⁊ corda nrã illumẽt. Est etiã tanqz celeste electuariũ qđ cõfecit celest⁹ vngentari⁹. De q̃ dz Ecci. xxxviij. Ungẽtari⁹ faciet pigmta suauitatꝫ et unctiões ꝓficiet sanitatꝫ. Inqz̃tũ igit corp⁹ xpi est cãdor in h̃ reqrit magnã mẽtꝫ puritate. et h̃ significat p sindonẽ mũdã. vt dic ibidem glo. Sindone mũda xp̃m inuoluit q̃ pura mẽte eũ suscipit Inqz̃tũ ẽ pais anglic⁹ dz recipi cũ deuota oꝛõne. Et h̃ significat p aromata. Apoc. viij. Ascendit fum⁹ aromatũ incẽsoꝛũ de oꝛõibꝫ scrõr̃ de mãu ãgeli coꝛã deo. Inqz̃tũ ẽ carbo diuin⁹ dz recipi cũ mẽte ab oi hũore vicioꝛ ꝛsiccata. Sic eni ignis non inflãmat ligna hũida. ſz tm̃ ꝛsiccata. Sic ignis diuin⁹ ñ inflãmat corda nisi q̃n inuẽit ea ab hũoribꝫ vicioꝛ ꝛsiccata. Et h̃ sigt p aloes q̃ hz vtutẽ ꝛsiccatiuã. Inqz̃tum est celeste electuariũ reqrit corda a cibis noxijs. i. peccatꝫ euacuata. Et signat p murrã q̃ est amara. et significat cõtritionẽ q̃ oia pcta expellit ⁊ euacuat. Tercõ videndũ est qualr deam⁹ cũ xpo spũalr sepeliri. Dicit ei ap̃l⁹ Ro. vi. Cõsepulti ei sum⁹ cũ illo p baptismũ in mortez Sepulcꝛ aũt illõ in q̃ dẽm⁹ sepeliri est ipsa religio in qua ipe religiosus spũalr modo dz mori ⁊ sepeliri. Assimilari aũt dz mortuo et sepulto qztũ ad pl'a Prio qztũ ad cẽsum rei. Sic em mortu⁹ ⁊ sepl'tus nihil hz ꝓprium sic religiosus nihil dz retinere: sed oia in cõi diuidere. Quilibꝫ laic⁹ pt dicere illõ Job. i. Nudus egressus sum de utero mris mee ꝛc. Religios⁹ pl⁹ dz dicere qz dz esse nud⁹ in ingressu vt nihil sibi retineat. ⁊ nud⁹i ꝓgressu vt nihil possideat. Nudus in egressu vt in morte nihil relinquat. Scõo dz assimilari qztum ad sensum carnis ⁊ motũ. Sicut em mortuus ꝓuat sensu ⁊ motu. sic ⁊ religiosus dz esse mortu⁹ qztũ ad delectatiões q̃ ad sensuz carnis ptinet. Et sicut mortu⁹ ñ mouet motu ꝓprio ſz alieno. sic ver⁹ religiosus non debet duci motu ꝓprie volũtatꝫ ſz ad iperiuz sui rectoꝛ. Et sic mortu⁹ se moueri nõ dicit sic ⁊ religiosus plato se regẽri nõ dz dicere sed in oib⁹ obedire. vt dicat illõ ysaie. l. Dñs aperuit mihi aurẽ ego aũt ñ cõtradico retroꝛ sum nõ abij. Tercio dz assimilari qztũ ad domicilũ qz sicut mortu⁹ claudit in sepl'cro sic religiosus in claustro. ⁊ sic mortu⁹ de monumẽto nisi ad iussionez dei nõ exit. ſ. in die iudicij qñ dicet. Surgite mortui venite ad iudiciũ. sic etiã religiosi nõ dñt exire de claustro sine iussione plati. Et sicut mortu⁹ non murmurat qñ trãsfert de monumẽto i monumentũ: sic etiã religiosus nõ dz murmurare qñ transfert de mõasterio ad mõasteriũ.
Quarto dz maxie assimilari mortui xpi. ũ/pta illõ Ro. vi. Si cõplantati sil'es facti sumus sil'itudini mort⁹ xpi sil'⁊ resurrectionis erimus. In morte igit xpi aima fuit a corpe sepata. tñ aia ⁊ caro dimitati fuerũt vnite. sic in vero religioso aia dz eẽ sepata a carne. ſz ne ei cõsentiat in aliq̃ amore carnali. Aia tm̃ tua ⁊ caro dñt deo vniri. aia p amorẽ: caro p incoꝛruptõz: vt possis dicere cũ ppha. Coꝛ meũ ⁊ caro mea exultauerũt i deũ viuũ ꝛc.

Opus putile ꝑmonũ quadragesimaliũ Thesaurus nou⁹ nũcupatũ Argentine impressum. Anno dñi. M. cccc lxxxvij. Finit feliciter.

1487

G. 4446

N. 10.
T.

SERMONES
QUADRAGESI

III
Ст. 14.116